STRATEGIA DE DEZVOLTARE ECONOMICO-SOCIALĂ A JUDEȚULUI VASLUI CU ORIZONTUL DE TIMP 2021-2027

Vaslui - 2020

Cuvânt înainte

Procesul de dezvoltare la nivelul fiecărei comunități necesită permanent o muncă asiduă în vederea pregătirii și planificării resurselor, a implicării tuturor factorilor responsabili în vederea stabilirii direcțiilor de dezvoltare, precum și a stabilirii priorităților și măsurilor de intervenție.

Județul Vaslui reprezintă un spațiu teritorial care necesită o modernizare continuă, pe deoparte, ca răspuns la nevoile comunităților pentru a estompa decalajele teritoriale prin implementarea proiectelor de infrastructură și indentificarea politicilor publice care urmăresc valorificarea integrată a resurselor locale disponibile, naturale, umane, financiare, industriale și tehnologice, iar pe de altă parte, armonizarea obiectivelor strategice pe termen mediu cu cele pe termen lung prin corelarea acestora cu programele de dezvoltare regională și națională, în vederea asigurării unei dezvoltări durabile și deschise. Acest demers continuu și dinamic va trebui să corespundă unui mod de abordare integrat cu strategiile regionale și naționale destinate unei dezvoltării inovative, bazate pe concentrarea investițiilor în domenii de activitate economică în care există un avantaj competitiv, precum și transpunerea în lanțuri de valoare globală și generarea de soluții la provocările societale majore.

Potențialul economic al județului trebuie să fie orientat către mediile productive concurențiale și performante astfel încât, Județul Vaslui să devină o zonă socio – economică atractivă și ofertantă atât pentru locuitorii ei, cât și pentru un mediu antreprenorial bine dezvoltat și puternic.

Prin strategie se acordă o atenție sporită și politicilor publice proiectate și coordonate de către Consiliul Județean Vaslui, în rolul său de coordonare administrativă prin care se determină abordarea unui management necesar aplicării

modelelor și instrumentelor de lucru pentru stabilirea priorităților și celor mai potrivite soluții de dezvoltare.

Totodată, în acest context, o atenție deosebită trebuie acordată mediului educațional și sprijinirii inițiativelor antreprenoriale care au o reprezentativitate teritorială și profesională însemnată, ca bază a realizării continuității între procesul de instruire, asigurării forței de muncă necesare și creșterea capacității de producție la nivelul unei piețe dinamice cu cerințe diverse.

Prin însușirea acestui document strategic se asigură și continuitatea preocupărilor în adoptarea de soluții smart în vederea unei dezvoltări inteligente atât în mediul antreprenorial cât și cel administrativ prin aplicarea a o serie de măsuri ce vizează digitalizarea serviciilor, contribuind la îmbunătățirea managementului strategic prin care se urmărește creșterea capacităților de lucru și de mobilizare ce trebuie să determine o convergență a tuturor factorilor de dezvoltare.

Toate aceste eforturi comune trebuie orientate către oameni, locuitorii acestui județ și transformate în acțiuni cu valoare adaugată cu scopul de a îmbunătăți permanent și continuu condițiile de viață, sănătatea socială și nivelul de trai.

În următoarea perioadă, considerăm că acest document are un rol fundamental în implementarea proiectelor de dezvoltare a comunităților noastre, fiind un instrument ce oferă cadrul metodologic de îndrumare necesar în vederea parcurgerii etapelor sistemice pentru identificarea celor mai bune și potrivite soluții, respectiv optimizarea acestora la sursele de finanțare accesibile, astfel încât să se răspundă unor cerințe sociale concretizate în acțiuni publice și mecanisme convergente de dezvoltare durabilă.

Președinte al Consiliului Județean Vaslui

Dumitru Buzatu

CUPRINS:

Capitolul 1. Cadrul general al județului Vaslui 4
1.1. Scurt istoric 4
1.2. Așezare geografică. Frontiere 6
1.3. Relief 7
1.4. Clima 10
1.5. Resurse naturale 11
Capitolul 2. Demografia 13
Capitolul 3. Rețeaua de așezări, fondul construit și locativ 28
3.1. Organizarea administrativă a județului Vaslui 28
3.2. Situația spațial-urbanistică 37
3.3. Dezvoltarea zonelor rezidențiale 42
3.4. Spațiile verzi și amenajarea urbană 45
Capitolul 4. Infrastructură și echiparea teritoriului 47
4.1. Infrastructura de transport 47
4.2. Infrastructura de alimentare cu apă potabilă 61
4.3. Infrastructura de colectare și epurare a apelor uzate 70
4.4. Infrastructura pentru distribuția gazelor naturale 74
4.5. Infrastructura pentru transportul și distribuția energiei electrice 78
4.6. Infrastructura pentru producția și distribuția energiei termice 80
Capitolul 5. Dezvoltare economică și mediul de afaceri 81
5.1. Resursele pentru dezvoltarea economiei 81
5.2. Nivelul de dezvoltare economică și mediul de afaceri județean 82
5.3. Analiza principalelor sectoare ale economiei județene 94
5.4. Infrastructuri și servicii-suport pentru afaceri 119
5.5. Cercetarea-dezvoltarea-inovarea 121
5.6. Comerțul exterior și investițiile străine 122
5.7. Forța de muncă 125
Capitolul 6. Servicii publice 133
6.1. Transportul interurban 133
6.2. Transportul public urban 134
6.3. Sănătate 135
6.4. Serviciile sociale și incluziunea 146
6.5. Educație și formare profesională 154
6.6. Siguranță, ordine publică și intervenții în situații de urgență 172
Capitolul 7. Cultură, patrimoniu, sport și activități recreative 174

7.1. Patrimoniul cultural și activitatea culturală 174
7.2. Sportul și activitățile recreative 186
Capitolul 8. Mediu, biodiversitate, riscuri și schimbări climatice 189
8.1. Calitatea factorilor de mediu 189
8.2. Biodiversitatea 195
8.3. Starea fondului forestier 197
8.4. Managementul deșeurilor 198
8.5. Poluarea fonică 202
8.6. Schimbările climatice 203
Capitolul 9. Turism 205
9.1. Resurse turistice ale județului Vaslui 205
9.2. Produse și trasee turistice 207
9.3. Infrastructura de susținere a turismului 209
9.4. Circulația Turistică 211
Capitolul 10. Capacitate Administrativă 215
10.1. Finanțe publice locale 215
10.2. Digitalizarea și informatizarea în administrația publică locală 222
10.3. Capacitatea administrativă, inclusiv de planificare strategică și teritorială 222
10.4. Cooperarea teritorială 224
I. Contextul strategic european, național și regional pentru perioada 2021-2027 229
I.1. Contextul strategic european 229
I.2. Contextul strategic național 242
I.3. Contextul regional 252
II. Viziunea, obiectivul general, prioritățile, obiectivele specifice, programele și măsurile de dezvoltare a județului Vaslui pentru orizontul 2027 254
II.1. Scenarii de dezvoltare a județului Vaslui 254
II.2. Viziunea de dezvoltare a județului Vaslui 258
II.3. Obiectivul general de dezvoltare 259
II.4. Prioritățile, obiectivele specifice, politicile, programele și măsurile de dezvoltare 259
III. Mecanismul de implementare, monitorizare, evaluare și diseminare a strategiei județene 280
III.1. Riscurile identificate cu privire la implementarea strategiei 280
III.2. Planul de acțiuni propuse pentru implementarea strategiei 282
III.3. Resursele necesare pentru implementarea strategiei 301
III.4. Implicarea actorilor relevanți în procesul de planificare de la nivel județean 312
III. 5. Integrarea temelor orizontale în strategie 313
III.6. Planul de monitorizare și evaluare al strategiei 314
III.7. Planul de comunicare al strategiei 322
ANEXĂ PLAN DE ACȚIUNE 324

Capitolul 1. Cadrul general al județului Vaslui

1.1. Scurt istoric

Cercetările arheologice derulate pe teritoriul actual al județului Vaslui au evidențiat faptul că acesta este locuit încă din preistorie (de circa 9.000-13.000 ani). Astfel, acestea au scos la iveală vestigii din peroada Paleoticului (Măluşteni, Arsura, Tăcuta, Huși etc.), Neoliticului (Poienești, Perieni, Măluşteni, Dodești, Vaslui etc.), Eneoliticului (Poienești, Huși etc.), Epocii metalelor (Zăpodeni, Vaslui, Arsura, Oltenești, Berezeni, Bârlad etc.). De asemenea, există numeroase vestigii ale locuirii geto-dacice descoperite în județ (de ex. Arsura, Vetrișoara, Albești etc.). Civilizația dacică a marcat pentru ultimele secole înainte de Hristos acest spațiu, dovadă fiind așezările descoperite la Oltenești, Trestiana, Giurcani sau Cârja. Zona Vasluiului nu a făcut parte din granițele Daciei Romane, însă anumite obiecte descoperite în zonă indică existența unor schimburi comerciale cu romanii. În perioada pre-feudală, teritoriul județului a fost intens locuit, fiind descoperite așezări din secolele al IV-lea până într-al XI-lea în jurul localităților Văleni, Bârlad, Epureni, Bogdănești, Murgeni etc. Invaziile permanente ale diferitelor populații migratoare au determinat localnicii să se organizeze în formațiuni prestatale, care au condus ulterior la formarea statului feudal Moldova, la mijlocul secolului al XIV-lea.

Bârladul este cea mai veche așezare atestată documentar de pe teritoriul județului Vaslui (anul 1174), în timp ce restul apar în înscrisuri doar în secolele al XIV-lea (Vaslui – 1375) și mai ales al XVI-lea (de ex. Dragomirești – 1439, Huși – 1441, Crasna – 1450 etc.). Cu toate acestea, târgurile și satele din zonă s-au dezvoltat rapid, mai ales sub domnia lui Ștefan cel Mare, fiind de notorietate luptele câștigate de Bogdan al II-lea (tătal lui Ștefan cel Mare), în anul 1450, la Crasna, în fața armatei polone, respectiv de fiul acestuia împotriva trupelor turcești și muntene, în anul 1475, la Podul Înalt. De menționat aici este și faptul că, în perioada 1435-1442, Vasluiul a fost reședință domnească, în timpul lui Ștefan al II-lea (1435-1442), din acea perioadă păstrându-se vestigiile unei frumoase curți domnești, restaurată și introdusă aici în circuitul istoric. După această perioadă de glorie, așezările vasluiene au fost prădate și incendiate de invadatorii tătari și otomani, fiind distruse aproape în totalitate în secolele al XVII-lea și al XVIII-lea. Apoi, în secolele al XVIII-lea și al XIX-lea, județul a fost scena unor confruntări armate de proporții între armatele otomane și cele rusești, memorabilă fiind bătălia de la Stănilești (1711).

Cu toate acestea, vasluienii au fost implicați activ în evenimentele din a doua jumătate a secolului XIX-lea, precum Revoluția din 1848, Unirea Principatelor din 1859 sau Războiul de Independență din 1877-1878 și 1918, de aici plecând multe unități de dorobanți care au luptat la Plevna și Grivița. De aici au plecat celebrii dorobanți care au demonstrat fiind recunoscuți pentru vitejia și curajul lor, lăsând eroi legendari, cel mai celebru fiind sergentul Constantin Țurcanu, cunoscut drept Peneș Curcanul. Începutul secolului al XIX-lea a fost marcat de Răscoala Țărănească din 1907, la care au participat și localnici din Pogonești, Huși, Vaslui, Muntenii de Jos, Băcești etc. Aceasta a fost urmată de Primul Război Mondial, numeroși localnici pierzându-și viața la Mărășești, Mărăști sau Oituz. Marea Unire și perioada interbelică a adus o îmbunătățire a calității vieții, în special în mediul urban, unde s-au dezvoltat industria și serviciile, dar și în mediul rural, prin împroprietărirea țăranilor, mai ales a veteranilor și

văduvelor de război. Totuși, această parte a României era încă puternic subdezvoltată, preponderent rural-agrară, cu o rată mare a analfabetismului și a mortalității infantile etc. Al Doilea Război Mondial a adus sfârșitul acestui ciclu de creștere socio-economică, dar și la pierderi de vieți ale localnicilor, remarcându-se pe front Regimentele 25 Infanterie Vaslui și 12 Bârlad, care au trecut Prutul în Basarabia pe la Huși în iunie 1940, la începutul confruntărilor. În anul 1945, după încheierea războiului, județul Vaslui, ca întreaga țară, a intrat în epoca comunistă, lungă de 45 de ani și care a implicat schimbări profunde la nivelul societății, mai ales prin procesele de colectivizare a agriculturii, naționalizare a proprietății private, industrializare și urbanizare forțată.

Din punct de vedere al gestiunii teritoriului, în anul 1864, domnitorul Alexandru Ioan Cuza dă prima lege de organizare administrativ-teritorială modernă a teritoriului României. Legea prevedea împărțirea țării în 33 de județe, având ca subdiviziuni plășile și comunele (urbane și rurale). Județele și comunele erau investite cu personalitate juridică și cu organe deliberative și executive: consiliul județean și prefectul (acesta din urmă ca reprezentant al guvernului în teritoriu), respectiv consiliul comunal și primarul (în calitate de reprezentant al guvernului în teritoriu). Plășile erau simple subdiviziuni ale județelor, fără personalitate juridică, conduse de subprefecți, cu atribuții de supraveghere și control asupra autorităților comunale. Totuși, multe reședințele de plasă au rămas în memoria colectivă ca centre polarizatoare mult după desființarea acestora în anul 1950, unele devenind chiar orașe (Negrești, Murgeni).

În perioada interbelică, teritoriul actual al județului aparținea unui număr de trei județe distincte:

- județul Vaslui, cu reședința în orașul Vaslui și 3 plăși (Movila lui Burcel – cu reședința la Codăiești, Peneș Curcanul – cu reședința la Pungești, respectiv Ștefan cel Mare – cu reședința la Negrești);
- județul Fălciu, cu reședința în orașul Huși și 3 plăși (Mihail Kogălniceanu – cu reședința la Huși, Răducăneni – cu reședința în satul cu același nume, azi în județul Iași, respectiv Dimitrie Cantemir – cu reședința la Fălciu);
- județul Tutova, cu reşedința la Bârlad și 4 plăși (Alexandru Vlahuță – cu reşedința la Puiești, I.G. Duca – cu reședința la Banca, Manolache Epureanu – cu reședința la Murgeni, respectiv Vasile Pârvan – cu reședința la Grivița). De asemenea, câteva sate din extremitatea sudică intrau în componența județului Covurlui, cu reședința la Galați,

În 1950, județele interbelice au fost desființate, cea mai mare parte a teritoriului actual fiind adminstrată de regiunea Bârlad, cu reşedința în orașul cu același nume, și cu raioane Vaslui, Huși, Murgeni, Răchitoasa (azi în județul Bacău, în timp ce partea nordică a intrat în componența regiunii Iași (cu raioanele Negrești și Codăiești). În perioada 1952-1956 a fost implementată o altă reformă administrativă, teritoriul actual fiind împărțit între regiunile Bârlad, Bacău, Iași și Galați, în timp ce în perioada 1960-1968 întregul teritoriu a intrat în componența regiunii Iași, cu raioane la Bârlad (cu statut de oraș regional), Vaslui, Huși, respectiv Negrești. În anul 1968 a avut loc o reformă administrativ-teritorială care a stabilit limitele și componența adminstrativă a județului, care se află în vigoare și în prezent, care a statuat reședința în municipiul Vaslui.

1.2. Aşezare geografică. Frontiere

Județul Vaslui (regiune NUTS 3, conform clasificării UE) se află în partea de est a României, având ca vecini la nord județul Iași, la sud județul Galați, la vest județele Neamț, Bacău și Vrancea, iar la est râul Prut – care reprezintă granița naturală cu Republica Moldova, context în care județul este și granița estică a Uniunii Europene (conform configurației acesteia la nivelul anului 2020). Punctele extreme ale județului Vaslui (și cordoonatele geografice aferente acestora) sunt următoarele:

- la nord: satul Protopopești - latitudine nordică: 46°57'
- la sud: satul Pochidia – latitudine nordică: 46°01'
- la vest: satul Băcești – longitudine estică: 27°12'
- la est: satul Săratu - longitudine estică: 28°16

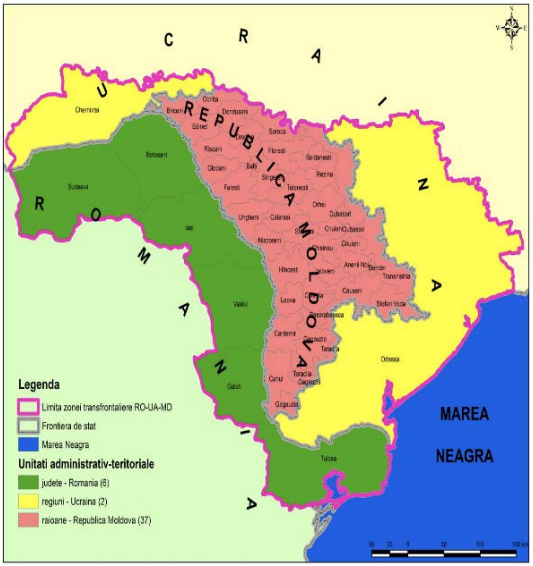
Județul Vaslui face parte din regiunea de dezvoltare Nord-Est (regiune NUTS 2, conform clasificării UE), alături de județele Iași, Bacău, Botoșani, Neamț și Suceava – toate acestea făcând parte (alături de județele Vrancea și Galați) din regiunea istorică a Moldovei. Județul are o suprafață totală de 5.318 km^2, ceea ce reprezintă 14,4% din suprafața regiunii (locul 5/6, depășind doar județul Botoșani) și 2,2% din suprafața României (locul 27/41 – intrând, așadar, în categoria județelor cu o suprafață medie).

La nivelul anului 2020, județul era împărțit administrativ după cum urmează:

- 3 municipii: Vaslui, Bârlad, Huși, inclusiv 5 localități componente (ale municipiului Vaslui):
- 2 orașe: Negrești și Murgeni, inclusiv 6 sate aparținătoare (ale orașului Murgeni) și 6 localități componente ale orașului Negrești;
- 81 de comune, cu număr de 443 de sate aparținătoare

Județul Vaslui, prin punctul vamal Albița – Leușeni, reprezintă cea mai importantă cale de acces rutier între România, implicit și Uniunea Europeană, Republica Moldova și alte state din spațiul sovetic. Aceasta este tranzitată anual de peste 3 milioane de cetățeni și circa 900.000 vehicule, traficul fiind în creștere după eliminarea vizelor pentru cetățenii U.E. care călătoresc în Republica Moldova, respectiv eliminarea pașapoartelor pentru cetățenii moldoveni care călătoresc în U.E. Totuși, impactul economic al poziției transfrontaliere a județului rămâne limitat, schimburile comerciale între Statele Membre și Republica Moldova limitându-se la exporturi de 1,7 md. dolari și importuri de 2,6 md. dolari în primele 11 luni din 2019, conform Biroului de Statistică al Republicii Moldova. Aceste valori sunt mult inferioare celor înregistrate de către unele județe din România, precum Timiș, Argeș, Brașov sau Cluj. De asemenea, legătura dintre județul Vaslui și Republica Moldova se face doar pe cale rutieră, printr-un singur punct de trecere (Albița), în condițiile în care calea ferată Fălciu – Stoianovca nu mai este operațională. Deși autoritățile din cele două state au discutat despre realizarea unei investiții pentru construcția unui pod rutier în zonă, care ar reduce distanța între București și Chișinău cu circa 150 km, acestea nu s-au materializat încă într-o investiție.

Figură 1 - Zona transfrontalieră româno-moldovenească-ucraineană

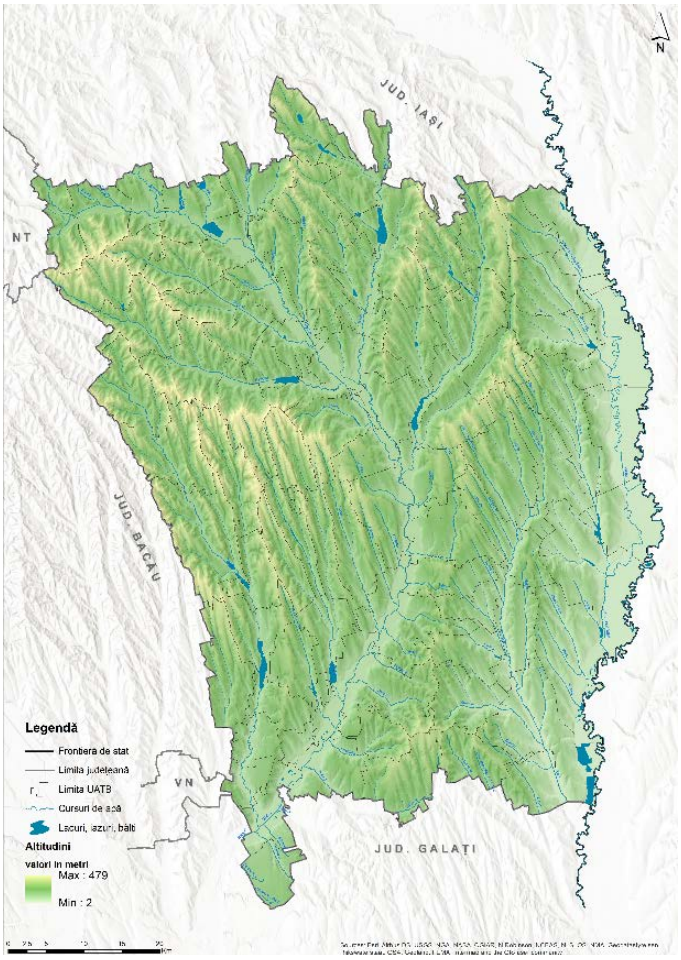
Sursă: Planșă proprie

1.3. Relief

Județul Vaslui are un relief predominant de deal și podiș, cu pante reduse ale versanților, diferențe mici de altitudine, interfluvii relativ netede, brăzdate de văi largi ale cursurilor de apă. Unitatea majoră de relief peste care se suprapune teritoriul județului este Podișul Moldovei. Trăsăturile dominante ale acestuia sunt:

- relativă uniformitate geomorfologică, dată de prezența unei singure forme de relief dominantă, cea de platou, de podiș;
- altitudini modeste (cea maximă atingând doar 484 m)
- altitudine medie redusă (cca 250 m)
- energie de relief moderată (100-300 m);
- accesibilitate ridicată, determinată de extensiunea largă a suprafețelor plane şi pseudo-plane, a versanților cu declivitate redusă, a culmilor aplatizate şi văilor largi;
- valențe turistice limitate la diversificarea peisajului de detaliu;
- dinamică geomorfologică actuală accentuată, manifestată prin deplasări în masă, torențialitate şi eroziune. Procesele sunt subvenționate de o constituție litologică alcătuită preponderent din roci moi: argile, pietrișuri, nisipuri, dar şi de mișcările neotectonice actuale, cu valori cuprinse între 1-3 mm/an;
- riscuri geomorfice variate: alunecări de teren, torențialitate, eroziune.

Figură 2 – Relieful și rețeaua hidrografică a județului Vaslui

Sursa: Planșă proprie

La nivel mai detaliat, subunitatea de relief din cadrul Podișului Moldovei care este prezentă pe teritoriul județului Vaslui este Podișul Bârladului, care are, la rândul său, cinci subdiviziuni, respectiv: Podișul Central Moldovenesc, Colinele Tutovei, Dealurile Fălciului, Depresiunea Elanului și Valea Prutului, la care se adaugă și Culoarul Bârladului, cu un rol foarte important în dezvoltarea județului. Diferențele între acestea sunt relativ reduse:

- **Podișul Central Moldovenesc** este amplasat în zona de nord a județului, de-a lungul granței cu județul Iași, pe un depozit de calcare, gresii și marne, având un aspect de interfluvii mai înalte (până la 463 m), mărginite la nord de cueste relativ abrupte (vizibile pe teritoriul județului Iași – Coasta Iașiului, dar și pe

malul stâng al râurilor Vaslui și Crasna, respectiv pe malul drept al Bârladului, în zona orașului Negrești, și al râului Buda), dar și de zone de tip depresionar (Negrești, Huși). Văile sunt relativ largi și plane, cu terase etajate, ceea ce face ca panta de scurgere a apelor de suprafață să fie redusă.

- **Colinele Tutovei** sunt amplasate în zona sud-vestică a județului, având aspectul unei succesiuni de intefluvii ce ajung până la 460-485 m în bazinul Racovei (dealurile Mângaralei, Răzești, Schitului), puternic fragmentate pe direcția NV-SE de afluenți ai râului Bârlad. Acestea au un fundament preponderent sedimentar, fiind astfel afectate de eroziune, care conduce la aluvionarea albiilor și la colmatarea acumulărilor, mai ales în cazul versanților despăduriți. Cueste cu pante mai abrupte se remarcă la limita nordică a subunității (Coasta Racovei).
- **Dealurile (Colinele) Fălciului** sunt amplasate în partea estică a județului, având un aspect de interfluvii relativ netede, cu înălțimi modeste (maxim 380 m), fragemntate de văi largi. Spre valea râului Lohan, limita nordică a subunității, și spre vest (Culoarul Bârladului) Dealurile Fălciului se termică prin versanți abrupți, puternic afectați de alunecare și torențialitate, în timp ce spre est și sud trecerea către Depresiunea Elanului, respectiv către Podișul Covurlui se face mai lent, fără pante abrupte.
- **Depresiunea Elanului** este așezată în estul județului, între Dealurile Fălciului și Valea Prutului, prezentându-se sub forma unor coline joase, ondulate, cu o înălțime de maxim 273 m (Dealul Rediu Mârzac), cu văi largi, unde au fost amenajate iazuri artificiale.
- **Culoarul Bârladului** are peste 150 km lungime și se desfășoară între Colinele Tutovei și Dealurile Fălciului. Acesta are aspectul unei zone de luncă largi, care crește în lățime de la 1-2 km în nord la 3-4 km în sud, cu o succesiune de terase și care este mărginită de versanți relativ abrupți ai Colinelor Tutovei (în partea superioară, dreaptă) și ai Dealurilor Fălciului (în partea inferioară, stângă). Aceasta găzduiește cele mai importante două centre urbane ale județului, precum și principalul ax de comunicații rutiere și feroviare ale acestuia.
- **Valea Prutului**, cu o lungime de peste 150 km, se află în extremitatea estică a județului, la granița cu Republica Moldova. Aceasta are are aspectul unui șes aluvionar larg, pe alocuri inundabil (ceea ce a impus lucrări de îndiguire și desecare), cu altitudini joase, de până la 20 m.

Din punct de vedere geologic, cea mai mare parte a teritoriului județean este așezat pe depozite sedimentare relativ noi și necosolidate, provenind din perioada Neogenului, acoperite cu o cuvertură relativ subțire de formațiuni cuaternare, care se prezintă sub formă de prafuri și argile de consistență tare, plasticitate și compresibiltate medie și mare, la care se aduagă mici formațiuni calcaroase, roca de bază ce apare la circa 8-9 m adâncime fiind argilele marnoase. În plus, pe văile râurilor există depozite aluvionare de argile, praf și nisip. Prin urmare, din punct de vedere geotehnic, circa 90% din terenurile de fundare din județ sunt dificile, implicând necesitatea unor studii amănunțite înainte de a demara lucrări de construcție.

1.4. Clima

Clima județului Vaslui este una de tip temperat-continental, cu unele influențe locale, provocate de masele de aer cald și uscat provenind din zona Asiei, care fac ca verile să fie foarte călduroase și secetoase, de cele atlantice care fac ca precipitațiile sub formă de ploaie să fie bogate în perioada mai-iunie, respectiv de masele de aer rece siberian care aduc ger și viscol în perioadele de iarnă.

Temperatura medie anuală la nivelul județului variază între 8 și 10 grade Celsius, fiind mai ridicate în partea de sud, cele specifice lunii iulie variază între 18 și 21 de grade Celsius, iar cele medii pentru luna ianuarie între -2 și -4 grade Celsius. Cu toate acestea, extremele termice pot ajunge la +39 (în anul 2000)/-32 de grade Celsius (în anul 1963), ceea ce ridică probleme pentru populație, agenți economici și autoritățile locale. Perioada tipică de îngheț este octombrie-martie.

Precipitațiile medii anuale variază între 450 și 600 mm/an, fiind mai ridicate în nord-vestică, mai scăzute în zona central-estică și în luncile râurilor, unde se manifestă frecvent perioade de secetă (mai ales în lunile iulie-septembrie), ceea ce afectează nivelul producției agricole. Distribuția precipitațiilor este una inegală, cu circa 1/3 total căzute în perioada mai-iunie, când acestea au preponderent caracter convectiv (torențial), ceea ce crește riscul producerii de viituri. Spre exemplu, în ziua de 16 iunie 2019, la Plopana au căzut 123 l/mp de ploaie, în 5 iunie 2001 la Murgeni au fost 112 l/mp, iar în 23 iunie 1999 s-au înregistrat 123 l/mp de apă în mai puțin de 24h. În ultimii ani, alternează tot mai des anii secetoși (de ex. 2008, 2009, 2011, 2015, 2018) cu cei bogați în precipitații (2010, 2012, 2016).

În plus, gradul redus de împădurire al versanților, precum și starea precară de întreținere a lucrărilor de îmbunătățiri funciare, face ca precipitațiile de tip torențial să accentueze fenomenul de eroziune al solurilor, cu efecte negative asupra productivității agricole a acestora, dar și de ravenație (alunecări de teren sub forma ravenelor pe torenți), care pot produce pagube materiale și care conduc la colmatarea acumulărilor de apă din județ. Conform Schemei privind riscurile teritoriale de la nivelul ISU ”Podul Înalt” Vaslui, elaborată în anul 2019, se impun lucrări de înființare a unor perdele forestiere pe versanții râurilor Prut, Elan, Mihona, Epureni, Buda, Bârlad, Vasluieț, Racova, Crasna, Simila și Tutova – tocmai pentru a limita aceste fenomene de scurgere rapidă a apelor.

Viteza media anuală a vântului variază 2-3 m/s, fiind mai scăzută în partea de vest și mai ridicată în cea de est (Culoarul Prutului), dar și la confluențele unor văi (de ex. Crasna), unde există chiar și potențial de valorificare energetică a acestuia. Viteza variază de-a lungul anului, fiind mai puternică în februarie-aprilie, respectiv mai scăzută în august-octombrie. Furtunile mai puternice se produc în iunie-iulie (vijelii însoțite de ploaie) și ianuarie-februarie (viscol), afectând (sub forma distrugerii culturilor agricole, a acoperișurilor, a inundațiilor, a avariei rețelei de electricitate, a înzăpezirii drumurilor etc.), conform ISU, mai ales comunele Dragomirești, Negrești, Tăcuta, Deleni, Iana, Bogdănița, Coroiești, Ștefan cel Mare, Codăiești, Roșiești, Vutcani, Puiești, Bogdănești.

1.5. Resurse naturale

1.5.1. Potențialul hidrologic

Cea mai mare parte a rețelei hidrografice a județului Vaslui, în lungime codificată de circa 2.300 km, este tributară bazinului hidrografic al Siretului, singurul colector fiind râul Bârlad, care este și afluentul său principal pe partea stângă. Pe o mică fâșie din extrema estică a județului, rețeaua hidrografică este tributară bazinului hidrografic al Prutului.

Râul Bârlad are o lungime de peste 200 km (dintre care 149 km pe teritoriul județului Vaslui) și un bazin hidrografic de peste 7.000 kmp, drenând majoritatea cursurilor de apă care au izvoare în Podișul Central-Moldovenesc. Râul are o pantă foarte redusă, implicit și o tendință de meandrare, iar debitul multianual al acestuia la ieșirea din județ este unul modest (circa 6 mc/s), ca și al principalilor săi afluenți, respectiv râurile Vaslui – 0,7 mc/s, Tutova – 0,5 mc/s, Sacovăț – 0,5 mc/s, Crasna – 0,4 mc/s și Racova – 0,4 mc/s. Alți afluenți mai mici sunt Simila, Stemnic, Jarovăț, Stavnic, Garboreta, Buda, Rebricea, Durduc, Vasluieț.

Râul Prut are o lungime de 675 km (dintre care 174 km pe teritoriul județului Vaslui) și un bazin hidrografic de peste 28.000 kmp pe teritoriul a 3 țări. Debitul său mediu anual în dreptul județului Vaslui este de 102 mc/s, având ca afluenți cursuri de apă cu debit modesti (Pruteț, Sărata, Elan).
Pe teritoriul județului există 28 de acumulări permanente și nepermanente cu rol de apărare împotriva inundațiilor, care pot stoca până la 325 mil. mc de apă. Cele mai importante sunt cele administrate de Apele Române, de la Căzănești (373 ha și 21 mil. mc capacitate, pe râul Durduc), Vulturești (polder - 600 ha, 24 mil. mc, pe râul Bârlad), Pușcași (457 ha, 23 mil. mc, pe râul Racova), Solești (800 ha, 48 mil. mc, pe râul Vaslui), Mânjești (648 ha, 35 mil. mc, pe râul Crasna), Râpa Albastră (330 ha, 23 mil. mc, pe râul Simila), Cuibul Vulturilor (691 ha, 43 mil. mc, pe râul Tutova), Poșta Elan (148 ha, 7 mil. mc, pe râul Elan), Sărata (141 ha, 6 mil. mc, pe râul Sărata), Gura Văii (100 ha, 5 mil. mc, pe râul Gura Văii), Rediu Galian (106 ha, 4 mil. mc, pe râul Rediu), Dumești, Trohan, Pungești, Delea, Tăcuta, Ferești, Moara Domnească, Roșiești, Valea Seacă, Corodești, Șopârleni, Mușata, Șuletea, Bozia etc. La acestea se aduagă alte 46 de iazuri piscicole și acumulări pentru irigații sau apărare contra inundațiilor administrate de primării, ocoale silvice, asociații sportive sau de companii private cu profil pisicicol, cele mai importante fiind Epureni, Teleasa, Tăbălăești, Zăpodeni, Bahna, Topu, Alexandru Vlahuță, Morăreni, Lipovăț, Chitoc, Stroiești, Mântu, Negrești. Lacurile naturale sunt mai puțin reprezentate și se prezintă mai ales sub formă de limane de tip fluviatil ale râului Prut (Grosu, Ulmu, Broscăria, Balta Hârtești etc.).

Resursele de apă freatică ale județului Vaslui sunt relativ bogate ca debit și diverse ca adâncime. Spre exemplu, în partea de sud a județului acestea pot fi accesate la adânicimi cuprinse între 5 și 30 m, de-a lungul râurilor Bârlad și Elan fiind identificate chiar și pânze de ape freatice cu caracter ascedent și chiar artezian. În partea de nord apele de adâncime au fost identificate la circa 80 m adâncime și au un nivel ridicat de potabilitate. Așadar, județul

beneficiază de rezerve importante de apă freatice / subterane, o resursă importantă pentru viitor. În schimb, alimentarea cu apă potabilă în regim continuu din surse de suprafață este relativ problematică (exceptând râul Prut și, eventual, cursul inferior al Bârladului), cele mai multe râuri având debite scăzute și chiar un regim de scurgere temporar (ajung să sece vara, după ce primăvară vor antrena viituri prin colectarea scurgerilor de pe versanții neîmpăduriți), ceea ce explică și numărul mare de acumulări amenajate în zonă.

1.5.2. Vegetația

Pe fondul unui proces intens și de lungă durată de antropizare (intervenție umană), vegetația naturală de pe teritoriul județului Vaslui a fost înlocuită în cea mai mare parte cu culturi agricole, pășuni, căi de comunicații, suprafețe construite, care acoperă în prezent peste 80% din teritoriu. Prin urmare, suprafețele ocupate cu păduri, altădată predominante în zonă, s-au restrâns treptat, ajungând în prezent la o pondere de circa 15%, la jumătate față de media națională. Astfel, până la înălțimi de 300 m apar insule de păduri de quercinee (stejar pufos, stejar brumăriu) în amestec cu arțar tătărăsc, iar pe culmile mai înalte regăsim păduri de amestec între stejar și alte specii de foioase, precum gorunul, teiul, carpenul, paltinul, ulmul și chiar fagul. În condițiile în care pădurile sunt puțin extinse și au adesea rol de protecție, activitatea de exploatare și prelucrare a lemnului nu are o tradiție foarte îndelungată și nici un rol central în sfera activităților industriale, precum în cazul județelor din zona de vest a Moldovei.

Covorul vegetal este reprezentat, în cea mai mare parte a teritoriului de silvostepă (alternări de pajiști cu plante xerofile, precum păiuș, firuță, colilile, cu insule de pădure), în timp ce în zonele mai joase din partea de sud-est de stepă (ierburi și arbuști spinoși, specifici zonelor cu climat uscat). Așadar, pajiștiile din județ au o valoare nutritivă relativ redusă, fiind mai degrabă favorabille creșterii cornutelor mici (ovine, caprine) decât celor mari (bovine, bubaline). Totuși, potențialul apicol al zonei este unul ridicat.

Prezența unor specii rare de plante, ierboase şi arborescente, a stat la baza instituirii unor rezervații botanice (Coasta Rupturile-Tanacu, Fânațul de la Glodeni, Movila lui Burcel) sau forestiere și botanice (Pădurea Bădeana, Pădurea Hârboanca, Pădurea Bălteni, Pădurea Seaca Movileni). Acestea reprezintă, cel puțin în prezent, mai degrabă atracții pentru localnici decât pentru turiștii din alte județe sau țări, dar pot sta la baza unor circuite axate pe turismul ecologic, o nișă de piață în creștere la nivel european și global.

1.5.3. Fauna

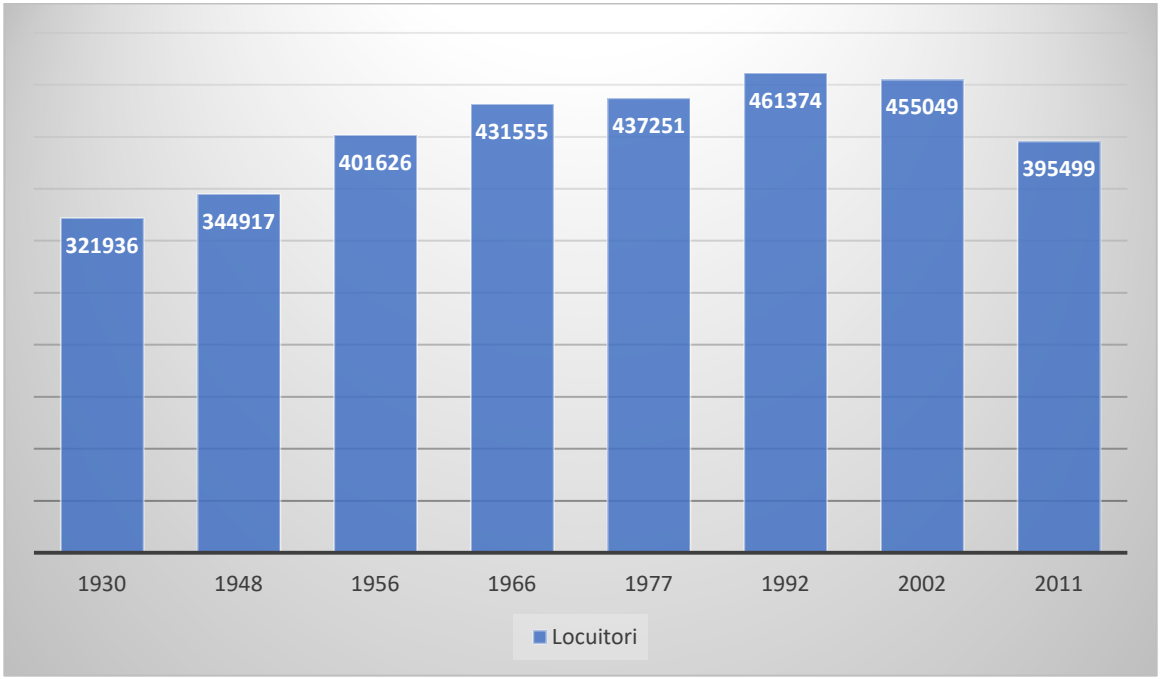
Corelată strâns cu tipul de vegetație, fauna se dispune, tipologic, pe cele două etaje biogeografice, de pădure şi silvostepă (stepă). În pădurile județului viețuiește o faună mare, de mamifere (mistreț, căprioară, cerb lopătar, lup, vulpe, jder), iar în cea de stepă şi silvostepă, pe lângă numeroase specii de rozătoare, specii de păsări mici, prepelițe sau potârnichii. Dintre speciile cu valoare cinegetică se remarcă mistrețul și căpriorul în zona pădurilor de foioase, iar în lunca Prutului se întâlnesc animale cu blana prețioasă, precum vidra, bizamul şi câinele enot (bursucul cu barbă). Apele Prutului sunt bogate în specii de pește precum crapul, știuca, bibanul, avatul etc., iar cele ale râurilor mai mici adăpostesc specii de biban, clean, caras, oblet etc. Locurile cele mai atractive pentru

localnicii și turiștii interesați de pescuitul sportiv sunt însă iazurile pisicole administrate de firme de profil sau lacurile din județ (Pușcași, Cuibul de Vulturi, Dumești, Mânjești, Colacul Banului, Cârja, Moara Domnească, Negrești, Puiești, Solești, Șofronești etc.), care sunt adesea populate de către administratori cu diferite specii.

Capitolul 2. Demografia

Conform recensământului din 2011, județul Vaslui avea o populație stabilă (rezidentă) de 395.499 de locuitori, un minim istoric al ultimilor peste 50 de ani (un număr similar de locuitori fiind înregistrat și la recensământul din 1956). La momentul acestui ultim recensământ, populația județului reprezenta 12% din populația totală a regiunii de dezvoltare Nord-Est și 1,6% din cea a României. Din perspectiva numărului de locuitori, Vasluiul se plasa pe ultimul loc la nivel regional și pe locul 24/42 la nivel național, fiind astfel un județ mediu-populat, asemenea altor județe din țară precum Ilfov, Sibiu, Teleorman sau Botoșani, care aveau o populație similară.

Figură 3 - Dinamica populației stabile (rezidente) a județului Vaslui la recensămintele din perioada 1930-2011

Sursa: INS. Rezultatele finale ale RPL 2011

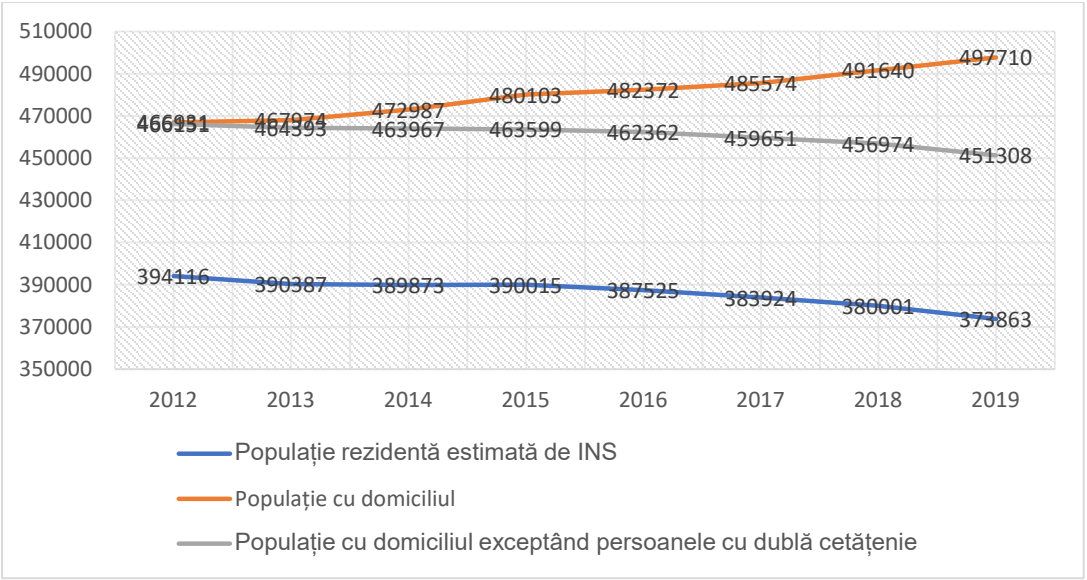
În condițiile în care următorul recensământ al populației va avea loc doar în anul 2021, pentru intervalul scurs de la cel din anul 2011 sunt disponibile în prezent doar date cu privire la numărul de persoane care au domiciliul în județul Vaslui, respectiv estimări ale INS cu privire la populația rezidentă. Acestea din urmă au însă numai caracter

orientativ, urmând a fi revizuite la publicarea recensământului din 2021, singurul instrument care permite o numărare exhaustivă a numărului de persoane care mai trăiesc efectiv în județ.

Evoluția celor doi indicatori sus-menționați calculați de către INS în intervalul 2012-2019 a fost una diferită. Astfel, populația rezidentă estimată de INS a scăzut cu 5,1% (peste ritmul de -2,9% de la nivel regional, respectiv de -3,4% de la nivel național), în timp ce populația cu domiciliul în județ a crescut cu 6,6%, procent depășit doar de județul Ilfov (unde se manifestă fenomenul de suburbanizare din jurul Bucureștiului).

Totuși, această creștere este una pur scriptică, care s-a realizat exclusiv prin fenomenul de stabilire a domiciliului în județ a unor persoane din Republica Moldova, care au obținut și cetățenia română, dar care nu locuiesc efectiv în județ. Acest fenomen este specific mai multor județe din regiunea Nord-Est (Iași, Suceava, iar mai recent și Bacău, Botoșani sau Neamț) și din regiunea Sud-Est (Galați). Fără impactul acestor stabiliri de domiciliu ale persoanelor cu dublă cetățenie, numărul populației care are doar cetățenie română cu domiciliul în județul Vaslui a scăzut între 2012 și 2019 cu 3,2%. Așadar, doar în acest interval, în județ și-au stabilit domiciliul peste 45.000 de persoane provenind din Republica Moldova (locul II după județul Iași, cu peste 58.000 de persoane).

Figură 4 - Dinamica populației rezidente (estimate), a celei cu domiciliul și a celei cu domiciliul fără dublă cetățenie, la nivlul județului Vaslui, în perioada 2012-2019

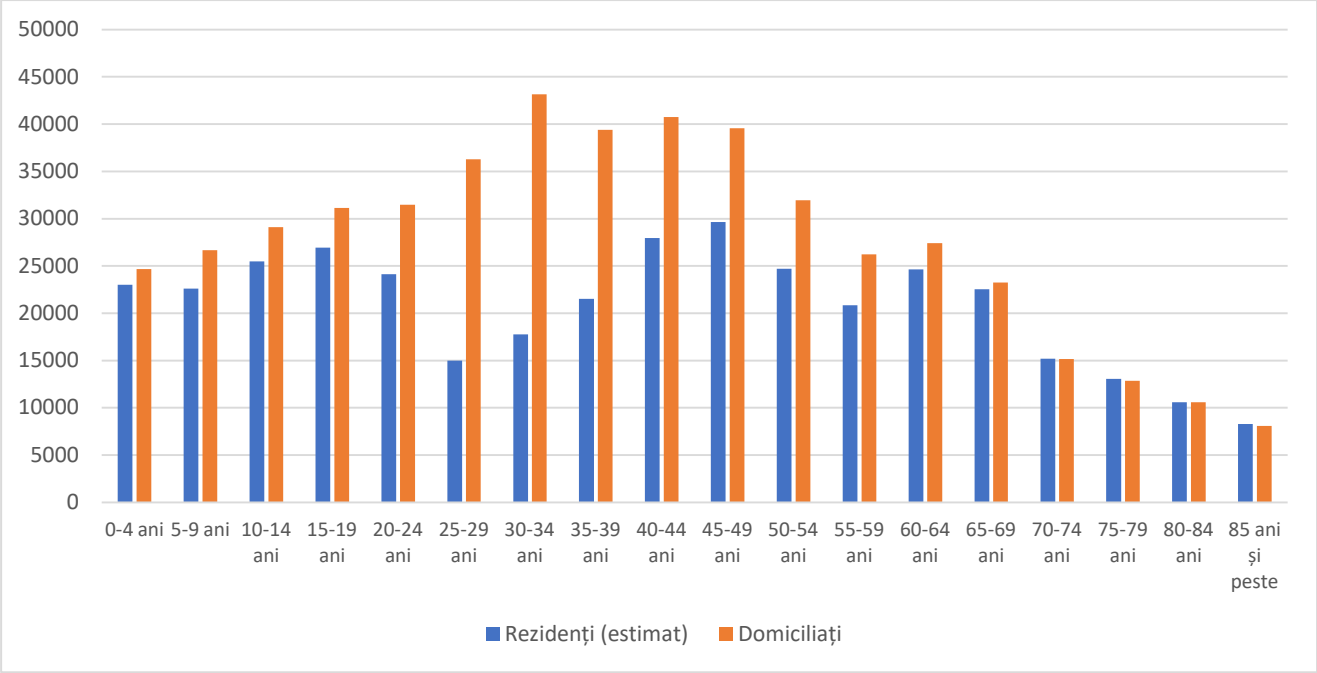

Sursa: INS. Baza de date Tempo Online

În ceea ce privește structura pe vârste a populației județului Vaslui, există, din nou, diferențe importante între valorile populației rezidente (estimate) și cele a populației cu domiciliul. Astfel, în cazul adulților, mai ales a celor cu vârsta între 25 și 49 de ani, numărul persoanelor domicilate este mult mai mare decât al celor rezidente, explicația

constând din faptul că majoritatea locuitorilor din Republica Moldova care au domiciliul în județ sunt persoane active. În schimb, în cazul copiilor și vârstnicilor, neimplicați în migrația internațională, diferențele dintre cei doi indicatori sunt nesemnificative.

Figură 5 - Structura populației rezidente (estimate) și a populației cu domiciliul în județ, în anul 2019

Sursa: INS. Baza de date Tempo Online

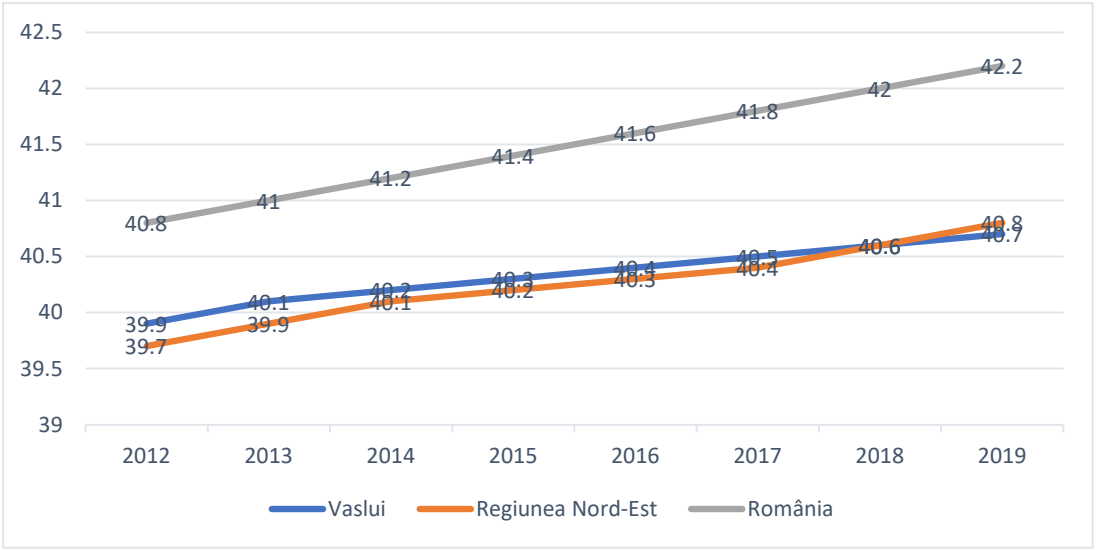
Revenind la analiza pe grupe de vârstă a populației rezidente, indicator care reflectă mai corect realitatea demografică locală, la nivelul anului 2019 un procent de 19% din totalul locuitorilor județului erau copii, 62,4% erau adulți (15-64 ani), iar 18,6% erau vârstnici (65 de ani și peste). Așadar, raportul dintre tineri și vârstnici era unul ușor supraunitar (1,02), în comparație cu un raport subunitar la nivel regional (0,99) și național (0,85), explicația constând din nivelul mai ridicat al natalității înregistrat în ultimii 15 ani în județul Vaslui.

În cazul adulților, se observă faptul că grupele de vârstă cu cel mai mic număr de rezidenți sunt cele de 25-34 de ani (cel mai probabil recensământul din 2021 va consemna și un număr mai mic al persoanelor de 20-24 de ani din estimările actuale), care sunt cei mai mobili teritoriali, fiind implicați în procesul migrației interne (de ex. către centrele universitare – Iași, București etc.), respectiv internaționale (persoane plecate la muncă în străinătate). În schimb, cel mai bine reprezentată grupă de vârstă este cea a persoanelor de 45-49 ani, așa-numiții „decreței", cea

mai numeroasă generație de nou-născuți din istoria României, pe fondul interzicerii avorturilor de către autoritățile comuniste în anul 1966. Aceștia vor atinge vârsta de pensionare în jurul anului 2030, ceea ce va pune o presiune majoră pe sistemul de asigurări medicale și sociale, dar și pe piața muncii, în condițiile în care generația născută după 1990 este mult mai puțin numeroasă și e angrenată în migrația externă și internă. Așadar, configurația a actuală a piramidei vârstelor indică faptul că anul 2030 va aduce cu sine o pondere mai ridicată a vârstnicilor în raport cu copii, dar și mai puțini adulți apți de muncă.

În pofida ponderii mai ridicate a copiilor în populația rezidentă totală, județul Vaslui se confruntă, asemenea întregii țări, cu un proces lent de îmbătrânire demografică. Astfel, față de recensământul din 2011, ponderea persoanelor de 0-14 ani a scăzut cu 1%, cea a adulților tot cu 1%, iar cea a vârstnicilor a crescut cu 2%. Așadar, raportul tineri/vârstnici a scăzut de la 117% la 102%, iar vârsta medie a populației a crescut cu 0,8 ani, ajugând la 40,7 ani. Cu toate acestea, media de vârstă a vasluienilor rămâne mai scăzută decât media națională și crește într-un ritm mai lent.

Figură 6 - Dinamica vârstei medii a populației (ani), la nivel județean, regional și național, în perioada 2012-2019

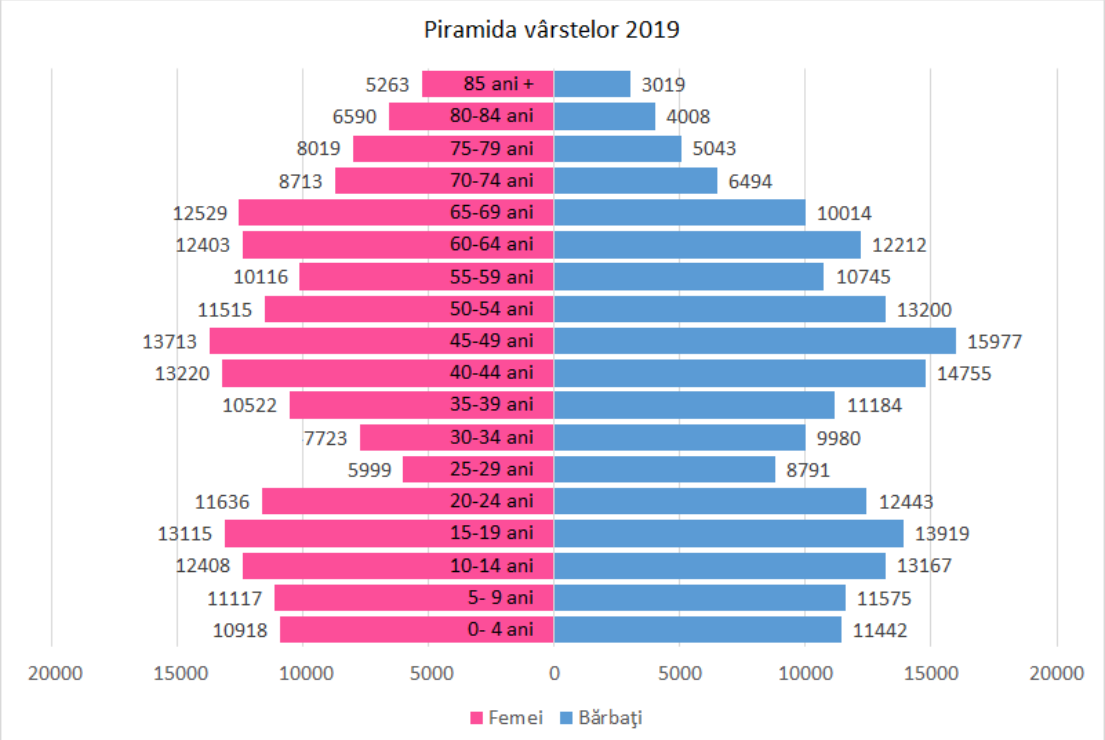

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Structura pe sexe a populației rezidente (estimate) a județului Vaslui pentru anul 2019 indica un număr de 188.627 de bărbați (50,5% din total), respectiv de 185.236 de femei (49,5%). Spre comparație, la nivel național și regional, ponderea femeilor era mai ridicată decât a bărbaților (51,1%, respectiv 50,2%). Această situație atipică este specifică zonelor puternic afectate de migrație, femeile fiind mai predispuse către mobilitatea teritorială (de ex. pe motiv de căsătorie) decât bărbații.

Cu toate acestea, structura populației pe sexe variază funcție de vârstă. Persoanele de sex masculin sunt mai numeroase la grupele de vârstă tinere (numărul de nou-născuți băieți este mai mare decât al fetelor, situație specifică majorității țărilor din lume) și adulte (mobilitate mai redusă a bărbaților – a se vedea grupele de vârstă 25-29 și 30-34 de ani din graficul de mai jos), în schimb femeile sunt mai numeroase după vârsta de 60 de ani, pe fondul speranței de viață mai ridicate cu circa 7 ani decât în cazul bărbaților.

Figură 7 - Piramida vârstei populației rezidente (estimate) a județului Vaslui pe sexe, în anul 2019

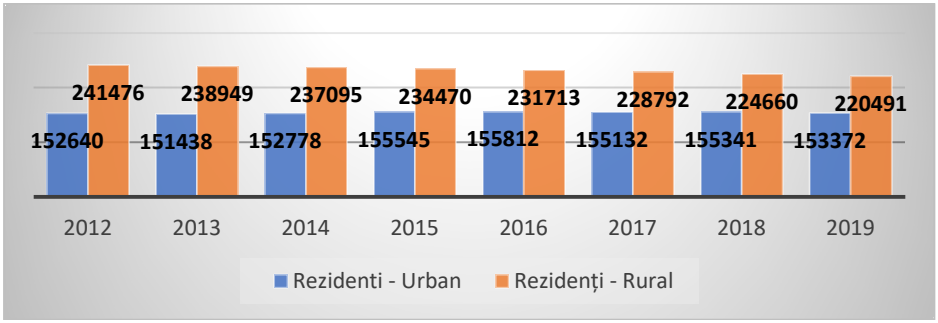
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Concluzionând, structura pe sexe a populației indică faptul că majoritatea resurselor de muncă ale județului sunt reprezentate de bărbați, respectiv că numărul persoanelor vârstnice de sex feminin care trăiesc singure (văduve) este destul de mare și în creștere, o nișă care trebuie adresată corespunzător prin servicii sociale.

În ceea ce privește ponderea populației pe medii de rezidență, doar 41% dintre locuitorii județului trăiau în mediul urban, cifrele fiind evident estimative. Această pondere, deși în ușoară creștere față de momentul recensământului din 2011 (când era de 38,7%) face ca județul Vaslui să fie unul dintre cele mai puțin urbanizate zone din România (cu o medie de 53,5% a populației urbane) și chiar din regiunea Nord-Est (41,9%). Lipsa unor centre urbane mari și dinamice, cu rol de motor economic și care să atragă talente (precum Iași, Cluj-Napoca, Timișoara, Brașov etc.)

este unul dintre motivele principale pentru care Vaslui înregistrează un nivel de dezvoltare socio-economică mai scăzut decât al altor zone din țară, situație specifică și altor județe cu un grad redus de urbanizare (de ex. Teleorman, Giurgiu, Călărași, Vrancea etc.).

Figură 8 - Dinamica populației rezidente (estimate) a județului Vaslui, pe medii de rezidență, în perioada 2012-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

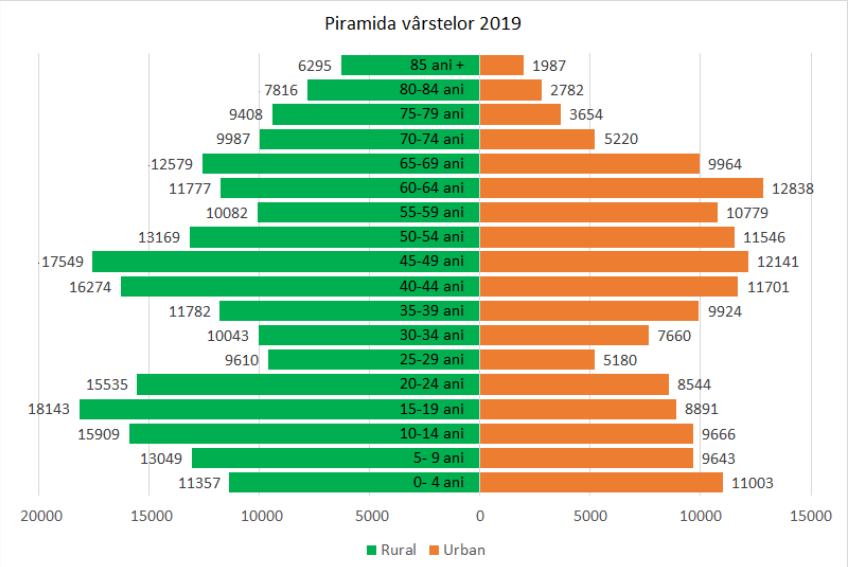
În ceea ce privește structura pe sexe a populației, diferențe între mediul urban și cel rural sunt semnificative. Astfel, în mediul urban ponderea femeilor în totalul populației ajunge la 51,9%, în timp ce în mediul rural aceasta este de doar 47,9%. După cum am indicat și anterior, diferențele sunt date de gradul mai ridicat de mobilitate teritorială al femeilor. Cu precădere în perioada comunistă, orașele din județ au atras un volum important de populație din mediul rural, preponderent de sex feminin, situație influențată și de profilarea pe industria ușoară a acestor centre. În schimb, un procent mai ridicat dintre bărbați au rămas în zonele rurale, fiind implicați mai ales în muncile agricole.

În ceea ce privește structura pe grupe de vârstă și medii de rezidență, putem constata, de asemenea, diferențe importante. Pe de o parte, efectul migrației masive rural-urban din perioada comunistă a condus la o pondere foarte ridicată a persoanelor cu vârsta de 50-70 de ani care trăiesc în orașele județului și care conduce la o îmbătrânire relativ rapidă a populației urbane în următorii ani (a se vedea în figura de mai jos faptul că grupa de vârstă 60-64 ani este cea mai numeroasă la nivelul orașelor). Apoi, generația ”decreților” este foarte bine reprezentată în special în mediul rural, unde rata natalității a fost la sfârșitul anilor 60 și începutul anilor 70 mult mai ridicată ca în urban, iar aceste persoane nu au mai migrat masiv către orașe, atingând vârsta maturității după 1989.

Migrația forței de muncă tinere a afectat puternic ambele medii de rezidență, dar este mai accentuată în mediul urban, unde migrația externă este însoțită și o importantă migrație internă a tinerilor absolvenți de liceu către centrele universitare mari, precum Iași, București etc. În ceea ce privește populația tânără, se constată o tendință de reducere accentuară a numărului de copii din mediul rural născuți după 1990 și o creștere ușoară a numărului acestora în mediul urban. Așadar, rata de natalitate din mediul rural, în trecut mult peste medie, tinde să se alinieze

la cea din mediul urban sau chiar să fie mai scăzută. Explicația constă în schimbarea comportamentului demografic al populației rurale, dar și în reducerea numărului de cupluri tinere pe fondul migrației (cele mai multe nașteri au loc în rândul mamelor cu vârsta de 25-35 de ani, segmentul cel mai afectat de migrația externă). Totuși, este de așteptat ca recensământul din 2021 să aducă unele modificări cu privire la numărul și vârsta populației rezidente din ambele medii, context în care estimările pentru anul 2019 trebuie privite cu precauție.

Figură 9 - Structura pe grupe de vârstă a populației rezidente a județului Vaslui, pe medii de rezidență, în anul 2019

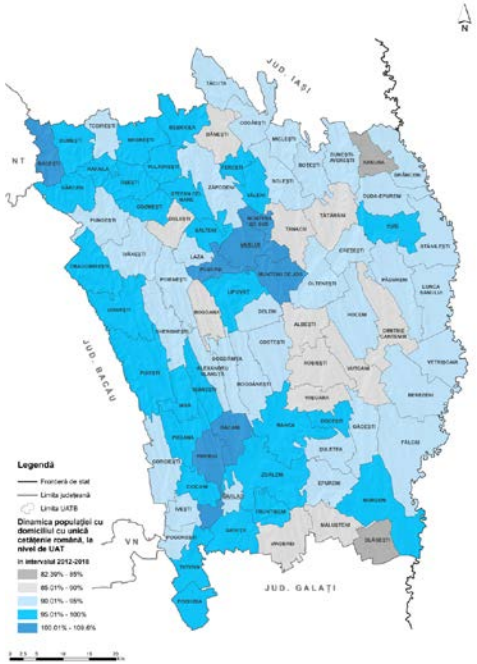

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În ceea ce privește dinamica populației la nivel de unitate administrativ-teritorială, INS pune la dispoziție doar datele cu privire la populația cu domiciliul, nu și cu privire la cea rezidentă, deși aceasta din urmă este mult mai apropiată de realitatea locală. Analiza cu privire la numărul de locuitori cu domiciliul este puternic viciată de faptul că un număr foarte mare de locuitori ai Republicii Moldova (aproximativ 45.000 de persoane, adică peste 9% din totalul persoanelor domiciliate în județ) și-au stabilit ”scriptic” domiciliul în câteva localități din județ (mai exact 41.000 în municipiul Vaslui, 3.000 în municipiul Huși, 300 în comuna Văleni, între 100 și 200 în comunele Drânceni și Muntenii de Jos etc.). În mod evident, aceste localități (exceptând comuna Drânceni) au înregistrat și cele mai ridicate rate de creștere ale populației totale cu domiciliul, după cum se vede în harta de mai jos. Municipiul Vaslui a înregistrat scriptic cea mai mare creștere a populației dintre toate centrele urbane din România (+64%), iar municipiul Huși o creștere de 6%. În cazul celorlalte localități de stabilire a domiciliului de către cetățenii moldoveni impactul acestui fenomen a fost mult mai scăzut (o creștere de sub 5%).

Dacă reducem analiza dinamicii demografice doar la populația cu o singură cetățenie (implicit scăzând numărul de cetățeni și cu cetățenie moldovenească), datele la nivel teritorial arată complet diferit. Astfel, municipiul Vaslui raporteaza valori mult mai mici (+10%), însă și acestea sunt influențate de numărul mare de transcrieri de acte de naștere din străinătate ale copiilor celor cu dublă cetățenie (peste 4.000 doar în intervalul 2012-2019), dar și sosiri cu domiciliul ale acestora dintr-o altă localitate din România (circa 3.500). Fără influența acestora, populația cu domiciliul în municipiul Vaslui ar fi scăzut cu circa 2.000 de persoane în acești 7 ani, pe fondul migrației interne (mai ales către Iași și București). Singurele localități din județ care au înregistrat creșteri ale populației cu domiciliul neinfluențate de migrația externă au fost Băcani, Băcești, Muntenii de Sus, Muntenii de Jos, Perieni și Pușcași. Acestea sunt fie localități cu o rată ridicată a natalității în rândul comunității rome (Băcești), fie comune situate la distanțe mici de municipiile Vaslui (Muntenii de Sus, Muntenii de Jos, Pușcași), respectiv Bârlad (Băcani, Perieni) și care beneficiază de începuturile unui fenomen de suburbanizare.

Figură 10 - Dinamica populației cu unică cetățenie română domiciliată în UAT din județul Vaslui, în perioada 2012-2019

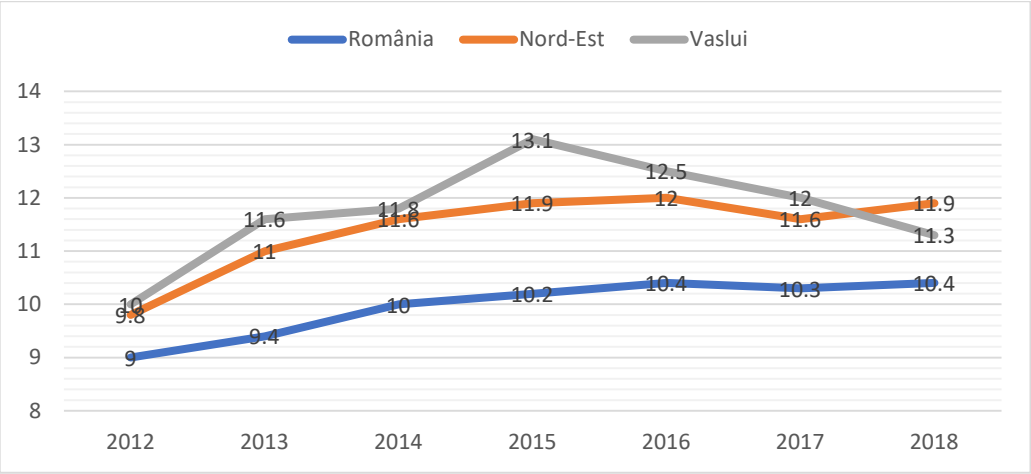
Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de dateTEMPO Online

Totuși, bazându-ne pe experiența recensământului din 2011, când numărul persoanelor domiciliate în județ era cu circa 71.000 mai mare decât al persoanelor rezidente (chiar și fără influența fenomenului de stabilire cu domiciliul a populației de peste Prut), este de așteptat ca până și aceste localități să înregistreze scăderi ale populației stabile

(rezident), pe fondul migrației externe și interne informale (fără schimbarea domiciliului sau a reședinței). La recensământul din 2011, cele mai mari diferențe între populația cu domiciliul și cea rezidentă se înregistrau în mediul urban (18.100 în municipiul Vaslui, 19.400 în municipiul Bârlad, 4.800 în municipiul Huși, 1.100 în Murgeni și 2.200 în Negrești). În mediul rural, diferențele între cei doi indicatori erau mai mici (circa 25.000 de persoane), deși în cazul unor comune erau semnificative (1.300 la Muntenii de Sus, 1.200 la Zorleni, 900 la Văleni, 900 la Fălciu, 800 la Drânceni, 700 la Stănilești, 600 la Tutova, 600 la Berezeni, 600 la Vetrișoara etc.).

În ceea ce privește rata natalității pentru născuții vii cu reședință obișnuită în România, aceasta a fost în anul 2018 de 11,3‰, mai ridicată decât media națională (10,4‰), dar sub cea regională (11,9‰). După un vârf atins în anul 2015, rata natalității s-a redus la nivelul județului, însă aceste date trebuie privite cu precauție, în contextul în care includ și transcrierile de nașteri din străinătate (inclusiv ale copiilor cu copii proveniți din Republica Moldova, dar care trăiesc efectiv în străinătate) sau nașterile înregistrate tardiv. O simplă comparație cu datele privind populația școlară arată că numărul copiilor care trăiesc în județ este mult mai redus decât cel din statisticile cu privire la numărul de nașteri (de ex. în municipiul Vaslui sunt înscriși la grădinițe circa 600 de copii pe an, deși statisticile arată că s-au înregistrat și peste 1.500 de nașteri).

Figură 11 - Evoluția ratei natalității (populație rezidentă) la nivel județean, regional și național, în perioada 2012-2018

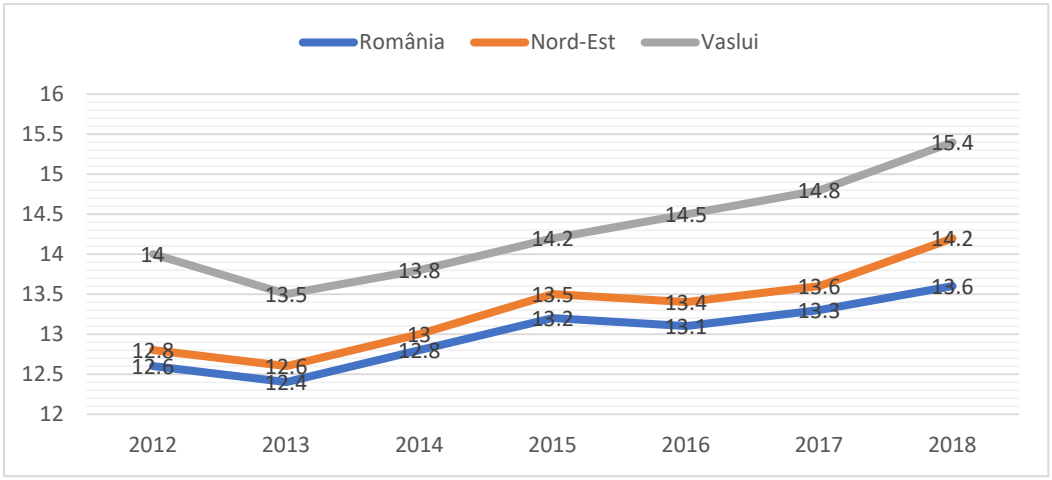
Sursa: INS. Baza de date Tempo Online

Rata media a natalității în perioada 2012-2018 înregistra cele mai mari valori (peste 15‰) în orașul Murgeni (ca și în cazul municipiului Vaslui, multe dintre nașteri sunt transcrise din străinătate, dovadă fiind populația școlară mult mai redusă) și în comunele Băcești, Gârceni, Oșești și Voinești. Valori peste media județeană se mai înregistrau și în municipiul Vaslui, respectiv în comunele Băcani, Bogdănița, Dragomirești și Dumești (12-15‰). Cele mai multe dintre

acestea sunt situate în partea de vest a județului și înregistrează o ponderea ridicată a persoanelor de etnie romă sau a celor care aparțin unor grupuri religioase neoprotestante, în rândul cărora natalitatea este tradițional mai ridicată. La polul opus, cea mai scăzută rată a natalității (sub 8‰) se înregistra în municipiul Bârlad și în comunele Albești, Arsura, Bălteni, Blăgești, Bunești-Averești, Costești, Deleni, Delești, Dodești, Epureni, Fălciu, Ivănești, Laza, Muntenii de Jos, Pădureni, Pochidia, Pogonești, Roșiești, Șuletea, Tanacu, Viișoara, Vinderei, Vutcani. Acestea sunt așezate, aproape fără excepție în partea central-estică a județului și la distanțe mai mici față de centrele urbane, context în care au fost mai afectate de migrația populației tinere, mai ales în perioada comunistă.

Rata mortalității a avut o curbă ascendentă în ultimii ani, situație ce poate fi explicată prin creșterea ponderii persoanelor vârstnice cu 2 puncte procentuale în intervalul 2012-2019, dar și a speranței de viață relativ scăzute în comparație cu media națională și regională. Așadar, la nivelul anului 2018, rata mortalității în județ ajunsese la 15,4 decese/1000 de locuitori, peste media regională (14,2) și cea națională (13,6). Deși mortalitatea a crescut în ambele medii de rezidență, valorile înregistrate în mediul urban (11,6‰) rămân mult inferioare celor din mediul rural (18,1‰), unde ponderea persoanelor de peste 70 de ani este mult mai ridicată (65% dintre decese având loc după această vârstă).

Figură 12 - Evoluția ratei mortalității (populație rezidentă) la nivel județean, regional și național, în perioada 2012-2018

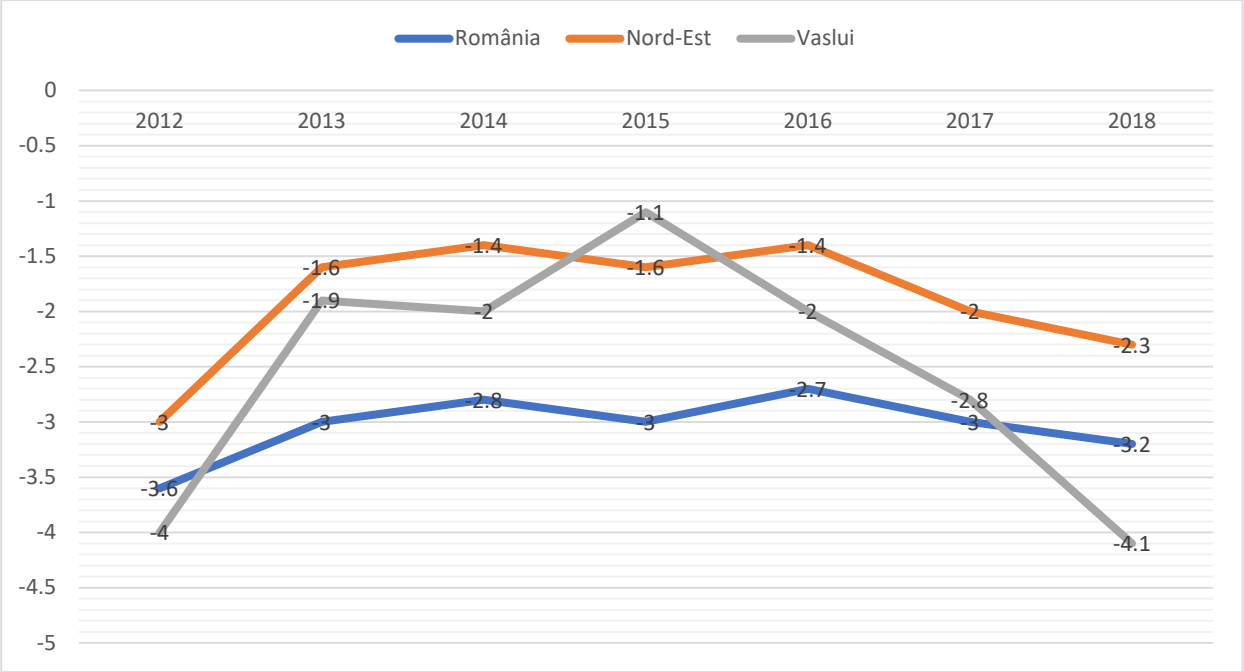

Sursa: INS. Baza de date Tempo Online

Pe localități, cea mai mare rată medie a mortalității în perioada 2012-2018 (peste 20‰) s-a înregistrat în comunele Blăgești, Alexandru Vlahuță, Arsura, Hoceni, Mălușteni, Tanacu, Vutcani și Zăpodeni – localități cu o populație îmbătrânită pe fondul migrației tinerilor încă din perioada comunistă. În schimb, centrele urbane și o serie de comune cu o pondere a populației de peste 70 de ani mai redusă (de ex. Vaslui, Bârlad, Huși, Negrești, Băcești, Muntenii de Sus, Pușcași) înregistrau valori mult mai reduse decât media (sub 10‰).

În aceste condiții, județul Vaslui pierde anual circa 1.500 de locuitori doar de pe urma sporului natural negativ, fără a mai lua în calcul și efectele migrației. Dacă în mediul urban există încă un oarecare echilibru între numărul de nașteri și decese, care pe măsură îmbătrânirii populației va dispărea treptat, în mediul rural numărul de decese este cu circa 75% mai mare decât cel al nașterilor.

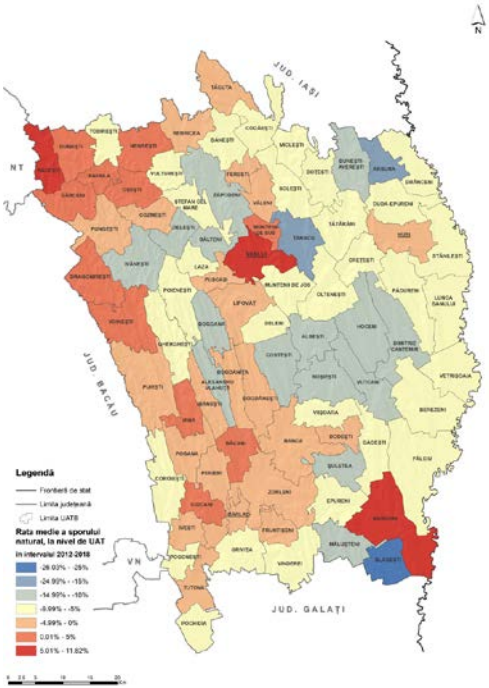
Figură 13 - Evoluția sporului natural (populație rezidentă) la nivel județean, regional și național, în perioada 2012-2018

Sursa: INS. Baza de date Tempo Online

Singurele localități din județ care au înregistrat un spor natural al populației între 2012-2018 sunt municipiul Vaslui, orașele Murgeni și Negrești, comunele Băcani, Băcești, Ciocani, Dragomirești, Dumești, Gârceni, Iana, Muntenii de Sus, Oșești, Rafaila și Voinești. La polul opus, există și localități în care numărul de decese a fost de 3-5 ori mai mare decât cel al nașterilor (de ex. Blăgești, Tanacu, Vutcani, Asura), acesta fiind expuse riscului de depopulare accentuată în următorii ani.

Figură 14 - Rata medie a sporului natural (populație domicilată), la nivel de UAT, în perioada 2012-2018

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de date TEMPO Online

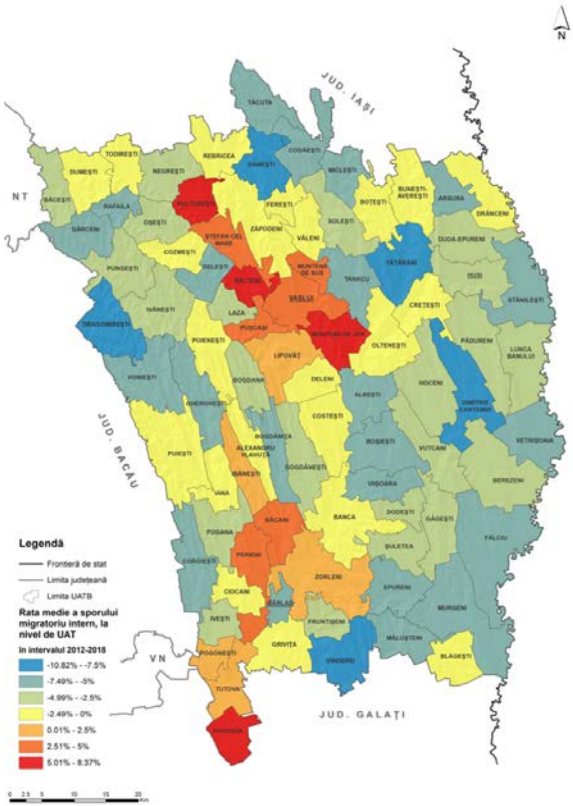
Chiar dacă migrația externă a devenit un subiect mai mediatizat în ultimii ani, județul Vaslui continuă să fie afectat și de migrația internă, un fenomen de amploare încă din perioada comunistă, determinat de diferențele de dezvoltare economică dintre diferitele zone ale țării. Astfel, în perioada 2012-2018 soldul migrației interne cu domiciliu a fost unul negativ (-7.205 de persoane, mult peste sporul natural de -4.483 de persoane din aceeași perioadă), deficit care, în realitate, este și mai mare pentru că include și persoanele care s-au mutat din județ fără a-și schimba domiciliul (de ex. miile de studenți din județ care învață în Iași sau București, unde mulți rămân și după absolvirea studiilor pentru oportunitățile de angajare). În plus, unii cetățeni proveniți din Republica Moldova și-au mutat domiciliul din alte localități din țară în municipiile Vaslui și Huși, ceea ce a distorsionat negativ valoarea acestui indicator.

Recensământul din 2011 a indicat un număr de 15.766 de persoane cu domiciliul în județ care locuiau fără a-și schimba domiciliul în alte zone din țară, dintre care 47% proveneau din municipii și orașe. În comune precum Miclești, Vinderei, Roșiești, Ferești, Oșești, Berezeni, Bălteni, Vetrișoara, Blăgești, Bogdana, Fereşti, Gârceni, Oltenești, Zăpodeni peste 5% din populația cu domiciliul era plecată temporar în țară, depășind în mai multe cazuri

ponderea populației plecate în străinătate. Practic, prin migrație internă, județul Vaslui pierde anual circa 2.000 de locuitori, cei mai mulți fiind tineri (cu precădere din grupele de vârstă 15-24 de ani).

La nivel teritorial, cel mai mare deficit migratoriu intern (peste 7,5‰) se înregistrează în comunele Dănești, Dimitrie-Cantemir, Dragomirești, Tătărani și Vinderei, însă valori semnificativ negative se înregistrează și în municipiul Bârlad sau în orașul Murgeni. La polul opus, un sold pozitiv al migrației interne s-a înregistrat în perioada 2012-2018 în comunele Băcani, Bălteni, Ibănești, Lipovăț, Muntenii de Sus, Muntenii de Jos, Perieni, Pochidia, Pogonești, Pușcași, Ștefan cel Mare, Tutova, Vulturești și Zorleni. Cele mai multe dintre aceste comune sunt situate în apropierea orașelor și au beneficiat în ultimii ani de un proces remigrație (întoarcele celor mutați în orașe în trecut la locurile de baștină) sau de suburbanizare (mutarea unora din orășeni în localitățile învecinate, unde există mai terenuri mai ieftine și un cost al vieții mai redus).

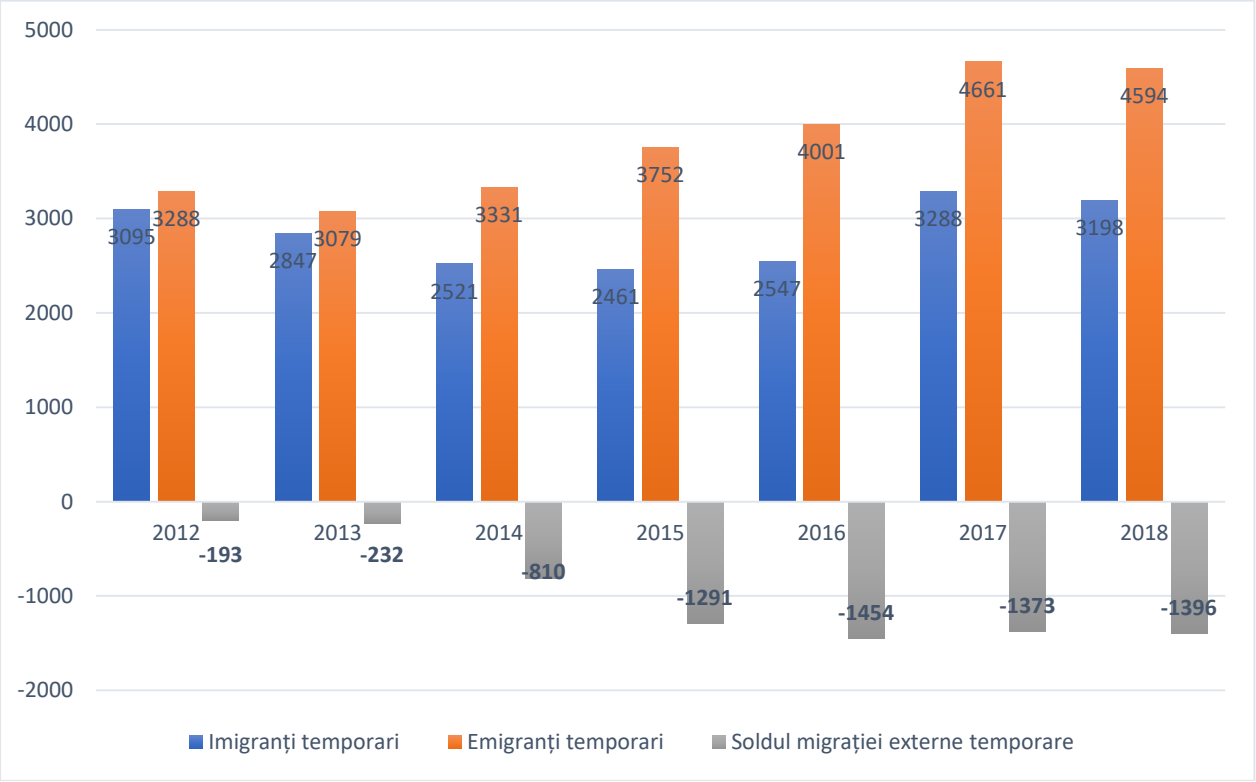
Figură 15 - Rata medie a sporului migratoriu intern, în perioada 2012-2018, la nivel de UAT din județul Vaslui

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de date TEMPO Online

Cu privire la fenomenul migrației externe, nu există date statistice exacte, în condițiile în care persoanee plecate nu au obligația să notifice autorități naționale cu privire la acest lucru. În acest context, singurele date disponibile sunt cele colectate la recensământul din 2011, la care se adaugă estimări pentru perioada 2012-2018, obținute de INS prin încrucișarea cu datele din țările-gazdă. Astfel, la recensământul din 2011, au fost identificate 5.724 de persoane plecate pe termen scurt (sub 1 ani) și 20.195 de persoane plecate pe perioadă îndelungată (peste 1 an), rezultând un total de 25.919 vasluieni (adică aproximativ 6% din totalul populației). Dintre aceștia, 55% erau plecați în Italia, 20% în Spania, 8% în Marea Britanie, 3% în Franța, 3% în Germania, 3% în Grecia, iar 8% în alte țări (Belgia, Cipru, Portugalia, SUA, Danemarca etc.). Aceste cifre nu cuprindeau însă emigranții pentru care nu au putut fi colectate informații de la alți membrii ai familiei rămași la domiciliul din țară. Estimările pentru perioada 2012-2018 indică faptul că alți 26.706 vasluieni au plecat în străinătate și doar 19.957 s-au întorc, însemnând un deficit de 6.749 de persoane, adică o medie de 1.000 persoane/an.

Figură 16 - Indicatorii migrației externe temporare, la nivelul județului Vaslui, în perioada 2012-2018

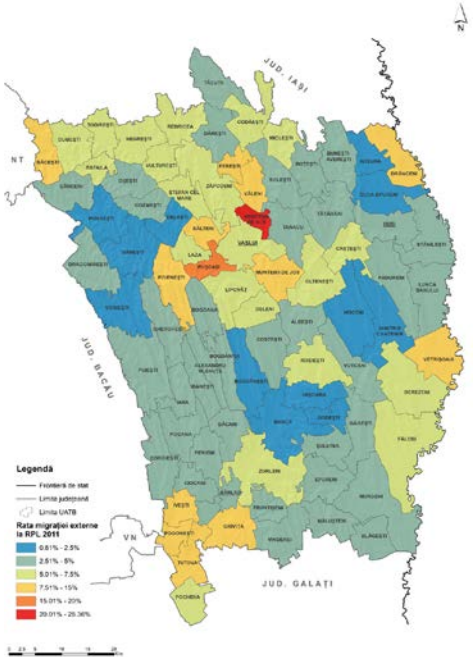

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Circa 61% dintre vasluienii care au părăsit țara temporar între 2012-2018 provin din mediul rural. De asemenea, 11,5% dintre aceștia erau copii sub 15 ani (care și-au însoțit părinții), 53,4% erau adulți tineri (15-34 de ani), 33,4% erau adulți între 35 și 64 de ani, iar numai 1,7% erau vârstnici. Pe sexe, 48,5% dintre emigranții temporari erau bărbați, iar 51,5% femei, cu o tendință de echilibrare în ultimii ani. 48% dintre cei plecați au studii primare sau gimnaziale, 21% au studii profesionale, 26% au studii liceale, în timp ce doar 5% au absolvit o școală postliceală sau o facultate. Așadar, migrația externă este mai frecventă în rândul persoanelor cu un nivel redus de calificare, în timp ce migrația internă este preferată de forța de muncă mai calificată.

La nivel de localități, cele mai mari rate ale migrației externe (peste 10% din totalul populație domiciliate) erau înregistrate, la recensământul din 2011, în comunele Muntenii de Sus (unde peste 25% dintre locuitori erau în străinătate), Pușcași, Văleni, Vetrișoara, Ivești, Ferești, Drânceni, Băcești și Bălteni. La polul opus, comunele mai puțin afectate de migrația externă (sub 2% din populație) erau Arsura, Banca, Bogdănești, Delești, Dimitrie Cantemir, Dodești, Duda-Epureni, Ivănești, Pungești și Voinești. Cu toate acestea, trebuie menționat că s-au putut recenza doar persoanele pentru care cineva din familie a fost prezent la domiciliul celui plecat și că, intervalul scurs de la recensământ, după cum am indicat mai sus, numărul celor plecați a mai crescut.

Figură 17 - Ponderea persoanelor recenzate ca fiind plecate în străinătate în totalul populației domiciliate, la nivel de UAT, la recensământul din 2011

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Rezultatele definitive ale recensământului din 2011

Capitolul 3. Rețeaua de așezări, fondul construit și locativ

3.1. Organizarea administrativă a județului Vaslui

3.1.1. Sistemul de așezări a județului Vaslui

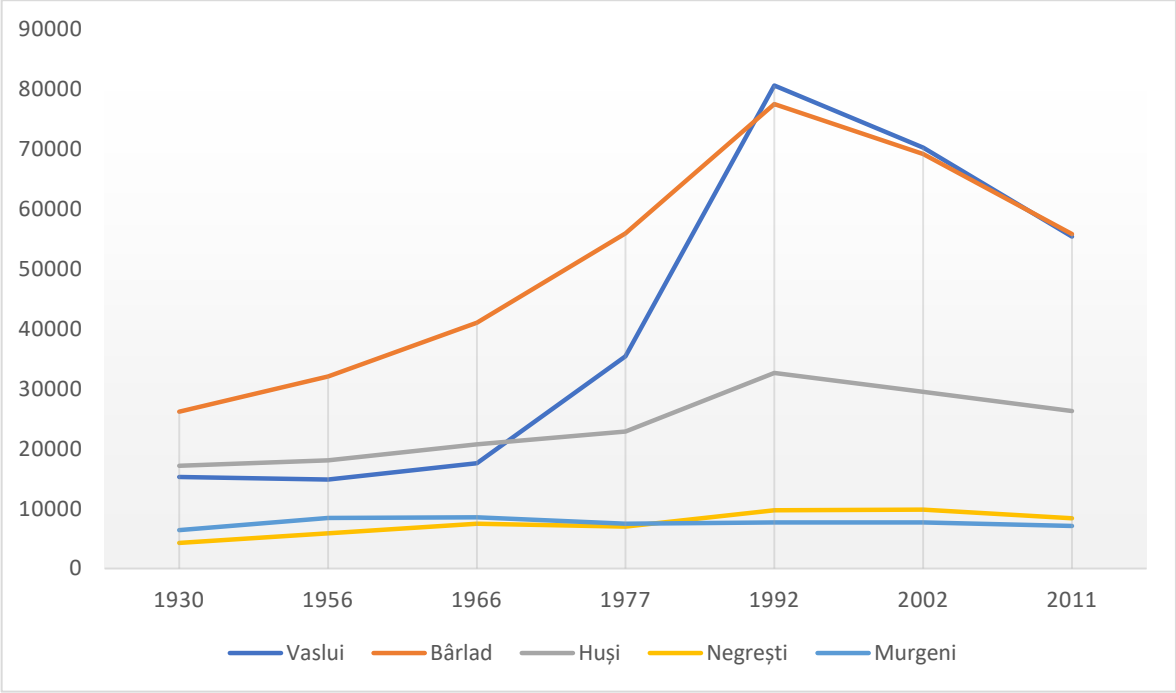
În conformitate cu Planul de Amenajare a Teritoriului Național – Secțiunea a IV-a ”Rețeaua de așezări”, aprobat prin Legea nr. 351/2001 și aflat încă în vigoare, la nivelul județului Vaslui există un număr de 5 centre urbane, clasificate după cum urmează:

- Vaslui: municipiu de rang II, cu statut de reședință de județ. Caractisticile acestei categorii sunt reprezentate de o populație stabilă de peste 50.000 de locuitori, o zonă de influență de peste 200.000 de locuitori și o rază de deservire de 60-80 km. Legea prevede și un set de dotări minimale pentru acest tip de municipii pentru furnizarea unor servicii de interes public. Dintre acestea, municipiul Vaslui nu le îndeplinește pe cele legate de educație și cercetare științifică (lipsa unor instituții de învățământ, institute de cercetare), cultură (teatre, săli de concerte), și turism (minim 200 de locuri în hoteluri de minim 3 stele).
- Bârlad: municipiu de rang II (non-reședință de județ). Acest tip de municipii au o populație între 25.000 și 70.000 de locuitori, o zonă de influență de peste 30.000 de locuitori și o rază de deservire de circa 20 km. Dintre criteriile minimale pentru această categorie, Bârladul nu le îndeplinește pe cele legate de cercetarea științifică (filiale ale unor institute de cercetare), în schimb are unele funcțiuni specifice reședințelor de județ, pe care municipiul Vaslui nu le posedă (de ex. teatru, grădină zoologică, planetariu).
- Huși: municipiu de rang II (non-reședință de județ), ca și municipiul Bârlad. Dintre criterii acesta nu le îndeplinește în totalitate pe cele culturale (lipsa unui cinematograf funcțional) și turistice (hotel de 3 stele cu minim 50 de locuri).
- Negrești: oraș de rang III. Acestea au ca și caracteristici o populație de peste 5.000 de locuitori, o zonă de influență de peste 5.000 de locuitori și o rază de deservire de peste 10 km. Dintre criteriile minimale de dotare pentru această categorie, orașul Negrești nu le îndeplinește pe cele legate de administrație (judecătorie, parchet), sănătate (spital, maternitate), educație (creșă), turism (hotel de minim 2 stele, cu minim 50 de locuri) și cultură (muzeu, cinematograf).
- Murgeni: oraș de rang III, ca și Negrești, care a primit statut urban doar în anul 2004. Dintre criteriile minimale cu privire la dotări, acesta nu le îndeplinește pe cele cu privire la administrație (judecătorie, parchet – închise în anul 2011), sănătate (maternitate), educație (creșă), turism (hotel de minim 2 stele, cu minim 50 de locuri) și cultură (bibliotecă, cinematograf, muzeu).

Vasluiul se află într-o situație atipică pentru județele României, în condițiile în care, conform recensământului din 2011, municipiul Bârlad are o populație ușor mai ridicată decât municipiul reședință de județ. Din perspectiva populației cu domiciliu, municipiul Vaslui număra în 2019 cu aproape 50.000 de locuitori mai mult decât municipiul

Bârlad, însă acesta este exclusiv rezultatul fenomenul imigrației din Republica Moldova, care este una ”scriptică”, în sensul că persoanele respectiv nu locuiesc de facto în municipiul-reședință. De altfel, competiția teritorială dintre cele două municipii este una de durată, mai ales în contextul în care până în 1968 municipiul Bârlad a fost reședință de județ și chiar capitală de regiune (inclusiv în contextul în care liderul comunist Gheorghe Gheorghiu-Dej provenea din acest oraș). În plus, orașul era mai populat și mai industrializat încă din perioada interbelică. După 1968, municipiul Vaslui a recuperat acest deficit de dezvoltare, beneficiind de un volum mare de investiții, cu precădere în anii 70-80. O reducere a rolului polarizator s-a înregistrat și în cazul municipiului Huși, cu o populație mai mare decât a municipiului Vaslui până la sfârșitul anilor 60, care a evoluat însă destul de lent în ultimele două decenii din perioada comunistă.

Figură 18 - Dinamica populației stabile a centrelor urbane din județul Vaslui, la recensămintele din perioada 1930-2011

Sursa: INS. Rezultatele finale ale recensămintelor din perioada 1930-2011

Per ansamblu, putem concluziona că procesul intensiv de industrializare și urbanizare derulat de autoritățile comuniste a condus la o dezvoltare accelerată a celor doi poli urbani principali, prin migrația masivă către aceștia a forței de muncă din zonele rurale. În schimb, efectele acestei creșteri artificiale s-au resimțit după 1990, când declinul întreprinderilor comuniste a făcut ca aceste două orașe să piardă mare parte din forța de muncă evident excedentară, atât prin migrația internă, cât și prin cea externă.

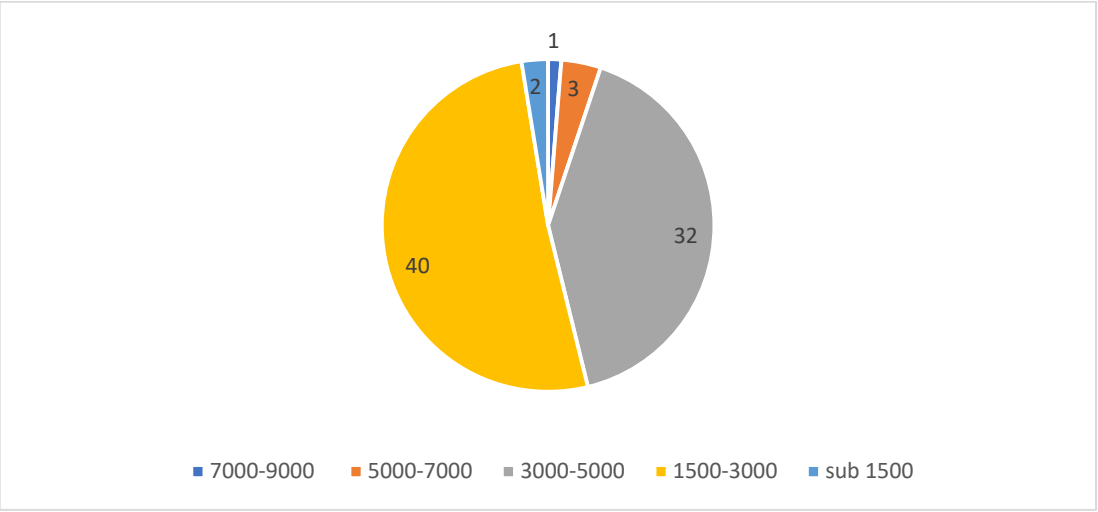
Declinul demografic de după 1990 a fost accentuat și de contextul teritorial al județului. Astfel, centrele urbane din Vaslui se află la intersecția ariei de polarizare a unor orașe de talie mai mare, precum Iași, Galați și Bacău, cu care se află într-o competiție inegală (din perspectiva oportunităților de ocupare, studii, consum cultural, servicii medicale etc.) pentru atragerea și menținerea forței de muncă. În plus, în acest teritoriu se manifestă și influența unor centre urbane mai îndepărtate, precum Bucureștiul, Constanța, Brașov etc. În context internațional, Vasluiul se află la periferia de est a Uniunii Europene, așadar la distanță mare față de nucleul economic al spațiului comunitar (Germania, Austria, Belgia, Olanda, Franța etc.), beneficiind astfel de mai puțin interes al investitorilor străini față de județele de la granița de vest a României (de ex. Timiș, Cluj, Arad, Bihor etc.). Acest lucru a antrenat migrația externă a forței de muncă.

Analizând teritoriul județean putem observa, pe lângă gradul redus de urbanizare (de circa 40%, față de o medie națională de 55%) sau lipsa unui centru urban de mari dimensiuni (precum în județele învecinate: Iași, Bacău, Galați), și existența unor zone rurale lipsite de centre urbane cu rol polarizator, care tind să concentreze populația cea mai săracă, în condițiile accesului dificil la oportunitățile oferite de un oraș dinamic. În această situație intră mai ales zona de vest, de la granița cu județul Bacău, dar și unele areale din zona central-estică a județului.

În ceea ce privește rețeaua de așezări rurale din județul Vaslui, clasificarea după numărul de locuitori de la recensământul din 2011 indică faptul că cele dintre comune erau de talie medie spre mică în context național, numărul de UAT rurale situate la extreme (comune foarte mari și comune foarte mici) fiind redus în comparație cu alte județe. Așadar, în rândul comunelor foarte mari (peste 7.000 de locuitori) intră doar Zorleni, în cea a comunelor mari (5.000-7.000 de locuitori) se încadrează Fălciu, Banca și Stănilești, iar în categoria celor foarte mici (sub 1.500 de locuitori) figurau doar comunele Bogdănița și Ibănești.

În județ există doar 12 sate mari (peste 2.000 de locuitori): Băcești, Berezeni, Codăești, Fălciu, Ivești, Perieni, Pușcași, Stănilești, Văleni, Vetrișoara, Zorleni, Popeni. La nivelul acestora există încă o masă critică de populație care justifică investiții publice de amploare în anumite tipuri de infrastructură (de ex. rețele de canalizare, stații de epuare), dar și educaționale (de ex. creșe, grădinițe, școli) sau sanitare (de ex. centre de permanență medicală).
În schimb există 23 de sate cu o populație foarte redusă (sub 50 de locuitori), care sunt expuse depopulării totale în următoarele decenii și unde investițiile publice (de ex. în sisteme de alimentare cu apă) sau menținerea unor servicii publice (de ex. grădiniță) nu ar fi eficiente și, ca atare, sunt nerecomandate: Arșița (comuna Bogdana); Gănești, Tălpigeni (Botești); Podu Petriș (Ciocani); Păcurărești (Coroiești); Hordilești (Cozmești); Moreni (Deleni); Semenea (Dragomirești); Băile Drânceni, Șopârleni (Drânceni); Popeni (Găgești); Valea Lupului (Gherghești); Rediu (Hoceni); Albina (Ivănești); Răducani (Lunca Banului); Dealul Secării (Poienești); Hordila, Rapșa (Pungești), Săratu (Stănilești), Mântu, Valea Seacă (Tătărani); Corobănești (Voinești); Podeni (Vulturești).

Figură 19 - Structura comunelor din județul Vaslui funcție de numărul de locuitori rezidenți

Sursa: INS. Rezultate finale ale RPL 2011

Per ansamblu, media de locuitori pe comună era de 2.994 de locuitori, iar cea pe sat de 547 de locuitori, sub media națională (3.449 de locuitori/comună și 697 de locuitori/sat). De menționat este faptul că procesul de diviziare a unor comune din județ în perioada 2003-2004 (când au fost înființate comunele Ciocani, Cozmești, Dodești, Ferești, Fruntișeni, Ibănești, Muntenii de Sus, Pochidia, Pogonești, Pușcași, Rafaila) a jucat un rol important în scăderea numărului comunelor mari. În plus, cele mai multe dintre acestea sunt mici (circa 1.500 – 2.000 de locuitori), singurele excepții notabile fiind Pușcași și Muntenii de Sus, ultima lăsând totuși mai puțin de 2.000 de locuitori în comuna Tanacu din care s-a desprins.

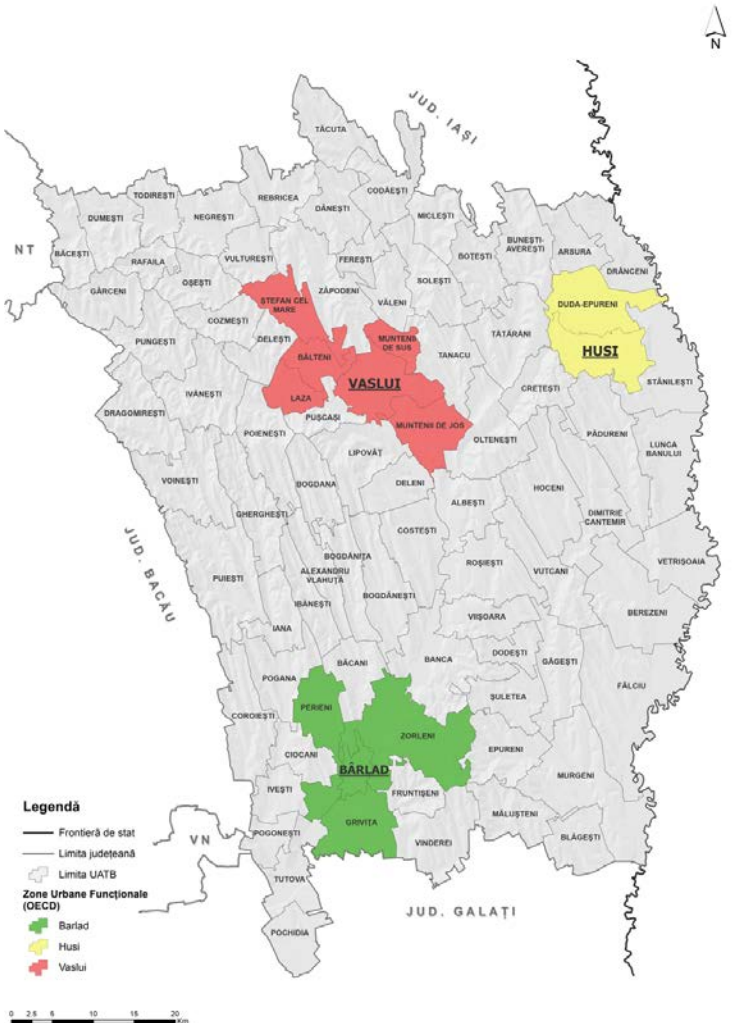
Numărul mediu de sate per comună era 5,5, față de 4,9 la nivelul întregii țări, însă cu variații foarte mari de la o UAT rurală la alta: comunele Banca, Dragomirești, Ivănești, Puiești, Voinești au peste 10 sate componente, în timp ce comunele Ferești, Ivești, Perieni, Rafaila au un singur sat. Fragmentarea teritorială a populației în sate mici, mai ales în cazul comunelor cu multe sate componente are implicații financiare serioare (de ex. o rețea de unități de învățământ mai extinsă, costuri mai ridicate cu transportul școlar, costuri mai ridicate cu extinderea, mentenanța și operarea unor servicii publice de bază, lungime mai extinsă a rețelei de drumuri locale etc.).

Studiul ”Orașe Magnet. Migrație și navetism în România” arată clar faptul că în jurul municipiilor Vaslui și Bârlad s-au format zone urbane funcționale. Acestea sunt delimitate pe baza criteriului de navetism dezvoltat de OECD (minim 15% din forța de muncă din comunele polarizate face naveta către nucleul urban al zonei). Localitățile rurale cu cel mai ridicat nivel de dezvoltare socio-economică din județul Vaslui tind să fie concentrate exact în aceste zone urbane funcționale, care beneficiază de acces relativ facil la locurile de muncă, dar și la alte servicii oferite de

aceste orașe (de ex. centre comerciale, instituții publice, licee, școli postliceale, spitale, clinici medicale private, instituții publice din diverse domenii, facilități de petrecere a timpului liber etc.).

Așadar, creșterea accesibilității la cele două orașe principale din județul Vaslui (prin modernizarea rețelei de drumuri, îmbunătățirea sistemelor de transport public și extinderea lor la nivel periurban etc.), precum și consolidarea acestora (prin investiții în infrastructură și servicii de interes public, atragerea de investiții private etc.) reprezintă cea mai eficientă modalitate de dezvoltare a zonelor rurale din județ.

Figură 20 - Zonele funcționale de navetism ale municipiilor Vaslui, Bârlad și Huși, la recensământul din 2011

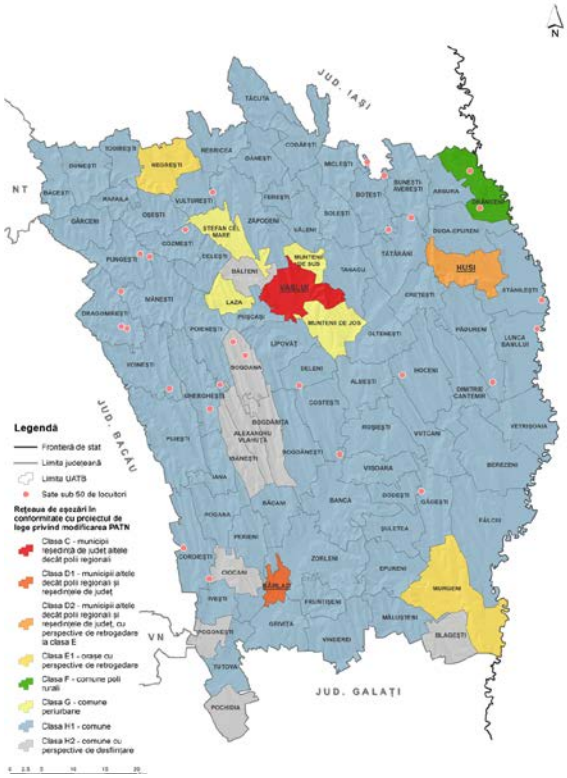

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Rezultatele finale ale RPL 2011

Propunerea de lege pentru modificarea Secțiunii a IV-a ”Rețeaua de localități” din PATN, care se afla la începutul anului 2020 în procedura de dezbatere în Parlament, aduce o serie de modificări în clasificarea rețelei de așezări, care reflectă mai corect situația din teritoriu din prezent, în comparație cu cea din 2001, când a fost aprobată legea în vigoare. Astfel:

- rangurile existente ale centrelor urbane se transformă în clase: municipiul Vaslui ar intra în clasa C (”municipii reședință de județ altele decât polii regionali”), municipiile Bârlad și Huși în clasa D (”municipii altele decât polii regionali și reședințele de județ”), orașele Murgeni și Negrești în clasa E (”orașe”). Altfel, singura modificare esențială ar fi o urcare în ierarhie a municipiului Vaslui în raport cu Bârlad și Huși (momentan toate sunt municipii de rangul II). Noua clasificare poate antrena și modificări ale cuantumului taxelor și impozitelor locale;
- municipiul Vaslui este introdus în categoria UAT cu declin demografic important, care necesită acțiuni prioritare de sprijin și revitalizare;
- municipiul Vaslui, în calitate de reședință de județ, are dreptul de a înființa o zonă metropolitană împreună cu minim 3 UAT contigue din cadrul zonei sale urbane funcționale, care poate exercita atribuții în domeniul amenajării teritoriului și urbanismului;
- schimbarea criteriilor minimale pentru acordarea statutului de municipiu și oraș. O analiză a acestora indică faptul că municipiul Huși, respectiv orașele Negrești și Murgeni nu le-ar mai îndeplinei nici măcar pe cele de bază (de ex. populația de 40.000, respectiv de 10.000 de locuitori). După anul 2025, Guvernul poate iniția demersuri de retrogradare a acestora la clasa inferioară: oraș pentru Huși, respectiv comune pentru Negrești și Murgeni.
- desemnarea localității Murgeni ca oraș cu caracteristici rurale, care necesită măsuri de consolidare a statutului de centru urban, prin atingerea indicatorilor minimali de dotare tehnico-edilitară, ocupare a forței de muncă etc.

Figură 21 - Configurația rețelei de așezări din județul Vaslui, în conformitate cu proiectul de lege privind modificarea PATN - Secțiunea a IV-a

Sursa: MDRAP

Unele dintre potențialele reglementări sus-menționate au fost deja puse în practică voluntar la nivelul rețelei de așezări din județ. Astfel, în jurul municipiului Vaslui s-a constituit, încă din anul 2014, o asociație de dezvoltare intercomunitară denumită ADI Zona Metropolitană Vaslui - având în componență municipiul Vaslui, precum și comunele: Bălteni, Delești, Laza, Lipovăț, Muntenii de Jos, Muntenii de Sus, Pușcași, Ștefan cel Mare, Tanacu, Văleni și Zăpodeni. În perioada de programare 2014-2020, municipiul Vaslui a fost singura reședință de județ din țară (în afară de polii de creștere) care a elaborat o strategie integrată de dezvoltare urbană nu doar pentru orașul în sine, ci pentru întreaga zonă metropolitană. Dintre cele peste 70 de proiecte cuprinse în acest document, o parte s-au implementat, însă în mod individual de către UAT componente, în lipsa unui personal propriu la nivelul ADI, dar și a unor programe de finanțare europeană sau guvernantală dedicate exclusiv acestor zone.

- În anul 2020, asociația a primit un sediu, cotizații de la membri și a angajat o persoană dedicată, scopul fiind de a pregăti și implementa proiecte de interes comun, cu precădere în domeniul mobilității (extinderea transportului public din municipiu în comunele învecinate – de ex. prelungire linie de troleibuz

în comunele Muntenii de Sus și Muntenii de Jos, unde rata navetismului este ridicată; înființarea de piste de biciclete între localități; amenajarea unor parcări de transfer etc.), dar și al agriculturii (utilizarea pășunii deținute de municipiu în localitatea Moara Grecilor) sau educație (dat fiind navetismul elevilor din comune către municipiu).

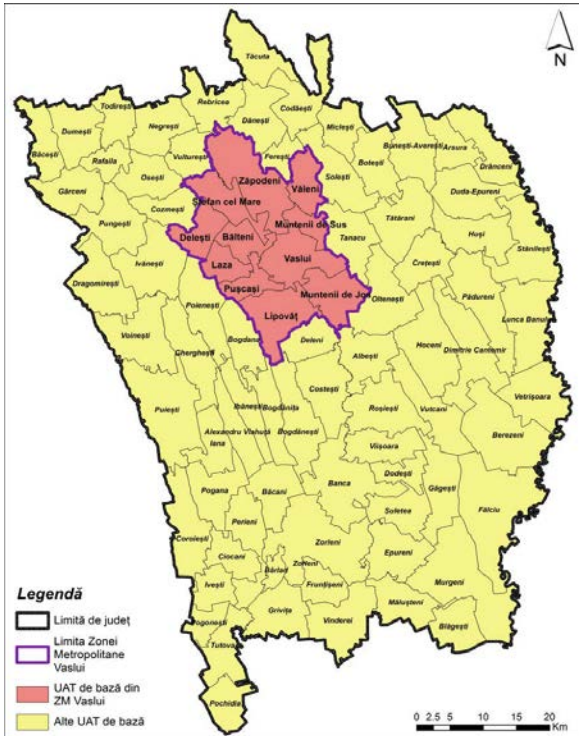

Figura Zona Metropolitană Vaslui

Sursă proprie

Proiectul de lege privind modificarea PATN – Secțiunea a IV-a prevede și pentru zonele rurale unele reglementări noi, respectiv:

- satele se clasifică în sate-reședință (unde își are sediul Primăria și Consiliul Local), respectiv sate-componente, iar localitatea rurală este definită ca ”localitate cu densitate relativ mică a construcțiilor și populației, în care forța de muncă este ocupată predominant în sectorul de activitate primar, care intră în componența comunelor”;
- rangurile comunelor se modifică în clase, respectiv F (”comune poli rurali”), G (”comune periurbane”) și H (”comune”, altele decât polii rurali și comunele periurbane);
- desemnarea comunei Drânceni ca pol de dezvoltare rurală (clasa F), unde ar trebui să beneficieze de investiții prioritare (în infrastructura de transport, tehnico-edilitară, socio-culturală) pentru a-și consolida

funcția de centru polarizator în zonele lipsite de orașe pe o rază de 25-30 km, cu rol de deservire a zonei rurale adiacente. Totuși, aceasta nu poate îndeplini criteriile minimale pentru a deveni oraș (de ex. 10.000 de locuitori, ocupare în agricultură sub 20% etc.), conform noilor reglementări propuse, ca de altfel nicio comună din județ;

- comunele Laza, Muntenii de Jos, Muntenii de Sus și Ștefan cel Mare devin comune periurbane ale municipiului Vaslui (clasa G);
- comunele din județ își păstrează statutul până la 31 decembrie 2025, chiar dacă nu îndeplinesc indicatorii minimali pentru acest statut, după care Guvernul va iniția procedura de unificare administrativă cu alt UAT (rural sau urban), care implică și organizarea unui referendum.

Criteriile minimale pentru deținerea sau obținerea statutului de comună, conform acestei propuneri legisative, sunt: o populație stabilă de minim 1.500 de locuitori la recensământul din 2021, o pondere a populației ocupate în activități non-agricole de minim 25%, o pondere de minim 40% a locuințelor dotate cu instalații de alimentare cu apă și existența unui medic de familie. Deși unii dintre acești indicatori (precum populația, structura ocupării sau alimentarea cu apă) vor putea fi documentați doar la recensământul din 2021 (ale cărui rezultate vor fi făcute publice doar în 2023), putem estima că, în ipoteza adoptării acestui proiect de lege, multe comune din județul Vaslui și-ar putea pierde personalitatea juridică prin contopire administrativă.

Astfel, doar 77% dintre comunele din județ dispuneau de sistem centralizat de alimentare cu apă în anul 2018, iar în multe dintre cele care dispun de un astfel de sistem rețeaua acoperă doar o parte dintre satele componente, fiind improbabil ca 40% dintre cetățeni să se branșeze până în anul 2025. Apoi, comunele Bogdănița, Ciocani, Mălușteni, Pochidia și Coroiești nu aveau medic de familie (sau punct de lucru al unui medic de familie din comunele învecinate) în anul 2019, iar mulți dintre medicii existenți în celelalte comune au atins deja vârsta de pensionare, neexistând interes din partea tinerilor absolvenți pentru a-i înlocui. Nu în ultimul rând, comuna Bogdănița și Ibănești aveau sub 1.500 de locuitori încă de la recensământul din 2011, iar comunele Alexandru Vlahuță, Bălteni, Blăgești, Bogdana, Ciocani, Pochidia și Pogonești numărau între 1.500 și 1.700 de locuitori. În contextul de declin demografic accentuat de după recensământul din 2011, este foarte probabil ca nici aceste comune să nu mai treacă pragul de 1.500 de locuitori stabili în 2021.

Premisele acestor unificări administrative, inevitabile pe termen mediu, în contextul scăderii accentuate a populației, au fost deja puse la nivelul județului prin colaborarea dintre comune, chiar și între acestea și orașe, în cadrul Grupurilor de Acțiune Locală (GAL).

3.2. Situația spațial-urbanistică

3.2.1. Fond locativ

Conform datelor INS, la sfârșitul anului 2018, în județul Vaslui existau 177.101 locuințe, dintre care 1.351 în proprietate publică (sub 1% din total) și 175.750 în proprietate privată. Pe medii de rezidență, 68.461 de locuințe se aflau în mediul urban (38,7% din total), dintre care 1.044 publice, iar 67.417 în rural (61,3%), dintre care 307 în proprietate publică. De menționat este faptul că acestea reprezintă estimări exclusiv pe baza datelor cu privire la locuințele recepționate, însă date exhaustive cu privire la fondul locativ se colectează doar la recensăminte, următorul fiind programat pentru 2021.

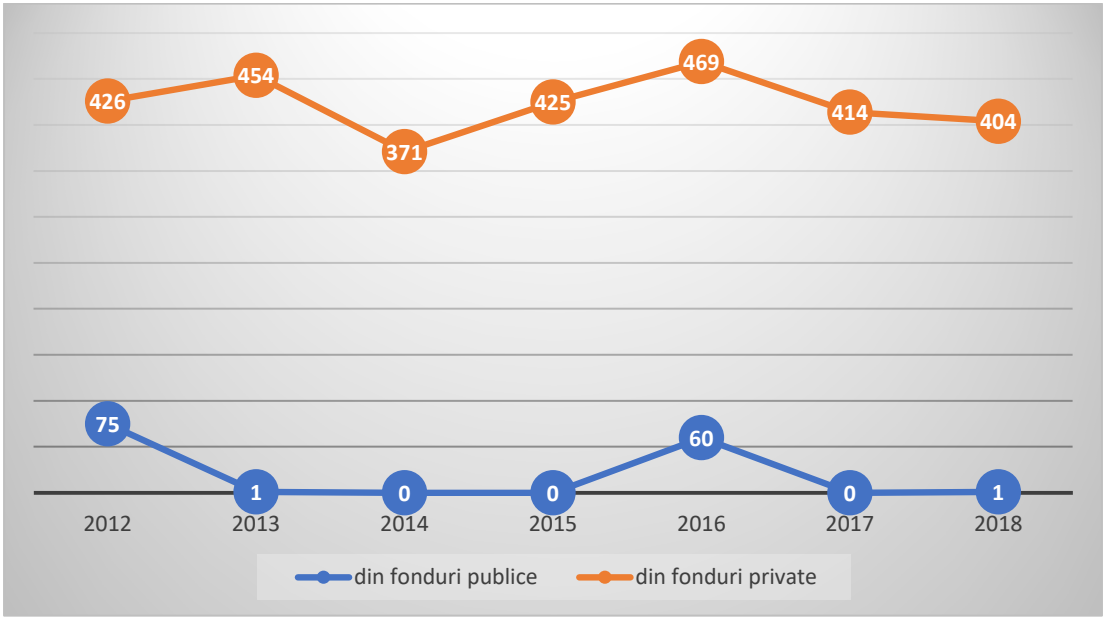
Spre exemplu, la recensământul din 2011 au fost găsite în județ peste 4.700 de locuințe în plus față de numărul estimat, dintre care 2.700 în mediul urban și 2.000 în comune. Cele mai mari diferențe s-au constatat în Bârlad (+1.180 de locuințe), Vaslui (+737), Huși (+355), Murgeni (+319), Zorleni (+277), Voinești (+175), Codăești (+142), Stănilești (+142), Dragomirești (+141), Ciocani (+124), Lipovăț (+118), Negrești (+117), Solești (+117), Băcești (+102), Puiești (+102) etc. În aceste cazuri s-au construit locuințe noi fără autorizație sau care nu au fost declarate de proprietari ca recepționate. În schimb, au existat și comune unde diferențele au fost în minus, precum Arsura, Blăgești, Bogdana, Bunești-Averești, Dimitrie Cantemir, Drânceni, Hoceni, Mălușteni, Poienești, Vutcani – indicând primele semne ale depopulării treptate a unor sate.

Cu privire la locuințele publice, la nivelul anului 2018 acestea erau disponibile mai ales în localitățile Huși (395), Vaslui (298), Bârlad (218), Negrești (108) și Băcești (83), în timp ce în restul localităților se găseau sub 25 sau chiar deloc. Numărul lor a scăzut în comparație cu acum 15 ani (excepție făcând doar municipiul Huși), în principal ca urmare a vânzării unor locuințe către chiriași (mai mult, în anul 2019, Consiliul Local Vaslui a adoptat vânzarea a încă 80 de apartamente ANL pentru chiriași din totalul de 113 care mai erau în proprietatea administrației locale). Cele mai multe dintre acestea sunt locuințe ANL, închiriate unor persoane/familii tinere cu dificultăți materiale, la care se adaugă locuințe sociale deținute de către primării. În mod evident, acest stoc este total nesatisfăcător în raport cu cererile de locuințe sociale depuse la primării (sute de cereri la fiecare primărie de municipiu din județ), dar și pentru locuințe de necesitate în cazul producerii unor hazarde (de ex. cutremure, inundații, alunecări de teren).

În perioada 2012-2018 (așadar, după recensământul din 2011), la nivelul județului Vaslui s-au recepționat încă 3.100 de locuințe noi (adică o medie de sub 500/an), cifră destul de redusă în comparație cu alte județe din țară, ceea ce reflectă o putere de cumpărare mai redusă, dar și o cerere redusă de noi spații locative, pe fondul migrației. Dintre acestea, doar 137 au fost realizate din fonduri publice, 75 fiind recepționate în anul 2012 la Bârlad (27) și Vaslui (48), iar 60 la Huși în anul 2016. Totuși, ANL, în parteneriat cu autoritățile locale, are în proiect sau chiar în construcție mai multe blocuri de locuințe în județ: un bloc de locuințe de serviciu cu 20 apartamente și unul de 40 de

apartamente pentru închiriere către tineri în municipiul Vaslui; 3 blocuri cu 120 de apartamente în regim de închiriere pentru tineri în municipiul Bârlad; un bloc cu 32 de apartamente în Negrești.

Figură 22 - Dinamica locuințelor noi recepționate la nivelul județului Vaslui, în perioada 2012-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Restul de 2.963 de locuințe noi au fost ridicate cu fondurile populației, pe piața locală nefiind încă prezenți dezvoltatori imobiliari cu personalitate juridică. Dintre acestea, doar 1.125 (37%) s-au ridicat în mediul urban, în timp ce 1.838 au fost ridicate la sate. Pe localități, cele mai multe locuințe noi s-au ridicat în municipiile Vaslui (513), Huși (257), Bârlad (242), în comunele Banca (150), Muntenii de Jos (128) și în orașul Negrești (106). În schimb, în comune precum Alexandru Vlahuță, Arsura, Bogdana, Botești, Bunești-Averești, Coroiești, Crețeni, Dodești, Ibănești, Mălușteni, Roșiești, Solești, Tătărani, Todirești s-au recepționat mai puțin de 5 locuințe noi într-un interval de 7 ani, adică o medie de o locuință la 2 ani, cauza principală fiind depopularea și îmbătrânirea populației.

În altă ordine de idei, județul Vaslui se numără pe locul III la nivel național, după Călărași și Timiș, la numărul de tineri cu vârsta de până la 35 de ani care au beneficiat de terenuri gratuite de la primării pentru contrucția de locuințe, în baza Legii nr. 15/2003. Cei aproape 3.000 de beneficiari au beneficiat în total de 74 ha de teren intravilan, preponderent în mediul urban (71% din total), în timp ce peste 20% dintre primăriile rurale au alocat restul de 29% din suprafață. Circa 21% dintre beneficiari au returnat totuși terenurile administrațiilor locale pentru că nu au reușit să demareze construcția locuinței în termenul de 1 an prevăzut de lege. Spre exemplu, în municipiul Bârlad au fost atribuite circa 500 de loturi de teren în ultimii ani, dar numărul cererilor este de până la 4 ori mai

mare. Și în comuna Muntenii de Jos s-au alocat peste 250 de loturi de casă, însă pe puține au fost ridicate locuințe din cauza unor probleme de ordin juridic. În acest context, se recomandă concentrarea investițiilor publice pentru extinderea infrastructurii tehnico-edilitare și de transport în aceste zone vizate de dezvoltări rezidențiale pentru a încuraja stabilirea populației tinere în județ.

3.2.2. Structura fondului locativ

Conform INS, la sfârșitul anului 2018, suprafața locuibilă totală de la nivelul județului era de 7.090.628 de mp, iar numărul de camere pentru locuit de 468.396. Așadar, suprafața locuibilă medie era de 40 mp per locuință, de 15,1 mp per cameră de locuit, respectiv de 18,9 mp per persoană rezidentă. Fiecare locuitor al județului dispunea, în medie, de 1,24 de camere de locuit, iar fiecare locuință de 2,6 dormitoare. Indicatorii sunt în creștere continuă (spre comparație, la recensământul din 2002, locuințele aveau în medie 34,2 mp suprafață locuibilă la 2,47 camere de locuit, iar cetățenii beneficiau în medie de 14,4 mp de suprafață locuibilă/mp, respectiv de 1,04 camere de locuit/persoană), mai ales pe fondul investițiilor private ale proprietarilor în extinderea locuințelor existente sau chiar construcția de locuințe noi, impulsionate puternic și de remiterile de valută ale celor plecați la muncă în străinătate. Totuși, valorile aferente anului 2018 rămân mult inferioare mediei naționale: 47,6 mp de suprafață locuibilă per locuință, 17,4 mp per cameră, 22,1 mp per persoană, 2,73 dormitoare/locuință, respectiv 1,27 camere de locuit per persoană. De asemenea, indicatorii de locuire sunt mai buni în comunele județului, unde predomină locuințele individuale, în comparație cu municipii, unde cele mai multe locuințe sunt amplasate în blocuri ridicate în perioada comunistă.

Tabel 1 - Principalii indicatori ai calității locuirii, pe medii de rezidență, la recensământul din 2011

Indicator	Valoare națională	Valoare județeană	Urban	Rural
Ponderea clădirilor de locuit înșiruite de-a lungul unei străzi	93,1%	78,3%	92%	75,1%
Ponderea clădirilor de locuit cu pereți realizați din lemn, paiantă și chirpici	43,6%	85%	61,6%	90,4%
Ponderea clădirilor de locuit construite înainte de 1960	39,2%	43,8%	34,2%	46,1%
Ponderea locuințelor situate în blocuri de apartamente	40,7%	26,4%	66,5%	1,3%
Ponderea locuințelor fără alimentare cu apă curentă (din sisteme centralizate sau proprii)	21%	51,5%	9,6%	77,8%
Ponderea locuințelor fără instalație de preparare a apei calde menajere	40,5%	71,8%	36,3%	94.2%
Ponderea locuințelor fără insalație de canalizare (sistem centralizat sau fosă septică)	31,6%	62,9%	17,5%	91,4%
Ponderea locuințelor cu latrină uscată sau fără toaletă	38,8%	66,7%	22,3%	5,6%
Ponderea locuințelor care folosesc gazele naturale pentru pregătirea hranei	45,1%	28,3%	72,4%	0,6%
Ponderea locuințelor cu instalație electrică	98,8%	97,4%	99,3%	3,8%
Ponderea locuințelor cu tâmplărie termoizolantă	40,6%	21,8%	47,7%	5,5%
Ponderea locuințelor cu centrală termică proprie	25,4%	23,1%	57,2%	1,7%
Ponderea locuințelor cu o singură cameră de locuit	10,3%	7,4%	11,9%	4,5%
Ponderea locuințelor cu etaj(e)	4%	0,9%	1,3%	0,6%
Ponderea locuințelor care găzduiesc mai multe nuclee familiale	1,7%	1,7%	1,6%	1,7%
Ponderea locuințelor neocupate permanent	16,4%	17,1%	14,3%	18,9%
Ponderea locuințelor reabilitate termic	23,2%	17,2%	40,1%	2,8%

Sursa: INS. Rezultatele finale ale RPL 2011

După cum se poate observa din tabelul de mai sus, județul Vaslui are o calitate precară a locuirii din perspectiva majorității indicatorilor luați în calcul. Principalele concluzii ar viza:

- Disparitățile majore între calitatea locuirii în mediul urban și cel rural, în principal cu privire la rezistența, vechimea și dotarea clădirilor de locuit;
- Diferențe între parametrii locuirii între municipii (cu precădere Vaslui și Bârlad) și cele două orașe. Spre exemplu, ponderea locuințelor fără alimentare cu apă curentă era de doar 5% în municipiul Vaslui, respectiv de 9% în Bârlad, față de 28% în Negrești și 29% în Murgeni. În cazul lipsei canalizării diferențele dintre Vaslui și Murgeni erau de peste 70 de puncte procentuale (7% față de 78%). Și în cazul celorlalți indicatori diferențele sunt la fel de mari;
- Tipul de locuire diferă de la un mediu de rezidență la altul, respectiv de la un oraș la altul. În municipiile Vaslui, Bârlad și Huși, între 52% și 69% dintre locuințe sunt amplasate în blocuri ridicate în perioada comunistă, în timp ce în orașele Murgeni și Negrești, aceste procente erau de 13%, respectiv de 36%. Locuirea la bloc e rar întâlnită în mediu rural, unde au fost ridicate doar 100 de blocuri cu circa 1.400 de apartamente (majoritatea în Fălciu, Roșiești, Codăești, Puiești, Vetrișoara, Vulturești, Muntenii de Jos), comparativ cu peste 46.000 din mediul urban (cele mai multe în municipiul Vaslui 19.800, respectiv Bârlad – 17.800). Acestea necesită eforturi însemnate pentru eficientizare energetică, mai ales în contextul desființării sistemelor centralizate de termoficare, de refațadizare, de amenajare de parcări, zone de petrecere a timpului, socializare etc.;
- Majoritatea covârșitoare a locuințelor individuale din județ, chiar și o bună parte din cele ridicate după 1990 sau cele mai vechi din mediul urban, sunt construite din paiantă și chirpici, fiind astfel mai vulnerabile la hazarduri naturale decât cele din beton și prefabricate de beton. În plus, gradul de asigurare obligatorie a acestora este scăzut, din cauza puterii de cumpărare reduse a proprietarilor sau a dezinteresului;
- Cu excepția câtorva localități (de ex. Vaslui, Muntenii de Sus, Văleni, Pușcași, Dragomirești, Pogana, Ștefan cel Mare, Băcani, Perieni etc.), unde s-au ridicat multe locuințe după 1990 (fie ca urmare a creșterii naturale a populației, fie ca rezultat al suburbanizării din jurul Vasluiului și Bârladului), locuințele din județ sunt foarte vechi. În comune precum Blăgești, Grivița, Arsura, Vetrișoara, Hoceni, Dimitrie Cantemir, Măluțeni, Alexandru Vlahuță, Bunești-Averești, Vutcani, Tătărani, Botești, Duda-Epureni, Fălciu etc. ponderea locuințelor construite după anul 1960 este foarte redusă, astfel încât media de vârstă a locuințelor a ajuns la 75-80 de ani, mult peste durata normală de utilizare acestora;
- Dacă în municipiile Vaslui, Bârlad și Huși putem vorbi de o locuire relativ compactă, fără prea multe trupuri izolate de așezări, în orașele Murgeni și mai ales Negrești locuirea este divizată într-un număr mare de componente izolate, ceea ce scade eficiența

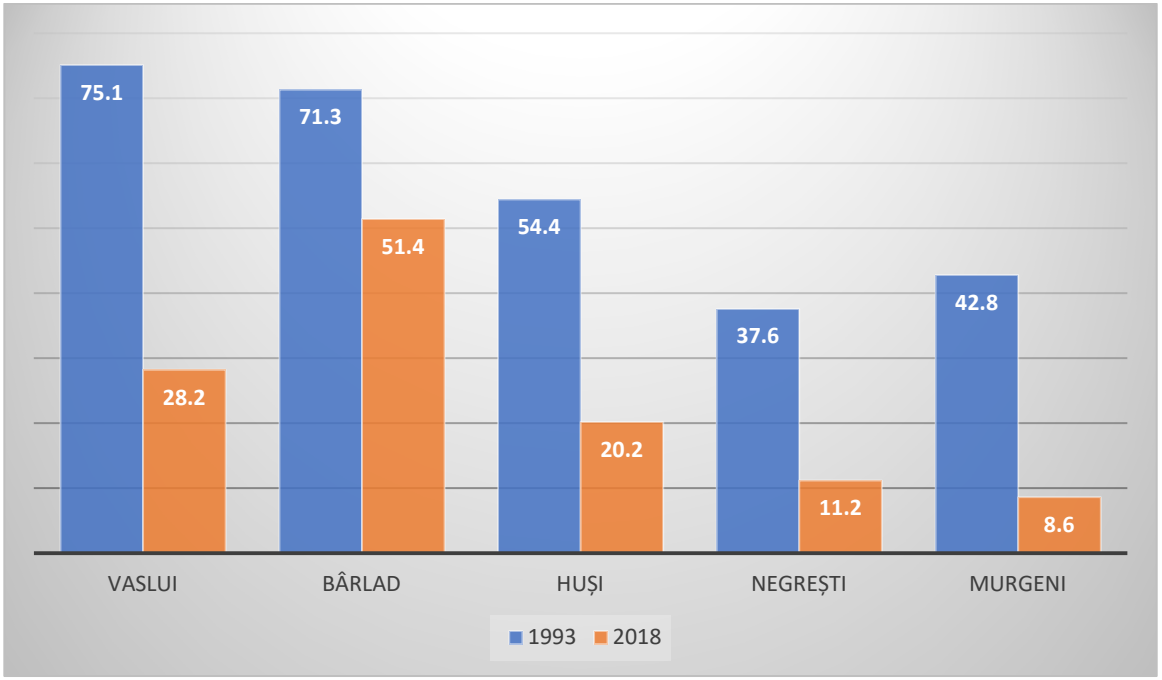
- Fenomenul locuințelor neocupate se află în curs de extindere, pe fondul îmbătrânirii demografice și a migrației externe și interne, unde localități rurale (Blăgești, Coroiești, Bogdănița, Tanacu, Tătărani) unde mai mult de 25% din case se află în această situație;
- Alimentarea cu energie electrică încă reprezintă o problemă în unele comunități rurale (Ghergheşti, Cozmești, Delești, Băcești, Dumești, Oșești) – unde peste 10% dintre locuințe nu sunt conectate la o rețea electrică. Și în ceea ce privește alimentarea cu energie termică există probleme, ponderea locuințelor cu centrală proprie fiind redusă chiar și în unele din orașe (43% Huși, 19% Negrești, 1% Murgeni). Unul dintre motive este că doar 4 orașe și 9 comune din totalul de 86 UAT dispun de rețea de distribuție a gazelor naturale. În plus, desființarea sistemelor de termoficare din orașe a condus la dispariția unei alternative de furnizare a încălzirii și apei calde, astfel că aceasta din urmă lipsește și din 25% a locuințelor din Vaslui și din 32% dintre gospodăriile din Bârlad.

3.3. Dezvoltarea zonelor rezidențiale

Suprafața intravilanului municipiilor și orașelor din județul Vaslui a crescut cu 96% (+2.910 ha) între 1993 și 2018, deși populația lor a scăzut cu circa 30% în acest răstimp, ceea ce a făcut ca densitatea medie în vatră să scadă de la 69 locutori/ha la 26 locuitori/ha. Dacă în perioada comunistă planificarea urbanistică se făcea extrem de riguros, cu avantaje și dezavantaje, deficitul de reglementare de după 1990 a pus o presiune mărită pe administrațiile locale pentru a-și mări intravilanul, oamenii fiind atrași de ideea părăsirii apartamentelor din blocurile comuniste, cu suprafețe și confort relativ reduse, și să-și construiască propria casă. Rezultatul a fost apariția de așa-numite ”cartiere-plombă” la periferia fostelor cartiere, relativ neplanificate urbanistic (dezvoltare prin PUZ-uri/PUD-uri individuale, multe cu caracter derogator) și, în cele mai multe cazuri, fără nicio formă de echipamente publice (străzi asfaltate, rețele tehnico-edilitare, spații verzi, grădinițe etc.).

Astfel de dezvoltări sunt vizibile astăzi în mai toate zonele periferice ale municipiului Vaslui (Str. Castanilor, Str. Dimitrie Cantemir, Str. Valentin Silvestru, Str. Prof. Cataramă, Str. Filaturii, Str. Ioan Adam, Str. Gral. Răcășanu, Str. Teodor Dragu, Moara Grecilor / Cartierul Nou, Satu Nou etc.– din partea de nord/nord-vest), de est (Viișoara), dar și în partea de vest (Pușcași) sau de sud-vest (Muntenii de Sus). În municipiul Bârlad fenomenul acestei expansiuni necontrolate a fost mai limitat și s-a concentrat în partea de vest (de-a lungul DJ 243B și DJ 243 – Cartierul Deal), de sud-vest (Bădeana), de sud (Trestiana, Grivița) și de est (Dealu Mare). Municipiul Huși s-a extins mai ales către vest (zona Dobrina, dar și către est, de-a lungul E581 și a DN 24A. La Negrești construcțiile noi tind să-se amplaseze liniar, de-a lungul drumurilor de acces, mai ales a DN 15D. La Murgeni tendința este de extindere către sud, de-a lungul DN 26.

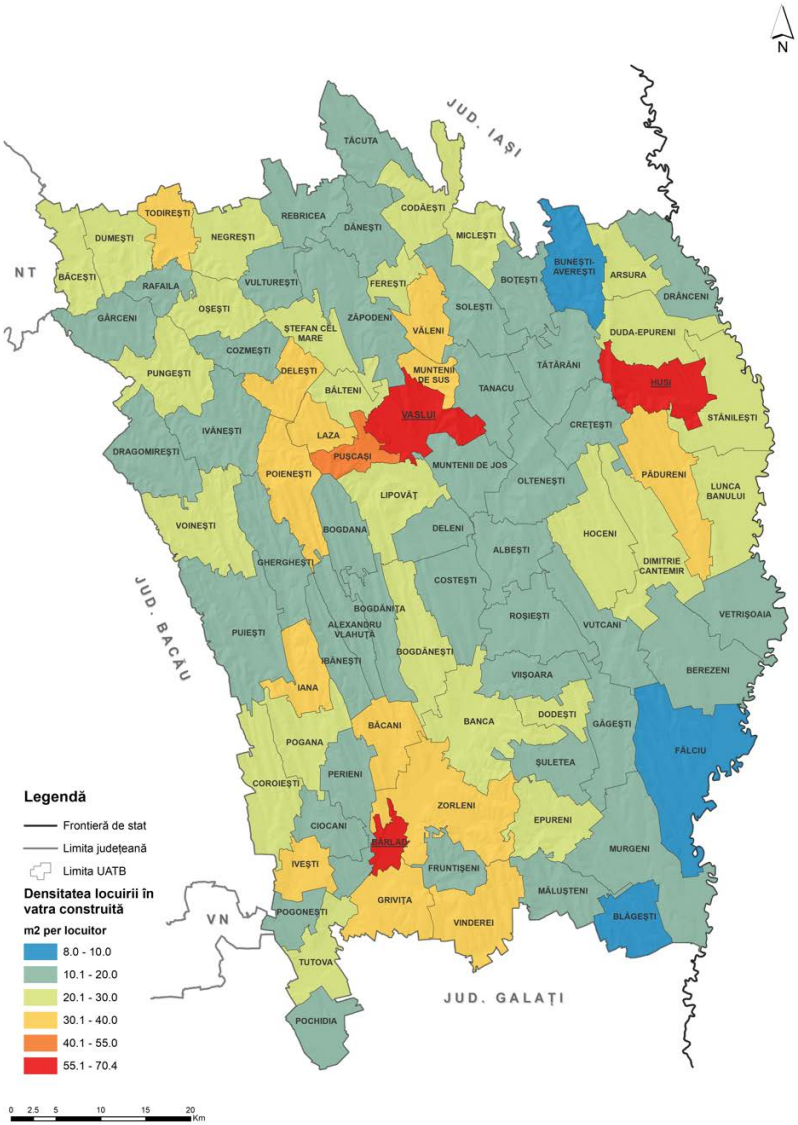
Figură 23 - Evoluția densității în vatră (intravilan) a populației, pe municipii și orașe, între 1993 și 2018

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS. Baza de date Tempo Online

Conform datelor INS, suprafață ocupată cu construcții la nivelul județului Vaslui a crescut destul de lent după anul 2010, mai exact de la 15.111 ha la 15.422 ha (+311 ha). Creșteri mai importante s-au înregistrat la Berezeni (+154 ha), Dănești (+112 ha). Băcești (+80 ha), Huși (+50 ha), Murgeni (+22 ha), Fruntișeni (+18 ha) și Mălușteni (+10). Totuși, acest indicator nu reflectă neapărat și dinamica rezidențială de la nivel local.

Figură 24 - Densitatea locuirii în vatra construită (ha) la nivel de UAT în anul 2018

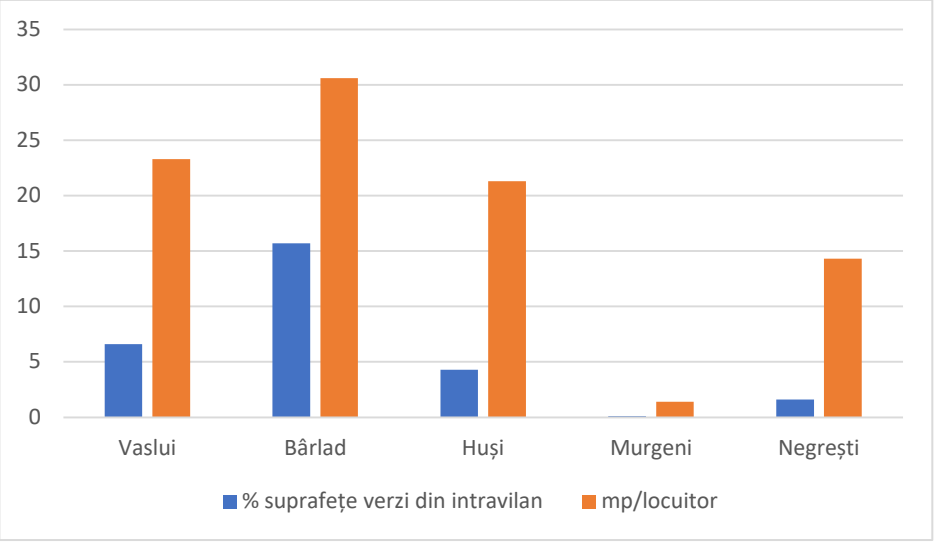
Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de date Tempo Online

După cum se poate observa, cea mai ridicată densitate în vatra construită (intravilanul ocupat cu construcții) se înregistrează în municipiile Bârlad, Vaslui și Huși, respectiv în comuna Pușcași (peste 50 locuitori/ha construit). Comunele Iana, Vinderei, Ivești, Văleni, Poienești, Grivița, Băcani, Muntenii de Sus înregistrează și ele densități de 35-50 locuitori/ha construit), acestea fiind localități de tip compact. În schimb, comunele Blăgești, Fălciu, Bunești-Averești, Alexandru Vlahuță, Dănești, Oltenești, Berezeni, Vutcani, Pogonești, Vulturești etc. au o densitate redusă, fiind așezări cu țesut mai răsfirat (de ex. curți mari, cu grădini etc.) și/sau în curs de depopulare.

3.4. Spațiile verzi și amenajarea urbană

Conform datelor INS, care sunt colectate de la primării, cele 5 localități urbane din județul Vaslui beneficiau în anul 2018 de o suprafață totală ocupată de spații verzi de 369 ha, în creștere cu 34% față de anul 1993. Dacă le raportăm însă la totalul intravilanului, ponderea acestora a scăzut în acest interval de la 9,1% la doar 6,2%. Spatiile verzi amenajate ce revin unui locuitor stabil din mediul urban al județului este de 23,9 mp, mai puțin decât bunele practici de la nivel internațional, care recomandă 26 mp/locuitor. Pe de altă parte, nu toate spațiile verzi din orașe sunt deschise tuturor locuitorilor, unele fiind, de exemplu, baze sportive unde se poate intra doar contra-cost.

Figură 25 - Indicatorii deservirii zonelor construite și a rezidenților cu suprafețe verzi la nivelul centrelor urbane din județul Vaslui, în anul 2018

Sursa: Calcule proprii pe baza datelor INS. Baza de date Tempo Online

Dintre centrele urbane din județ, municipiul Bârlad este detașat cel mai ”verde”, însă nu toate spațiile cu această destinație din municipiu sunt adecvat amenajate (de ex. Zona de Agrement Prodana, actualmente în curs de amenajare), altele nu sunt deschise publicului larg (unități de învățământ, spital), iar distribuția lor în teritoriu nu e echitabilă pentru toți cetățenii. Totuși, orașul are o strategie pentru spații verzi, investește în împăduriri (de ex. zona Coasta-baraj-Râpa Albastră), în amenajarea de noi parcuri (de ex. Parcul Eminescu), în modernizarea și întreținerea celor existente și a unor zone de agrement etc.

Municipiul Vaslui se află pe locul 2 la nivel județean din perspectiva spațiilor verzi, deși proaspăt aprobatul Registru al spațiilor verzi a identificat 293 ha de spații verzi, mai multe decât în Bârlad. Totuși, din această suprafață totală (care cuprinde și drumuri, trotuare, alei de acces etc.) doar 81 ha sunt spații efectiv verzi, din care o treime sunt cele din jurul blocurilor, 25% sunt aliniamente stradale, 17% sunt baze sportive și spații verzi cu acces limitat și numai puțin peste 15% sunt parcuri și grădini deschise publicului. Totuși, Parcul Copou din Vaslui este considerat unul dintre cele mai frumoase din România. Primăria are în plan extinderea acestuia cu încă 2 ha, cu ajutorul fondurilor europene.

Municipiul Huși, deși cu o suprafață mai modestă de verde, dispune de un parc nou realizat cu fonduri europene, care este însă amplasat într-o zonă mai greu accesibilă, și plănuiește amenajarea unui nou parc pe locul fostului Poligon. Un parc amenajat cu fonduri europene există și la Negrești, un oraș cu puține spații verzi, însă acesta se află într-o stare precară de întreținere. La Murgeni situația este cea mai problematică, aici existând doar un mic parc în zona centrală.

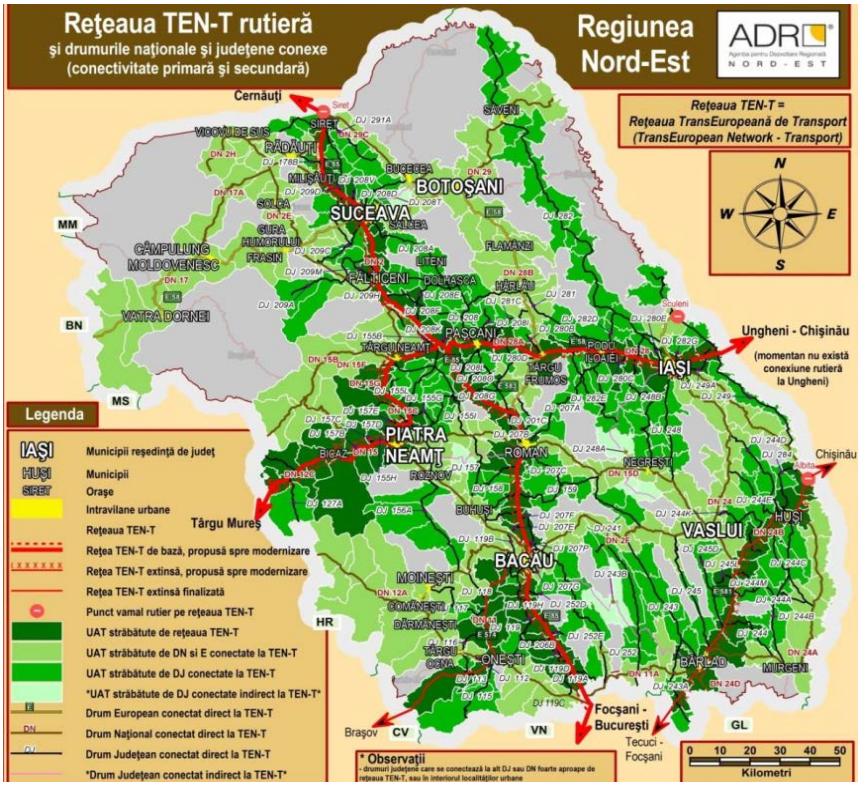
La nivelul comunelor există puține parcuri sau locuri de joacă corespunzător amenajate. O excepție notabilă o reprezintă comuna Pădureni, care beneficiază de peste 15 ha de spații verzi, inclusiv piscină publică, lac de agrement, zonă de echitație, parc rustic de agrement, teren de sport cu nocturnă etc. În comuna Berezeni există un frumos parc dendrologic, în Fălciu un parc istoric, iar în comunele Arsura, Todirești, Drânceni, Muntenii de Jos, Osești, Ștefan cel Mare au fost finanțate de la bugetul de stat, prin AFM, parcuri comunale. Tot prin AFM, s-au finanțat lucrări de împădurire la Fălciu, Puiești, Tutova, Dimitrie Cantemir, Vutcani.

4.1. Infrastructura de transport

4.1.1. Accesul la coridoarele europene de transport din rețeaua TEN-T

Deși se află la granița de est a României și, implicit, a Uniunii Europene, județul Vaslui are acces la un singur coridor european de transport, care face parte din rețeaua TEN-T extinsă, respectiv drumul european E 581. Acesta străbate județul de la sud-vest la nord-est, prin Culoarul Bârladului și Valea Lohanului, legând județul de axul Siretului, respectiv de Republica Moldova, Transnistria și Ucraina. Practic este cea mai tranzitată legătura rutieră către granița de est a țării, traficul în Vama Albița ajungând la circa 3 mil. de vehicule pe an. De menționat este și faptul că acest coridor tranzitează doar municipiile Bârlad și Huși, nu și reședința de județ.

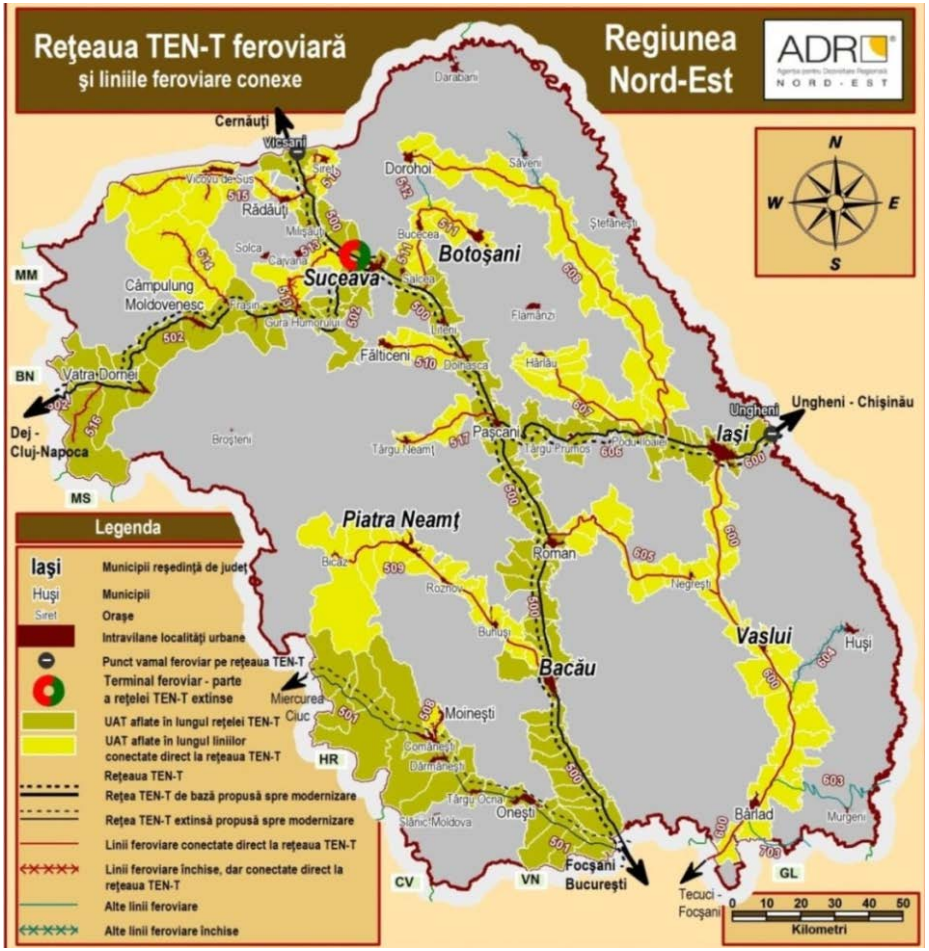
Figură 26 - Coridoarele de transport rutier TEN-T din regiunea Nord-Est

Sursa: ADR Nord-Est. Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020

În ceea ce privește accesibilitatea feroviară, județul Vaslui nu este tranzitat de niciun coridor de transport feroviar din rețeaua TEN-T, în condițiile în care Culoarul Siretului, cu ramificații spre Iași (din Pașcani), respectiv spre Transilvania (din Suceava), continuă să joace rolul central pentru rețeaua din zona Moldovei.

Figură 27 – Coridorele de transport feroviar (TEN-T) din regiunea Nord-Est

Sursa: ADR Nord-Est. Planul de Dezvoltare Regională 2014-2020

În ceea ce privește coridoarele aeriene din rețeaua TEN-T, județul Vaslui nu dispune de un aeroport propriu. Cele mai apropiate sunt aeroporturile din Iași și Bacău, ambele cu numeroase zboruri internaționale către diferite destinații din Europa și chiar Orientul Apropiat.

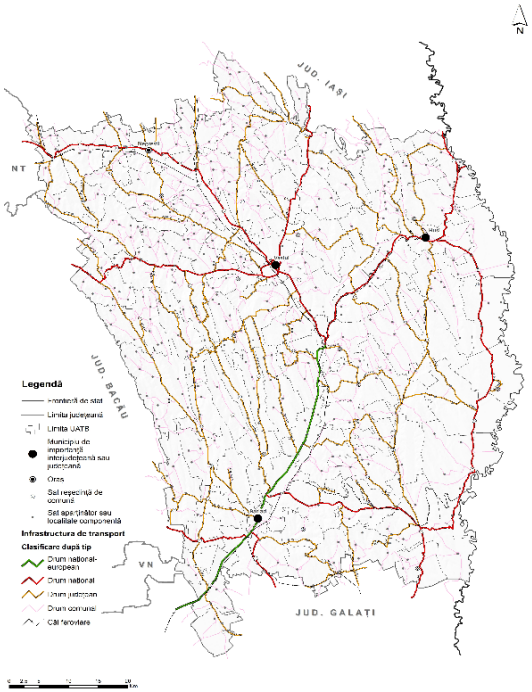
De asemenea, în contexul în care râul Prut nu este navigabil (deși planuri în acest sens au mai existat dar nu s-au materializat), cel mai apropiat port din rețeaua TEN-T este cel de la Galați, care permite nu doar traficul pe Dunăre, ci și intrarea navelor cu un anumit tonaj de pe Marea Neagră.

În acest context, investițiile de la nivelul infrastructurii majore de transport din județul ar trebui să se concentreze pe întărirea coridorului de transport rutier din rețeaua TEN-T extinsă - reprezentat de DE 581 (de ex. prin construcția variantelor de ocolire de la Bârlad și Huși, întreținerea corespunzătoare a îmbrăcămințiii rutiere, creșterea siguranței deplasării etc.), respectiv pe creșterea accesibilității județului la coridoarele TEN-T principale din regiune (de ex. investiții în drumurile de legătură cu Iași, Bacău, Galați, Roman, Adjud etc. - indiferent că sunt naționale sau județene).

4.1.2. Infrastructura rutieră

Conform INS, infrastructura de transport rutier din județul Vaslui era alcătuită, la nivelul anului 2018, din 2.203 km de drumuri, împărțite după cum urmează:

Figură 28 - Rețeaua de drumuri publice din județul Vaslui în anul 2020

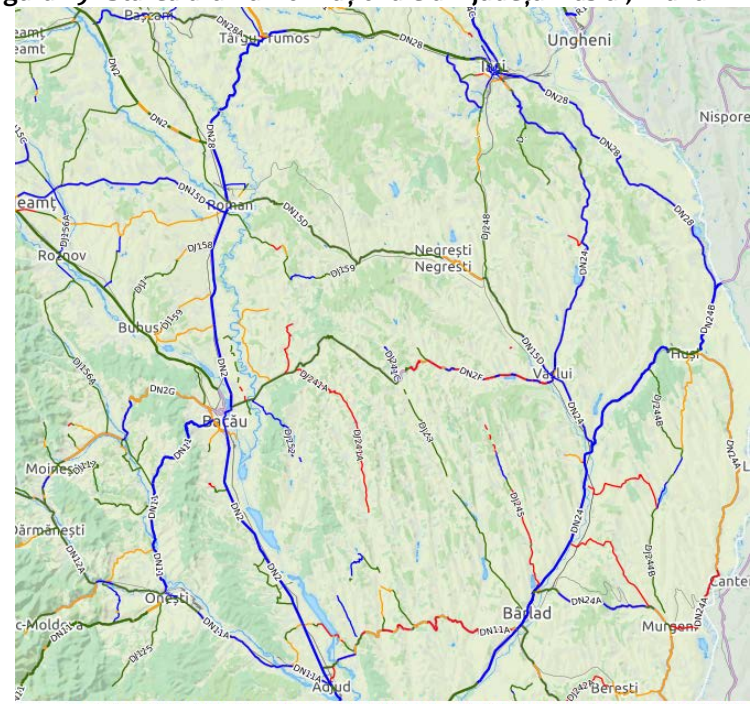

Sursa: Planșă proprie

Drumuri naționale:

La nivelul județului există o rețea de 350 km de drumuri naționale, administrate de Ministerul Transporturilor, prin DRDP Iași – al căror principal rol este să asigure legăturile între județele și principalii urbani din regiunea Nord-Est, Sud-Est, dar și cu Republica Moldova. Dintre aceștia, 351 km sunt modernizați, iar 39 km sunt cu îmbrăcăminte asfaltică ușoară – situație anormală pentru un drum de importanță națională. Deși nu reprezintă o sursă oficială, Asociția Pro Infrastructura întreține o bază de date în care șoferii consemnează în timp real starea drumurilor, pe coduri de culoare: albastru – excelentă; verde – bună; galbenă – medie: roșie – proastă și foarte proastă). Harta pentru județul Vaslui, reprodusă în figura de mai jos indică faptul că doar E 581 Mărășești – Bârlad – Crasna -Huși – Albița, DN 24 Crasna – Vaslui – Iași – Sculeni, DN 28 Huși – Iași și respectiv DN 24A Bârlad – Huși (pe tronsonul Zorleni – Floreni) erau percepute de către șoferi ca fiind într-o stare foarte bună. Drumul DN 15 D Vaslui – Negrești – Roman se afla, conform șoferilor, într-o stare foarte bună între Vaslui și Mărășeni, respectiv bună între Mărășeni-Podeni și Negrești-Roman. DN 24D Bârlad-Galați se află, la rândul său, într-o stare bună, cu mici excepții.

Figură 29 - Starea drumurilor naționale din județul Vaslui, în anul 2020

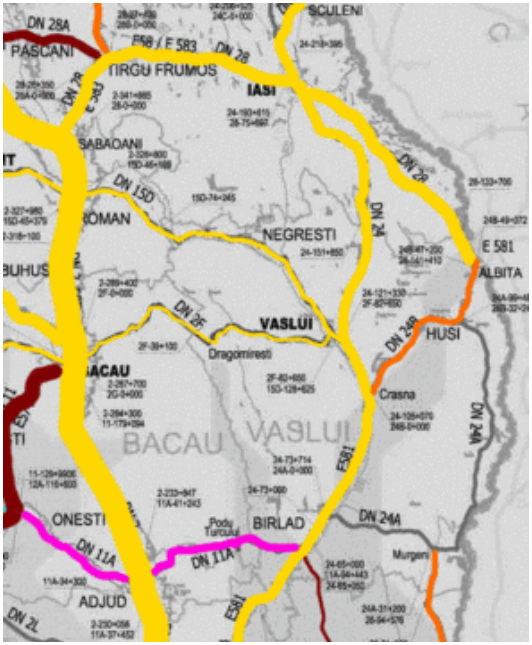

Sursa: Asociția Pro Infrastructura. Link: http://www.proinfrastructura.ro/harta-calitatii-drumurilor.html#map=9/46.67/27.769

Tot în administrarea DRDP Iași se află și podurile de pe drumuri naționale. Situația cea mai problematică este la podul de la Crasna, pe DN 24, care este improvizat și pune în pericol participanții la trafic. În anul 2020, aici va fi construit un nou pod. Probleme există și la podurile de la Berezeni (DN 24A) sau Ivănești (DN 2F).

Recensământul de trafic din anul 2015 (ultimul disponibil, urmând ca în anul 2020 să fie actualizat), a indicat valori relativ scăzute ale traficului pe drumurile naționale din județ, excepție făcând DN 24, de la granița cu județul Galați – Bârlad – Crasna – Vaslui – până la limita cu județul Iași, unde valorile ating între 5.000 și 10.000 vehicule pe zi, cel mai intens trafic fiind raportat în preajma celor două municipii, pe fondul navetismului. Pe restul drumurilor valorile se mențin sub 5.000 de vehicule/zi, chiar și sub 3.000 în cazul DN 2F, DN 15D, DN 24A, DN 28, DN 11A, mai ales în zonele îndepărtate de orașe. Un drum pe care traficul crește să crească accentuat este DN 24B Crasna-Huși-Albița, pe fondul intensificării mobilității transfrontaliere.

Figură 30 - Traficul mediu zilnic pe drumurile naționale din județul Vaslui

Sursa: www.forumpeundemerg.ro, pe baza datelor CESTRIN. Recensământul traficului 2015.

În acest context, Master Plan-ul General de Transport al României nu prevede, până la nivelul anului 2030, investiții majore în infrastructura majoră de transport, excepție făcând varianta de ocolire a municipiului Vaslui și modernizarea drumurilor TransRegio Vaslui-Iași, Vaslui-Bârlad-Galați și Vaslui-Bacău, respectiv a drumului EuroTrans Crasna-Albița. Cele 3 drumuri menționate se află momentan într-o stare bună (date fiind și reabilitări recente de pe DN 2F Vaslui-Bacău, respectiv stare bună de întreținere a DN 24), context în care reabilitarea lor nu este stringentă.

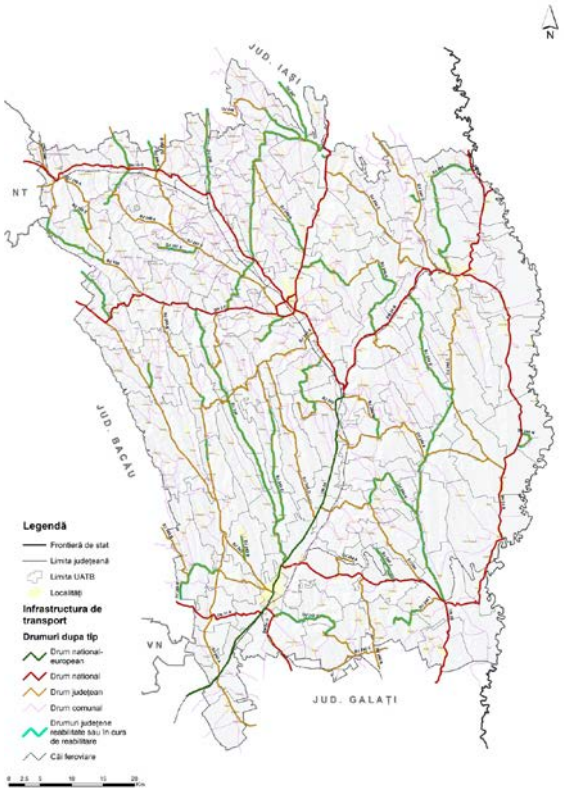
În anul 2020, Guvernul României a aprobat indicatorii economici pentru construcția Variantei de Ocolire Huși (14 km lungime și o investiție de 77 mil. Euro), fără însă a aloca și fonduri pentru construcție. Varianta de Ocolire Vaslui este în faza de proiectare, nefiind clare, nici în acest caz, sursa de finanțare și termenul de realizare. Varianta de Ocolire Bârlad, în lungime de peste 11 km și care implică o investiție de aproape 50 mil. Euro), e în stadiu mai avansat, având deja documentațiile tehnice finalizate, fiind estimată începerea lucrărilor în prima jumătate a anului 2020.

Drumuri județene

La nivelul județului există un număr de 52 de drumuri județene, cu o lungime totală de circa 942 km, o rețea densă în context național. Conform datelor puse la dispoziție de CJ Vaslui la începutul anului 2020, situația drumurilor județene se prezenta astfel:

- Drumuri județene modernizate prin POR 2007-2013, asfaltate și în stare bună (64,5 km): DJ 244B, DJ 248;
- Drumuri județene în curs de de modernizare prin POR 2014-2020 (94,7 km): DJ 245 (parțial), DJ 245M, DJ 246 (parțial), DJ 247 (parțial), DJ 244I (parțial), DJ 245E (parțial);
- Drumuri județene modernizate/în curs de modernizare prin PNDL: (166,8 km): DJ 245 (parțial), DJ 246 (parțial), DJ 245E, DJ 159 (parțial), DJ 207J, DJ 241C, DJ242F, DJ 243B (parțial), DJ 243C, DJ 244H, DJ 244J, DJ 244L, DJ244M (parțial), DJ 245A (parțial), DJ 245B (parțial), DJ 245C (parțial), DJ 246A (parțial), DJ 248A (parțial), DJ 284;
- Drumuri județene modernizate cu fonduri de la bugetul local și aflate în stare bună (64,1 km): DJ 244I (parțial), DJ 245E (parțial), DJ 207H (parțial), DJ 244K (parțial), DJ 245L (parțial), DJ 246A (parțial), DJ 248A (parțial), DJ 159E, DJ 243D, DJ 243E, DJ 244D (parțial), DJ 244N, DJ 246B, DJ 248, DJ 248F, DJ 248G;
- Drumuri nemodernizate recent, dar asfaltate și în stare bună/satisfăcătoare (193 km): DJ 248B (parțial), DJ 242G (parțial), DJ 245D (parțial), DJ 244E (parțial), DJ 244C (parțial), DJ 244A (parțial), DJ 243, DJ 207E (parțial), DJ 159A (parțial), DJ 248A (parțial), DJ 246A (parțial), DJ 245A (parțial), DJ 244M (parțial), DJ 244K (parțial), DJ 159 (parțial), DJ 245E;
- Drumuri nemodernizate recent, dar betonate și în stare bună/satisfăcătoare (9,4 km): DJ 244I (parțial), DJ 245E (parțial), DJ 245A (parțial), DJ 245B (parțial);
- Drumuri nemodernizate recent, pietruite și în stare proastă (194 km): DJ 284A, DJ 280, DJ 258B (parțial), DJ 246C, DJ 244D (parțial), DJ 242G (parțial), DJ242C, DJ 242B, DJ 245D (parțial), DJ 244E (parțial), DJ 244C (parțial), DJ 244A (parțial), DJ 207E (parțial), DJ 159A (parțial), DJ 243A (parțial), DJ 248A (parțial), DJ 246A (parțial), DJ 245L (parțial), DJ 245C (parțial), DJ 245B (parțial), DJ 245A (parțial), DJ 244M (parțial), DJ 244K (parțial), DJ 243B (parțial), DJ 207H (parțial), DJ 247 (parțial), DJ 246 (parțial), DJ 245 (parțial);
- Drumuri nemodernizate recent, de pământ și în stare proastă (62,2 km): DJ 245 (parțial), DJ 159 (parțial), DJ 245A (parțial), DJ 245B (parțial), DJ 245C (parțial), DJ 246A (parțial), DJ 243A (parțial), DJ 244A (parțial).

Figură 31 - Rețeaua de drumuri județene din județul Vaslui

Sursa: planșă proprie pe baza datelor primite de la CJ Vaslui

Sintetizând, caracteristicile rețelei de drumuri județene din Vaslui ar fi următoarele:

- După tipul îmbrăcămințiii rutiere, 7% sunt de pământ, 23% sunt pietruite, 1% sunt betonate și 69% sunt asfaltate (inclusiv cu îmbrăcăminți rutiere orașe (valori care iau în calcul ipoteza că lucrările de reabilitare și modernizare prin POR și PNDL sunt finalizate/vor fi finalizate curând);
- După stare, 30% sunt în stare proastă/rea (drumurile pietruite și de pământ), 24% sunt în stare satisfăcătoare (asfaltate/betonate de mai mult timp), iar 46% sunt în stare bună (asfaltate recent sau în curs de asfaltare cu fonduri europene, de la bugetul de stat și cel local);
- Cele mai mari valori de trafic (peste 1.500 de vehicule pe zi) se înregistrează pe: DJ 243 (legătură între DN 2F și E 581), DJ 245 (DN 2F - E 581), DJ 248 (DN 15D - Iași) și DJ 247 (DN 2F – DN 15D – DN 24 – Iași). Dintre acestea, sunt probleme majore doar pe DJ 245, parțial în curs de modernizare cu fonduri POR și PNDL, pe care există 16 km în stare proastă, motiv pentru care se folosește ca alternativă, pe tronsonul Florești – DN 2F, DJ 245M, drum în curs de modernizare cu fonduri POR. DJ 243 e asfaltat și în stare satisfăcătoare, însă

va avea nevoie de o reabilitare curând. DJ 248 și DJ 247 sunt modernizate, respectiv în curs de modernizare cu fonduri POR. Valori de trafic apropiate de pragul de 1.500 de vehicule pe zi se mai înregistrează pe DJ 244 (E 581 – DN 24A), DJ 207E (Vaslui – Negrești), 244B (E 581 - DN 24A/DN 26), DJ 243A (jud. Galați - E 581 – DN 11A – DJ 243) și DJ 245A (DN 24 – DJ 245). Dintre acestea, sunt probleme pe DJ 244 (drum asfaltat, în stare rea), DJ 207E (drum parțial pietruit), și DJ 243A (drum parțial pietruit, parțial de pământ, parțial asfaltat, în stare rea) și DJ 245A (parțial pietruit și parțial de pământ).

- Drumurile care deservesc cel mai mare numărul de locuitori sunt: DJ 244B (deja modernizat cu fonduri POR), DJ 243 (asfaltat, dar cu nevoi de reabilitare), DJ 245 (în curs de modernizare cu fonduri POR și PNDL, însă cu o porțiune pietruită și de pământ care traversează o zonă nelocuită), DJ 243A (parțial de pământ, pietruit și asfaltat, în stare rea), DJ 247 (în curs de modernizare cu fonduri POR), DJ 244C (parțial pietruit, în stare proastă), DJ 244A (parțial asfaltat / pietruit / de pământ, în stare proastă), DJ 244 (asfaltat, dar cu nevoi de reabiitare), DJ 245D (parțial pietruit), DJ 245A (modernizat doar pe câteva tronsoane prin PNDL, parțial asfaltat / pietruit / de pământ în stare rea), DJ 284 (modernizat prin PNDL) și DJ 207E (parțial pietruit);
- Drumurile care au acces direct la rețeaua TEN-T sunt: DJ 244B (modernizat cu fonduri POR), DJ 245 (parțial în curs de modernizare cu fonduri POR și PNDL, însă pietruit/de pământ pe două tronsoane în stare proastă), DJ 243B (modernizat parțial prin PNDL, însă asfaltat / pietruit pe două tronsoane în stare proastă), DJ 244K (modernizat parțial cu fonduri de la bugetul local, pietruit pe un tronson în stare proastă), DJ 244M (modernizat parțial prin PNDL, pietruit pe un tronson în stare proastă), DJ 245L (modernizat parțial cu fonduri de la bugetul local, pietruit / asfaltat pe două tronsoane în stare proastă), DJ 284 (modernizat cu fonduri PNDL), DJ 243A (pietruit / asfaltat / de pământ pe 3 tronsoane în stare proastă), DJ 243 (asfaltat, dar necesită reabilitare), Dj 244 (asfaltat, dar în staAșadre proastă), DJ 244A (partial asfaltat, dar cu două tronsoane pietruite / de pământ în stare proastă), DJ 244C (parțial pietruit, în stare proastă), DJ 244E (parțial pietruit, în stare proastă), DJ 245D (parțial pietruit în stare proastă), DJ 159E (modernizat cu fonduri de la bugetul local) și DJ 244D (parțial modernizat cu fonduri de la bugetul local, parțial pietruit în stare proastă).

Așadar, există încă nevoi importante de investiții în drumurile județene din Vaslui, cu precădere în cazul celor care asigură legătura cu coridorul TEN-T, cu cele mai importante centre urbane și care deservesc un număr ridicat de locuitori din zonele tranzitate. În acest fel, cât mai mulți locuitori vor avea acces la oportunitățile și serviciile oferite de centrele urbane.

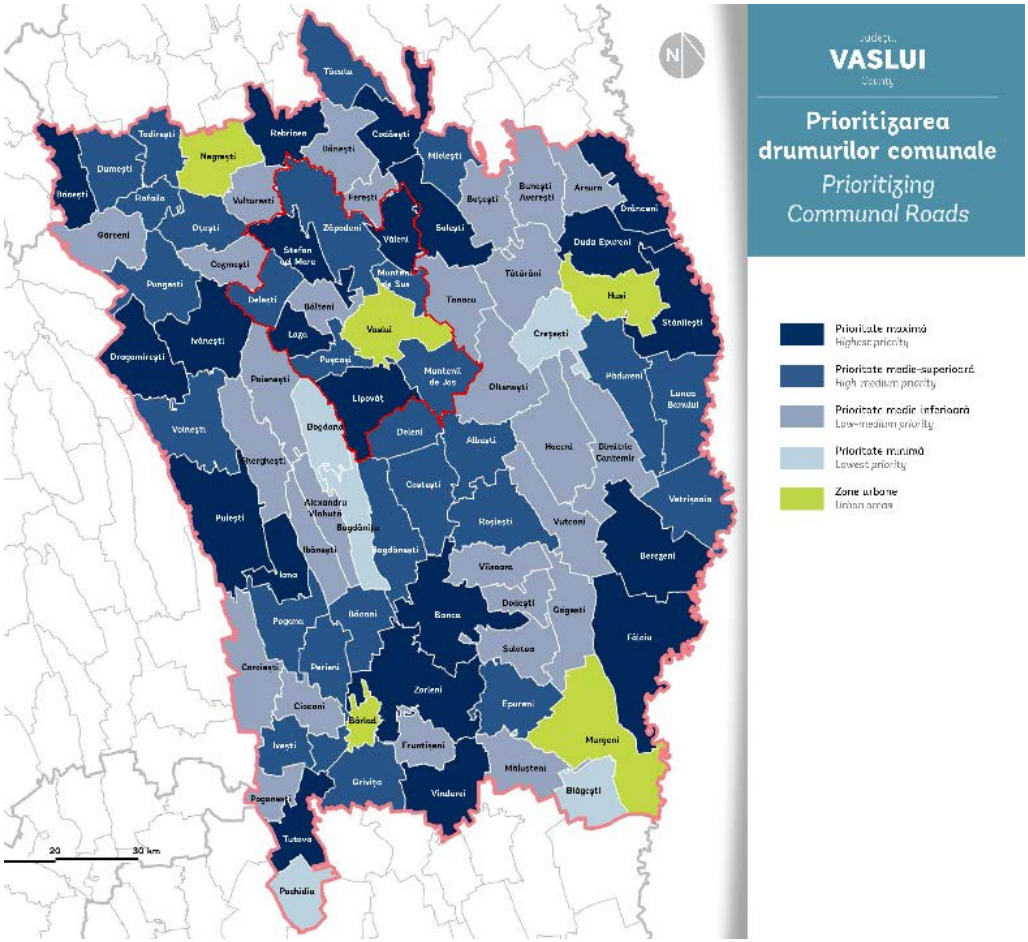
Drumuri (inclusiv străzi/uliţe) comunale

Reţeaua de drumuri comunale de la nivelul judetului Vaslui este una foarte densă, rolul său principal fiind de a lega satele componente de centrele de comună, context în care acestea sunt administrate de către primării. Conform datelor INS, la 31 decembrie 2018, la nivelul judeţului existau 197 de trasee de drumuri comunale cu o lungime totală de 873 km (valoare comparabilă cu lungimea drumurilor judeţene), dintre care 8% erau modernizate, 36% aveau îmbrăcăminţi rutiere uşoare, 42% erau pietruite, iar 14% erau de pământ. Faţă de anul 2014, ponderea drumurilor de pământ a scăzut la o treime, ceea ce indică o preocupare a administraţiilor locale pentru modernizarea drumurilor din subordine. Un mare aport în acest sens, l-au avut programele europene (PNDR) şi guvernamentale (mai ales PNDL) care au finanţat intervenţii în infrastructura de transport locală din mediul rural.

Dintre comunele din judeţ care au beneficiat de fonduri prin PNDR 2014-2020 pentru modernizarea drumurilor comunale şi a străzilor (inclusiv poduri, podeţe), putem menţiona: Laza, Muntenii de Jos, Fălciu, Tutova, Ivăneşti, Zorleni. În cazul PNDL, beneficiarii au fost mai numeroşi (69 de primării): Albeşti, Bălteni, Bogdăneşti, Codăeşti, Epureni, Grivița, Hoceni, Iana, Ibăneşti, Ştefan cel Mare, Tanacu, Tătărani, Todireşti, Viişoara, Alexandru Vlahuţă, Băceşti, Banca, Berezeni, Blăgeşti, Bogdana, Bogdăniţa, Boţeşti, Buneşti-Avereşti, Ciocani, Coroieşti, Creţeşti, Costeşti, Cozmeşti, Dăneşti, Deleni, Deleşti, Dimitrie Cantemir, Dodeşti, Dragomireşti, Drânceni, Duda-Epureni, Dumeşti, Fălciu, Fereşti, Găgeşti, Gârceni, Ivăneşti, Iveşti, Laza, Lipovăţ, Lunca Banului, Măluşteni, Micleşti, Muntenii de Jos, Muntenii de Sus, Pădureni, Pogana, Pogoneşti, Poieneşti, Puieşti, Puşcaşi, Rafaila, Rebricea, Soleşti, Stănileşti, Şuletea, Tăcuta, Tutova, Văleni, Vetrişoara, Vinderei, Vultureşti, Vutcani, Zorleni. Singurele primării care nu au accesat, în perioada de programare 2014-2020, astfel de fonduri pentru drumuri au fost: Arsura, Băcani, Fruntişeni, Ghergheşti, Oltenești, Oşeşti, Perieni, Pochidia, Pungeşti, Roşieşti, Voineşti şi Zăpodeni. De menţionat este şi faptu că unele comune au beneficiat de astfel de finanţări prin PNDR 2007-2013: Puieşti, Perieni, Fălciu, Drânceni, Zorleni, Banca, Bogdăneşti, Iveşti etc.
În anul 2019, mai multe primării din judeţ au depus proiecte de modernizare drumuri comunale şi străzi pentru finanţarea din Fondul de Dezvoltare şi Investiţii (FDI) al Guvernului, care a fost însă desfiinţat la sfârşitul anului respectiv. Acestea sunt: Muntenii de Sus, Iana, Rebricea, Bălteni, Pogana, Poieneşti, Stănileşti, Tătărani, Dodeşti, Şuletea, Albeşti, Tutova, Văleni, Oltenești, Vetrişoara, Berezeni, Epureni, Fălciu, Perieni, Codăeşti. Chiar dacă respectiva sursă de finanţare nu mai este disponibiă, aceste proiecte mature (cu studii de fezabilitate) merită valorificate prin identificarea altor surse de finanţare.

În Ghidul de investiţii pentru proiecte locale de drumuri comunale şi infrastructură social, realizat de Banca Mondială pentru MDRAP în anul 2015, se propune o prioritizare a investiţiilor pentru reabilitarea şi modernizarea acestor drumuri de interes local plecând de la un set de criterii complex, precum numărul şi densitatea populaţiei, nivelul de dezvoltare şi posibilităţile financiare ale autorităţilor locale.

Figură 32 - Prioritizarea lucrărilor de investiții în reabilitarea / modernizarea drumurilor comunale din judetul Vaslui în perioada 2014-2023

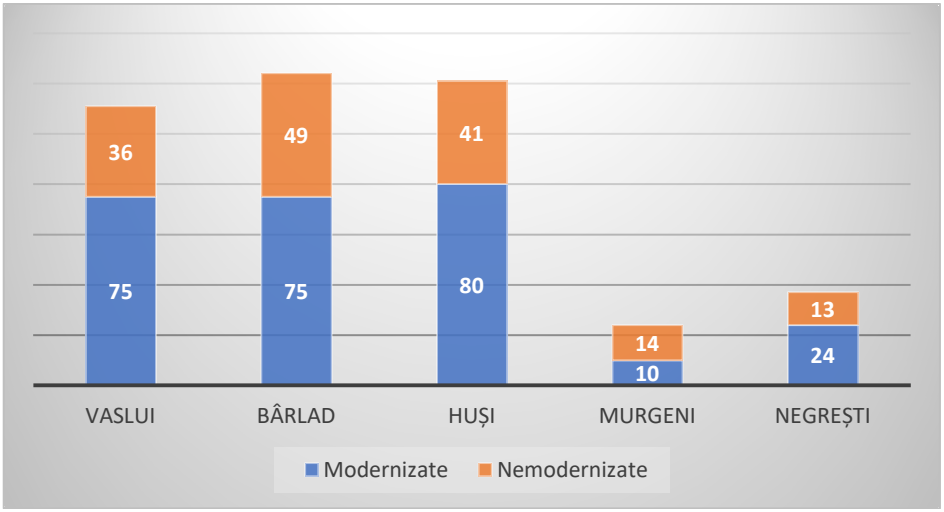
Sursa: Banca Mondială. Ghidul pentru investiții în proiecte locale de drumuri comunale și infrastructură socială

Așadar, deși investițiile din ultimii ani au rezolvat mare parte din problemele stringente de la nivelul mobilității locale în comune, există încă sate mici la care nu se poate ajunge decât pe drumuri pietruite sau chiar de pământ. În plus, există cele 12 comune sus-menționate care au investit relativ puțin în modernizarea drumurilor, bazându-se exclusiv pe fondurile proprii limitate ale bugetelor locale.

Străzi orășenești

La 31 decembrie 2018, conform INS, cele 3 municipii și 2 orașe din județ administrau o rețea totală de 417 km, care a rămas relativ neschimbată în ultimii 5 ani, excepție făcând 4 km de străzi noi în municipiul Bârlad. Dintre acestea, doar 264 km (adică 63%) erau modernizați, în timp ce restul de 153 km erau pietruiți sau chiar de pământ.

Figură 33 - Lungimea străzilor orășenești din județul Vaslui, pe localități, în anul 2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

După cum se poate observa din graficul de mai sus, toate municipiile din județ aveau o pondere de 30-40% a străzilor/drumurilor de pe teritoriul lor care erau nemodernizate, orașul Negrești la fel, în timp ce în orașul Murgeni ponderea acestora ajungea la aproape 60%. Totuși, în intervalul 2014-2018 au fost modernizați 3 km de străzi noi la Vaslui, 21 km la Bârlad și 24 km la Huși, în timp ce în orașe nu s-a extins rețeaua de străzi/drumuri asfaltate. Un impuls important pentru astfel de investiții au fost fondurile europene disponibile în perioada de programare 2007-2013, dar și 2014-2020, precum și fondurile guvernamentale:

- Municipiul Vaslui a beneficiat de un proiect cu fonduri POR, prin care s-au reabilitat 15 km de străzi și s-au amenajat 15 km de piste de biciclete și a început, cu fonduri proprii, asfaltarea străzilor pe care au fost introduse deja rețelele de utilități (de ex. Cartierul Brodoc – circa 10 km), urmând ca și alte cartiere să fie vizate de lucrări similare la momentul finalizării introducerii rețelelor.
- Municipiul Bârlad a beneficiat de fonduri PNDL pentru asfaltarea a 5 km de străzi din zona Gării și Cotu Negru, precum și de un proiect cu fonduri POR 2007-2013 pentru modernizarea a peste 25 km de străzi, la care se adaugă 10 km de străzi pe care s-au refăcut covoarele asfaltice cu fonduri de la bugetul local;

- Municipiul Huși a implementat un proiect de modernizare a străzilor cu fonduri PNDL, de un proiect cu fonduri POR 2007-2013 pentru modernizarea a 35 km de străzi, amenajarea a 17 km de piste de biciclete etc. și a modernizat un număr important de străzi și cu fonduri de la bugetul local;
- Orașul Negrești a beneficiat de 3 proiecte cu fonduri PNDL pentru modernizarea de drumuri și străzi în oraș, dar și în localitățile componente;
- Orașul Murgeni a implementat tot trei proiecte pentru asfaltarea a circa 14 km de străzi și drumuri, ceea ce practic a însemnat modernizarea întregii rețele stradale.

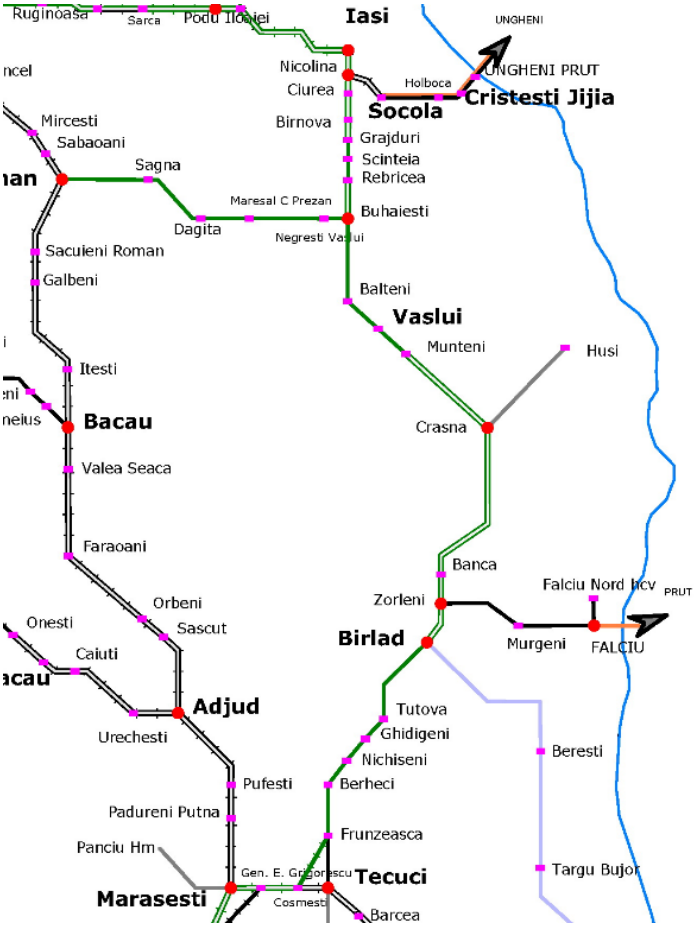
Așadar, odată cu finalizarea proiectelor sus-menționate, componenta de mobilitate motorizată va fi, în mare parte, rezolvată la nivelul tuturor centrelor urbane din județ. De menționat aici este și faptul că municipiul Bârlad a depus spre finanțare din FDI două proiecte în valoare de peste 12 mil. Euro pentru modernizarea unor străzi. Deși acest fond a fost desființat, se pot găsi surse alternative de finanțare pentru aceste proiecte mature.

4.1.3. Rețeaua de cale ferată

Conform datelor furnizate de INS, lungimea căilor ferate în exploatare la 31 decembrie 2019 era de 249 km, acestea având o densitate medie în context național. Toate liniile de cale ferată din județ sunt cu ecartament normal (exceptând un segment aferent punctul feroviar de trecere a frontierei Fălciu-Cantemir, care nu e folosit în prezent), neelectrificate și în proporție de 78% cu o singură cale, exceptând un tronson de 55 km între gările Bârlad și Munteni, respectiv Buhăiești și Rebricea.

Principala linie CF de pe teritoriul județului este magistrala 600 (Făurei – Tecuci – Bârlad – Vaslui – Iași – Ungheni – Republica Moldova), care nu face însă parte din rețeaua TEN-T de bază sau extinsă, coridorul european fiiind trasat pe magistrala 500 Ploiești – Buzău – Focșani – Adjud – Bacău – Roman – Pașcani – Iași – Ungheni – Republica Moldova, care va beneficia și de lucrări de reabilitare și modernizare. În acest context, magistrala 600 va deveni una de importanță secundară pentru conectarea granitei de est cu Capitala și nu are prevăzute în Master Plan-ul General de Transport investiții semnificative în următorul deceniu.
Din magistrala 600 se desprind, pe teritoriul județului, linii secundare către Berești - Galați (din Bârlad), Murgeni – Fălciu – Republica Moldova (din Zorleni), Huși (din Crasna), respectiv Negrești - Roman (din Buhăiești). Asadar, toate orașele din județ, ca și o bună parte dintre comune sunt deservite de rețea feroviară, singura zonă deficitară fiind cea de vest a județului.

Figură 34 - Rețeaua feroviară din județul Vaslui

Sursa: Forum Tren Transira. Link: http://tren.transira.ro/Harta_retelei.htm

Totuși, pe linia Crasna-Huși nu mai circulă trenuri de călători din anul 2012, iar transportul de marfă pe aceasta este neatractiv din cauza restricțiilor de tonaj și a stării proaste a liniei. Inclusiv gara din municipiu a fost desființată. Pe linia Bârlad-Fălciu a circulat ultimul tren de pasageri, ca și de marfă, în anul 2013, deși Gara Fălciu a fost refăcută la standardele internaționale pentru traficul feroviar de frontieră, iar în perioada comunistă a fost amenajat chiar și un terminal de transbordare mărfuri de pe ecartament îngust, specific zonei ex-sovietice, pe cel normal).

În schimb, pe linia Bârlad – Berești – Târgu Bujor – Galați operează un transportator privat de călători, cu un număr de 7 perechi de trenuri pe zi. Totuși, distanța de circa 109 km până la Galați este parcursă în 2h și 36 minute, ceea ce

denotă o viteză medie de doar 45-50 km/h (inclusiv cu luarea în calcul a timpilor de oprire în stații), pe fondul stării avansate de degradare a liniei. Pe linia Buhăiești-Negrești-Roman circulă 3 perechi de trenuri, tot ale unui operator privat, pe relația Buhăiești – Roman, respectiv una pe relația Iași – Buhăiești – Negrești - Roman. Distanța de 55 km între Iași – Negrești este parcursă în 1h și 28 minute, în timp ce distanța de 61 km până la Roman se parcurge în 1h și 37 minute. Așadar, și în acest caz, uzura căii ferate face ca viteaza trenurilor să nu treacă de 45 km/h. În toate cazurile de mai sus, firmele de transport cu autobuzul/microbuzul parcurg distanțele mai repede cu până la 20 minute și la prețuri similare, ceea ce face ca rentabilitatea acestor trenuri să fie îndoielnică în lipsa unor subvenții.

În schimb, gările din Vaslui și Bârlad (ca și unele dintre cele de pe traseul magistralei: Tutova, Zorleni, Banca, Crasna, Munteni, Bălteni, Buhăiești, Rebricea) sunt deservite de circa 35-40 de perechi de trenuri pe zi, operate mai ales de către operatorul de stat CFR Călători, către destinații precum Iași (inclusiv operator privat), București, Tecuci, Galați, Cluj-Napoca, Ploiești (operator privat), Constanța și Mangalia. Distanța de la Iași la Vaslui este parcursă în circa 1h 10 min, iar de la Iași la Bârlad în 2h (diferența de 50 min fiind, implicit, durata călătoriei între Vaslui și Bârlad cu un tren IR), această fiind cea mai bună legătură feroviară din județ, ceea ce și justifică migrația tradițională a vasluienilor către municipiul Iași. În schimb, distanța Vaslui-Galați e parcursă cu un tren IR în 3h și 20 minute, iar Bârlad-Galați în 2h și 10 minute. În cazul Bucureștiului, distanța este parcursă în 5-6h, în a Clujului în peste 10h, iar până la granița de vest deplasarea cu trenul durează cel puțin o jumătate de zi.

Starea gărilor din județ variază de la o localitate la alta. Dacă în municipiul Vaslui aceasta a fost modernizată la standarde internaționale cu fonduri europene, în urma unei investiții de peste 30 mil. Euro, cea din municipiul Bârlad nu a beneficiat de investiții prea importante, deși orașul este încă un important nod feroviar de importanță inter-județeană. De asemenea, Gara din Negrești este în stare bună, fiind amenajată chiar și piațeta din fața acesteia. Restul gărilor din județ oferă facilități minimale, neatractive pentru pasageri (de ex. săli de așteptare și toalete necorespunzătoare, lipsă birou de informații și chiar casierie de bilete etc.).

4.1.4. Infrastructura de transport aerian şi cea de transport naval

Județul Vaslui nu dispune de o infrastructură proprie de transport aerian. Totuși, acesta se află în proximitatea a trei aeroporturi internaționale - cel din Iaşi (~78 km), cel din Bacău (~90 km) şi cel din Suceava (~193 km), care pot deservi nevoile de transport aerian ale locuitorilor, mai ales în condițiile în care acestea operează și zboruri interne (București-Iași), cât și externe (Italia, Spania, Germania, Marea Britanie, Israel etc.), frecvent utilizate de localnicii care locuiesc în străinătate).

Deși în Planul de Amenajare a Teritoriului Național, râul Prut este prevăzut pentru navigabilizare până în zona Iașiului, planuri în acest sens existând chiar din secolul al XIX-lea, proiectul are puține șanse de implementare în deceniile următoare. Motivele sunt legate de lipsa fondurilor pentru investiții, dar și de slaba dezvoltare economică a zonei, cererea pentru transport de mărfuri pe apă fiind redusă (a se vedea și traficul scăzut de pe Dunăre).

4.1.5. Traficul nemotorizat

Județul Vaslui dispune de puține piste de biciclete, acestea fiind în general amenajate cu ocazia implementării unor proiecte cu fonduri europene, în municipiile Vaslui (15 km) și Huși (17 km, la care se vor adăuga 1,7 km pe DJ 246 – aflat în curs de modernizare. Situația este mai problematică la Bârlad, unde există doar 2,5 km de piste în cartierul Deal. Acestea sunt foarte importante, atât în orașe, cât și în zonele periurbane, unde există persoane care fac chiar naveta zilnică cu bicicleta, fiind astfel nevoite să se deplaseze pe carosabil și expuse permanent riscului de accidente. Conform INS, aproape 10% dintre accidentele cu victime din România sunt produse de coliziunea dintre vehicule și biciclete, iar 30% implică pietoni.

În ceea ce privește circulația pietonală, situația este una similară. În municipii, ponderea străzilor cu trotuare amenajate este de peste 80%, în schimb în zonele rurale acestea sunt, în general, amenajate doar în satul de reședință, de obicei pe o singură parte a străzilor principale și se prezintă sub forma unei alei cu lățime redusă. În acest context, pietonii se deplasează pe carosabil și se expun pericolului de accidente.

Amenajarea intersecțiilor este un alt aspect important, multe dintre accidentele care implică pietoni fiind cauzate de traversarea neregulamentară a acestora. O parte dintre acestea sunt semaforizate în cele trei municipii, dar mai există zone de conflict între participanții la trafic (de ex. zona ”Crucea Gării” din municipiul Vaslui).

În final, trebuie menționat că toate cele trei municipii au elaborat planuri de mobilitate urbană durabilă (PMUD), cu proiecte complexe în acest domeniu, din care o parte se vor implementa cu fonduri europene în perioada de programare 2014-2020, iar altele în ciclul de programare 2021-2027, volumul investițiilor preconizate fiind de zeci de milioane de Euro.

4.2. Infrastructura de alimentare cu apă potabilă

Conform datelor INS aferente anului 2018, un număr de 63 de UAT din județul Vaslui dispuneau de sisteme centralizate funcționale de distribuție a apei potabile, dintre care cele 5 municipii și orașe, respectiv 58 de comune. Numărul acestora din urmă aproape că s-a dublat în ultimii 20 de ani, pe fondul investițiilor publice realizate din diferite surse (fonduri europene, fonduri guvernamentale, bugete locale). Cu toate acestea însă, în anul 2018 existau un număr de 23 comune în care cetățenii se alimentau doar din surse proprii (hidrofor, fântâni), necontrolate din perspectiva potabilității. Acestea erau:

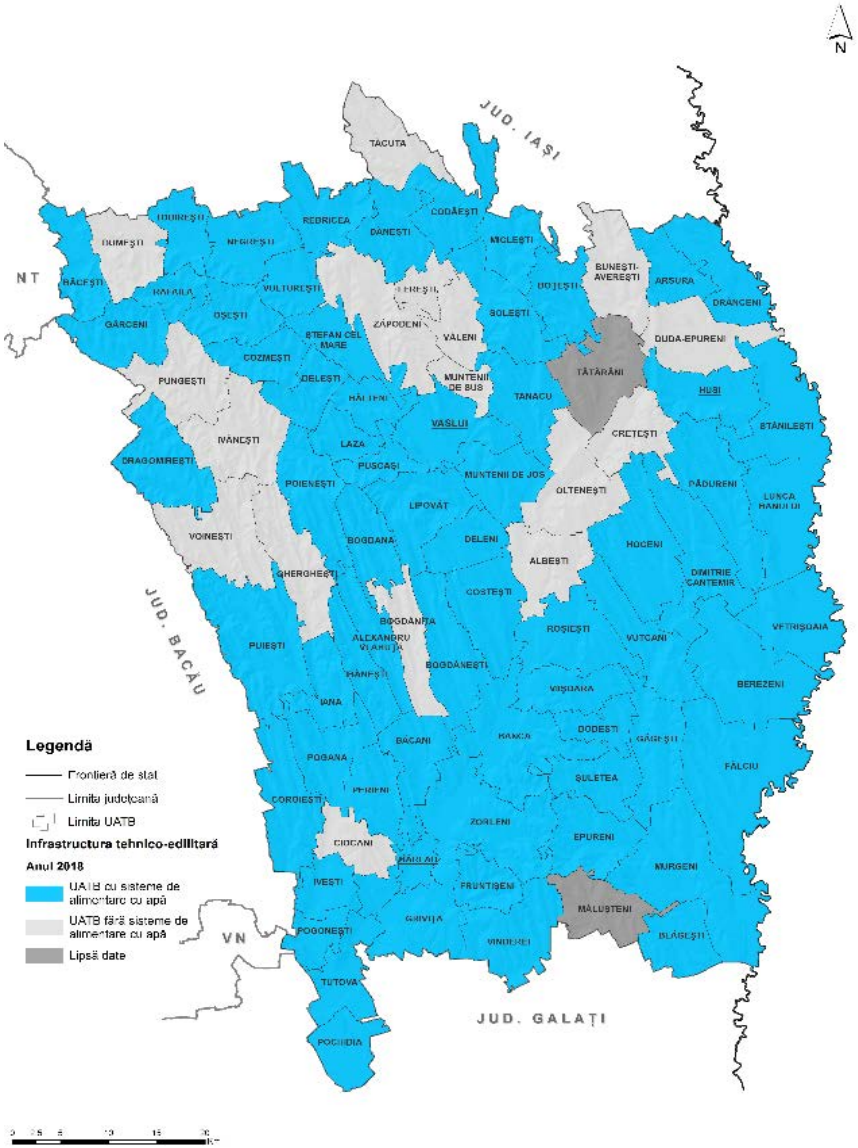
- comunele care nu dispuneau la acel moment de rețea de alimentare Albești, Bogdănița, Bunești-Averești, Ciocani, Crețești, Duda-Epureni, Dumești, Ferești, Ghergheşti, Ivănești, Măluşteni, Muntenii de Sus, Oltenești, Pungești, Tăcuta, Tătărani, Văleni, Voinești și Zăpodeni.
- comunele care aveau rețea, dar care nu a furnizat apă potabilă către consumatorii casnici în cursul anului 2018: Banca, Cozmești, Dimitrie Cantemir, Vutcani.

Rețeaua simplă de distribuție a apei potabile din județul Vaslui, măsura la 31 decembrie 2018 o lungime totală de 1.229 km, în creștere cu 170 km (+16%) numai în ultimii 5 ani. Rețeaua din mediul urban măsura 340 km, rămând relativ stabilă în intervalul 2014-2018 (+6 km), în timp ce cea din mediul rural însuma 889 km (+164 km).

O analiză a lungimii rețelei de distribuției a apei potabile la nivel de UAT în anul 2018 indica faptul că în mediul urban aceasta este subdimensionată în raport cu lungimea străzilor, mai ales la nivelul municipiilor Huși, Bârlad, respectiv a orașului Negrești. În schimb, în cazul unelor comune, precum Băcești, Codăești, Coroiești, Cozmești, Dănești, Epureni, Fruntișeni, Găgești, Gârceni, Ibănești, Roșiești, Vulturești – lungimea rețelei de distribuție nu depășea 5 km, context în care gradul său de acoperire a zonelor protejate era foarte redus. La polul opus, regăsim comune cu o extindere mare a rețelei, precum Zorleni, Berezeni, Fălciu, Ștefan cel Mare, Pușcași, Micleşti, Bogdana, Blăgești, Boțești, Costești, Grivița, Ivești, Lunca Banului, Oșești, Pădureni, Tanacu, Tutova (între 20 și 45 km fiecare), unde există deja premisele pentru grad ridicat de branșare a gospodăriilor.

Dintre UAT în care s-a extins semnificativ rețeaua de apă între 2014-2018, putem menționa: Ștefan cel Mare (+26,4 km), Bogdănești (+19,4 km), Arsura (+14,1 km), Micleşti (+11 km), Costești (+10,9 km), Zorleni (+9,1 km), Alexandru Vlahuță (+9 km), Vinderei (+7,8 km), Fălciu (+7,4 km),Viișoara (+5,9 km), Vulturești (+5 km).

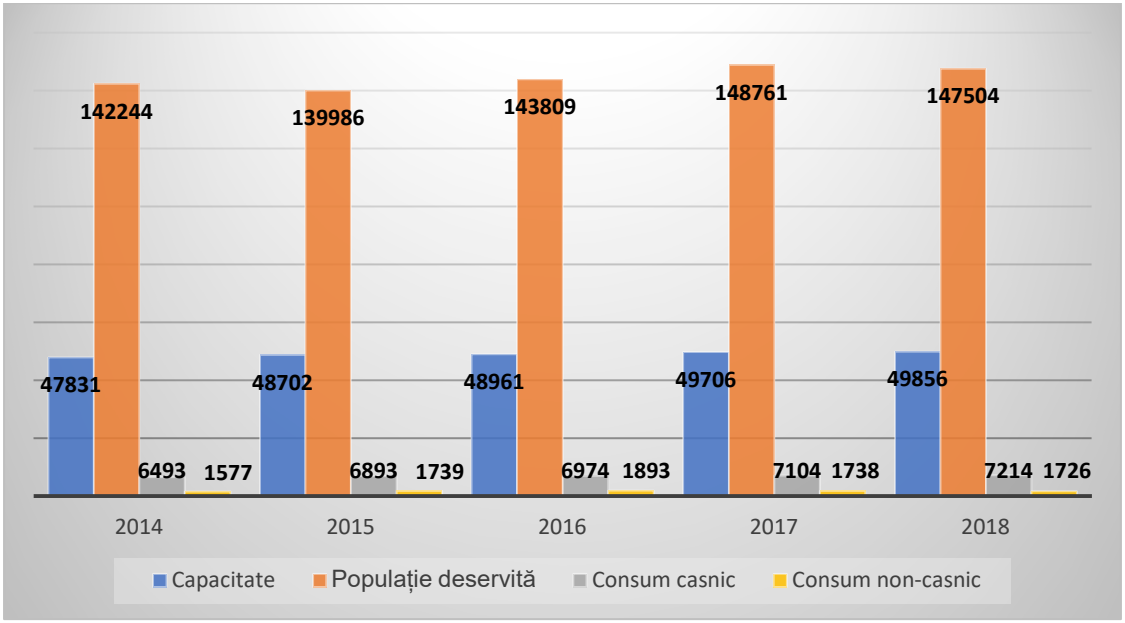
Figură 35 - Starea alimentării cu apă potabilă la nivelul UAT din județul Vaslui, în intervalul 2018/2019

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de date TEMPO Online și MLPDA

Cantitatea de apă potabilă distribuită efectiv consumatorilor din județ a fost în anul 2018 de 8,94 mil. mc, în creștere cu aproape 11% față de anul 2014. Din acest total, 61% a fost facturat către consumatorii din mediul urban, iar 81% către consumatorii casnici. Dacă în mediul urban consumul a crescut cu doar 4%, pe fondul relativei stagnări a extinderii rețelelor, în mediul rural acesta a sporit cu 24%, prin înființări de noi rețele într-un ritm relativ accelerat. În altă ordine de idei, creșterea consumului casnic (+11%), a fost mai mare decât a celui non-casnic (+9%), însă doar în mediul rural. În mediul urban, acesta a stagnat (municipiul Vaslui) sau chiar a scăzut ușor (Bârlad).

Figură 36 - Capacitatea de producție a apei potabile, numărul de consumatori și consumul anual de apă în județul Vaslui, în perioada 2014-2018

Sursa: INS: Baza de date TEMPO Online

După cum se poate observa din informațiile sus-menționate, deși rețeaua de apă din județ s-a extins cu 16% în ultimii 5 ani, numărul de consumatori a crescut cu doar 4%, iar consumul casnic cu doar 11%, ceea ce denotă un grad redus de conectare al populației (39,5% din populația rezidentă, față de 69,6% la nivel național), implicit de suportabilitate a serviciului, mai ales în mediul rural. Astfel, în comune precum Alexandru Vlahuță, Băcești, Coroiești, Dănești, Delești, Drânceni, Epureni, Gârceni, Ibănești, Pogana, Șuletea, Todirești, Vulturești s-au facturat mai puțin de 10.000 mc de apă în anul 2018, deși în unele dintre acestea (de ex. Delești sau Todirești), rețeaua de distribuție măsura peste 10 km lungime. Această situație apărea și în zonele urbane: consumul de apă din orașul Negrești era de peste 2 ori mai

ridicat decât cel din Murgeni, deși numărul de locuitori și lungimea rețelei din cele două centre urbane sunt aproape la același nivel. În schimb, o serie de comune înregistrau un consum foarte ridicat de apă (de ex. Zorleni, Fălciu, Costești, Solești, Blăgești, Roșiești, Tutova, Bogdana), chiar peste cel al orașelor mici din județ, în aceste cazuri fiind vorba, probabil, și de un grad mai redus de contorizare. Așadar, în viitor ar trebui luate la nivel județean și local măsuri pentru a încuraja branșarea gospodăriilor la rețelele nou-înființate.

Capacitatea stațiilor de tratare a apei potabile din județ era în anul 2018 de peste 136.000 mc/zi, în timp ce consumul se ridica la sub 25.000 mc/zi, ceea ce denotă faptul că acestea lucrează la circa 20% din capacitate. Peste 83% din această capacitate este concentrată în centrele urbane (dintre care 46% în municipiul Vaslui, 18% în Bârlad și 12% în Huși). În mediul rural, stațiile au fost dimensionate pentru un consum mai mic. Totuși, cele mai mari se află în Muntenii de Jos și Zorleni (peste 1.000 mc/zi), respectiv Tutova, Todirești, Solești, Rebricea, Pușcași, Perieni, Ivești, Găgești, Fălciu, Dodești, Dimitrie Cantemir, Costești, Bogdana, Blăgești, Berezeni, Alexandru Vlahuță (între 500 și 1.000 mc/zi). În mod evident, acestea sunt mult supradimensionate, ceea ce implică costuri ridicate de producție. Spre exemplu, stațiile din Todirești și Alexandru Vlahuță pot produce până la 300.000 mc pe an, dar au livrat sub 10.000 mc în anul 2018 (adică la circa 3% din capacitate). În schimb, în comunele Băcești, Dănești, Delești, Drânceni, Gârceni, Ibănești sau Șuletea instalațiile de procesare puteau livra maxim 3.000 mc de apă/an, fiind astfel insuficient pentru a suporta extinderea rețelelor. În acest context, ar fi recomandat ca pe viitor să se investească în noi stații de tratare doar în zonele unde capacitatea există este insuficientă, iar pentru comunele / satele care încă nu dispun de rețea să se opteze pentru alimentarea din stațiile urbane sau rurale deja existente.

Centrele urbane din județ și satele din componența sau din jurul acestora sunt alimentate în principal din surse de suprafață, după cum reiese din tabelul de mai jos pus la dispoziție de operatorul de profil Aquavas. Singura excepție este orașul Murgeni, unde apa se extrage din fronturi subterane prin puțuri, respectiv Bârlad unde acestea reprezintă sursă complementară la cea de suprafață. Această orientare pe sursele de suprafață atrage după sine și unele riscuri, precum reducerea volumului de apă în perioadele secetoase tot mai frecvente și scăderea calității apei brute din cauza diferiților factori de poluare.

Sistemele de furnizare a apei potabile din mediul urban sunt, conform operatorului AQUAVAS, următoarele:

Nr Crt.	UAT	Sursa de alimentare	Stația de tratare - capacitate	Rezervoare de înmagazinare - volum (mc)	Lungime conducte aducțiune şi transport (m)	Lungime conducte distribuție (m)	Număr de utilizatori
1	Vaslui	Acumulare Soleşti Acumulare Puscaşi Priza mal râu Barlad	344 l/s	2 x 3500 mc 2 x1000 mc 2x 500 mc 2 x250 mc	33.750	122.800	19616 –utilizatori bloc 3475 -utilizatori gospodării individuale 797- utilizatori persoane juridice
2	Bârlad	Acumulare Cuibul Vulturilor Front captare subterană Tutova - Bădeana Puțuri locale subterane	Crâng -227 l/s Uzina apă – 70 l/s	3 x 5000 mc 1 x7500 mc 1 x 1000 mc	50.884	101.000	16.482 –utilizatori bloc 7923 -utilizatori gospodării individuale 1147- utilizatori persoane juridice
3	Huşi	Râu Prut	200 l/s	2 x 2000 mc 1 x5000 mc 1 x 500 mc	17.357	68.600	5241 –utilizatori bloc 4379 -utilizatori gospodării individuale 445- utilizatori persoane juridice
4	Oraș Negrești	Acumulare Căzănești	50 l/s	2 x 1000 mc	5.219	25.000	1162 –utilizatori bloc 1477 -utilizatori gospodării individuale 159 - utilizatori persoane juridice
5	Oraş Murgeni: (Murgeni, Raiu, Cârja)	Front captare subteran	5,1 l/s 0,4 l/s 0,6 l/s	1 x 1000;2 x75; 1 x100 mc 1 x 75;1 x100 mc 1 x200 mc	~~7.599~~ 4.450 1.929 1.220	~~22.543~~ 10698 3798 8050	360 –utilizatori bloc 1322 -utilizatori gospodării individuale 59- utilizatori persoane juridice
6	Muntenii de Jos (Muntenii de Jos, Băcăoani, Secuia)	Din rețeaua de alimentare a Mun. Vaslui	13,5 l/s	1 x 200 mc	1250	15024 6954 5305 2765	24–utilizatori bloc 763 -utilizatori gospodării individuale 39- utilizatori persoane juridice

Sursa: AQUAVAS

În prezent, la nivelul județului se implementează de către operatorul Aquavas un proiect fazat în valoare de 355 mil. lei, dintre care 230 mil. sunt fonduri europene prin POS-Mediu 2007-2013 și POIM 2014-2020, care vizează reabilitarea sistemului de alimentare cu apă, canalizare și a stațiilor epurare din 4 aglomerări urbane din județ, termenul maxim pentru finalizarea tuturor investițiilor fiind anul 2023. Acestea cuprind:

- Municipiul Vaslui (inclusiv localitățile componente Moara Grecilor, Brodoc, Viișoara, Rediu): extinderea și reabilitarea rețelelor de alimentare cu apă pe o lungime de 65 km, 8 stații de pompare și 4 stații de reclorinare, cu termen de finalizare anul 2020 și țintă de 96% grad de racordare a gospodăriilor la rețea. Reabilitarea Stației de tratare a apei potabile Delea a fost deja finalizată și recepționată. De asemenea, proiectul vizează amenajarea zonelor de protecție sanitară la sursele de apă de la acumulările Solești și Pușcași, respectiv râul Bârlad, reabilitări conducte de aducțiune în lungime de 5,9 km, reabilitări 2 stații de pompare, reabilitare și extindere 6 rezervoare de înmagazinare, reabilitare stație de vid și vacuum Solești – lucrări care se află în faza de licitare în 2020 și care vor fi finalizate cel mai probabil în anul 2022. Aceste investiții vor permite, în viitor, și extinderea serviciilor operatorului în comunele Muntenii de Sus și Văleni.
- Municipiul Huși: extinderea cu 16 km a rețelei de alimentare cu apă, amenajare 131 de cămine de vană, 147 de hidranți și o stație de pompare nouă, cu termen de finalizare anul 2020. Reabilitarea Stației de tratare a apei potabile, inclusiv cu o linie de tratare nămol, a fost finalizată și recepționată. De asemenea, proiectul prevede finalizare până în anul 2022 a reabilitării celor 6 km de conducte de aducțiune a apei din râul Prut, amenajarea zonei de protecție a sursei Pogănești și reabilitarea a două stații de pompare.
- Municipiul Bârlad: reabilitare 9 km și extindere pe 35,5 km a rețelei de distribuție a apei potabile, respectiv modernizarea a 11 stații de pompare. Procedura de achiziție a lucrărilor de construcții este în curs, astfel încât lucrările se vor finaliza probabil doar în anul 2022. Reabilitarea Stației de tratare a apei potabile Crâng a fost finalizată și recepționată. Proiectul prevede și amenajarea zonei de protecție sanitară a sursei Bârlad, conservarea fronturilor de captare din puțuri subterane, reabilitarea căminelor aferente conductei de aducțiune din sursa Cuibul Vulturilor, construirea unei stații de pompare la Râpa Albastră, reabilitarea stației de pompare Cuibul Vulturilor – lucrări în curs de licitare, ce vor fi probabil finalizate în anul 2022. Aceste lucrări vor permite operatorului să își extindă serviciile și în comuna Tutova.
- Orașul Negrești (inclusiv localitatea componentă Parpanița): amenajare zonă de protecție sursă de suprafață Căzănești, reabilitare conductă de aducțiune de 1,5 km, extinderea rețea de distribuție pe 12,5 km (34 străzi), instalare stație de pompare nouă și modernizarea unei stații de pompare existente, cu termen de finalizare anul 2020 (rețele), respectiv 2022 (aducțiuni). Lucrările la stația de tratare a apei potabile sunt în curs, cu termen de finalizare anul 2021. Odată finalizate aceste lucrări, Aquavas își va putea extinde acoperirea și la nivelul comunei Todirești.

În ultimii ani, 55 de UAT-uri din județ au primit fonduri prin programe guvernamentale pentru investiții la nivel sistemului de alimentare de apă. Acestea sunt:

- Lipovăț: alimentare cu apă satul Chitoc
- Perieni: extindere rețea de alimentare cu apă, reabilitare infrastructură de alimentare cu apă
- Rafaila: alimentare cu apă satul Rafaila
- Rebricea: alimentare cu apă satele Rebricea, Sasov, Rateșu-Cuzei, Crăciunești, extindere rețea de apă în satul Drăxeni
- Ștefan cel Mare: alimentare cu apă satul Ștefan cel Mare; extinderea rețea apă potabilă;
- Viișoara: alimentare cu apă satele Halta Dodești, Viișoara și Vâltotești;
- Alexandru Vlahuță: înființare sistem de alimentare cu apă;
- Băcești: alimentare cu apă satele Băcești, Păltiniș, Băbușa, Vovriești:
- Bălteni: extinderea rețea de alimentare cu apă
- Banca: alimentare cu apă satele Banca, Gara Banca, Ghermănești, Miclești, Sârbi, Stoișești
- Bogdănești: alimentare cu apă satele Unțești, Ulea Horoiata, Hupca
- Bunești-Averești: sistem de alimentare cu apă satele Averești, Bunești, Podu Oprii
- Codăiești: alimentare cu apă satul Codăești
- Coroiești: alimentare cu apă satul Coroiești, Hreasca și Mireni
- Crețești: alimentare cu apă satele Crețești și Crețeștii de Sus
- Dănești: alimentare cu apă satele Dănești și Emil Racoviță
- Dragomirești: alimentare cu apă satele Rădeni, Tulești
- Epureni: alimentare cu apă sat Epureni – Etapa I + II;
- Ghergheşti: alimentare cu apă satele Chetrosu, Corodești, Lunca, Micești, Soci, Iazu, Draxeni
- Gârceni: alimentare cu apă
- Hoceni: alimentare cu apă satele Deleni, Oțeleni
- Iana: extindere alimentare cu apă satul Iana
- Ivănești: înființare rețea sistem de alimentare cu apă în satul Ivănești
- Iveşti: alimentare cu apă sat Iveşti
- Laza: alimentare cu apă sat Sauca
- Măluşteni: alimentare cu apă satele Măluşteni şi Ţuţcani
- Miclești: alimentare cu apă sat Chircești
- Muntenii de Jos: alimentare cu apă satele Muntenii de Sus, Satu Nou
- Pădureni: alimentare cu apă satele Ivănești și Văleni
- Pogana: alimentare cu apă sat Pogana
- Pungești: alimentare cu apă satele Pungești, Siliștea
- Stănilești: alimentare cu apă Stănilești, Budu-Cantemir, Bogdana-Voloseni, Chersăcosu, Săratu, Pogănești
- Ștefan cel Mare: rețele secundare și brașamente în satele Ștefan cel Mare, Mărășeni, Cănțălărești

- Șuletea: alimentare cu apă satele Șuletea, Jigăria, Râșcani, Fedești
- Todirești: alimentare cu apă sat Todirești
- Văleni: alimentare cu apă sat Văleni
- Vinderei: alimentare cu apă satele Vinderei, Obârșeni, Valea Lungă, Docani, Brădești, Gara Talașman, Docăneasa, Gara Docăneasa, Brădești, extinderea rețea de alimentare cu apă în satul Vinderei
- Voinești: alimentare cu apă satele Voinești, Avramești, Mărășești, extinderea rețelei de alimentare cu apă în satele Obârșeni Lingurari, Obârșeni, Gârdești, Băncești, Stâncășeni
- Vulturești: înființare rețea de alimentare cu apă
- Zăpodeni: extindere rețea de alimentare cu apă sat Zăpodeni
- Zorleni: extinderea rețea de alimentare cu apă sat Simila
- Arsura: alimentare cu apă satele Arsura și Pâhnești
- Berezeni: suplimentarea sursei de apă prin captări alternative
- Bogdănița: alimentare cu apă satul Tunșești
- Delești: alimentare cu apă satele Delești, Albești, Rădulești Hârșova, Fundătura, Mănăstirea
- Drânceni: alimentare cu apă satele Ghermănești, Râsești
- Duda-Epureni: alimentare cu apă satele Duda-Epureni, Valea Grecului
- Murgeni: alimentare cu apă satele Floreni, Lățești
- Oltenești: alimentare cu apă satele Curteni, Vinețești
- Poienești: modernizare și extindere rețea de apă satele Poienești, Oprișița
- Tanacu: alimentare cu apă satele Tanacu, Benești
- Tătărani: alimentare cu apă satele Tătărani, Bălțați
- Vetrișoara: extindere alimentare cu apă
- Oșești: înființare rețea de alimentare cu apă

Nu toate aceste proiecte sunt însă finalizate, cele mai multe fiind în curs de execuție, iar unele fiind doar la stadiul de contractare. În acest context, prioritară este asigurarea de către Guvern a fondurilor necesare pentru finalizarea lucrărilor începute, respectiv pentru demararea lucrărilor în cazul celor contractate, alocările pentru programul PNDL fiind deja reduse semnificativ în bugetul de stat pe anul 2020.

Operatorul Aquavas are în plan extinderea ariei sale de deservire, în baza adeziunii majorității comunelor din județ la Asociația de Dezvoltare Intercomunitară la încă 44 de UAT-uri rurale din județ (față de doar 6 în prezent), pe măsura finalizării lucrărilor de investiții cuprinse în Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Vaslui în perioada 2014-2020. În acest sens, operatorul a beneficiat de asistență tehnică din fonduri europene pentru pregătirea documentațiilor tehnico-economice pentru proiectele care vor veni în continuarea celor sus-menționate, care erau la începutul anului în curs de evaluare și validare. Acestea ar trebui să conducă la respectarea completă la nivel județean a Directivei UE 98/83/EC/1998, prin deservirea în procent de

99,8% cu apă potabilă de calitate a 173 localități din 51 de UAT, cu o populație de circa 244.000 de locuitori. Așadar, aproape 105.000 de vasluieni vor avea avea, pentru prima dată, acces la apă potabilă în sistem centralizat ca urmare a implementării proiectului.
Studiul de fezabilitate prevede următoarele lucrări:

- Extindere și reabilitare 704 km de rețele de apă
- Extinderea și reabilitare 286 km de aducțiuni
- Executarea de 78 de puțuri forate
- Reabilitarea unei stații de tratare/clorinare existente și realizarea a 54 de stații noi
- Reabilitarea a 6 rezervoare de înmagazinare existente și construcția a 48 de rezervoare noi
- Realizarea a 130 de stații de pompare a apei potabile.

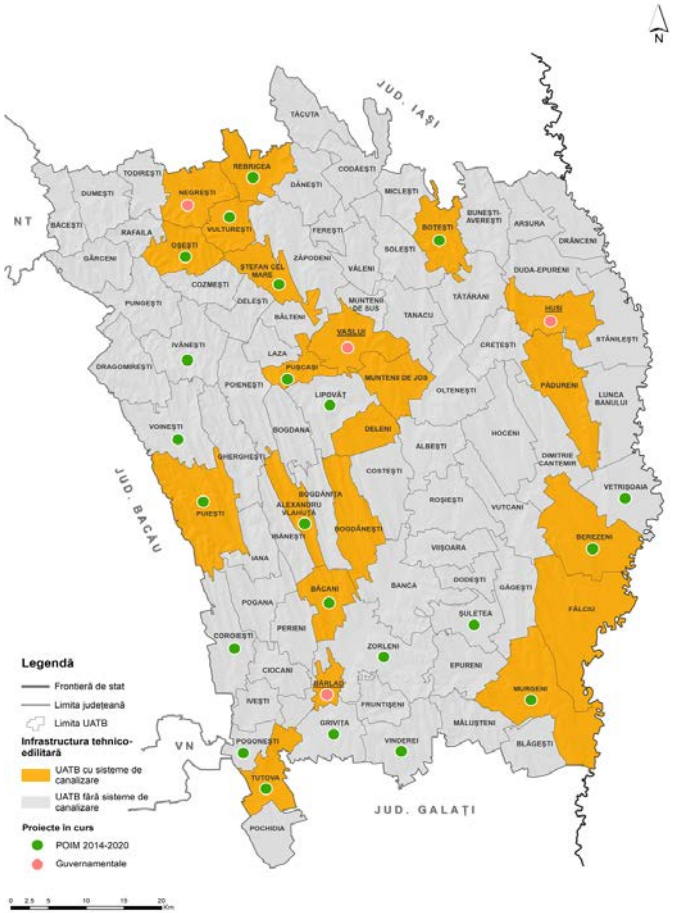
Totuși, în contextul în care peste jumătate dintre comune deja au derulat/derulează investiții în rețele de apă cu fonduri prin PNDL, investițiile din POIM 2014-2020 trebuie să aibă în vedere completarea (unde este cazul) și corelarea cu cele deja realizate.

4.3. Infrastructura de colectare și epurare a apelor uzate

Conform INS, la data de 31 decembrie 2018, rețeaua simplă de canalizare din județul Vaslui măsura în total 506 km, în creștere cu peste 80 km (+19%) doar în ultimii 5 ani. Dacă în mediul urban rețeaua de canalizare s-a extins între 2014-2018 cu doar 1% (4 km în municipiul Huși), ajungând la 365 km, în mediul rural aceasta a crescut de 2,2 ori și ajuns la 141 km.

Dacă în cele două municipii mai mari, Vaslui și Bârlad, gradul de acoperire al rețelei de canalizare era relativ ridicat (o rată de racordare a locuințelor de aproximativ 90%), în municipiul Huși procentul scădea către 80%, în Negrești era de 40%, iar în Murgeni de circa 25%. De altfel, în cele două orașe lungimea rețelei de canalizare nu depășea 10, respectiv 8 km, raportat la o rețea stradală de peste 30, respectiv 20 km. Explicația constă din faptul că aceste orașe au număr mare de localități componente cu un profil rural și slab deservite de utilități publice.
La nivelul comunelor din județ situația rămâne și mai problematică. Astfel, doar 20 dintre acestea (adică sub ¼ din total) dispuneau la sfârșitul anului 2018 de rețele de canalizare. Însă și în cazul unora dintre acestea (de ex. Deleni, Perieni, Roșiești, Viișoara) lungimea rețelei de canalizare varia între 200 și 1.300 m lungime, ceea ce indica deservirea a cel mult un sat component. Rețele mai extinse se găseau doar în comunele Ștefan cel Mare, Tutova, Muntenii de Jos, Pușcași (peste 10 km) sau în alte câteva comune care au beneficiat de fonduri europene sau guvernamentale pentru a-și înființa sisteme de colectare a apelor uzate (de ex. Alexandru Vlahuță, Băcani, Berezeni, Bogdănești, Boțești, Deleni, Laza, Pădureni, Oșești, Puiești, Rebricea, Vulturesti).

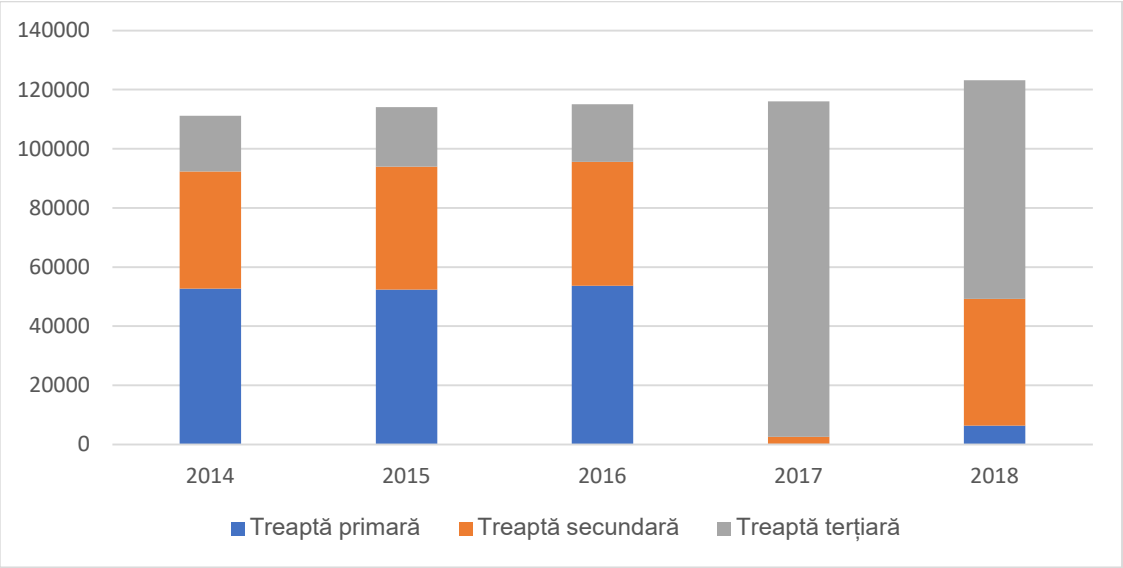
Figură 37 - Starea infrastructurii de canalizare la nivel de UAT în intervalul 2018/2019

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de date TEMPO Online și MLPDA

Conform estimărilor INS, în anul 2018, doar 123.295 de vasluieni (33% din populația rezidentă, față de 53% la nivel național), erau conectați la sisteme centralizate de canalizare. Această valoare indică și faptul că peste 24.000 de vasluieni au acces la sistem de alimentare cu apă, dar nu și la canalizare, ceea ce indică un volum ridicat al apelor uzate neepurate deversate în emisari sau în sol, generând probleme de poluare. În schimb, apele colectate de sistemele centralizate de canalizare ajung în stații de epurare preponderent cu treaptă terțiară (60% din total), respectiv secundară – mecanică și biologică (35%). Totuși, pentru 5% dintre locuitori epurarea apelor menajere produse se face în stații prevăzute doar cu treaptă mecanică, reprezentând un pericol la adresa calității apelor din emisar.

Figură 38 - Numărul de persoane din județul Vaslui conectate la sisteme de canalizare și epurare a apelor uzate, pe tipuri de stații de epurare

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Ca și în cazul serviciului de alimentare cu apă potabilă, domeniul infrastructurii de apă uzată face în prezent obiectul unor investiții majore. Astfel, prin proiectul derulat de operatorul regional AQUAVAS, fazat și finanțat din fonduri europene prin POS-Mediu 2007-2013 și POIM 2014-2020, se realizează reabilitarea sistemului de canalizare și a stațiilor epurare din 4 aglomerări urbane din județ, care cuprind:

- Municipiul Vaslui: extinderea cu 55 km și reabilitarea a 7 km de rețea de canalizare (lucrare în curs, cu termen de finalizare anul 2020), reabilitarea a 3 stații de pompare ape uzate existente și instalarea a 17 stații noi, respectiv reabilitarea stației de epurare (lucrare finalizată și recepționată);
- Municipiul Bârlad: reabilitare colectoare pe 10 km, extindere rețea de canalizare pe 24 km, 1,1 km de refulări, reabilitarea a 3 stații de pompare, instalare 5 noi stații de pompare ape uzate (lucrare în curs de licitare, cu termen probabil de finalizare a lucrărilor anul 2022), respectiv reabilitarea stației de epurare (lucrare finalizată și recepționată);
- Municipiul Huși: extinderea rețelei de canalizare pe 25 km, instalare 5 stații noi de pompare a apelor uzate (lucrare în curs, cu termen de finalizare anul 2020), respectiv reabilitarea stației de epurare (lucrare finalizată și recepționată);

- Orașul Negrești: extindere rețea de canalizare pe 16 km, conducte de refulare pe 4 km, construcția a 9 stații de pompare ape uzate (lucrare în curs, cu termen de finalizare anul 2020), respectiv reabilitarea stației de epurare (lucrare în curs de licitare, cu termen probabil de finalizare anul 2022).

Odată finalizat acest proiect, gradul de deservire al populației urbane din județ cu servicii de colectare și de epurare a apelor uzate în stații cu treaptă terțiară va crește substanțial. Orașul Murgeni, care nu a fost vizat de proiectul sus-menționat, a contractat fonduri guvernamentale, prin PNDL, pentru a înființa rețele de canalizare în satele Florești și Lățești.

În mediul rural, mai multe comune au accesat deja fonduri din surse guvernamentale sau europene pentru a-și înființa sau extinde sistemele de colectare și epurare a apelor uzate. Aceste comune sunt:

- Pușcași: sistem de canalizare și epurare ape uzate (PNDL I)
- Boțești: sistem de canalizare în sat Boțești (PNDL II)
- Coroieni: înființare sistem de canalizare cu stație de epurare în satul Mireni (PNDL II)
- Grivița: extindere rețea de canalizare (PNDL II)
- Ivănești: înființare sistem de canalizare în satul Ivănești (PNDL II)
- Lipovăț: sistem de canalizare-epurare în satul Lipovăț (PNDL I)
- Pogonești: înființare rețea de canalizare (PNDL II)
- Șuletea: înființare sistemului de canalizare în satele Șuletea, Fedești, Jigălia, Râșcani (PNDL II)
- Băcani: stație de epurare, realizare colectoare, canalizare menajeră în satul Drujești (PNDL II)
- Puiești: extindere rețea de canalizare (PNDL II)
- Rebricea: extindere rețea de canalizare în satul Drăxeni, înființare sistem de canalizare-epurare în satele Rebricea, Rateșu-Cuzei, Sasova, Crăciunești (PNDL II)
- Vinderei: înființare sistem de canalizare și epurare în satele Vinderei, Obârșeni, Valea Lungă, Gara Talașman, Docăneasa, Gara Docăneasca, Docani, Brădești (PNDL II)
- Voinești: înființare rețea de canalizare (PNDL II)
- Vetrișoara: înființarea rețea de canalizare și stație de epurare (AFM)
- Berezeni: înființarea rețea de canalizare și stație de epurare (AFM)
- Tutova: extindere rețea de canalizare (AFM), extindere rețea de canalizare în satul Bădeana, înființare sistem de canalizare în satul Coroiu (PNDL II).
- Vulturești: înființare sistem de canalizare menajeră (PNDL II)
- Oșești: înființare rețea de canalizare și stație de epurare (AFM)
- Ștefan cel Mare: înființare rețea de canalizare și stație de epurare (AFM), extindere rețea de canalizare, rețele secundare și branșamente în satele Ștefan cel Mare, Mărășeni, Cănțălești (PNDL II)
- Alexandru Vlahuță: înființare rețea de canalizare și stație de epurare (AFM)

- Zorleni: înființare rețea de canalizare și stație de epurare (AFM); înființare sistem de canalizare localitatea Zorleni (PNDR 2014-2020); stație de epurare, realizare colectoare canalizare în satul Simila (PNDL II).

Și în cazul serviciului de colectare și epurare a apelor uzate, operatorul Aquavas are în plan extinderea ariei sale de deservire, odată cu finalizarea lucrărilor de investiții cuprinse în Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Vaslui în perioada 2014-2020, aflat în faza de evaluare. Acestea ar trebui să conducă la respectarea completă la nivel județean a Directivei UE 91/271/EEC, prin creșterea nivelului de colectare și tratare a încărcării organice bioderadabile din aglomerările cu peste 2.000 de locuitori echivalenți, de la 75% în prezent, la 100%, adică un plus de 52.333 de locuitori echivalenți (dintre care 7.978 din aglomerări cu peste 10.000 de locuitori echivalenți și 44.355 din aglomerări cu 2.000-10.000 de locuitori).

Studiul de fezabilitate recent elaborat pentru acest proiect prevede următoarele lucrări:

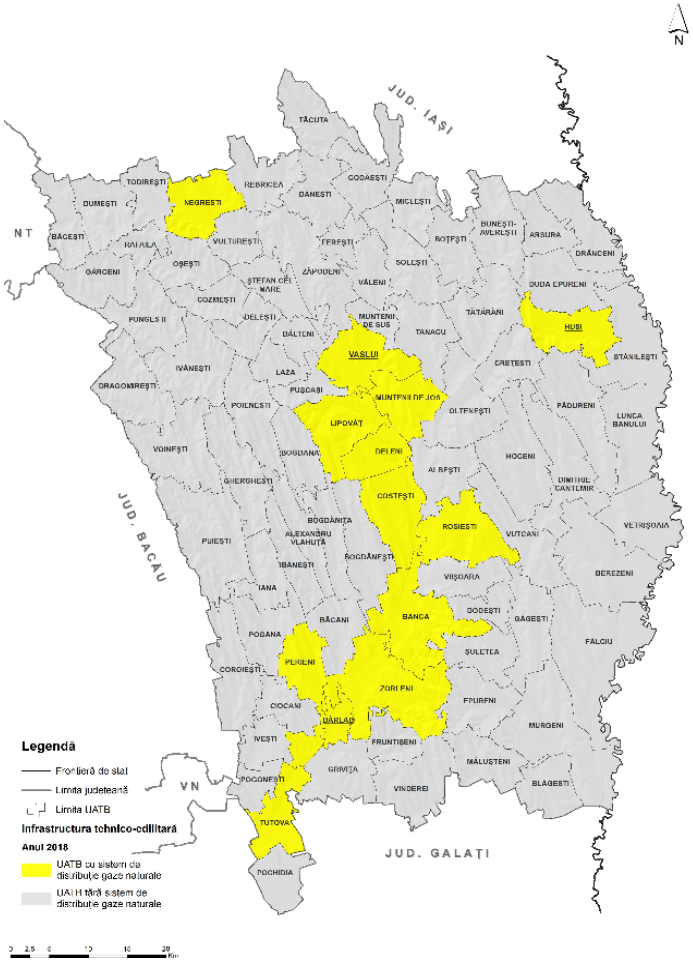
- Extinderea pe 436 km, respectiv reabilitarea pe 30 km a rețelei de canalizare
- Realizarea a 66 km de conducte de refulare și reabilitarea a 1 de conducte existente
- Executarea a 138 de stații de pompare ape uzate și reabilitarea a 3 stații existente
- Construcția a 9 stații noi de epurare și a 4 stații existente.

Ca și în cazul rețelei de alimentare cu apă, proiectul va asigura corelarea cu proiectele deja implementate de UAT-uri în domeniul infrastructurii de apă uzată, cu mențiunea că fondurile europene se adresează doar aglomerărilor peste 2.000 de locuitori echivalenți, în conformitate cu Directiva 91/271/EEC. La nivelul județului Vaslui există 19 astfel de aglomerări, respectiv: Vaslui, Bârlad, Huși, Negrești, Murgeni, Băcești, Perieni, Vetrișoara, Ivești, Fălciu, Berezeni, Codăești, Lunca Banului, Fierești, Rafaila, Costești, Tanacu, Muntenii de Jos, Laza.

4.4. Infrastructura pentru distribuția gazelor naturale

Alimentarea cu gaze naturale a județului Vaslui se realizează din sursa Motoşeni (jud. Bacău) - racordată la sistemul național de transport administrat de compania de stat TRANSGAZ. Alimentarea municipiilor Bârlad, Vaslui, Huşi, a orașului Negrești și a celor 9 comune racordate (Banca, Costești, Deleni, Lipovăț, Muntenii de Jos, Perieni, Roșiești, Tutova, Zorleni) se realizează prin conductă de înaltă presiune (16-21 bari) până la punctul de livrare din fiecare localitate, apoi de medie presiune până la stațiile de reglare și măsură, respectiv de joasă presiune (cu unele excepții) până la consumatori. Furnizarea gazelor naturale se face de către operatori privați. Astfel, GAZ EST asigură furnizarea în localitățile Vaslui, Muntenii de Jos, Huși, Costești, Chițcani, Tutova, Gara Banca, Deleni, Roșiești, Negrești, iar DELGAZ GRID în municipiul Bârlad și localitățile Simila și Zorleni.

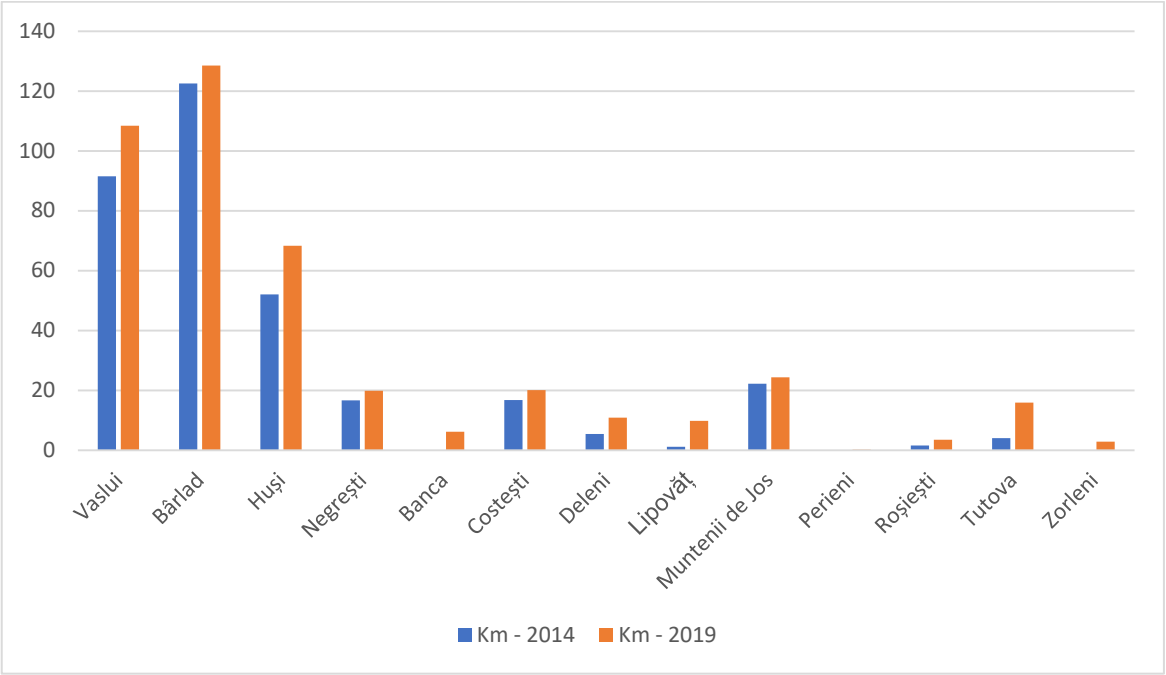
Figură 39 - Starea alimentării cu gaze naturale, la nivel de UAT, în anul 2019

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de date TEMPO Online

Lungimea totală a rețelei simple de distribuție a gazelor naturale din județul Vaslui era în anul 2018 de circa 419 km, dintre care 325 km în mediul urban (exceptând orașul Murgeni) și 94 km în cel rural. Față de anul 2014, rețeaua s-a extins cu 85 km (+26%), în proporții egale în mediul urban și rural.

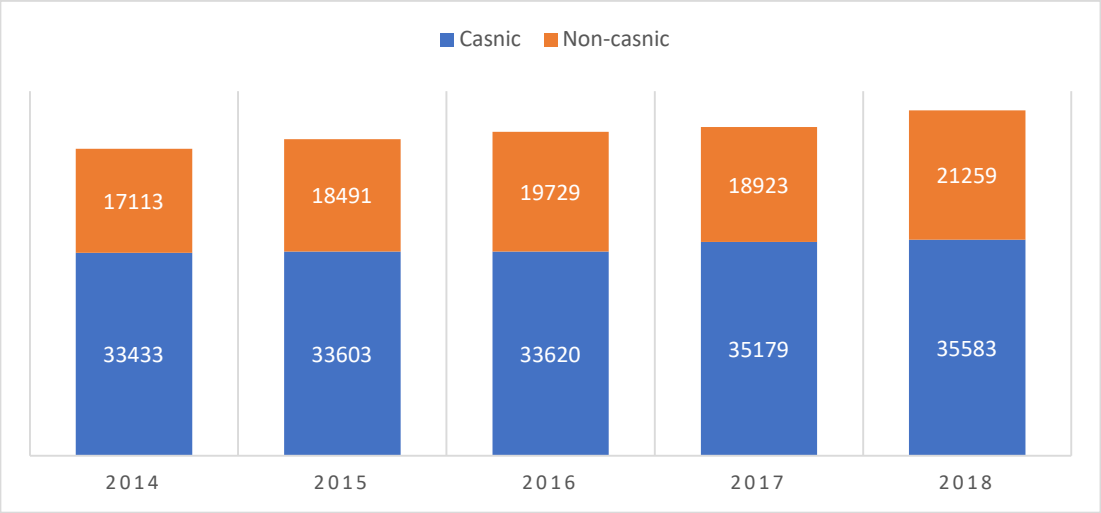
Figură 40 - Lungimea rețelei simple de distribuție a gazelor naturale, pe localități, în perioada 2014-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În perioada 2014-2018, consumul total de gaze naturale din județul Vaslui a crescut cu 12,5%, dintre care cel casnic (63% din total) a crescut cu 6,4%, iar cel non-casnic, care reprezintă 37% din total, a crescut cu 24,2%. Trebuie menționat faptul că în mediul rural valorile consumului casnic (sub 100.000 mc/an) indicau un număr foarte mic de abonați persoane fizice, singura excepție fiind comuna Muntenii de Jos (cu un consum de 262.000 mc în anul 2018). În comuna Banca, deși există rețea pe câțiva kilometri, nu a fost înregistrat consum casnic în anul de referință. Acest lucru indică faptul că branșarea cetățenilor la rețea se realizează într-un ritm destul de lent, în condițiile costurilor ridicate cu instalația proprie, dar și cu consumul propriu de gaze naturale, post-instalare, context în care extinderile ulterioare trebuie realizate după analize cost-beneficiu bine fundamentate.

Figură 41 - Consumul de gaze naturale (mii mc) din județul Vaslui, pe tipuri de consumatori, în perioada 2014-2018

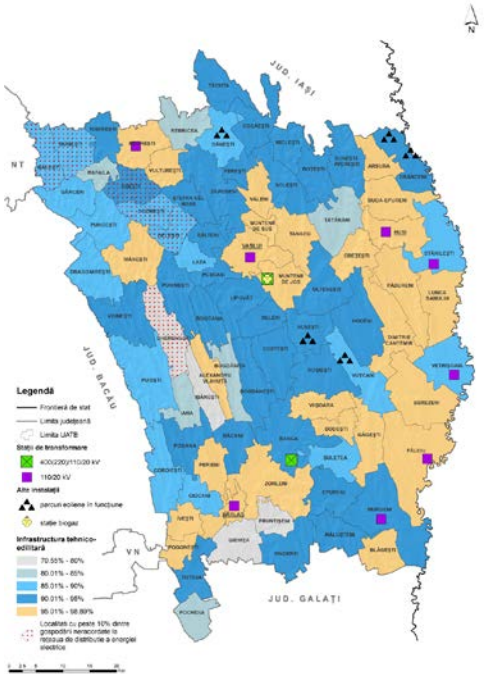
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În anul 2019, mai multe comune din județ (Dimitrie Cantemir, Crețești, Zăpodeni, Pădureni, Ștefan cel Mare, Muntenii de Sus, Vulturești, Rebricea, Pogonești) au depus spre finanțare din Fondul de Dezvoltare și Investiții proiecte pentru înființarea de rețele de distribuție gaze naturale. Fondul a fost desființat în același an, însă Guvern și-a anunțat intenția de a derula la nivel național un program destinat extinderii rețelei de distribuție a gazelor naturale. Alte 5 UAT din sud-estul județului (Murgeni, Fălciu, Berezeni, Șuletea, Epureni) s-au constituit într-o asociație de dezvoltare intercomunitară și au elaborat documentația tehnico-economică în vederea înființării rețelei de distribuție a gazelor naturale, în vederea accesării de finanțări guvernamentale în acest scop. Inițiative similare s-au înregistrat și în nordul județului (Micleşti, Codăești, Dănești), pe Valea Racovei (Pușcași, Laza, Poienești, Ivănești, Pungești, Gârceni, Dragomirești) și din alte zone ale județului (de ex. Băcani, Grivița etc.). De asemenea, TRANSGAZ are în planurile de investiții construcția magistralei DN400 de transport a gazelor naturale între Vaslui și Iași, care va putea asigura alimentarea mai facilă a comunelor din nordul județului (de ex. Ștefan cel Mare, Rebricea), precum și modernizarea stațiilor de reglare și măsură din Vaslui și Bârlad.

4.5. Infrastructura pentru transportul și distribuția energiei electrice

Județul Vaslui este traversat de o linie aeriană dublă de transport a energiei electrice de 220 kV pe relația Gutinaș (Onești) – Banca – Iași, prevăzută cu o stație de transformare la Banca, respectiv cu o ramificație la Munteni, pentru a deservi municipiul Vaslui, unde există și o stație de transformare de 220/110 kV. La aceasta se adugă 19 trasee de linii aeriene de 110 kV, care transportă energia electrică la 13 stații de transformare 110/20 kV situate în Vaslui (3), Bârlad (3), Huși, Negrești, Stănilești, Roșiești, Vetrișoara, Fălciu, Murgeni. Întreaga rețea de linii de transport și de stații de transformare, respectiv stațiile de transformare de la Banca și Munteni, este administrată de TRANSELECTRICA. De la stațiile de transformare, energia este distribuită consumatorilor, prin rețele de medie și joasă tensiune, de către operatorul privat E.ON ENERGIE. TRANSELECTRICA implementează în prezent un proiect de modernizare a stației de transformare 400(220)/110/20 kV Munteni (investiție în valoare de circa 45 mil. lei), respectiv un proiect de racordare a centralelor eoliene de la Bodgănești, Deleni, Viișoara, Fălciu și Ivești la noua stație (400)/220/110 kV Banca, care va juca un rol foarte important în sistemul energetic național.

Figură 42 - Rețeaua de producere și distribuție a energiei electrice, respectiv gradul de conectare al gospodăriilor la rețeaua de electricitate din județul Vaslui

Sursa: CNTEE Transelectrica și INS. Rezultatele finale ale RGPL 2011

În anul 2019, E.ON a obținut o finanțare europeană de peste 30 mil. lei, prin POIM 2014-2020, pentru modernizarea stațiilor de transformare de la Huși, Stănilești, Vetrișoara, Fălciu și Murgeni, care va conduce la îmbunătățirea serviciilor pentru peste 40.000 de clienți din partea de est a județului. Anterior, compania a modernizat și stațiile din Vaslui și Negrești. În plus, operatorul investește anual, din surse proprii, câteva milioane de Euro pentru modernizări de echipamente din stații, automatizarea sistemului de distribuție de medie tensiune prin montarea de echipamente telecomandate, modernizări rețele de joasă tensiune, înlocuire și modernizare transformatoare etc.

Cu toate acestea, rețeaua de distribuție este veche și este expusă intemperiilor, mai ales în zona Vasluiului, unde iernile sunt mai aspre, cu frecvente fenomene de viscolire. În ritmul actual de modernizare a rețelei, aceste probleme vor continua să apară și pe viitor, mai ales în mediul rural.

În plus, județul Vaslui ocupa, la recensământul din 2011, locul 1 la nivel național în ceea ce privește ponderea locuințelor neconectate la rețeaua de distribuție a energiei electrice (6,3% din total), cauza principală nefiind atât lipsa infrastructurii, cât problemele materiale ale locuitorilor. Cele mai mari probleme se înregistrau în comunele Gherghești, Cozmești, Delești, Băcești, Dumești și Oșești – unde peste 10% din case nu beneficiau de alimentare cu energie electrică (cel puțin nu legal, fiind anual sesizate multe cazuri de furt de energie în localitățile județului). Totuși, există și necesități de extindere a rețelei de distribuție în unele zone rezidențiale noi. Administrația Fondului de Mediu acordă finanțări pentru instalarea de panouri fotovoltaice la gospodăriile din zonele izolate, dar până la sfârșitul anului 2019 o singură comună (Ivănești) a depus cerere de finanțare în acest sens, restul celor în care sunt gospodării neelectrificate neîndeplenind condițiile de eligibilitate. Astfel de măsuri merită continuate pentru a asigura reducerea emisiilor de CO_2, dar și a costurilor cu energia suportate de locuitori sau chiar de agenți economici.

O situație problematică se înregistrează și în cazul stațiilor de încărcare pentru mașini electrice, care lipsesc din județ. Primăria Bârlad a depus o cerere de finanțare la Ministerul Mediului în acest sens, dar nu a primit finanțare. Operatorii de transport public din municipiile Bârlad și Huși vor beneficia de astfel de stații de încărcare în următorii ani, însă doar pentru autobuzele electrice destinate transportului public. Așadar, o soluție mai bună ar fi realizarea acestor stații cu fonduri private.

Deși la nivel județean nu mai există producători convenționali de energie, după desființarea fostelor CET, Vasluiul devine un pol al producției de energie regenerabilă. În prezent, sunt în funcțiune parcuri eoliene la Vutcani, Albești, Emil Racoviță, Ghermănești, Drânceni cu o capacitate totală de peste 60 MW, în timp ce la Deleni, Bogdănești și Viișoara există proiecte mature de mari dimensiuni (298 MW în total, mai mare decât a termocentralei de la Borzești), încă nefuncționale. La o fermă avicolă din Muntenii de Jos funcționează și o mică unitate de producere a biogazului. În schimb, potențialul solar este valorificat în doar câteva instalații pilot, iar potențialul energetic al Prutului și biomasa agricolă deloc. Din păcate, decizia Guvernului din anul 2013 de a suspenda unele facilități pentru investitorii din domeniul energiei verzi au condus la stoparea multor proiecte anuntate în județul Vaslui, mai ales în sfera parcurilor eoliene.

4.6. Infrastructura pentru producția și distribuția energiei termice

La nivelul anului 2018, în județul Vaslui mai funcționau doar două sisteme centralizate de termoficare, în municipiile Vaslui și Bârlad, în timp de în Huși, Murgeni și Negrești acestea au fost desființate de mai mulți ani.

În municipiul Vaslui, operatorul deținut de către Primărie, respectiv GOSCOM, mai are branșate doar 3 blocuri de locuințe, cu 135 beneficiari, în zonele CET, Crucea Gării și Zona Industrială. Producția energiei termice se face în centrale de cvartal pe bază de gaze naturale, prețul de producție fiind de 548 lei/Gcal, iar cel de facturare pentru populație de 240 lei/Gcal, diferența fiind subvenționată de către Primărie. Producția medie de energie pe durata lunilor de iarnă este de circa 130 Gcal pe lună. În acest moment, nu se mai poate vorbi despre perspective de repunere în funcțiune a sistemului centralizat de termoficare construit în perioada comunistă, mare parte din rețea fiind demontată, iar o parte din clădiri demolate sau reconvertite funcțional.

În municipiul Bârlad, Compania de Utilități Publice (CUP) furnizează agent termic prin centrale de bloc pe bază de gaze naturale pentru locatarii din blocurile ANL și de locuințe sociale. Astfel, numărul de beneficiari nu depășește 300, iar producția medie este de circa 100 Gcal pe lună. Nici în cazul acestui oraș nu se mai poate vorbi despre o relansare a sistemului centralizat de termoficare, componentele sale (conducte, centrale/puncte termice) fiind deja casate și vândute.

Capitolul 5. Dezvoltare economică şi mediul de afaceri

5.1. Resursele pentru dezvoltarea economiei

5.1.1. Resurse naturale - solurile

Principala resursă naturală de la nivelul județului Vaslui este reprezentată de cele aproximativ 400.000 ha de teren agricol, care plasează județul pe locul 1 la nivelul regiunii Nord-Est. Dintre acestea, circa 292.000 ha sunt teren arabil (locul 2 în regiune, după Botoșani), cea mai mare parte dintre ele fiind soluri bogate în humus (mai ales cernoziomuri de-a lungul văilor Bârladului și Prutului, precum și a teraselor acestora), favorabile culturilor de cereale și plante tehnice. De asemenea pășunile ocupă aproape 90.000 ha (locul II la nivel regional, după Suceava), existând astfel premisele pentru practicarea unei agriculturi de tip mixt (vegetală și creșterea animalelor). Nu în ultimul rând, caracteristicile pedo-climatice din zonă sunt favorabile și culturii de viță de vie (care ocupă circa 11.000 ha, locul 2 la nivel regional după Iași), mai ales pe versanții mai însoriți ai dealurilor și podișurilor, iar, pe alocuri, chiar și pomiculturii.

Resursele de apă joacă și ele un rol important. Astfel, pe teritoriul județului au fost cartate circa 2.329 km de cursuri de apă, respectiv peste 100 de lacuri, majoritatea iazuri piscicole și acumulări cu rol de protecție împotriva inundațiilor, alimentare cu apă potabilă, irigitații etc. Per ansamblu, acestea ocupau o suprafață de peste 8.000 ha, foarte favorabilă practicării pisciculturii în scop sportiv sau comercial, activităților de agrement etc.

Pădurile de la nivelul județului ocupă circa 80.000 ha de teren (15% din suprafața totală), de peste 5 ori mai puțin ca în județul Suceava și de peste 3 ori mai puțin decât în Bacău și Neamț, județul fiind unul afectat de despăduriri masive în ultimele secole. Totuși, fondul forestier existent este unul valoros, fiind compus din lemn de esență tare, exploatat, conform amenajamentelor silvice, pentru prelucrare, încălzire etc. În plus, pădurile reprezintă surse și pentru alte produse forestiere de interes economic și joacă un important rol recreațional.

Fondul cinegetic al județului este unul considerabil, cuprinzând zeci de mii de hectare de fonduri de vânătoare cu specii de păsări de baltă, păsări sedentare, iepuri de câmp, mistreți, vulpi, șacali, căprioare etc. Această activitate atrage un număr important de vizitatori / turiști din afara județului și chiar a țării.

Viteza vântului și radiațiile solare înregistrează valori relativ ridicate, ceea ce face județul Vaslui atractiv pentru investiții în domeniul producerii de energie regenerabilă (mai ales eoliană). De asemenea, ponderea ridicată a suprafețelor agricole constituie o premisă favorabilă pentru construcția de centrale pe bază de biomasă.

5.1.2. Resurse naturale - resursele subsolului

Resursele subsolului de care dispune județul Vaslui sunt destul de sărace, context în care dezvoltarea industriei prelucrătoare s-a produs mai lent ca în zona subcarpatică sau montană și a fost mai degrabă axată, tradțional, pe valorificarea materiilor prime agricole.

Lucrările geologice de cercetare derulate de-a lungul timpului au indicat prezența la nivelul județului a unor rezerve de argilă comună, nisipuri și pietrișuri pentru materiale de construcții (Dealul Paiu-Vaslui, Coasta Baraj, Frâncești),

ape subterane și freatice pentru alimentarea cu apă potabilă și irigații, ape balneoterapeutice clorurate-sulfuroase (zona Drânceni-Ghermănești, Pungești, Murgeni, Gura Văii, Dănești). Desființarea spitalului de la Drânceni, respectiv a unităților de producere a materialelor de construcții din județ (de ex. Fabrica de cărămidă de la Vaslui) a condus la încetarea exploatării acestor resurse.

Compania americană Chevron a finalizat, după mai multe proteste ale localnicilor, în anul 2014, lucrările de explorare a rezervelor de gaz de șist în satul Pungești, dar nu le-a mai continuat și în satele Popeni, Păltiniș și Puiești, deși avea licențe de exploare. În anul 2015, compania a anunțat că renunță la proiectul de explorare a acestor gaze în mai multe țări din Europa, inclusiv România.

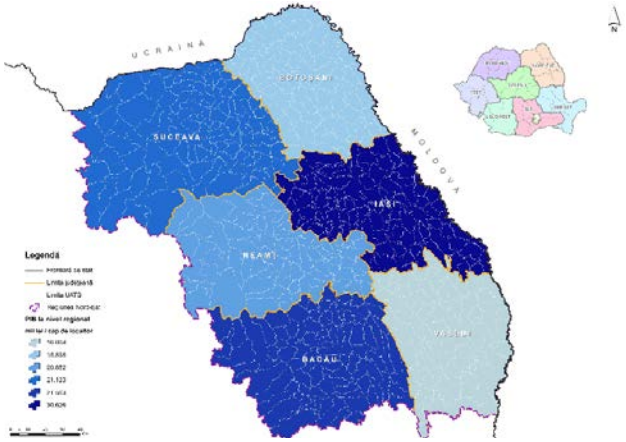
5.2. Nivelul de dezvoltare economică și mediul de afaceri județean

5.2.1. Indicatori macroeconomici

Produsul intern brut

Conform datelor INS, în anul 2017 (ultimul pentru care există date), județul Vaslui a avut un PIB de 7,8 md. lei, echivalentul a 1,7 md. Euro. Această valoare îl plasa pe ultimul loc în regiunea Nord-Est și pe locul 35 la nivel național, cu o pondere de 8,8%, respectiv de 0,9%. În comparație cu anul 2008, PIB-ul județului a crescut cu 19% în monedă europeană, ritm inferior mediei regionale (+25%) și naționale (+28%).

Figură 43 - PIB/locuitor (lei) la nivelul județelor din regiunea Nord-Est, în anul 2017

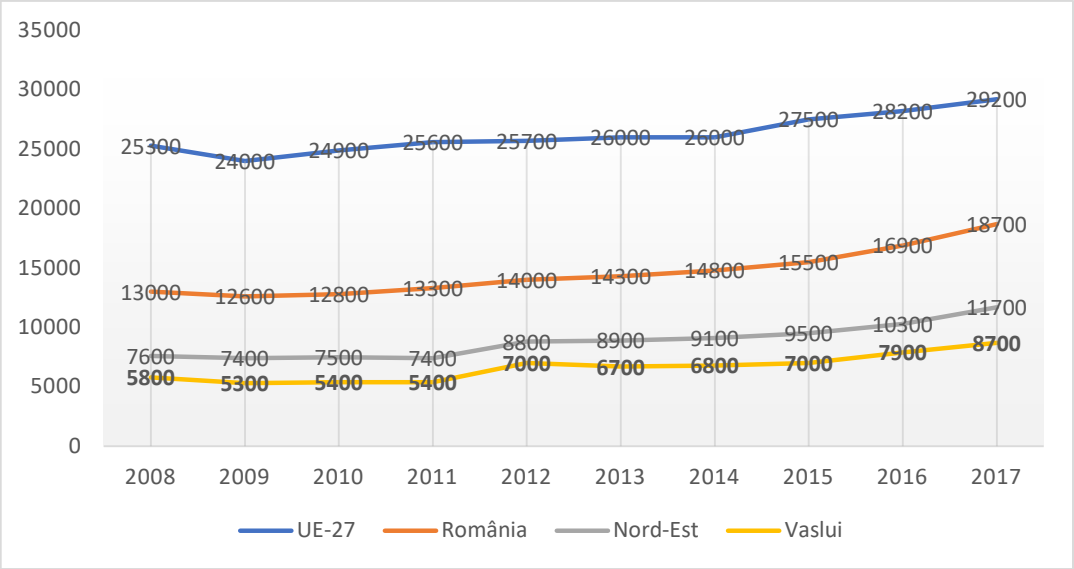

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de date TEMPO Online

Dacă raportăm aceste valori la numărul de locuitori și la puterea de cumpărare standard (PPS) calculată de Eurostat, astfel încât datele să fie comparabile în toate Statele Membre, PIB/locuitor al județului Vaslui se ridica în 2017 la 8.700 PPS/locuitor, în creștere cu 50% față de anul 2008, ceea ce indică o creștere a nivelului de dezvoltare economică substanțială. Totuși, această valoare continuă să fie cu peste 25% mai redusă decât media regională, cu

53% mai redusă decât cea națională și cu 70% sub cea europeană. În acest context, Vasluiul este regiunea cu cel mai redus nivel de dezvoltare din România, dar și una dintre cele mai puțin dezvoltate din Uniunea Europeană.

Figură 44 - Evoluția PIB/locuitor (PPS) în perioada 2008-2017

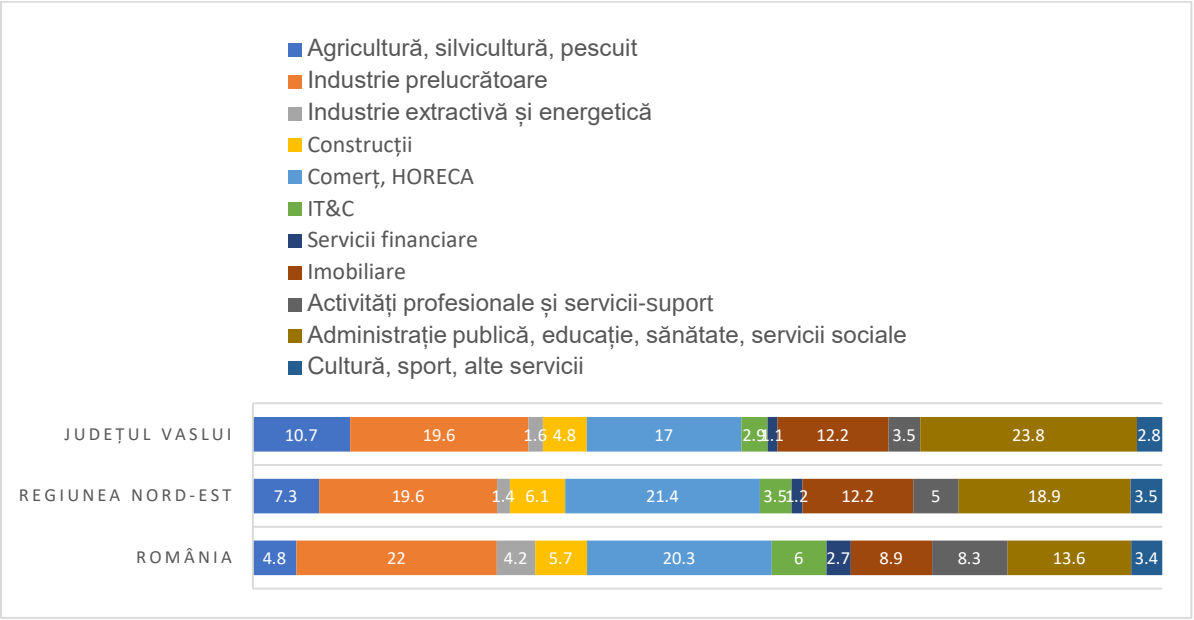
Sursa: EUROSTAT Database.

Așadar, județul Vaslui a mai recuperat (7 puncte procentuale) din decalajul de dezvoltare economică față de media UE, în timp ce diferențele de dezvoltare față de media națională și regională s-au adâncit. Un exemplu elocvent în acest sens este județul Iași, care a ajuns la 53% din media UE-27, de la 37% în 2018, adică o creștere de 16 puncte procentuale într-un singur deceniu, față de 7 puncte procentuale în cazul Vasluiului. O dinamică mai slabă a avut doar județul Bacău (de 5 puncte procentuale, de la 34% în 2008, foarte aproape de Iași, la doar 39% în 2018).

Valoarea adăugată brută

Conform EUROSTAT, județul Vaslui a generat în anul 2017 o valoare adăugată brută de 1,54 miliarde de Euro, în creștere cu 20% față de anul 2008, sub ritmul de creștere de la nivel regional (+26%) și național (+29%). Din această perspectivă, Vasluiul ocupa din nou ultimul loc la nivel regional, cu o pondere de 8,8%, poziție neschimbată în ultimii 10 ani.

Figură 45 - Structura pe activități a Valorii Adăugate Brute generate la nivel național, regional și județean, în anul 2017

Sursa: EUROSTAT Database.

Pe baza tabelului de mai sus putem trage următoarele concluzii, absolut vitale pentru înțelegerea economiei județului:

- Economia județului depinde foarte puternic de sectorul public (administrație publică, educație, sănătate, asistență socială), care generează un sfert din valoarea adăugată brută, cu 5 puncte procentuale mai mult decât media regională și cu 10 peste cea națională;
- Deși județul Vaslui este perceput ca un județ agricol, prin prisma peisajului și a structurii ocupaționale a populației din mediul rural, agricultura generează doar puțin peste 10% din valoarea adăugată, mai puțin decât tranzacțiile imobiliare (vânzări terenuri, case), comerțul și serviciile de cazare și alimentație publică, respectiv industria prelucrătoare. Acest lucru este explicabil prin faptul că mare parte din producția agricolă a județului se realizează în cadrul informal al agriculturii de subzistență, orientate nu către piață ci către asigurarea autoconsumului și a subzistenței locuitorilor;
- Activitățile economice strâns legate de puterea de cumpărare a locuitorilor și de cea a companiilor (precum comerțul, serviciile profesionale și suport pentru întreprinderi, intermedierile financiare), au ponderi mai reduse decât media regională și națională, pe fondul ratei mai ridicate a sărăciei, respectiv slabei dezvoltări a spiritului antreprenorial;

- Sectoarele economice care se bazează pe forță de muncă înalt calificată, precum serviciile IT&C sau industriile creative au o pondere extrem de redusă în economia județului, pe fondul migrației talentelor către centrele univesitare și către alte țări, ceea ce antrenează un cerc vicios al subdezvoltării.

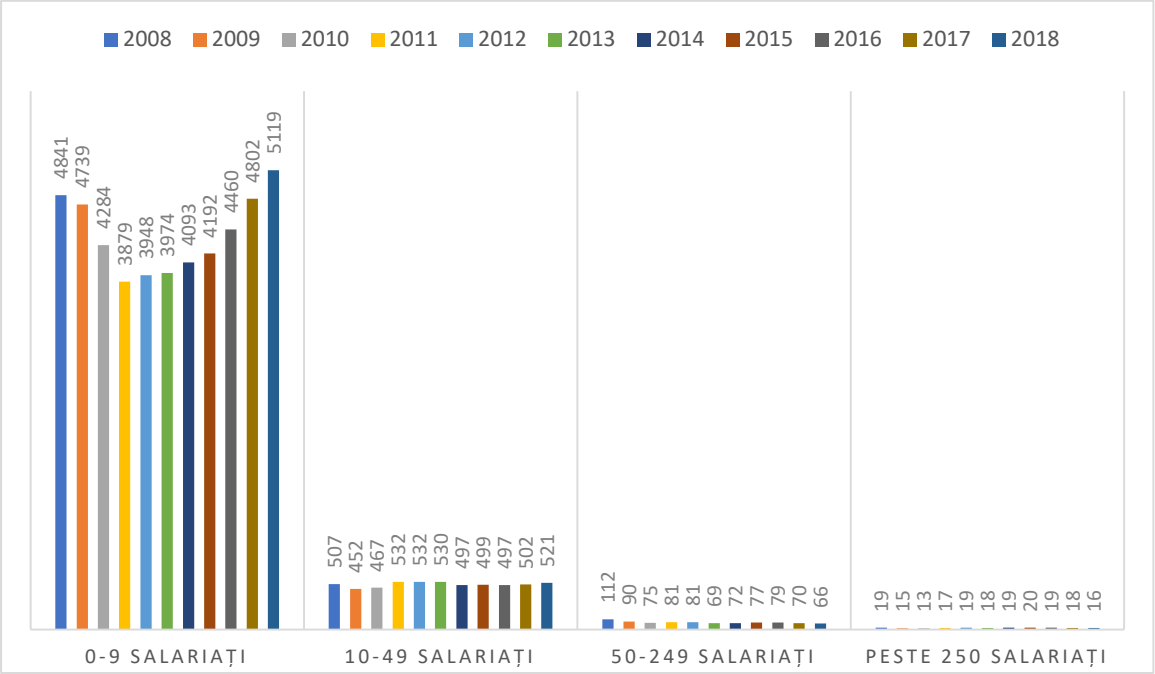
5.2.2. Mediul de afaceri

Numărul și structura întreprinderilor

Conform INS, la 31 decembrie 2018, în județul Vaslui existau un număr de 5.722 de unități locale active (întreprinderi cu sediul în județ, dar și sucursale sau puncte de lucru ale unor companii cu sediul în alte județe), ceea ce reprezenta 8,9% din totalul întreprinderilor active din regiune (locul 5/6 la nivelul regiunii Nord-Est, depășind doar județul Botoșani), respectiv sub 1% din cele existente în România (locul 33/42). Densitatea întreprinderilor active la 1.000 de locuitori rezidenți era de 15, în comparație cu media regională de 20 și cea națională de 30. Așadar, spiritului anteprenorial este slab dezvoltat la nivel județean, situație specifică zonelor preponderent rurale, afectate de migrația forței de muncă calificate.

Pe clase de mărime, cele mai multe dintre acestea erau microîntreprinderi (aproape 90% din total), urmate de firme mici (9%). În clasa întreprinderilor mijlocii (50-249 de salariați) și mari (peste 250 de salariați) se găseau doar 66, respectiv 16 firme – ceea ce confirmă nivelul redus de dezvoltare economică al județului, mai ales în ramurile industriale și de servicii. De remarcat este și faptul că numărul microîntreprinderilor și al firmelor mici a crescut în ultimul deceniu, revenind puternic după criza globală (+1.300 de firme între 2011 și 2018), în timp ce numărul firmelor mijlocii și mari a continuat să scadă la valori minime și după revenirea economiei.

Figură 46 - Dinamica numărului de întreprinderi active din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Cei mai mari 16 angajatori cu profil economic din județ erau, la sfârșitul anului 2018, următorii:

Nr. crt.	Denumire	Sediul social	Obiect de activitate
1.	Rulmenți Bârlad S.A.	Bârlad	Producția de rulmenți
2.	Confecții Bârlad S.A.	Bârlad	Producția de articole de îmbrăcăminte
3.	Vanbet S.R.L.	Banca	Creșterea păsărilor pentru carne și ouă, a caprinelor, producția de nutrețuri combinate, producția de lactate
4.	Aquavas S.A.	Vaslui	Servicii de alimentare cu apă potabilă, canalizare și epurare ape uzate
5.	Pancarprod S.R.L.	Vaslui	Producția de articole de îmbrăcăminte
6.	Gartek S.R.L.	Huși	Producția de încălțăminte
7.	Romold S.R.L.	Vaslui	Servicii de pază
8.	LCL România S.R.L.	Vaslui	Producția de articole de îmbrăcăminte
9.	Safir S.R.L.	Vaslui	Creșterea păsărilor, producția de nutrețuri combinate și făinuri proteice, abatorizare și preparare carne de pui.
10.	Conda Tex S.R.L.	Bârlad	Producția de articole de îmbrăcăminte
11.	Vascar S.A.	Vaslui	Producția de preparate și conserve din carne și legume.
12.	Goscom S.A.	Vaslui	Servicii de salubrizare, dezinfecție, dezinsecție, deratizare, ecarisaj, întreținere spații verzi
13.	Husana S.A.	Huși	Producția de încălțăminte
14.	Musette Exim S.R.L. (punct de lucru)	Huși	Producția de încălțăminte
15.	Romsilva R.A. - Direcția Silvică Vaslui	Vaslui	Silvicultură
16.	Posta Romana S.A. - Oficiul Județean de Poștă Vaslui	Vaslui	Servicii de poștă și curierat

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

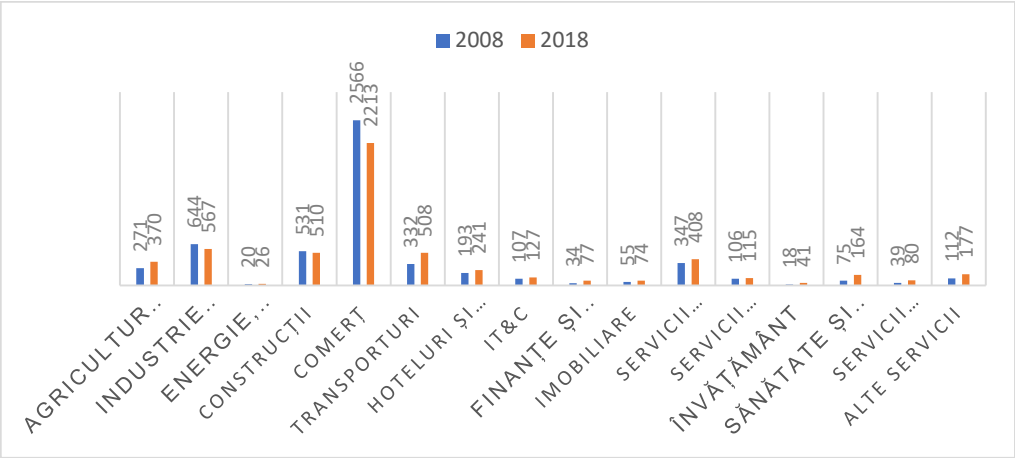
După cum se poate observa, topul este dominat de cele 3 ramuri industriale principale ale județului (industria alimentară, industria textilă, industria de mașini-utilaje), precum și de o serie de companii de servicii publice. În comparație cu anul 2008, când existau 19 companii cu peste 250 de salariați, au dispărut din județ sau și-au restrâns personalul mari angajatori din domeniul textil și al confecțiilor, al producției de mașini și utilaje petroliere și metalurgice, al aparaturii de măsură și control, al distribuției energiei termice, al reparațiilor de mașini și utilaje, și al transportului pe calea ferată. În schimb, a crescut numărul de angajatori mari din industria alimentară, a încălțămintei și a serviciilor de pază.

În ceea ce privește sectorul IMM, cele mai multe întreprinderi activau în domeniul comerțului (39% din total), urmate de industria prelucrătoare (10%), construcții (9%), transporturi (9%) și activități tehnico-profesionale (7%), iar cele mai puține în industria extractivă, energetică, de servicii publice, învățământ privat, intermedieri financiare-asigurări și activități culturale-sportive-recreative. Așadar, economia județului Vaslui se bazează pe firme din sectoare cu valoare adăugată redusă, care plătesc și salarii reduse, generând un cerc vicios al subdezvoltării (lipsa unor companii cu valoare adăugată ridicată este determinată de migrația forței de muncă înalt calificate, iar forța de muncă calificată emigrează pentru că nu găsește la nivel local locuri de muncă pe măsura studiilor absolvite; în plus, această categorie este cea mai implicată în activități antreprenoriale, ceea ce explică densitatea mai redusă a firmelor față de media regională și națională)

În comparație cu anul 2008, se constată o creștere semnificativă a numărului de firme din transporturi (+176), agricultură (+99), sănătate și asistență socială (+89), alte servicii – coafor, înfrumusețare, spălătorie etc. (+65), activități tehnice și profesionale (+61), cazare și alimentație publică (+48), intermedieri financiare și asigurări (+43), activități sportive și recreative (+41), IT (+25), imobiliare (+19). Aceste domenii par să fie preferatele antreprenorilor locali, indicând o tendință de reorientare a economiei județene spre sectorul de servicii, dar și o relansare a interesului pentru sectorul agricol, cel mai probabil stimulată de subvențiile și finanțări nerambursabile alocate acestui domeniu în ultimele decenii (SAPARD, PNDR, programe guvernamentale etc.)

În schimb, a scăzut numărul de firme din comerț (-353), pe fondul tendinței de consolidare a sectorului în jurul unor rețele naționale și internaționale, industrie (-77) și construcții (-21) – ultimele două fiind puternic afectate de criză, de deficitul de personal pe fondul migrației externe, de volumul redus al investițiilor în infrastructura publică de la nivel național etc.

Figură 47 - Dinamica numărului de întreprinderi active din județul Vaslui, în perioada 2008-2018, pe secțiuni CAEN

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

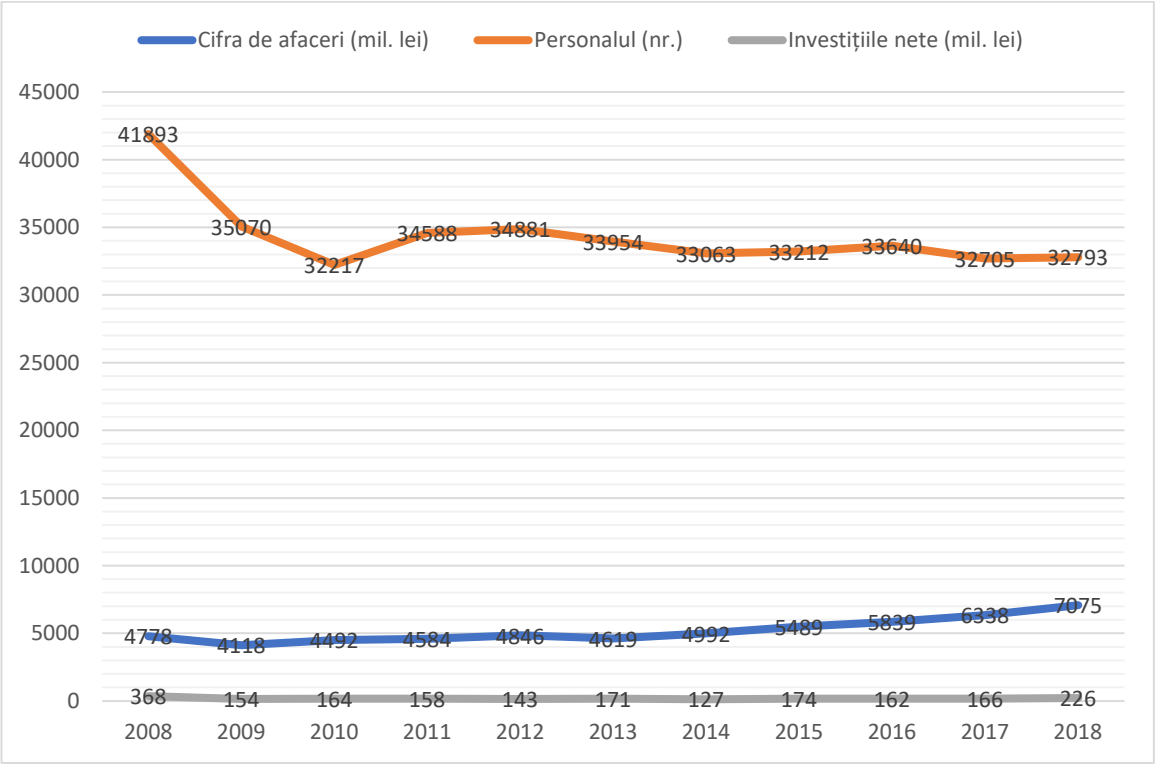
Concentrarea firmelor pe domenii variază și funcție de clasa de mărime. Astfel, firmele mijlocii sunt prezente mai ales în domeniul agriculturii (ferme vegetale sau agricole de mari dimensiuni), comerțului (rețele de supermarket-uri, depozite etc.) și unele ramuri industriale intensive în forță de muncă (de ex. producția de confecții în sistem lohn, industria alimentară). Nevoile lor sunt destul de eterogene: firmele capitalizate (cele mai multe cu capital străin) întâmpină dificultăți în găsirea și retenția de forță de muncă de calificată, pe fondul migrației, fie în menținerea competitivității prin cost, pe fondul creșterii continue a salariului minim (de ex. în industria confecțiilor), în timp ce cele cu capital românesc sunt mai ales în căutare de capital pentru extindere, motiv pentru care apelează mai des și la finanțări nerambursabile sau credite (de ex. în agricultură sau industrie alimentară).

În schimb, microîntreprinderile sunt, în general, mici afaceri individuale și de familie, ale unor persoane cu spirit antreprenorial (care dețin un mic magazin, bar, un mijloc de transport mărfuri, o fermă de subzistență sau lucrează pe cont propriu în construcții). Cea mai mare problemă a acestor mici firme este lipsa de capital, rulajele modeste asigurând de cele mai multe ori doar subzistența respectivelor persoane/familii, nu și fonduri pentru investiții. Accesul acestora la credite bancare este dificil, în lipsa unor active pentru garantare, iar utilizarea fondurilor europene (de ex. cele din POR destinate microîntreprinderilor) se dovedește provocatoare în lipsa resurselor pentru asigurarea fluxului de numerar asociat implementării proiectelor. În plus, cele mai multe sunt active în domenii neeligibile pentru finanțări nerambursabile (de ex. comerțul).

5.2.3. Indicatori de performanță economică ai întreprinderilor non-agricole

În anul 2018 cifra de afaceri a întreprinderilor non-agricole[1] din județul Vaslui a fost de 7,08 md. lei, echivalentul a 1,52 md. Euro. Aceasta reprezenta doar 6,5% din cifra de afaceri a companiilor din regiune (locul 6/6), respectiv 0,5% din cea a companiilor românești, în ansamblul lor. În comparație cu anul 2008, cifra de afaceri a firmelor vasluiene a crescut cu 48%, ceea ce în Euro înseamnă o creștere de doar 17% în 10 ani, ritmul de creștere fiind mai redus decât media regională (+23%) și cea națională (+26%).

Figură 48 - Principalii indicatori ai întreprinderilor active non-agricole din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

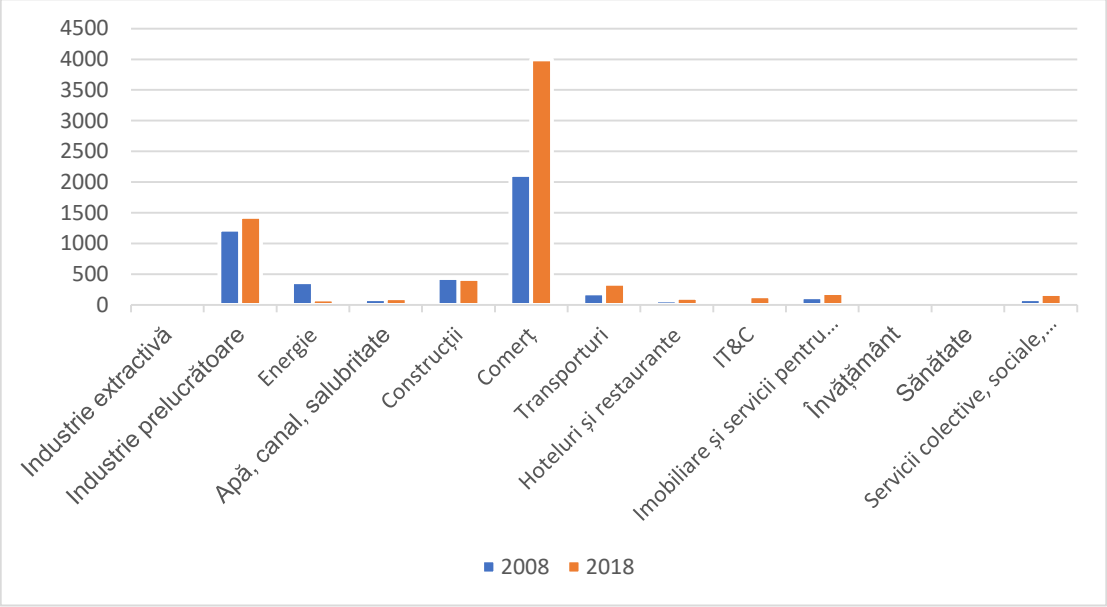
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Firmele din domeniul comerțului au generat în anul 2018 un procent de 57% din cifra de afaceri totală, urmate de cele din industria prelucrătoare (20%), construcții (6%) și transporturi (5%). La polul opus, domenii precum industria extractivă, energia, învățământul sau serviciile medicale private au o pondere nesemnificativă în totalul cifrei de

[1] Indicatorii întreprinderilor cu profil agricol sunt prezentați în secțiunea din strategie dedicată agriculturii.

afaceri. Totuși, privind în dinamica intervalului 2008-2018, activitățile comerciale și de servicii sunt cele au înregistrat cea mai mare creștere a afacerilor: învățământ (+600%), sănătate (+174%), IT&C (+169%), servicii personale (+90%), comerț (+89%), transporturi (+86%), hoteluri și restaurante (+59%), servicii prestate întreprinderilor (+58%). În schimb, volumul de activitate a scăzut în energie (-76%) și construcții (-3%). În industria prelucrătoare și serviciile publice de utilități s-a înregistrat o creștere modestă, exclusiv pe fondul inflației, însă în termeni comparabili, în monedă europeană, acestea și-au redus volumul de activitate cu 7%, respectiv cu 10%. Așadar, economia județului Vaslui urmează trendul global de tranziție treptată de la industrie la servicii (așa-numita ”terțializare”), care ar trebui încurajată și prin măsuri publice, dat fiind faptul că sectorul de servicii oferă, cu anumite excepții, salarii mai mari decât industria.

Figură 49 - Dinamica cifrei de afaceri a întreprinderilor active din județul Vaslui, pe principalele activități ale economiei naționale, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

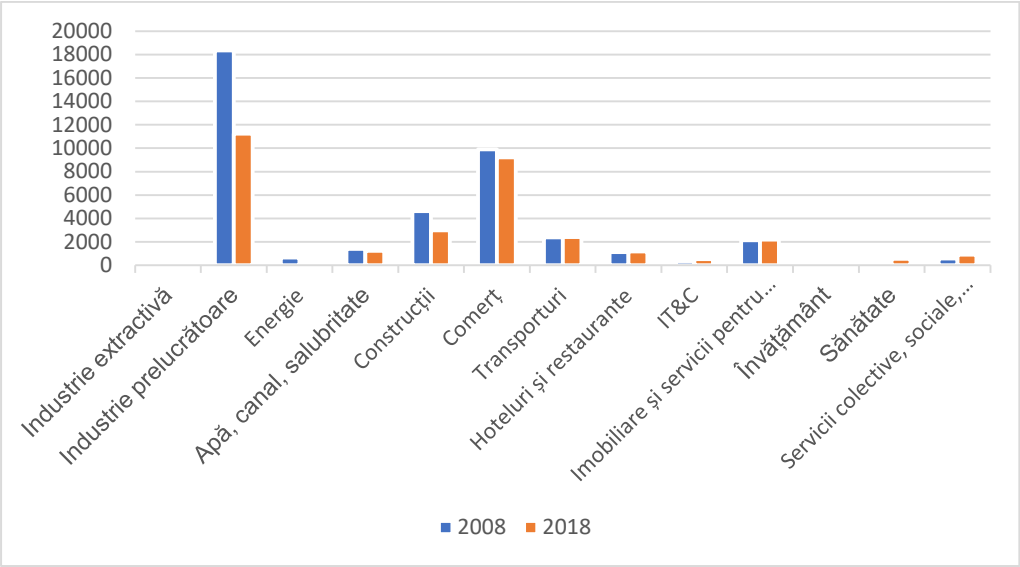
Întreprinderile active din județul Vaslui angajau, la nivelul anului 2018, aproape 32.800 de persoane, cu 9.000 (-21%) mai puține decât în anul 2008. Spre comparație, numărul de angajați ai firmelor din regiunea Nord-Est a scăzut cu 12%, iar ai întreprinderilor din România, în ansamblu, cu doar 6%.

Companiile locale din domeniul industriei asigurau 34% din totalul locurilor de muncă, urmate de cele din comerț (28%), construcții (9%) și transporturi (7%). La popul opus, se regăseau industria extractivă, energia, învățământul,

IT&C și sănătatea (sub 2% din cifra de afaceri – adică exact acele domenii care au un nivel de salarizare mult peste medie.

Față de anul 2008, se remarcă o scădere accentuată a numărului de personal al companiilor cu profil energetic (-92%), industrie prelucrătoare (-39%) și construcții (-35%), respectiv mai puțin accentuate în utilități publice (-11%) și comerț (-6%). În schimb, a crescut numărul de salariați în toate domeniile de servicii, mai ales în cazul învățământului (+195%), sănătății (+101%), serviciilor personale (+56%), IT&C (+41%), aspect îmbucurător având în vedere valoarea adăugată mai ridicată a acestor activități, inclusiv capacitatea lor de a oferi salarii mai mari.

Figură 50 - Dinamica numărului de angajați al întreprinderilor active din județul Vaslui, pe principalele activități ale economiei naționale, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

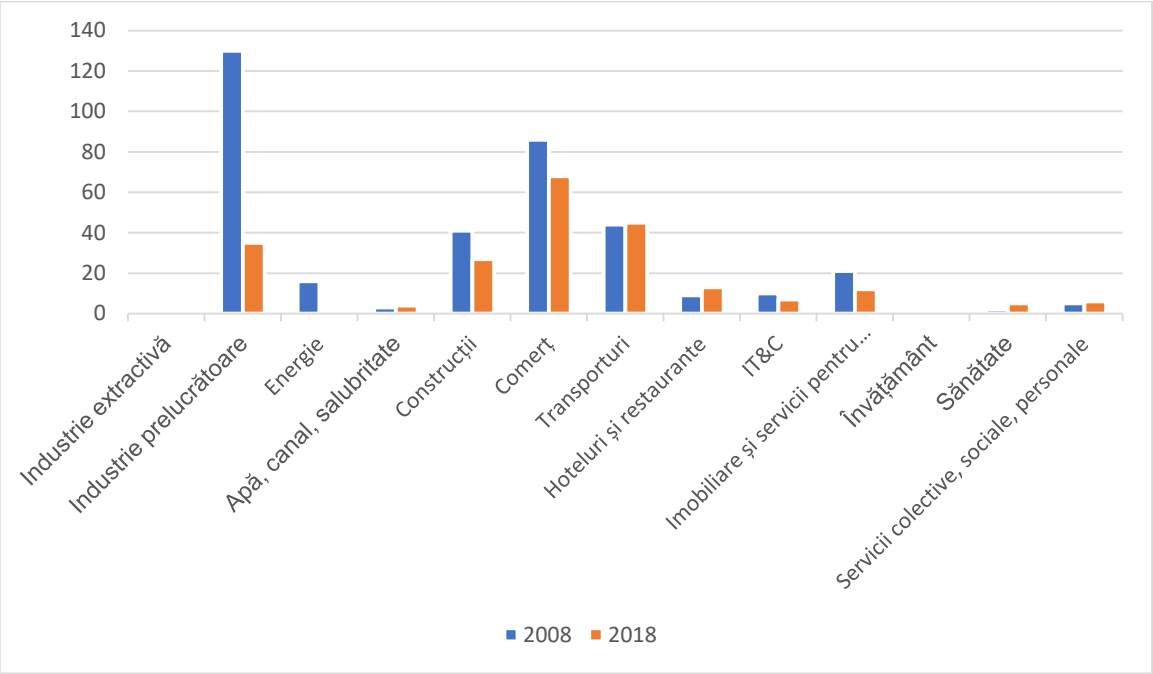
Un aspect important de menționat aici este faptul că, pe fondul creșterii cifrei de afaceri cu 17% (în Euro) și a reducerii numărului de angajați cu 21%, productivitatea medie a muncii la nivelul întreprinderilor din județul Vaslui a crescut cu 48%, în intervalul 2008-2018. Totuși, diferențele de productivitate între diferitele sectoare economice rămân foarte mari: de ex. în sectorul energiei, fiecare salariat generează, în medie, vânzări de 155.000 Euro/an, în comerț 93.000 Euro, în IT&C 56.000 Euro, în timp ce în domeniul alimentației publice ajunge la doar 20.000 Euro, iar în industrie la 28.000 Euro. Acest indicator explică și diferențele salariale însemnate dintre aceste domenii. În mod evident, prioritatea este de încurajare a acelor activități economice cu o valoare adăugată ridicată.

Volumul investițiilor realizate de întreprinderile active din județul Vaslui s-a ridicat în anul 2018 la doar 226 mil. lei (sub 49 mil. Euro) în anul 2018, adică 3,2% din totalul încasărilor (de 3 ori mai puțin decât media națională și de 2 ori mai reduse decât media regională). Acestea au reprezentat doar 3,8% din totalul investițiilor din regiunea Nord-Est și 0,3% din cele raportate la nivelul României.

Cele mai mari investiții au fost realizate de companiile din domeniul comerțului (30% din total), pe fondul extinderii continue la nivel județean a unor rețele de retail (supermarket-uri, lanțuri de farmacii, benzinării etc.). Acesta a fost urmat de sectorul transporturilor (20%), unde înnoirea flotei de vehicule este o precondiție pentru a rămâne pe piață, de cel al industriei (16%), respectiv al construcțiilor (12%). Restul serviciilor au înregistrat, inclusiv prin natura activității care implică mai puține active tangibile, investiții modeste.

În comparație cu anul 2008, singurele domenii în care investițiile întreprinderilor au crescut au fost serviciile de sănătate (+150%), hotelurile și restaurantele (+44%), utilitățile publice (+25%) și serviciile personale (+20%) și transporturile (+2%), cu mențiunea că în ultimele 3 cazuri valorile exprimate în Euro indică o scădere. În schimb, investițiile au scăzut dramatic în domeniul energiei (-81%), industriei (-73%), serviciilor pentru întreprinderi (-43%), construcțiilor (-34%), IT&C (-30%), comerțului (-21%). Acest lucru confirmă accesul dificil al companiilor locale la finanțare, dar și scăderea volumului de activitate în anumite ramuri, care nu mai justifică continuarea investițiilor. În acest context, sunt necesare măsuri publice de încurajare a investițiilor private pentru a crește competitivitatea economiei județene.

Figură 51 - Dinamica investițiilor nete ale întreprinderilor active din județul Vaslui, pe principalele activități economice, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În cele ce urmează sunt analizate mai amănunțit principalele sectoare ale economiei județene.

5.3. Analiza principalelor sectoare ale economiei județene

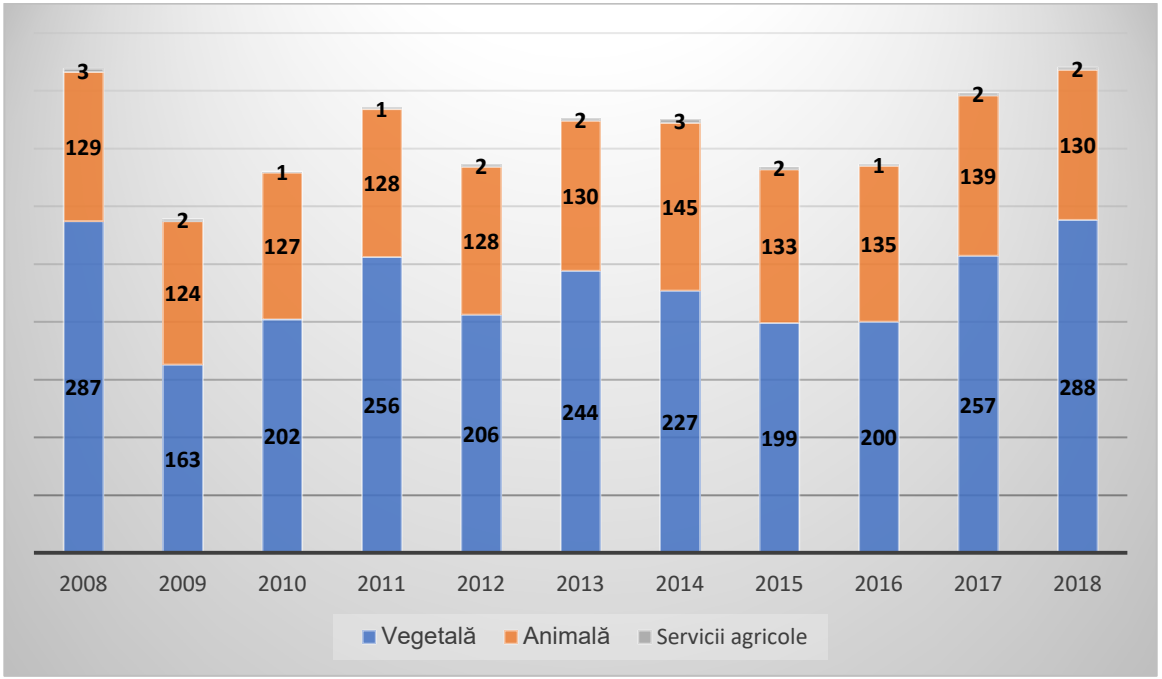
5.3.1. Agricultura, silvicultura și pescuitul

Județul Vaslui are o lungă tradiție în domeniul agriculturii, cu toate ramurile sale, aceasta fiind timp de secole principala ocupație a locuitorilor. Acest sector beneficiază de pe urma resurselor foarte extinse de terenuri agricole ale județului (400.000 ha), dar și a ponderii ridicate a populației care trăiește în mediul rural (60%), unde celelalte sectoare ale economiei sunt slab dezvoltate.

Valoarea producției agricole realizate în județul Vaslui a fost în anul 2018 de 1.955 mil. lei (420 mil. Euro), ceea ce reprezenta 14,3% din producția agricolă a regiunii Nord-Est (locul 4/6, după județele Suceava, Botoșani și Iași, dar mai mult decât în Bacău și Neamț), respectiv 2,3% din cea a României. În comparație cu anul 2008, încasările din domeniu au crescut în valoare nominală, în lei, cu 26%, ceea ce în Euro corespunde unei stagnări.

Ramura agriculturii vegetale (culturii plantelor) a înregistrat fluctuații destul de importante de la un an altul, situație specifică zonelor în care se practică o agricultură preponderent de tip tradițional, cu producții puternic influențate de condițiile meteo, fără sisteme de irigații extinse sau alte tehnologii care să limiteze efectele condițiilor meteo defavorabile (secetă, îngheț etc.). Cu toate acestea, sectorul vegetal continuă să domine economia județului, cu o pondere de aproape 69% în totalul producției agricole.

Figură 52 - Valoarea producției agricole a județului Vaslui (mil. Euro), pe subramuri, în perioada 2008-2018

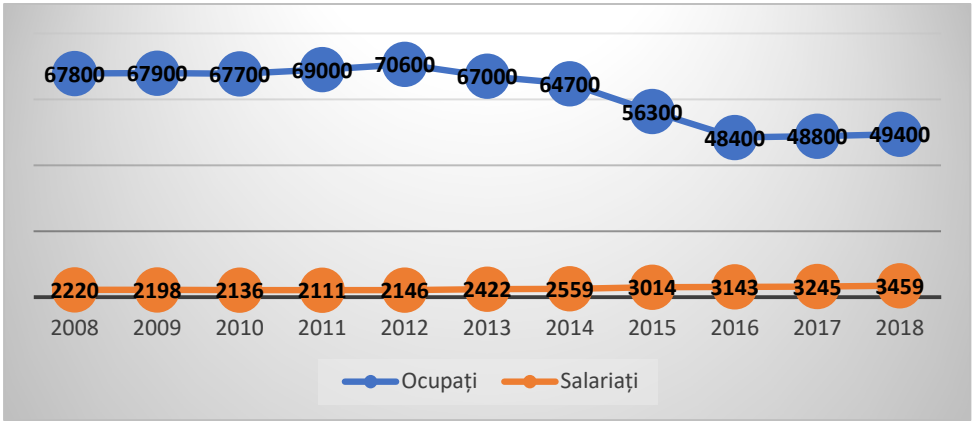
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În sectoarele silviculturii și pisciculturii, cifra de afaceri a fost una modestă (circa 8 mil. Euro), fără fluctuații importante de la un an la altul, în contextul în care o regie autonomă cu capital de stat (RNP Romsilva) este principalul agent economic, iar fondul forestier al județului este restrâns. Efectivul angajaților din sectorul

agriculturii, silviculturii și pisciculturii a fost în anul 2018 de 3.459 (dintre care 3.010 în agricultură și 449 în silvicultură și pescuit), ceea ce reprezenta doar 6% din totalul salariaților din județ. Totuși, specificul sectorului agricol din România și, cu precădere din județul Vaslui, este ponderea foarte ridicată a ocupării informale. Aceasta presupune faptul că mulți locuitori ai județului practică agricultura pe propriile parcele de teren și/sau în propriile gospodării (sau ca zilieri la diverși proprietarii), fără a fi salariați ai un agent economic din domeniu, în vederea asigurării autoconsumului sau a subzistenței.

Astfel, estimările INS indicau faptul că numărul real al persoanelor ocupate în agricultură la nivelul anul 2018 era de peste 49.000 (40% din forța de muncă totală din județul Vaslui). Comparând cei doi indicatori, putem trage concluzia că sub 10% din aceștia au statut de salariat, în timp ce restul de 90% (circa 45.000 de persoane) activează pe cont propriu în agricultura de subzistență, fără a avea un venit lunar cert, fiind o categorie socială expusă riscului de sărăcie, mai ales în mediul rural. Aspectul îmbucurător este că în timp ce numărul persoanelor ocupate în agricultură a scăzut între 2008 și 2018 cu circa 27% (pe fondul îmbătrânirii demografice, dar mai ales a migrației externe masive din zonele rurale), numărul de salariați din acest sector a crescut cu 56%, ceea ce indică o tranziție treptată, deși încă lentă, de la agricultura de subzistența la una modernă. Un impact important în acest sens l-au avut, evident, și fondurile generoase alocate din surse europene și naționale pentru fermieri.

Figură 53 - Dinamica numărului de persoane ocupate, respectiv salariate din agricultura județului Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

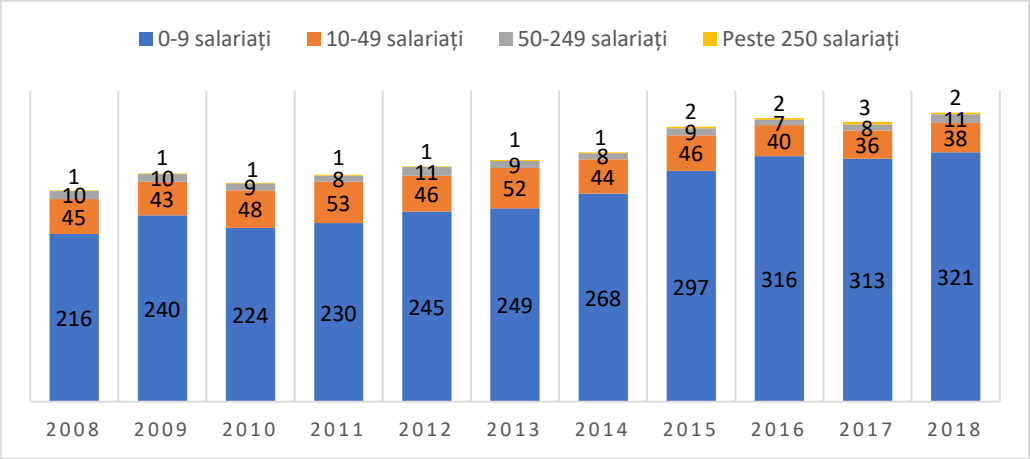
Ancheta structurală în agricultură, realizată de INS în anul 2016, a evidențiat faptul că 176.500 de persoane din județul Vaslui (46% din populația rezidentă totală) au practicat, ca activitate principală sau secundară, agricultura, dintre care peste 98% în exploatații fără personalitate juridică (de obicei, în propria curte sau pe mica parcelă de teren agricol din proprietate). Dintre aceștia, doar 30.900 (17% din total) au folosit mai mult de 50% din timpul lor total de muncă pentru această activitate, ceea ce înseamnă că restul de 83% aveau altă ocupație de bază

(preponderent pensionari, salariați, casnici) și practicau agricultura pentru a-și suplimenta veniturile (mai bine zis, pentru a-și diminua cheltuielile cu hrana).

În altă ordine de idei, din cei 101.426 de șefi de exploatație agricolă, 64% aveau peste 55 de ani, în timp ce doar 3% sub 35 de ani. Așadar, interesul tinerilor pentru acest sector este mult mai redus decât al vârstnicilor. Chiar și în cazul tinerilor, 93% din capii de exploatație aveau doar experiență practică, 4% pregătire agricolă de bază, iar 2% pregătire agricolă completă. Așadar, măsurile de atragere a tinerilor în agricultură (de tipul celor deja existente în PNDR), precum și de instruire a acestora trebuie intensificate.

Un alt aspect favorabil este legat de faptul că numărul întreprinderilor cu profil agricol din județ a crescut cu 37% în ultimii ani, ajungând la 372 în 2018, adică aproape 7% din total întreprinderilor din județ. Acest lucru indică faptul că susținerea publică a acestui sector (prin subvenții, programe europene pentru investiții etc.) a făcut ca toți mai mulți producători agricoli să treacă în zona fiscalizată, mai mulți antreprenori să se orienteze către domeniu, apărând chiar și firme mijlocii și mari, cu precădere în domeniul producției animale.

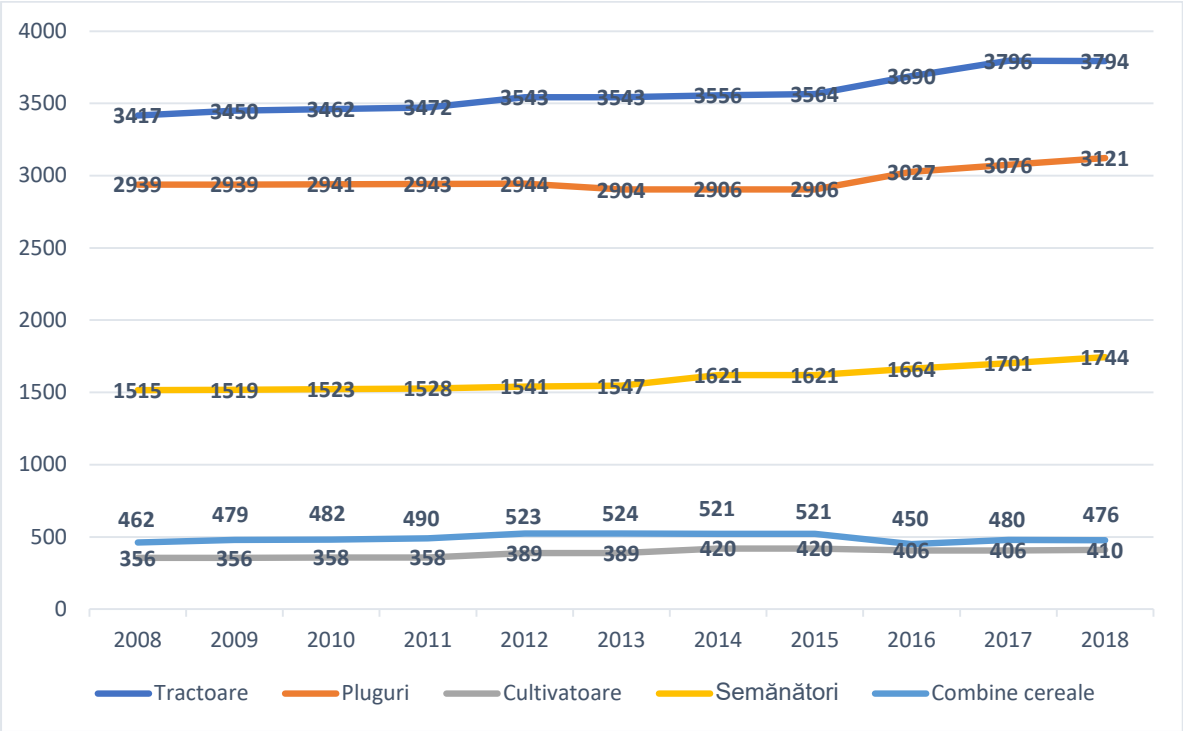
Figură 54 - Numărul întreprinderilor active din agricultură, silvicultură, pescuit din județul Vaslui, pe clase de mărime, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Baza tehnico-materială a sectorului agricol din județ s-a îmbunătățit considerabil în perioada 2008-2018, prin creșterea numărului de mașini agricole, în unele cazuri (combine pentru recoltare furaje sau prese de balotat fân) chiar și de 2-5 ori. Totuși, județul Vaslui ocupa doar locul 5/6 la nivel regional din perspectiva numărului de tractoare agricole (depășind doar județul Neamț), deși avea a doua cea mai extinsă suprafață arabilă după Botoșani. Așadar, sprijinul public pentru tehnologizarea agriculturii trebuie continuat.

Figură 55 - Dinamica parcului de mașini și utilaje agricole din județul Vaslui, în perioada 2008-2010

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

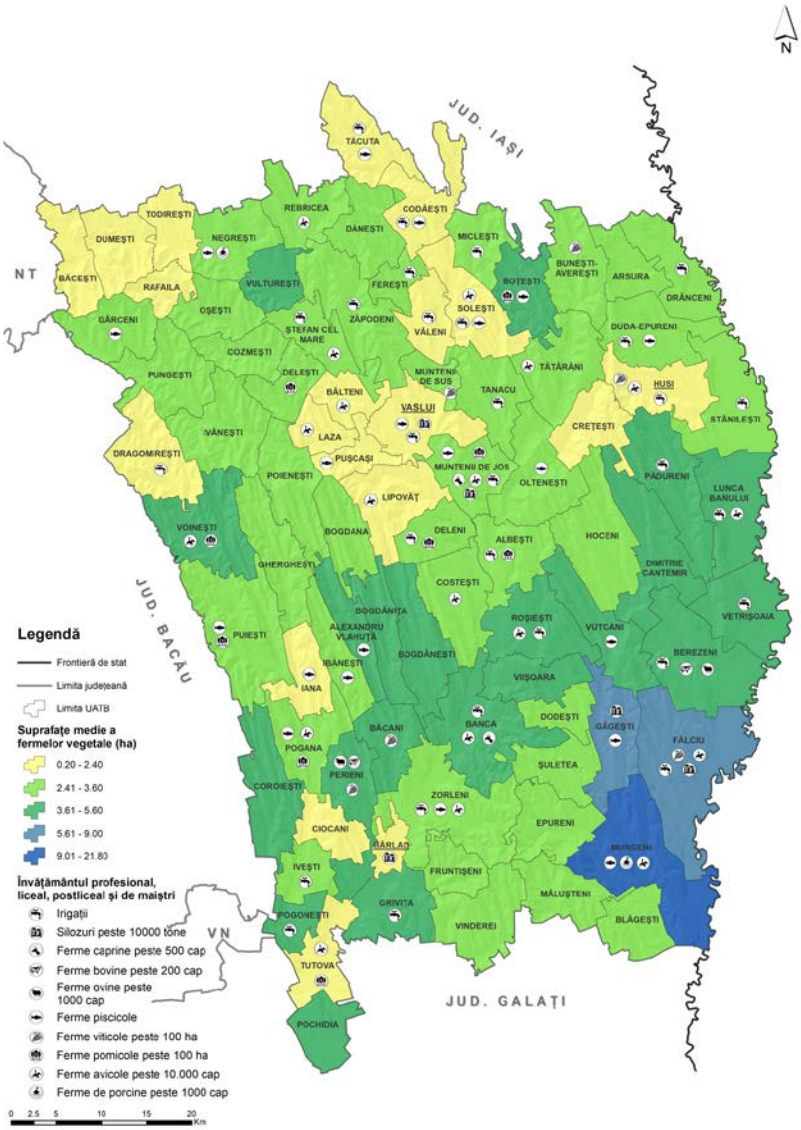
După cum am văzut anterior, producția agricolă a județului rămâne strâns legată de condițiile meteo din fiecare an agricol, problemele cele mai mari fiind legate de secetă, un fenomen tot mai frevent pe fondul încălzirii globale. Județul Vaslui dispune, încă din perioada comunistă de 29.926 ha de terenuri agricole deservite de sisteme de irigații în Culoarul Prutului, al Bârladului și în jurul Acumulării Solești, ceea ce înseamnă doar 7,3% din suprafața agricolă sau 12,2% din cea arabilă. În anul 2008, s-au aplicat efectiv udări pe doar 6.086 ha (circa 2,5% din suprafața arabilă, respectiv 20% din cea mai amenajată în acest scop).

În acest context, administratorul infrastructurii de irigații (ANIF) a implementat în perioada 2019-2020 mai multe măsuri pentru creșterea suprafețelor udate. Amenajarea pentru irigații Albița-Fălciu, cu o suprafață de 16.957 ha, a intrat într-un program de reabilitare a infrastructurii principale (stații de pompare, canale de alimentare și distribuție, construcții hidrotehnice, podețe, străvilare) pentru a deservi circa 10.000 ha de teren pe care fermierii din zonă, asociați într-o organizație de utilizatori a apei de irigații, au realizat deja investiții cu fonduri europene pentru modernizarea infrastructurii secundare. Într-o etapă ulterioară, investițiile vor deservi toată amenajarea Albița-Fălciu, dar și pe cea de la Mânjești, unde există o altă organizație a fermierilor, care a obținut fonduri

europene pentru infrastructura secundară pe 595 ha. O situație similară se regăsește și în comuna Micleşti pe 375 ha, unde se fac demersuri pentru reabilitarea infrastructurii principale și secundare. Alte organizații de utilizatori sunt înființate în zona Bârlad (4.994 ha), Vasluieț (2.365 ha) – ambele cu amenajări complexe (irigații, desecare, combaterea eroziunii, ca și Amenajarea Albița-Fălciu), Soleşti (1.700 ha), Cuibul Vulturilor (1.400 ha), Tutova (661 ha), Roșiești (400 ha), Rânzești (299 ha), Tăcuta (288 ha) și Fălciu (287 ha), însă pentru acestea nu există încă inițiative de reabilitare și repunere în funcțiune. De menționat este și faptul că ANIF distribuie gratuit apa de irigații pentru asociațiile de utilizatori.

Tot ANIF administrează la nivelul județului 21.116 ha de terenuri cu lucrări de desecare gravitațională (cele mai multe în Culoarul Bârladului – 17.370 ha, respectiv al Vasluiețului – 2.791 ha) și 20.487 ha de terenuri cu desecare prin pompare (18.587 ha în Amenajarea Albița-Fălciu și 1.900 ha în Culoarul Bârladului). La acestea se adaugă 195.600 ha de terenuri amenajate pentru combaterea eroziunii solurilor (în cele 3 amenajări complex sus-menționate, dar și în bazinele Tutova Superioară, Buda, Crasna, Horincea, Idrici și Racova). Acestea au fost construite tot în perioada comunistă, cele mai multe fiind uzate fizic și moral și necesitând lucrări de reabilitare, în prezent asigurându-se doar mentenanța.

Figură 56 – Fermele agrozootehnice de mari dimensiuni și infrastructura-suport pentru agricultură

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor ANSVA, MADR, ANPA, INS (Recensământul general agricol 2010)

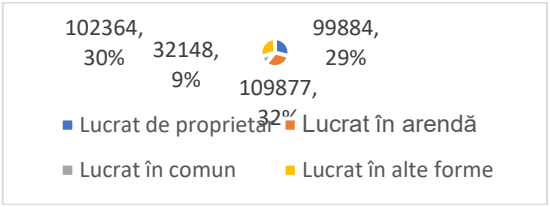
Ancheta structurală în agricultură din anul 2016 este cea mai recentă cercetare statistică din domeniu, după recensământul din 2010. Aceasta indica faptul că la nivelul județului Vaslui existau 101.400 de exploatații agricole, dintre care 80% erau de tip mixt, 19% se ocupau numai cu cultura plantelor, iar 1% numai cu creșterea animalelor.

Acestea reprezentau 14,1% din numărul total de exploatații din regiune, plasând județul pe ultimul loc. Din totalul exploatațiilor agricole din județul Vaslui, doar 601 (0,6% din total) aveau personalitate juridică (locul 4/6 în regiune, înaintea județelor Botoșani și Bacău), ceea ce confirmă faptul că agricultura se practică încă preponderent în mod tradițional, pe micile parcele din proprietatea gospodarilor.

Suprafața agricolă totală utilizată în anul 2016 de cele peste 100.000 de exploatații din județ era de 344.274 ha, ceea ce indica o medie de 3,44 ha/fermă (locul 1 în regiunea Nord-Est), peste media regională (2,70 ha), dar sub cea națională (3,74 ha), în condițiile în care în unele județe din partea de vest (Timiș) și de sud-est (Constanța, Tulcea, Brăila) fermele lucrau în medie peste 8 ha. Important de menționat este faptul că fermele fără personalitate juridică din județul Vaslui lucrau în medie, la acel moment, 1,73 ha de teren (la același nivel cu media regională, dar sub cea națională de 2,09 ha), în timp ce cele cu personalitate juridică exploatau, tot în medie, 290 ha, mult peste media regională (185 ha), dar și națională (217 ha). Așadar, agricultura județului este împărțită între exploatații individuale foarte mici și ferme cu personalitate juridică relativ mari.

În ceea ce privește proprietatea asupra terenurilor, la nivelul județului Vaslui există proporții relativ egale ale terenurilor lucrate direct de proprietari, în arendă, respectiv în parte sau în alte moduri (concesiune, închiriere, cu titlu gratuit). În comparație cu media regională, la nivelul județului Vaslui se remarcă ponderea mai ridicată a terenurilor lucrate în parte sau în alte moduri, respectiv a celor lucrat în arendă, în defavorarea proprietății directe. Acest lucru confirmă coexistența agriculturii tradiționale, bazate pe loturi individuale de mici dimensiuni, cu cea modernă, bazată pe structuri de tip asociativ. În vederea creșterii competitivității agriculturii județului se impun măsuri de încurajare, în continuare, a comasării exploatațiilor individuale în asociații, cooperative și grupuri de producători. Acest fenomen va fi impus și de scăderea naturală a numărului de persoane care lucrează terenurile în mediul rural, pe fondul accentuării îmbătrânirii demografice.

Figură 57 - Structura suprafeței agricole utilizate de exploatațiile din județul Vaslui, în funcție de proprietatea asupra terenului, în anul 2016

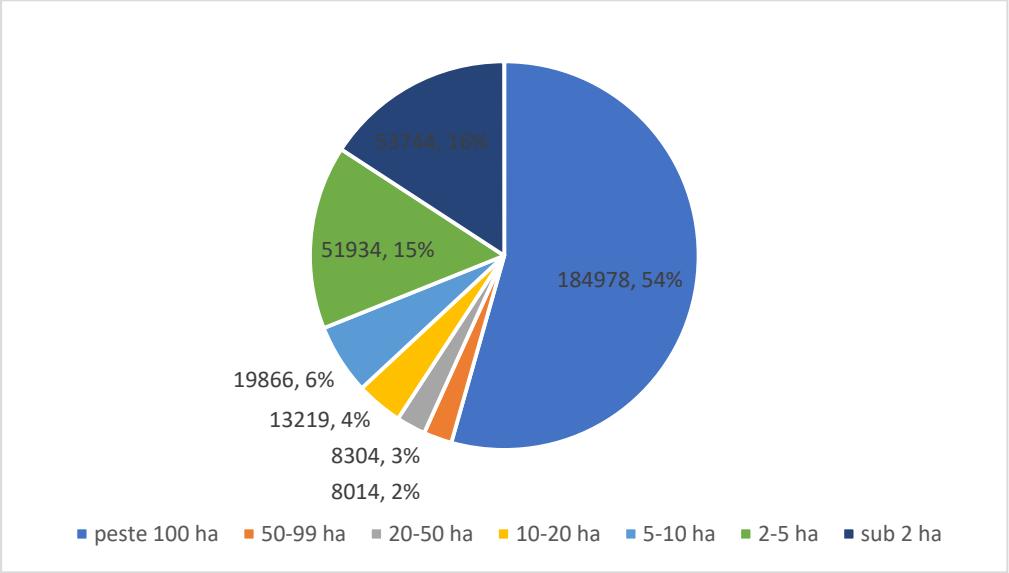
Sursa: INS. Ancheta structurală în agricultură 2016

Din perspectiva entității care exploata terenurile agricole, 47% dintre acestea erau lucrate de persoane fizice, 31% de societăți comerciale, 9% de primării, 5% de fundații și organizații religioase, 4% de asociații agricole, 3% de PFA-uri și 1% de alte tipuri de organizații (unități de cercetare, de învățământ, Administrația Domeniilor Statului etc.). După cum se poate observa, administrațiile locale joacă un rol important în agricultura județului, mai ales prin suprafețele de pășune (islaz comunal) deținute, având obligația de a elabora și implementa amenajamente pastorale.

Din totalul de peste 100.000 de exploatații agricole din județ, la nivelul anului 2016, doar 891 (0,9% din total) lucrau peste 20 ha de teren agricol, o suprafața considerată la nivel european ca un reper pentru fermele cu potențial competitiv ridicat. În schimb, 78% dintre acestea exploatau mai puțin de 2 ha de teren, fiind vorba, evident, de ferme de subzistență orientate către autoconsum sau, cel mult, mic comerț. Totuși, cu 369 de ferme peste 100 ha, județul Vaslui ocupa prima poziție la nivel regional în topul exploatațiilor de mari dimensiuni.

Din perspectiva suprafețelor exploatate, lucrurile stăteau complet diferite. Astfel, 54% din terenurile agricole din județul Vaslui erau lucrate de ferme cu peste 100 ha, în timp ce sub 16% erau exploatate de cele sub 2 ha. Creșterea ponderii terenurilor lucrate în ferme de mari dimensiuni este un trend favorabil practicării unei agriculturi moderne, tehnologizate, productive și competitive în context global.

Figură 58 - Structura suprafeței agricole utilizate din județul Vaslui, funcție de mărimea exploatației agricole, în anul 2016

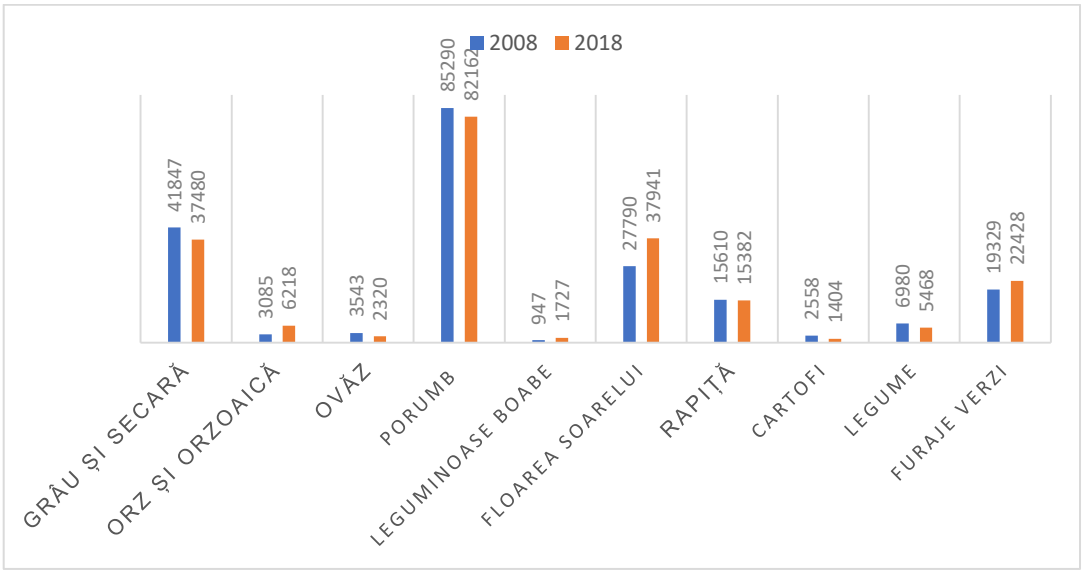
Sursa: INS. Ancheta structurală în agricultură 2016

În ceea ce privește destinația suprafeței agricole utilizate din județul Vaslui, terenurile arabile reprezentau 71% (244.983 ha), pășunile și fânețele 23% (80.475 ha), grădinile familiale 2% (5.429 ha), viile 3% (11.030 ha), respectiv livezile (2.352 ha) sub 1%. Suprafața agricolă neutilizată era de doar 2.861 ha (adică sub 1%), dar rămânea totuși cea mai ridicată din regiune. Aceste valori plasau județul Vaslui pe locul 1 la nivel regional după suprafețele ocupate de vii și livezi, pe locul 2 la suprafețele arabile, respectiv pe locul 4 la grădinile familiale și pășuni/fânețe.

Conform estimărilor INS, suprafața arabilă cultivată în anul 2018 se ridica la 211.418 ha, aceasta variind de la un an altul, funcție de deciziile individuale ale fermierilor din județ. În anul 2018, cele mai mari suprafețe de teren arabil au fost cultivate cu porumb (39% din total), floarelui soarelui (18%), grâu (18%), furaje verzi (11%) și rapiță (7%). Pe

suprafețe mai restrânse s-au cultivat și orz, orzoaică, ovăz, cartofi, soia, sfeclă de zahăr, legume, leguminoase boabe etc. Față de anul 2008, structura plantelor nu s-a schimbat semnificativ, însă se observă tendințe de creștere a suprafețelor ocupate cu floarea soarelui, furaje verzi, orzoaică, mazăre, respectiv scăderea celor cultivate cu legume în câmp sau cartofi. Terenurile cultivate cu plante textile, tutun sau sfeclă de zahăr au dispărut aproape în totalitate, o dată cu procesatorii de profil.

Figură 59 - Structura suprafețelor cultivate, funcție de plante, la nivelul județului Vaslui, în perioada 2008-2018

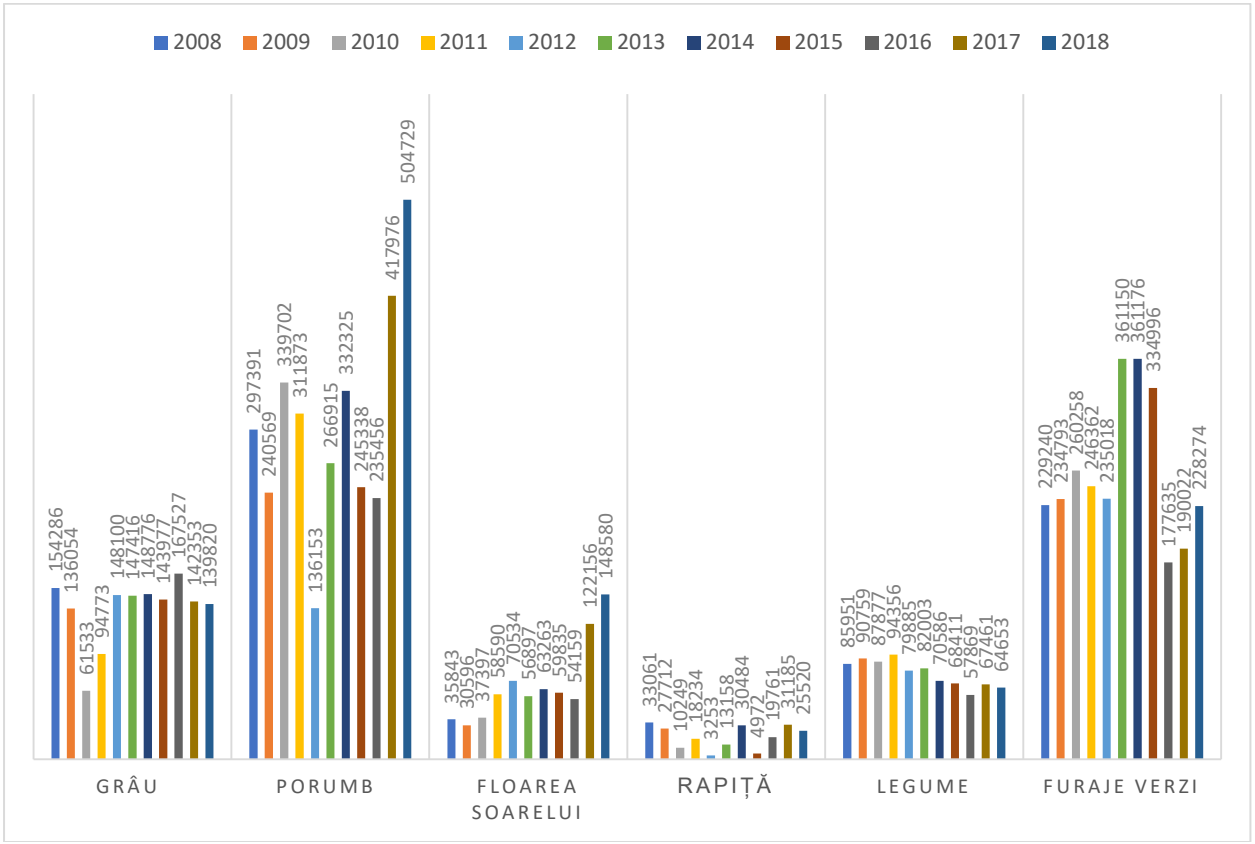

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În anul 2018, fermele din județ au produs 139.820 de tone de grâu (locul 2 la nivel regional, respectiv 1,4% din producția totală a României), 504.729 de tone de porumb (locul 4 în regiune, 2,7%), 148.580 de tone de floarea soarelui (locul 1, 4,9%), 25.520 de tone de rapiță (locul 1, 1,6%) și 64.653 de tone de legume (locul 5, 1,7%). Așadar, în context regional și național județul Vaslui ocupă o poziție competitivă bună la plantele uleioase. Din păcate, ambele fabrici de ulei din județ au cunoscut un declin important după ultimii ani, una fiind în insolvență, iar cealaltă stând nefolosită de mai mulți ani.

Analizând dinamica din perioada 2008-2018, se observă o tendință generală de stagnare a producției de grâu, rapiță și furaje verzi, una de scădere a celei de legume, respectiv creșterea producției de porumb și floarea soarelui.

Figură 60 - Dinamica producției totale din județul Vaslui la principalele culturi agricole, în perioada 2008-2018

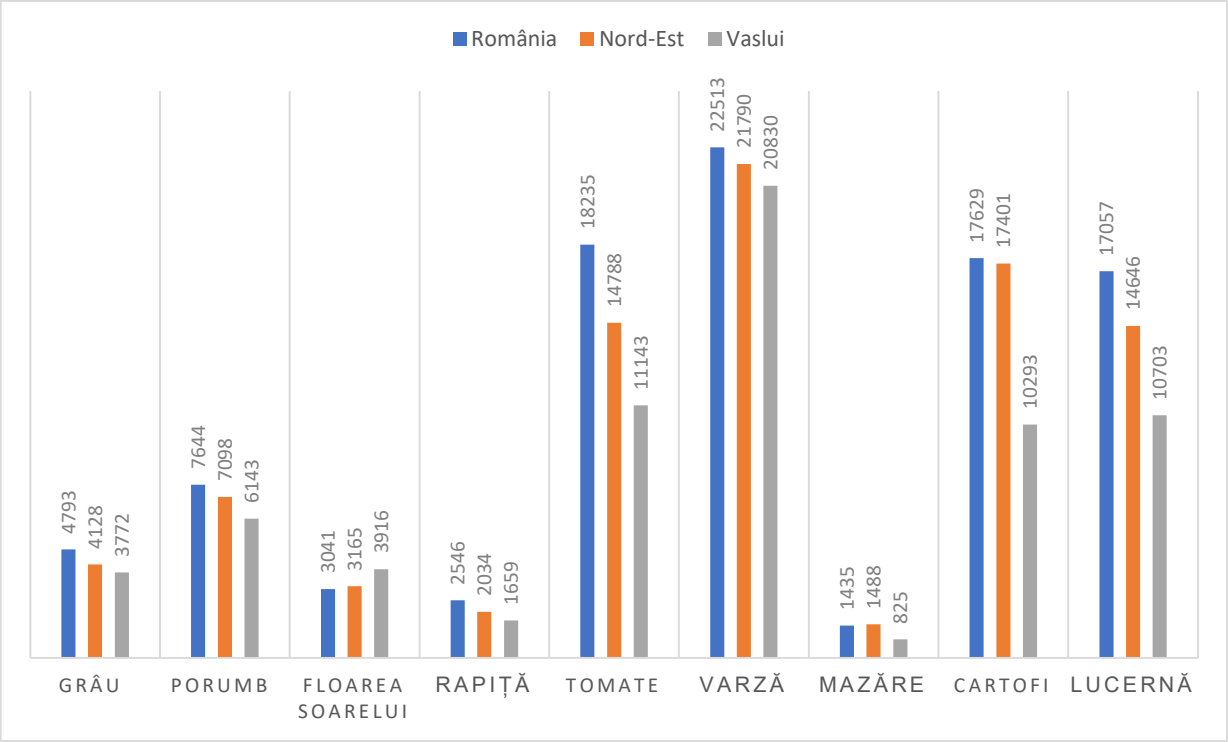
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Productivitatea medie la hectar înregistrată la nivelul județului Vaslui în anul 2018 a fost de 3.772 kg la grâu, 3.251 kg la orzoaică, 6.143 kg la porumb, 3.916 kg la floarea soarelui, 1.659 kg la rapiță, 10.703 kg la lucernă, 11.143 kg la tomate, 825 kg la mazăre, 20.830 kg la varză etc. Exceptând cazul culturilor de floarea soarelui, productivitatea medie la hectar obținută în județ a fost sub media regională și națională, situație care pare să se cronicizeze în ultimii ani, mai ales în cazul cerealelor, leguminoaselor boabe, rapiței, cartofilor, legumelor, pepenilor, porumbului furajer etc.

În ceea ce privește evoluția productivității la hectar la principalele culturi în perioada 2008-2018, este aproape imposibil de determinat o tendință, variațiile de an la an fiind foarte mari. Așadar, principala concluzie pe care o putem trage este că seceta are o influență foarte mare asupra producției agricole a județului, lucru agravat de ponderea foarte redusă a terenurilor amenajate pentru irigații, respectiv a celor efectiv udate.

De menționat aici este și faptul că județul Vaslui se afla în anul 2018 pe primul loc în regiune la suprafața de terenuri în repaus (5.706 ha). Totuși, ponderea acestora în totalul suprafeței arabile era de doar 2%, subvenționarea culturilor fiind un stimulent puternic pentru atragerea terenurilor în circuitul productiv.

Figură 61 - Productivitatea medie la hectar a principalelor culturi, la nivel național, regional și județean, în perioada 2008-2018

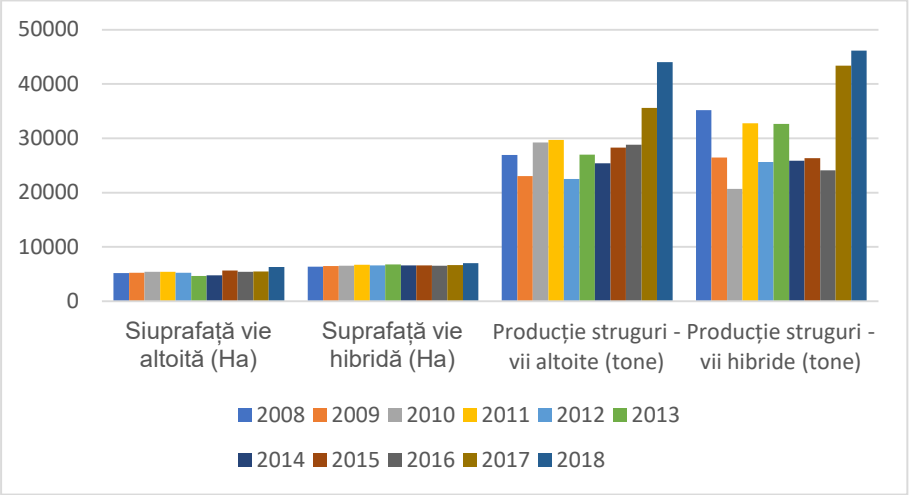
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În domeniul viticulturii, suprafața viilor pe rod din județul Vaslui era în anul 2018 de 13.351 ha, dintre care 6.325 ha erau vii altoite, 7.026 ha erau vii hibrid. Fermele viticole cu personalitate juridică dețineau o suprafață de 2.583 ha (din care 94% erau vii altoite), iar cele cu proprietarii persoane fizice 10.648 ha (din care doar 35% altoite, restul de 65% fiind hibride). În comparație cu anul 2008, suprafața viilor din județ s-a extins cu 1.750 ha (+15%), dintre care cea a viilor altoite cu 1.102 ha (+21%). Așadar, asistăm la o tranziție treptată către o viticultură modernă, practicată în ferme de mari dimensiuni.

Podgoria Huși, întinsă pe teritoriul a două județe (Vaslui și Iași) este una dintre cele mai mari și mai vechi din țară, fiind denumire de origine protejată recunoscută la nivel național și european. Aceasta este specializată mai ales pentru producția de vinuri albe, roșii și roze liniștite, pentru vinuri aromate, spumante și distilate de vin. Principalele centre viticole sunt la Huși, Averești, Vutcani, Murgeni, Bohotin, Vaslui și Bozieni. Compania Vinicola Averești lucrează peste 650 ha de vie și produce circa 2 mil. litri de vin/an într-una dintre cele mai moderne complexe viniviticole din țară, proprietarul acesteia achiziționând recent și combinatul de vinificație, crama și 100 ha de vie la Huși.

În acest context, județul Vaslui a asigurat în anul 2018 aproape 8% din producția totală de struguri a României (locul 1 la nivel regional și locul 3 la nivel național, după Vrancea și Buzău), aceasta crescând cu 45% față de anul 2008. Așadar, ramura viticulturii are un potențial foarte ridicat de dezvoltare, cu condiția continuării investițiilor în înlocuirea/întinerirea viilor hibride cu soiuri altoite, sisteme de irigații, unități moderne de vinificație, crame etc.

Figură 62 - Dinamica suprafețelor ocupate de vii și a producției de struguri, pe tipuri de vii, la nivelul județului Vaslui, în perioada 2008-2018

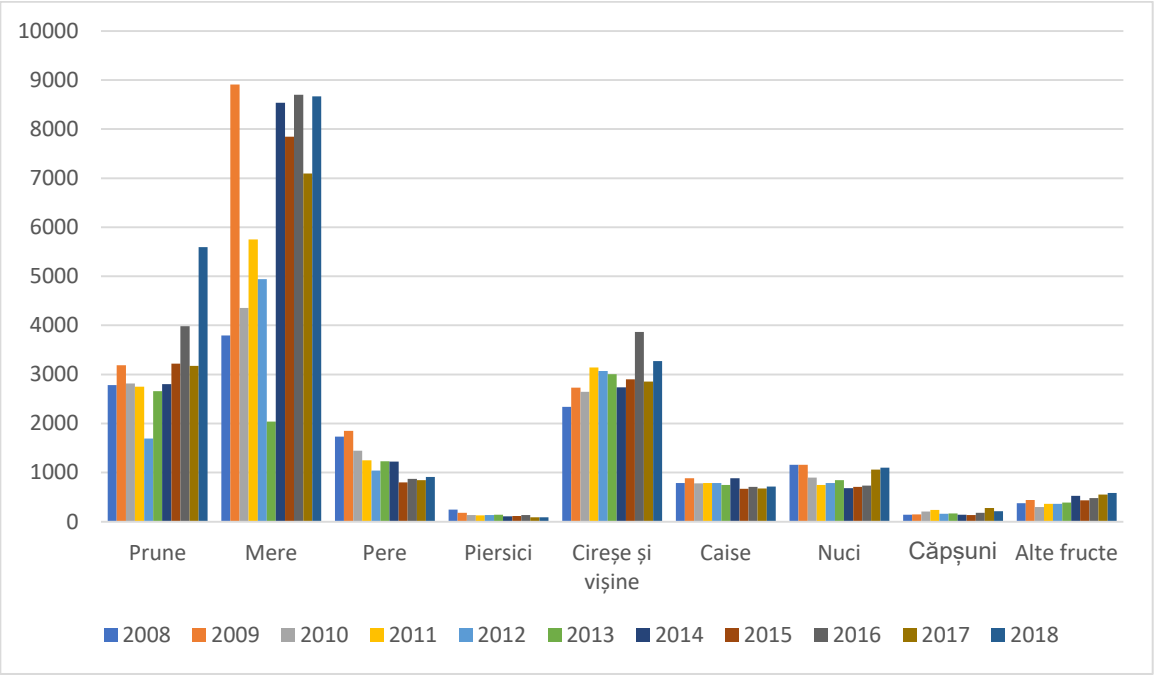

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Producția de fructe a județului Vaslui a fost în anul 2018 de 21.140 tone, cel mai ridicat nivel din ultimii 10 ani. Această valoare plasează totuși județul pe ultimul loc în regiunea Nord-Est și reprezintă doar 1,2% din producția totală de fructe a României. Creșteri ale producției s-au înregistrat mai ales în cazul prunelor, merelor, cireșelor și vișinelor pe fondul înființării de noi plantații ale unor companii cu profil pomicol, mai ales cu sprijinul fondurilor europene.

Totuși, îmbătrânirea livezilor limitează mult productivitatea acestora. În intervalul 2008-2018, producția medie de fructe pe pom de la nivelul județului s-a situat preponderent sub media națională (exceptând anii 2009 și 2013), respectiv regională (exceptând anul 2009), cele mai mari diferențe fiind înregistrate în cazul merilor. În schimb, județul pare să fie propice pentru livezile de nuci, caiși, piersici și pruni. La Vaslui funcționează una dintre cele mai mari capacități de producere a concentratului natural de mere din țară (Austria Juice), cu o capacitate de 30.000 tone/sezon, care este însă subutilizată din cauza insuficienței materiei prime, mai ales în anii cu îngheț și zăpadă căzută în lunile martie-aprilie.

Figură 63 - Dinamica producției de fructe din județul Vaslui, pe tipuri, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

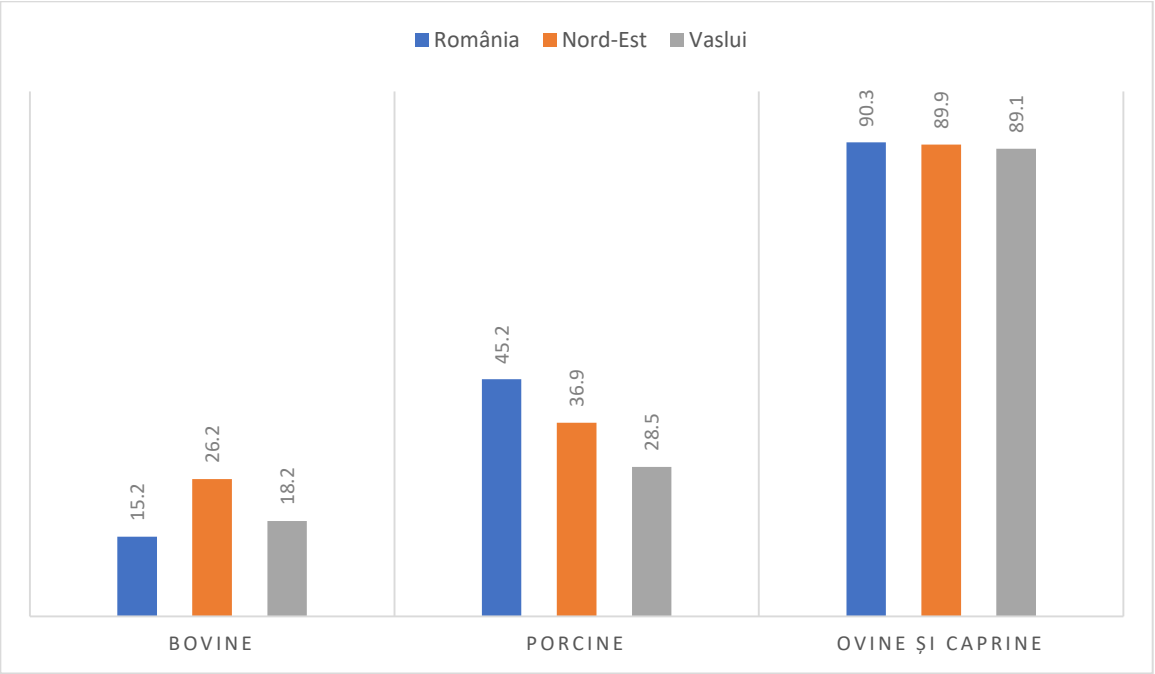
În ceea ce privește sectorul zootehnic, datele aferentei perioadei 2008-2018 indică o tendință de scădere a efectivelor de bovine (-36%), porcine (-27%) și cabaline (-19%), mai ales la nivelul gospodăriilor populației, concomitent cu o creștere accentuată a celor de păsări (+57%) și caprine (+83%), dar și a famiiilor de albine (+101%). În același răstimp, efectivele de ovine s-au menținut relativ constante (-6%, dar cu tendință de creștere în ultimii ani). Acest lucru indică, cel puțin la nivelul gospodăriilor populației, o tendință de înlocuire a speciilor mai greu de crescut cu cele mai puțin pretențioase, justificată parțial și de fenomenul de îmbătrânire demografică tot mai accentuat din mediul rural.

Ferme zootehnice de mari dimensiuni se găsesc în județ la: Viișoara, Tutova, Oltenești (peste 500 de bovine), Perieni, Berezeni, Muntenii de Jos (peste 500 de ovine), Banca (peste 2.000 de caprine), Zorleni și Banca (peste 40.000 de găini pentru reproducție), Murgeni (peste 2.000 de porcine), Fălciu, Bălteni, Lipovăț, Ștefan cel Mare, Roșiești, Banca, Laza, Muntenii de Jos, Rebricea, Tătărani, Zorleni (peste 40.000 de pui pentru carne), Voinești, Muntenii de Jos, Pogana (pentru 40.000 de găini pentru ouă), Banca (peste 5.000 de prepelițe),

Astfel, județul Vaslui ocupă locul 1 la nivel regional și locul 2 la nivel național, după Buzău, la efectivele de păsări, în condițiile în care 30% dintre acestea (peste 1,2 mil. de capete, în 2018) se găseau în ferme de tip industrial. În schimb, în cazul celorlalte specii, fermele cu personalitate juridică dețineau efective foarte reduse (1.314 bovine, 1.934 de porcine, 1.412 ovine, 449 de caprine, 13 cabaline), peste 95% din animale fiind deținute de gospodării, care le creșteau pentru autoconsum și, în rare cazuri, pentru mic comerț (de ex. prin centre de colectare a laptelui, târguri și oboare, piețe agroalimentare etc.).

Județul Vaslui înregistrează, în context național, o densitate a bovinelor la 100 ha peste medie, o densitate a porcinelor foarte redusă (pe fondul lipsei unor ferme de suine de mari dimensiuni) și o densitate a ovinelor și caprinelor medie. Comparația cu media regională indică valori medii doar în cazul ovinelor și caprinelor, în cazul bovinelor și porcinelor județul având efective mult mai reduse. În contextul acesta și adăugând faptul că județul Vaslui dispune de circa 80.000 ha de pășuni și fânețe, plus câteva sute de mii de hectare cultivate cu cereale sau plante de nutreț, putem concluziona ca potențialul zootehnic al acestuia este mult subutilizat. Așadar, puține dintre fermele din județ (exceptându-le pe cele avicole) beneficiază de sisteme integrate de producere a materiei prime vegetale (inclusiv nutrețuri combinate) – creștere a animalelor – procesare a produselor animale – distribuție și comercializare a acestora.

Figură 64 - Densitatea efectivelor de animale la 100 ha de teren agricol, pe specii, la nivel național, regional și județean, în anul 2018

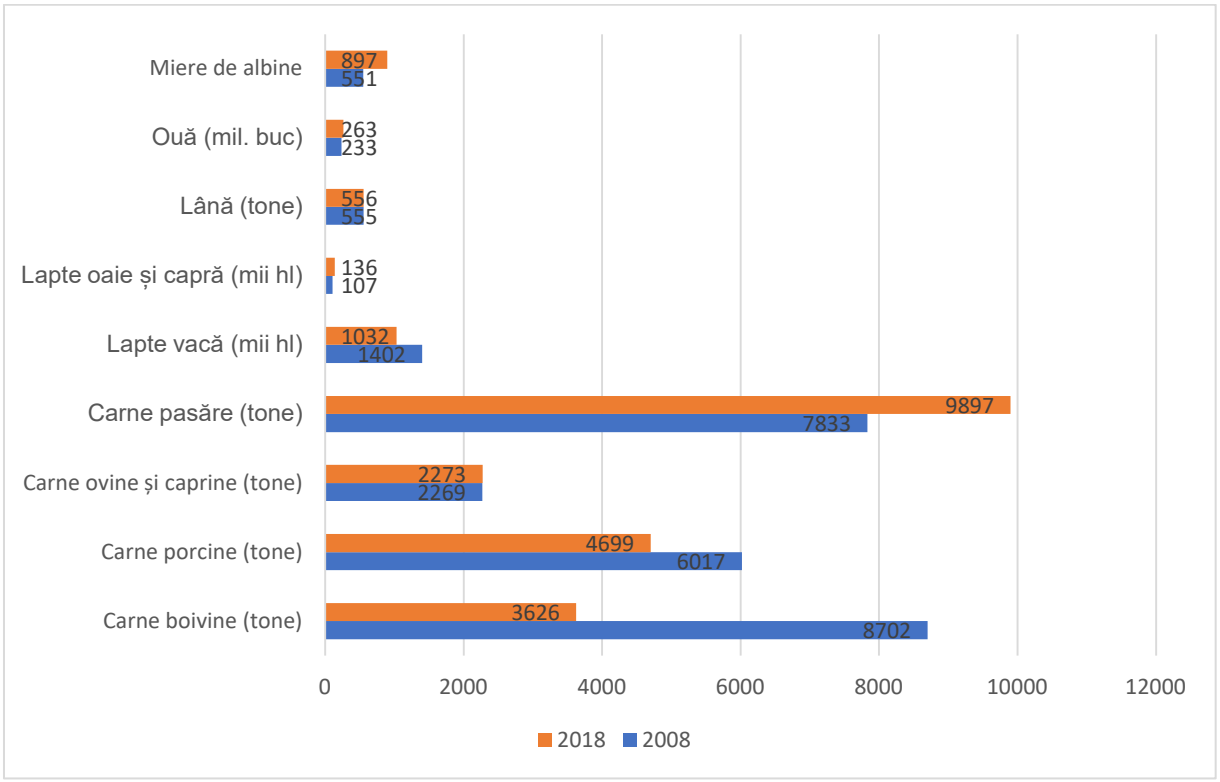

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Producția animală realizată de fermele din județul Vaslui în anul 2018 s-a ridicat la 20.499 tone de carne (greutatea în viu a animalelor/păsărilor sacrificate), 1,17 mil. hectolitri de lapte, 556 de tone de lână, 263 mil. de ouă și 898 tone de miere de albine. În comparație cu anul 2008, producția animală a scăzut semnificativ la carnea de vită (-58%), laptele de vacă (-26%) și carnea de porc (-22%), mai ales pe fondul reducerii continue a efectivelor. În schimb, s-au înregistrat creșteri la mierea de albine (+63%), laptele de oaie și capră (+27%), carnea de pasăre (+26%) și ouă (+13%).

În context regional, județul Vaslui ocupa locul 1 la producția de ouă și miere de albine, locul 2 la producția de lână, locul 3 la producția de carne de pasăre și de ovine-caprine, locul 5 la producția de carne de vită și lapte, respectiv ultimul loc la producția de carne de porc. În context național, județul ocupa locul 2 la producția de ouă (după Dâmbovița), respectiv locul 9 la producția de miere.

Figură 65 - Dinamica producției animale din județul Vaslui, pe principalele produse, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

La sfârșitul anului 2018, în județul Vaslui existau 98 de operatori în domeniul agriculturii ecologice, numărul lor crescând de peste 2 ori față de anul 2017. Un număr de 44 dintre aceștia activau în sectorul vegetal și lucrau 1.400 ha de teren arabil, iar 46 în domeniul apicol, fiind crescători de albine cu 3.688 familii certificate și 2.888 în conversie. La aceștia se adăugau 4 procesatori de fructe pentru sucuri și arome naturale (mere, cireșe), 3 comercianți de miere și fructe, respectiv un exportator de miere. Totuși, potențialul agriculturii ecologice este încă foarte puțin exploatat la nivelul județului, context în care se recomandă continuarea politicilor publice de încurajare și subvenționare a acestei ramuri, mai ales în contextul cererii interne și externe în creștere.

Activitatea de pisicultură cuprindea, conform datelor puse la dispoziție de DSVSA Vaslui un număr de 23 de exploatații, dintre care 22 erau axate pe pescuitul comercial și una pe cel sportiv. Acestea s-au dezvoltat în jurul principalelor lacuri artificiale (mai ales iazuri) din județ, fiind amplasate în localitățile Negrești, Tăcuta, Rediu Galian,

Solești, Cârja, Căzănești, Alexandru Vlahuță, Pogana, Iana, Mânjești, Valea Grecului, Mânzați, Puiești, Gugești, Găgești, Poșta Elan, Târzii, Pușcași, Vaslui, Zorleni, Gârceni.

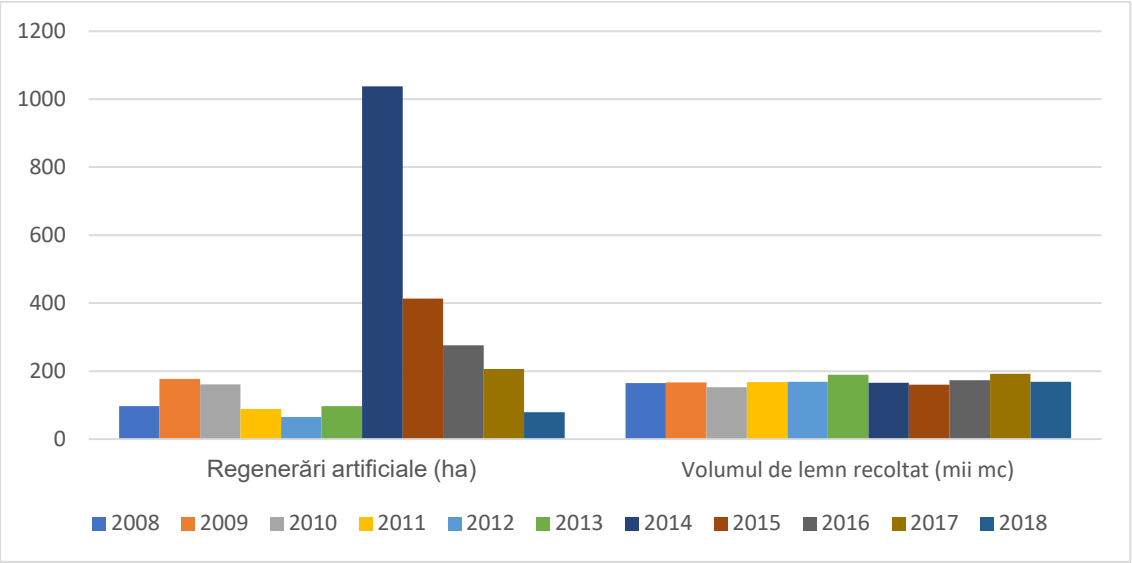
Activitatea de silvicultură de la nivelul județului este dominată de Direcția Silvică Vaslui, parte a Regiei Autonome a Pădurilor ROMSILVA, care se află în subordinea Guvernului. Direcția Silvică Vaslui este organizată în 6 ocoale silvice (Vaslui, Huși, Epureni, Brodoc, Bârlad și Băcești), 22 de districte și 131 de cantoane, care au în administrare o suprafață de aproape 66.685 ha de pădure (93% din totalul terenurilor ocupate cu păduri din județ), dintre care 49.945 ha sunt proprietatea statului, 455 ha a UAT-urilor, 682 ha a instituțiilor de învățământ și de cult, iar 15.603 ha ale persoanelor fizice. Din păcate, din totalul de peste 27.000 ha de pădure puse în posesie după 1990 (la care se mai adaugă circa 1.000 în litigiu), aproape 10.000 ha nu aveau contract de pază și expuse direct riscului de infracțiuni silvice. În acest context, Direcția Silvică a început să preia gratuit paza acestui fond silvic privat încă din anul 2018, în pofida reticenței proprietarilor.

De menționat este că, urmare a plantărilor din ultimii 10 ani, județul dispune în prezent de 7.000 ha de pădure în plus față de anul 2008, deși ponderea acestora în totalul suprafeței administrative rămâne la jumătate față de media națională. Printre UAT care au atras finanțări guvernamentale, prin Fondul de Mediu, pentru împădurirea unor terenuri agricole degradate se numără Hoceni, Berezeni, Tutova, Fălciu, Bârlad, Puiești, CJ Vaslui (pentru localitățile Codăești, Fălciu, Ștefan cel Mare, Rebricea), Dimitrie Cantemir, Vutcani – totalizând 2.645 ha de teren împădurit.

Cantitatea anuală de masă lemnoasă ce poate fi exploatată din pădurile județului este, conform amenajamentelor silvice în vigoare, de circa 160-170 mii mc, dintre care 60% produse principale, iar restul produse secundare de igienă forestieră și accidentale. Prin urmare, variațiile volumului de lemn recoltat de la un an la altul sunt destul de reduse. Din totalul masei de lemn aprobată anual pentru colectare, Direcția Silvică exploatează și valorifică în regie proprie circa 50%, restul fiind colectată de agenți economici specializați. Lemnul vândut de Direcția Silvică ajunge mai ales la populație, cu destinația de lemn de foc, lemn pentru construcții sau lemn de lucru. De asemenea, unitatea colectează și valorifică alte produse ale pădurii, precum plante medicinale, aromatice, fructe de pădure (măceșe, porumbele, păducele), puieți forestieri și ornamentali produși în propriile pepiniere (Dealu Mare, Mărășeni, Bulboaca)

În plus, din această perspectivă, județul Vaslui ocupă ultimul loc la nivel regional și unul dintre ultimele 10 locuri la nivel național, alături de alte județe cu un grad redus de împădurire. Suprafața de păduri pe care s-au realizat lucrări de regenerare artificială a scăzut după vârful din anul 2014, ajungând în anul 2018 la doar 79 ha. La acestea se mai adaugă însă și lucrări de îngrijire și de conducere a arboretului (degajări, curățiri, răriturи, elagaj), care se realizează anul pe suprafețe mai mari (2.500-3.000 ha).

Figură 66 - Principalii indicatori ai activității silvice din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Activitatea de vânătoare a Direcției Silvice Vaslui cuprinde 9 fonduri cinegetice și 4 cabane de vânătoare, speciile de vânat gospodărite de instituție fiind cerbul comun, căpriorul, mistrețul, iepurele, fazanul, potârnichia etc. La nivelul Direcției Silvice funcționează un centru de colectare vânat în comuna Deleni (Bulboaca). Un alt actor important în domeniul vânătorii și pescuitului sportiv este AJVPS Vaslui, cu 27 de fonduri de vânătoare organizate în 3 cluburi (Bârlad, Vaslui, Huși), zone de pescuit sportiv în administrare (râurile Bârlad și Prut), circa 1.200 de membri (800 de vânători și 400 de pescari), un centru de colectare vânat, mașini de teren, personal calificat, spații de cazare etc.

Totodată, la nivelul județului Vaslui există o capacitate de depozitare a produselor agricole certificată de ministerul de profil de 543.119 tone, dintre care 193.595 în silozuri și 349.524 în magazii. Cele mai mari silozuri sunt localizate în municipiul Vaslui (20.600 de tone la Ulerom, 33.300 de tone la Comcereal), Bârlad (42.000 de tone la Comcereal) și Fălciu (24.000 de tone la Comcereal). Deși în creștere continuă, pe fondul investițiilor derulate de fermieri cu ajutorul fondurilor europene, capacitatea de stocarea a cerealelor rămâne mult mai redusă decât producția de cereale și plante tehnice, continuarea investițiilor la nivelul acestora fiind recomandată și pe viitor. În domeniul depozitării legumelor și fructelor, situația este mai problematică, numărul depozitelor frigorifice de mari dimensiuni fiind foarte redus (de ex. un depozit de mere la Bârlad, altul la Crasna, unul în construcție în zona Huși etc.).

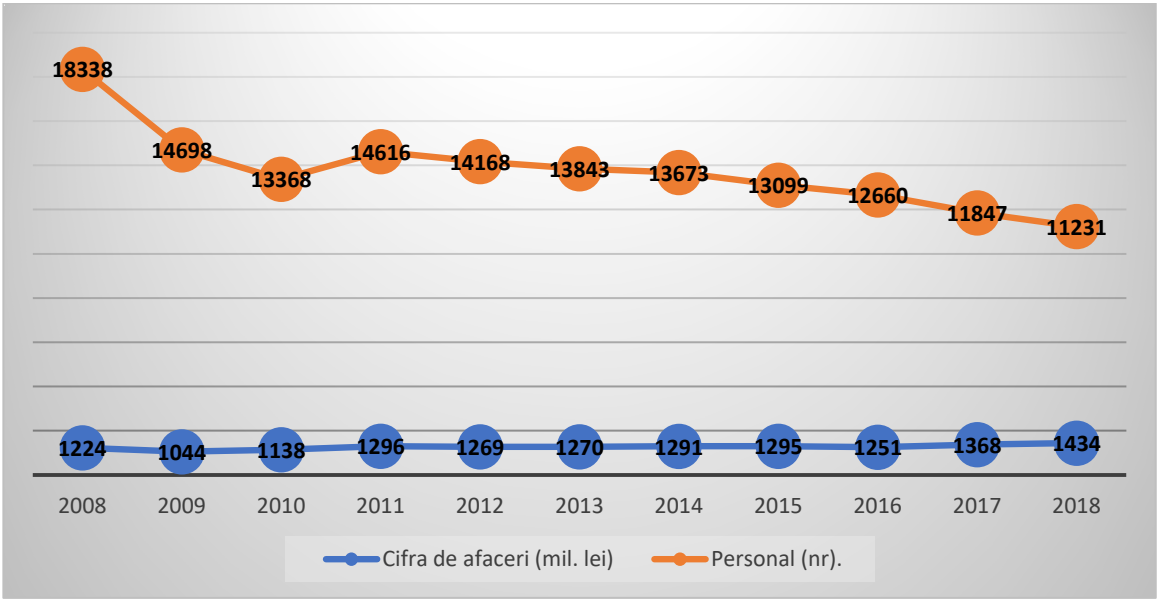
În ceea ce privește industria de procesare a materiilor prime agricole, această are o capacitate mult inferioară nivelului producției industriale. În acest context, cei mai mulți dintre fermierii mari din zonă exportă materie primă (mai ales cereale), în lipsa unei cereri locale. La nivelul județului sunt autorizate de către DSVSA Vaslui un număr 77 unități de panificație-patiserie (dintre care doar 62 sunt active), 49 mori de cereale (40 active), 15 unități de producere a uleiului vegetal (12 active, din care 10 prese de ulei și două unități de producție ulei rafinat), 3 de producere a sucurilor naturale, 7 de prelucrare a legumelor și fructelor (5 funcționale), 3 de producție a prăjiturilor, 2 prelucrare cafea (1 activă), 1 de producere oțet, 1 de prelucrare semințe de floarea soarelui, 1 de borș (inactivă), 1 de gheață alimentară, 14 de producere a vinurilor (10 active), 2 de producere a înghețatei (1 activă), 14 de băuturi răcoritoare (9 active), 6 unități de ambalare produse alimentare (4 active), 3 de producție pufuleți (1 activă), 1 de procesare ciuperci, 36 de carmangerii (35 active), 27 de măcelării, 1 centru de sacrificare păsări, 3 centre de colectare vânat, 372 de centre de prelucrare lapte în cadrul exploatării (gospodării, stâne), 1 centru de colectare lapte independent, 14 automate de lapte crud, 21 de pescării și centre desfacere pește, 2 centre de colectare și prelucrare miere.

Desfacerea directă a produselor agroalimentare de către producătorii individuali se poate face în cele două târguri autorizate pentru animale vii (Laza, Ivănești), la care se adaugă alte 7 târguri în curs de autorizare (Codăești, Crasna, Vulturești, Băcești, Rădeni, Huși, Puiești). De asemenea, în Huși funcționează o bază de achiziții animale vii (bovine, suine), iar la Moara Grecilor un centru de colectare ovine. Piețe alimentare zilnice funcționează doar la Vaslui, Bârlad și Huși, în timp ce în mai multe localități din județ acestea sunt organizate o dată pe săptămână.

5.3.2. Industria prelucrătoare

După cum am indicat și anterior, în ramura industriei prelucrătoare activau în anul 2018 un număr de 577 de întreprinderi, care aveau o cifră de afaceri totală de 1.434 mil. lei și 11.231 de salariați. Deși ponderea acestui sector în economia județului nu mai trece de 20% (față de peste 50% în perioada comunistă), industria continuă să joace un rol important în crearea de locuri de muncă (34% din totalul personalului companiilor din județ). Ultimii 10 ani au marcat o scădere a volumului de activitate în industria județului, vânzările (în Euro) reducându-se cu 7%, iar numărul de angajați cu 39%.

Figură 67 - Cifra de afaceri și efectivul de personal al unităților active cu profil industrial din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Cele mai importante ramuri industriale de la nivelul județului Vaslui erau:

- **Industria alimentară și a băuturilor** (41% din valoarea producției industriale totale și 20% din efectivele de salariați din industrie) – ramura industrială cea mai dinamică din județ, specializată mai ales pe prelucrarea cărnii de pasăre, conserve din carne, morărit și panificație, nutrețuri combinate, lactate, ulei, înghețată, sucuri de fructe, vinuri etc. Principalele companii din domeniu au acționat autohton și sunt: Safir, Fabrica de Carne Morandi, Vascar, Austria Juice, Nutrivia, Ilvas, Mopan, Cami Delicia, Enache Morărit, Vinicola Averești etc.
- **Industria textilă și a confecțiilor** (14% din valoarea producției industriale și 33% din efectivele de personal) – cu o lungă tradiție în zonă, însă în curs de restrângere a activității, pe fondul pierderii competitivității prin cost a industriei de lohn din România odată cu creșterea treptată a salariului minim pe economie, dar și a migrației externe a forței de muncă. Ramura producției de fire și țesături din bumbac a dispărut în ultimii ani, așadar firmele rămase se ocupă cu producția articolelor de îmbrăcăminte. Cei mai mari firme din domeniu au acționariat străin (mai ales italian) și sunt: Confecții Bârlad, LCL România, Conda Tex, Confecții Vaslui, Tenconf, Hemdconf, Confecții Integrate Moldova etc.

- **Industria constructoare de mașini, utilaje și organe de asamblare** (17% din producția industrială și 14% din efectivul de salariați) – este dezvoltată mai ales în jurul uzinei de rulmenți de la Bârlad, actualmente cu capital turcesc. Concurența din partea produselor asiatice și contextul de piață a făcut ca întreprinderea să opereze în ultimul deceniu mai multe runde de disponibilizări de personal, personalul scăzând la mai puțin de jumătate. Totuși, aceasta rămâne principalul angajator privat din Bârlad și din întreg județul. Unități mai mici din această ramură se mai găsesc la Huși (Petal, Tehnoutilaj) și Negrești (Palvin), care produc utilaje, piese etc. pentru industria construcțiilor, metalurgică, petrolieră.
- **Industria încălțămintei** (10% din producția industrială și 17% din efectivul de salariați) – este o ramură care s-a dezvoltat puternic în ultimii ani, mai ales în zona municipiului Huși, unde există atât fabrici cu capital străin, cât și autohton: Gartek, Husana, Musette Exim etc. Totuși, pe termen mediu și lung, și această ramura este expusă riscului de pierdere treptată a competitivității prin cost, pe fondul creșterii nivelului de salarizare a forței de muncă din România.
- **Industria prelucrării lemnului și mobilei** (5% din producția industrială și 8% din efectivul de salariați) – a înregistrat un trend ascendent în ultimii ani, pe fondul dezvoltării unor afaceri cu capital local, dar și a unor investiții străine. Aceștia produc mai ales mobilă de interior pentru locuințe și birouri, canapele, mese, scaune, mobilier de baie etc. Cele mai importante firme din domeniu sunt SpectralCom, Cantemir, Mobilarte, Mobexport etc.

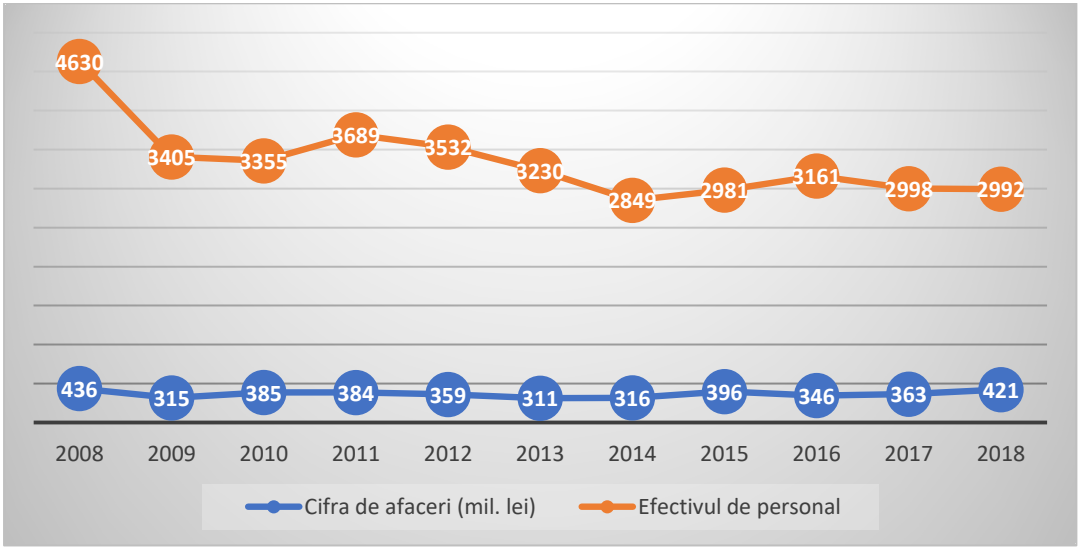
Restul ramurilor industriale (materiale de construcții, mase plastice, aparatură de măsură și control, construcții metalice, reparații de utilaje etc.) au o pondere nesemnificativă în economia județului.

5.3.3. Construcțiile

Sectorul construcțiilor este destul de puțin dezvoltat la nivelul județului Vaslui, cauza principala fiind cererea redusă de pe piața mobiliară, dar și faptul că volumului investițiilor în infrastructura mare din regiune s-a menționat la un nivel redus față de alte zone din țară (de ex. lipsa unor șantiere pentru autostrăzi, căi ferate etc.).

În acest context, în județ funcționau în anul 2018 doar 5 întreprinderi de talie mijlocie cu activitate în construcții, la care se adăugau câteva sute de firme mici și foarte mici, de obicei afaceri individuale / de familie ale localnicilor. Ramura **construcțiilor de clădiri (rezidențiale și, mai ales, nonrezidențiale)** asigura circa 36% din totalul cifrei de afaceri din acest sector, urmată îndeaproape de cea de **construcția de drumuri și poduri** (30%), acestea fiind, susținute, în bună parte de investițiile autorităților locale din județ și din regiune, cele mai multe cu fonduri europene sau guvernamentale. Celelalte ramuri (de ex. instalații electrice, construcții edilitare, alte tipuri de instalații etc.) erau relativ slab dezvoltate.

Figură 68 - Cifra de afaceri și efectivul de personal al unităților cu profil construcții din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

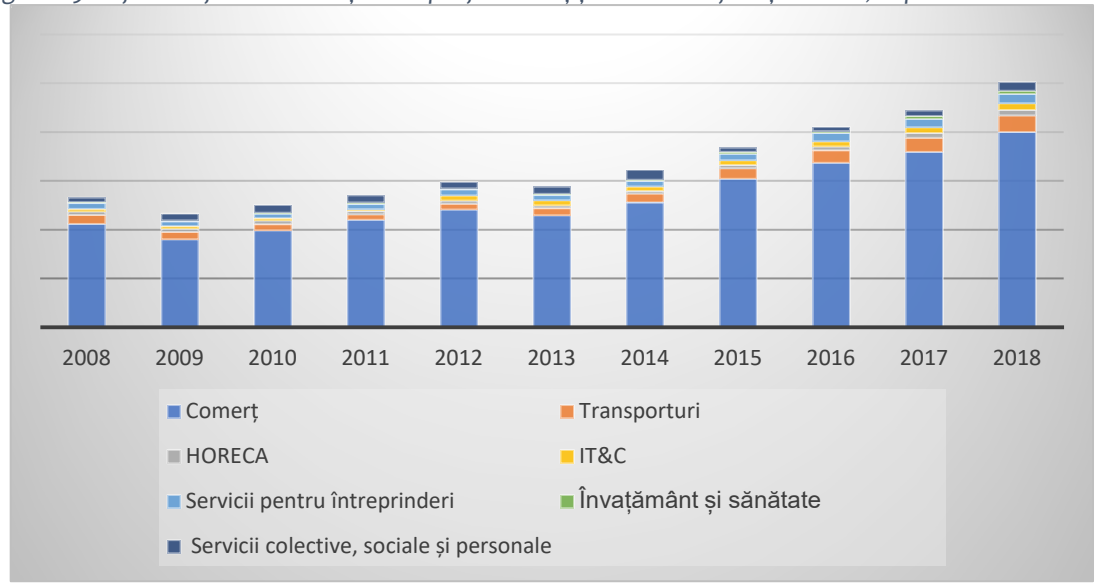
Cei mai importanți agenți economic, din perspectiva numărului de angajați, cu activitate de construcții din județ erau, la nivelul anului 2018, Comconstruct (construcții de clădiri), Viacons Rutier, Transmir, Lucrari Drumuri și Poduri (drumuri și poduri), respectiv Energoconstruct (construcții edilitare).

Dinamica acestui sector în următorii ani, în condițiile în care nu se estimează o creștere a investițiilor în sectorul imobiliar de județ, va rămâne puternic influențată de volumul investițiilor publice realizate de autoritățile centrale și locale (drumuri, extinderi și modernizări rețele de utilități, construcție/reabilitare clădiri de interes public etc.), respectiv de capacitatea firmelor locale de a contracta lucrări în zone din țară mai active din punct de vedere al dezvoltărilor private (de ex. București, Iași, Transilvania etc.).

5.3.4. Comerțul și serviciile

Deși comerțul are, la rândul lui, o lungă tradiție în zona Vasluiului (târgurile medievale, specializate mai ales pe produse agro-alimentare, numeroșii mici comercianți evrei și români, exportul de cereale din perioada interbelică), aceasta a scăzut ca importanță în perioada comunistă, când procesul de industrializare a fost principalul obiectiv. După 1990, acest domeniu a revenit categoric în topul opțiunilor tuturor localnicilor care au dorit să aibe propria afacere, fiind astăzi sectorul economic cu cel mai mare număr de firme, de angajați, dar și de investiții private și încasări.

Figură 69 - Cifra de afaceri a unităților cu profil comerț și servicii din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

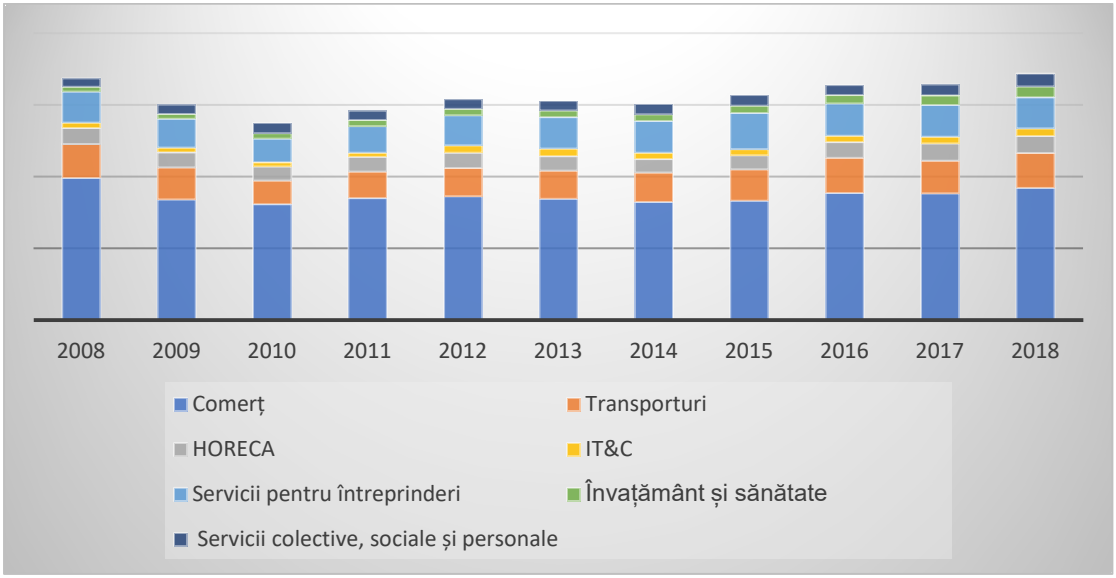

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În pofida acestui interes ridicat din partea antreprenorilor, performanțele economice ale sectorului de comerț și servicii din județul Vaslui rămân destul de modeste, în contextul în care majoritatea ramurilor (de ex. comerțul, alimentația publică, serviciile personale, sănătatea etc.) rămân strâns legate de puterea scăzută de cumpărare a populației din județ, la care se adaugă și declinul demografic generat de migrație. În plus, resursele turistice limitate, poziția geografică la granița de est a României și a UE sau volumul redus al investițiilor străine atrase fac ca și ramuri precum turismul, transporturile sau serviciile pentru întreprinderi să fie relativ subdezvoltate.

Dovadă în acest sens stă și faptul că exceptând ramura comerțului, care asigură nevoi de bază ale populației (de ex. aprovizionarea cu alimente), restul ramurilor de servicii au încasări și efective de personal modeste, deși în creștere în ultimii ani. Și în cazul acestora, dinamici mai bune sunt vizibile tot în cazul unor servicii de bază, cum este cazul celor de sănătate în sistem privat.

Figură 70 - Efectivul de personal al unităților cu profil comerț și servicii din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Cei mai mari agenți economici din județ cu activități în domeniul comerțului, funcție de numărul de angajați, erau în anul 2018 următorii: Ana Autocenter (comerț și reparații auto), Bambus, Prod Ovo Grup, Taviany, Kredianis (comerț cu ridicata alimente, băuturi tutun), Dedeman, Kazinst Grup (comerț cu amănuntul materiale de construcții), Crismih, Redcon Unu, Radical Group (comerț cu ridicata materiale de construcții), Kaufland, Berlin, Cleopatra Center, Aurocor, LC Comercial, Lidl, Profi, Penny Market, Carrefour (comerț cu amănuntul, preponderent alimentar). După cum se poate observa, la nivel județului predomină subramurile comerțului cu produse alimentare și de larg consum, respectiv de materiale de construcții (inclusiv mobilă, feronerie etc.), urmate la mare distanță de comerțul cu îmbrăcăminte, încălțăminte, farmaceutice, carburanți etc.

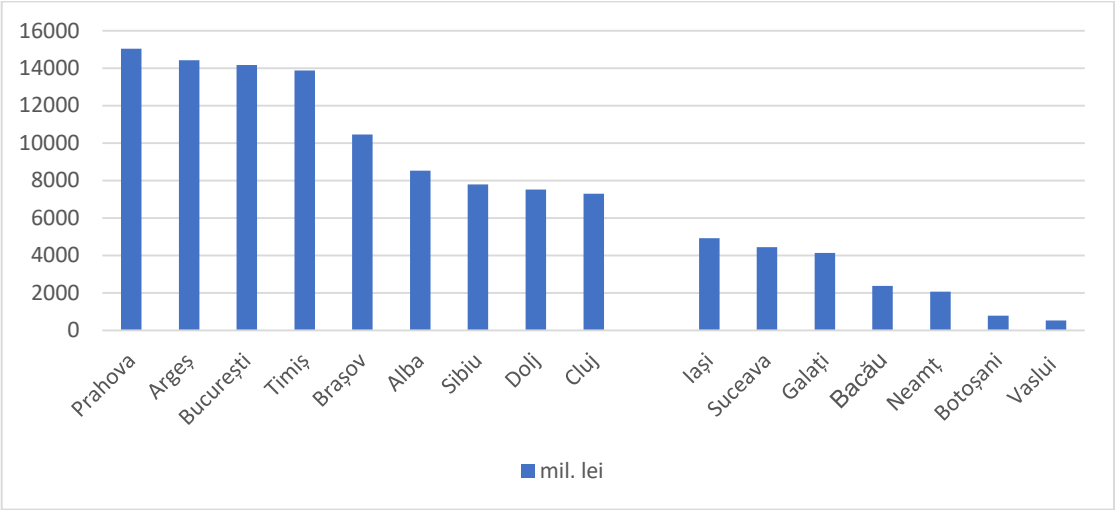
În ramura serviciilor, se distingeau următorii angajatori mai importanți: Transurb, Vertrantis (trasnporturi rutiere de călători), Adrian Trans (transporturi rutiere de mărfuri), Rcs&Rds (telecomunicații prin cablu), Romold, Liga de Protecție și Securitate (pază), Isis Comprest (curățenie), Recumed (sănătate), King Club (jocuri de noroc).

Dezvoltarea sectorului de comerț și servicii din județ va continua să se dezvolte, dar și să sufere modificări structurale, pe măsură ce cota de piață a marilor rețele cu capital străin crește continuu. Acest lucru va duce, cel mai probabil, la dispariția treptată a unor mici afaceri locale din domeniul comerțului. Un exemplu concret în acest sens, este anunțul privind intrarea pe piața din Bârlad a trei astfel de rețele (dintre care 2 cu capital străin), doar în anul 2020. În plus, este vital pentru companiile locale să se extindă cu puncte de lucru și în alte județe cu putere de cumpărare mai ridicată.

5.4. Infrastructuri și servicii-suport pentru afaceri

Județul Vaslui a înregistrat, în perioada 2008-2018, cel mai redus nivel al investițiilor private în industrie (529 mil. lei) dintre toate județele țării. Diferențe mari se înregistrează nu doar față de alte regiuni din România, ci chiar și față de județele învecinate (mai ales Iași și Galați). Ponderea covârșitoare a acestor investiții au fost realizate de companii cu capital străin, corelarea fiind evidentă în cazul județelor cu puține investiții străine, în care companiile cu capital autohton au investit destul de puțin (de ex. Vaslui, Gorj, Botoșani, Giurgiu, Ialomița, Teleorman etc.).

Figură 71 - Volumul investițiilor nete realizate de companiile private cu profil industrial, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În pofida acestei stări de fapt, județul Vaslui nu dispune încă de niciun parc industrial atestat, care să ofere beneficii companiilor, indiferent de proveniența capitalului, instalate acolo. Proiectele cuprinse în strategiile de dezvoltare ale municipiilor Vaslui (zona CET), Bârlad (zona Centrului de Afaceri Tutova), chiar și Huși, care menționau zeci de hectare de teren (dotate cu utilități, accese) alocate în acest sens, nu s-au materializat încă, pe fondul lipsei surselor de finanțare nerambursabilă pentru acest tip de infrastructură de afaceri, dar și al lipsei unui interes ridicat din partea sectorului privat. Totuși, unele administrații locale au adoptate scheme locale de minimis pentru atragerea de investiții private, prin acordarea unor facilități la plata taxelor și impozitelor locale, de până la 200.000 Euro/investitor. Totuși, acest instrument nu a stârnit interesul potențialilor investitori.

În schimb, la nivelul județului funcționează Centrul de Afaceri Tutova din Municipiul Bârlad, înființat în anul 2008, după o investiție de circa 5 mil. Euro cu fonduri europene, care dispune de un pavilion central multifuncțional (spații expoziționale, de conferințe, birouri etc.) de peste 2.300 mp și de 6 hale de producție cu o suprafață de circa 2.500 mp, toate dotate cu căi de acces, locuri de parcare, toată gama de utilități etc. Centrul este administrat de către o direcție a Primăriei Bârlad, care închiriază spațiile clienților, cei mai mulți dintre aceștia fiind antreprenori locali. Dacă în privința halelor gradul de ocupare este mai ridicat, pavilionul a ajuns să fie folosit mai degrabă pentru activități de interes public, ceea ce denotă că serviciile Centrului de Afaceri se rezumă doar la găzduirea firmelor, fără alte servicii-suport furnizate (de ex. consultanță, inovare, internaționalizare etc.). În plus, parcarea este folosită ca târg auto.

În municipiul Vaslui funcționează Centrul de Resurse pentru Afaceri, dezvoltat în parteneriat între Consiliul Județean și Primăria Municipiului Vaslui. Acesta a fost realizat tot cu fonduri europene și dispune de o parcare de circa 250 de locuri, precum și de o clădire cu 57 de birouri, în suprafață totală de 1.262 mp, un spațiu compartimentabil pentru târguri și expoziții de circa 500 mp, o sală de conferințe de circa 160 de locuri cu cabină de translație paralelă, două spații pentru colocvii / cursuri de minim 25 de persoane, spații de producție la demisolul clădirii. Centrul înregistrează o activitate profitabilă din găzduirea de mici afaceri locale, organizarea de evenimente (târguri, expoziții, seminarii etc.) și din închirierea parcării. Totuși, nici în acest caz nu putem vorbi despre serviciile unui incubator/accelerator de afaceri propriu-zis, gama de servicii rezumându-se la găzduire și furnizare de utilități, în timp ce evenimentele organizate sunt realizate mai degrabă în parteneriat cu instituții publice, nu cu mediul de afaceri.

Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Vaslui este cea mai importantă și cea mai veche structură asociativă a mediului privat din județ, cu o istorie de aproape 100 de ani și aproximativ 250 de membri. Acestea furnizează pentru companiile pe care le reprezintă, dar și pentru cele terțe, diferite servicii-suport pentru afaceri, precum: consultanță și suport pentru înființarea de noi afaceri, eliberarea certificatelor de origine pentru exportatori, soluționarea prin Comisia de arbitraj a litigiilor comerciale, informare privind finanțările nerambursabile disponibile și oferirea de consultanță pentru accesarea lor, organizarea de cursuri de formare / perfecționare, de misiuni economice, de pregătire de materiale de promovare a județului și a companiilor, de menținere a legăturii cu ambasade, instituții de promovare a comerțului exterior, elaborarea topului anual al firmelor din județ și premierea acestora etc. În prezent, Camera implementează proiectul ”Diaspora Acasă”, finanțat din POCU 2014-2020, care vizează pregătirea în domeniul antreprenoriatului a circa 600 de persoane care lucrează în străinătate și finanțarea a 40 de planuri de afaceri ale acestora cu până la 40.000 Euro.

5.5. Cercetarea-dezvoltarea-inovarea

La nivelul județului Vaslui funcționează două unități de cercetare-dezvoltare, ambele cu profil agricol, respectiv:

- **Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Pajiști Vaslui** – înființată în anul 1981, cu scopul de a dezvolta, testa și produce noi soiuri și semințe pentru cele 5 mil. ha de pajiști din România. Patrimoniul stațiunii s-a redus de la peste 1.030 ha la doar 254, pe fondul retrocedările, iar numărul de personal a ajuns la doar 30.
- **Stațiunea de Cercetare-Dezvoltare pentru Combaterea Eroziunii Solurilor "Mircea Moțoc" Perieni** – a fost înființată în anul 1954 și este singura din țară care se ocupă de cercetările în acest domeniu. Stațiunea administrează 825 ha proprietate a statului și încă 400 ha în arendă, în scădere față de cele 2.000 ha lucrate în perioada comunistă.

Ambele unități se află în subordinea Academiei de Științe Agricole și Silvice "Gh. Ionescu Șișești", însă realizează cea mai mare parte din venituri din surse proprii (prin valorificarea de produse agricole, semințe etc.), respectiv prin accesarea unor fonduri guvernamentale și/sau europene dedicate cercetării.

ADR Nord-Est, cu sprijinul Băncii Mondiale, se află în proces de elaborare a Strategiei de Specializare Inteligentă a Regiunii Nord-Est (RIS 3). În cadrul acestui demers au fost deja colectate 39 de propuneri de proiecte pentru operaționalizarea strategiei, care pot fi finanțate din fonduri europene (de ex. POR 2014-2020), în domenii precum agro-alimentar, textile și materiale noi, TIC, biotehnologii, energie și mediu, turism și sănătate, precum și combinații între acestea. Dintre acestea, 19 au provenit din județul Iași, 11 din Bacău, 5 din Suceava și 2 din Neamț, județele Botoșani și Vaslui nedepunând niciun proiect. Acestea se adaugă unei liste de alte 129 de propuneri colectate în anul 2017, printre care se regăsesc și unele proiecte din județul Vaslui, precum: înființarea a două centre de transfer tehnologic la Vaslui (propuse de ADI Zona Metropolitană Vaslui și de Centrul de Resurse pentru Afaceri Vaslui), Huși (Petal S.A.), a unei fabrici de procesare legume-fructe și a unui depozit frigorific la Huși (Zooprod S.R.L.). Totuși, nu există informații cu privire la maturitatea acestor proiecte, cel mai probabil nefiind implementate.

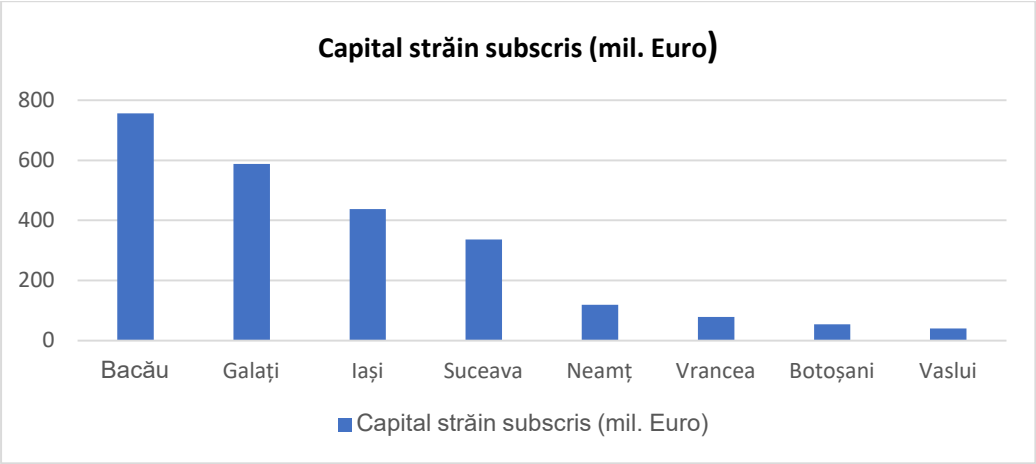
În regiunea Nord-Est există 8 clustere (la care se adaugă unul național, cu reprezentanță în regiune) în domeniile: imagistică medicală, confecții-textile, turism, industrii creative, media-IT și TIC, care pun laolaltă resursele din mediul academic, de afaceri, public, precum și pe cele ale unor organizații de tip catalizator (ADR Nord-Est, firme de consultanță, camere de comerț și patronate, etc.), în vederea creșterii competitivității economice, prin promovarea transferului tehnologic, a integrării firmelor în lanțurile de furnizare, a dezvoltării de noi produse și a promovării acestora pe piețele internă și externă, etc.
Consiliul Județean Vaslui este membru fondator al Clusterului EURONEST (IT&C), iar o parte dintre fermierii din județ sunt membri ai primului Cluster agricol din Regiunea Nord-Est, înființat în anul 2016. Totuși, numărul de firme din Vaslui care au aderat la astfel de structuri asociative rămâne foarte redus, chiar și în domenii de specializare

locală, precum textilele și confecțiile. Pe termen mediu și lung, competitivitatea sectorului industrial va fi afectată negativ de slaba colaborare pe orizontală și verticală, precum și de transferul redus al rezultatelor din mediul academic către aplicații industriale vandabile pe piață.

5.6. Comerțul exterior și investițiile străine

Numărul societăților comerciale cu participare la capital străin din județ era, la sfârșitul anului 2019, de doar 476 (0,2% din totalul celor existente în România), ceea ce plasa Vasluiul pe ultimul loc la nivel regional, dar și național. Valoarea capitalului social subscris se ridica la 39,7 mil. Euro (0,1% din total), depășind doar județele Giurgiu și Gorj în context național.

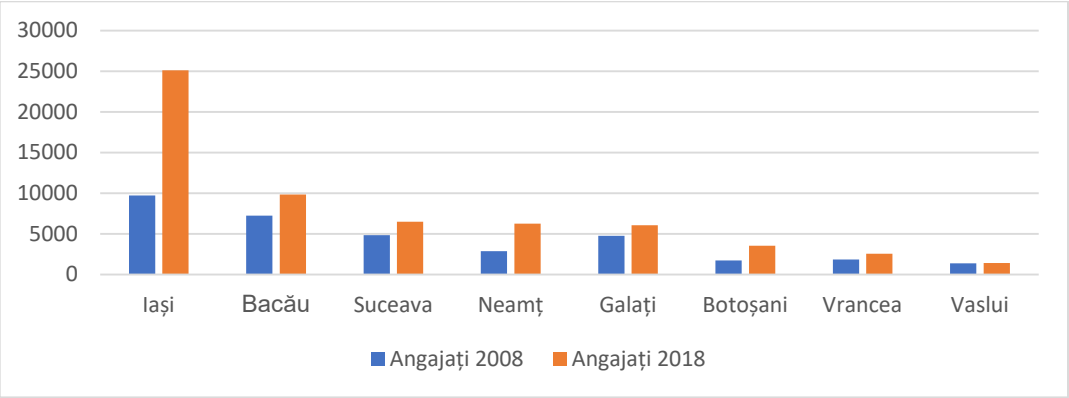
Figură 72 - Valoarea investițiilor străine, sub forma participărilor la capitalul firmelor, în zona Moldovei (stoc la 31 decembrie 2019)

Sursa: ONRC

Efectivul salariaților care lucrau în unități cu capital integral străin în județul Vaslui se ridica, la sfârșitul anului 2018, la doar 1.406, cu doar 52 de angajați mai mulți față de anul 2008, fiind cel mai redus din regiune, dar și din țară. Toate județele din zona Moldovei, deși într-un ritm mai lent decât cele din vestul țării sau din jurul Capitalei, au înregistrat creșteri importante ale numărului de persoane angajate de investitorii străini, cel mai probabil prin atragerea de noi companii (mai ales în cazul Iașiului, dar și în orașe mai mici, precum Onești – Autoliv, Roman – Trw Automotive, Rădăuți – Egger etc.). Vasluiul a făcut excepție de la această regulă, în condițiile în care nu a reușit să atragă investiții importante în acest interval.

Figură 73 - Efectivele de salariați din unitățile cu capital integral străin, la nivelul județelor din zona Moldovei, în 2008 și 2018

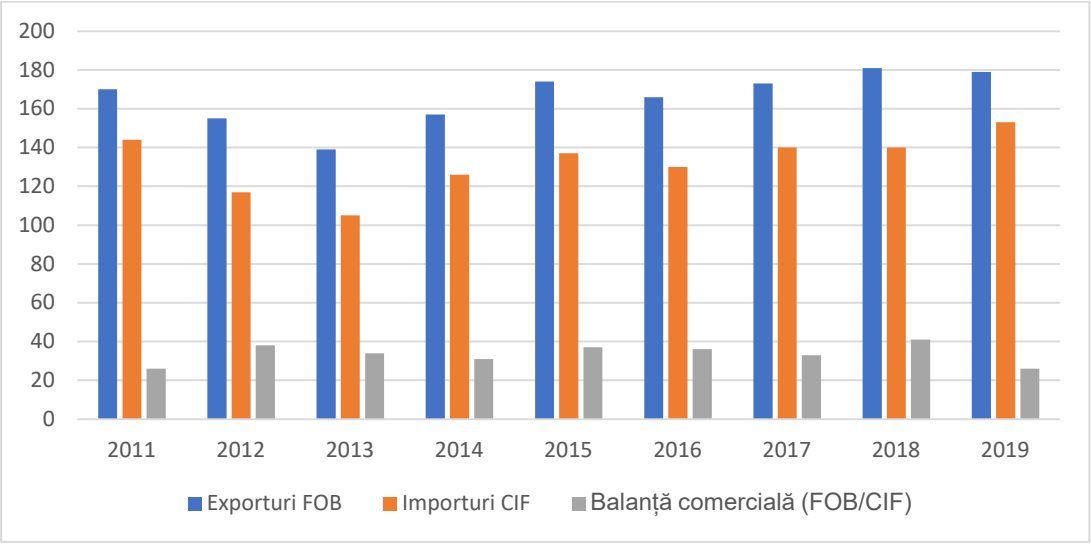

Sursa: ONRC

Cei mai importanți agenți economici cu capital (integral sau majoritar) străin din județ sunt: Rulmenți Bârlad (rulmenți – Turcia), Badotherm AMC Vaslui (aparatură de măsură și control – Olanda), Gartek Huși (încălțăminte – Italia), LCL Romania Vaslui (confecții textile – Italia) și Clima Texteis Vaslui (confecții – Portugalia).

Strâns legată de numărul mic de investitori străini este și dinamica comerțului exterior. Astfel, în anul 2019, exporturile FOB ale județului Vaslui s-au ridicat la numai 179 mil. Euro, în creștere cu numai 6% față de 2011, primul an pentru care există date detaliate la nivel județean. Importurile au crescut, la rândul lor, destul de lent, tot cu 6%, multe fiind, în realitate materii prime pentru produsele exportate (de ex. materiale textile pentru confecții exportate în sistem lohn). În plus, menținerea importurilor la un nivel redus este și un indicator al cererii slabe de produse din zonă, dar și a faptului că județul nu este o poartă de intrare în țară a unor mărfuri care să fie ulterior distribuite în alte județe.
Balanța comercială a județului a rămas permanent excedentă în perioada analizată, cu mici variații. Totuși, acesta nu este în sine un indicator pozitiv la nivel microteritorial, fiind relevant doar la nivel național. Ca atare, județul Cluj, spre exemplu, al doilea ca valoare a PIB din țară, a avut o balanță comercială puternic negativă în ultimii 10 ani, fără ca acest lucru sa influențeze negativ nivelul de trai de populației.

Figură 74 - Dinamica exporturilor și importurilor județului Vaslui, în perioada 2011-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

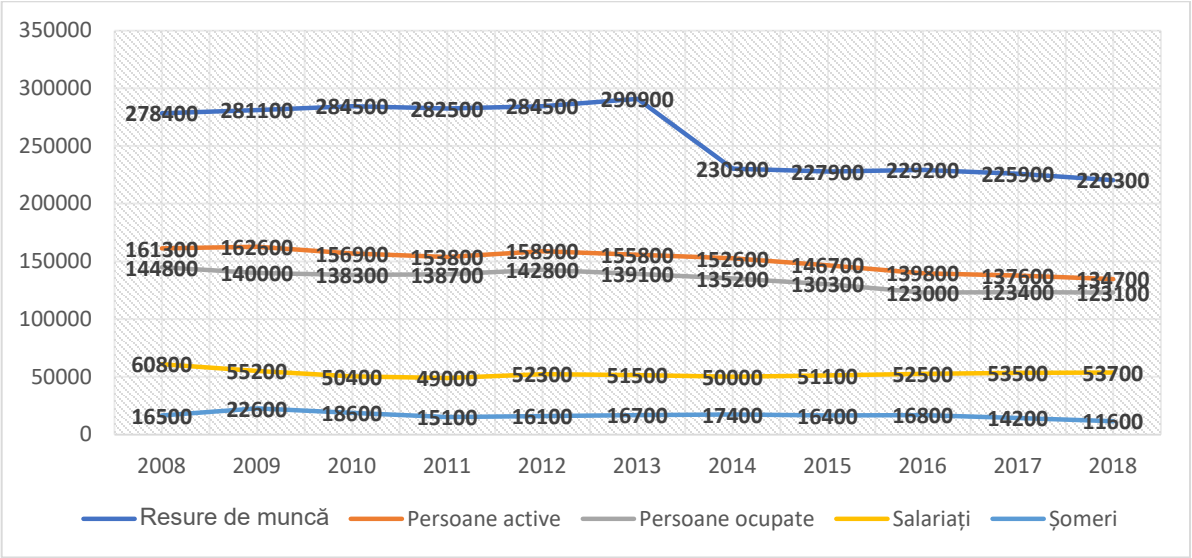
Cea mai mare pondere în exporturile județului au avut-o în anul 2019 articolele textile (31% din total), urmate de încălțăminte (23%), mașini și dispozitive mecanice – cu precădere rulmenți (21%). Față de anul 2011, se remarcă o tendință de scădere a exporturilor de uleiuri vegetale (-100%), rulmenți (- 33%), produse textile (-14%), relativă stagnare a celor de mobilă, concomitent cu o creștere puternică a celor de produse chimice (de 104 ori), animale (de 12 ori) și de încălțăminte (de 2,1 ori). Trebuie totuși menționat că aceste date se raportează funcție de sediul social al exportatorilor, prin urmare au unele limitări. De exemplu, județul Vaslui a raportat în anul 2019 exporturi de produse farmaceutice de 17,8 mil. Euro, deși nu are niciun producător de profil, însă pe teritoriul său își are sediul o companie care realizează printr-un punct de lucru din județul Ilfov export de astfel de produse. Acest lucru explică și de ce exporturile de produse vegetale (de ex. grâu, porumb, floarea soarelui), care se realizează preponderent prin traderi din București sau Constanța, nu se regăsesc în acest clasament, deși, în realitate, reprezintă cel mai probabil produsele cele mai exportate ale județului.

În ceea ce privește structura importurilor, 21% sunt materiale textile (cele mai multe fiind materii prime pentru producătorii de confecții în sistem lohn), mașini și dispozitive mecanice (12%), pielărie și încălțăminte (12%, din nou, cele mai multe fiind materii prime pentru fabricile de încălțăminte din județ), 10% metale și articole din metal, 10% mijloace de transport și componente pentru acestea etc.

5.7. Forța de muncă

Resursele potențiale de muncă ale județului Vaslui (femei cu vârsta de 16-60 de ani, respectiv bărbați cu vârsta de 16-65 de ani) se ridicau la sfârșitul anului 2018 la 220.300 de persoane, dintre care 119.000 de sex masculin și 101.300 de sex feminin. Acestea reprezentau 11,2% din totalul resurselor de muncă ale regiunii Nord-Est (ultimul loc între cele 6 județe componente), respectiv 1,8% din cele ale României. Față de anul 2008, acestea au scăzut cu peste 58.000 de persoane (-20,9%), pe fondul îmbătrânirii demografice și a migrației interne și externe a forței de muncă, dar și a unor modificări metodologice operate în anul 2014 (trecerea de la populația cu domiciliul la cea rezidentă).

Figură 75 – Principalii indicatori ai pieței muncii din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

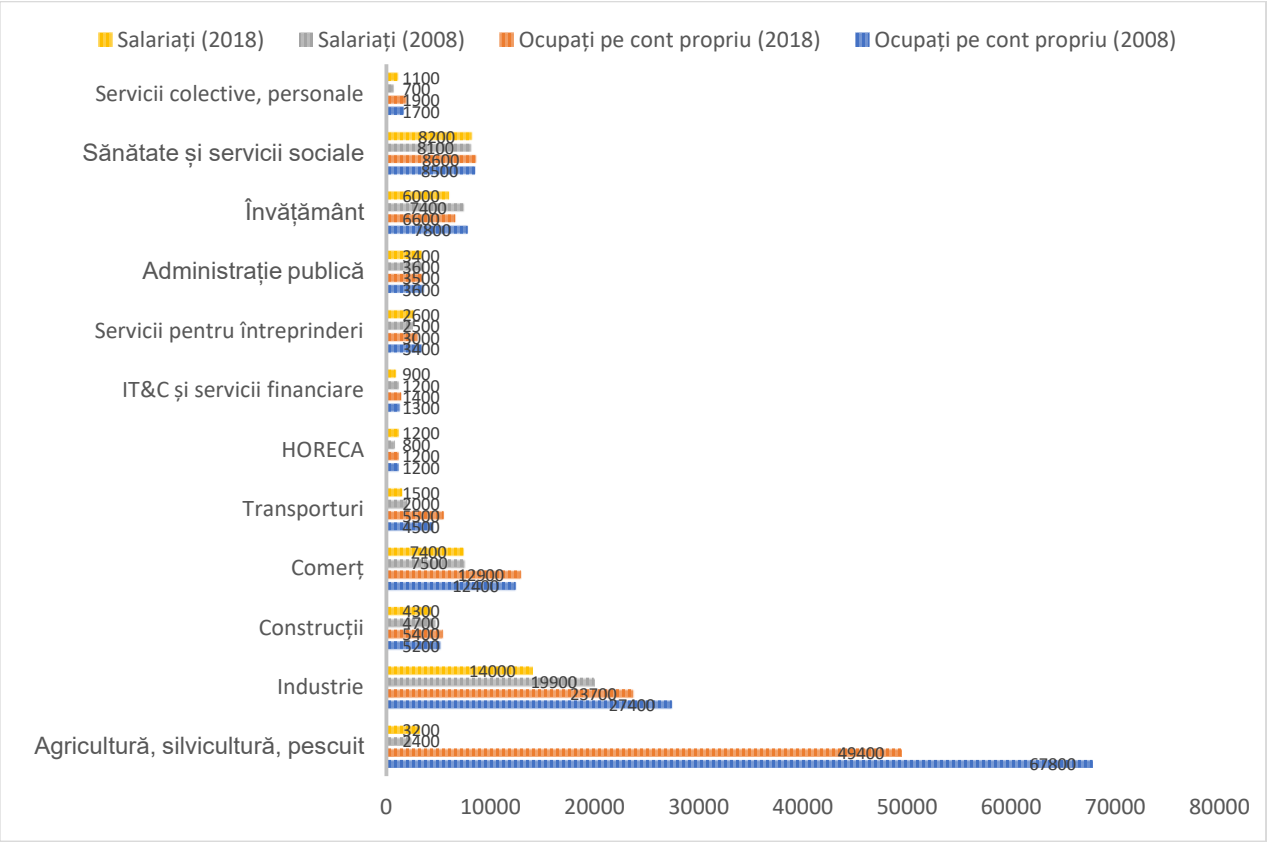
La nivelul anului 2018, doar 61,1% dintre aceste resurse de muncă erau însă efectiv prezente pe piața muncii, procent care plasa județul Vaslui peste media regională de 60,7% (pe locul 2, după Neamț), dar cu 10% sub media națională. Totuși, în comparație cu anul 2008, rata de activitate a populației a crescut cu circa 3 puncte procentuale, însă nu pe baza creșterii numărului de vasluieni activi economic, ci a reducerii bazei de raportare (volumul resurselor de muncă). Diferența dintre numărul de persoane în vârstă de muncă și cele active economic, de circa 85.000 de persoane, este dată de persoanele care, deși sunt în vârstă de muncă, au alt statut: elevi de liceu/școală profesională cu vârsta de 16-18/19 ani, studenți și elevi de școală postliceală (19-22/24 de ani), persoane

casnice, persoane întreținute (de ex. persoane cu dizabilități), deținuți, pensionari (sub vârsta de 65 de ani în cazul bărbaților, respectiv 60 de ani în cazul femeilor) etc.
În altă ordine de idei, nu toate persoanele active economic erau și ocupate, o parte importantă fiind reprezentată de șomeri. Astfel, rata ocupării persoanelor active era în anul 2018 de doar 55,9% din totalul resurselor de muncă, sub media regională (57,7%, locul 4 – la egalitate cu Botoșaniul), cea națională de 68,7% și ținta de 70% asumată de România în fața Comisiei Europene pentru anul 2020. Și în acest caz, se observă o creștere de 4 puncte procentuale a ratei ocupării față de anul 2008, exclusiv pe fondul restrângerii mai rapide a volumului resurselor de muncă (baza de raportare) și nicidecum a creșterii numărului de persoane care lucrează în județ. În fapt, numărul de persoane ocupate a scăzut cu peste 21.000 (-15%) în ultimul deceniu.
Structura ocupării forței de muncă în anul 2008 indica o pondere foarte ridicată a sectorului agricol (40%), mult peste media regională (31%) și cea națională (21%). În plus, peste 90% dintre persoanele ocupate în agricultură erau lucrători pe cont propriu sau neremunerați, ceea ce indică practicarea largă a agriculturii de subzistență, mai ales în mediul rural, unde perspectivele de ocupare în activități non-agricole sunt foarte reduse. Industria era al doilea sector ca pondere în total ocupării (19%), cu procent similar celui de la nivel regional, dar inferior mediei naționale de 23%, în principal pe fondul atractivității reduse a județului pentru investiții străine productive. Locul al treilea era ocupat de comerț, cu o pondere de peste 10% în ocupare, sub media regională (13%) și cea națională (14%) – pe fondul puterii de cumpărare scăzute a populației din județul Vaslui. În restul sectoarelor economice cu profil de piață (construcții, transporturi, intermedieri financiare, diferite servicii pentru întreprinderi și populație) ponderea ocupării era modestă și sub media regională și națională.

În schimb, județul Vaslui înregistra o pondere ridicată (peste 15%) a populației ocupată în sectoarele publice (administrație, sănătate, învățământ, servicii sociale), peste media regională (14%) și cea națională (12%). Așadar, în lipsa unor oportunități de ocupare în sectorul privat, cel public a ajuns să atragă o pondere ridicată din forța de muncă rămasă la nivel local, devenind vital pentru retenția persoanelor cu studii peste medie (post-liceale, universitare, post-universitare).

În comparație cu anul 2008, se observă o scădere importantă a numărului de persoane ocupate în agricultură (-18.400, adică -27%), industrie (-3.500/-14%) și învățământ (-1.200/-15%), în timp ce creșteri mai importante s-au înregistrat doar în transporturi (+1.000/+22%) și comerț (+500/+4%). Așadar, scăderea naturală a populației care practică agricultura, mai ales pe fondul îmbătrânirii forței de muncă din acest domeniu, dar și a migrației, precum și contracția sectorului industrial, afectat de pierderea treptată a competitității prin costul redus al forței de muncă, nu este compensată decât în foarte mică măsură de creșterea din sectorul serviciilor.

Figură 76 - Dinamica numărului de persoane ocupate și salariate din județul Vaslui, pe activități economice, între 2008 și 2018

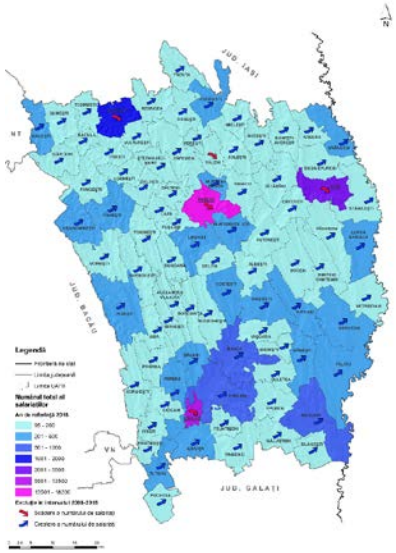
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Mergând mai departe cu raționamentul, doar 53.700 de vasluieni aveau în anul 2018 statutul de salariat, ceea ce reprezenta sub 44% din populația ocupată, sub media regională și națională (de 50-60%) și circa 20% din resursele de muncă totale. Acest lucru indică o pondere foarte ridicată a persoanelor apte de muncă care nu au un venit lunar stabil, mai ales în mediul rural, și care sunt cele mai expuse riscului de sărăcie.

În comparație cu anul 2008, numărul de salariați din județul Vaslui a scăzut cu 12% (-7.100), în timp ce la nivel regional a scăzut cu doar 4%, iar la nivel național a înregistrat chiar și o mică creștere (+0,4%). Pe domenii, s-au înregistrat scăderi mai ales în cazul industriei (-5.400/-31%) și a învățământului (-1.300/-18%), în timp ce unele creșteri mai importante s-au înregistrat doar în agricultură (+800/+33%), hoteluri și restaurante (+300/+38%), alte activități de servicii (+300/+97%).

Peste 71% din totalul locurilor de muncă sunt concentrate în mediul urban, cu precădere în municipiile Vaslui și Bârlad. Totuși, în comparație cu anul 2008, numărul locurilor de muncă din cele 5 orașe a scăzut cu aproape 25% (cu 6.083 în Vaslui, 4.689 în Bârlad, 984 în Huși, 843 în Negrești), mai ales pe fondul declinului activității industriale, în timp ce în mediul rural a crescut cu 56%, în principal pe fondul investițiilor din sectorul agricol. Creșteri importante s-au înregistrat în comunele Banca (+544), Zorleni (+312), Roșiești (+227), Costești (+220), Muntenii de Jos (+193), Lipovăț (+142), Muntenii de Sus (+140), Tutova (+139), Vutcani (+130), Găgești (+128), Grivița (+128), Drânceni (+119).

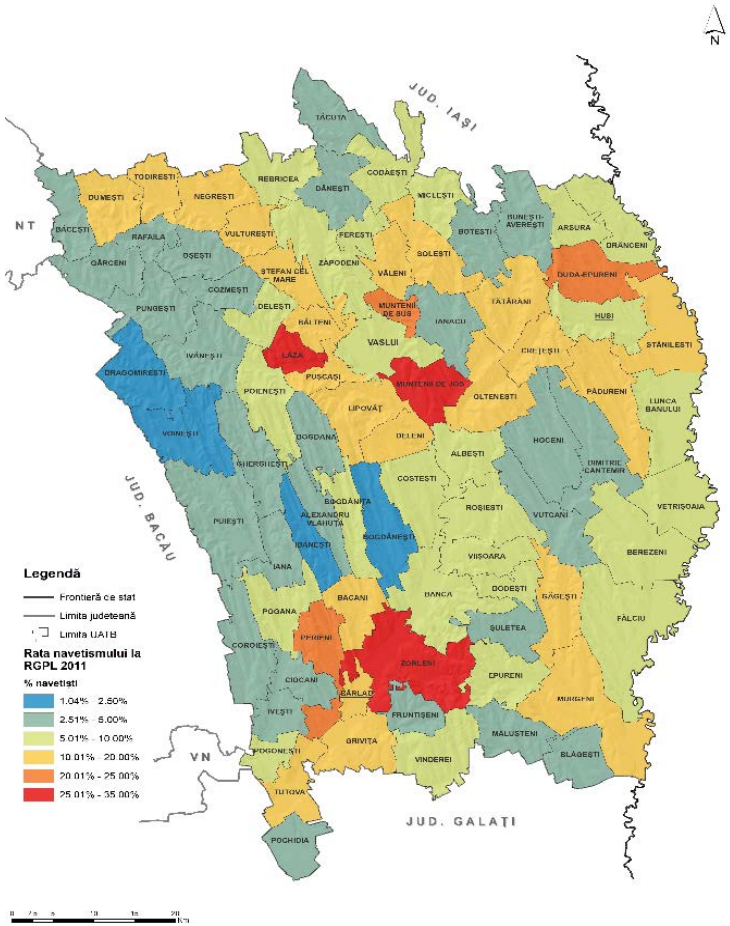
Figură 77 - Localizarea locurilor de muncă din județul Vaslui, în anul 2018, și dinamica lor în intervalul 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Distribuția inechitabilă a locurilor de muncă în interiorul județului conduce la existența unor fluxuri de navetism, preponderent de tip rural-urban. Astfel, la recensământul din 2011, aproape 10% din forța de muncă ocupată din județ practica naveta la locul de muncă. Fenomenul era mai intens în comunele din jurul centrelor urbane: Muntenii de Sus, Muntenii de Jos, Laza (în jurul municipiului Vaslui), Zorleni, Perieni (în jurul Bârladului), Duda-Epureni (în jurul Hușiului), cu efective pozitive la nivelul veniturilor înregistrate de locuitorii acelor zone, care nu mai trăiesc exclusiv din agricultură. În schimb, fenomenul era mult mai puțin prezent în zonele aflate la distanțe mari de orașe, precum Ibănești, Voinești, Bogdănești, Dragomirești, Vutcani, Gherghești, Dănești, Gârceni, Coroiești, Băcești, Hoceni, Puiești etc., efectul fiind nivelul foarte redus al ocupării formale și gradul mai ridicat de sărăcie în cazul acestora. Dezvoltarea acestor zone nu se poate realiza eficient doar prin stimularea sectorului agricol, care are impact limitat asupra ocupării în contextul trecerii la agricultura în ferme mari tehnologizate, ci trebuie însoțită și de conectarea lor mai bună la centre urbane capabile să genereze locuri de muncă în activități non-agricole.

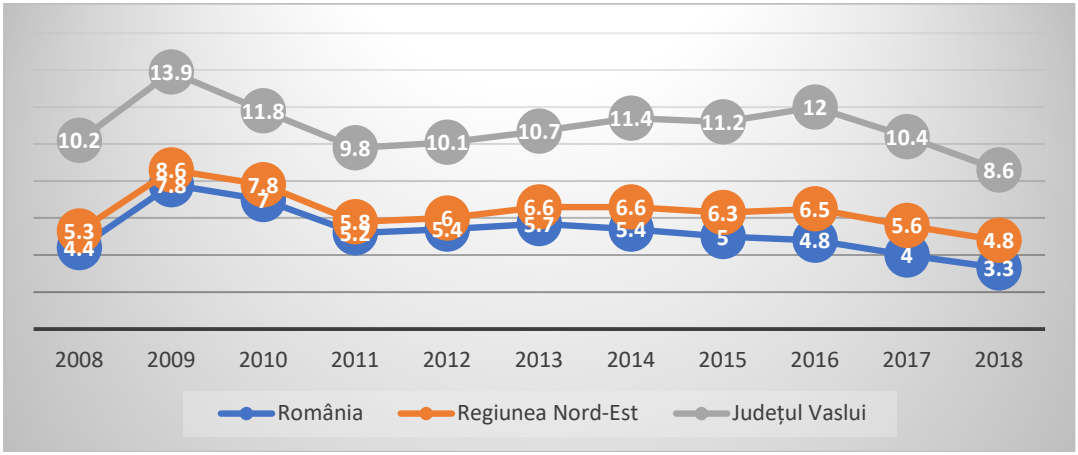
Figură 78 - Rata navetismului, la nivel de UAT din județul Vaslui, la recensământul din 2011

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Rezultatele finale ale RGPL 2011

Numărul de șomeri din județul Vaslui a ajuns în anul 2018 la circa 11.600, la jumătate față de anul de vârf 2009, când efectele crizei globale s-au resimțit puternic și la nivellocal . După cum am văzut anterior, această scădere a numărului de șomeri nu poate fi pusă pe seama creării de noi locuri de muncă, ci mai degrabă a înăspririi condițiilor de acordare a ajutoarelor sociale, în condițiile în care beneficiarii de venit minim garantat apți de muncă au obligația de înscriere la AJOFM, precum și a migrației externe sau interne a persoanelor care au rămas fără loc de muncă. În pofida acestei scăderi, județul Vaslui avea în anul 2018 o rată a șomajului de 8,6%, cea mai ridicată din România, aproape dublă față de media regională, respectiv triplă față de cea națională.

Figură 79 - Rata șomajului la nivel național, regional și județean, în perioada 2008-2018

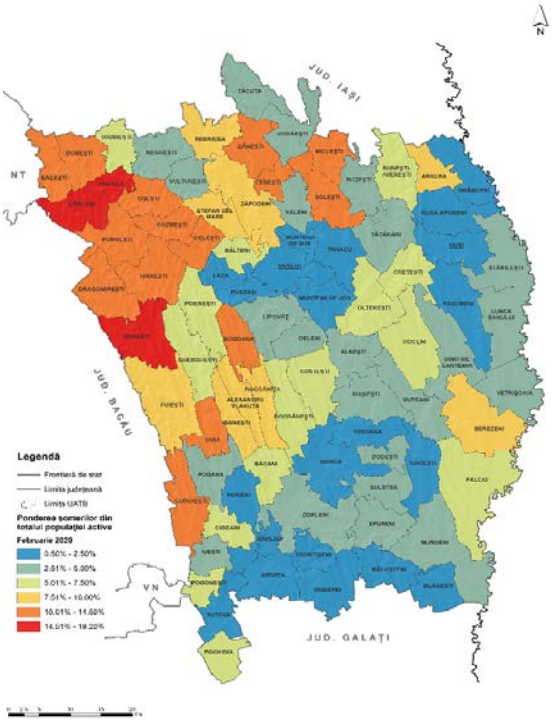
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Datele INS indicau faptul că 88,6% dintre șomeri din județul Vaslui nu beneficiau de drepturi bănești, fiind așadar șomeri pe termen lung. În ceea ce privește nivelul de studii, peste 89% absolviseră studii primare, gimnaziale sau profesionale, 10% studii liceale și postliceale și mai puțin de 1% studii superioare. Așadar, creșterea gradului de instruire și calificare a resurselor de muncă din județ reduce riscul acestora de a nu găsi un loc de muncă. Pe sexe, se poate observa o pondere de 60% a bărbaților, respectiv de 40% a femeilor, o explicație fiind și profilul industrial al județului, axat pe activități (de ex. industria textilă și a pielăriei, industria alimentară etc.) care angajează preponderent femei. Pe medii de rezidență, 13% dintre șomeri provin din mediul urban și 87% din cel rural, unde există un număr mai mare de beneficiari de venit minim garantat apți de muncă, dar și oportunități reduse de ocupare, mai ales în sectorul formal, non-agricol.

Deși în marea majoritate a localităților din județ, numărul de șomeri a scăzut post-criză, există totuși și excepții, precum comunele Băcani, Băcești, Berezeni, Bogdănești, Boțești, Dănești, Dumești, Ferești, Gârceni, Miclești, Osești, Rafaila, Rebricea, Solești, Voinești.

INS pune la dispoziție date mai recente cu privire la ponderea șomerilor în totalul resurselor de muncă cu domiciliul în fiecare UAT. Astfel, cele 3 municipii (Vaslui, Bârlad, Huși), comunele Banca, Blăgești, Drânceni, Duda-Epureni, Grivița, Mălușteni, Muntenii de Jos, Muntenii de Sus, Pădureni, Perieni, Pușcași, Tutova, Viișoara înregistrau cele mai reduse ponderi ale șomerilor. La polul opus, comunele Băcești, Bogdana, Coroiești, Cozmești, Dănești, Delești, Dragomirești, Dumești, Ferești, Gârceni, Iana, Ivănești, Miclești, Osești, Pungești, Rafaila, Solești, Voinești înregistrează un procent de 10-20% din numărul persoanelor apte de muncă. Aceste date trebuie totuși privite cu precauție pentru că sunt puternic influențate de politica locală de acordare a ajutoarelor sociale. În plus, în mediul rural ocuparea informală în agricultură ”maschează” amploarea reală a fenomenului de șomaj.

Figură 80 - Ponderea șomerilor în totalul populației apte de muncă, la nivel de UAT, în luna februarie 2020

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS.

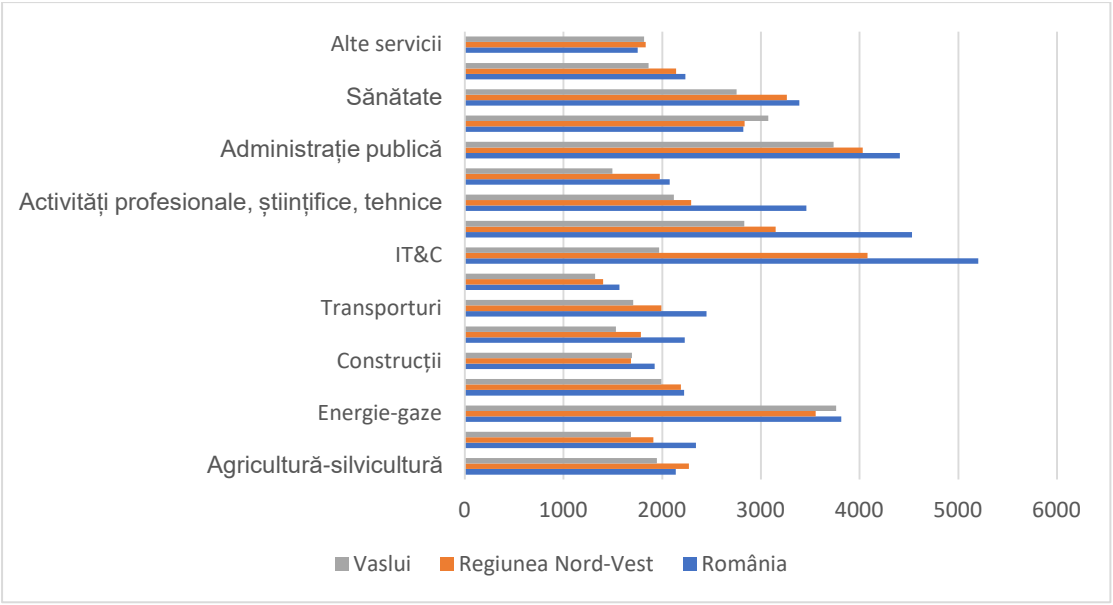
Salariul mediu net lunar în județul Vaslui era în anul 2018 de 2.161 lei, mai mult decât dublu față de anul 2008, dar cu 7% sub media regională și cu 18% sub cea națională, ceea ce explică și fenomenul îndelungat de migrațiune internă a forței de muncă locale. Diferențele față de destinațiile preferate de migrație ale localnicilor sunt și mari: +38% în București și +21% în Iași, tinzând să se adâncească de la un an la altul, mai ales în sectorul privat. Diferențele de salarizare față de alte țări UE (Spania, Italia, Germania, Marea Britanie, Franța) către care migrează vasluienii ajung până la 1:4 - 1:5.

Pe domenii, cele mai mari salarii din județul Vaslui se plăteau în anul 2018 în energie electrică și gaze (3.761 de lei), administrația publică (3.736), învățământ (3.076 lei), intermedieri financiare și asigurări (2.831 lei), sănătate și servicii sociale (2.752 lei), silvicultură (2.751 lei), fabricarea băuturilor (2.413 lei), depozitare și activități auxiliare pentru transporturi (2.403 lei), captarea și tratarea apei potabile (2.309 lei), fabricarea mașinilor și utilajelor (2.262 lei), în timp ce restul domeniilor se situau sub media județeană. Salariații cu cele mai mici salarii (între 1.200 și 1.500 de lei net/lună, nivel apropiat de salariul minim pe economie) erau cei din industria textilă, a încălțămintei, a prelucrării lemnului, a produselor din hârtie, a tipăririi, a fabricării produselor din plastic, a confecțiilor metalice, a

transporturilor rutiere, a hotelurilor și restaurantelor, a activităților auxiliare asigurărilor și intermedierilor financiare, a serviciilor administrative și suport (pază, curățenie etc.).

Salariile din județul Vaslui se situează sub cele de la nivel național și regional în majoritatea domeniilor, singura excepție notabilă fiind învățământul. În general, salariile din sectorul public par să fie aliniate la cele din alte zone ale țării, în timp ce cele din sectorul privat, mai ales din ramurile cu valoare adăugată mare, precum servicii financiare, IT, activități profesionale și tehnice sunt mult mai reduse, ceea ce nu face atractiv județul pentru retenția forței de muncă înalte calificate.

Figură 81 - Salariul mediu net lunar, pe activități economice, pe la nivel județean, regional, național, în anul 2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Capitolul 6. Servicii publice

6.1. Transportul interurban

Transportul interurban (rutier) de călători în interiorul județului se asigură de către diverși operatori privați, în baza Programului de transport public județean de persoane prin curse regulate 2013-2019, elaborat și aprobat de către Consiliul Județean Vaslui, care a fost actualizat de mai multe ori și prelungit până la data de 30 iunie 2023, în baza unei hotărâri din luna ianuarie 2020. Acesta cuprinde 118 trasee, cu o lungime totală de 4.063 km și un necesar de 136 de mijloace de transport, toate având capete în centrele urbane ale județului, unde există și autogări, care sunt atribuite printr-o procedură transparentă, competitivă, operatorilor din domeniu pentru o durată de 5 ani. Programul stabilește pentru fiecare traseu stațiile de capăt, cele intermediare, numărul de curse planificate/zi, capacitatea minimă de transport, numărul de vehicule necesare, zilele și programul de circulație. Mai mult, conform ultimelor modificări legislative, programul de circulație este stabilit pentru a acomoda și programul de transport al elevilor, aceștia fiind unii dintre cei mai frecvenți pasageri, alături de navetiști. În acest sens, CJ colaborează cu autoritățile locale, instituțiile de învățământ, operatorii de pe traseu, angajatori etc. pentru a adapta, de câte ori este necesar, traseele la nevoile acestora.

Traseele cu cel mai mai mare număr de curse/zi sunt:

- din municipiul Vaslui spre: Muntenii de Sus (17), Crasna-Bârlad (14), Pușcași (13), Solești-Satu Nou (10);
- din municipiul Bârlad spre: Zorleni (17+12), Perieni (15), Grivița-Odaia Bursucani (13), Zorleni-Popeni (12), Crasna-Vaslui (13), Pogonești (11);
- din municipiul Huși spre: Crasna-Vaslui (16), Stănilești-Otețoaia (11).

Toate acestea sunt trasee mai degrabă suburbane, care pot, conform Ordinului MT/MDRAP nr. 1158/2336/2019 să fie incluse în programul local de transport al unei ADI de transport metropolitan, însă doar cu acordul operatorului care a primit traseul și al CJ Vaslui. Așadar, în ipoteza în care operatorii actuali ar refuza să renunțe la aceste trasee, cel mai târziu în anul 2023, la aprobarea noului programul de transport, în județ ar putea exista curse de transport metropolitan. Principalul avantaj al acestora ar fi mai buna integrare cu transportul urban din interiorul municipiilor Vaslui și Bârlad (de ex. un singur bilet/abonament, renunțarea la transferul de pe un mijloc de transport pe altul pentru a ajunge în zona centrală etc.). La Vaslui există deja înființată o astfel de ADI (Zona Metropolitană Vaslui), iar ambele orașe au investit sume importante în flota de autobuze electrice, hibrid și troleibuze.

La polul opus traseele cu cel mai mic număr zilnic de curse sunt: Vaslui-Huși-Ghermănești (1), Bârlad-Vetrișoara-Huși (1), Bârlad-Movileni-Coroiești (1), Huși-Fălciu (1), Vaslui-Pungești-Trohan (2), Vaslui-Moara Sima-Rădeni (2), Vaslui-Negrești-Șofronești (2), Vaslui-Stoiești-Murgeni (2), Bârlad-Murgeni-Tupilați (2), Bârlad-Dragomirești-Vaslui (2),

Bârlad-Murgeni-Vetrișoara (2), Bârlad-Puiești-Lălești (2), Bârlad-Movileni-Mireni (2), Bârlad-Grivița-Obârșeni (2), Bârlad-Mânzătești (2).

Localitățile cu necesar de deservire care încă nu beneficiază de trasee sunt amplasate în comunele Băcești (Băbușa, Păltiniș), Berezeni (Mușata, Stuhuleț), Bogdana (Găvanu), Boțești (Tălpigeni), Dănești (Bereasa, Rășcani), Deleni (Moreni), Dragomirești (Doagele, Popești), Ghergheşti (Drăxeni), Gârceni (Slobozia), Ivănești (Buscata, Coșca), Oșești (Pădureni), Pușcași (Poiana lui Alexa), Vetrișoara (Bumbăta), Vinderei (Docani). Acestea vor putea beneficia de acest serviciu prin modificarea traseelor existente sau la momentul configurării în anul 2023 a noului program județean.

6.2. Transportul public urban

Transportul public de călători cade în sarcina autorităților locale, care îl pot asigura prin companii proprii sau prin concesionare către un operator privat. În prezent, acesta este disponibil în municipiul Vaslui (operator fiind compania publică TRANSURB, pe 26 de trasee, cu circa 20 de vehicule), Bârlad (operator fiind compania privată UNISTIL, pe 6 trasee, cu 10 vehicule), respectiv Huși (operator fiind compania municipală ANTA 95, pe 3 trasee).

În perioada de programare 2014-2020, toate cele municipii au accesat fonduri europene pentru dezvoltarea și modernizarea transportului public. Astfel, municipiul Vaslui implementează un proiect în valoare de peste 20 mil. Euro pentru extinderea traseelor de troleibuz, realizarea a 25 de stații noi cu informare dinamică privind timpul de așteptare, achiziționarea a 8 autobuze hibrid, a 10 troleibuze. Un alt proiect de construcție a depoului pentru noile vehicule se află în evaluare. Acestea completează investițiile realizate în perioada de programare 2007-2013 (extindere și reabilitare linie de troleibuz, stația de redresare, terminal intermodal) și vor asigura un transport public ecologic și de calitate. Municipiul Bârlad va achiziționa, tot cu fonduri POR 2014-2020, 10 autobuze electrice, va amenaja un depou pentru acestea, două noi trasee, și va monta panouri de informare în stații. Nu în ultimul rând, municipiul Huși va achiziționa și el din aceeași sursă un număr de 10 autobuze electrice. În acest context, se creează bazele pentru dezvoltarea unor sisteme de transport metropolitan în jurul celor 3 municipii, mai ales în condițiile în care Bârladul și Hușiul vor avea, la rândul lor, operatori proprii de transport public (precondiție pentru atragerea fondurilor).

6.3. Sănătate

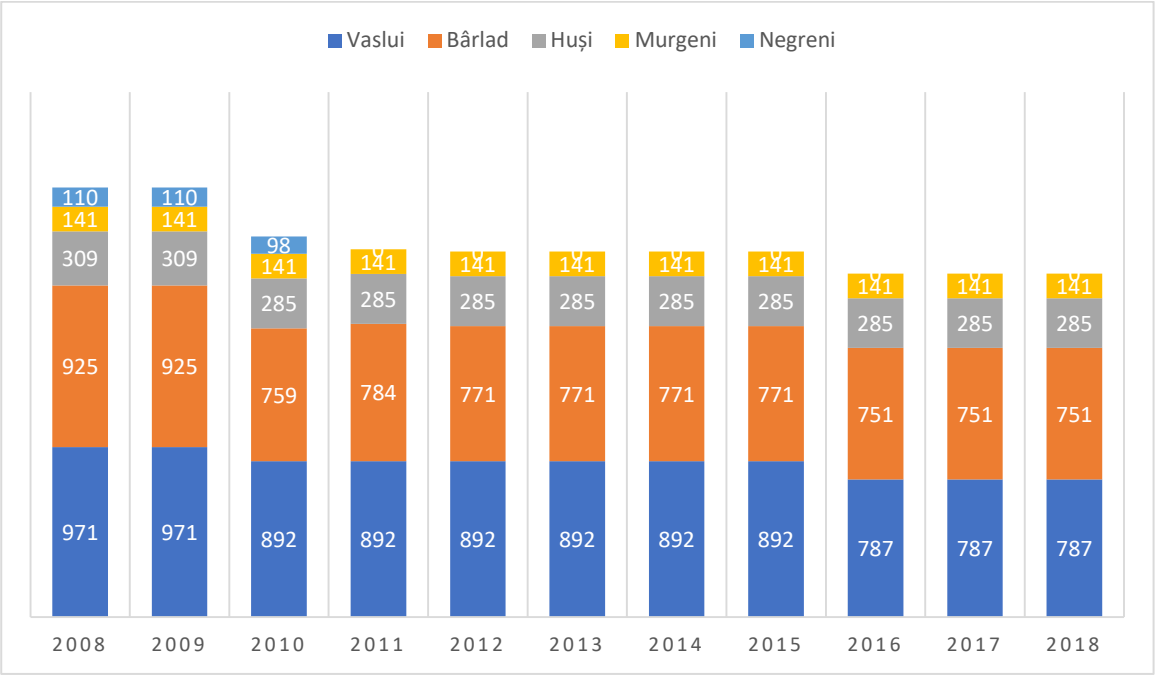
La nivelul județului Vaslui funcționau, la sfârșitul anului 2018, următoarele unități sanitare în sistem public:

- 4 spitale (la Vaslui, Bârlad, Huși și Murgeni) + 1 secție exterioară (Puiești);
- 3 ambulatorii integrate spitalelor (la Vaslui, Bârlad, Huși);
- 4 dispensare integrate spitalelor (la Vaslui, Bârlad, Huși);
- 3 centre de sănătate mintală (la Vaslui, Bârlad);
- 2 unități medico-sociale (la Băcești, Codăești);
- 1 centru medical de specialitate – diabet zaharat, nutriție, boli metabolice (la Vaslui);
- 1 cabinet medical de medicină generală (la Vaslui);
- 46 de cabinete medicale școlare (la Vaslui, Bârlad, Huși, Negrești);
- 3 cabinete stomatologice școlare(la Bârlad);
- 1 cabinet stomatologic – medicină dentară de urgență (la Vaslui);
- 6 farmacii în cadrul spitalelor (la Vaslui, Bârlad, Huși, Murgeni);
- 3 puncte farmaceutice în cadrul spitalelor (la Vaslui și Bârlad);
- 33 de laboratoare medicale în cadrul spitalelor (la Vaslui, Bârlad, Huși, Murgeni);
- 1 centru de transfuzie (la Bârlad).
- 2 cabinete de medicale de altă specialitate – medicină sportivă (la Vaslui).

Față de anul 2008, infrastructura publică de sănătate s-a redus prin închiderea spitalelor(implicit și a ambulatoriilor, farmaciilor, cabinetelor etc. integrate acestora) de la Negrești și Tutova, respectiv comasarea Spitalului de Copii din Bârlad cu Spitalul Municipal. Anterior, și fostele spitale din Băcești, Codăești (transformate de Consiliul Județean în unități medico-sociale pentru vârstnici), Drânceni (cu profil balnear), Poienești și Vutcani au fost închise.

În acest context, numărul de paturi de spital din județul Vaslui a ajuns în anul 2018 la doar 1.977, în scădere cu 23% față de anul 2008, respectiv cu 52% față de anul 1990, în linie cu politica europeană și națională de a reduce spitalizarea continuă și a susține spitalizarea de zi și tratamentul în ambulatorii. Totuși, cu o medie de un pat la circa 189 de locuitori rezidenți, județul Vaslui ocupă o poziție medie în context național și chiar regional (o diferență în minus de doar 300 de paturi față de județul Neamț, care are o populație mult mai numeroasă).

Figură 82 - Numărul de locuri în spitalele publice din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

1) **Spitalul Județean de Urgență Vaslui** – se află în subordinea Consiliului Județean și se încadrează în a categoria a III-a (nivel de competență mediu, fiind în curs de re-acreditare în anul 2020), conform metodologiei Ministerul Sănătății. Acesta funcționeaz pe trei amplasate situate la o distanță de circa 4-5 km unul de altul, respectiv: cel de pe Str. Ștefan cel Mare - unde se găsesc majoritatea secțiilor, cel din Str. Dr. Ghelerter (Spitalul nr. 2) – unde funcționează secțiile de psihiatrie și boli infecțioase, respectiv cel din Str. M. Kogălniceanu, unde își desfășoară activitatea ambulatoriul integrat (policlinica). Per ansamblu, spitalul are o capacitate de 787 de paturi în 13 secții și 18 compartimente, la care se adaugă 24 de paturi pentru însoțitori și 18 pentru spitalizarea de zi. Acesta deservește o zonă cu o populație de circa 230.000 de locuitori. Acesta oferă specialități unice la nivel județean (HIV/SIDA copii, sănătate mintală copii, neurochirurghie, chirurgie și ortopedie pediatrică, endoscopie bronșică, chirurghie buco-maximo-facială, medicină legală, audiologie, alergologie și imunologie, hematologie, genetică medicală, chirurgie plastică și reconstructivă). În total, unitatea are prevăzute în organigramă peste 1.600 de posturi (dintre care doar 75% sunt ocupate) și a dispus în anul 2019 de un buget de circa 35 mil. Euro, realizate mai ales pe baza

contractului de servicii medicale încheiat cu CNAS, în cuantumul serviciilor furnizate, dar și circa 2,5 mil. Euro de la CJ pentru investiții și cheltuieli curente.

În anul 2019, Spitalul Județean a spitalizat aproape 37.000 de pacienți, dintre care 25.800 în regim continuu, iar 11.100 în regim de zi, la care se adaugă 74.100 consultați în ambulatoriu și 70.100 în UPU, valori în creștere față de anul 2018. Toate acestea au fost realizate cu un număr de doar 155 de medici.

CJ Vaslui implementează în prezent un proiect în valoare de peste 3 mil. Euro cu fonduri POR 2014-2020 pentru extinderea UPU cu un nou corp de clădire și dotarea acesteia cu aparatură. Spitalul implementează cu fonduri POCU un proiect de formare a personalului medical în domeniul implementării programelor prioritare de sănătate și alte două proiecte pentru dotarea cu aparatură medicală, finanțate din fonduri de cooperare transfrontalieră. În plus, cu fonduri de la bugetul de stat se construiește un nou ambulatoriu în curtea spitalului, urmând ca acesta să fie dotat cu aparatură modernă prin POR 2014-2020, în urma unei investiții cumulate de circa 8 mil. Euro. Cu fonduri de la bugetul CJ Vasui se ridică în prezent un pavilion dedicat spitalizării de zi, investiție în valoare de aproape 1 mil. Euro. Proiectele de viitor vizează Spitalul nr. 2, cu fonduri guvernamentale, care este planificat să aibă 204 paturi în 43 de saloane plus 18 paturi în săli de tratament, precum și extinderea blocului operator. În perioada 2010-2017, CJ Vaslui a implementat, cu finanțare prin POR 2007-2013, un proiect de modernizare și dotare a Spitalului Județean, în valoare de 15 mil. Euro, care a făcut ca acesta să ofere astăzi condiții moderne de cazare, diagnostic și tratament.

2) **Spitalul Municipal de Urgență "Elena Beldiman" Bârlad** – este tot un spital de categoria a III-a, ca și cel din Vaslui, aflat în subordinea municipalității, în proces de re-acreditare în anul 2020, care deservește o zonă de 110.000 locuitori din județul Vaslui, la care se adaugă și pacienți din județele învecinate (Bacău, Vrancea, Galați), cu un număr de 764 paturi pentru spitalizarea continuă și 47 pentru cea de zi. Acesta are 13 secții și 10 compartimente, un compatiment de primiri urgențe, un ambulatoriu integrat, un centru de hemodializă, un dispensar TBC, o farmacie, un cabinet stomatologic, 4 laboratoare etc. Numărul de posturi din organigramă este de circa 1.200, din care 80% sunt ocupate. În anul 2019, unitatea a spitalizat 37.000 de pacienți, dintre care 25.500 în regim continuu și 11.500 în regim de zi, la care s-au adăugat 68.400 de consultații în ambulatoriu, toate cu circa 170 de medici (inclusiv rezidenți). În prezent, sunt în desfășurare lucrări de creștere a eficienței energetice la clădirea Secției Pediatrie (fostul Spital de Copii comasat), cu fonduri europene, prin POR 2014-2020, precum și un proiect de extindere și dotare ambulatoriu de specialitate, tot cu fonduri POR – lucrări ce vor cumula peste 5 mil. Euro.

3) **Spitalul Municipal "Dimitrie Castroian" Huși** – este un spital de categoria a IV-a, din subordinea municipalității, care deservește o zonă de circa 70.000 de locuitori. Acesta dispune de 14 secții și compartimente, ambuatoriu integrat, compartiment de primire a urgențelor, laboratoare, dispensar TBC, cabinet de planning familial etc. și spitalizează anual circa 23.000 de pacienți, dintre care jumătate în

regim de zi. Numărul total de posturi din organigramă este de peste 500. În prezent, Primăria Huși derulează un proiect în valoare de peste 1 mil. Euro, cu fonduri POR 2014-2020, care vizează modernizarea și dotarea ambulatoriului. Planul de conformare în vederea re-acreditării vizează înființarea unei secții de sine stătătoare pentru spitalizare de zi, montarea unei stații de epurare, înlocuirea pavimentelor etc.

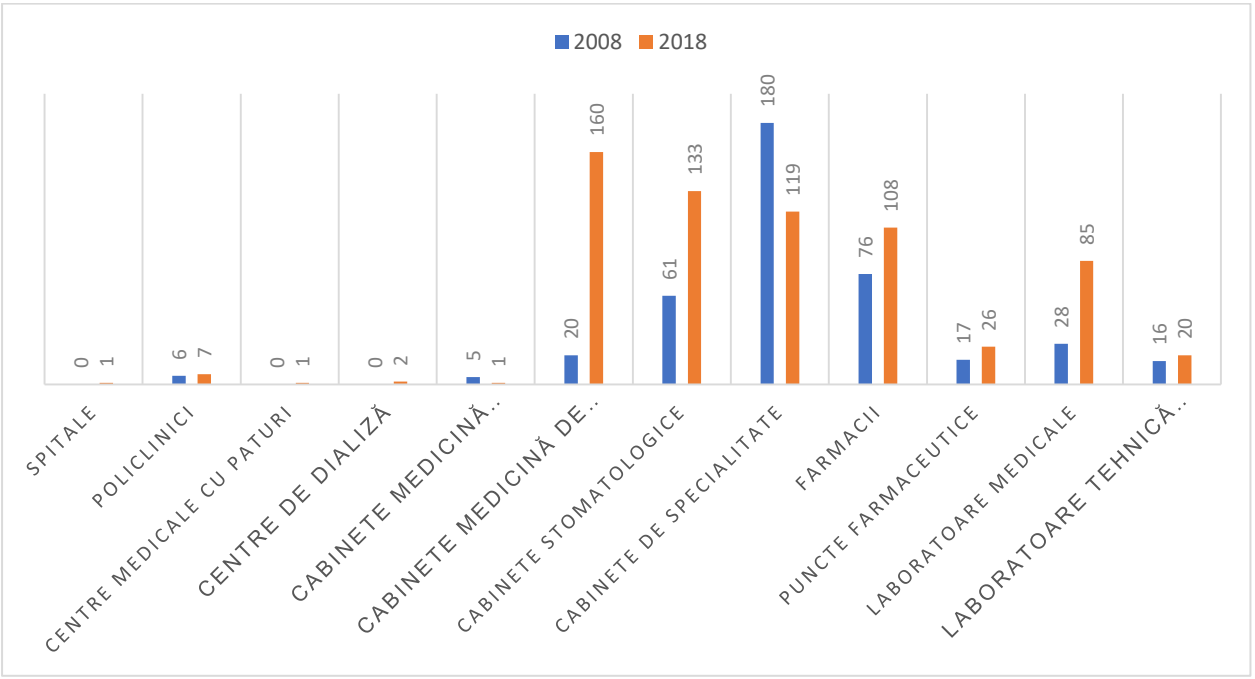
4) **Spitalul de Psihiatrie Murgeni** – este un spital din subordinea Primăriei Murgeni, care e încadrat în categoria V-a, fiind în proces re-acreditare. Spitalul dispune de o secție (psihiatrie cronici – unică în județ) și 3 compartimente (medicină internă, pediatrie, psihiatrie adulți) cu 141 de paturi pentru spitalizare continuă, laboratoare, cameră de gardă și farmacie. Spitalul are normate peste 120 de posturi, din care puțin peste jumătate sunt ocupate, deservind o populație de circa 45.000 de locuitori. Numărul internărilor este de circa 2.000/an. Recent, Primăria Murgeni a reușit să atragă o finanțare de 3 mil. Euro de la bugetul de stat, prin CNI, pentru reabilitarea, modernizare și extinderea spitalului, prin construcția a două noi pavilioane pentru pacienții psihiatrici și a unei maternități.

5) **Centrul de asistență medico-socială Băcești** – se află în subordinea CJ Vaslui și are o capacitate de 101 paturi, oferind servicii complexe de îngrijire, tratament, sociale pentru bolnavii cronici cu probleme sociale. Aceasta dispune de 3 medici, asistenți sociali, psihologi, logoped, kinetoterapeut, fizioterapeut, profesori CFM etc., numărul total de angajați fiind de peste 100. Centrul a elaborat un proiect în vederea atragerii de fonduri europene, prin POC RO-MD 2014-2020, pentru extindere, modernizare, reabilitare, dotare. Acesta a beneficiat și în perioada 2007-2013 de fonduri europene pentru dezvoltarea și modernizarea serviciilor oferite, prin care și-a extins capacitatea și și-a diversificat activitățile. CAMS Băcești este furnizor acreditat de servicii sociale.

6) **Centrul de asistență medico-socială Codăești** – tot din subordinea CJ, are o capacitate de doar 40 de locuri, oferind, în mare parte, aceleași servicii ca și cel din Băcești. Centrul a beneficiat în perioada de programare 2007-2013 de lucrări de reabilitare, modernizare, extindere și dotare din fonduri europene. CAMS Codăești este furnizor acreditat de servicii sociale.

Rețeaua privată de servicii medicale din județul Vaslui cuprindea, la sfârșitul anului 2018, următoarele tipuri de unități:

Figură 83 - Numărul de unități medicale private din județul Vaslui în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

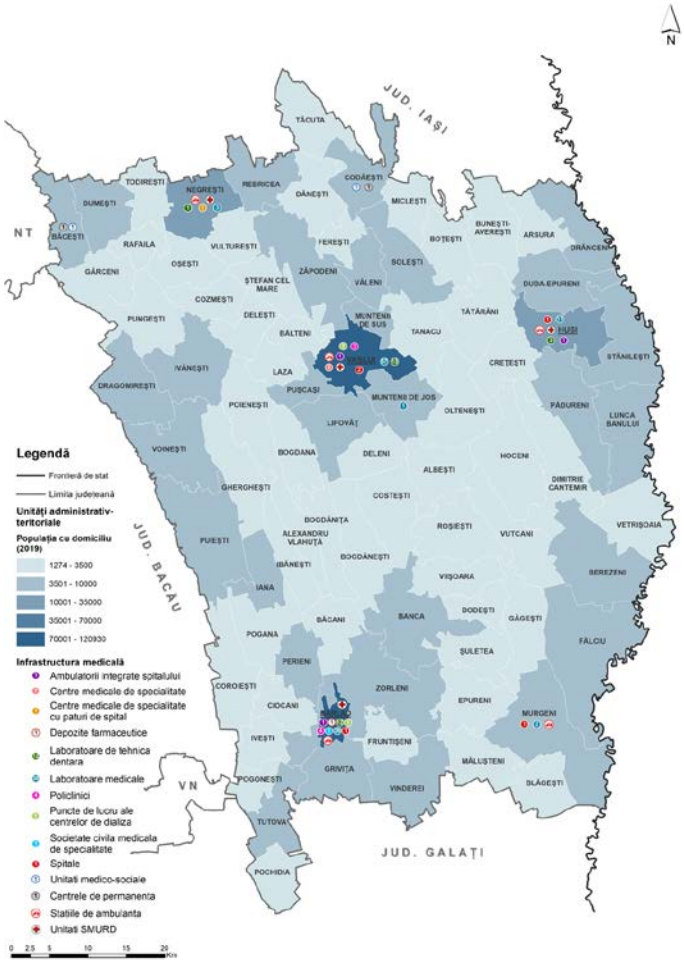
După cum se poate observa, numărul unităților sanitare a crescut, compensând capacitatea limitată a sectorului public și unele deficiențe ale acestuia. Această creștere s-a remarcat mai ales în cazul medicinei stomatologice, a aprovizionării cu medicamente, a dializei și a medicinei de laborator. Cele două spitale private din județ sunt:

- Recumed Vaslui – cu 32 de paturi, din care 18 pentru îngrijiri paleative și 14 pentru spitalizare de zi în oncologie;
- Spitalis Negrești – cu 13 paturi pentru spitalizare de zi în diabet zaharat, pediatrie, chirurgie, obstretică-ginecologie, recuperare-medicină fizică-balenologie.

Dacă în mediul urban, situația asistenței medicale este una rezonabilă, pe fondul prezenței spitalelor, dar și a numeroaselor clinici, cabinete, laboratoare, farmacii etc. private, în mediul rural accesul la servicii de sănătate este mult mai dificil. Conform datelor INS, la sfârșitul anului 2018, existau comune fără cabinet de medicină de familie (Albești, Arsura, Coroiești, Dodești, Găgești, Ibănești, Mălușteni, Muntenii de Sus, Pochidia, Tanacu), fără farmacii/puncte farmaceutice (Arsura, Bogdănița, Crețești, Găgești, Ibănești, Poienești, Todirești, Viișoara, Vulturești, Vutcani). Laboratoare de analize există doar în comuna Muntenii de Jos, cabinete de specialitate doar

în comunele Codăești, Oltenești și Vetrișoara, laboratoare de tehnică dentară și cabinete medicale școlare în niciuna, iar cabinete stomatologice în doar 20 de comune (sub 25% din total).

Figură 84 - Distribuția unităților medicale din județul Vaslui pe UAT, în anul 2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

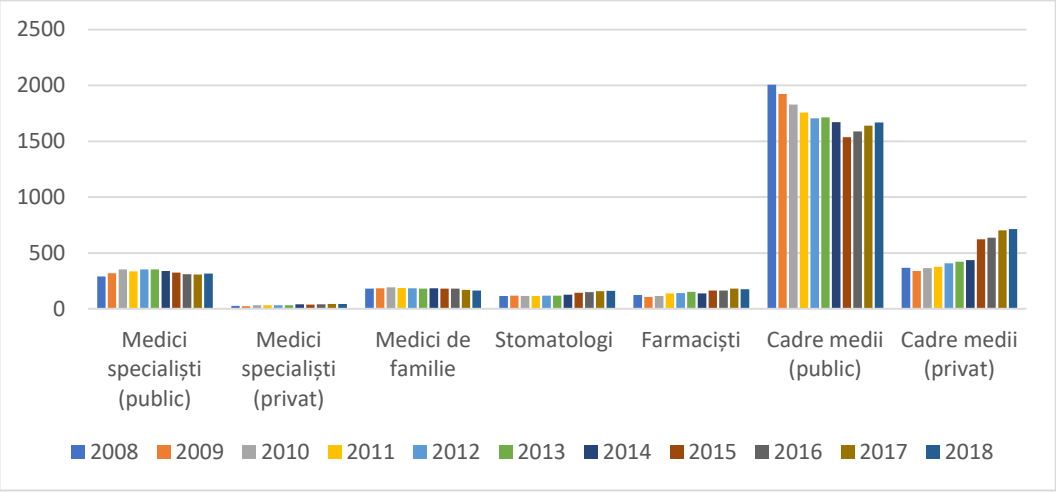
Totuși, la nivelul județului Vaslui funcționează 13 centre de permanență medicală, fiecare cu minim 5 medici de familie care fac gărzi prin rotație, care asigură permanență medicală gratuită în weekend și pe durata sărbătorilor, precum și gestionarea micilor urgențe prin tratamente, dintre care 3 în mediul urban (Bârlad, Huși, Negrești) și 10 în mediul rural (Dragomirești, Tutova, Stănilești, Oltenești, Duda-Epureni, Puiești, Vutcani, Ivănești, Cozmești și Codăești). În anul 2018, peste 20.000 de pacienți s-au adresat acestor centre.

Serviciul Județean de Ambulanță Vaslui are substații la Bârlad, Huși, Negrești, Murgeni și dispune de un parc de doar 34 de autovehicule de intervenție, dintre care doar două sunt de tip C2 (terapie intensivă), jumătate din parc fiind reînnoit în perioada 2018-2019, restul fiind extrem de uzat. ISU "Podul Înalt", prin SMURD, deține, la rândul lui, 8 ambulanțe, la punctele de lucru din Vaslui, Bârlad, Huși și Negrești, la care s-au adăugat încă două noi în anul 2019.

Cabinetele medicilor de familie (și chiar unele farmacii) din mediul rural funcționează, de obicei, în clădiri deținute de primării, a căror stare variază de la un caz la altul. Totuși, ca remarcă generală, acestea au un grad de dotare cu aparatură sau mobilier minimal. Cu toate acestea, unele dintre primării au reușit atragerea de fonduri de la bugetul de stat pentru construcția / reabilitarea / moernizarea / dotarea dispensarelor comunale: Alexandru Vlahuță, Băcești, Fierești, Muntenii de Sus, Rafaila, Todirești, Viișoara, Ciocani, Găgești, Iana, Laza, Văleni (clădire nouă), Bălteni, Lunca Banului, Poienești, Șuletea, Tudova, Vutcani, Banca, Bogdănești, Fălciu, Ivănești, Roșiești, Tanacu (reabilitare / modernizare / extindere / dotare). Așadar, la nivelul anului 2020/2021 peste 25% dintre comunele din județ ar trebui să beneficieze de infrastructură modernă pentru asistența medicală primară.

La finalul anului 2018, conform datelor INS, în sistemul sanitar din județul Vaslui activau 525 de medici (dintre 164 de familie), 161 de stomatologi, 176 de farmaciști, 184 de specialiști cu studii superioare (dintre care 94 de asistenți medicali cu studii superioare, dar și biologi, psihologi, kinetoterapeuți etc.), 2.381 de cadre cu studii medii (din care 2.125 de asistenți medicali) și 1.268 de persoane care ocupau posturi auxiliare.

Figură 85 - Dinamica personalului medical, în sectorul sanitar public și privat din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În anul 2018, numărul populației rezidente ce a revenit, în medie, la un cadru medico-sanitar (sector public și privat) se prezenta astfel:

Tabel 2 - Număr de locuitori rezidenți per cadru sanitar, în anul 2018, la nivel național, regional și județean

Personal medical	România	Regiunea Nord-Est	Județul Vaslui
Medic de familie	1619	1999	2299
Medic specialist	401	506	1044
Stomatolog	1183	1700	2342
Farmacist	1105	1200	2142
Personal medical cu studii medii	134	143	158

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Principala problemă cu care se confruntă în prezent sistemul sanitar din județ este deficitul de medici de familie, care e prezent și în mediul urban, și în cel rural. Cei mai mulți dintre aceștia se apropie sau chiar au depășit vârsta de pensionare, alții au preferat să migreze către ramuri ale medicinei mai bine plătite, iar cei tineri nu sunt atrași de acest domeniu, care presupune navetă, venituri modeste și un număr mare de consultații/zi. Deși legislația permite medicilor de familie să-și deschidă puncte de lucru în alte comune de pe o rază de 15 km față de cabinetul principal, interesul este redus pentru că aceștia au deja un număr mare de pacienți înscriși.

Spitalele din județ, ca și Serviciul de Ambulanță Vaslui, înregistrează deficite importante de medici specialiști (mai ales în domeniul medicinei de urgență, anesteziei și terapiei intensive, radiologiei, oncologiei, psihiatriei, bolilor infecțioase, cardiologiei, neurologiei, gastroenterologiei, diabetului zaharat etc.), dar și de personal auxiliar (infirmiere, îngrijitoare, brancadieri etc.). Unitățile sanitare și autoritățile locale au depus eforturi pentru a oferi diferite stimulente pentru atragerea de medici din centrele universitare (locuințe de serviciu, transport gratuit), ceea ce a îmbunătățit parțial situația, dar continuă să existe multe posturi scoase la concurs la care nu se prezintă niciun candidat.

Conform DSP Vaslui, în anul 2018 erau înregistrați, în evidențele medicillor de familie, 195.700 de vasluieni cu diferite afecțiuni, ceea ce reprezenta circa jumătate din totalul populației rezidente. Cele mai frevente afecțiuni erau:

- Boli hipertensive: 42.006
- Cardiopatii ischemice: 18.566
- Diabet zaharat: 12.379
- Ciroză și hepatită cronică: 11.619
- Tulburări mintale: 10.717
- Boli pulmonare cronice obstructive: 8.967
- Ulcere: 5.894.

În evidențele cabinetelor de specialitate din ambulatoriile integrate se aflau 22.223 de bolnavi de diabet (peste 5% din populația totală), 11.719 de tulburări mintale (3% din populație), 8.859 de bolnavi de cancer (2%) și 254 de TBC.

Din cele peste 2.000 de gravide luate în evidență, circa 10% erau cu risc. Numărul întreruperilor de sarcină a fost de peste 1.100, 69% din paciente fiind din mediul rural.
În anul 2018, Compartimentul de Epidemiologie și Control al Bolilor Transmisibile din cadrul DSP Vaslui a derulat următoarele activități:

- realizarea imunizărilor, conform calendarului de vaccinare, fiind administrate 42.255 de doze de vaccin (HB, DTP-VPI, ROR, BCG, DTP-VPI-HB-Hib, dTPa, pneumococci);
- realizarea anchetelor de vaccinare în rândul copiilor născuți în diferite generații (2017, 2016, 2012, 2003), care au relevat, în general, o accoperire vaccinală mai redusă în mediul rural, comparativ cu cel urban. Astfel, pentru generația născută în anul 2017, acoperirea a variat între 82,2% (AP, DTP, Hib) și 95,3% în mediul urban, în timp ce în mediul rural procentul minim a fost 75,7% (HB, AP, DTP, Hib), iar ce maxim de 94,5% (BCG);
- un număr de 40.459 de persoane la risc au fost vaccinate antigripal, cererea fiind în creștere față de anii anteriori.
- s-au înregistrat, la nivel județean, 15 focare de varicelă în școli, 2 focare de toxinfecție alimentară, precum și 228 de cazuri de rujeolă (din care 118 în mediul rural), cu precădere la grupele de vârstă 5-9, 10-14 și sub 1 an. 86% dintre pacienții cu rujeolă nu au fost vaccinați conform vârstei;
- au fost raportate 9 cazuri noi de infecție HIV, mai ales în rândul persoanelor cu vârsta de 25-34 de ani;
- s-au înregistrat 250 de cazuri punctuale (fără focare) de infecții nosocomiale, mai ales la spitalele din Vaslui (144) și Bârlad (99). Cauzele acestora au fost de natură preponderent digestivă (180), al căror număr a crescut după 2016 pe fondul implementării de noi metodologii de supraveghere a Clostridium Difficile, și urinară (34), tot cu un trend crescător.

Compartimentul Igiena Mediului din cadrul DSP Vaslui a supravegheat calitatea apei potabile distribuite în sistemele centralizate mari (urbane) operate de Aquavas (Vaslui, Bârlad, Negrești, Huși), doar 1% dintre analizele fizico-chimice și bacteriologice indicând rezultate neconforme (mai ales la clor rezidual liber, enterococci și trihalometani – 16% din probele de audit). În cazul sistemelor centralizate de alimentare cu apă potabilă de mici dimensiuni (comunale), peste 16% dintre analizele fizico-chimice și 12% din cele bacteriologice au fost neconforme (majoritatea la clor rezidual liberi, amoniu, nitriți, nitrați, turbiditate, duritate, enterococci, bacterii coliforme, escherichia coli etc.
În cazul fântânilor, cișmelelor, puțurilor și izvoarelor captate din mediul urban, 11% din analizele fizico-chimice și 27% din cele bacteriologice au fost necorespunzătoare, cu depășiri frecvente la amoniu, nitrați, bacterii coliforme, escherichia coli. În schimb, la cele din mediul rural, 13% dintre analize fizico-chimice și 39% din cele bacteriologice au fost neconforme, indicând nevoia urgentă de extindere a sistemelor de alimentare cu apă potabilă în regim centralizat, mai ales în contextul în care în anul 2018 au fost raportate 4 cazuri de sugari diagnosticați cu intoxicații de nitrați, toți provenind din zone rurale lipsite de astfel de sisteme. Și apele pentru îmbăiere din diverse zone ale județului au raportat un procent de 23% dintre analize neconforme.

La nivelul anului 2018, în județ s-au raportat 29 de cazuri de intoxicații acute cu alcool, 23 cu etnobotanice, 8 cu ciuperci, 3 cu combustibili etc., ducând la un caz de deces.

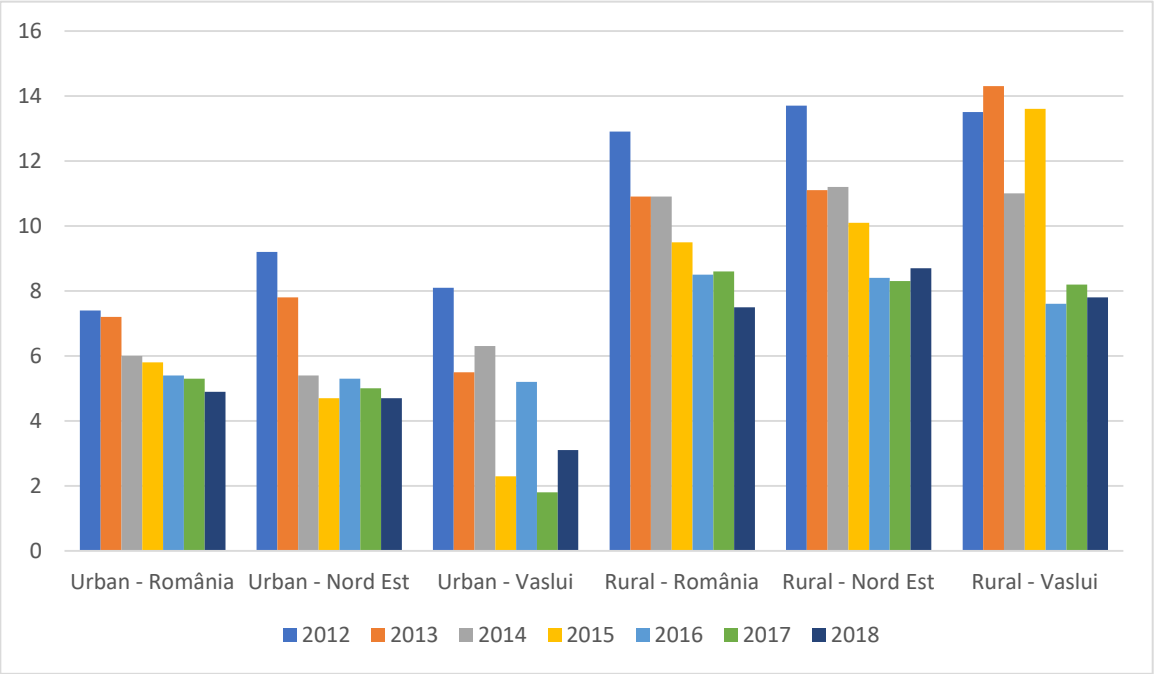
Compartimentul Igiena Colectivităților de Copii și Tineri din cadrul DSP Vaslui a monitorizat, prin intermediul dispensarelor / cabinetelor școlare (mediul urban) și a medicilor de familie (mediul rural) un număr de 14.638 de elevi, respectiv a monitorizat starea de sănătate pentru 46.581 (71% din populația școlară a județului). În urma acestor activități, au fost identificate doar în anul 2018 mai mult de 4.700 de afecțiuni, cu precădere: vicii de refracție (1.144), obezitate (383), malformații congenitale de cord (294), astm bronșic (253), spasmofilii (208), tulburări de vorbire (194), vicii de postură (183) etc. În cazul cadrul triajului epimediologic realizat în anul 2018, s-au raportat numeroase cazuri de pediculoză (peste 300 după vacanța de vară a elevilor), respectiv de parazitism (pe fondul existenței unor focare mai vechi familiale, cu precădere la nivelul comunităților de romi).

Deși în județ există multe comunități urbane și rurale marginalizate, în anul 2018 existau doar 63 de asistenți medicali comunitari și 22 de meditatori sanitari, care facilitau accesul persoanelor vulnerabile la asistență medicală, vaccinare, planning familial etc.

Fenomenul mortalității infantile se situează în limite normale, în contextul României, urmând tendința de scădere de la nivel regional și național. Totuși, se păstrează diferențe foarte mari între mediul urban (3,1‰) și cel rural (7,8‰).

Localitățile unde s-a înregistrat cea mai ridicată valoare medie a mortalității infantile în intervalul 2012-2018 sunt: Viișoara (30,9‰), Tătărani (27‰), Grivița (26,9‰), Ibănești (24,8‰), Bunești-Averești (24,2‰), Crețești (24‰), Dimitrie Cantemir (24‰), Pădureni (23,7‰), Rafaila (23,5‰), Berezeni (23,3‰), Oltenești (22,7‰), Vinderei (22‰) și Dodești (20,4‰). La polul opus, în comunele Albești, Arsura, Bălteni, Blăgești, Deleni, Delești, Mălușteni, Muntenii de Sus, Pochidia, Pogonești, Poienești, Tanacu și Vutcani nu s-a înregistrat în intervalul analizat niciun caz de deces sub vârsta de 1 an.

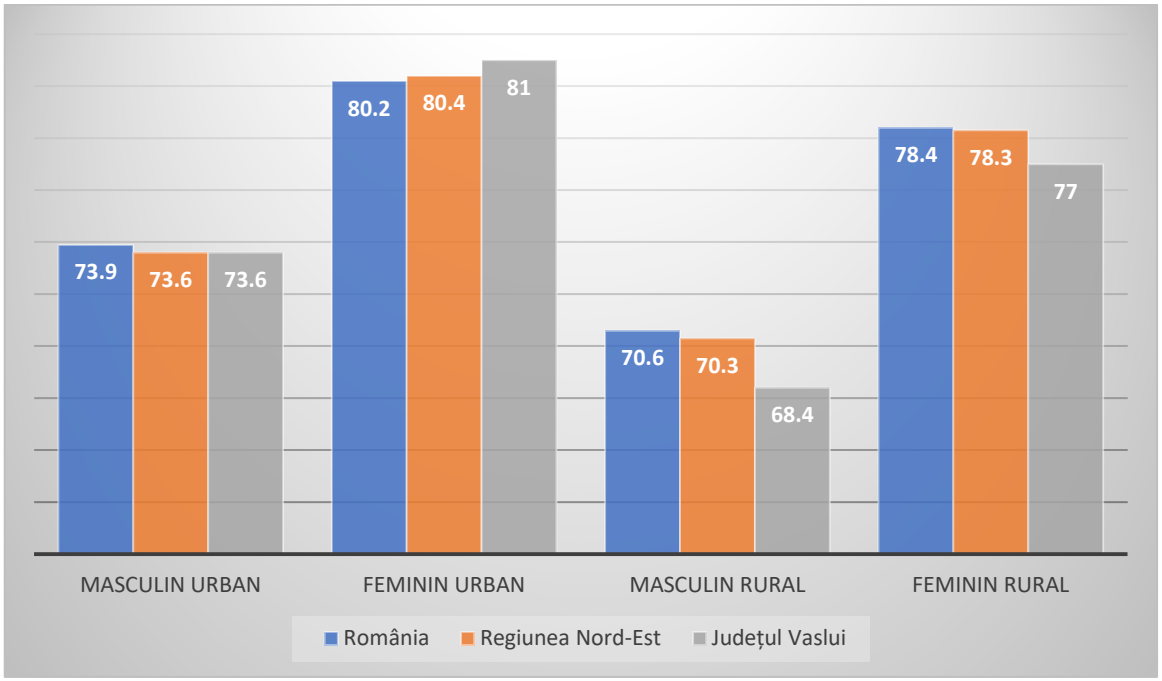
Figură 86 - Dinamica ratei mortalității infantile, pe medii de rezidență, la nivel național, regional și județean, în perioada 2012-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În concluzie, speranța medie de viață din județul Vaslui a fost în anul 2018 de 74,6 ani, sub media regională (75,4 ani), cea națională (75,9 ani) și cea a UE, de peste 81 de ani. Față de anul 2008, vasluienii trăiau în medie cu 1,2 ani în plus, în timp ce locuitorii regiunii cu 1,9 ani, iar cei ai țării cu 2,4 ani mai mult. Așadar, ultimul deceniu a mărit decalajul între speranța de viață din diferitele zone ale țării, dar și între mediile de rezidență. Astfel, locuitorii din orașele județului trăiesc în medie 77,2 ani, mai mult decât media regională și națională, în schimb cei din mediul rural trăiesc 5 ani mai puțin, departe de media de 74 de ani din alte zone rurale ale țării. Diferențe la fel de mari există și pe sexe: femeile trăiesc 78,9 ani, nivel apropiat de media regională și națională, iar bărbații doar 70,7 ani, adică cu peste 8 ani mai puțin decât femeile și cu 1-2 ani mai puțin decât media națională.

Figură 87 - Durata medie a vieții, pe sexe și medii de rezidență, la nivel național, regional și județean, în anul 2018

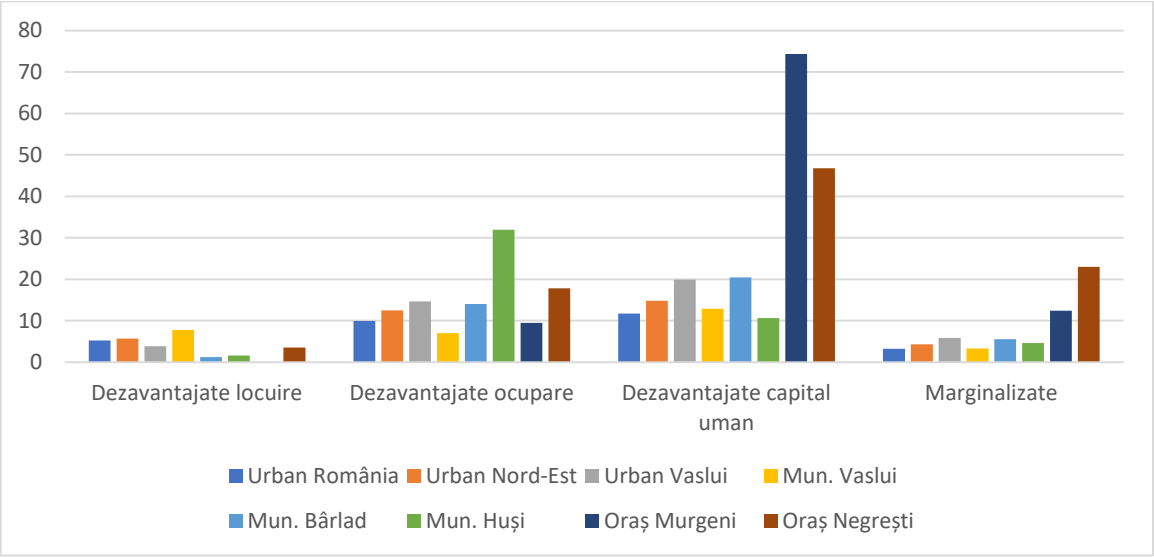

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

6.4. Serviciile sociale și incluziunea

Conform Atlasului Zonelor Urbane Marginalizate, elaborat de Banca Mondială, peste 38% dintre locuitorii din mediul urban al județului Vaslui trăiesc în urbane dezavantajate (din care 3,8% din perspectiva locuirii, 14,6% din perspectiva ocupării și 19,9% din perspectiva capitalului uman), iar aproape 6% în zone urbane marginalizate, care reunesc probleme din toate perspectivele sus-menționate. Aceste procente sunt mai ridicate decât media regională și națională, excepție făcând zone dezavantajate din perspectiva locuirii.

Figură 88 - Populația urbană care trăiește în zone dezavantajate / marginalizate, la nivel național, regional, județean și de municipiu / oraș

Sursa: Banca Mondială. Atlasul Zonelor Urbane Marginalizate din România, 2016

Valorile pe orașe variază semnificativ. Astfel, cea mai gravă situație se înregistrează în orașele Negrești și Murgeni, unde 23%, respectiv 12% dintre locuitori trăiesc în zone marginalizate, în timp ce în cele 3 municipii valorile se apropie de media națională și regională. Ponderea populației care trăiește în zone dezavantajate din perspectiva capitalului uman este foarte ridicată în Murgeni (74%), Negrești (47%) și mediu-ridicată în Bârlad (20%), respectiv sub medie în Vaslui și Huși – caracteristicile acestor zone fiind numărul mare de copii în întreținere, a persoanelor cu dizabilități și boli cronice, respectiv a adulților care au absolvit maxim 8 clase. Ponderea populației care trăiește în zone dezavantajate din perspectiva ocupării este ridicată în Huși (32%) și Negrești (18%), indicând o rată ridicată a ocupării în sectorul informal. O pondere peste medie a populației care trăiește în zone dezavantajate din perspectiva locuirii se înregistrează doar la Vaslui (8%), caracteristicile fiind supraaglomerarea locuințelor sau lipsa proprietății asupra locuinței.

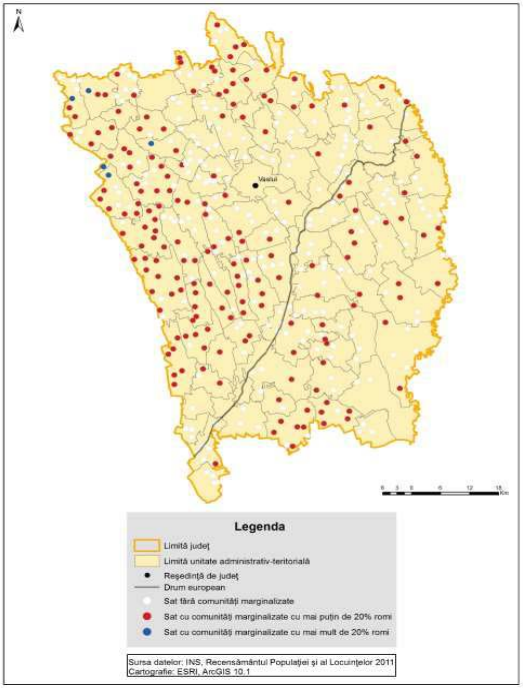
În plus, atlasul identifică și zone marginalizate cu trăsături specifice în cadrul fiecărui centru urban: Bârlad (cartierele Podeni și Munteni – mahala cu case și zone de locuințe sociale), Huși (ghetouri în jurul blocurilor, mai ales în zona industrială, mahalale cu case, adăposturi improvizate), Vaslui (ghetouri cu blocuri – Metalurgiei, Castanilor, Școala Q, Blocul 32) etc.

Municipiul Huși, prin GAL ”Huși – comunitate incluzivă”, este singurul din județ care a accesat fonduri europene pentru adresarea, în mod integrat, a problemei marginalizării sociale. Bugetul proiectului este de 6 mil. Euro și

cuprinde lucrări de modernizare străzi, extindere rețea de gaze, reabilitare termică a blocurilor, măsuri integrate de ocupare pentru 600 de persoane din comunitatea marginalizată, înființarea unui centru social de urgență, a unui club al seniorilor, a două centre multifuncționale, a unui serviciu de îngrijire la domiciliu, a unui centru de recuperare medicală pentru adulți și copii, a unui teatru de vară, a unui centru educațional-cultural etc. – toate în cadrul unui larg cadru partenerial.

Tot Banca Mondială a publicat și un Atlas al Zonelor Rurale Marginalizate, care reflectă faptul că în județ există 180 de sate cu zone marginalizate, ceea ce înseamnă 40% din totalul localităților rurale din județ – cel mai ridicat procent din România. Dacă în alte zone din țară există o corelație directă între ponderea populației rome și existența unor zone rurale marginalizate, în județul Vaslui au fost identificate doar 5 comunități marginalizate cu o pondere mai mare de 20% a romilor, în comunele Cozmești, Pungești, Dumești, Dragomirești și Băcești, însă aceste date trebuie privite cu precauție, pentru că se bazează pe auto-declarare. Din punct de vedere geografic, se referă o concentrare a comunităților marginalizate în zona Colinelor Tutovei (vest), a graniței cu județul Galați (sud), respectiv cu județul Iași (nord). Zonele apropiate de orașe și situate pe coridoare de transport par să aibă mai puține probleme (a se vedea teritoriul Zonei Metropolitane Vaslui sau periurbanul municipiului Bârlad.

Figură 89 - Zonele rurale marginalizate din județul Vaslui

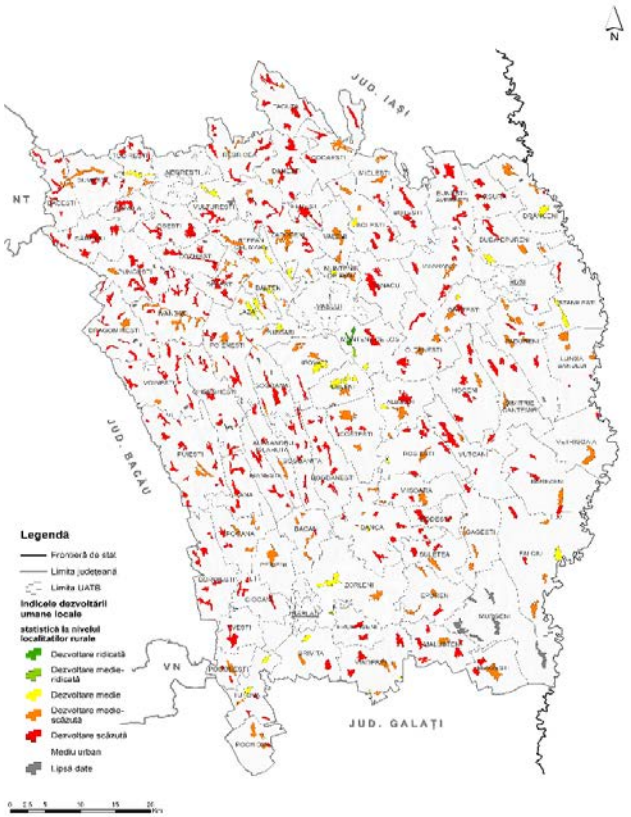

Sursa: Banca Mondială. Atlasul Zonelor Rurale Marginalizate din România

Atlasul indică faptul că comunele cele mai afectate de fenomenul marginalizării severe (peste 24% din populația totală) sunt Alexandru Vlahuță, Băcani, Băcești, Bogdana, Bogdănești, Bogdănița, Coroiești, Costești, Dănești, Dragomirești, Dumești, Gherghești, Gârceni, Hoceni, Iana, Ivănești, Mălușteni, Miclești, Oșești, Poienești, Pogana, Puiești, Pungești, Rebricea, Vinderei, Voinești, Ibănești, Fruntișeni, Rafaila, Ciocani, Cozmești, Dodești, Ferești, Pușcași.

Același raport include și o evaluare a nivelului de dezvoltare a fiecărui sat din județ (indiferent dacă a fost sau nu nominalizat ca zonă rurală marginalizată), bazat pe un Indice de Dezvoltare Umană Locală (IDUL), care ia în considerare diferite aspecte de ordin demografic, al nivelului de trai, al accesului la locuire și servicii de bază de calitate. Acesta indică faptul că doar satul Muntenii de Jos, respectiv satul Băcăoani intră în categoria așezărilor rurale cu dezvoltare peste medie, la care se adăugau 27 de sate cu dezvoltare medie, cele mai multe în imediata apropiere a orașelor. Așadar, peste 90% din satele din județ aveau un nivel de dezvoltare sub medie.

Figură 90 - Indicele de dezvoltare umană locală (IDUL) la nivel de sat, județul Vaslui

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor Banca Mondială. Atlasul zonelor rurale marginalizate din România.

În acest conext, datele din raportul AJPIS pentru anul 2019 indică faptul că în județul Vaslui existau peste 163.000 de beneficiari de prestații sociale (adică aproximativ 44% din populația rezidentă totală), către care au fost plătite sume de 393 mil. lei. Față de anul 2007, numărul de beneficiari a scăzut cu aproape 10%, însă sumele plătite au crescut cu 25%. Scăderea numărului de beneficiari poate fi pusă mai ales pe seama verificării mai stricte a veniturior, dar și a controalelor efectuate de inspectorii sociali.

Beneficiile plătite în anul 2019 sunt detaliate în tabelul de mai jos:

Tabel 3 - Numărul de beneficiari și valorile plătite pentru beneficiile sociale acordate în județul Vaslui, în anul 2019

Tip beneficiu social	Număr beneficiari	Dinamică beneficiari 2019 vs 2017	Sume plătite în 2019 (mil. lei)
Alocație de stat pentru copii	95.877	+327	171,9
Drepturi persoane cu handicap	33.687	+3.564	93,3
Indemnizație lunară pentru creșterea copilului	2.175	+74	41,6
Ajutoare sociale	7.859	-2.578	27,2
Alocație de plasament	2.538	-10	20,5
Alocație pentru susținerea familei	9.563	-3.434	19,1
Stimulent de inserție pe piața muncii	1.098	+222	8,6
Depunere cont junior pentru copii ocrotiți	2.286	-	2,7
Indemnizații și ajutoare (art 31-32 din Legea 448)	343	-43	2,6
Ajutoare de încălzire cu lemne	6.737	-3507	1,4
Indemnizații de hrană bolnavi HIV	127	-6	0,7
Ajutoare de încălzire cu gaze	815	-1.427	0,6
Ajutoare de urgență	97	+41	0,4
Alte ajutoare, subvenții, indemnizații	268	-	2,5

Sursa: AJPIS Vaslui. Raportul anual de activitate pentru anul 2019

La nivelul județului Vaslui existau în anul 2019 un număr de 38 de furnizori de servicii sociale – publici și privați, dintre care 27 furnizează de facto un număr de 53 de servicii sociale licențiate. Furnizorii publici de servicii sociale care sunt activi operațional sunt în număr de 12 și au 30 de servicii licențiate, în timp ce furnizorii privați activi sunt 15 cu 23 de servicii.

Principalul furnizor public de servicii sociale din județul Vaslui este DGASPC – din subordinea CJ. Această instituție administrează următoarele centre și servicii sociale:

Conform datelor publicate de Direcția Generală de Asistență Socială și Protecție a Copilului Vaslui la nivelul anului 2019, instituția oferea următoarele categorii de servicii sociale:

- Servicii pentru copii (inclusiv cu dizabilități):
    - Complexul de Servicii Comunitare Huși (Casă de tip familial și Centru de recuperare a copilului cu dizabilități neuro-psiho-motorii);
    - Complexul de Servicii Comunitare Negrești (Centru de recuperare-reabilitare copii cu handicap, Serviciu alternativ de protecție de tip familial, Cabinet de consiliere mame și copii victime ale violenței domestice);
    - Complexul de Servicii Comunitare pentru Copilul cu Handicap Vaslui (Centru de recuperare – reabilitare copii cu dizabilități și Centrul de consiliere și asistență specializată a copiilor cu TSA);
    - Complexul de Servicii Comunitare pentru Copilul cu Handicap Bârlad (Centru specializat pentru copii cu dizabilități și Centru de abilitare/reabilitare copii cu dizabilități);
    - Complexul de Servicii Comunitare nr. 1 Bârlad (Centru de consiliere a mamelor predispuse la abandon, Centru de primire în regim de urgență copil abuzat-exploatat-neglijat, Centru de zi pentru copii cu Sindrom Down, Serviciu alternativ de protecție de tip familial);
    - Complexul de Servicii Comunitare nr. 2 Bârlad (Centru de îngrijire de zi, Centru de asistență și sprijin pentru tinerii care părăsesc centrele de plasament, Centru de recuperare și reabilitare copii, Centru de urgență pentru victimele violenței în familie, Centru maternal);
    - Complexul de Servicii Comunitare nr. 1 Vaslui (Cabinet de consiliere a mamelor predispuse la abandon, Centru de îngrijire de zi, Centru maternal, Serviciu alternativ de protecție de tip familial);
    - Complexul de Servicii Comunitare nr. 2 Vaslui (Centru de recuperare pentru victimele violenței în familie, Adăpost de zi și noapte pentru copii străzii, Centru de primire în regim de urgență copil abuzat-exploatat-neglijat);
    - Centrul de Recuperare și Reabilitare pentru Copii Fălciu.
- Servicii pentru persoane vârstnice:
    - Serviciul de îngrijire la domiciliu pentru vârstnici: ”Bătrânețe Demnă” Vaslui;
    - Centre de îngrijire și asistență vârstnici: Bârlad, Giurcani;
    - Centrul de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice Huși (din cadrul Complexului de Servicii Comunitare) - aflat în proces de închidere;
- Servicii pentru persoane adulte cu handicap:
    - Complex de Locuințe Protejate Vaslui (cu locuințe la Chițoc, Codăești, Ștefan cel Mare, Vladia);
    - Complex de Servicii Comunitare Mălăiești (Centru de recuperare și reabilitare neuropsihică și Locuință protejată Vutcani);
    - Complex de Servicii Comunitare pentru Adulți Huși (Centrul de recuperare și reabilitare persoane cu handicap și Centrul de servicii de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu);

- Centrul de recuperare / reabilitare pentru tineri cu dizabilități Bârlad;
- Centrul de recuperare / reabilitare Râșești;
- Centru de tip respiro Ghermănești;
- Locuințe protejate: Deleni, Negrești, Vulturești, Găgești;
- Centre de îngrijire și asistență: Bogești, Rânzești;
- Centre de recuperare neuromotorie de tip ambulatoriu: Bârlad, Vaslui.

DGASPC Vaslui este cel mai mare angajator din județ (2.900 de posturi în organigramă, mai bine de jumătate pentru asistenți maternali), prin prisma numărului mare de centre și servicii sociale pe care le administrează, dar se confruntă încă cu resurse umane și financiare limitate (circa 300 de posturi vacante). Procesul de dezinstituționalizare a copiilor de la nivelul județului s-a dovedit un succes, puțin peste 50 dintre aceștia mai fiind găzduiți în anul 2019 în sistem rezidențial, în timp ce restul de peste 2.700 sunt în îngrijirea familiilor din care provin și a asistenților maternali, beneficiind de alocații de plasament. În schimb, peste 600 de copii cu dizabiltăți au beneficiat în prima jumătate a anului 2019 de servicii de recuperare și reabilitare în centrele de zi, la care se adăugau alți peste 300 asistați în centrele de consiliere și intervenție în regim de urgență. De menționat este și faptul că în județul Vaslui există circa 2.500 de copii cu dizabilități, dintre care peste 300 au tulburări de spectru autist.
În domeniul asistenței și îngrijirii persoanelor vârstnice, DGASPC are o capacitate limitată, deservind în 2019 puțin peste 140 de persoane în sistem rezidențiale (inclusiv cu dizabilități) și sub 30 prin servicii de îngrijire la domiciliu. Și acest serviciu a fost îmbunătățit semnificativ, prin trecere la centre moderne, excepție făcând cel de la Huși, care funcționa într-o clădire veche și care va fi mutat.
În cazul persoanelor cu dizabilități, numărul de persoane instituționalizate era în anul 2019 de circa 500, dintre care 200 doar la centrul de recuperare din Huși, din totalul 17.000 existente în județ. DGASPC implementează în prezent un proiect pentru amenajarea de centre de zi pentru persoane cu dizabilități în Tutova, Murgeni, Pogana, Vaslui, Banca, Găgești, Oltenești, în valoare de peste 20 mil. lei (parțial din fonduri europene – Găgești și Oltenești, restul din fonduri de la bugetul de stat), urmând ca în jurul acestora să fie construite și locuințe protejate De asemenea, instituția a câștigat finanțare pentru încă 5 locuințe protejate în comunele Cozmești, Roșiești, Zorleni, Banca, Hoceni, în care să fie mutați toți pacienții internați la centrul din Huși. Așadar, se estimează că la nivelul anului 2021 nu va mai exista niciun centru rezidențial cu peste 50 de locuri, în concordanță cu standardele europene.

Ceilalți furnizori publici din județ sunt:

- Primăria (Direcția de Asistență Socială) Vaslui – Cantina de ajutor social (250 de locuri); Centru de îngrijire la domiciliu persoane vârstnice (35 locuri); Adăpost temporar de noapte; Centrul de zi pentru copii școlari ”Bucuria”; Centru de zi pentru persoane vârstnice ”Buna Vestire”; Centrul de zi pentru persoane vârstnice „Sf. Nicolae”; 3 creșe (”Republicii”, ”Racoviță”, ”Avântului”; 2 cluburi pentru pensionari.

- Primăria (Direcția de Asistență Socială) Bârlad – Cantina de ajutor social (650 de locuri); Creșa; Centrul pentru persoane fără adăpost.
- Primăria (Direcția de Asistență Socială) Huși – Cantina de ajutor social (55 locuri);
- Primăria (Direcția de Asistență Socială) Negrești – Centrul de îngrijire de zi pentru copii, Centrul de Resurse Comunitare pentru Tineri;
- Primăria (SPAS) Murgeni – servicii primare;
- Primăria Tutova – Cămin pentru persoane vârstnice (60 locuri);
- Primăria (Compartimentul de Asistență Socială) Banca – Centrul de zi pentru îngrijire copii;
- Primăria (Compartimentul de Asistență Socială) Berezeni – Centru social pentru persoane vârstnice (centru de zi + cantină socială + îngrijire la domiciliu);
- Primăria (Compartimentul de Asistență Socială) Fălciu – Centru de îngrijire la domiciliu și Centru de zi pentru vârstnici (în construcție cu fonduri europene, în parteneriat cu ADC „Econova");
- Primăria (Compartimentul de Asistență Socială) Lipovăț – servicii primare;
- Primăria (Compartimentul de Asistență Socială) Stănilești – Centrul de zi pentru vârstnici (realizat cu fonduri europene)
- Primăria (Compartimenul de Asistență Socială) Vutcani – Centrul de zi pentru copii;
- Primăria Crețești – Centrul de zi pentru persoane vârstnice;
- Penitenciarul Vaslui – Centru de zi pentru persoane private de libertate.

După cum se poate observa, numai în 4 orașe (din totalul de 5, excepție făcând Murgeni), respectiv doar în 8 comune (din totalul de 81), primăriile - prin direcțiile/compartimentele de specialitate furnizează mai mult decât servicii sociale primare (anchete sociale, plată beneficii etc.). Situația este gravă mai ales în zonele rurale, serviciile de asistență socială ale primăriilor pierzându-și licența pentru a furniza mai multe servicii, în principal din cauza resurselor financiare și umane foarte limitate (în multe cazuri nu există nici măcar o persoană angajată să se ocupe de serviciile sociale, ci aceasta are atribuții multiple). În acest context, DGASPC preia povara unor cazuri sociale care ar putea fi rezolvate și la nivel local.

6.5. Educație și formare profesională

6.5.1. Rețeaua școlară

Conform datelor ISJ Vaslui, în anul școlar 2019/2020 rețeaua educațională publică din județ cuprindea 651 de unități, dintre care 141 cu personalitate juridică și 510 arondate acestora:

Tabel 4 - Rețeaua școlară publică din județul Vaslui, în anul 2019/2020

Tip unitate	Personalitate juridică	Arondată	Urban	Rural	Total
Grădiniță	16	305	60	261	321
Școală primară	0	152	8	144	152
Școală gimnazială*	101	52	29	124	153
Colegiu / liceu**	23	0	17	6	23
Școală postliceală	0	1	1	0	1
Centru de excelență	1	0	1	0	1
TOTAL	141	510	116	535	651

***** Școlile gimnaziale cuprind și clase de învățământ primar

****** 2 colegii și licee au grupe de grădiniță, 10 clase de învățământ primar și/sau gimnazial, 11 de învățământ profesional, iar 3 de învățământ postliceal

Sursa: ISJ Vaslui

Față de anul școlar anterior, numărul grădinițelor s-a redus cu 24, cel al școlilor primare cu 25, iar cel al școlilor gimnaziale cu 1, așadar rețeaua se află în continuă restructurare pe fondul scăderii populației de vârstă școlară. De altfel, în multe sate din județ predarea se face simultan din cauza numărului mic de elevi pentru a forma clase distincte prin asigurarea transportului școlar - pentru a evita, pe cât posibil, astfel de cazuri, chiar și în pofida reticenței inițiale a părinților.

Așadar, în fiecare comună exista o unitate de învățământ cu personalitate juridică (exceptând comunele Zorleni și Dragomirești, cu o populație școlară numeroasă, unde există două), în timp ce în mediul urban numărul acestora varia între 9 (Murgeni) și 45 (Vaslui), diferența fiind dată mai ales de volumul populației școlare. În mediul rural, numărul unităților fără personalitate juridică variază între 2 (Bălteni, Blăgești, Fierești, Ivești, Pogonești, Rafaila, Viișoara, Vutcani) și peste 10 (Puiești, Dragomirești, Banca, Bogdănești, Gherghești, Iana, Ivănești, Lipovăț, Pungești, Rebricea, Tăcuta, Todirești, Voinești, Zorleni), funcție atât de populația școlară, cât și de numărul de sate componente. Având în vedere că infrastructura educațională se află în proprietatea autorităților locale, primăriile care au un număr mare de unități de învățământ se confruntă cu cheltuieli foarte ridicate de investiții și mentenanță (reparații, încălzire etc.).

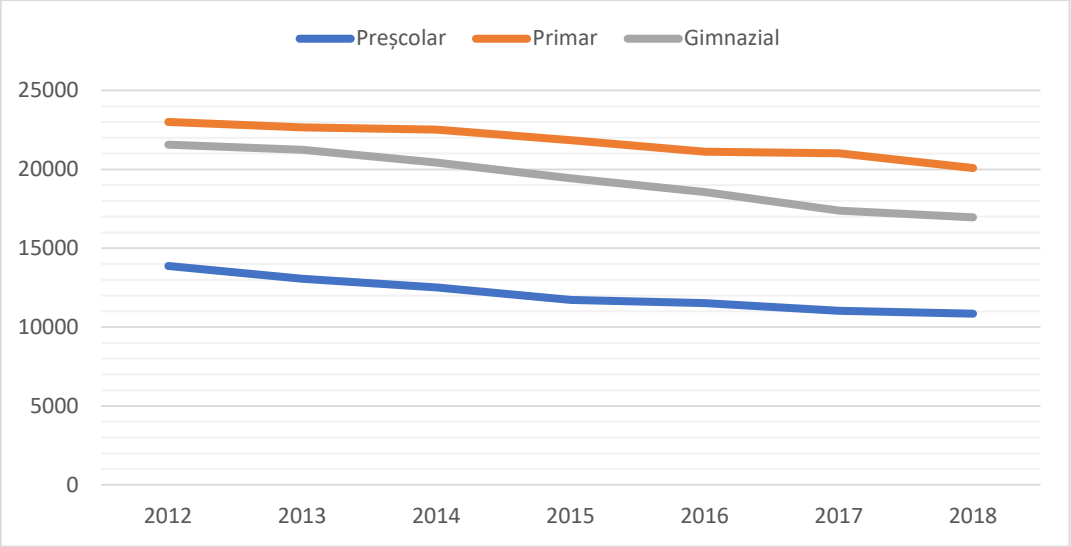
6.5.2. Învățământul preșcolar, primar și gimnazial

Rețeaua școlară existentă în prezent asigură accesul la educație preșcolară, primară și gimnazială în toate cele 86 de UAT-uri din județ, în conformitate cu legislația în vigoare. Dacă facem însă o comparație între numărul de sate din județ (peste 440) și numărul de grădinițe și de școli, putem observa că cel puțin 35% dintre sate nu dispun de astfel de facilități educaționale pentru ciclul preșcolar și primar, respectiv 70% pentru ciclul gimnazial. Așadar, elevii din respectivele sate sunt nevoiți să practice naveta la celelalte școli sau grădinițe din comună, transportul gratuit cu microbuzul școlar fiind asigurat de către primării, care trebuie să asigure și să plătească șoferii, combustibilul, întreținerea mijlocului de transport etc.

În anul școlar 2018/2019 (ultimul pentru care există date detaliate), în județul Vaslui au fost organizate în sistemul public de masă de zi un număr de 551 de grupe de grădiniță, 1.051 de clase de învățământ primar și 809 de învățământ gimnazial. Acestea au cuprins un număr de 10.947 de preșcolari, 20.706 elevi în ciclul primar și 16.642 în ciclul gimnazial, rezultând un total de 48.295 de copii și elevi. Dintre aceștia 17.970 se regăseau în mediul urban, iar 29.429 în cel rural.

În perioada 2012-2018, numărul de preșcolari înscriși în grădinițele din județ a scăzut cu 22%, numărul de elevi de ciclu primar cu 13%, iar numărul de elevi de ciclu gimnazial cu 21%, cauza principală fiind scăderea ratei natalității.

Figură 91 - Evoluția numărul de copii și elevi înscriși în învățământul preșcolar, primar și gimnazial, la nivelul județului Vaslui, în perioada 2012-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Numărul de preșcolari în majoritatea UAT-urilor din județ a scăzut, exceptând comunele Poienești (+44%), Dumești (+15%), Voinești (+15%), Băcești (+10%), Crețești (+8%), Fruntișeni (+7%), Duda-Epureni (+1%), Pungești (+1%). S-au înregistrat scăderi accentuate la Șuletea (-70%), Pogonești (-57%), Bălteni (-51%), Muntenii de Jos (-51%), Dodești (-

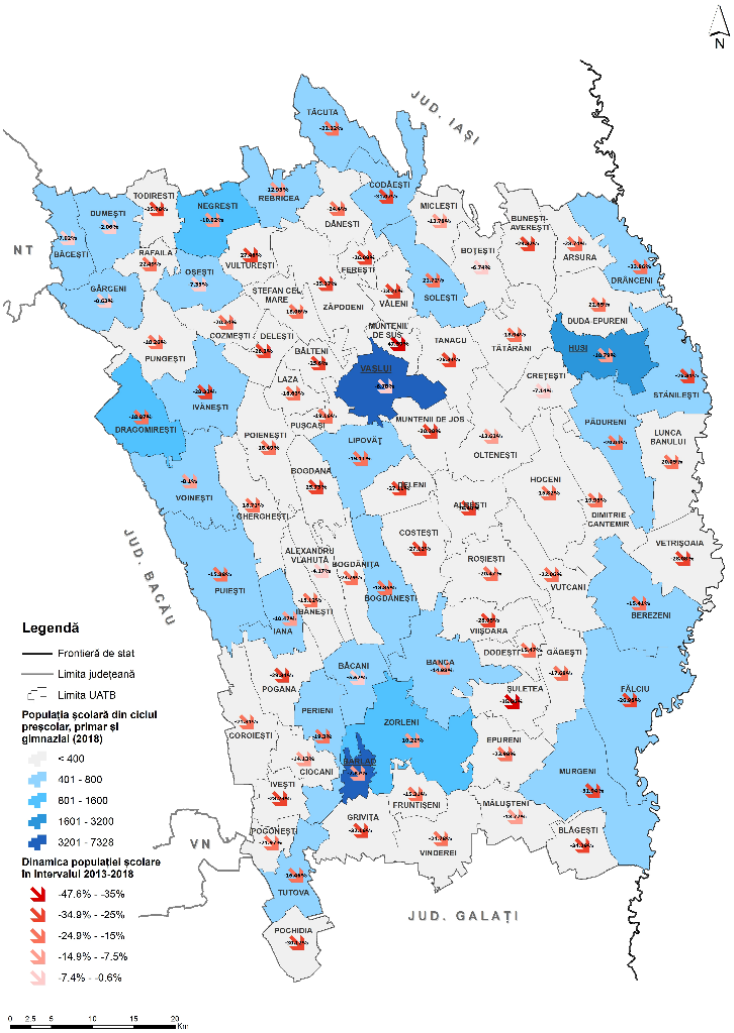
50%), Pochidia (-50%), Tătărani (-50%), Codăești (-47%), Muntenii de Sus (-46%), Vutcani (-44%), Vetrișoara (-41%), Bogdana (-40%), Fălciu (-40%), Banca (-39%), Deleni (-38%), Epureni (-37%), Laza (-37%), Todirești (-37%), Zăpodeni (-37%), Costești (-36%), Hoceni (-36%), Roșiești (-36%), Arsura (-35%), Dănești (-35%), Ivănești (-35%), Stănilești (-33%), Ibănești (-32%), Grivița (-31%), Rebricea (-31%). În pofida scăderii accentuate a numărului de copii, multe dintre aceste comune au beneficiat / beneficiază de fonduri de la Ministerul Educației (de ex. Șuletea, Stănilești, Rebricea, Hoceni etc.), Ministerul Dezvoltării (de ex. Pochidia, Dodești, Grivița, Ibănești, Pogonești pentru investiții în grădinițe noi) sau chiar și fonduri europene (Fălciu, Muntenii de Jos). Pe viitor, aceste evoluții demografice, evident coroborate și cu alte criterii (de ex. existența autorizației sanitare), ar trebui să stea la baza prioritizării investițiilor în infrastructura de educație timpurie.

În ceea ce privește numărului de elevi din școli, acesta a scăzut între 2012-2018 în toate UAT din județ, chiar dacă unele au înregistrat mici creșteri la ciclul primar (de ex. Alexandru Vlahuță, Crețești, Dodești, Dumești, Gârceni, Hoceni, Oltenești, Rebricea, Tătărani), care nu au compensat însă scăderile de la ciclul gimnazial. Per ansamblu, cele mai mari scăderi ale efectivelor de elevi s-au înregistrat în comunele Muntenii de Sus (-54%), Blăgești (-43%), Bunești-Averești (-41%), Albești (-40%), Văleni (-39%), Viișoara (-37%), Tanacu (-36%), Pogana (-34%), Vinderei (-33%), Poienești (-33%), Ivești (-33%), Grivița (-33%), Vulturești (-32%), Stănilești (-32%), Duda-Epureni (-32%), Coroiești (-32%), precum și în orașul Murgeni (-34%). În cazul școlilor, fondurile atrase de primării s-au orientat mai ales către reabilitări / modernizări / dotări și în foarte puține cazuri către construcții noi, ceea ce denotă înțelegerea dinamicii demografice.

Procentul de promovabilitate pentru învățământul primar a fost în anul școlar 2018/2019 de 97,4% pentru învățământul primar și de 94,3% pentru cel secundar. Ambii indicatori au fost în ușoară creștere față de anul școlar 2012/2013. Așadar, puțin sub 500 de elevi din ciclul primar au rămas repetenți, respectiv 900 din cel gimnazial.

Învățământul primar de tip ”A doua șansă” cuprindea doar o singură clasă cu 12 elevi la Școala Gimnazială ”Mihai David” din Negrești, iar cel secundar 2 clase cu 26 de elevi, tot la aceeași unitate. Așadar, în zonele rurale, care sunt cele mai confruntate cu fenomenul părăsirii timpuri a școlii, cadrul pentru a relua studiile nu era disponibil. Tot în mediul urban erau organizate două clase de gimnaziu cu frecvență redusă pentru 40 de elevi.

Figură 92 - Dinamica populației școlare (ciclu preșcolar, primar și gimnazial), la nivel de UAT din județul Vaslui, în perioada 2012-2018

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS. Baza de date TEMPO Online

Rata abandonului școlar pentru a fost în anul 2019 de 0,5% pentru ciclul primar și de 2,1% pentru cel gimnazial, cu diferențe mari între mediile de rezidență. Astfel, în mediul urban au abandonat școala doar 49 de elevi (sub 1%), în timp ce în mediul rural numărul lor a fost de 227 (dintre care 174 la ciclul gimnazial – 2,7% din total). La acesta se adaugă încă 312 copii neșcolarizați, dintre care 133 în mediul urban și 179 în cel rural. Printre cauzele abandonului se

numără repetenția, situația materială precară, plecarea părinților în străinătate, lipsa de implicare a familiei, familia dezorganizată, fuga de acasă, influența anturajului, exploatarea prin muncă, acceptul familiei pentru căsătorie și păstrarea tradițiilor specifice etniei rome, delicvența juvenilă etc. Cel mai mare risc de abandon de înregistrează la trecerea de la învățământul primar la cel gimnazial, respectiv de la cel gimnazial la cel liceal, în contextul în care trecerea este condiționată de note/examene.

Totuși, numărul elevilor expuși riscului de abandon școlar este mult mai mare (estimat la 32,2% de către ISJ), din următoarele motive:

- 11,5% au înregistrat eșec școlar (note mici, corigențe, repetenție);
- 12,4% înregistrează rate ridicate ale absenteismului;
- 50,2% provin din familii cu situație economică precară;
- 25,5% provin din familii aflate în dificultate (dezorganizate, monoparentale, în grija altor persoane, cu cazuri de neglijență, abuz etc.);
- 0,3% sunt minore devenite mame.

Riscul de absenteism și abandon este mai ridicat în rândul comunității rome, care este într-o continuă creștere a populației școlare, după cum arată datele statistice disponibile la nivel județean. Cu toate acestea, limba romani era studiată în anul școlar 2018/2019 în doar două școli din județ, respectiv cea din Băcești și cea din Fântâci, cu 4 cadre didactice (din care 3 necalificate). Mediatori școlari existau doar în 7 localități din județ, respectiv: Fântâci, Băcești, Vaslui, Lipovăț, Bogdana și Pungești – aceștia jucând un rol important în reducerea absenteismului, implicarea părinților și îmbunătățirea performențor școlare. Un număr de doar 15 elevi au fost înscriși pe locurile dedicate romilor, iar activități de tip ”A doua șansă” s-au derulat doar la Negrești (din fonduri proprii), respectiv în cadrul unor proiecte europene la Vetrișoara și Oșești.

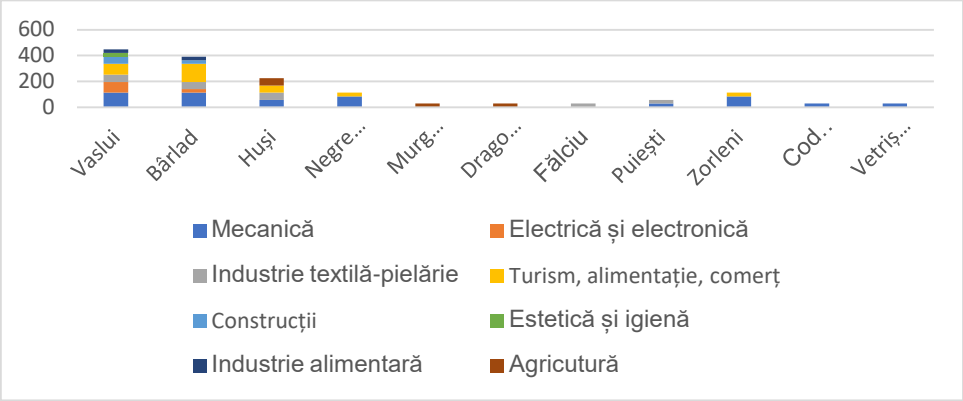
La examenul de Evaluare Națională din anul 2019, circa 250 de elevi (7%) din totalul celor înscriși nu s-au prezentat. Dintre cei prezenți doar 65,2% au obținut note peste 5, sub media națională (73,2%) și în scădere față de anii anteriori (66,4% în 2018 și 77% în 2017). Din totalul elevilor care au promovat Evaluarea Națională, 4% au refuzat înscrierea la liceu.

6.5.3. Învațământul profesional

Clase de învățământ profesional existau doar la nivelul a 14 colegii și licee din județ, amplasate în Vaslui, Bârlad, Huși, Negrești, Murgeni, Codăești, Dragomirești, Zorleni, Puiești, Fălciu și Vetrișoara. În anul 2019, acestea au pus la dispoziția absolvenților de gimnaziu un număr de 1.484 de locuri. Dintre acestea cele mai multe erau în domeniul mecanicii (532, mai ales mecanică-tinichigerie auto și mecanică agricolă), al turismului, alimentației publice și comerțului (336, mai ales bucătar, chelner-ospătar), respectiv al industriei textie și a pielăriei (224, mai ales confecționer). Totuși, doar 87% dintre aceste locuri au fost și ocupate de către absolvenții de gimnaziu, circa 200 rămând neocupate.

Analizând aceste date în oglindă cu structura ocupării de la nivel județean remarcă faptul că numărul de locuri alocate sectorului reparațiilor auto, respectiv HORECA pare mult mai ridicat decât oferta de locuri de muncă în aceste domenii, context în care, probabil, mulți absolvenți emigrează după finalizarea studiilor. În schimb, numărul de locuri alocate pentru ramurile industria cărnii, industria pielăriei, confecțiilor, comerțului, transporturilor, construcții-instalații pare mult prea redus în comparație cu ponderea pe care acestea o au în totalul salariaților din județ. Acest lucru denotă interesul tot mai redus al tinerilor pentru meserii din sfera producției industriale sau a construcțiilor, în pofida nivelului de salarizare adesea peste medie, precum și faptul că unii operatori de servicii (de ex. cei din comerț) angajează personal necalificat în domeniu sau fac calificare la locul de muncă. În agricultură, deși numărul de locuri alocate pare îndestulător, distribuția geografică a claseelor nu este echitabilă (de ex. în zona Negrești, Vaslui sau Bârlad nu există clase pentru ocupațiile de apicultor, horticultor sau lucrător în agricultură).

Figură 93 - Numărul de locuri în clasele de învățământ profesional din județul Vaslui, funcție de specializare, în anul școlar 2019/2020

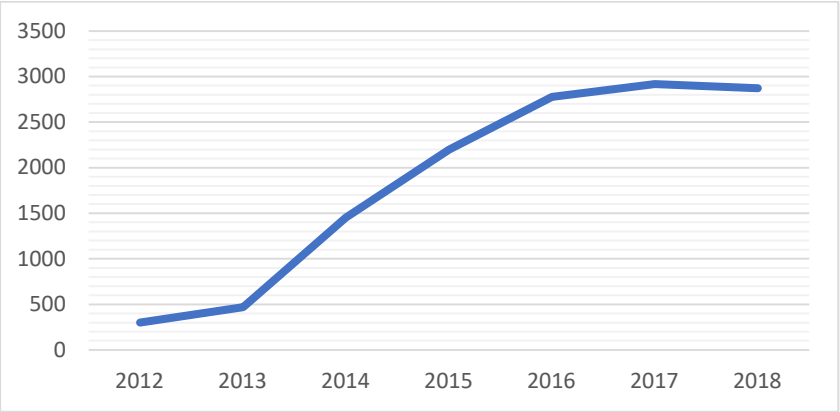
Sursa: ISJ Vaslui

În ceea ce privește învățământul profesional în sistem dual, implementat cu succes în alte județe (vezi Școala Profesională ”Kronstadt” Brașov), acesta se află într-o fază incipientă la nivelul județului Vaslui, o cauză fiind și lipsa unor companii mari, cu capital străin, care să aibă experiența companiilor-mamă și capitalul pentru a implementa un asemenea sistem împreună cu școlile. În anul 2020, compania Vascar și Liceul Tehologic ”Ion Mincu,, din Vaslui au încheiat un parteneriat pentru a forma personal calificat în domeniul industriei alimentare, iar, în anul școlar 2018/2019, compania Confecții Bârlad și o serie de service-uri auto au semnat un astfel de acord cu Liceul Tehnologic ”Al. Ioan Cuza” din Bârlad. În anul 2019/2020 niciun agent economic din județ nu și-a mai exprimat interesul pentru această formă de învățământ, acest aspect fiind unul problematic, mai ales în contextul migrației externe masive a forței de muncă calificate din județ.

În anul școlar 2018/2019 la nivelul județului Vaslui au fost organizate 111 de clase de învățământ profesional în sistem public, cu un număr total de 2.742 de elevi, dintre care 2.288 studiau în mediul urban și doar 454 în cel rural. Tendința actuală este de creștere a numărului de clase de învățământ profesional (fiind propuse 52 pentru clasa a IX-a în anul școlar 2019/2020), în contextul promovabilității reduse la Bacalaureat a liceelor tehnologice.

Numărul de elevi înscriși în sistemul de învățământ profesional din județ a crescut de 9,5 ori în perioada 2012-2018, pe fonduri unor măsuri legate de reducerea numărului de clase de liceu tehnologic cu rezultate slabe și transformarea lor în clase de învățământ profesional, acordarea unor burse profesionale etc. Creșterea s-a resimțit la toate liceele cu profil tehnic din județ care au înființat astfel de clase, dar mai ales la Bârlad (+867 de elevi), Vaslui (+840), Huși (+212), Zorleni (+185), Negrești (+181), Dragomirești (+74), Puiești (+68) și Fălciu (+51).

Figură 94 - Dinamica numărului de elevi înscriși în învățământul profesional, la nivelul județului Vaslui, în perioada 2012-2018

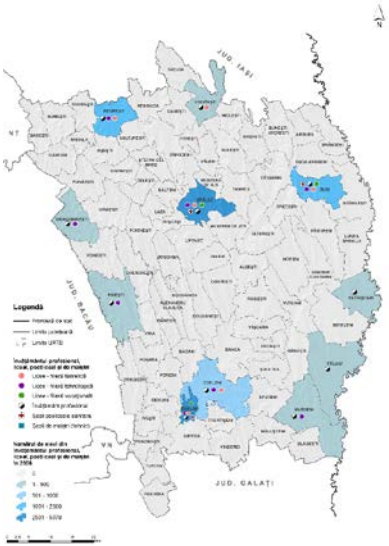
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Procentul de promovabilitate în clasele de învățământ profesional din județ a fost în anul 2018/2019 de 88,5%, în creștere continuă după anul 2015 (dar încă inferioară nivelului de peste 90% înregistrat în perioada 2012-2014), cel mai probabil pe fondul alocării bursei profesionale lunare de 200 lei/lună, care a descurajat absenteismul și abandonul. Numărul de elevi repetenți a fost totuși de aproape 300, ceea ce înseamnă peste 10% din efectivul de elevi. În anul 2019 s-au raportat 123 de cazuri de abandon a studiilor la nivelul profesional, dublu față de cel al cazurilor de abandon din licee. În acest context, aproape 85% dintre elevi (peste 700) au absolvit învățământul profesional și au obținut certificarea calificării dobândite.

6.5.4. Învățământul liceal

Învățământul liceal se asigură în toate cele 5 centre urbane pentru filiera tehnologică, în 4 pentru cea teoretică (mai puțin Murgeni), iar cea vocațională – teologică doar la Huși, cea pedagogică doar la Bârlad, cea sportivă doar la Vaslui și Bârlad, iar cea artistică doar la Bârlad. În mediul rural, planul de școlarizare pentru anul 2019/2020 indică faptul că doar liceele din Codăești, Zorleni, Puiești și Dragomirești mai fac înscrieri în clasa a IX-a. Așadar, liceele din Fălciu și Vetrișoara nu mai pot înființa clase de liceu, principalul motiv fiind rata scăzută de promovabilitate la BAC din anul 2019. În aceeași situație se află și Liceul Tehnologic ”Ioan Corivan” din Huși, ceea ce restrânge numărul de licee cu clasa a IX-a la doar 20.

Figură 95 - Rețeaua de unități de învățământ profesional, liceal și postliceal din județul Vaslui, la nivel de UAT, în anul școlar 2019/2020

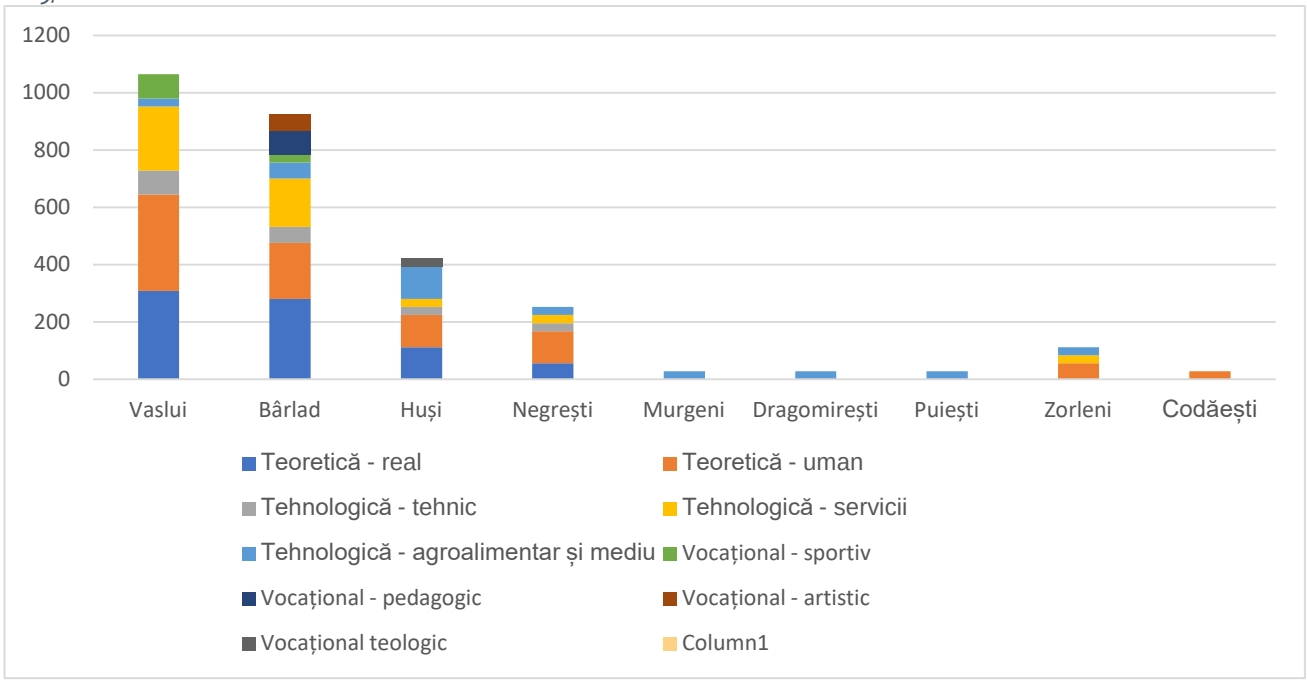

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS și ISJ Vaslui

Astfel, oferta educațională din anul 2019 al liceelor din județ cuprindea 2.716 de locuri în regim de zi și 168 în regim de frecvență redusă (doar la liceele din Bârlad, Negrești și Zorleni), rezultând un total de 2.884, dublu față de numărul de locuri din școlile profesionale. Așadar, putem estima că 2/3 dintre absolvenții de gimnaziu urmează cursurile unui liceu.

Din totalul locurilor, cele mai multe (aproape 1.500 sau 55% din total) erau alocate filierei teoretice (în proporții aproximativ egale profilului uman și real), 35% filierei tehnologice (cu precădere profilului servicii – 476 și resurse naturale – 336), iar 10% celei vocaționale (mai ales profil sportiv și pedagogic). În liceele din municipiul Vaslui, orașul Negrești și comuna Zorleni filiera tehnologică este mai slab reprezentat (în ultimele două cazuri inclusiv ca urmare a existenței unor clase de filieră teoretică cu frecvență redusă), în timp ce în Bârlad, Huși și în zona rurală acestea au o pondere mai ridicată, având un profil industrial pronunțat.

Figură 96 – Numărul de locuri pus la dispoziție de liceele din județul Vaslui, pe UAT și specializări, în anul școlar 2019/2020

Sursa: ISJ Vaslui

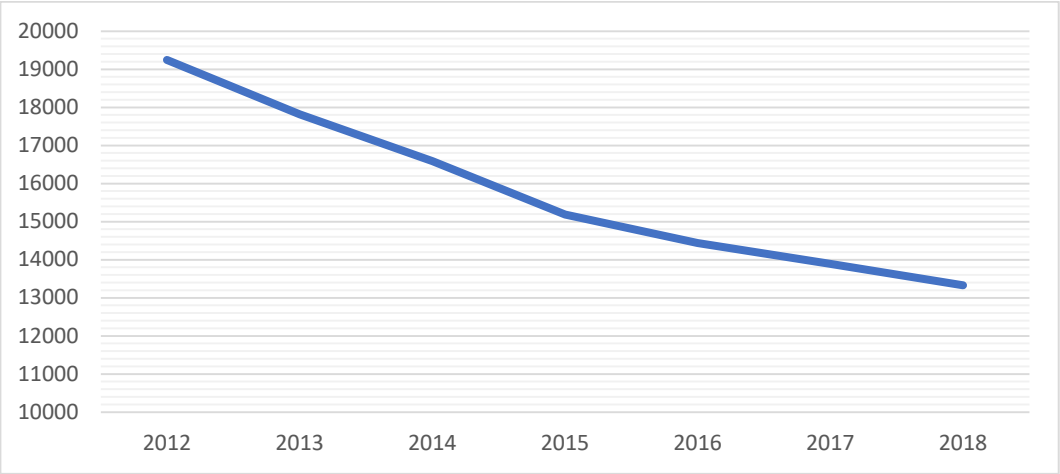
Analiza în oglindă la nivel de domenii de studiu liceal și de ocupare în județ reflectă unele aparente nealinieri. Spre exemplu, există 140 de locuri alocate domeniului protecția mediului (pentru ocupația de Tehnolog ecolog și protecția calității mediului), respectiv 28 de locuri pentru domeniul producție media (la liceul din Negrești, pentru ocupația Tehnician operator procesare text/imagine) care nu par să aibă niciun corespondent pe piața locală a forței de muncă, mai ales în cazul orașelor mici și al comunelor. Și în domeniul turismului (56 locuri pentru specializarea Tehnician în hotelărie și 56 pentru Tehnician în turism) numărul de locuri pare să exceadă cu mult capacitatea reală de absorbție a pieței muncii din județ.

În schimb, sectorul de construcții are alocate doar 28 de locuri la un liceu din municipiul Vaslui (specializarea Tehnician desenator în construcții și instalații), iar industria textilă, a prelucrării lemnului sau a pielăriei niciun loc, context în care în județ nu se mai califică tehnicieni pentru aceste ramuri industriale. Un aspect îmbucurător este totuși numărul satisfăcător de locuri alocate domeniilor agricultură (56) și industrie alimentară (168).

În anul școlar 2018/2019 au fost organizate la nivel județean 481 de clase de învățământ liceal de zi în sistem public, care reuneau un total de 12.328 de elevi, dintre care 11.262 în mediul urban și 1.066 în cel rural. Performanțele reduse la Bacalaureat ale unor licee cu profil tehnologic din județ a condus la reducerea în anul școlar 2019/2020 a numărului de clase a IX-a la doar 97, dintre care 51 pentru filiera teoretică, 36 pentru cea tehnologică și 10 pentru cea vocațională. Promovabilitatea la nivelul liceal a fost destul de ridicată (96,8%), în creștere cu aproape 7 puncte procentuale față de anul 2012/2013. Numărul de repetenți a scăzut de la 700 în 2015 la 300 în 2018. Ponderea numărului de elevi extramiculați (clasele XI-XIII) s-a redus între 2015 și 2018 de la 0,8% la 0,5%, iar numărul de cazuri de abandon a fost de doar 67 (dintre care 53 de băieți). În acest context, rata de absolvire a liceelor tehnologice cu certificarea calificării dobândite a fost de 71,8% (aproape 900 de elevi).

Numărul de elevi din liceele vasluiene a scăzut cu 31% între 2012-2018, pe fondul efectului cumulat a doi factori: scăderea ratei natalității din ultimele două decenii și desființarea unor clase de învățământ liceal tehnologic în favoarea celor de învățământ profesional. Scăderea a fost mai evidentă la liceele cu profil tehnologic, precum cele din Murgeni (-68%), Fălciu (-56%), Vetrișoara (-51%), Puiești (-48%), Zorleni (-42%).

Figură 97 - Dinamica numărului de elevi înscriși în învățământul liceal din județul Vaslui, în perioada 2012-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

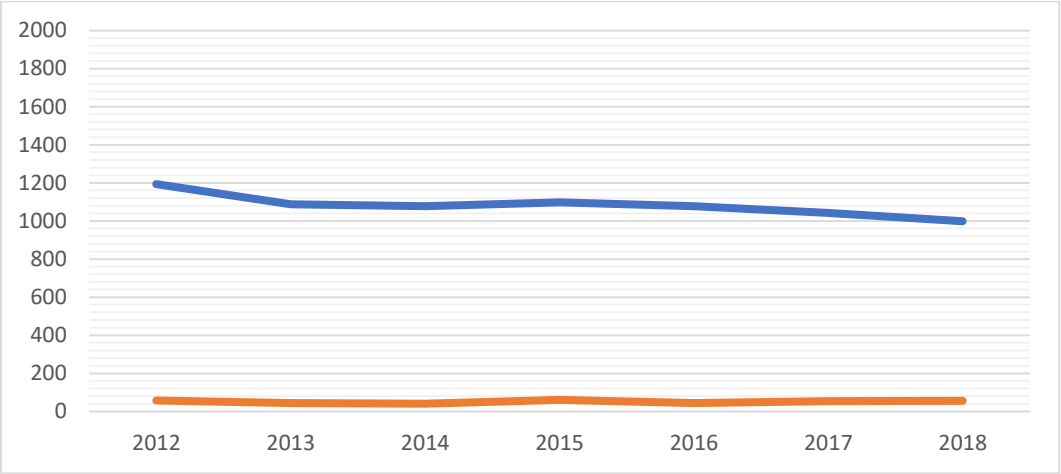
Examenul de Bacalaureat (sesiunea de vară) din 2019 a fost promovat 1.800 de elevi, din total de 2.700 prezenți, în condițiile în care peste 150 de absolvenți de liceu nu s-au prezentat, rezultând o rată de promovabilitate de 67,2%, sub media națională de 75,5% și în scădere față de anii precedenți (69,9% în 2018, 76,7% în 2017). În sesiunea de toamnă, numărul celor neprezentați a crescut la circa 230 (8% din totalul absolvenților de liceu din 2019), iar din cei 700 prezenți doar 32,9% au promovat. Astfel, per total, județul Vaslui a înregistrat 2.042 de elevi care au promovat examenul, cei mai mulți îndreptându-se către centre universitare mari (Iași, București, Cluj etc.).

6.5.5. Învățământ posticeal și de maiștri

Învățământul postliceal de stat se desfășoară doar în cadrul a două licee, unul din Vaslui și unul din Bârlad, la care se adaugă Școala Postliceală Sanitară ”Anastasie Fătu,, din Vaslui. Astfel, la Bârlad există o școală de maiștri mecanici la Liceul Tehnologic ”Al. Ioan Cuza” - cu 28 de locuri, iar la Vaslui o școală postliceală la Liceul ”Ion Mincu” – cu profil tehnician devize și măsurători în construcții (28 locuri). Interesul scăzut al absolvenților de liceu pentru acestea două din urmă face ca în următorul an școlar să nu mai fie organizate clase.

Numărul de elevi înscriși în învățământul postliceal (public și particular) din județul Vaslui a scăzut cu 16%, în timp ce numărul de elevi din Școala de maiștri mecanici de la Bârlad a rămas relativ constant. Numărul de elevi a scăzut cu 29% la Bârlad, respectiv 18% la Vaslui, în timp ce la Huși a crescut cu 48%.

Figură 98 - Dinamica numărului de elevi înscriși în învățământul postliceal și de maiștri din județul Vaslui, în perioada 2012-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

În anul școlar 2018/2019 în județul Vaslui au fost organizate 9 clase de învățământ postliceal de stat, cu locuri bugetate, pentru 246 de elevi, toți studiind în mediul urban. Rata de absolvire a fost de 94% pentru învățământul postliceal sanitar (238 de elevi) și de 88% pentru cel de maiștri – mecanici (21 de elevi).

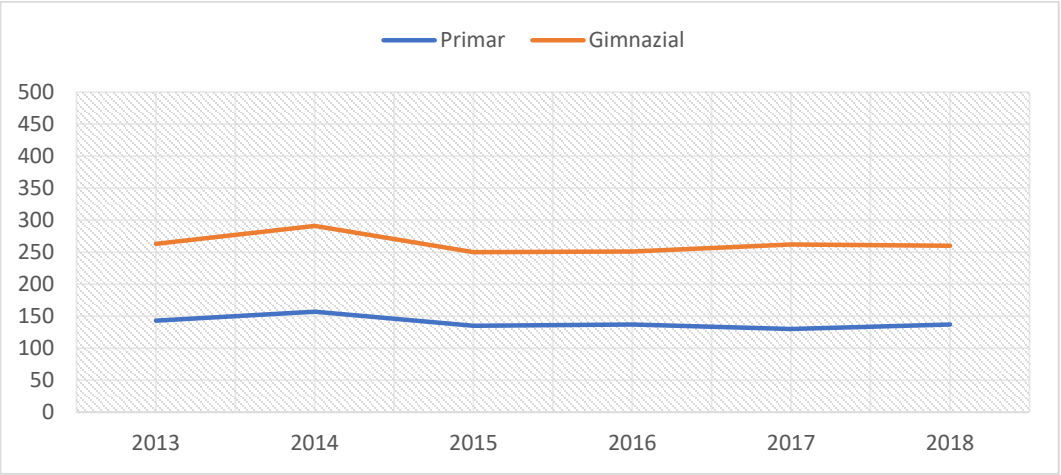
6.5.6. Învățământul special

În domeniul învățământului special, la nivelul județului Vaslui funcționează următoarele unități:

- Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Constantin Pufan” Vaslui (ciclu preșcolar, primar și gimnazial)
- Centrul Școlar de Educație Incluzivă ”Elisabeta Polihroniade” Vaslui (ciclu primar și gimnazial)
- Centrul Școlar de Educație Incluzivă Negrești (ciclu primar și gimnazial)
- Școala Profesională Specială ”Sf. Ecaterina” Huși (ciclu profesional) – 4 clase pentru ocupațiile de croitor, confecționer, dulgher-tâmplar și zugrav-vopsitor, cu un număr total de 60 de locuri.
- Penitenciarul Vaslui (ciclu primar și gimnazial).

Numărul de elevi înscriși la școlile speciale s-a păstrat relativ constant în perioada 2013-2018, cu o scădere de 12% la cele din Vaslui, compensată însă de creșterea numărului de copii din centrul de educație incluzivă din Negrești (+22%).

Figură 99 - Dinamica numărului de elevi înscriși în învățământul special din județul Vaslui, în perioada 2013-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

După cum se poate observa, în zonele Bârlad și Huși nu există clase speciale de învățământ primar și gimnazial. În anul școlar 2018/2019, la nivelul unităților de învățământ special din județ au fost înființate: o grupă de grădiniță cu 6 preșcolari, 20 de clase de învățământ primar cu 147 de elevi, 37 de clase de învățământ gimnazial cu 278 de elevi și 15 clase de învățământ profesional cu 122 de elevi, rezultând un număr total de 553 de copii și elevi școlarizați.

6.5.7. Activități extrașcolare și conexe

La nivelul județului Vaslui funcționează un Palat al Copiilor în municipiul Vaslui și două cluburi ale copiilor la Bârlad și Huși, în timp ce în restul județului astfel de funcțiuni nu sunt disponibile. Palatul Copiilor din Vaslui funcționează într-o clădire monument istoric care este degradată și improprie funcțiunii educaționale. Totuși, cele 3 cluburi din județ activează cu succes, având circa 3.800 de elevi înscriși în numeroase cluburi (muzică, dans, sah, aeromodelism, informatică, fotografie, karting, sporturi, mediu, electronică etc.), obținând premii importante de-a lungul timpului.

Activitatea sportiva școlară se desfășoară în cadrul CSS Vaslui (fotbal, handbal) și CSS Bârlad (atletism, gimnastică, rugby). Acestea au obținut în anul 2019 un număr de 166 de premii și mențiuni la competiții naționale.

La nivelul județului Vaslui funcționează Centrul Județean de Resurse și Asistență Educațională Vaslui, care reunește 46 de profesori consilieri școlari ce activează în cabinetele de asistență psihopedagogică, 12 profesori logopezi în cabinete logopedice interșcolare și 19 cadre de sprijin în 18 școli integratoare (dintre care doar 3 în mediul rural).

Aceștia reprezintă un sprijin real pentru incluziunea tuturor elevilor cu dificultăți de adaptare, dezvoltare și învățare. Peste 5.500 de preșcolari și elevi au beneficiat în anul 2019 de consiliere individuală, alături de 1.800 de părinți și 1.100 de cadre didactice, la care se adaugă multe alte activități de grup etc.. Printre grupurile țintă vizate de Centru se află 382 de copii în risc de abandon, 3.736 ai căror părinți sunt plecați în străinătate și 526 cu cerințe educaționale speciale. În plus, circa 700 de elevi cu tulburări de limbaj sunt identificați anual.

6.5.8. Învățământul alternativ

În anul școlar 2018/2019, la nivelul județului Vaslui existau 5 școli care aplicau alternativa educațională "Step by Step", dintre care 2 în Vaslui, 2 în Bârlad și una în Huși, clasele fiind frecventate de 570 de copii. În anul școlar 2019/2020 încă o școală din Vaslui a înființat o astfel de clasă.

6.5.9. Învățământul particular

Învățământul privat din județul Vaslui e mai puțin dezvoltat decât în alte zone din țară, explicațiile fiind legate mai ales de nivelul de salarizare mai redus al părinților, dar și de faptul că rețeaua publică acoperă nevoile educaționale din județ, în multe cazuri cu performanțe remarcabile.

În acest context, la nivelul județului funcționează doar următoarele unități de învățământ particular, cu un număr total de 978 de elevi:

- Grădinița cu Program Prelungit "Castelul Copiilor" Vaslui – 4 grupe cu 54 de copii;
- Liceul "Radu Miron" Vaslui – cu profil sanitar – 10 clase cu 253 de elevi;
- Liceul Teoretic "Nicolae Iorga" Bârlad – cu profil științele naturii – 4 clase cu 65 de elevi;
- Școala Postliceală Sanitară "Mihai Ralea" Huși – cu profil sanitar – 5 clase cu 150 de elevi;
- Școala Postliceală "Manolache Costache Epureanu" Bârlad - cu profil sanitar – 3 clase cu 57 de elevi;
- Școala Postliceală "FEG Education" Bârlad – cu profil sanitar – 10 clase cu 277 elevi;
- Școala Postliceală "FEG Education" Vaslui – cu profil sanitar – 5 clase cu 122 elevi;

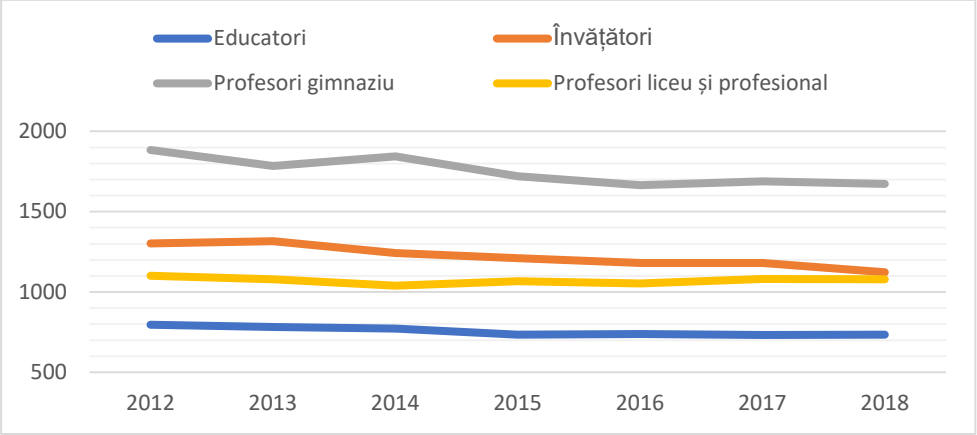
Școlile posticeale sanitare particulare au devenit o opțiune favorită pentru tinerii vasluieni absolvenți de liceu care nu reușesc să promoveze bacalaureatul sau care doresc o carieră în domeniul sanitar, atât în țară, cât și în străinătate. Totuși, atât absenteismul/abandonul elevilor (mai ales la clasele de asistent de farmacie), cât și fluctuația personalului plătit cu ora, fac ca procesul educațional să fie afectat.

6.5.10. Personalul didactic

Conform ISJ Vaslui, din totalul de 4.830 de norme didactice din județ stabilite pentru anul școlar 2019/2020, 79% sunt ocupate de titulari (încadrați în norma de bază sau peste aceasta, în regim de plată cu ora), 12% erau ocupate de suplinitori (cadre didactice calificate participante la concursuri naționale / județene la care au luat minim nota 5, dar și cadre didactice calificate angajate pe perioadă determinată în regim de plată cu ora), 6% de personal didactic

calificat asociat sau pensionari plătiți cu ora, în timp ce aproape 3% erau ocupate de personal fără studii corespunzătoare postului. Față de anul școlar 2016/2017, se constată o scădere cu 6% a numărului de norme, o creștere de circa 1 punct procentual a ponderii posturilor ocupate de titulari, precum și o ușoară scădere a ponderii personalului necalificat (mai ales a celui cu studii medii). Problemele în asigurarea personalului calificat se întâlnesc mai ales în zonele rurale îndepărtate de oraș, care nu sunt atractive pentru practicarea navetei de către profesori, mai ales în domenii deficitare precum educație muzicală, plastică, vizuală, limbi străine, religie, chiar și învățători.

Figură 100 - Dinamica numărului de cadre didactice din județul Vaslui, în perioada 2012-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Formarea continuă a personalului didactic se realizează prin Casa Corpului Didactic Vaslui, care identifică nevoile de formare ale acestora, le stabilește direcțiile de dezvoltare în carieră, coordonează și monitorizează evoluția profesională, asigură dezvoltarea profesională prin activități metodico-științifice și psihopedagogice, organizează cursuri de perfecționare în domeniile prioritare. În anul 2018/2019 aproape 800 de cadre didactice (peste 15% din cele existente în județ) au beneficat de programe de formare continuă.

6.5.11. Infrastructura și investițiile în educație

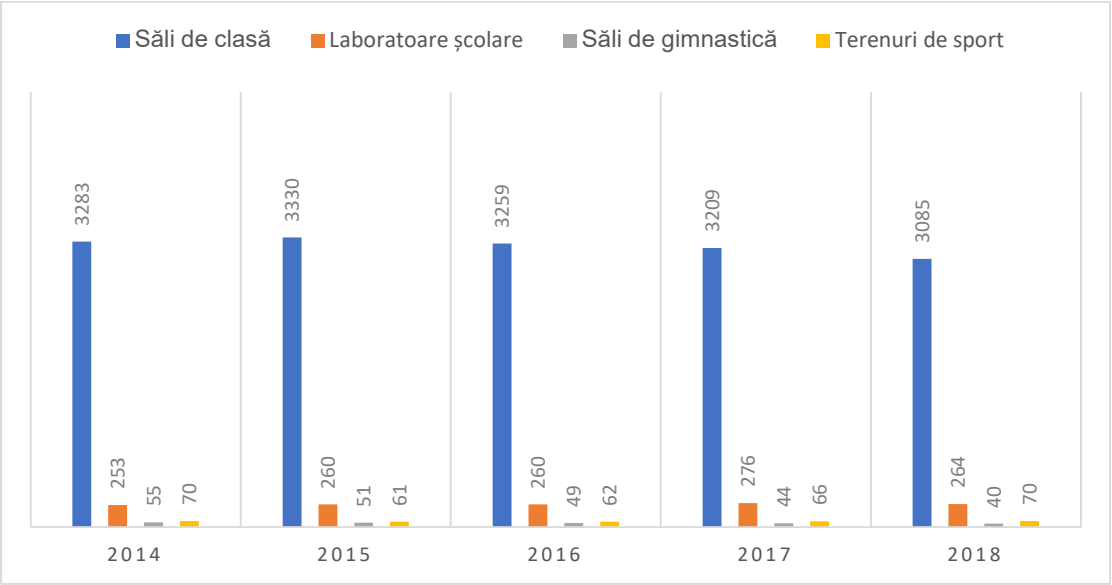
Numărul de săli de clasă folosite în procesul educațional din județul Vaslui a scăzut cu 6% (198) în perioada 2014-2018, pe fondul reducerii numărului de elevi și, implicit, a desființării unor clase.
În cazul grădinițelor, numărul de săli a scăzut cu 49, cel mai mult în Bârlad (20), Huși (5), Hoceni (5) și Deleni (4). Creșteri ale numărului de clase folosite pentru preșcolari s-au înregistrat doar în 11 comune (3 în Dumești, 2 în

Rafaila și Voinești, câte una în Zorleni, Vinderei, Tanacu, Poienești, Oșești, Ivănești, Gârceni, Codăești), și în municipiul Vaslui (+1).
În cazul școlilor, scăderea a fost mai accentuată (-139 de săli), mai ales în localitățile Murgeni (-23), Bârlad (-21), Fălciu (-10), Bogdănești (-9), Vinderei (-9), Voinești (-9), Muntenii de Sus (-8), Zăpodeni (-8), Ivești (-7), Dimitrie Cantemir (-7), Huși (-5), Bunești-Averești (-5), Costești (-5), Tătărani (-5). În aceste localități se pune problema identificării altor funcțiuni de interes comunitar în aceste spații excedentare (de ex. after-school, centru de zi pentru vârstnici, centru comunitar etc.). În altă ordine de idei, în unele localități din județ numărul de clase utilizate de școli a crescut, cel mai probabil pe fondul unor construcții noi sau extinderi: Codăești (+13), Vaslui (+11), Pădureni (+6), Băcești (+6), Stănilești (+5), Negrești (+3), Bălteni (+3), Poienești (+3) etc. În contextul demografic actul, astfel de investiții trebuie însă tratate cu precauție, riscând să devină în câțiva ani spații excedentare ce implică costuri de întreținere mari pentru administrațiile locale.

În cazul liceelor, numărul de săli de clasă a scăzut cu 72, mai ales în municipiile Vaslui (-25), Huși (-23) și Bârlad (-14), excepție făcând liceele din Vetrișoara (+6) și Puiești (+2). Spre deosebire de școli, liceele (mai ales cele cu profil tehnologic și vocațional – precum ”Ștefan Procopiu” și ”Ion Mincu” Vaslui, ”Alexandru Ioan Cuza”, ”Mihai Eminescu”, CSS Bârlad, Colegiu Agricol ”Dimitrie Cantemir” Huși, Liceul Tehnologic ”Nicolae Iorga” Negrești) au moștenit din perioada comunistă o bază materială solidă, formată din internate, cantine, ateliere etc. Aceasta este încă folosită de elevii din mediul rural, însă scăderea demografică va face ca mare parte din infrastructură să devină excedentară, putând acomoda și alte funcțiuni.

Școala Profesională ”Sf. Ecaterina” din Huși folosea 15 săli de clasă în anul 2018, în scădere cu 5 față de anul anterior. Pentrul învățământul postliceal numărul de săli folosite a scăzut cu 16, mai ales la Vaslui (-17) și Bârlad (-4), în timp ce la Huși a crescut cu 5.
Numărul de laboratoare școlare a ajuns în anul 2018 la 264, în creștere cu 4% față de anul 2014, mai ales pe fondul îmbunătățirii gradului de dotare a unor școli care au beneficiat de finanțări guvernamentale sau europene. Astfel, numărul de laboratoare a crescut mai ales la Negrești (+6), Roșiești (+3), Codăești (+2), Gârceni (+2), Lipovăț (+2), Oltenești (+2), Perieni (+2). Există însă și comune care nu au raportat niciun laborator în cadrul școlilor gimnaziale (de ex. Bălteni, Ciocani, Coroiești, Dănești, Dimitrie Cantemir, Iana, Lunca Banului, Solești, Stănilești, Todirești etc.). Ateliere școlare erau în anul 2018 în număr de 76, dintre care 62 în mediul urban și doar 14 în cel rural. Față de anul 2014, număul acestora a scăzut cu 13 (-15%). Creșteri acestora s-au înregistrat doar în comunele Codăești și Roșiești, în timp ce scăderi mai importante s-au înregistrat la Bârlad (-8), Huși (-4) și Vetrișoara (-3), pe fondul restrângerii numărului de clase de învățământ liceal tehnic.

Figură 101 - Dinamica elementelor de infrastructură educațională din județul Vaslui, în perioada 2014-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Singurele școli din mediul rural care dispuneau în 2018 de sală de gimnastică sunt cele din Găgești, Hoceni, Micleşti, Muntenii de Jos, Pădureni, Pogana, Rafaila, Voinești, Vulturești și Zorleni, în timp ce în restul de peste 70 de comune orele de educație fizică se fac în spații improvizate (clase). Nici în mediul urban situația nu este mult mai bună. Doar 8 școli și 6 licee din municipiul Vaslui au sală de gimnastică, 5 școli și 6 licee din Bârlad, 2 licee din Huși, respectiv cele din Murgeni și Negrești. Bazine de înot didactic există doar la Vaslui (2).

Terenurile de sport sunt în număr de 70, același ca și în anul 2014, dintre care 35 în mediul urban și 35 în cel rural (din 81 de comune). În mediul urban s-au înregistrat creșteri ale numărului de terenuri de sport (+6), în timp ce în Murgeni nu există nicio astfel de facilitate. În mediul rural, cele mai multe terenuri sunt la școlile din Hoceni (5), Pădureni (3), Fruntișeni (2), Găgești (2), Dumești (2), Codăești (2), în timp în alte 19 comune exista câte un singur teren.

Dacă corelăm informațiile privitoare la sălile de gimnastică, terenurile de sport și bazinele de înot cu cea privitoare la creșterea numărului de cazuri de obezitate infantilă, ajungem la concluzia că dezvoltarea infrastructurii sportive școlare din județ reprezintă o prioritate.

Conform datelor ISJ, situația investițiilor în infrastructura educațională din județ se prezenta în anul 2019 astfel:

- 176 de unități de învățământ aprobate spre finanțare din PNDL (din care 18 recepționate și 47 în curs de finalizare);
- 19 grădinițe reabilitate cu fonduri BEI și Guvernul României (6 în curs de execuție, 1 în curs de licitare, 2 în curs de actualizare PT, 6 în analiză de fezabilitate);
- 137 de unități de învățământ au primit alocări pentru amenajare grupuri sanitare prin HG 363/2019 (3 în execuție, 22 în contractare).

Pentru anul 2020, pe lângă continuarea acestor investiții este necesară și alocarea de fonduri pentru finalizarea lucrărilor de consolidare la Palatul Copiilor din Vaslui, reabilitarea sediului ISJ și construcția unui Centru de perfecționare și formare în municipiul Vaslui.

În paralel, instituțiile din domeniu implementează și proiecte finanțate din alte fonduri destinate creșterii calității educației și scăderea ratei abandonului școlar atrăgand fonduri complementare celor de la bugetul de stat:

- Banca Mondială: Proiectul ROSE (17 licee din județ) – cu scopul de diminuare a abandonului, îmbunătățire a ratei de absolvire a liceului și de promovabilitate la Bacalaureat;
- POCU 2014-2020: ”DidactForm” – îmbunătățirea competențelor profesionale pentru 185 de cadre didactice din zone defavorizate din județ, derulat de către ISJ Vaslui; ”Admisi” – prevenirea abadonului pentru 587 de copii din municipiul Vaslui, derulat de Școala Gimnazială ”Al. I. Cuza”; ”Școală pentru Toți – Vetrișoara, Oșești și Pungești” – îmbunătățirea accesului grupurilor vulnerabile la educație și prevenirea abandonului; ,,Comunități Implicate, Educație de Calitate” – reducerea riscului de abandon școlar în orașul Negrești și comuna Dumești;
- Fonduri private: after-school / masă caldă pentru din Valea Mare, Parpanița, Cioatele, Rafaila, Oșești (230), Pungești (30), Negrești (50) etc.

În altă ordine de idei, putem menționa și un număr de 30 de unități de învățământ din județ sunt implicate în proiecte de mobilitate derulate în cadrul Programului Erasmus + 2014-2020, numărul acestora urmând să crească, ca urmare a depunerii de noi cereri de finanțare în anul 2019.

6.5.12. Programe sociale pentru elevi:

În anul 2019, pe lângă eforturile depuse de autoritățile locale, ISJ Vaslui a coordonat următoarele programe sociale pentru elevi:

- ”Euro 200” – pentru achiziția de calculatoare: 208 cereri (din care 202 din mediul rural), cele mai multe din comunele Voinești, Gârceni, Bogdana, Coroiești, Băcești;
- ”Rechizite școlare” – 9.354 de beneficiari din învățământul primar și gimnazial;
- ”Masa Caldă” – acordare de pachete alimentare pentru preșcolarii și elevii din satele Cepești (213) și Băcești (445) – total 658 de beneficiari;

- ”Programul pentru școli al României 2017-2023” – distribuție produse alimentare pentru peste 44.000 de beneficiari;
- ”Bani de liceu” – 2.697 de beneficiari ai sumei de 250 lei/lună;
- ”Bursa profesională” – circa 2.600 de beneficiari ai sumei de 200 lei/lună.

Autoritățile locale au acordat, la rândul lor, peste 6.300 de burse, dintre care 321 de studiu și 1.366 de ajutor social.

6.5.13. Formare profesională continuă

Datele AJPIS pentru anul 2019 indică faptul că doar 1.172 de vasluieni au urmat cursuri de formare profesională, dintre care 654 le-au și absolvit (518 cu certificat de absolvire și 136 cu certificat de calificare). Cele mai multe dintre acestea au vizat calificările de agent de securitate, apicultor și legumicultor. Activitatea de formare profesională este concentrată în jurul acțiunilor publice, respectiv cursurile gratuite pentru șomeri oferite de AJOFM (furnizorul fiind CRFPA Brașov), respectiv proiectele cu fonduri europene (mai ales POCU 2014-2020) care se adresează diferitelor grupuri vulnerabile.

6.6. Siguranță, ordine publică și intervenții în situații de urgență

Instituțiile care se ocupă de menținerea siguranței și ordinii publice în județul Vaslui sunt Inspectoratul de Poliție Județean, Comandamentul de Jandarmi, Serviciul Teritorial al Poliției de Frontieră Huși, la care se adăugă în mediul urban și structurile de poliție locală ale primăriilor. Poliția are secții/posturi de poliție în toate UAT din județ, Jandameria doar la Vaslui, Bârlad și Huși/Albița, iar Poliția de Frontieră la Huși/Albița, Berezeni și Fălciu. Administrațiile locale au investit, la rândul lor, în dotarea logistică a structuriilor de poliție locală (sedii, vehicule, echipamente de protecție, mijloace de comunicații), iar multe dintre acestea, inclusiv din mediul rural, au instalat sisteme de supraveghere video în zone publice. Totuși, în mediul rural, doar 26 dintre cele 81 de primării aveau încheiate cu contracte de pază sau dispuneau de personal propriu în acest scop, restul fiind practic nepăzite, în principal din lipsa fondurilor la bugetele locale. În acest context, implementarea de sisteme video în toate localitățile rurale ar crește nivelul de siguranță al populației și ar reduce costurile cu paza.

În domeniul situațiilor de urgență, la nivelul județului activează ISU ”Podu Înalt”, cu 3 detașamente de pompieri (Vaslui, Bârlad și Huși), o gardă de intervenție la Negrești, respectiv câte un punct de lucru la Murgeni și Ivănești. Acestea găzduiesc și serviciile SMURD. În anul 2018, instituția a gestionat aproape 5.000 de situații de urgență (o medie de 13,6/zi – în scădere cu 5% față de anul 2017), 400 de controale cu rol preventiv la firme, instituții, primării, obiective de investiții etc., și a emis avize și autorizații de incendiu pentru 60 de obiective. Din totalul intervențiilor, 80% au fost de asistență medicală de urgență prin SMURD, 7% au fost la incendii la construcții (366 la număr), 4% pentru asistența persoanelor, iar restul de 9% la incendii de vegetație, sălvări de animale, descarcerări etc. Timpul

mediu de răspuns a fost de 14 minute în 2018, față de 13 în 2017, la o viteză medie de deplasare a vehiculelor de doar 51 km/h. Totuși, pompierii au reușit salvarea din incendii a 54 de persoane, în timp ce numărul deceselor cauzate de acestea a fost de 14, în creștere cu 14% față de anul 2017 și mai mult decât dublu față de anul 2015. Peste 73% dintre incendii s-au produs în mediul rural, unde intervențiile se realizează cu mai mare dificultate din cauza distanței față de sediile ISU, fiind vital sprijinul voluntarilor locali. Și în cazul SMURD, 69% dintre intervenții au loc tot în mediul rural, 14% vizând copii, astfel încât timpul de răspuns este de 8 ori, iar cel de intervenție de 3 ori mai ridicat decât în mediul urban.

În pofida faptului că a beneficiat de mai multe proiecte cu fonduri europene pentru dotare, din totalul de 65 de autovehicule de intervenție al ISU Vaslui, o treime (21) sunt mai vechi de 10 ani (dintre care 5 mai vechi de 30 ani), mult peste durata normală de funcționare. Gradul de asigurare cu echipamente și accesorii PSI, deși în creștere față de 2017, a fost, de asemenea, sub 75% la aparate de respirat, căști, centuri, furtunuri, scări culisabile și de fereastră. Gradul de încadrare a posturilor din organigramă a fost de circa 89%, cu o medie de vârstă de 38,5 ani.

Capitolul 7. Cultură, patrimoniu, sport și activități recreative

7.1. Patrimoniul cultural și activitatea culturală

Ministerul Culturii, prin Direcția Județeană pentru Cultură Vaslui și Institutul Național Patrimoniului, a scris până în prezent în Lista Monumentelor Istorice un număr de 438 de monumente istorice, dintre care 81 sunt de interes național (categoria A) și 357 de interes local (categoria B). Cele mai multe sunt monumente de arhitectură arhitectură (biserici, clădiri cu destinația de instituție publică sau de locuit, ansambluri urbane), urmate de cele de arheologie (sit-uri arheologice), iar cele mai puține sunt cele de for public (de ex. ansambluri statuare, monumente funerare etc.). Cel mai mare proprietar de obiective de patrimoniu din județ este Episcopia Hușilor (102 obiective, preponderent biserici, case parohiale etc.).

Figură 102 - Numărul de monumente istorice din județul Vaslui, pe tipuri și categorii de importanță

Tip monument	Categoria A	Categoria B	Total
Arheologie	17	131	148
Arhitectură	57	209	266
For public	7	17	24
Total	81	357	438

Sursa: Direcția Județeană pentru Cultură Vaslui

Starea de conservare a multor monumente istorice (mai ales de arhitectură) din județ este una precară, conform monitorizării efectuate constant de către Direcția Județeană pentru Cultură, care informează autoritățile centrale și locale cu privire la acest aspect. Resursele financiare limitate fac ca doar mică parte dintre aceste monumente să ajungă să fie restaurate anual. Conform instituției, monumentele care se află în cea mai avansată stare de degradare sunt:

a) **Monumente de categoria A:**

- Ansamblul Mănăstirii Pârvești (comuna Costești);
- Biserica de lemn ”Sf. Nicolae” a fostului schit Strâmba (Puiești);
- Biserica de lemn ”Sf. Gheorghe” a fostului schit Lipovăț (Lipovăț);
- Biserica de lemn ”Sf. Nicolae” a fostului schit Orgoiești Noi (Lipovăț);
- Biserica ”Adormirea Maicii Domnului” (Rebricea);
- Biserica de lemn ”Adormirea Maicii Domenului” (Pogana);
- Biserica ”Nașterea Maicii Domnului” (Codăești);
- Conacul Rosetti-Solescu (Solești);
- Conacul Roset-Balș (Codăești);

- Biserica de lemn ”Sf. Nicolae,, (Vinderei);
- Casa egumenească din cadrul Ansamblului Mănăstirii Fâstâci (Cozmești);

b) Monumente de categoria B:

- Biserica ”Sf. Gheorghe” (Tăcuta);
- Biserica ”Sf. Dumitru” (Crețești);
- Casa Sotir Zaharia – Casa parohială a Bisericii ”Sf. Nicolae” (Huși);
- Ansamblul vechiului spital comunal (Huși);
- Banca Albina – Atelier Școala nr. 1 (Huși);
- Judecătoria – Casa de Cultură ”Alexandru Ciugaru” (Huși);
- Casa Mavrocordat – Palatul Copiilor (Vaslui);
- Conacul Sturdza (Tăcuta);
- Școala 2 ”Vasile Pârvan” (Bârlad);
- Casa Mogoș – locuință a Spitalului Județean (Vaslui);
- Casa Luchian (Vaslui);
- Conacul Lambrino (Zăpodeni);
- Casa Atanasiu (Bârlad);
- Conacul Dimachi-Arghiropol (Boțești);
- Ansamblul Conacului Mareșal Constantin Prezan (Dumești).

În pofida demersurilor realizate la nivel județean, singurele monumente incluse în Programul Național de Restaurare sunt Casa Adam Mitache (Muzeul Municipal) Huși, Conacul Rosetti-Balș (Codăești) și Conacul (Casa Memorială) Emil Racoviță (Dănești) – toate cu lucrări de consolidare și restaurare, aflate însă într-un stadiu incipient (contractare proiectare).

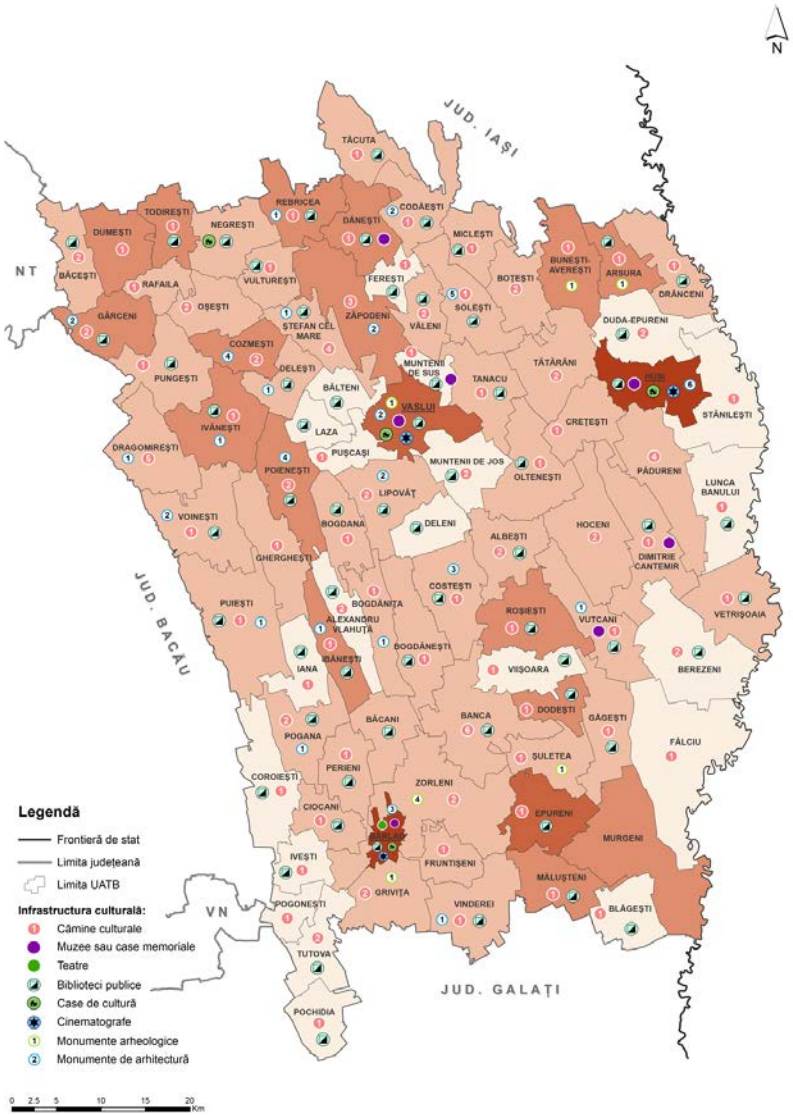
De asemenea, CJ Vaslui și Muzeul Județean ”Ștefan cel Mare din subordinea sa au reușit atragerea de fonduri europene dedicate cooperării transfrontaliere cu Republica Moldova pentru a restaura statuia lui Ștefan cel Mare de la Băcăoani (comuna Muntenii de Jos) – monument istoric de interes local, a construi parcul tematic ”Ctitorii Ștefaniene”, a amenaja două spații expoziționale, a reabilita platoul cu fântâni arteziene din fața statuii și obeliscul, precum și a pentru a înființa un punct de informare turistică.

Patrimoniul imaterial al județului cuprinde mai ales meșteșugurile populare, artizanatul, tradițiile, obiceiurile, folcorul și dansurile populare din zonele rurale. Principala instituție cu atribuții în acest domeniu este Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Vaslui, din subordinea CJ Vaslui. Acesta a identificat meșterii populari din județ și a sprijinit înființare a 5 asociații ale acestora, care valorifică costumul popular și țesăturile: ”Răzeșii din Pogonești, ”La izvorul tradițiior” din Solești, ”Bujorii” din Laza, ”Artă și Tradiție”

din Vulturești, ”Creația populară” din Todirești, la care se adaugă și meșteri individuali din Huși, Bârlad, Vaslui, Văleni etc. Instituția organizează de peste 10 ani în Parcul Copou din Vaslui Târgul Meșterilor Populari, unde expun meșteri din județ, dar și din alte zone din țară, sunt organizate evenimente artistice cu muzică și dansuri populare. Alte evenimente cu tradiție organizate de instituție sunt Festivalul Internațional de Folclor ”Hora din străbuni” Vaslui – cunoscut pentru parada ansamblurilor folclorice din centrul orașului, dar și numeroasele reprezentații de muzică și dans; Târgul de Primăvară de la Vaslui – cu expoziții, ateliere și vânzare de produse tradiționale; Festivalul de Datini și Obiceiuri de Iarnă tot de la Vaslui; Festivalul-concurs ”Fluieraș vasluian” de la Muntenii de Sus; ”Zilele teatrului tânăr” Vaslui; Ziua internațională a iei; ”Ouă încondeiate. Icoane” Vaslui – expoziție, atelier, vânzare; Târg de jucării Vaslui; concursuri de creație și interpretare artistică, manifestări cu ocazia unor zile de referință în istoria României etc.

Centrul dispune de propriul său ansamblu de dansuri populare - ”Hora Vasluiului”, însă în județ funcționează numeroase alte ansambluri folclorice: Ansamblul ”Trandafir de la Moldova” Huși; ”Rapsodia Vasluiului” Vaslui; ”Obârșii Negreștene” Negrești; ”Zăstrea Muntenilor” Muntenii de Jos; ”Pădurețul” Oșești; ”Codrenii” Târzii; ”Rândurile” Muntenii de Sus; ”Floricica” Perieni; ”Sălcioara Prutului” Stănilești; ”Mlădițele Prutului” Lunca Banului; ”Plaiurile Prutului” Drânceni; ”Floricică de pe Prut” Vetrișoara; ”Solești” Solești; ”Răzești” Dodești; ”Ciobănașul” Șuletea; ”Doina Tutovei” Tutova; ”Joc” Vaslui, Taraful ”I. Spătaru” Șuletea etc. Acestea sunt sprijinite de autoritățile județene și locale pentru a promova valorile tradiționale ale județului la competiții, reprezentanții etc. din țară și străinătate.

Figură 103 - Distribuția geografică a infrastructurii culturale din județul Vaslui

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor INS, DJC, CIMEC

Patrimoniul cultural mobil al județului Vaslui este unul bogat și este concentrat în cele 10 muzee și colecții publice din județ. Acestea sunt:

- **Muzeul Județean ”Ștefan cel Mare” Vaslui** – din subordinea CJ, are 7 secții, respectiv: istorie veche și arheologie; istorie modernă; istorie medievală; etnografie și artă populară, tezaur-numismatică-medalistică, cultură și civilizație, artă românească contemporană. Instituția organizează anual peste 40 de evenimente culturale, în mod individual sau cu alte instituții de cultură din județ și din țară, precum manifestări cultural-științifice, expoziții, simpozioane, concursuri pentru elevi, conferințe, concerte, colocvii etc., editează volume de studii și un anuar, punând la dispoziție și un tur virtual al secțiilor muzeului pentru cei interesați. Muzeul a fost redeschis publicului în anul 2019, după ample lucrări de modernizare, în valoare de circa 500.000 Euro, realizate cu fonduri de la CJ Vaslui.
- **Muzeul ”Vasile Pârvan” Bârlad** – tot din subordinea CJ, are o tradiție de peste 100 de ani și dispune de 4 secții: arheologie-istorie, artă, științele naturii, personalități bârlădene, precum și de o bibliotecă. Acesta este singurul din județ care dispune de un planetariu, observator astronomic, de un astroclub (”Perseus”), precum și de Pavilionul Expozițional ”Marcel Guguianu” – unul dintre puținele muzee dedicate unui sculptor din lume. Muzeul găzduiește zeci de colecții de artă, precum cele donate de dr. Ioan Chiricuță, dr. Constantin Teodorescu, dr. Marcel Vainfeld, Costin Neamțu etc. Instituția organizează lunar diferite activități culturale (dezbateri, conferințe, ateliere, expoziții etc.) și dispune, la rândul său, de un tur virtual al muzeului. Muzeul se află în posesia a două clădiri monument istoric de importanță națională, respectiv sediul central - care a fost reabilitat de CJ cu fonduri europene prin POR 2007-2013, și Casa Sturdza. Instituția atrage anual circa 36-37.000 de vizitatori, având planuri de reorganizare a expoziției permanente de științele naturii în vederea punerii în circuit a patrimoniului de paleontologie, foarte apreciat mai ales de publicul tânăr, dar și de amenajare în spațiul reabilitat de la Casa Sturdza sau în sediul fostei Bănci Agricole, ce urmează a fi achiziționat de către CJ Vaslui, a unui muzeu destinat lucrărilor cunoscutului pictor bârlădean Corneliu Vasilesci și a graficianului Dragoș Pătrașcu.
- **Grădina Zoologică Bârlad** – înființată în anul 1949 și reabilitată în anul 2013, este singura din județ, adăpostind peste 400 de exemplare din 70 de specii, pe o suprafață de peste 5 ha. Aceasta este administrată de municipalitate.
- **Muzeul Municipal Huși** – înființat în anul 1957, funcționează într-o clădire monument istoric de importanță națională și dispune de colecții importante de arheologie, istorie medievală și modernă, etnografie și artă. Muzeul este temporar închis, clădirea acestuia, aflată într-o stare avansată de degradare, fiind inclusă în Programul Național de Restaurare;
- **Muzeul Viticiol Huși** – înființat în anul 1976, funcționează în cadrul Colegiului și cuprinde numeroase obiecte și instalații vini-viticole, medalii și diplome de la diferite concursuri de vin;
- **Muzeul Eparhial Huși** – înființat în anul 1986, păstrează colecții de artă religioasă plastică și decorativă (icoane, tablouri, veșminte), precum și o impresionantă colecție de carte veche;
- **Casa Memorială ”Emil Racoviță” Dănești** – înființată în anul 1964 în conacul care i-a aparținut savantului, cuprinde diferite obiecte personale ale acestuia, precum hărți, desene, diapozitive, fotografii, instrumente,

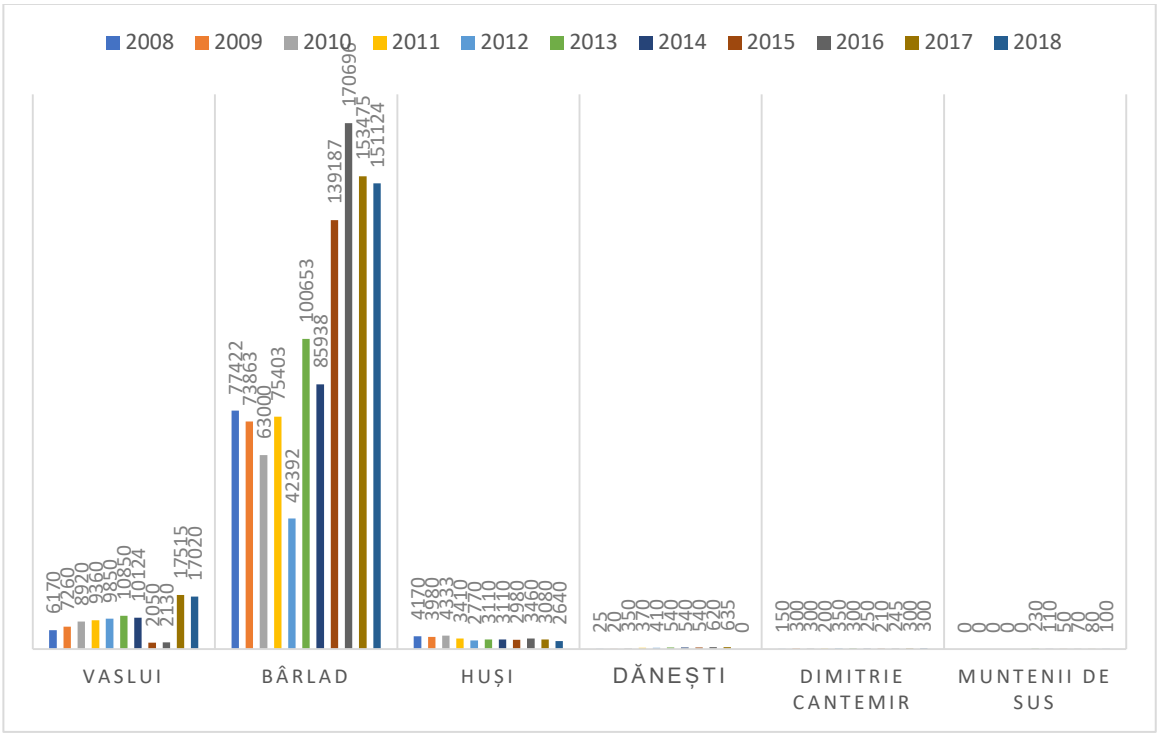
lucrări științifice etc. Clădirea este într-o stare avansată de degradare, fiind inclusă în Programul Național de Restaurare. Aceasta funcționează ca secție a Muzeului Județean.

- **Muzeul Sătesc Grumezoaia (Dimitrie Cantemir)** – înființat în 1968, cu profil etnografic;
- **Muzeul Muntenii de Sus** – înființat în anul 2004, în cadrul unui proiect transfrontalier denumit ”Tradiții în oglindă”, este organizat într-o casă veche cu cerdac ce reconstituie o gospodărie țărănească în care sunt expuse obiecte tradiționale de uz casnic, unelte agricole, mobilier, țesături, covoare etc.;
- **Muzeul Sătesc Vutcani** – înființat în 1982, cu profil etnografic;
- **Galeria de Artă ”N.N.Tonitza” Bârlad** - înființată în anul 1994 de Fundația Culturală ”Dr. Constantin Teodorescu”, unde se organizează mai ales expoziții de artă plastică.

În anul 2018, muzeele din județ au fost vizitate de 171.334 de persoane (plătitori sau nu de bilet), număr aproape dublu față de cel înregistrat în anul 2008, mai ales pe fondul organizării unor evenimente cu acces gratuit, de tipul ”Noaptea Muzeelor”. Dintre aceștia, 88% s-au raportat la obiectivele muzeale din municipiul Bârlad, cu precădere Grădina Zoologică sau Planetariul – obiective de importanță regională.

La Muzeul Județean din Vaslui numărul de vizitatori a ajuns la circa 17.000 în 2008, de aproape 3 ori mai mare decât în 2008, în schimb la muzeele din Huși s-a înregistrat însă o scădere de 37%, pe fondul închiderii temporare a Muzeului Municipal. Muzeele și casele memoriale din zonele rurale au avut un număr nesemnificativ de viziatori, cu o medie zilnică de sub o persoană.

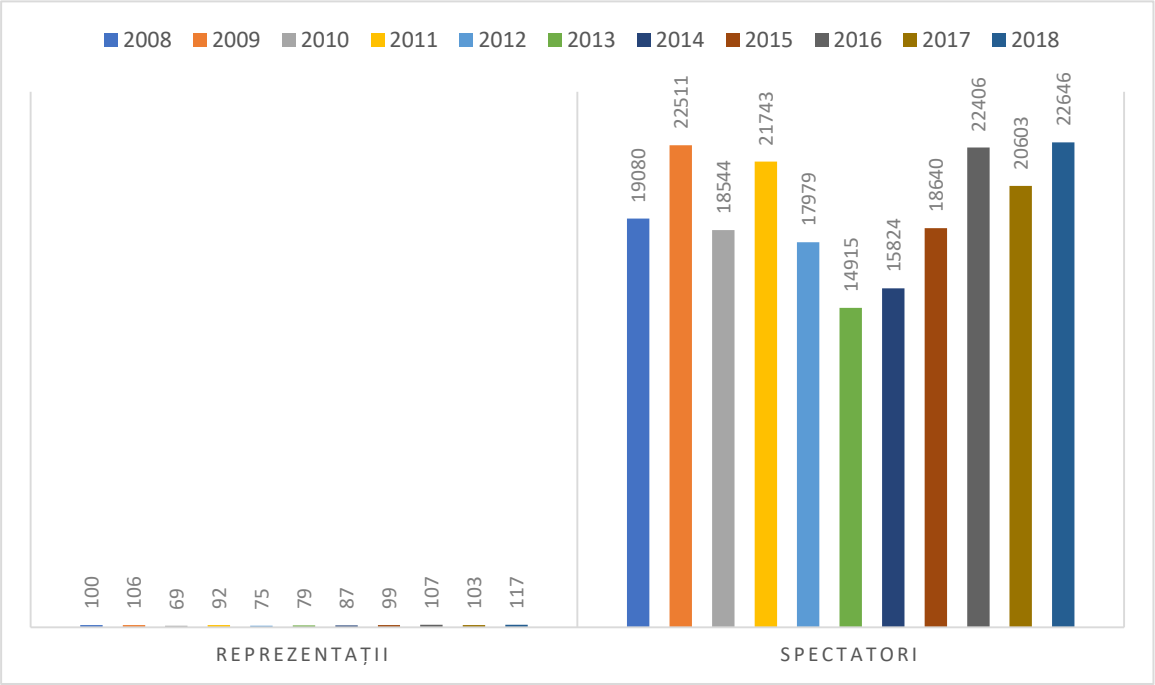
Figură 104 - Evoluția numărului de vizitatori în muzeele din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

La nivelul județului Vaslui funcționează o singure instituție de spectacol, respectiv Teatrul ”Victor Ion Popa” din Bârlad, aflat sub autoritatea CJ Vaslui. Aceasta a fost înființat în anul 1955 și funcționează într-o clădire monument istoric restaurată cu fonduri europene prin POR 2007-2013 (în cadrul proiectului care a cuprins și clădirea Muzeului ”Vasile Pârvan”, respectiv Parcul Teatrului), sala de spectacole având o capacitate de 300 de locuri. În anul 2018, instituția a organizat 117 reprezentații, un număr maxim pentru ultimul deceniu, la care au participat 22.646 de spectatori (cumpărători de bilete, invitați sau cu acces gratuit).

Figură 105 - Evoluția numărului de reprezentații teatrale și spectatori la acestea - Teatrul "V.I. Popa" Bârlad, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Conform datelor INS, la nivelul județului Vaslui funcționau în anul 2018 un număr de 240 de biblioteci, dintre care 178 erau cu circuit închis (majoritatea fiind biblioteci școlare), iar 62 erau deschise publicului larg, respectiv: o bibliotecă județeană, 3 municipale/orașenești și 58 comunale. În comparație cu anul 2008 numărul acestora a scăzut cu 81 (peste 25% din total), în principal ca urmare a reducerii numărului biblioteci școlare (-59) odată cu școlile închise, a desființării unei bibloteci orășenești, respectiv a desființării a 15 biblioteci comunale.

Așadar, orașul Murgeni și comunele Bogdănița, Bobești, Bunești-Averești, Cozmești, Crețești, Dragomirești, Dumești, Fălciu, Gherghești, Grivița, Hoceni, Oșești, Pădureni, Pogonești, Stănilești, Șuletea, Tătărani, Zăpodeni, Zorleni, Fruntișeni, Pușcași și Rafaila nu (mai) oferă cetățenilor acces la fondul public de carte, bazându-se exclusiv pe bibliotecile școlare pentru elevi, care reprezintă oricum principala categorie de cititori. În condițiile în care cheltuielile pentru funcționarea bibliotecilor publice revin primăriilor (excepție făcând doar Biblioteca Județeană "Nicolae Milescu Spătaru" – aflată în subordinea CJ), iar numărul de cititori este tot mai redus (inclusiv pe fondul vechimii fondului de carte, a pătrunderii Internetului în gospodăriile populației), deciziile de închidere a acestor

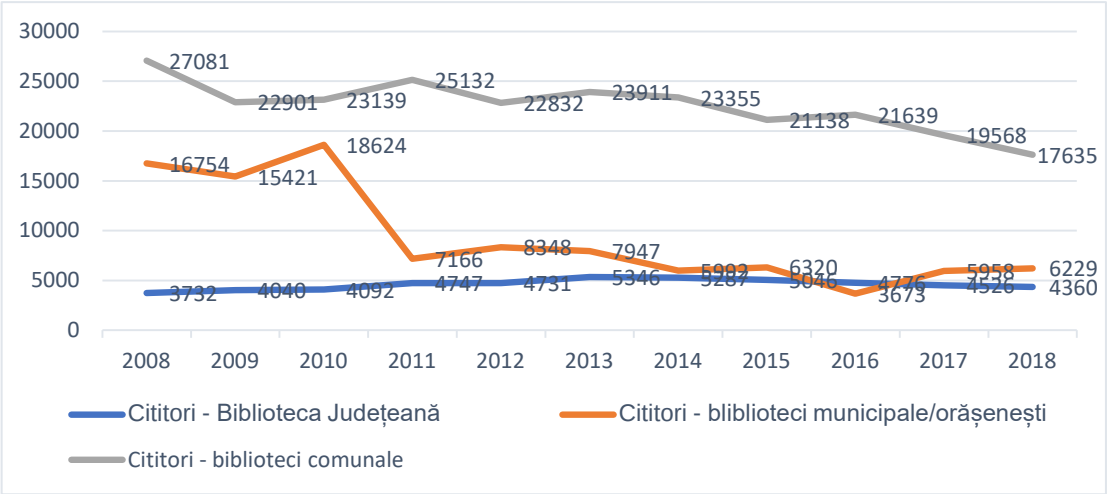
funcțiuni devin tot mai frecvente. O soluție optimă ar fi însă transformarea lor în centre comunitare cu funcțiuni mai complexe, de ex. club de pensionari, club pentru copii, locații pentru diferite cursuri, adunări publice, completare online și depunere de documente administrative – pe modelul cererilor de subvenție pentru APIA etc.). Acest lucru este posibil mai ales în contextul în care Programul Biblionet a permis dotarea a 59 de biblioteci rurale cu câte 4 calculatoare, camere web, căști cu microfon, imprimantă, scanner, videoproiector, ecran de protecție, router wireless, surse de alimentare și protecție. În cadrul aceluiași program au fost dotate și Biblioteca Județeană (14 calculatoare), bibliotecile municipale din Bârlad (16) și Huși (12), precum și cele orășenești din Murgeni (4) și Negrești (4).

Fondul de carte de la nivelul bibliotecilor din județ ajungea în 2018 la 2,49 mil. volume, în scădere cu aproape 10% față de anul 2008. Bibliotecile publice adunau un fond de carte de 1,121 mil. volume, în scădere cu 8%, mai ales pe fondul închiderii unei biblioteci orășenești și a mai multor biblioteci comunale, corelată cu lipsa fondurilor sau a interesului autorităților pentru a achiziționa noi volume. În schimb, la Biblioteca Județeană numărul de volume a ajuns la 277.553, cu 18% mai mult decât în 2008.

Numărul total de cititori din bibliotecile din județ a scăzut cu peste 35% în ultimul deceniu, procent similar cu cel al reducerii numărului de elevi, care reprezintă principala categorie de beneficiari ai acestor instituții. În cazul bibliotecilor publice, scăderea a fost de 41%, fiind accentuată de închiderile de biblioteci orășenești și comunale. Deși numărul de cititori de la Biblioteca Județeană a fost cu 17% mai mare în 2018 comparativ cu 2008, începând cu anul 2013 se constată și aici o scădere continuă a numărului de beneficiari.

În acest context, instituția încearcă să-și diversifice gama de activități, prin organizarea de ateliere de pictură, recreere, muzică și lectură, expoziții, celebrarea unor evenimente istorice importante, ale unor personalități, lansări de carte etc.

Figură 106 - Numărul de cititori din bibliotecile publice din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Toate cele 5 orașe și municipii din județ dispun de case de cultură, dar cele din Vaslui, Bârlad și Huși necesită lucrări de reabilitare, modernizare și dotare. Casa de Cultură a Sindicatelor ”Constantin Tănase” se află în subordinea ANCCSR, o organizație sindicală, context în care administrația locală nu a putut interveni în reabilitarea și modernizarea clădirii. Prin urmare, aceasta mici lucrări de reparații și modernizări doar din încasările proprii din chirii. Totuși, nu este rezolvată, de exemplu, problema încălzirii sălii de spectacole, cea mai mare din municipiu (575 de locuri), în sezonul rece. Instituția găzduiește o serie de evenimente cu tradiție (de ex. Festivalul Umorului, Festivalul ”Hora din străbuni”, Zilele Culturale ale Vasluiului), concerte, repetiții etc. și organizează trei festivaluri proprii (”Cântec drag din plai străbun”, ”Ritmurile tinereții”, ”Constelația necunoscută”). Casa de Cultură ”Alexandru Ciugaru” Huși, din administrarea municipalității, se află în curs de reabilitare, reamenajare și modernizare cu fonduri de la bugetul local, aici funcționând mai multe cercuri de muzică, dans, teatru etc. Casa de Cultură a Sindicatelor ”George Tutoveanu” Bârlad, cu același proprietar ca și cea din Vaslui, are o sală de spectacole de 600 de locuri, care nu poate fi însă folosită din cauza lipsei autorizației PSI. Instituția dispune de o bibliotecă proprie și găzduiește două cenacluri literare și un ansamblu folcloric. Casa de cultură din Negrești a fost modernizată și extinsă cu fonduri de la bugetul local și cel de stat (CNI), iar la Murgeni fosta casă de cultură a fost transformată în Căminul Cultural ”I.C.Balmus”, sala de spectacole fiind transformată în sală de evenimente (nunți, botezuri etc.).

CJ Vaslui a preluat clădirea Casei Armatei din Vaslui în vederea înființării unui Centru Cultural Județean Multifuncțional ”Dimitrie Cantemir”. Clădirea e în curs de reabilitare și modernizare, în urma unor investiții de 2

mil. Euro, realizate cu fonduri guvernamentale prin PNDL. Aceasta vă prelua de la Casa de Cultură a Sindicatelor găzduirea unor evenimente, precum Festivalul Umorului ”Constantin Tănase”. Unele evenimente culturale sunt organizate și la Sala Sporturilor din Vaslui, în lipsa unui centru cultural sau expozițional de mari dimensiuni. De asemenea, Biblioteca Municipală ”Stroe S. Belloescu” din Bârlad are în structura sa și Centrul Cultural ”Mihai Eminescu”, care găzduiește colecția președintelui Fundației ”Dr. Constantin Teodorescu”.

Înainte de 1989, aproape toate satele cu o populație ceva mai numeroasă din județ dispuneau de un cămin cultural, care juca un rol important în viața comunității în lipsa altor alternative de petrecere a timpului liber. În acestea se organizau concerte, serbări, proiecții de filme, discoteci etc. În prezent, aceste clădiri se află în administrarea primăriilor, care dispun de resurse limitate pentru reabilitarea, modernizarea și dotarea lor corespunzătoare, dar și pentru pază sau mentenanță (utilități, reparații etc.). În plus, în cele mai multe cazuri, aceste clădiri și-au pierdut destinația principală culturală (se mai organizează serbări școlare sau repetiții ale ansamblurilor locale), în condițiile scăderii și îmbătrânirii demografice, a propagării internetului și televiziunii, devenind mai degrabă locații pentru evenimente (nunți, botezuri, parastase, celebrări, întâlniri comunitare etc.), care mai asigură unele venituri din închirieri necesare întreținerii.

În acest context, mai multe primării din județ au apelat la fonduri europene sau guvernamentale pentru a investi în cămine culturale (fie pentru construcția unora noi, fie pentru reabilitarea, modernizarea și dotarea celor existente):

- PNDR: Zorleni, Pădureni, Berezeni, Gârceni, Tanacu, Ivănești, Vetrișoara, Văleni, Codăești, Voinești;
- CNI: orașul Murgeni și comunele Alexandru Vlahuță, Hoceni, Ștefan cel Mare, Tătărani, Dragomirești, Arsura, Bălteni, Bogdănești, Coroiești, Ciocani, Codăești, Delești, Costești, Cozmești, Deleni, Dodești, Drânceni, Epureni, Fruntișeni, Găgești, Iana, Ibănești, Laza, Miclești, Oltenești, Oșești, Perieni, Pochidia, Rebricea, Solești, Todirești, Tutova, Viișoara, Zăpodeni, Zorleni. Cele mai multe dintre aceste proiecte sunt în stadiu incipiente, fiind finanțate funcție de alocările anuale.

Finanțarea, pe viitor, a proiectelor de extindere a infrastructurii culturale din județ ar trebui să țină cont și de posibilitățile reale de susținere a activității acestora din bugetele curente ale UAT-urilor, în scopul evitării situațiilor în care noile cămine devin o povară suplimentară (de ex. pază, utilități, reparații, autorizări etc.) pentru finanțele modeste ale autorităților locale din județ.

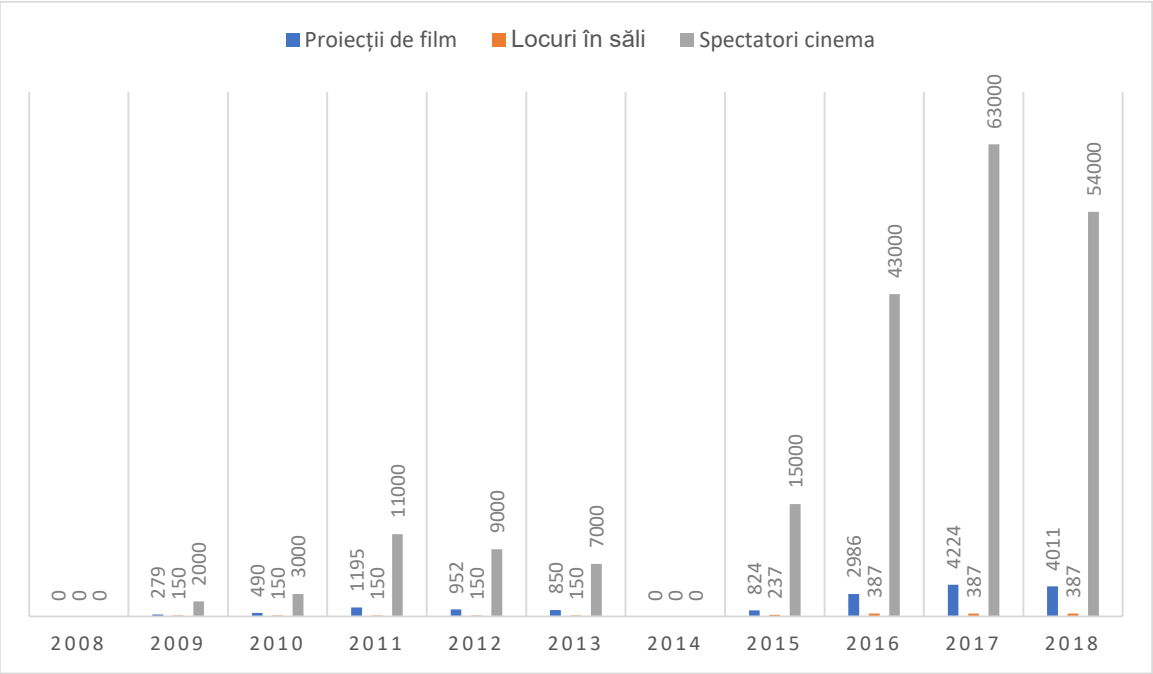
Dacă în anul 2008 pe teritoriul județului Vaslui nu era funcțional niciun cinematograf, în anul 2018 existau două astfel de unități, respectiv:

- CityPlex Vaslui – investiție privată inaugurată în anul 2016 în mall-ul din Vaslui, cu 2 săli și un total de 150 de locuri, unde rulează cele mai noi producții cinematografice în format 3D sau digital.

- CityPlex ”Victoria” Bârlad – administrat de o companie privată, funcționează într-o clădire reabilitată și modernizată de către municipalitate. Acesta are capacitate de 237 de locuri.

Cinematograful ”Dacia” din Huși, care nu mai funcționa de mult timp, va fi reabilitate, modernizat și dotat în urma unei investiții de 2 mil. Euro, realizată cu fonduri guvernamentale prin CNI. Acesta va dispune de o sală de cinema 3D cu 150 de locuri, respectiv de o sală multifuncțională de spectacole de 308 locuri. În Vaslui există două foste cinematografe (”Modern” și ”Independența”) administrate de RADEF care sunt în paragină, în contextul în care municipalitatea nu a reușit încă să intre în posesia lor. Acestea aveau în perioada comunistă o capacitate de 500, respectiv 650 de locuri.

Figură 107 - Principalii indicatori ai activității cinematografelor din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

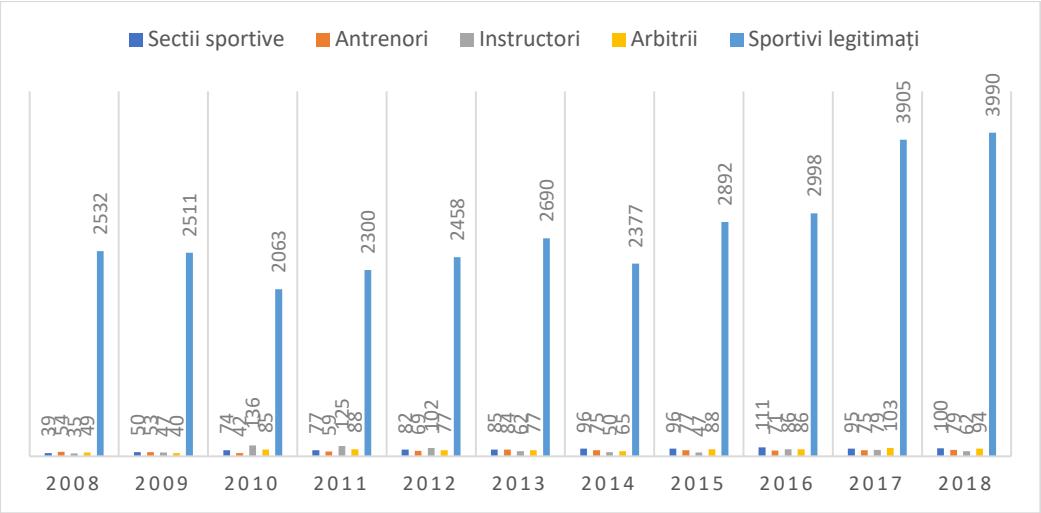
Istoria județului Vaslui este legată de viața şi activitatea unor personalități marcante, precum: Nicolae Milescu Spătarul, Dimitrie Cantemir, Alexandru Ioan Cuza şi soția sa, Doamna Elena Cuza, Emil Racoviță, Vasile Pârvan, V. I. Popa, Ștefan Procopiu, George Tutoveanu, Elena Farago, Mihail Kogălniceanu, Constantin Tănase, Nicolae Tonitza. Alexandru Vlahuță, Dimitrie Bagdasar, Alexandru Ciugaru, Nicolae Malaxa, Alexandru Philippide etc. Nu mai puțin de 38 de personalități ale județului Vaslui sunt membri ai Academiei Române. La acestea se adaugă și

conducătorul comunist Gheorghe Gheorgiu Dej și, mai recent, sportiva Andreea Răducan – ambii fiind născuți la Bârlad.

7.2. Sportul și activitățile recreative

Conform INS, în județul Vaslui funcționau în anul 2018 un număr de 100 de secții ale cluburilor private, în care erau înregistrați 2.990 de sportivi legitimați, pregătiți de 79 de antrenori și 62 de instructori, la care se adăugau 94 de arbitrii. Față de anul 2008, numărul cluburilor a crescut de 2,5 ori, iar al sportivilor de performanță cu 58%. Și în cazul sportului de masă, s-au înregistrat creșteri, vizibile mai ales în cazul numărului tot mai mare de săli de fitness din orașele județului (4 în Vaslui, 5 în Bârlad, 1 în Huși).

Figură 108 - Principalii indicatori ai activității sportive din județul Vaslui, în perioada 2008-2018

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Principala instituție din domeniul este Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Vaslui, din subordinea ministerului de profil. Aceasta are în subordine:

- Clubul Sportiv ”Viitorul” din Vaslui, care are secții de judo, atletism, lupte și taekwando. Clubul dispune de o bază logistică proprie, respectiv: sală polivalentă, terenuri de fotbal cu gazon și zgură, teren de handbal și baschet, sală de lupte, cantină, cămin pentru sportivi etc. În anul 2019, Primăria Vaslui a solicitat preluarea în administrare a Sălii Polivalente și a Terenului de fotbal al Clubului, în vederea modernizării acestora.

- Clubul Sportiv Școlar din Bârlad – cu secții de atletism, gimnastică și rugby. Clubul dispune de o sală de gimnastică și bază sportivă de circa 4 ha, unde există două terenuri de rugby, o pistă de atletism, un teren sintetic de fotbal/tenis cu nocturnă, vestiare, sălă de forță etc.
- CSS-Liceul cu Profil Sportiv Vaslui – cu secții atletism, fotbal și handbal, dispune de două terenuri - unul cu gazon și unul sintetic (modernizat în 2019, cu sprijinul ISJ și al Primăriei), precum și de un teren sintetic pentru mini-fotbal.

Direcția mai administrează și Centrul de agrement ”Poiana Căprioarei” din comuna Lipovăț, respectiv Baza Turistică ”Podul Înalt” Vaslui. În plus, DJTS se ocupă de organizarea și promovarea unor evenimente (întreceri județene și locale) pentru sportul de masă, competiții pentru sportul de performanță, acțiuni de selecție, organizarea de cantonamente pentru cele 3 cluburi coordonate, organizarea de tabere, premierea sportivilor etc.
La acestea se adaugă diferite cluburi sportive înființate de autoritățile locale sau de persoane private:

- Fotbal: ACS ”Hușana” Huși (Liga III), ”Sporting Juniorul” Vaslui, CSM Vaslui, FC ”Rapid” Brodoc, FC 2007 Gârceni, FC Vulturești, ”Sporting” Bârlad, ”Atletic Club” Bârlad, FC Crețești, ”Vitis” Șuletea, ”Racova” Pușcași, CSO Negrești, ,,Viitorul” Vetrișoara, ”Flacăra” Muntenii de Sus (Liga IV), ”Victoria” Muntenii de Jos, ”Viitorul” Văleni, ”Avântul” Solești, FC Ghergheleu, ACS Moara Domnească, SC 2000 Lipovăț, ”Gloria” Mânjești, ”Sporting” Banca (Liga V); ”Inter-Sport” Vaslui;
- Handbal: CSM Vaslui, CSO Negrești;
- Rugby: RC Bârlad;
- Șah: ”Gambit” Huși, ”Realitatea” Huși, ”Unirea” Negrești, ”Magnificii” Vaslui, ”Peneș Curcanul” Vaslui, ”Sergentul” Vaslui, ”G.Neștianu” Bârlad;
- Tenis: Tenis Club ”Greenfield” Bârlad, Tenis Club Vaslui;
- Karate: ”Karate Kensei” Vaslui;
- Taekwon-do: ”Liga de Est” Vaslui;
- Art marțiale mixte: ”Scorpions MMA” Vaslui;
- Kempo: ”Varan” Vaslui
- Ju-jitsu: ”Shi Tei Do Ko” Bârlad;

În pofida creșteriii numărului de cluburi și sportivi legitimați, infrastructura de profil lasă mult de dorit. Stadionul Municipal Vaslui, cu 15.000 de locuri, se află în administrarea Primăriei și a fost modernizat, dispunând de instalație de nocturnă încă din anul 2007, iar în anul 2020 municipalitatea a anunțat lucrări de reparații. Stadionul din Huși a fost modernizat recent de către municipalitate și dispune de tribune cu 1.500 de scaune noi, vestiare modernizate, însă nu și de instalație de nocturnă. Și la Stadionul Municipal din Bârlad au fost montate 2.300 de scaune noi și au fost reabilitate terenul sintetic și cel pentru tenis, iar la Stadionul ”Rulmentul” (de rugby) au fost reabilitate spațiile interioare (birouri, vestiare, dușuri, holuri etc.) și exterioare (copertină, bănci).

În mediul rural, cele mai multe terenuri de fotbal au dotări minimale, fără vestiare, dușuri sau tribune pentru spectatori, iar pentru restul sporturilor nu există, în general, săli dedicate. Excepție fac doar acele comune care au reușit atragerea de fonduri de la bugetul de stat (mai ales prin MDRAP) pentru construcția de baze sportive noi: Alexandru Vlahuță, Arsura, Băcești, Boțești, Codăești, Coroiești, Dimitrie Cantemir, Drânceni, Dumești, Grivița, Hoceni, Lipovăț, Muntenii de Jos, Oltenești, Pădureni, Rafaila, Rebricea, Roșiești, Stănilești, Ștefan cel Mare, Tătărani, Todirești, Vetrișoara, Vulturești, Zăpodeni. Comuna Văleni este una dintre puținele din țară care au un teren sportiv cu nocturnă.

În acest context, mai multe administrații locale au încercat atragerea de finanțări pentru construcția de baze sportive (Lipovăț, Vaslui - 2, Negrești), bazine de înot (Vaslui, Găgești) sau săli de sport (Ștefan cel Mare, Lipovăț, Vaslui, Zăpodeni, Dimitrie Cantemir, Dodești, Dragomirești, Ghergheşti, Ivănești, Negrești, Pădureni, Pogonești, Rebricea, Solești, Stănilești, Tanacu, Tutova, Viișoara, Bălteni, Laza, Drânceni). Puține dintre acestea sunt însă în o etapă matură (execuție, licitație etc.) din cauza limitărilor bugetului de stat.

În ceea ce privește infrastructura de agrement, aceasta este deficitară la nivelul întregului județ. Ștrandul din Vaslui este închis de mult timp, din cauza imposibilității de a angaja un salvamar, context în care Primăria are în vedere construcția pe locul acestuia a unui bazin de înot și polo acoperit, la standarde internaționale, cu sprijinul CNI. Ștrandul din Bârlad a fost modernizat în anul 2014 și este operat de o companie privată, dispunând de două bazine, terasă, locuri pentru plajă etc. Ștrandul ”Recea” din Huși nu a putut fi concesionat către companii private, mai ales că în zonă funcționează două unități similare, însă Primăria intenționează să amenajeze un teatru de vară. În schimb, în comuna Pădureni administrația locală a reușit amenajarea unei piscine de mari dimensiuni, cu șezlonguri și umbrele, un sat de vacanță cu cazare în regim hotelier, un parc de agrement cu foișoare, un teatru de vară, lac de pescuit și un teren de sport cu nocturnă. Tot aici se organizează evenimente culturale, precum Festivalul Fanfarelor.

În municipiul Bârlad, municipalitatea a demarat lucrările în vedere (re)amenajării zonei de agrement Prodana, care necesită însă investiții substanțiale pentru a deveni un adevărat pol de atracție, și a început amenajarea de foișoare și locuri de grătar în mai multe zone, precum și a unui parc nou. De asemenea, Primăria Vaslui extinde Parcul Copou cu 2 ha, în cadrul unui proiect cu fonduri europene, prin POR 2014-2020. La Bârlad funcționează, în subordinea Primăriei, un centru de revitalizare corporală și loisir, cu piscină acoperită, saună, masaj, sală de fitness și aerobic etc.

Sectorul privat a compensat progresul lent al investițiilor publice în infrastructura de agrement. Astfel, în județ există mai multe ștranduri/piscine private de mari dimensiuni, localizate în Vaslui, Bădeana (Tutova), Huși, Muntenii de Jos, Poienești, Bârlad.

Capitolul 8. Mediu, biodiversitate, riscuri și schimbări climatice

8.1. Calitatea factorilor de mediu

8.1.1. Calitatea aerului

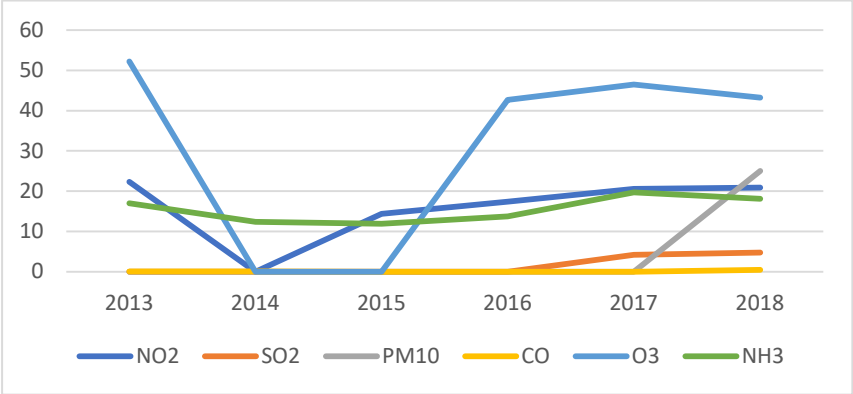
Evaluarea calității aerului înconjurător din județul Vaslui se face de către APM pe baza datelor colectate de cele două stații automate de fond urban, amplasate în municipiile Vaslui și Huși, care fac parte din Rețeaua Națională de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA). În aceste stații se monitorizează următorii poluanți: dioxid de sulf (SO_2), oxizi de azot (NOx, NO, NO_2), monoxid de carbon (CO), ozon (O_3), benzen, toluen, etil-benzen, o,m,p-xileni, pulberi în suspensie (PM10 nefelometric şi PM10 gravimetric) şi parametrii meteo (direcția şi viteza vântului, presiune, temperatură, radiația solară, umiditate relativă, precipitații). Calitatea aerului ambiental s-a măsurat în 3 puncte din municipiul Vaslui, doar pentru indicatorul amoniac (NH_3).

Deși captura de date nu a fost în anul 2018 completă pentru niciunul dintre acești indicatori (mai ales pentru stația din Huși, unde au fost invocate motive tehnice de către APM, respectiv pentru poluanții metale grele la ambele stații), măsurătorile efectuate au relevat următoarele informații:

- **Dioxidul de azot**: concentrațiile medii orare (măsurate doar la Stația Vaslui), ca și maximul valorilor orare (131 ug/mc, Aprilie 2018) s-au situat sub valoarea limită orară de (200 ug/mc). Concentrația medie anuală (21 ug/mc) s-a situat la jumătate față de valoarea limită anuală (40 ug/mc), însă tendința este de creștere față de anii anteriori;
- **Dioxidul de sulf**: concentrațiile medii orare, maximul valorilor orare (21,7 ug/mc), concentrațiile medii zilnice și maximul valorilor zilnice (11,1 ug/mc) nu au depășit limita zilnică (125 ug/mc). Concentrația medie anuală a fost de 4,8 ug/mc, în creștere față de anul 2017;
- **Pulberi în suspensie (PM10 gravimetric)**: în anul 2018 s-au înregistrat 8 depășiri ale valorii limită zilnice (50 ug/mc), cu un maxim de 75,4 ug/mc în luna decembrie. În schimb, concentrația medie anuală a fost de 25 ug/mc, sub valoarea limită anuală (40 ug/mc);
- **Metale grele**: nu s-au făcut determinări din filtre la cele două stații;
- **Monoxidul de carbon**: nu s-au înregistrat depășiri ale valorii limite orare (10 mg/mc), iar concentrația medie anuală a fost de doar 0,5 mg/mc, de 4 ori mai mare ca în perioada 2013-2014;
- **Benzenul**: nu s-au colectat date suficiente pentru a respecta criteriile de calitate;
- **Amoniacul**: s-a monitorizat discontinuu în 3 puncte de municipiul Vaslui, valoarea maximă raportată fiind de 22,8 ug/mc în ianuarie 2018, mult sub concentrația medie lunară admisă (100 ug/mc). Concentrația medie anuală a fost de 18,1 ug/mc, în scădere față de anul 2017;
- **Ozonul**: în cursul anului 2018 nu s-au înregistrat valori care să depășească pragul de informare de 180 ug/mc, concentrația medie lunară înregistrând un maxim de 62 ug/mc în luna martie. Concentrația medie anuală a fost de 43 ug/mc, în scădere față de anul 2017;

Deși aceste măsurători au fost realizat doar în stația din municipiul Vaslui, sunt discontinue și chiar lipsă pentru unii poluanți, nu există niciun indiciu legat de faptul că județul s-ar confrunta cu probleme majore legate de calitatea aerului. Totuși, pentru a îmbunătăți calitatea datelor de monitorizare, precum și gradul de acoperire a acestora, se recomandă înființarea de noi stații, cel puțin în fiecare centru urban din județ.

Figură 109 - Concentrațiile medii anuale la principalii poluanți monitorizați de APM Vaslui, în perioada 2013-2018

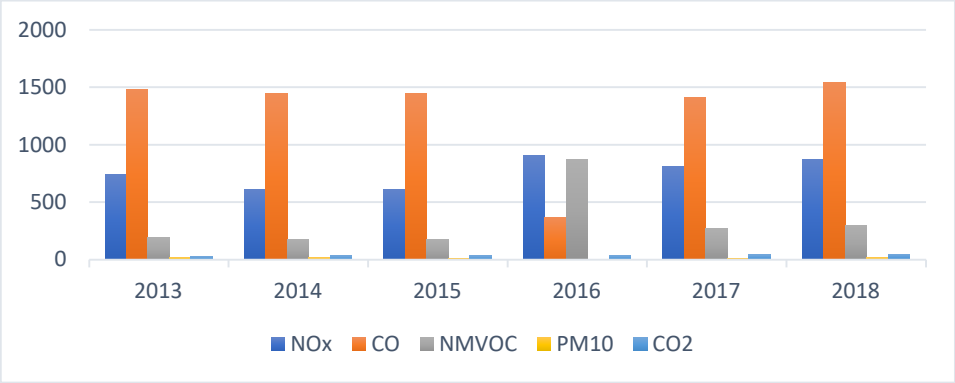
Sursa: APM Vaslui. Raportul anual privind starea mediului, 2018

Sursele principale de poluare ale aerului din județul Vaslui sunt instalațiile industriale, transporturile și agricultura. La nivelul județului existau în anul 2018, 26 de instalații industriale care intrau sub incidența Directivei 2010/75/UE privind emisiile industriale, dintre care:

- 2 depozite de deșeuri inerte: Roșiești și Bârlad;
- 1 instalație de tratare și vopsire a firelor textile: Vaslui;
- 14 instalații pentru creșterea intensivă a păsărilor: Muntenii de Jos, Rebricea, Tutova, Laza, Roșiești, Zorleni, Lipovăț, Roșiești, Bălteni, Banca, Voinești;
- 1 instalație pentru creșterea intensivă a porcinelor: Negrești;
- 1 instalație pentru fabricarea hranei pentru animale: Roșiești;
- 2 instalații chimice pentru producerea de substanțe organice de bază – biodiesel: Vaslui (fără activitate) și mase plastice: Vaslui;
- 1 instalație de prelucrare a țițeiului și deșeurilor petroliere – bitum: Vaslui (fără activitate);
- 2 abatoare cu o capacitate mai mare de 50 tone/zi: Vaslui și Banca;
- 1 instalație de eliminare / valorificare carcase / deșeuri de animale cu o capacitate mai mare de 10 tone/zi – centrală biogaz: Muntenii de Jos;
- 1 instalație pentru fabricarea făinurilor proteice și incinerator deșeuri de origine animală: Costești.

Aceste instalații generează mai ales monoxid de carbon, metale grele, monoxid de azot și pulberi în suspensie.
În ceea ce privește sectorul transporturilor, studiile din domeniul mediului estimează că 60% din poluarea din mediul urban este determinată de traficul auto intens. Estimările APM Vaslui indică faptul că emisiile de poluanți proveniți din trafic au crescut în 2018, atingând pentru unii poluanți, precum monoxidul și dioxidul de carbon, valori maxime istorice.

Figură 110 - Estimări cu privire la cantitatea (tone) de poluanți generată de traficul auto din județul Vaslui, în perioada 2013-2018

Sursa: APM Vaslui. Raportul anual privind starea mediului, 2018

Agricultura contribuie și la poluarea aerului, mai ales prin generarea de emisii de metale grele și pulberi în suspensie.

Tendințele de emisii totale de poluanți estimate de APM Vaslui pentru perioada 2014-2018, inclusiv pentru poluanți care nu au putut fi măsurați în ultimii ani, au indicat:

- o scădere a emisiilor totale de dioxid de sulf, mai ales pe fondul dispariției instalațiilor de mari dimensiuni pentru producerea energiei electrice și termice (de tip CET) și creșterea gradului de conectare a populației la rețeaua de gaze naturale;
- o creștere lentă a emisiilor de oxizi de azot, pe fondul creșterii traficului motorizat;
- o stagnare a emisiilor de amoniac, prin menținerea în activitate a fermelor zootehnice din județ;
- o scădere a emisiilor de compuși organici volatili nemetanici, prin restrângerea unor activități industriale poluante;
- o creștere a emisiilor de cadmiu și o scădere a celei de plumb, pe fondul creșterii traficului, respectiv a restrângerii unor activități industriale;
- o scădere a emisiilor de compuși hidrocaburi aromatice policiclice pe fondul restrângerii activității industriale, dar și a utilizării de noi produse mai puțin dăunătoare pentru tratarea plantelor.

La nivelul județului Vaslui a fost întocmit de către CJ, în conformitate cu OM 598/2018, Planul de menținere a calității aerului pentru perioada 2018-2022, care cuprinde măsuri și acțiuni cu termene ferme, implicit și resursele prevăzute pentru implementarea acestora.

8.1.2. Calitatea apei

Resursele totale de apă ale județului Vaslui cuprind resursele de suprafață (curgătoare și stătătoare), respectiv cele subterane. Resursele tehnic utilizabile sunt estimate la circa 599 mil. mc, dintre care 90% sunt resursele de suprafață și 10% cele subterane, mult pentru cerința de apă din prezent (49 mil. mc). Una dintre explicații este și faptul că sistemele de irigații funcționale acoperă o pondere infimă din terenurile agricole din județ, iar gradul de conectare a gospodăriilor la rețeaua centralizată de distribuție a apei potabile este mult sub media națională. Cel mai mare consumator de apă din județul Vaslui este totuși sectorul agricol (80% din total), urmat de populație (16%) și industrie (4%). Cu toate acestea raportul cerință-resursă nu este constant în timp, perioadele secetoase tot mai frecvente creeând dificultăți privind alimentarea cu apă în unele zone din județ (scăderea nivelului din puțurile subterane). În schimb, captările de suprafață pentru sistemele centralizare de alimentare cu apă nu au înregistrat astfel de probleme până în prezent.

Presiunile hidromorfologice asupra cursurilor de apă din județ sunt semnificative și se prezintă sub forma lucrărilor de regularizări, îndiguiri, acumulări, derivații, prelevări, restituții de ape uzate etc. Acestea au contribuit în ultimele decenii la afectarea biodiversității, dar și la alterări fizice ale respectivelor corpuri de apă. Așadar, Administrația Bazinală de Apă Prut-Bârlad monitorizează parametrii calitativi ai apei la nivelul a 79 de corpuri naturale/cvasinaturale și 25 puternic modificate.

Datele cele mai recente cu privire la calitatea cursurilor de apă din județul Vaslui sunt cele din perioada 2013-2014, date ulterioare nefiind disponibile. Acestea au indicat faptul că 64% dintre corpurile monitorizate (în lungime totală de 366 km, monitorizate în 15 puncte) aveau o stare ecologică inferioară stării bune. Principala cauză de poluare era reprezentată de evacuările provenite de la stațiile de epurare a apelor uzate (acolo unde existau) fără treaptă biologică și terțiară, de la efluenții industriali și de la scurgerile provenite din agricultură. Concentrațiile mari de azot și fosfor ajunse în aceste ape conduc la apariția fenomenului de eutrofizare – cu efecte negative asupra biodiversității, dar și a potabilității apei, a siguranței pentru îmbăiere etc. De asemenea, creșterea cantităților de fosfați și nitrați din apele județului, generate de dejecții umane și animaliere, accentuează fenomenul de eutrofizare sau de ”înflorire”. Dacă aceștia ajung în apa consumată de populației conduc la apariția unei maladii letale pentru bebeluși (”maladia albastră”).

În ceea ce privește calitatea corpurilor de apă subterane din județ (în număr de 7), ultimele date disponibile (cele pentru anul 2014) indicau concentrații medii anuale de azotați de circa 3 ori mai ridicate decât valoarea de prag (146 ug/mc, față de 50 ug/mc).

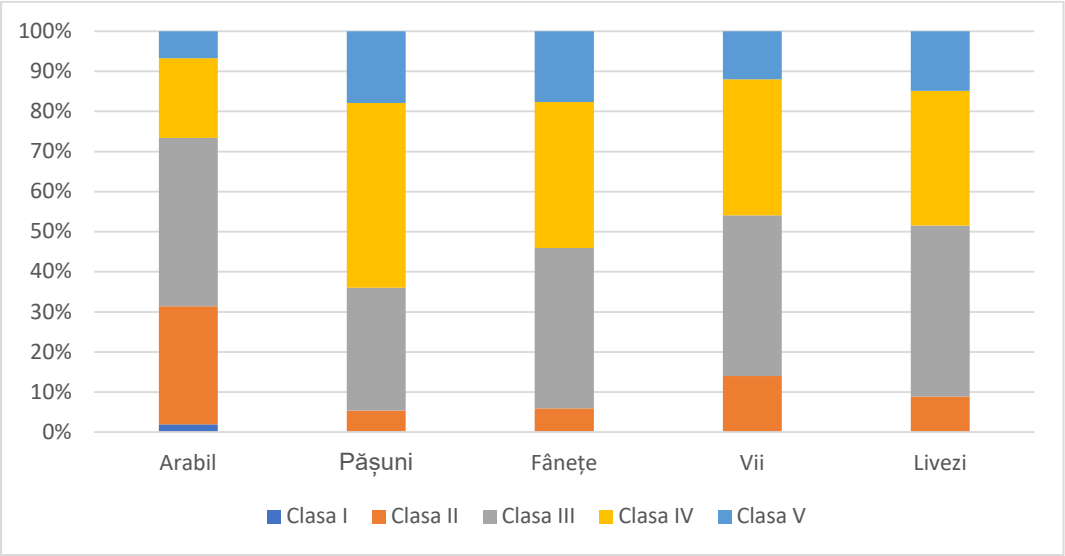
În anul 2018, în județul Vaslui existau 6 stații de epurare orășenești și comunale (, dintre care doar 5 erau funcționale (cea din Negrești fiind în curs de reabilitare). Dintre acestea, doar cele din Vaslui, Bârlad și Huși aveau treaptă terțiară. În acest context, se impune continuarea investițiilor în construcția și modernizarea de stații de epurare a apelor menajere și industriale, respectiv de amenajare a plaformelor de gunoi de grajd. Aceste investiții sunt prevăzute în Master Plan-ul județean pentru apă și apă uzată actualizat în anul 2014.

În ceea ce privește calitatea apei potabile, în anul 2018 s-au prelevat de către DSP Vaslui, Aquavas și CRSP Iași un număr de 1014 probe din sistemele centralizate de alimentare cu apă cu peste 5.000 de consumatori (Vaslui, Bârlad, Huși, Negrești), fiind depistate 38 de rezultate necorespunzătoare, mai ales la indicatorii clor rezidual (14), trihalometani (11) și E.coli (8). În cazul sistemelor centralizate medii, toate probleme recoltate au fost conforme la toți parametrii, în timp ce în cazul celor mici, cu stații de tratare administrate direct de către UAT-uri, s-au recoltat 2.006 probe, înregistrându-se rezultate neconforme la 6% dintre determinările fizico-chimice, respectiv la 12% dintre cele bacteriologice. În acest context, la nivelul județului s-au raportat 7 cazuri de dizenterie, 12 de Hepatita A, 1.607 de Boală Diareică Acută, 256 de Tuberculoză, precum și 4 de methemoglobinemie. Acestea din sursă sunt direct legate de consumul de apă neconformă, toate cazurile fiind raportate la gospodării din mediul rural, cu fântâni situate la mai puțin de 10 m de latrine și apropiate de depozite de îngrășământ natural, cu apă puternic infestată cu nitrați, bacterii coliforme, E.coli și streptococi fecali. Numărul de astfel de cazuri a variat între 2 și 5 pe an, în tot intervalul 2013-2018.

8.1.3. Calitatea solului

Conform OSPA Vaslui, în anul 2018 județul Vaslui dispunea de 401.330 ha de teren agricol, în creștere cu circa 600 ha față de anul 2014. Tendința din ultimii ani este de restrângere a suprafețelor ocupate de pășuni, concomitent cu creștere celor arabile, respectiv plantate cu viță de vie și pomi fructiferi.

Figură 111 - Repartiția terenurilor agricole din județul Vaslui, în anul 2018

Sursa: OSPA Vaslui

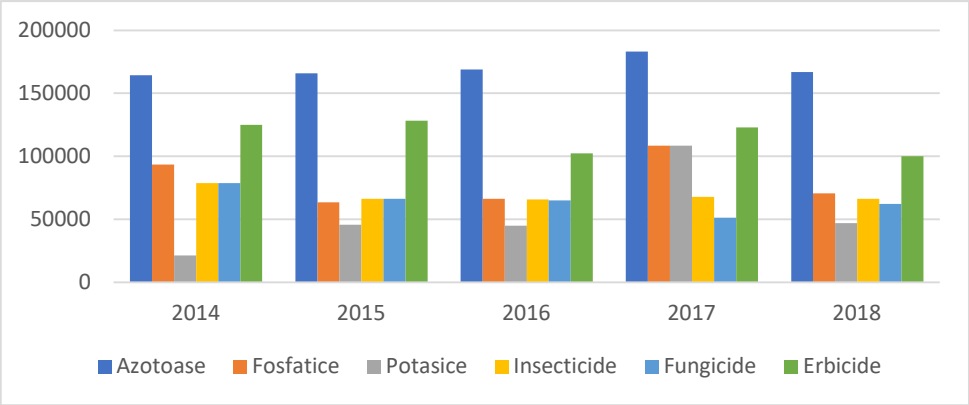
Clasificarea calității terenurilor agricole, funcție de nota medie de bonitate, indică faptul că cele mai mari suprafețe au un potențial de fertilitate mediu, exceptând cazul pășunilor – unde predomină terenurile cu fertilitate redusă. Acest potențial productiv este semnificativ afectat de factori naturali și antropici, mai ales sub forma fenomenelor de eroziune (de suprafață și de adâncime), respectiv de alunecări de teren. La baza lor stau vânturile, precipitațiile, dar și activitățile umane, precum lucrările agricole pe linia de cea mai mare pantă, tratamentele cu pesticide și fertilizanți chimici, ploile acide etc.

Zonele critice din perspectiva alunecărilor de teren sunt, conform ANIF, comunele Tătărani, Dodești, Epureni, Voinești (alunecări active), Iana, Băcani, Solești, Dănești, Dragomirești (alunecări stabilizate), respectiv Puiești, Vaslui și Iana (potențial de alunecare). Eroziunea de adâncime afectează mai ales în comunele Bogdana, Băcani, Alexandru Vlahuță, Iana, Ghergheşti, Banca, Codăești, cea de suprafață comuna Codăești, iar șiroirile comunele Pogana, Vinderei și Perieni. Prevenirea extinderii acestora se poate face numai prin executarea de lucrări de îmbunătățiri funciare (plantații antierozionale, lucrări transversale – praguri și traverse din beton, lucrări de drenaj etc.).

În anul 2018, conform Direcției pentru Agricultură Vaslui, au fost aplicate îngrășăminte chimice pe circa 42% dintre terenurile agricole din județ, tendința fiind una de creștere pe fondul creșterii treptate a suprafețelor lucrate de

exploatații de mari dimensiuni, în defavoarea agriculturii tradiționale, bazate pe utilizarea cel mult a unor îngrășăminte naturale. În schimb, în cazul pesticidelor tendința a fost una de scădere, acestea fiind aplicate pe doar 25% din suprafețe, însă cu o tendință de creștere a cantității aplicate per hectar.

Figură 112 - Suprafața de teren (ha) agricol din județul Vaslui pe care s-au aplicat îngrășăminte chimice, pe tipuri, în perioada 2014-2018

Sursa: DADR Vaslui

În ceea ce privește siturile contaminate sau potențial contaminate, județul Vaslui se află într-o situație favorabilă față de alte zone din țară. Singurele zone inventariate sunt cele 4 foste depozite (gropi) neconforme de deșeuri menajere din Vaslui (5,8 ha), Bârlad (7,4 ha), Huși (5,5 ha) și Negrești (0,5 ha). Depozitele de la Bârlad, Negrești și Vaslui au fost deja ecologizate, în schimb cea de la Huși nu.

8.2. Biodiversitatea

Biodiversitatea județului Vaslui este caracterizată de existența a două bioregiuni. Partea nordică și vestică a județului se suprapune peste bioregiunea pontică, dominată de păduri și pășuni tipice pentru elementul central-european, iar cea sudică și estică peste bioregiunea stepică, cu influențe floristice specifice stepei și silvostepei.
Din totalul habitatelor naturale cartate la nivelul județului Vaslui, 79% sunt de ape dulci, 6% de pajiști și tufărișuri, iar 15% de pădure. Cele de ape dulci sunt concentrate în zona de est a județului, în Lunca Prutului, unde sunt numeroase bălți, mlaștini și lacuri ce adăpostesc numeroase specii de pești, mamifere și păsări protejate de Directiva 92/43/CEE. Habitatele de pădure sunt vegetația ponto-sarmatică cu stejar pufos, pădurile dacice de stejar și carpen, respectiv pădurile de fag de tip Asperulo Fagetum. Habitatul de tufărișuri este reprezentat de tufișurile de foioase ponto-sarmatice care fac trecerea de la pajiști la păduri.

Flora sălbatică a județului cuprinde 5 specii protejate la nivel european și 14 specii pe cale de dispariție cu regim strict de protecție: zăvascuța, laleaua galbenă, salba moale pitică, iarba mare, sadină, sipică, cârcel, gârniță, stânjenel, barba boierului, tufa lemnoasă, laleaua pestriță, ruscuță, sânziene. La acestea se adaugă 97 de specii protejate la nivel european (cf. Directivelor 92/43/CEE și 2019/147/CE), dintre care 4 de mamifere (de ex. popândăul, vidra), 2 de amfibieni, 12 de pești (de ex. țipar, zvâluga, vârlar, avat, pietrar, fusar, boarca, petroc etc.), 78 de păsări și una de nevertebrate, la care se adaugă 71 de specii de păsări (cf. Directivei 2009/147/EC).
Principalele amenințări la adresa biodiversității din județ sunt legate de pătrunderea unor specii invazive, poluarea și încărcarea cu nutrienți, schimbările climatice, fragmentarea unor habitate prin intervenție umană, exploatarea excesivă a resurselor naturale (de ex. tăieri ilegale de păduri, mai ales în zonele rurale, cu populație săracă – un volum anual de 2-3 ha, conform Direcției Silvice Vaslui).

La nivelul județului Vaslui există următoarele categorii de arii protejate:

a) 9 arii naturale protejate de interes național, cu o suprafață totală de 190 ha, instituite prin Legea 5/2000 și Decizia nr. 129/1994 a CJ Vaslui): Rezervația paleontologică Mălușteni, Punctul fosilifer Nisipăria Hulubăț, Movila lui Burcel, Tanacu – Coasta Rupturile, Pădurea Bădeana, Pădurea Hârboanca, Pădurea Bălteni, Fâneața de la Glodeni și Seaca-Movileni;
b) 9 arii de protecție specială avifaunistică (SPA), parte din rețeaua NATURA 2000, instituite prin Directivele ”Habitate” și ”Păsări” (HG 663/2016 și HG 1287/2007), cu scopul de a conserva 78 de specii de păsări cf. Directivei 2009/147/EC și 31 de specii de păsări vulnerabile. Acestea au o suprafață totală de 35.628 ha și sunt: ROSPA0092 ”Pădurea Bârnova”, ROSPA0096 ”Pădurea Miclești”, ROSPA0019 ”Horga-Zorleni”, ROSPA0130 ”Mața-Cârja-Rădeanu”, ROSPA0159 ”Lacurile din jurul Măscurei”, ROSPA0162 ”Mânjești”, ROSPA0167 ”Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbovățului”, ROSPA0168 ”Râul Prut” și ROSPA0170 ”Valea Elanului”.
c) 15 arii naturale protejate de interes comunitar (SCI), parte din rețeaua NATURA 2000, instituite prin Directiva ”Habitate” (OMMAP 46/2016), cu o suprafață totală de 56.531 ha, respectiv: ROSCO0041 ”Coastra Rupturile Tanacu”, ROSCI0080 ”Fânățurile de la Glodeni”, ROSCI0105 ”Lunca Joasă a Prutului”, ROSCI01117 ”Movila lui Burcel”, ROSCI0133 ”Pădurea Bădeana”, ROSCI0135 ”Pădurea Bârnova-Repedea”, ROSCI0158 ”Pădurea Bălteni-Hârboanca”, ROSCI0169 ”Pădurea Seaca-Movileni”, ROSCI0175 ”Pădurea Talașmani”, ROSCI0213 ”Râul Prut”, ROSCI0286 ”Colinele Elanului”, ROSCI0309 ”Lacurile din jurul Măscurei”, ROSCI0330 ”Oșești-Bârzești”, ROSCI0335 ”Pădurea Dobrina-Huși” și ROSCI0360 ”Râul Bârlad între Zorleni și Gura Gârbovățului”. După cum se poate observa există unele suprapuneri între cele 3 categorii de arii naturale protejate din județ.

În conformitate cu legislația vigoare, toate ariile protejate (SCI și SPA) din rețeaua Natura 2000 trebuie să dispună de un plan de management aprobat de Ministerul Mediului. Conform datelor APM Vaslui, la sfârșitul anului 2018, doar 8 dintre aceste situri aveau planuri aprobate în perioada 2015-2016, 2 aveau planuri în curs de aprobare, 6

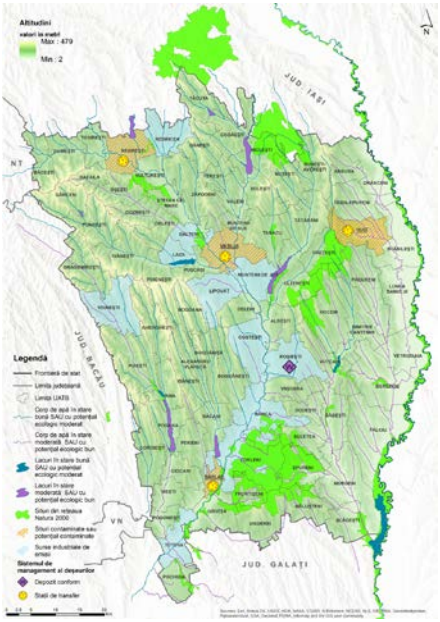
planuri în curs de elaborare, în timp ce pentru 3, de altfel unele dintre cele mai importante din județ, nu fuseseră inițiative astfel de demersuri (ROSCI0213 "Râul Prut", ROSPA0130 "Mața-Cârja-Rădeanu", respectiv ROSCI0105 "Lunca Joasă a Prutului"). Custodia acestor situri este asigurată de către ANANP, care are și atribuții cu privire la elaborarea și implementarea acestor planuri. Resursele limitate ale instituției pune însă sub semnul întrebării acest deziderat.

8.3. Starea fondului forestier

Conform datelor furnizate de Direcția Silvică Vaslui, starea de sănătate a pădurilor este afectată mai ales de deficitul hidric și excesul termic, specifice condițiilor de stepă și silvostepă din zonă, dar și de acțiunea unor insecte. Angajații instituției au raportat în anul 2018 pagube produse de insecta defoliatoare/parazitul vegetal Oidium sp pe 366 ha de pădure de foioase, a Ips Duplicatus pe 2,5 ha de conifere, a Melasoma populi pe 13 ha de pepinieră. Pentru acestea au fost aplicate stropiri cu substanțe de combatere a acestora sau chiar extrageri de exemplare pe 282 ha de pădure.

Direcția Silvică Vaslui a efectuat în perioada 2014-2018 împăduriri pe circa 50-100 ha/an, cu precădere la nivelul fondului forestier existent, mai exact pe suprafețele de pădure parcurse cu tăieri de regenerare și pe cele cu poieni sau goluri neregenerate. De asemenea, aproximativ 450 ha de păduri au fost regenerate în fiecare an, conform amenajamentelor silvice. Suprafața parcursă cu tăieri a crescut în perioada 2014-2018 cu peste 67%, mai ales în cazul tăierilor de conservare și a celor progresive, în timp ce tăierile rase s-au redus de peste 5 ori (de la 229 ha în 2014 la doar 45 ha în 2018). Prin urmare, și volumele de masă lemnoasă recoltate au crescut cu circa 15%, mai ales în cazul pădurilor private.
Zonele cu deficit de vegetație forestieră sunt cele din partea de est și sud-est a județului, unde au avut loc defrișări masive în scopul introducerii în circuitul agricol. Zonele vizate de astfel de lucrări, la nivelul Direcției Silvice Vaslui, erau comunele Șuletea, Arsura, Fălciu, Drânceni, Băcești, Rebricea, Dodești și Tăcuta.
Amenințările la adresa fondului forestier sunt legate de tăierile ilegale și comerțul ilicit cu lemn, nefinalizarea cadastrului general și regimul neclar al proprietății asupra unor loturi de pădure, neasigurarea pazei pădurilor de către toți proprietarii privați, insuficiența personalului de control silvic, supracapacitatea de prelucrare primară a lemnului, ritmul redus al împăduririlor, risipirea unor deșeuri de lemn de către societățile care exploatează și nevalorificarea energetică a acestora etc.

Figură 113 - Principalele zone vulnerabile din perspectiva calității mediului și componentele SMID în județul Vaslui

Sursa: APM, Banca Mondială, CJ Vaslui

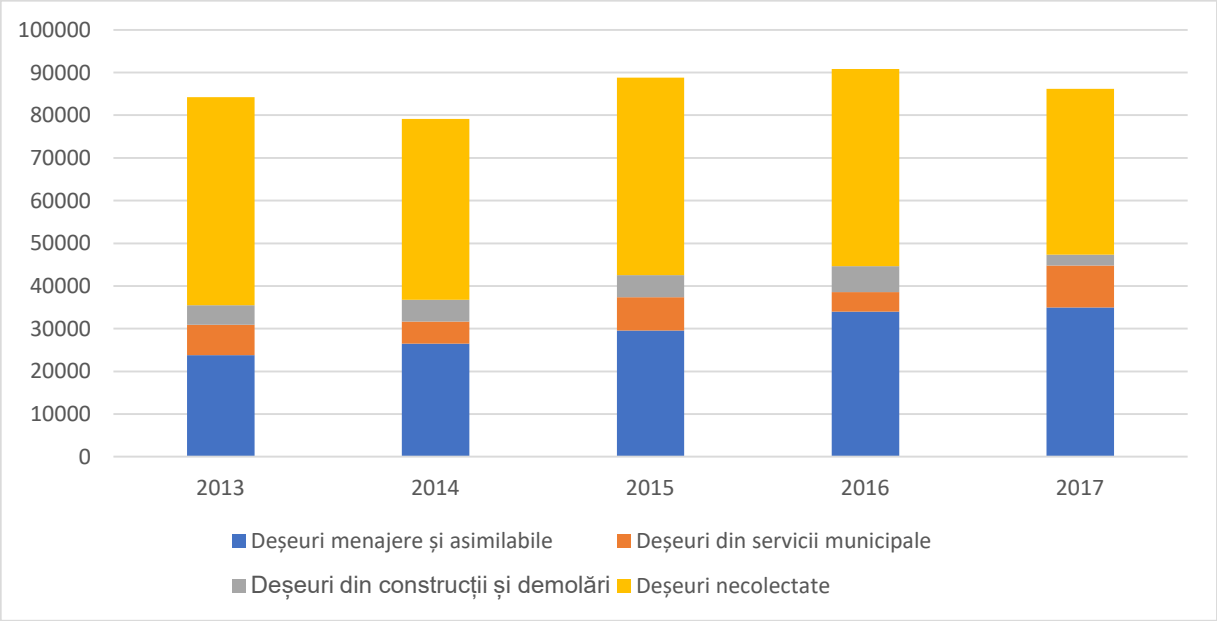
8.4. Managementul deșeurilor

Deșeurile municipale cuprind: totalitatea deșeurilor menajere și similare acestora generate în mediul urban și rural, de către gospodării, instituții, agenți economic; deșeurile stradale colectate din spații publice, străzi, parcuri, spații verzi; deșeurile din construcții și demolări colectate de operatorii de salubritate. Acestea cuprind atât deșeurile generate și colectate (în amestec sau selectiv), cât și pe cele generate și necolectate.

Atribuțiile cu privire la colectarea deșeurilor revin autorităților locale, care au însă opțiunea de a delega acest serviciu. La nivelul județului Vaslui, toate cele 86 de UAT-uri au delegat această sarcină către Asociația de Dezvoltare Intercomunitară a Județului Vaslui (ADIV), înființată în anul 2009, în contextul implementării proiectului de Sistem Integrat de Management al Deșeurilor (SMID), cu finanțare din fonduri europene (prin POS MEDIU 2007-2013, respectiv POIM 2014-2020, în valoare de circa 30 mil. Euro). Beneficiarul acestei investiții este CJ Vaslui, în timp ce ADIV rămâne responsabil de elaborarea strategiei județene de gestionare a deșeurilor, selectarea operatorilor din domeniu (colectare, transport la stațiile de transfer, operare stații de transfer, transport la depozitul ecologic, operare Centrul de Management Integrat al Deșeurilor - CMID), stabilirea mecanismului de calcul a tarifelor și taxelor, gestionarea încasărilor lunare din taxa de salubritate de la UAT-uri și efectuarea plăților către operatori, monitorizarea operatorilor selectați.

Pentru anul 2017, APM Vaslui a estimat că în județ s-au generat 86.173 de tone de deșeuri municipale, în creștere cu 2% față de anul 2013, corespunzând unui indice de generale 224 kg/locuitor rezident/an. Dintre acestea, doar 55% au fost colectate de către operatori de salubritate, în timp ce peste 38.800 de tone nu s-au colectat, în contextul în care mai multe comune nu aveau încheiate contracte cu astfel de operatori, iar în cazul orașelor și comunelor care aveau operator desemnat de autoritățile locale, o parte din cetățeni au refuzat să încheie contracte de ridicare a deșeurilor cu aceștia. Astfel, gradul de conectare al populației era estimat în anul 2017 la 30% pe total județ (în scădere față de anul 2013, care poate fi pusă totuși pe seama utilizării populației cu domiciliu ca și bază de calcul), dintre care 58% în urban și doar 11% în rural. Totuși, prin eliminarea distorsiunii demografice generate de persoanele din Republica Moldova stabilite în municipiile Vaslui și Huși, gradul real de colectare din mediul urban ajungea la peste 80%, implicit și cel județean la circa 45%.

Figură 114 - Cantitatea de deșeuri generată (tone) la nivelul județului Vaslui, pe tipuri, în perioada 2013-2017

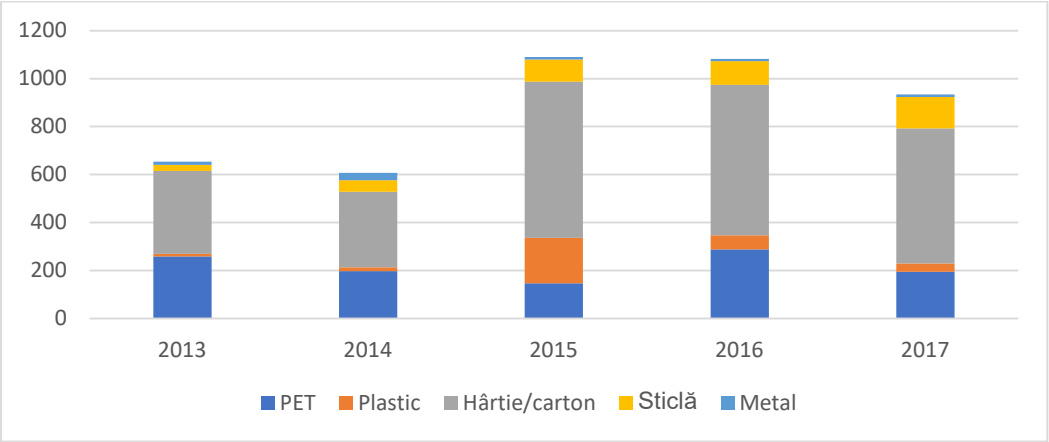

Sursa: APM Vaslui. Raport anual privind starea mediului, 2018

În ceea ce privește compoziția celor aproape 35.000 de tone de deșeuri menajere colectate în amestec de operatori în anul 2017, 88% dintre acestea erau biodegradabile (vegetale și animale), în timp ce doar 12% erau reciclabile (hârtie-carton – 3.650 de tone, metal – 283 tone, plastic – 51 tone, sticlă – 30 tone) sau inerte (42 de tone). Această compoziție a rămas relativ neschimbată în perioada 2014-2017, însă în anul 2013 s-au raportat ponderi mult mai ridicate ale materialelor reciclabile (25%).

Cantitatea de deșeuri colectate selectiv de către operatorii de salubritate din județul Vaslui s-a ridicat în anul 2017 la doar 935 de tone, dintre care 563 de tone de hârtie, 195 de tone de PET-uri, 131 de tone de sticlă, 35 de tone de plastic și 10 tone de metal. Dacă în cazul sticlei și hârtiei colectate progresul a fost unul vizibil, pentru plastic și metal valorile au fost oscilante, scăzând după 2015. În județ nu exista nicio unitate de valorificare energetică sau reciclare a deșeurilor, în schimb erau înregistrate 37 de unități care colectau metal, 22 de unități care colectau mase plastice, 22 care colectau hârtie și carton, 13 care colectau PET-uri, 13 care colectau sticlă, 12 care colectau lemn etc. Așadar, cantitățile de deșeuri colectate selectiv de către operatorii de salubritate au putut fi valorificate în întregime. Din totalul deșeurilor municipale colectate în anul 2017 de către operatori, 96% au fost depozitate și doar 4% au fost valorificate prin reciclare.

Figură 115 - Cantitatea de deșeuri colectate selectiv în județul Vaslui, în perioada 2013-2017

Sursa: APM Vaslui. Raport anual privind starea mediului, 2018

În ceea ce privește depozitarea deșeurilor, în anul 2006 au fost închise depozitele (gropile) neconforme de la Bârlad, Huși și Vaslui, iar în anul 2009 cel de la Negrești, respectiv 389 de spații de depozitare rurale. Din acel moment, deșeurile colectate de diverșii operatori care au încheiat contracte de salubrizare cu primăriile din județ au fost transportate spre depozitare la Tecuci, Roman și Brăila, în așteptarea punerii în funcțiune a SMID.

Proiectul SMID cuprinde următoarele componente:

- 1 depozit conform cu stație de sortare la Roșiești;
- 4 stații de transfer la Bârlad, Huși, Vaslui și Negrești – fiecare deservind o zonă de colectare, exceptând 14 comune din apropierea depozitului de la Roșiești, pentru care deșeurile colectate nu vor mai trece printr-o stație de transfer;
- închiderea depozitelor de la Bârlad, Huși, Negrești. Lucrările au fost recepționate în anul 2019 la Bârlad și Negrești, însă la Huși s-au înregistrat alunecări de teren, investiția nefiind recepționată (estimată totuși pentru anul 2020);
- construcția și dotarea a 3.924 de platforme de colectare în mediul rural, dotate cu 474 de puncte de colectare a sticlei, 474 de colectare a plasticului și metalului și 2.976 pentru deșeuri reziduale;
- construcția și dotarea a 221 de platforme de colectare în mediul urban, dotate cu 36 de puncte pentru colectarea sticlei, 72 pentru colectarea plasticului și metalului, 36 pentru colectarea hârtiei/cartonului, respectiv 151 pentru deșeuri reziduale.

În anul 2018, a fost desemnat de către ADIV, prin procedură de achiziție publică, operatorul depozitului conform de la Roșiești, inclusiv a stației de sortare, precum și a celor 4 stații de transfer realizate prin proiect. La sfârșitul anului 2018, în prima celulă a depozitului fuseseră deja depozitate peste 40.000 de tone de deșeuri, provenite din județele Vaslui și Galați. Aceasta are o suprafață de 10 ha și poate prelua, conform Master Plan-ului privind Gestiunea Deșeurilor 2007-2037, deșeurile până la atingerea capacității maxime de 1,3 mil. de tone (planificată pentru 2030), ulterior fiind necesară construcția unei noi celule.

În ceea ce privește operatorii de colectare și transport ai deșeurilor municipale, aceștia au fost selectați, tot de către ADIV, pentru cele 5 zone de colectare delimitatate prin proiectul SMID, dintre care 4 legate de stațiile de transfer și una legată direct de depozitul de la Roșiești. Începând cu anul 2019, operatorul pentru zona Negrești a devenit operațional, urmat de cel pentru zona Vaslui în 2019 și cel pentru zona Bârlad în 2020. Tot pentru anul 2020 este operaționalizarea contractului pentru zona Huși. Acești operatori au preluat infrastructura existentă de la autoritățile locale deservite, dar și echipamente achiziționate prin proiectul SMID. În cazul zonei Roșiești, contractul de colectare și transport a fost relicitat în anul 2020, după rezilierea celui atribuit inițial, așadar operaționalizare sa ar putea să înceapă doar din 2021. Potrivit legislației în vigoare, acești operatori trebuie să conlucreze cu administrația locală pentru a crește ponderea deșeurilor colectate selectiv la 20% din total, în caz contrar primăriile vor trebui să suporte penalități importante de la bugetele locale. În plus, toate UAT-urile au instituit taxe de salubrizare pentru persoanele fizice care au refuzat să încheie contracte direct cu operatorii, care sunt transferate de primării către ADIV.

Totuși, este important de menționat faptul că acești operatori sunt responsabili doar pentru colectarea și transportul deșeurilor menajere, în timp ce autoritățile locale vor rămâne responsabile pentru alte tipuri de deșeuri (de ex. eliminarea depozitărilor ilegale, gestionarea deșeurilor din construcții și demolări, a celor din servicii publice etc.), pentru care pot să apeleze contra-cost la serviciile unor operatori specializați sau să le realizeze în

regie proprie. De asemenea, acestea pot complementa investițiile asumate prin contract ale operatorilor privați desemnați, mai ales în ceea ce privește colectarea selectivă a deșeurilor menajere (de ex. achiziționarea de noi containere, îngroparea pubelelor în mediul urban etc.).
În ceea ce privește deșeurile industriale, responsabilitatea gestionării acestora revine fiecărui agent economic în parte. În anul 2017, la nivelul județului Vaslui s-au generat 40.000 de tone de deșeuri industriale, în creștere cu 54% față de anul 2013. Acestea au provenit, în proporții egale, de la unități cu profil industrial (tendință de stagnare) și de la unități de creștere a animalelor/păsărilor (care au crescut de 2,6 ori în intervalul analizat). La acestea s-au adăugat 918 tone de deșeuri industriale periculoase, în creștere de 9 ori față de 2013, provenind în proporție de 92% de la unități industriale. O serie de operatori economici din județ și-au (co)incinerat în instalații proprii deșeurile generate (Vascar, Sagem, Safir, Fleischparty, Mândra, Cantemir).

Colectarea deșeurilor de echipamente electrice și electronice (DEEE) se face prin serviciile publice de colectare ale autorităților locale, distribuitori (3) sau centre private de colectare/tratare (19). În cele 4 stații de transfer și la depozitul de la Roșiești există plaforme publice de colectare a acestor deșeuri, în timp ce și companiile municipale din Vaslui și Huși dețin astfel de facilități. Cantitatea de DEEE colectată în județul Vaslui a fost una modestă, de doar 46 de tone în 2016, față de 157 de tone în 2013.

De asemenea, în județ erau autorizați în anul 2018 un număr de 8 agenți economici care se ocupau cu colectarea și tratarea vehiculelor scoase din uz. Numărul de vehicule colectate de aceștia a fost în anul 2017 de 475, în scădere față de anul 2013 (643), fluctuațiile mari de la un an la altul fiind date de fondurile alocate de Ministerul Mediului Programului de înnoire a parcului auto ”Rabla”.

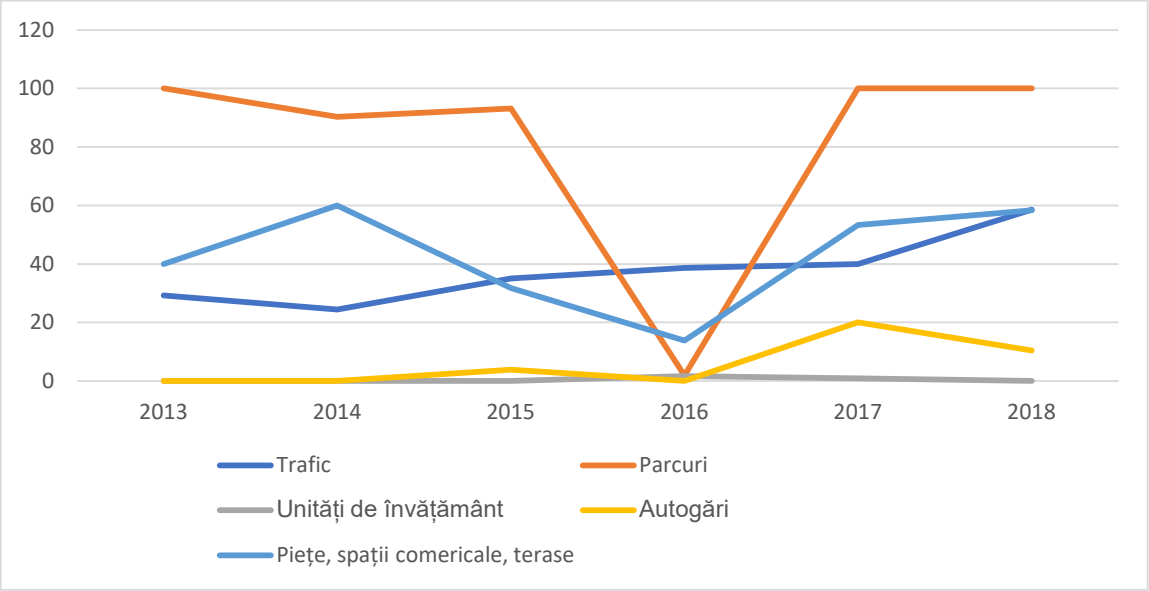
La sfârșitul anului 2019, CJ Vaslui a lansat procedura de achiziție pentru revizuirea/actualizarea Planului Județean de Gestiune a Deșeurilor pentru perioada 2019-2025. Acesta va stabili direcțiile prioritate de urmat în acest domeniu, implicit proiectele pentru care vor putea fi accesate finanțări nerambursabile în perioada de programare 2021-2027.

8.5. Poluarea fonică

În anul 2018, APM Vaslui a monitorizat nivelul de zgomot în 40 puncte din județ, prin 480 de măsurători lunare. Acestea a reflectat depășiri ale nivelului maxim admis al zgomotului la toate măsurătorile din parcuri, de 71% pentru cele de la nivelul străzilor de categoria a III-a, de 58% pentru piețe, spații comerciale, terase, de 46% pentru străzile de categoria a II-a și de 10% pentru autogări. Tendința din perioada 2013-2018 este de menținere a nivelului ridicat de zgomot din spații verzi și de relaxare/agrement, concomitent cu o creștere rapidă a nivelului de zgomot de pe străzi, pe fondul creșterii volumului de trafic. O situație relativ bună s-a menținut în cazul unităților de învățământ și a autogărilor.

Cel mai ridicat nivel de poluare fonică s-a înregistrat în municipiul Vaslui (74,9 dB(A) în zona Str. Traian), Bârlad (73,3 dB(A) pe Bd. Republicii), Huși (72,8 dB(A) pe Str. Alexandru Ioan Cuza), iar cel mai redus în Negrești (de ex. 57,9 dB(A) în Parcul Public).

Figură 116 - Frecvența (% din măsurătorile totale) depășirii nivelului maxim admis de zgomot din centrele urbane ale județului Vaslui, pe tipuri de locații, în perioada 2013-2018

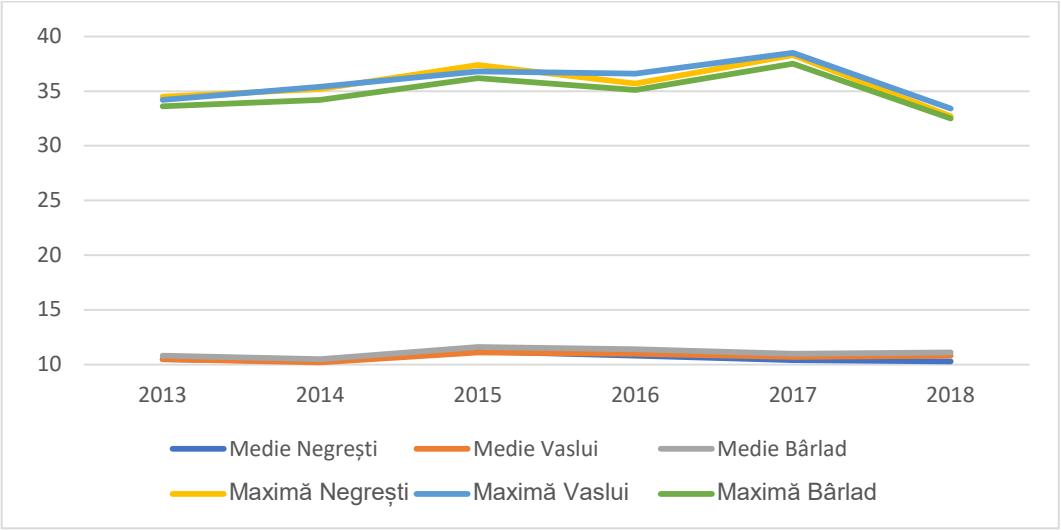

Sursa: APM Vaslui. Raport anual privind calitatea mediului, 2018

8.6. Schimbările climatice

La nivelul județului Vaslui, ca și al întregii țării, se resimt tot mai puternic efectele încălzirii globale. Astfel, temperaturile maxime înregistrate la stațiile din Vaslui, Bârlad și Negrești au o tendință de creștere (excetând o scădere temporară în anul 2018) și se apropie tot mai mult de pragul de 40 de grade, mai ales în municipiul Vaslui (38,5 grade Celsius în vara anului 2017). De asemenea, temperatura medie anuală a variat, în perioada 2013-2018, în municipiul Vaslui în intervalul 10,2-11,1 grade Celsius, față de o medie multianuală pentru perioada 1960-2000 de doar 9,4 grade Celsius.

Figură 117 - Dinamica temperaturilor maxime și medii anuale (grade Celsius) la stațiile meteo Vaslui, Bârlad și Negrești, în perioada 2013-2018

Sursa: APM Vaslui. Raport anual privind calitatea mediului, 2018

Aceste schimbări climatice au un impact foarte serios asupra economiei județului (de ex. perioada tot mai frecvente de secetă severă), dar și asupra serviciilor publice din județ (de ex. aprovizionare cu apă, alimentare cu energie electrică, situații de urgență, servicii medicale, sociale etc.)

Capitolul 9. Turism

9.1. Resurse turistice ale județului Vaslui

9.1.1. Resursele turistice naturale

Obiectivele turistice naturale ale Județului Vaslui sunt constituite în principal din resurse ce pot sta la baza dezvoltării turismului de agrement și a celui balnear, respectiv:

- *fondul cinegetic*: în județ există peste 50 de fonduri de vânătoare, administrate mai ales de Direcția Silvică și de AJVP, în care există efective importante de cerb comun, căprior, mistreț, iepure, fazan, potârniche etc. La Șișcani, Oprișița și Gâdeasa există cabane de vânătoare care oferă spații de cazare și masă, mai ales pentru vânători străini.
- *iazurile și lacurile bogate în pește*: județul este unul bogat în acumulări de apă cu un fond piscicol însemnat. Ca și exemple, pot fi menționate lacurile și bălțile de la Mânjești (Târzii), Cârja, Puiești-Iezer, Iana, Poșta Elan, Horoiata, Cuibul de Vulturi, Pușcași, Căzănești, Dumești, Colacul Banului, Gugești, Mântzu, Moara Domnească, Negrești, Solești, Stoești etc.
- *rezervațiile naturale de interes comunitar, județean și local*: pădurile Bădeana, Hârboanca, Bălteni, Seaca-Movileni – locuri ideale pentru drumeție, cu specii protejate de copaci; rezervațiile paleontologice de la Mălușteni și Nisipăria Hulubăț – unde pot fi văzute fosile de antilope, cămile, țestoase, rechini etc.; rezervațiile botanice de la Movila lui Burcel, Tanacu-Coasta Rupturile și Glodeni – cu plante rare din flora Moldovei; arborii seculari de la Rafaia, Tolontan, Bunești – vechi de până la 500 de ani.
- *zonele cu peisaje pitorești*: de ex. dealurile împădurite de pe Valea Similei, Valea Racovei sau pășunea de pe coasta aridă din comuna Pădureni, cu sute de specii de plante angiosperme unice în flora din zonă.
- *izvoarele cu ape minerale sulfuroase* din zona Ghermănești, care pot fi utilizate pentru tratarea diferitelor afecțiuni, cum ar fi cele ale aparatului locomotor (reumatism degenerativ-artrite, artroze, spondilite), afecțiuni ginecologice, gastrointestinale (gastrite, colite cronice, afecțiuni biliare), boli de nutriție (diabet simplu).

9.1.2. Resursele naturale antropice

Obiectivele turistice antropice sunt mai numeroase și mai diversificate și pot constitui o bază importantă pentru dezvoltarea turismului istoric-cultural, religios, rural etc.

- *Bisericile de lemn - monument istoric*: în număr de 55, dintre care 15 cu statut de monument istoric de interes național, respectiv cele din: Dumbrăveni (Gârceni), Zăpodeni, Lipovăț, Căpușneni (Lipovăț), Cârjoani (Pogana), Cârțibași (Bogdănița), Cetățuia (Puiești), Dragomirești, Ivănești, Mânăstirea (Delești), Obârșeni (Vinderei), Obârșeni (Voinești), Pârvești (Costești), Știoborăni (Solești), Voinești;
- *Mănăstirile ortodoxe:* în număr de 14, dintre care 3 cu statut de monument istoric de importanță națională, respectiv: Fâstâci (Cozmești), Florești (Poienești), Pârvești (Costești);

- *Bisericile de zid – monument istoric:* în număr de peste 100, dintre care următoarele sunt de importanță națională: Ansamblul Episcopiei Hușilor, Biserica Domnească Vaslui, Biserica Domnească Bârlad, ruinele Bisericii "Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul" Mânzați (Ibănești), Biserica "Adormirea Maicii Domnului" Solești, Biserica "Adormirea Maicii Domnului" Tatomirești (Rebricea);
- *Vestigiile arheologice* – dintre care următoarele sunt de importanță națională: Zona Curților Domnești din Vaslui – epoca medievală; Cetățuia de la Arsura, Cetățile Bunești și Fedești (Bunești-Averești) – cultura geto-dacică; siturile arheologice de la Poienești, Simila (Zorleni), Trestiana (Grivița) – neolitic;
- *Conacele din secolul al XIX-lea* – unele de importanță națională, precum: Conacul "Constantin Corbu" Mălăiești (Vutcani), Roset-Balș (Codăești), Rosetti-Solescu (Solești);
- *Alte clădiri-monument istoric de importanță națională*: Casa Mavrocordat (Palatul Copiilor) Vaslui, Palatul Administrativ și de Justiție, Casa Sturdza (Muzeul "Vasile Pârvan") Bârlad, Casa Adam Mitache (Muzeul Municipal) Huși;
- *Podurile medievale de piatră*: Podul de piatră de la Cănțălărești (Ștefan cel Mare) și Podul Doamnei de la Chițcani (Lipovăț) – ambele monumente istorice de importanță națională;
- *Monumentele de for public:* Cimitirul Evreiesc din Bârlad, Statuia Dr. Constantin Codrescu (Bârlad), Monumentul funeral al mareșalului Constantin Prezan și al soției sale de la Schinetea (Dumești), Situl Istoric "Movila lui Burcel" (Miclești);
- *Muzee și case memoriale:* Muzeul Județean "Ștefan cel Mare" Vaslui; Muzeul "Vasile Pârvan" Bârlad; Planetariul, Pavilionul Expozițional și Grădina Zoologică din Bârlad; Muzeul Municipal, Muzeul Eparhial și Muzeul Viticol din Huși; muzeele sătești Grumezoaia (Dimitrie Cantemir), Muntenii de Sus, Tăcuta și Vutcani; Casa Memorială "Emil Racoviță". La acestea se vor adăuga curând Casa Memorială "Gh. Gheorghiu-Dej" și "Al. I. Cuza" din Bârlad;
- *Podgorii și crame:* în zonele Huși, Averești, Vutcani, Murgeni, Bozieni, Tutova, Iana;
- *Folclorul, meșteșugurile populare, tradițiile și obiceiurile din zonele rurale:* bogate mai ales în zona Colinele Tutovei, cu vetre de referință la Pogonești și Ivești, dar și numeroase alte ansambluri folclorice (de ex. Vaslui, Negrești, Muntenii de Sus, Muntenii de Jos, Oșești, Perieni, Stănilești, Drânceni, Lunca Banului, Vetrișoara, Huși, Solești, Dodești, Șuletea, Tutova etc.);
- *Evenimentele culturale cu participare largă organizate în județ:* Festivalul International de Umor "Constantin Tănase", Festivalul Folcloric Internațional "Hora din Străbuni" – ambele organizate la Vaslui.

9.2. Produse și trasee turistice

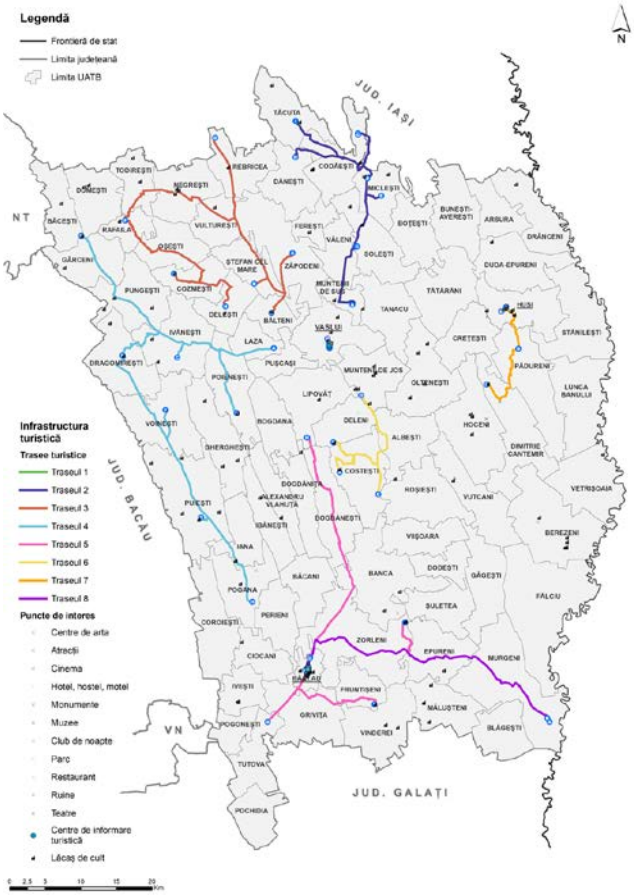
În cadrul proiectului PHARE CBC 2004, CJ Vaslui, în parteneriat cu Direcția Județeană pentru Cultură Vaslui, Consiliul Raional Leova și Consiliul Raional Hâncești, au conceput o serie de trasee turistice la nivelul județului, respectiv:

1. Traseul în interiorul municipiului Vaslui – care cuprinde: Muzeul Județean ”Ștefan cel Mare”, Palatul Mavrocordat, Ruinele Curții Domnești și Biserica Domnească ”Tăierea Capului Sf. Ioan Botezătorul”, Biblioteca Județeană ”Nicolae Milescu Spătaru”, Casa Ghica, Casa Mâdârjac și Casa Ornescu, Parcul Copou;
2. Traseul: Vaslui – Muntenii de Sus – Solești – Miclești – Codăești – Dănești – Tăcuta - Vaslui, care cuprinde: Muzeul Sătesc și Ansamblul Folcloric ”Rândurile” din Muntenii de Sus, Conacul Rosetti – Solescu, Biserica ”Adormirea Maicii Domnului” și Biserica de lemn ”Sf. Nicolae” Știoborăni (ambele din comuna Solești), Mănăstirea ”Ștefan cel Mare și Sfânt” de pe Movila lui Burcel, inclusiv rezervația botanică din zonă (Miclești), Ansamblul conacului Roset-Balș, Biserica de lemn ”Nașterea Maicii Domnului” (ambele din comuna Codăești), Casa Memorială Emil Racoviță (Dănești) și Muzeul Sătesc Tăcuta;
3. Traseul: Vaslui – Zăpodeni – Bălteni – Brăhășoaia – Rebricea – Rafaila – Cozmești – Delești – Vaslui, care cuprinde: Biserica de lemn ”Sf. Nicolae” Zăpodeni, ariile naturale protejate Pădurea Bălteni și Pădurea Hârboanca (Bălteni, Ștefan cel Mare), Biserica ”Adormirea Maicii Domnului” (Rebricea), Biserica ”Nașterea Maicii Domnului” din cadrul Mănăstirii Rafaila, Plopul uriaș de la Rafaila, Mănăstirea Fâstâci (Cozmești), Biserica de lemn ”Adormirea Maicii Domnului” (Delești);
4. Traseul: Vaslui – Laza – Poienești – Ivănești – Gârceni – Dragomirești – Voinești – Puiești – Pogana – Bârlad, care cuprinde următoarele obiective: Lacul Pușcași (Laza), Mănăstirea Florești (Poienești), Biserica de lemn ”Sf. Nicolae” (Ivănești), Mănăstirea Mălinești cu Biserica de lemn ”Sf. Voievozi” (Gârceni), Biserica de lemn ”Intrarea Maicii Domnului în Biserică” – Vovidenia (Dragomirești), Biserica de lemn ”Cuvioasa Paraschiva” Voinești, Biserica de lemn ”Sf. Nicolae” Puiești, Biserica de lemn ”Adomirea Maicii Domnului” Pogana;
5. Traseul: Bârlad – Tutova – Bogdănița – Fruntișeni – Zorleni, care cupinde: Biserica ”Sf. Ilie a Breslei Blănarilor, Biserica Domnească ”Adomirea Maicii Domnului”, Muzeul ”Vasile Pârvan” (inclusiv Planetariul), Biblioteca Municipală ”Stroe Belloescu”, Casa Sturdza (toate din Bârlad), rezervația Pădurea Bădeana (Tutova), Biserica de lemn ”Sf. Nicolae” (Bogdănița), Biserica ”Sf. Nicolae” și ”Sf. Treime” a Mănăstirii Grăjdeni (Fruntișeni), Mănăstirea Bujoreni (Zorleni);
6. Traseul Zorleni – Costești – Deleni – Costești – Muntenii de Jos – Vaslui, cu următoarele obiective: Mănăstirea Pârvești (Costești), Mănăstirea Moreni (Deleni), Podul Doamnei (Costești), Statuia Ecvestră a lui Ștefan cel Mare (Muntenii de Jos);
7. Traseul: Huși – Pădureni – Dimitrie Cantemir – Huși, cu următoarele obiective: Ansamblul Episcopia Hușilor (Biserica ”Sf. Apostoli Petru și Pavel”, Zidul de incintă, Palatul Episcopal, Muzeul Eparhial), Muzeul

Viticulturii (ambele din Huși), arhitectura tradițională, arta populară, Ansamblul Folcloric ”Stejărelul”, Pădurea Dobrina, zona de agrement (piscină, lacul de agrement, zona de echitație, parcul rustic ”Grădina Amintirilor”, teatrul de vară, muzeul satului etc.) – toate din comuna Pădureni, Biserica de lemn ”Intrarea Maicii Domnului în Biserică” a Mănăstirii ”Dimitrie Cantemir”;

8. Traseul Bârlad – Zorleni – Murgeni – este destinat agrementului și cuprinde zona fermelor piscicole de la Cârja și aria naturală protejată ”Mața-Cârja-Rădeanu”, cu o mare varietate de habitate și specii de păsări protejate la nivel european, dar și fondurile de vânătoare din zonă. Aceasta poate include, pentru cei interesați, și Centrul de Revitalizare Corporală și Loisir, Grădina Publică și Grădina Zoologică de la Bârlad.

Figură 118 - Principalele atracții turistice din județul Vaslui

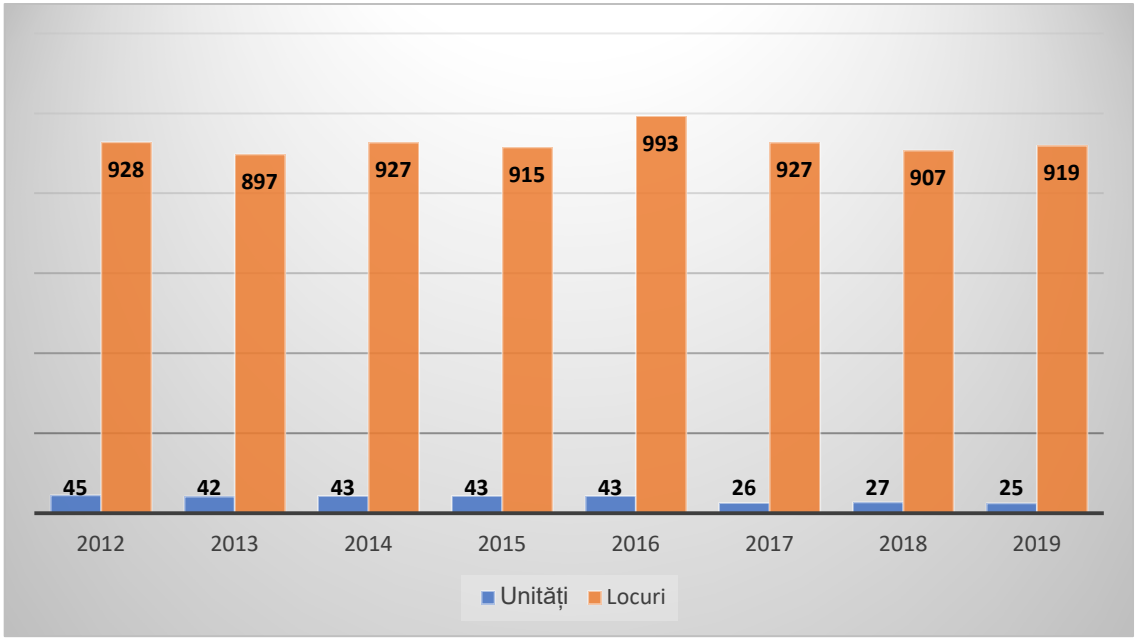
Sursa: CJ Vaslui, INS

9.3. Infrastructura de susținere a turismului

Conform datelor INS, în anul 2019 la nivelul județului Vaslui funcționau 25 de unități de cazare, dintre care 4 hoteluri, 2 hosteluri, 2 moteluri, o cabană turistică, o tabără școlară, 4 pensiuni turistice și 11 agroturistice. Deși numărul de unități de cazare a scăzut față de anul 2012 la aproape jumătate (prin desființarea unor pensiuni), acestea totalizau în anul 2019 un număr de 919 locuri, cu doar 1% mai puține decât în anul 2012. Totuși, județul Vaslui deținea doar 2,9% din capacitatea de cazare de la nivelul regiunii Nord-Est, ocupând ultimul loc între cele 6 județe componente. În plus, în toate celelalte 5 județe ale regiunii, baza de cazare a crescut față de 2012, cu procente între 9% (Botoșani) și 57% (Bacău).

Din totalul locurilor de cazare din județ, 37% se regăseau în cele patru hoteluri, 22% în pensiunile agroturistice, 15% în pensiunile turistice, 14% în tabăra pentru elevi și preșcolari, 5% în cele două hosteluri, 4% în cele două moteluri și 3% în cabana turistică. Față de anul 2012, singura creștere a capacității s-a înregistrat la tabăra școlară (+76 de locuri), la cabană (+16) și la moteluri (+14 locuri). În timp ce în cazul hotelurilor numărul de locuri s-a redus cu 102, pe fondul închiderii unei unități de acest tip din Huși. În cazul pensiunilor și a hostelurilor, capacitatea de cazare a rămas relativ aceeași.

Figură 119 - Numărul și capacitatea unităților de cazare a turiștilor din județul Vaslui, în perioada 2012-2019

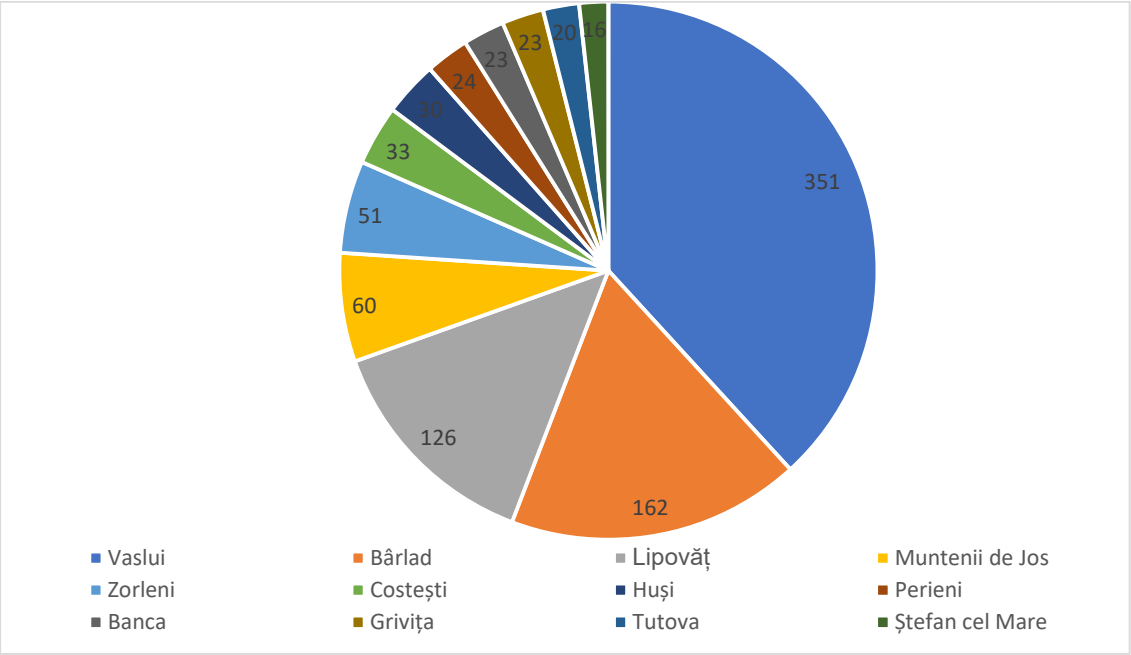

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

La nivel de UAT, cea mai mare capacitate de cazare se înregistra în mediul urban (59% din total), cu precădere în municipiile Vaslui (351 de locuri) și Bârlad (162 de locuri). De altfel, doar în aceste două centre urbane turiștii aveau posibilitatea de a se caza la un hotel sau hostel. Moteluri funcționau la Vaslui și Muntenii de Jos, cabane turistice doar la Zorleni, tabere doar la Lipovăț, în timp ce pensiuni existau în Vaslui, Huși, Banca, Costești, Grivița, Muntenii de Jos, Perieni, Ștefan cel Mare, Tutova și Zorleni. Dintre acestea, cele de la Ștefan cel Mare și Grivița nu au primit niciun turist în anul 2019, nefiind funcționale.

După cum se poate obseva, unitățile de cazare sunt amplasate de-a lungul principalelor căi de comunicații și, mai ales, în proximitatea municipiilor Vaslui și Bârlad. Acest lucru indică faptul că segmentul-țintă de clientelă pe care îl vizează este turismul de tranzit sau cel de afaceri (de ex. delegații ale unor persoane venite din alte zone). Se remarcă și numărul mic de unități de cazare din zona Huși, în pofida apropierii față de granița cu Republica Moldova, tranzitată de un volum mare de vehicule și persoane, precum și a existenței unor resurse turistice interesante (de ex. podgoriile, atracțiile din satul Pădureni, Lunca Prutului etc.).

Figură 120 - Locurile de cazare din județul Vaslui, pe UAT, în anul 2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Datele Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri cu privire la unitățile de cazare din județ diferă față de cele ale INS. Astfel, acestea indică un număr mai mare de unități (36 față de 25), respectiv un număr mai mic de locuri de cazare (864 față de 919). Totuși, aceste date trebuie privite cu precauție pentru că nu toate unitățile cu funcțiuni de cazare clasificate sunt funcționale, după cum nici toate unitățile funcționale au toate locurile de cazare clasificate. În schimb, această sursă ne oferă informații cu privire la structura locurilor de cazare pe categorii de confort. Astfel, cazare la nivel de 4 stele/flori oferă o singură pensiune de pe teritoriul comunei Zorleni (pe DE 581, mai exact), iar la nivel de 3 stele toate hotelurile din Bârlad și Vaslui, la motelurile din Vaslui și Muntenii de Jos, precum și la pensiunile din Huși, Costești, Perieni, Ștefan cel Mare, Tutova. În comuna Grivița erau disponibile locuri de cazare doar în regim de 2 stele. Totuși, trebuie menționat faptul că în 2019 unitățile de cazare din comunele Ștefan cel Mare și Grivița nu au funcționat propriu-zis.

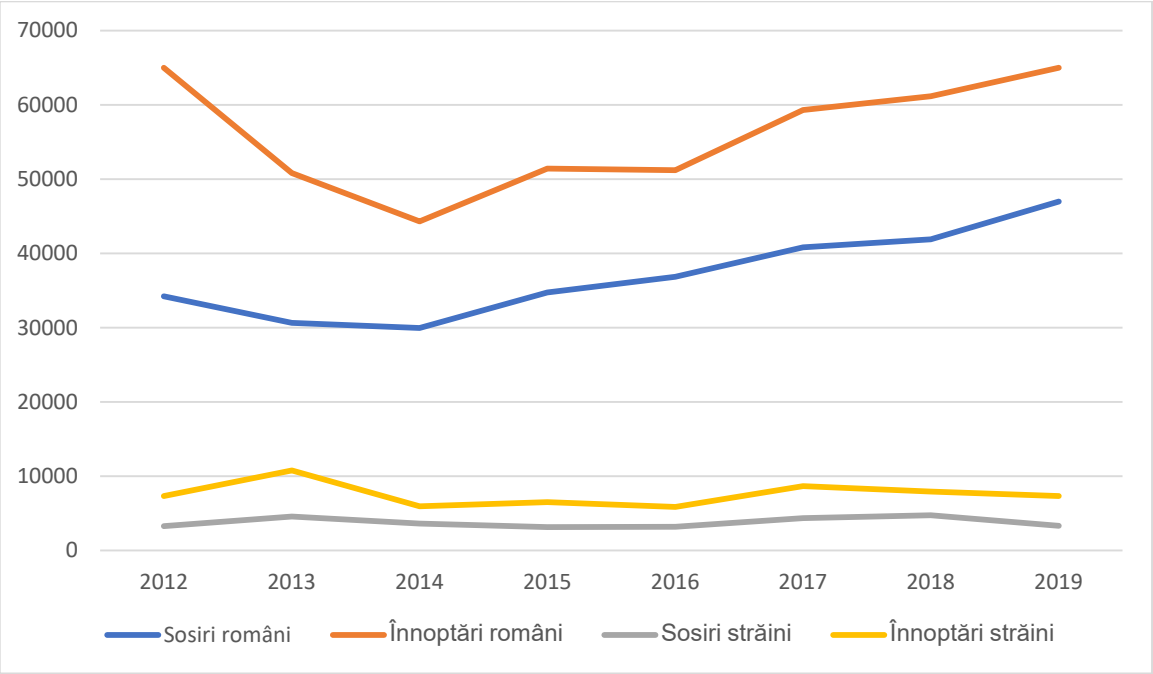
La nivelul județului Vaslui funcționează un Centru Național de Informare și Promovare Turistică la Bârlad, respectiv un Centru Municipal de Informare și Promovare Turistică la Vaslui. Ambele acordă asistență de specialitate turiștilor / vizitatorilor români și străini, materiale de promovare etc. În mediul online, prezența obiectivelor din județ este deficitară, există informații specifice pe doar două site-uri locale, www.vaslui-turism.cjvs.eu (în română, engleză și franceză, dar cu informații neactualizate din anul 2008, după cum indică chiar site-ul), respectiv www.turismbarlad.ro (disponibil în română, engleză, maghiară, franceză și germană, cu un conținut mai recent și o interfață mai atractivă).

9.4. Circulația Turistică

Conform INS, în anul 2019 la nivelul județului Vaslui s-au raportat 50.299 de turiști cazați, dintre care 46.957 români (93,4% din total) și 3.342 străini (6,6%). Numărul acestora a crescut față de anul 2012 cu 37% în cazul românilor, respectiv cu doar 3% în cazul străinilor. În pofida acestei evoluții pozitive, județul avea o pondere de doar 3,8% în totalul turiștilor din regiunea Nord-Est (ultimul loc din cele 6 județe) și o pondere a turiștilor străinilor mai redusă cu 5 puncte procentuale față de media regională (11,6%).

Numărul înnoptărilor turiștilor românilor a fost de 64.966 în 2019, nivel identic cu cel din 2012, dar cu o tendință de creștere continuă din anul 2014. Și numărul înnoptărilor turiștilor străini a fost identic cu cel din 2012, însă fără a se observa în ultimii ani o tendință clară de creștere. Prin urmare, durata medie a sejurului turistic pentru români a scăzut de la 1,9 nopți în 2012 la doar 1,38 nopți în 2019, mult sub media regională (1,99 nopți), iar cel al turiștilor străini de la 2,26 la 2,20 nopți, peste media regională (1,80 nopți).

Figură 121 - Dinamica numărul de turiști sosiți în unitățile de cazare și de nopți petrecute de aceștia, pe tipuri de turiști, în perioada 2012-2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Indicele de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune din județ a fost în anul 2019 de 25%, sub media regională de 29,3%, ceea ce situat Vasluiul pe locul 3 în regiunea Nord-Est, după Iași și Suceava, mică distanță de Bacău și Neamț. Față de anul 2012, indicele de utilizare netă a crescut ușor, de la 23,7% la 25%, pe fondul scăderii capacității de cazare în funcțiune din județ cu 5%.

Tabel 5 - Principalii indicatori ai activității turistice din județul Vaslui în anul 2019, pe UAT și tipuri de unități de cazare

Tipuri de structuri de primire turistică	UAT	2018 - Capacitatea de cazare turistică în funcțiune Număr locuri-zile	2018 – Sosiri în structuri de primire turistică - Număr	2018 - Înnoptări în structuri de primire turistică – Număr	2018 – Durata medie a sejurului turistic (zile/turist)	2018 - Indicele de utilizare a capacității de cazare turistică %
Hoteluri	Municipiul Vaslui	70625	15120	21287	1,41	30,1
	Municipiul Bârlad	54325	10079	15333	1,52	28,2
	Municipiul Huși	16652	1578	3342	2,12	20,1
Hosteluri	Municipiul Vaslui	13386	1790	3851	2,15	28,8
	Municipiul Bârlad	5079	116	117	1,01	2,3
Moteluri	Municipiul Vaslui	5083	433	539	1,24	10,6
	Muntenii de Jos	7080	577	771	1,34	10,9
Cabane turistice	Zorleni	7689	2466	2612	1,06	34,0
Tabere de elevi si preşcolari	Vaslui	3355	246	565	2,30	16,8
	Lipovăț	5308	598	1459	2,44	27,5
Pensiuni turistice	Municipiul Vaslui	30890	1765	2628	1,49	8,5
	Municipiul Huși	10950	5859	9359	1,60	85,5
Pensiuni agroturistice	Banca	7593	358	432	1,21	5,7
	Costești	12415	3638	3657	1,01	29,5
	Muntenii de Jos	14600	2645	2754	1,04	18,9
	Perieni	8760	1115	1563	1,40	17,8
	Tutova	7300	773	773	1,00	10,6
	Zorleni	8030	1143	1268	1,11	15,8

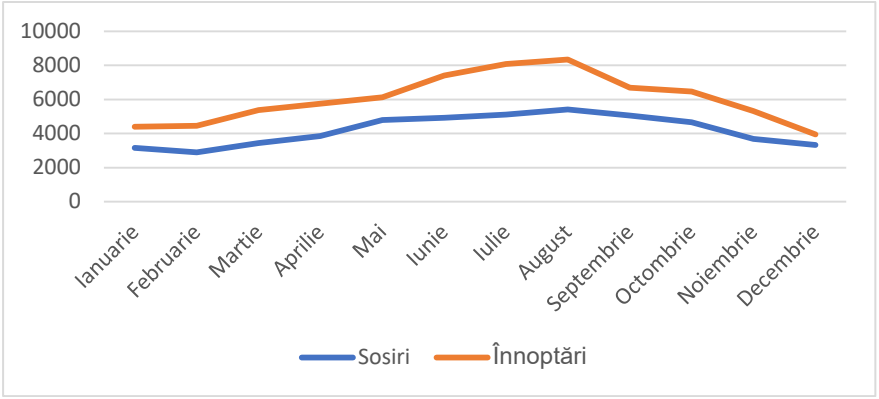
Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Tabelul de mai sus ne permite să tragem unele concluzii relevante privind circulația turistică din județul Vaslui, după cum urmează:

- cei mai mulți turiști s-au cazat în anul 2019 în municipiul Vaslui (38% din total), Bârlad (20%), Huși (15%), Zorleni (7%), Costești (7%) și Muntenii de Jos (6%);
- cea mai lungă durată medie a sejurului s-a înregistrat în comuna Lipovăț (2,44 nopți/turist, prin specificul cazării exclusiv în tabăra școlară), respectiv în municipiile Huși (1,71), Bârlad (1,52) și Vaslui (1,49) – valori specifice turismului de business, cu un tipar de șederi de 1-2 zile la unități de confort sporit (hoteluri și pensiuni urbane de 3 stele). Cel mai redus s-a înregistrat în localități rurale (Zorleni, Tutova, Muntenii de Jos, Costești) – cu o medie de 1 noapte/turist, specifică turismului de tranzit, mai ales în context amplasării acestora pe căi de comunicații importante;
- cel mai ridicat indice de utilizare netă a capacității de cazare s-a înregistrat la unitățile de cazare din Huși (46%), Costești (29,5%), Lipovăț (27,5%) și Bârlad (26%). La polul opus, locurile disponibie au ocupate în proporție de sub 20% în Banca, Tutova, Muntenii de Jos și Perieni – indicând faptul că aceste zone au deja o supracapacitate de cazare.
- cei mai mulți turiști sosiți în județ au optat pentru cazarea la hotel (53% din total), pensiuni agroturistice (19%) și pensiuni turistice (15%). Cei care stau în tabere școlare au cel mai lung sejur (2,40 nopți/turist), urmați de cei din hosteluri (2,08 nopți) și pensiuni turistice (1,57 nopți), în timp ce cei care aleg cabane sau pensiuni agroturistice rămân pentru 1,06, respectiv 1,08 nopți.

Sezonalitatea activității turistice pentru anii 2016-2019, indică un vârf de sosiri și înnoptări ale turiștilor în lunile de vară iulie-august, respectiv un minim în lunile ianuarie și februarie. Cu toate acestea, variațiile duratei sejurului turistic sunt minore de la un an la alt (de ex. în lunile iulie și august turiștii au petrecut 1,5 nopți, la fel ca în luna febuarie), excepție făcând luna decembrie, când a predominat probabil turismul de tranzit în defavoarea celui de afaceri (pe fondul sărbătorilor de iarnă).

Figură 122 - Sezonalitatea circulației turistice din județul Vaslui în anul 2019

Sursa: INS. Baza de date TEMPO Online

Capitolul 10. Capacitate Administrativă

10.1. Finanțe publice locale

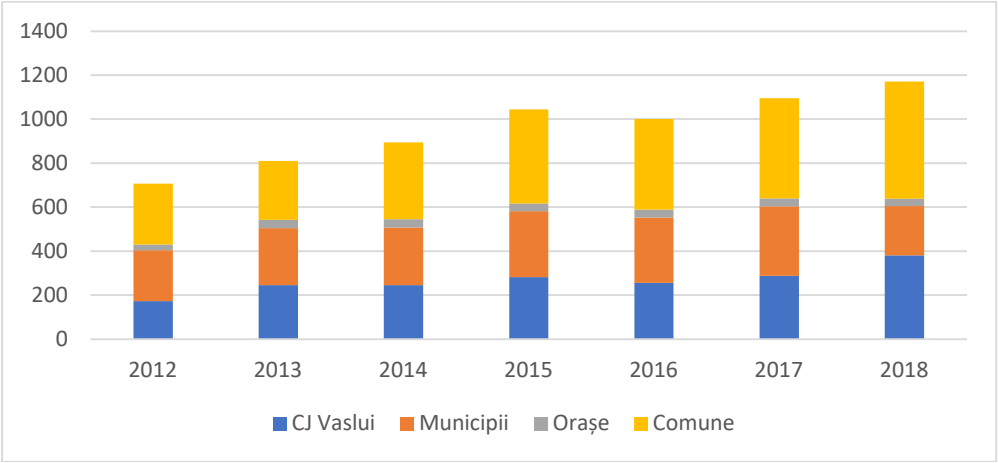
Conform datelor Direcției pentru Politici Fiscale și Bugetare Locale (DPFBL) din cadrul MLPDA, în anul 2018, Consiliul Județean Vaslui și cele 86 de primării din județ au avut încasări totale la buget de 1.170 mil. lei. Dintre acestea, 32% au fost încasate la bugetul CJ, 19% la cele ale municipiilor Vaslui, Bârlad și Huși, 3% la cele ale orașelor Negrești și Murgeni, iar 46% la bugetele celor 81 de comune.

Față de anul 2012, încasările la bugetele județean și locale a crescut în termeni nominali cu 66%, însă inegal între UAT-uri. Bugetele municipiilor au scăzut cu 3%, cele ale orașelor au crescut cu 34%, bugetul CJ a crescut de 2,2 ori, iar cel al comunelor de peste 1,9 ori. Explicații pentru aceste evoluții sunt, în principal două:

- CJ Vaslui și comunele au beneficiat de finanțări generoase, mai ales prin programe guvernamentale (PNDL), pentru realizarea de proiecte de infrastructură locală, care au fost însă foarte limitate pentru centrele urbane, prin obiectivele acestora (reabilitarea / modernizarea drumurilor județene, comunale, a școlilor fără autorizație sanitară, introducerea alimentării cu apă și canalizare etc.);
- în anul 2018, Guvernul a optat ca sumele defalcate din TVA pentru plata profesorilor să nu mai tranziteze bugetele locale, ci să se facă direct de către autoritățile centrale. Deși aceste sume nu aduceau niciun beneficiu direct primăriilor (care încasau de la bugetul de stat și plăteau unităților de învățământ aceeași sumă), ponderea lor în bugetele locale era însemnată. Această măsură a afectat mai ales mediul urban, unde numărul de personal este mult mai ridicat decât în comune, prin existența unui număr mare de licee, școli, grădinițe etc. Fără impactul acestei decizii, s-ar fi înregistrat o creștere a bugetelor municipiilor cu circa 45%, în perioada 2012-2018, rămânând totuși inferioară creșterii veniturilor CJ și a comunelor;
- intervalul de analiză s-a suprapus peste pauza dintre momentul încheierii perioadei de programare 2007-2013 (cu încasări efective până în 2016) și începutul perioadei de programare 2014-2020 (cu plăți efective începând din anul 2018), ceea ce a afectat mai ales bugetele centrelor urbane, depedente în mai mare măsură de această sursă pentru realizarea de investiții, în contextul au avut acces limitat la programe guvernamentale;
- o parte dintre investițiile mari derulate în centrele urbane, precum cele din domeniul apei și apei uzate, respectiv a managementului deșeurilor, nu au fost reflectate în bugetele locale ale UAT-urilor, fiind implementate de către CJ, în parteneriat cu ADI-urile de profil și operatorul de apă regional. Cum aceste investiții s-au concentrat în zonele urbane, acest lucru a afectat mai ales bugetele acestora.

Cu toate acestea, comparând contribuția celor 3 municipii la economia județului, putem spune că politica guvernamentală privind investițiile și fiscalitatea au fost mai degrabă nefavorabile lor și mai orientate către mediul rural.

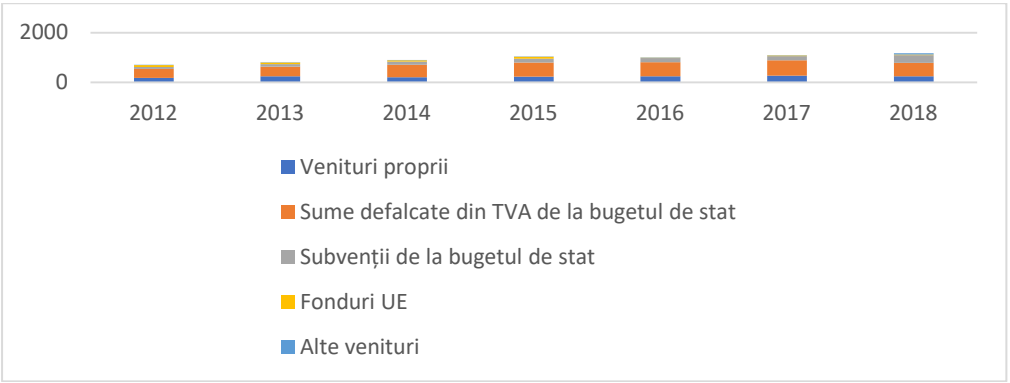
Figură 123 - Dinamica încasărilor totale la bugetele locale ale UAT-urilor din județul Vaslui, în perioada 2012-2018

Sursa: MLPDA. DFPBL

În ceea ce privește sursele de finanțare ale bugetelor UAT-urilor din județul Vaslui, doar aproximativ 20% din totalul încasărilor provin din surse proprii (cote defalcate din impozitul pe venit, taxe pe proprietate, concesiuni, închirieri, amenzi etc.), în timp ce peste 70% sunt sume transferate de la bugetul de stat, fie sub forma cotelor defalcate din TVA (mai ales pentru echilibrarea bugetelor locale), fie sub forma subvențiilor (mai ales programe guvernamentale de investiții, de tipul PNDL). Diferența de maxim 10% este reprezentată de fondurile europene accesate direct de către autoritățile locale sau de alte surse de venit (de ex. încasarea taxelor de salubritate, vânzarea unor active etc.).

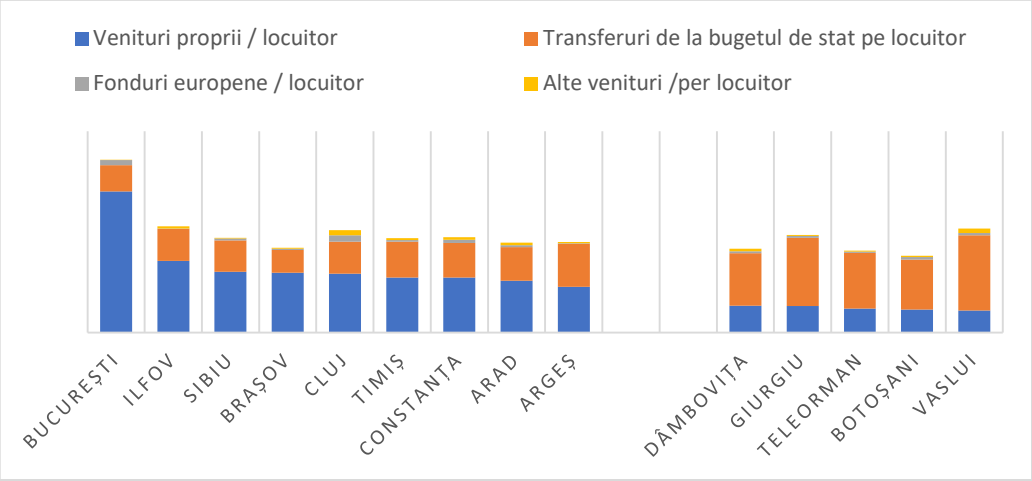
Figură 124 - Sursele de venit la bugetele UAT-urilor din județul Vaslui, în perioada 2012-2018

Sursa: MLPDA. DFPBL

Comparativ au alte județe din țară, bugetele administrațiilor locale din Vaslui au fost mult mai generoase în anul 2018. Astfel, fiecare locuitor rezident al județului a beneficiat în medie de 3.104 lei, peste valoarea din județe dezvoltate, comparabil cu județul Ilfov, dar peste valoarea înregistrată în județele cel mai dezvoltate ale țării (Cluj, Constanța, Timiș, Brașov, Sibiu etc.). Toate acestea în contextul în care încasările la buget ale administrațiilor locale au fost de doar 657 lei/locuitor, cel mai redus nivel din țară. Așadar, procesul de redistribuire a resurselor bugetare de la nivel național nu doar că a compensat nivelul mai redus al încasărilor din surse proprii ale primăriilor și CJ, dar a asigurat bugetele/locuitor mai mari decât în majoritatea polilor economici ai României.

Figură 125 - Structura veniturilor la bugetele județene și locale, în anul 2018, pe surse și județe

Sursa: Prelucrări proprii după MLPDA. DFPBL

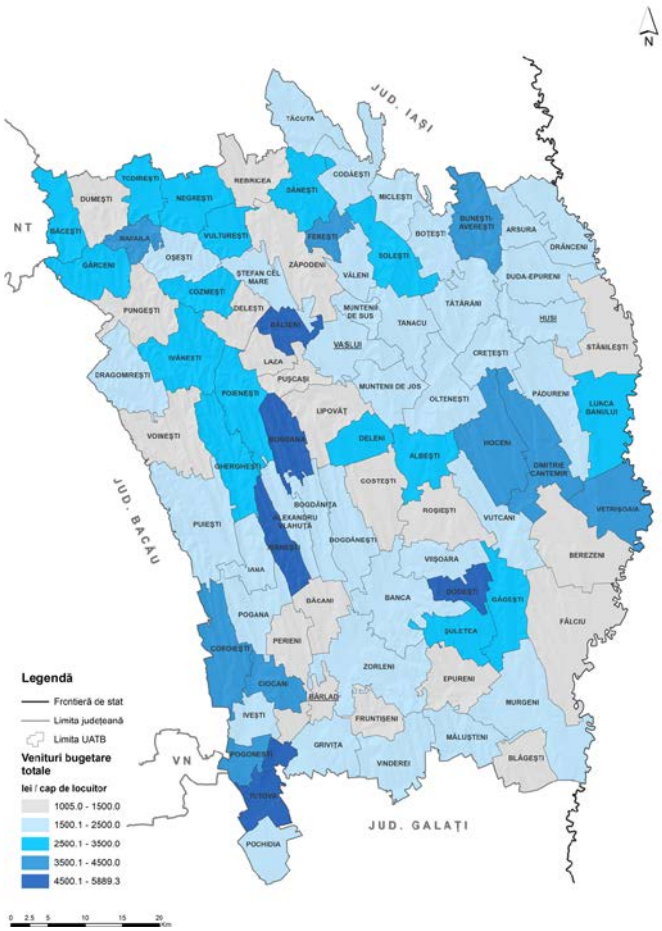
Acest lucru reprezintă totuși o mare vulnerabilitate. Programele guvernamentele de investiții, precum PNDL și-au redus semnificativ alocările în anul 2020, iar criza generată de pandemie globală va face că administrațiile locale să se bazeze cât mai mult pe resursele proprii, întrucât bugetele naționale se confruntă cu deficite foarte mari, tot mai greu de finanțat. Din această perspectivă, județul Vaslui va fi destul de afectat de scăderea resurselor pentru investiții, cu precădere în mediul rural. Singura soluție sustenabilă pentru asigurarea acestora este apelarea la fondurile europene disponibile în actuala și viitoarea perioadă de programare, respectiv creșterea bazei de impozitare locale, mai ales în ceea ce privește cotele defalcate din impozitul pe venit și taxele pe proprietățile persoanelor juridice.

UAT-urile din județul Vasui care au înregistrat cele mai mari încasări bugetare medii per locuitor în anul 2018 au fost Bălteni, Bogdana, Dodești, Ibănești și Tutova (peste 4.500 lei/locuitor rezident). La polul opus s-au regăsit municipiul Bârlad și o serie de comune - Băcani, Perieni, Fruntișeni, Epureni, Blăgești, Fălciu, Berezeni, Roșiești,

Costești, Laza, Lipovăț, Pușcași, Delești, Zăpodeni, Voinești, Pungești, Dumești, Rebricea, Stănilești – cu încasări mai mici de 1.500 lei/locuitor.

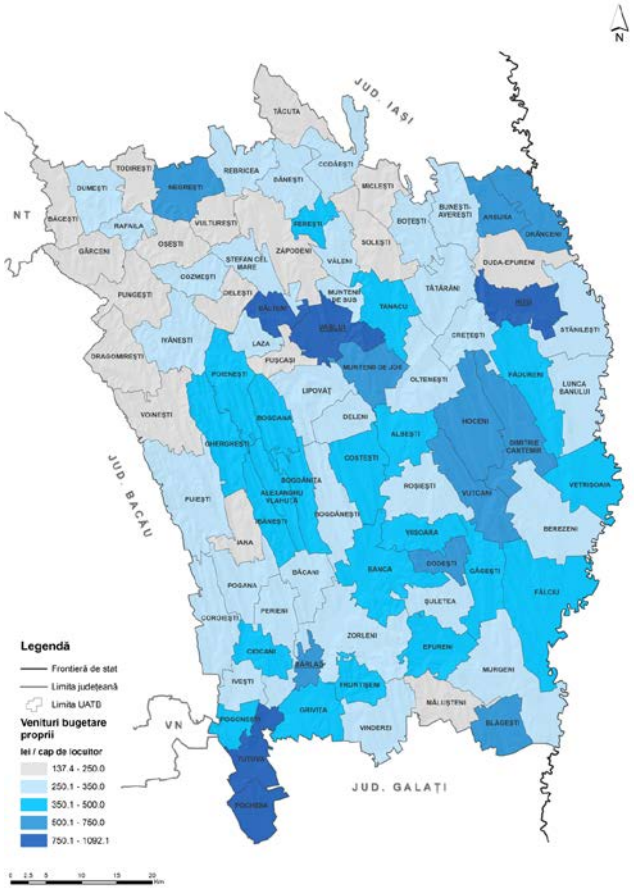
În schimb, dacă analizăm din perspectiva veniturilor din surse proprii per locuitor în anul 2018, situația la nivel de UAT este complet diferită. Astfel, cel mai ridicate valori se înregistrau în municipiile Vaslui și Huși, respectiv în comunele Bălteni, Tutova și Pochidia (peste 750 de lei/locuitor). Cele mai reduse venituri proprii medii (sub 250 lei/locuitor) se înregistrau în comunele Măluțeni, Iana, Voinești, Pușcași, Dragomirești, Pungești, Gârceni, Băcești, Todirești, Oșești, Vulturești, Delești, Zăpodeni, Tăcuta, Solești, Miclești și Duda Epureni.

Figură 128 - Veniturile bugetare totale / locuitor (lei) ale UAT-urilor din județul Vaslui în anul 2018

Sursa: Planșă proprie pe baza datelor MLPDA. DPFBL

Figură 129 - Veniturile proprii per locuitor (lei) ale UAT-urilor din județul Vaslui, în anul 2018

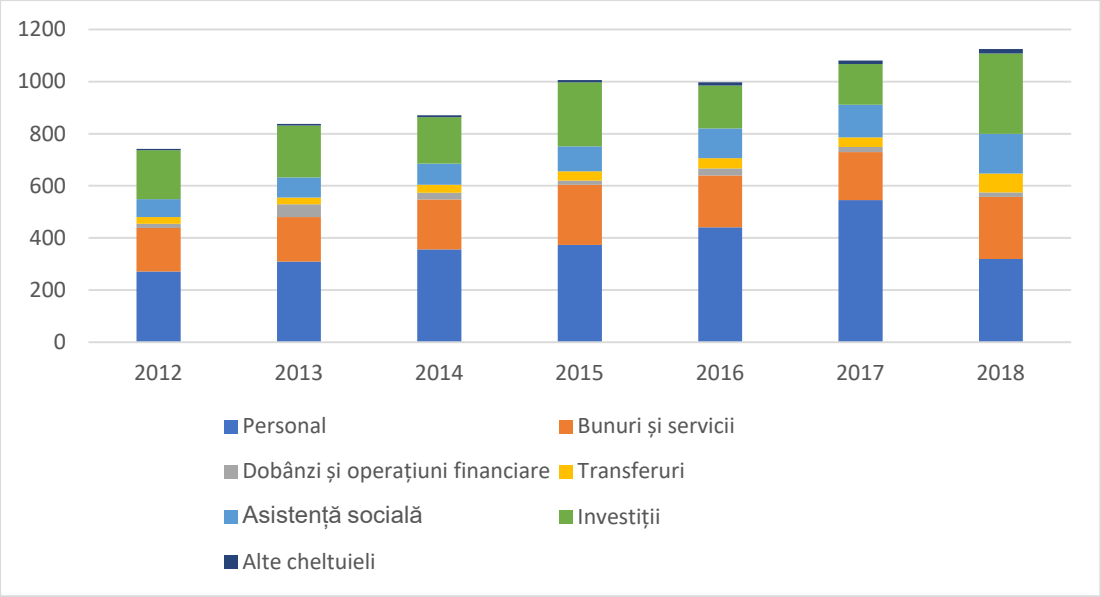
Sursa: Planșă proprie pe baza datelor MLPDA. DPFBL

În ceea ce privește structura cheltuielilor pe titluri, 28% din bugetele UAT-urilor din județul Vaslui au fost orientate către costurile cu personalul (mai ales cu angajații din aparatul propriu al primarului / prreședintelui), 27% către cele de investiții (din fonduri proprii, guvernamentale sau europene), 21% pe cheltuielile cu bunuri și servicii (de ex. reparații și dotări, combustibili, utilități, mobilier etc. pentru activele și serviciile din administrarea primăriilor / CJ), 14% pe asistență socială (plăți către beneficiarii de diferite beneficii, costuri cu serviciile sociale furzinate de direcțiile/serviciile din subordinea CJ sau a primăriilor / consiliilor locale), iar restul de 10% pentru alte cheltuieli (transferuri către entități din subordine, restituiri de împrumuturi, dobânzi etc.).

După cum am menționat anterior, reducerea la aproape jumătate în anul 2018 a cheltuielilor cu personalul este urmare a deciziei autorităților centrale de a nu mai tranzita prin bugetele locale fondurile de la bugetul de stat pentru plata salariilor din învățământ. Exceptând efectul acestora, cheltuielile cu personalul au crescut față de anul 2017 cu 50%, iar față de anul 2015 cu 76%, în principal ca urmare a ridicării unor restricții cu privire la plata personalului din administrația locală. În acest context, cele mai multe primării au optat să crească salariile până la plafonul maxim, în pofida dificultăților bugetare cu care se confruntau.

O evoluție pozitivă au avut și cheltuielile de capital (cu investițiile), care au atins un maxim istoric în anul 2018. De remarcat aici este faptul că în intervalul 2012-2015 acestea au fost corelate cu fondurile europene și cu subvențiile guvernamentale atrase de autoritățile locale, în timp ce în perioada 2016-2018 au depins aproape exclusiv de acestea din urmă (în principal de programul PNDL). Acest lucru confirmă faptul că cele mai multe dintre UAT (mai ales cele rurale) sunt dependente de transferurile de la bugetul de stat pentru asigurarea cheltuielilor curente (mai ales după majorarea salariilor), prin urmare dispun deloc sau într-o foarte mică măsură de resurse proprii pentru realizarea de investiții noi.

Figură 126 - Structura cheltuielilor (pe titluri) efectuate de la bugetele UAT-urilor din județul Vaslui, în perioada 2012-2018

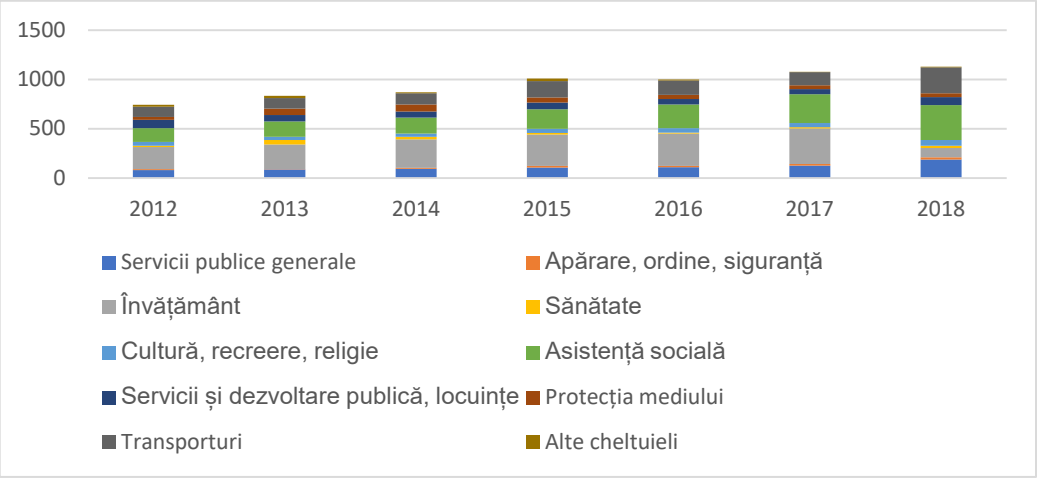

Sursa: MLPDA. DFPBL

Per ansamblu, în comparație cu media națională, UAT-urile din județul Vaslui alocă un procent mai mare din buget pentru plata salariilor (28% față de 23%, în 2018), asistență socială (14% față de 11%) și investiții (27% față de 24%), în schimb alocă mai puțin bani pentru bunuri și servicii (21% față de 23%), subvenții (0,5% față de 4%, pe fondul desființării sistemelor centralizate de termoficare), transferuri (6% față de 10%), respectiv dobânzi și operațiuni financiare (1,6% față de 3,4%, puține primării contracând credite pentru investiții din surse proprii).

În ceea ce privește structura cheltuielilor pe capitole, adică pe domenii gestionate de administrațiile locale, cele cu asistența socială aveau cea mai ridicată pondere (31% din total), în principal ca urmare a numărului foarte mari de beneficii acordate populației cu venituri reduse, dar și a sistemului extins de centre și servicii sociale publice (de ex. rețeaua de asistenți maternali, personali, centrele sociale ale DGAPSC, ale primăriilor etc.). Acestea erau urmate de sectorul transporturilor (23% din total), în contextul în care mare parte din fondurile guvernamentale și europene au fost dirijate către asfaltări de drumuri județene, comunale, poduri, podețe etc. Pe locul trei s-au situat cheltuielile de funcționare ale aparatelor proprii ale primăriilor și CJ, cu o pondere de aproape 17%. În perioada 2012-2015, fondurile alocate asistenței sociale au crescut de 2,5 ori, iar cele destinate cheltuielilor de funcționare ale adminsitrațiilor locale au crescut de 2,3 ori, în timp ce fondurile dedicate apărării, siguranței și ordinii publice, sănătății sau protecției mediului au rămas mult sub 5% din totalul bugetelor anual. Aceste evoluții sunt îngrijorătoare pentru dezvoltarea județului, mai ales în condițiile apariției unor evenimente neprevăzute, precum pandemia din anul 2020, care duc nu doar la suprasolicitarea serviciilor de urgență, sănătate și asistență socială, dar și la reducerea încasărilor la bugetele locale, în contextul unor ponderi foarte ridicate ale costurilor fixe (salarii, utilități, ajutoare sociale) din administrația vasluiană.

Figură 131 - Structura cheltuielilor (pe capitole/domenii) efectuate de la bugetele UAT-urilor din județul Vaslui, în perioada 2012-2018

Sursa: MLPDA. DFPBL

În comparație cu media națională, autoritățile locale din județul Vaslui cheltuie mult mai mult cu asistența socială (31% față de 23%, în 2018), transporturile (23% față de 18%), respectiv alocă o pondere mai redusă pentru cheltuielile de funcționare (17% față de 18%), serviciile și dezvoltarea publică – alimentări cu apă, iluminat public etc. (7% față de 9%), cultura și recreerea (5% față de 10%), protecția mediului (3% față de 6%), sănătatea, apărarea și ordinea publică.

10.2. Digitalizarea și informatizarea în administrația publică locală

La nivelul anului 2020, doar 8 primării din județul Vaslui erau înrolate pe platforma Ghișeul.ro, care permite plata online a taxelor, impozitelor sau amenzilor datorate administrațiilor locale. Astfel, dacă în mediul urban toate cele 5 orașe oferă această posibilitate, în mediul rural doar trei comune (Lipovăț, Pădureni și Vinderei) oferă cetățenilor acces la plata online de oriunde s-ar afla.

Tot la același moment, toate cele 5 orașe aveau site-uri web funcționale ale primăriilor, în timp ce în cazul a 34 de comune existau site-uri nefuncționale (Albești, Alexandru Vlahuță, Băcani, Băcești, Bogdana, Ciocani, Costești, Cozmești, Dănești, Delești, Dimitrie Cantemir, Dodești, Fruntișeni, Găgești, Gherghești, Gârceni, Ibănești, Ivănești, Lipovăț, Mălușteni, Oltenești, Oșești, Perieni, Pochidia, Pogonești, Poienești, Puiești, Rebricea, Solești, Șuletea, Tătărani, Tutova, Văleni, Vulturești). Chiar și în cazul celor 47 de comune și a celor 5 orașe care aveau un site WEB funcțional în aprilie 2020, nu toate puneau la dispoziție informații actualizate cu privire, de exemplu, la activitatea Consiliului Local, bugetele aprobate și rectificate, achizițiile publice, formulare ce pot fi descărcate online.

Mai multe administrații locale au implementat sau au în implementare proiecte de digitalizare a activității proprii, inclusiv de formare a personalului propriu în acest sens. Printre acestea putem menționa primăriile din municipiile Vaslui și Huși, care implementează proiecte cu finanțare nerambursabilă prin POCA 2014-2020. În perioada de programare anterioară, Consiliul Județean Vaslui, în parteneriat cu primăriile din Bârlad, Negrești, Crețești, Dragomirești, Fălciu, Hoceni, Lipovăț, Pădureni, Perieni, Pușcași, Rebricea, Solești, Vulturești, Zăpodeni, Zorleni a implementat un proiect cu fonduri europene, prin POS CCE 2007-2013, care a vizat implementarea unui soluții de E-guvernare și formarea a 650 de persoane din instituțiile partenere cu privire la utilizarea acestora. Acesta este parțial funcțional în prezent, fiind înregistrate unele deficiențe privind migrarea datelor de la instituții către sistem.

10.3. Capacitatea administrativă, inclusiv de planificare strategică și teritorială

Consiliul Județean Vaslui a finalizat recent două proiecte de dezvoltare a capacității administrative, co-finanțate prin POCA 2014-2020:

- ”Calitate și performanță: strategie de management la CJ Vaslui”– prin care s-au implementat la nivelul instituției sistemul de management al calității în conformitate cu standardul ISO 9001:2015 și BSC, respectiv au fost formați 50 de angajați în domeniul managementului calității și performanței;

- ”Etică și integritate: la CJ Vaslui” – prin care au fost derulate activități de formare pentru 164 de angajați în domeniul a personalului în domeniul eticii, integrității și prevenirii corupției, respectiv au fost elaborate: 5 proceduri în domeniul eticii și integrității, un cod etic și de integritate, 1 ghid de conflict de interese și incompatibilități, fiind implementate două acțiuni din Strategia Națională Anticorupție.

La acestea se adaugă un alt proiect în curs, finanțat din același program - ”Planificare strategică pentru dezvoltarea durabilă a județului Vaslui” – în cadrul căruia se actualizează strategia de dezvoltare a județului și se organizează sesiuni de instruire și formare în domeniul planificării strategice.
De menționat este și faptul că CJ Vaslui găzduiește Centrul de Informare Europe Direct pentru județul Vaslui, un punct de contact important pentru cetățeni în raport cu Comisia Europeană, care beneficiază de finanțare nerambursabilă de la Reprezentanța CE în România.
Primăria Huși beneficiază, la rândul ei, de fonduri prin același program pentru implementarea sistemului de management al performanței și calității, inclusiv formare, iar Primăria Bârlad pentru introducerea sistemelor de management a calității, formare a personalului propriu în domeniul calității, simplificarea procedurilor administrative și reducerea birocrației.
În perioada de programare 2007-2013 au beneficiat de proiecte cu finanțare nerambursabilă (prin PODCA sau PCT RO-UA-MD 2007-2013) pentru dezvoltarea capacității administrative primăriile din Bârlad (planificare strategică), Consiliul Județean Vaslui (planificare strategică, formare profesională), Instituția Prefectului Vaslui (management, calitatea serviciilor), DGASPC Vaslui (promovarea cooperării la nivel comunitar), Primăria Epureni, Primăria Solești (formare profesională).

Situația rămâne problematică în mediul rural, unde primăriile au puțini angajați (foarte puțini au angajați de specialitate și dedicați în domenii-cheie, precum urbanismul, achizițiile publice, accesarea fondurilor europene, serviciile sociale), care asigură, cel mai adesea, sarcini multiple, și întâmpină dificultăți în a recruta personal corespunzător specializat, deși salariile au crescut semnificativ. În plus, acestea au puține resurse pentru digitalizarea serviciilor publice sau implementarea planurilor de formare pentru proprii angajați. În acest context, respectivele primării recurg la achiziționarea de expertiză privată, o soluție optimă pe termen scurt, dar care nu lasă însă o amprentă instituțională la nivelul instituțiilor.
Planul de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Vaslui este vechi de circa 15 ani, peste perioada standard de valabilitate a unei documentații de acest fel, mai ales în contextul în care perioada scursă de la momentul elaborării sale a adus modificări foarte importante la nivel județean (migrația masivă a forței de muncă, scăderea și îmbătrânirea populației rezidente, demararea unor proiecte majore de investiții în domeniul infrastructurii de bază – apă, canalizare, management deșeuri etc., numeroasele modificări legislative asociate cu alinierea la directivele europene – de ex. în domeniul mediului etc.).

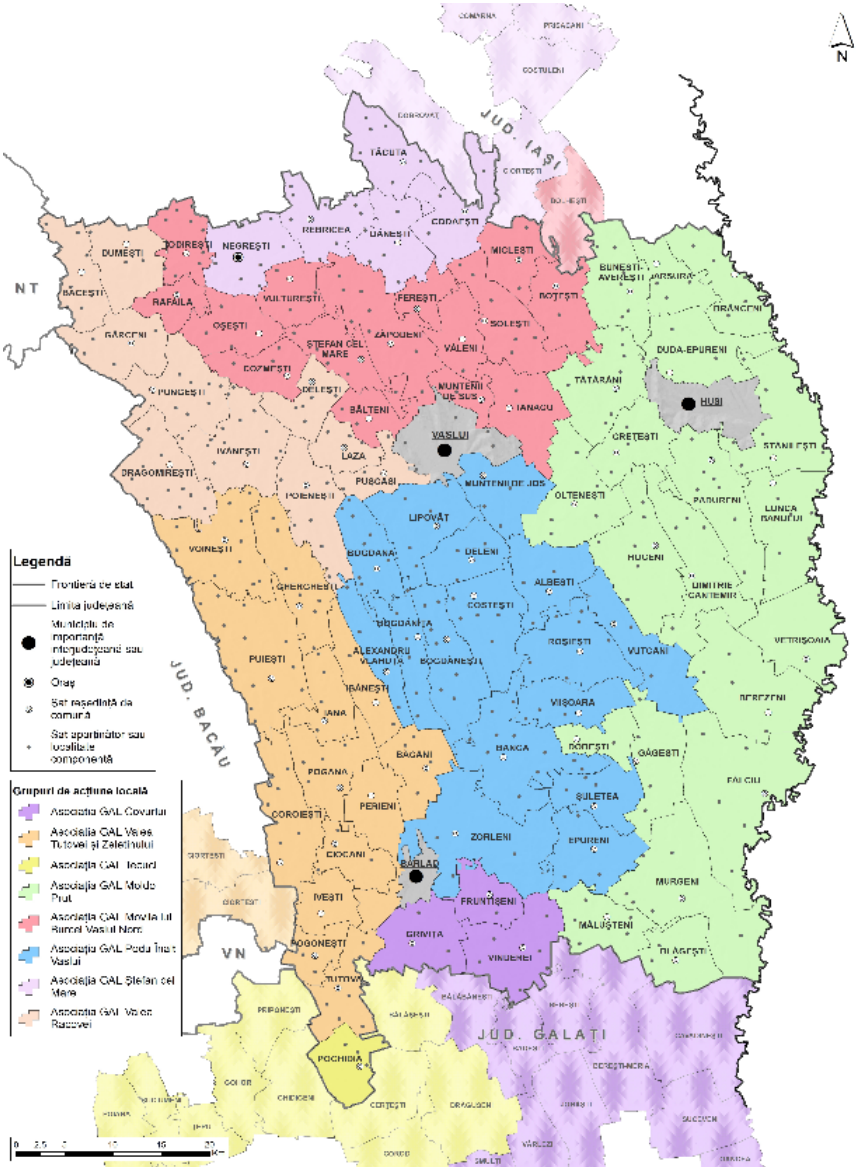
Planurile urbanistice generale (PUG) ale UAT-urilor, multe dintre ele expirate de ani buni, sunt în prezent actualizate de către primării, prin raportarea la PATJ existent, care are potrivit legii caracter director pentru acestea, dar care nu mai corespunde actualelor realități.

Planurile de mobilitate urbană durabilă (PMUD) ale municipiilor Vaslui, Bârlad și Huși, ca și strategiile integrate de dezvoltare urbană ale acestora (SIDU Zona Metropolitană Vaslui) au fost elaborate în vederea accesării fondurilor disponibile pentru perioada de programare actuală în jurul anului 2016. Acestea vor trebui actualizate pentru a acomoda propunerile de proiecte pentru perioada următoare de finanțare, în cazul PMUD fiind esențială operaționalizarea modelelor de transport. Și în mediul rural este necesară actualizarea strategiilor de dezvoltare locală ale GAL-urilor, dar și ale comunelor.

10.4. Cooperarea teritorială

Grupurile de acțiune locală, atât în perioada de programare 2007-2013, cât și 2014-2020, de fonduri nerambursabile prin Programul LEADER al Comisiei Europene pentru a elabora și implementa, în cadrul unui parteneriat larg (administrații locale, companii, ONG-uri, chiar și persoane fizice), proiecte de interes comun. Media finanțărilor a fost de 1-3 mil. Euro/GAL/perioadă de programare, grupul organizând inclusiv apelurile de proiecte de la beneficiarii din zonă, selecția, finanțarea, monitorizarea etc. a proiectelor. Din astfel de structuri fac parte 79 din cele 81 de comune din județ, precum și orașele Murgeni și Negrești. Municipiile cu peste 20.000 de locuitori (Vaslui, Bârlad, Huși) nu pot adera la astfel de structuri. Deși aceste GAL nu reprezintă unități administrativ-teritoriale, au priorități destul de rigide (impuse de prioritățile programului LEADER) și resurse limitate, pot constitui bazele furnizării, pe viitor, a unor servicii publice pentru UAT asociate, în condiții de eficiență mult mai ridicată decât furnizarea lor individuală. Exemplele pozitive în acest sens sunt operatorul regional de apă-canal sau sistemul de management integrat al deșeurilor.

Figură 132 - Grupurile de Acțiune Locală din județul Vaslui

Sursa: MADR

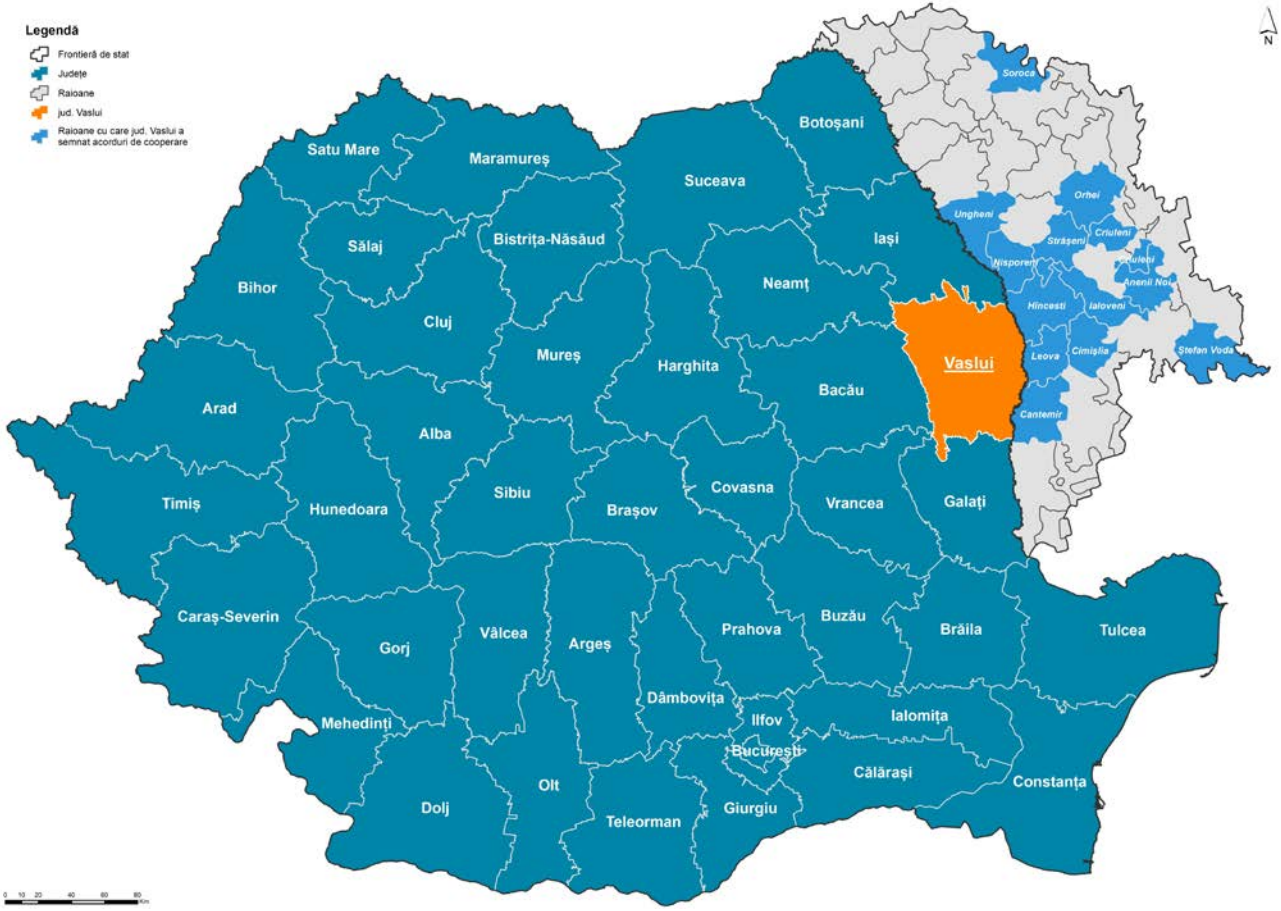
În altă ordine de idei, județul Vaslui a făcut parte (și este în prezent în procesare de aderare, după ce s-a retras temporar) din Euroregiunea Siret-Prut-Nistru, alături de alte 4 județe din România, 25 de raioane, inclusiv municipiul Bălți și Unitatea Teritorială Autonomă Găgăuzia. Activitățile și proiectele acestei structuri asociative acoperă domenii variate de interes, de la economie, infrastructură, protecția mediului, turism, agricultură și dezvoltare rurală, dezvoltarea resurselor umane și servicii sociale și până la educație, societate informațională și cultură, în concordanță cu strategiile de dezvoltare ale administrațiilor locale.

În plus, până la data de 31.12.2019, Consiliul Județean Vaslui încheiase 13 acorduri de cooperare cu raioane de Republica Moldova (Soroca, Anenii Noi, Strășeni, Criuleni, Hâncești, Leova, Orhei, Ștefan Vodă, Cimișlia, Ialoveni, Ungheni, Cantemir, Nisiporeni), în baza cărora se derulează acțiuni în interesul cătățenilor, în domenii precum cultură, educație, administrație publică etc. În plus, 18 UAT-uri de pe raza județului Vaslui (de ex. municipiul Vaslui cu raionul Cahul și cu comuna Purcari, Huși-Cimișlia, Bârlad – Durlești și Cahul, Codăești-Sirma, Cozmești-Chetrosu, Dimitrie Cantemir-Ciucurleni, Dragomirești-Gura Bîcului, Epureni-Corvului, Fierești-Cobusca Veche, Hoceni-Mingir, Ibănești-Carahasani, Oșești-Țîntăreni, Pădureni-Măscăuți și Cărpineni, Ștefan cel Mare-Gotești, Șuletea-Cucoara, Vetrișoara-Roșcani și Raionul Leova, Zăpodeni-Serpeni) aveau încheiate acorduri de cooperare cu raioane sau localități din Republica Moldova.

În baza acestora, CJ Vaslui a sprijinit financiar, din bugetul propriu, în baza Legii nr. 273/2006, proiecte implementate de aceste raioane, precum:

- Reabilitarea drumului de acces către Cimitirul de Onoare din satul Stoianovca, raionul Cantemir – în valoare de 168.000 Euro;
- Amenajarea accesului în Unitatea primiri urgențe a Spitalului raional din orașul Anenii Noi și dotarea cu ambulanță – 20.000 Euro;
- Construcția căsuțelor de odihnă de la Tabăra de odihnă pentru copii și adolescenți ”La Dumbravă” din Raionul Soroca – 100.000 Euro;
- Reparație capitală a Secției Maternitate a Spitalului Raional Anenii Noi – 100.000 Euro;
- Modernizarea blocului locativ al taberei de odihnă pentru copii ”Izvoraș” din sat Zloți, raionul Cimișlia – 100.000 Euro;
- Reconstrucția capitală a acoperișului blocului 3C (chirurgie) la Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Raional Strășeni – 94.000 Euro.

Figură 133 - Raioanele din Republica Moldova care au încheiat acorduri de cooperare cu județul Vaslui

Sursa: CJ Vaslui

De asemenea, județul Vaslui se află (alături de județele Botoșani, Iași, Galați și întregul teritoriu administrativ al Republicii Moldova) în aria de eligiblitate a Programului Operațional Comun România-Moldova 2014-2020, finanțat prin intermediul Instrumentului European de Vecinătate. Acesta dispune de un buget total de 89 mil. Euro și sprijină investiții în parteneriat în domeniul educației, cercetării, dezvoltării tehnologice și inovării, promovării culturii locale, protejării patrimoniului construit, dezvoltării infrastructurii de transport și TIC, dezvoltării serviciilor de sănătate, prevenirii dezastrelor și reducerii timpului de intervenție în situații de urgență, prevenirii și combaterii criminalității etc.

În actuala perioadă de programare, prin aceste program se derulează proiecte în parteneriat între entități din județul Vaslui și cel din Republica Moldova, respectiv:

- ”Patogeni fără frontiere” – în parteneriat între Spitalul Județean de Urgență Vaslui și Spitalul Clinic Republican din Chișinău – prevenirea și combaterea infecțiilor nosocomiale din spitale;
- Reabilitarea și modernizarea punctelor vamale de la granița româno-moldovenească – implementat de ANAF și Serviciul Vamal din Republica Moldova – care vizează și modernizarea vămii Albița;
- Cooperare regională pentru prevenirea și combaterea criminalității transfrontaliere – implementat de IGPR și Inspectoratul General de Poliție al Republicii Moldova, care include și unele obiective ale IPJ Vaslui;
- Îmbunătățirea infrastructurii operaționale a SMURD – implementat de IGSU din România și Republica Moldova – care vizează construcția unui heliport în județul Vaslui, dar și dotarea cu echipamente de intervenție;

La acestea se adaugă mai multe propuneri de proiecte aflate în diferite stadii, precum:

- ”Pe urmele lui Ștefan cel Mare” – parteneriat între CJ Vaslui, Muzeul Județean ”Ștefan cel Mare”, comuna Muntenii de Jos, Consiliul Raional Hâncești;
- ”Ștefan cel Mare – istorie comună, patrimoniu comun” - parteneriat între CJ Vaslui, Muzeul Județean ”Ștefan cel Mare” și Consiliul Raional Soroca;
- ”Cea mai bună șansă la viață pentru nou-născuți – îmbunătățirea situației nou născuților în zona transfrontalieră” – parteneriat între Spitalul Județean de Urgență Vaslui și Institutul Mama și Copilul din Chișinău.

Și Primăria Vaslui are în vedere accesarea de fonduri din acest program pentru un centru cultural într-o fostă centrală termică, respectiv pentru investiții la un liceu, iar Primăria Bârlad are în vedere 3 proiecte în domeniul educației și culturii (dotare grădiniță, modernizare și dotare cantină, respectiv dotare bibliotecă).

De menționat este faptul că municipiul Vaslui este partener și într-un proiect URBACT în domeniul nutriției organice pentru cetățeni, iar Muzeul Județean ”Ștefan cel Mare” are în vedere accesarea de fonduri prin Programul Ro-Cultura, în parteneriat cu un institut din Islanda, care vizează cercetări arheologice noi și valorificarea inovativă a patrimoniului cultural al județului.

I. Contextul strategic european, național și regional pentru perioada 2021-2027

I.1. Contextul strategic european

Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Vaslui 2021-2027 se suprapune temporal pentru două cicluri de programare ale Uniunii Europene, respectiv: perioada de programare 2014-2020, care se va încheia efectiv doar la finalul anului 2023 (prin aplicarea mecanismului "N+3"), respectiv perioada de programare 2021-2027. În plus, pandemia de Covid-19 instalată în Europa și la nivel global în trimestrul I 2020 va conduce, cel mai probabil, la adoptarea la nivelul U.E. de noi politici, orientate mai ales către contracararea efectelor economice și sociale ale acestui eveniment neprevăzut. În acest context, la momentul elaborării prezentului document (Trimestrul II 2020), cadrul financiar multianual (CMF) al Uniunii nu fusese încă aprobat de către Consiliul European.

Cu toate acestea, liniile directoare ale politicilor UE pentru următoarea perioadă de programare au fost deja stabilite:

Politica de coeziune a UE 2021-2027

Pentru perioada 2021-2027 se propun cinci obiective de politică :

- *O Europă mai inteligentă* – o transformare economică inovatoare și inteligentă;
- *O Europă mai verde*– cu emisii scăzute de carbon;
- *O Europă mai conectată* – mobilitate și conectivitate TIC regională;
- *O Europă mai socială* – implementarea Pilonului european al drepturilor sociale;
- *O Europă mai aproape de cetățeni* – dezvoltarea sustenabilă și integrată a zonelor urbane, rurale și de coastă prin inițiative locale.

De asemenea, Politica de Coeziune are în vedere și două aspecte orizontale, respectiv: *Consolidarea capacității administrative* și *Cooperarea în afara zonei de program.*

În anul 2018, Comisia Europeană a publicat propunerea privind pachetul legislativ privind Politica de Coeziune (PC) 2021-2027, care cuprinde:

- **Regulamentul privind prevederile comune (CPR) -** COM (2018) 375 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european plus, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, și de instituire a unor norme financiare aplicabile acestor fonduri, precum și Fondului pentru azil și migrație, Fondului pentru securitate internă și Instrumentului pentru managementul frontierelor și vize;
- **Regulamentul privind Fondul european de dezvoltare regională (FEDR) și Fondul de coeziune (FC) -** COM (2018) 372 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul european de dezvoltare regională și Fondul de coeziune;
- **Regulamentul privind cooperarea teritorială -** COM (2018) 374 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind dispoziții specifice pentru obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) sprijinit de Fondul european de dezvoltare regională și de instrumentele de finanțare externă;

- **Regulamentul privind mecanismul de cooperare transfrontalieră -** COM (2018) 373 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind un mecanism de soluționare a obstacolelor juridice și administrative în context transfrontalier;
- **Regulamentul privind Corpul european de solidaritate -** COM (2018) 440 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a programului ”Corpul european de solidaritate”și de abrogare a Regulamentului privind Corpul european de solidaritate și a Regulamentului (UE) nr. 375/2014;
- **Regulamentul privind „Fondul social european plus” (FSE+) -** COM (2018) 382 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul social european Plus (FSE+);
- **Regulamentul privind planurile strategice PAC -** COM (2018) 392 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1305/2013 și (UE) nr. 1307/2013;
- **Regulamentul privind Fondul european pentru afaceri maritime și activități pescărești (FEAM) -** COM (2018) 390 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul european pentru afaceri maritime și activități pescărești și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 508/2014;
- **Regulamentul privind Fondul european de ajustare și globalizare (FEG) -** COM (2018) 380 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI privind Fondul european de ajustare la globalizare (FEG);
- **Regulament privind sprijinul pentru reforme -** COM (2018) 391 final Propunere de REGULAMENT AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI de instituire a Programului de sprijin pentru reforme.

Regulamentul privind prevederile comune conține un set unic de norme pentru 7 fonduri UE implementate în gestiune partajată, respectiv: Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european+, Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime (FEPAM), Fondul pentru azil și migrație (FAMI), Fondul pentru securitate internă (ISF) și Instrumentul pentru frontiere externe și vize (IBMF). Comparativ cu actuala perioadă de programare, CPR nu mai acoperă Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR).

Agenda 2030 pentru dezvoltare sustenabilă

Agenda 2030 este un plan inovator, primul acord internațional care recunoaște dezvoltarea urbană durabilă ca o precondiție fundamentală pentru prosperitatea orașelor. Acordul cuprinde 17 obiective de dezvoltare durabilă (SDGs) și 169 de ținte care urmăresc să fie realizate până în 2030:

1. *Fără sărăcie* – Eradicarea sărăciei în toate formele sale și în orice context.
2. *Foamete „zero”* – Eradicarea foametei, asigurarea securității alimentare, îmbunătățirea nutriției și promovarea unei agriculturi durabile.
3. *Sănătate și bunăstare* – Asigurarea unei vieți sănătoase și promovarea bunăstării tuturor la orice vârstă.

4. *Educație de calitate* – Garantarea unei educații de calitate și promovarea oportunităților de învățare de-a lungul vieții pentru toți.
5. *Egalitate de gen* – Realizarea egalității de gen și împuternicirea tuturor femeilor și a fetelor.
6. *Apă curată și sanitație* – Asigurarea disponibilității și managementului durabil al apei și sanitație pentru toți.
7. *Energie curată și la prețuri accesibile* – Asigurarea accesului tuturor la energie la prețuri accesibile, într-un mod sigur, durabil și modern.
8. *Muncă decentă și creștere economică* – Promovarea unei creșteri economice susținute, deschise tuturor și durabile, a ocupării depline și productive a forței de muncă și a unei munci decente pentru toți.
9. *Industrie, inovație și infrastructură* – Construirea unor infrastructuri rezistente, promovarea industrializării durabile și încurajarea inovației.
10. *Inegalități reduse* – Reducerea inegalităților în interiorul țărilor și de la o țară la alta.
11. *Orașe și comunități durabile* – Dezvoltarea orașelor și a așezărilor umane pentru ca ele să fie deschise tuturor, sigure, reziliente și durabile.
12. *Consum și producție responsabile* – Asigurarea unor tipare de consum și producție durabile.
13. *Acțiune climatică* – Luarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a impactului lor.
14. *Viața acvatică* – Conservarea și utilizarea durabilă a oceanelor, mărilor și a resurselor marine pentru o dezvoltare durabilă.
15. *Viața terestră* – Protejarea, restaurarea și promovarea utilizării durabile a ecosistemelor terestre, gestionarea durabilă a pădurilor, combaterea deșertificării, stoparea și repararea degradării solului și stoparea pierderilor de biodiversitate.
16. *Pace, justiție și instituții eficiente* – Promovarea unor societăți pașnice și incluzive pentru o dezvoltare durabilă, a accesului la justiție pentru toți și crearea unor instituții eficiente, responsabile și incluzive la toate nivelurile.
17. *Parteneriate pentru realizarea obiectivelor* - Consolidarea mijloacelor de implementare și revitalizarea parteneriatului global pentru dezvoltare durabilă.

Agenda 2030 pentru dezvoltare durabilă se structurează pe cei trei piloni definiți în Raportul Comisiei Brundtland:

1. *Echitatea socială* – prin care națiunile în curs de dezvoltare trebuie să aibă posibilitatea de a-și satisface nevoile de bază în ceea ce privește ocuparea forței de muncă, alimentația, asigurarea energiei, apei și canalizării;
2. *Creșterea economică* – la nivelul națiunilor în curs de dezvoltare pentru a se apropia de calitatea vieții din țările dezvoltate;
3. *Mediul* – cu nevoia de a conserva și îmbunătăți baza de resurse disponibile prin schimbarea treptată a modului în care trebuie să se dezvolte și să fie folosite tehnologiile.

Agenda teritorială 2030 (draft 2019)

Propunerea pentru Agenda Teritorială 2030 prezintă două obiective majore: *O Europă Justă (echitabilă)* și *O Europă Verde*, precum și șase priorități pentru dezvoltarea teritoriului european în ansamblul său și a tuturor teritoriilor sale:

- *O Europă Justă (echitabilă)* – care oferă perspective de viitor pentru toate locurile și toți oamenii
    - *Europă echilibrată* – dezvoltare teritorială mai echilibrată, utilizând diversitatea Europei. Încurajarea cartierelor, municipalităților, județelor, regiunilor și statelor membre să coopereze pentru îmbunătățirea calității lucrului și a vieții. Investirea în toate teritoriile și consolidarea prosperității economice și a competitivității globale în toată Europa. Factorii de decizie de la toate nivelurile de guvernare vor fi invitați să promoveze modele de dezvoltare policentrică, care oferă un rol pentru toate orașele. Încurajarea decidenților de la toate nivelurile de guvernare să utilizeze potențialul unic al teritoriilor cu specific geografic și să răspundă în mod corespunzător constrângerilor acestora, prin abordări integrate și cooperative.
    - *Regiuni funcționale* – dezvoltare locală și regională și mai puține inegalități între teritorii. Dialogul cu factorii de decizie din orașe de toate mărimile pentru a aplica o abordare integrată de guvernare pe mai multe nivele. Implicarea actorilor de la diferite nivele de guvernare, sectoare de politică și grupuri ale societății. Decidenții de la nivel local și regional își vor întări cooperarea în cadrul strategiilor pe termen lung bazate pe teritoriu (paced-basedstrategies) pentru zonele urbane, periurbane, rurale, periferice și slab populate și vor aborda legăturile funcționale dintre zonele învecinate.
    - *Integrare și dincolo de frontiere* – trăind și muncind peste granițele naționale. Încorporarea stabilă a cooperării transfrontaliere, transnaționale și macroregionale în strategiile de dezvoltare naționale, regionale și locale. Cooperarea strategică interregională, grupările europene de cooperare teritorială, regiunile funcționale și acordurile juridice transfrontaliere sunt exemple de abordări stabile care facilitează cooperarea între diferite domenii administrative și depășesc proiectele de cooperare unică. Intensificarea dialogului cu factorii de decizie de la toate nivelurile pentru a coordona între țări, politicile sectoriale relevante la nivel național și pentru a diminua obstacolele existente în calea cooperării.
- *O Europă Verde* – care ne protejează traiul comun și modelează procesele de tranziție a societății
    - *Mediu sănătos* – medii ecologice mai bune și orașe și regiuni neutre din punct de vedere climatic. Dezvoltarea de soluții bazate pe natură (nature-basedsolutions) și de rețele de infrastructură ecologică, care leagă ecosistemele și zonele protejate, în domeniul planificării spațiale și a altor politici relevante. Respectarea limitelor naturale ale traiului comun și creșterea rezilienței tuturor teritoriilor la impactul schimbărilor climatice. Concentrarea muncii pe întărirea conștientizării și abilitarea comunităților locale și regionale pentru protejarea, reabilitarea, utilizarea și reutilizarea mediilor (construite), peisajelor, culturilor și a altor valori unice.
    - *Economie circulară* – economii locale puternice și durabile într-o lume globalizată. Sprijinirea tranziției Europei spre o economie circulară și dezvoltarea proceselor de simbioză industrială bazată pe teritoriu. Sprijinirea dezvoltării de strategii locale și regionale de economie circulară

care leagă economiile locale și economiile globale. Încurajarea diversificării economiilor locale și a eforturilor de întărirea a capacităților de inovare în toate regiunile.

- *Conexiuni durabile* – conectivitate digitală și fizică durabilă a teritoriilor. Inițierea unor dialoguri între actorii relevanți pe tema necesității unui acces corespunzător la rețele de internet de mare viteză și de telefonie mobilă în toate teritoriile și a nevoii unei infrastructuri digitale cu o amprentă scăzută de carbon. Îmbunătățirea, în continuare, a legăturii dintre planificarea regională și dezvoltarea rețelelor transeuropene (TEN), având în vedere că legarea tuturor teritoriilor cu noduri majore de transport sprijină conexiunile comerciale internaționale și oportunitățile de dezvoltare locală. Planificatorii spațiali și planificatorii din transport vor explora noi modele pentru mobilitate locală și regională, ca un serviciu, și vor coopera pentru accesul multimodal și ecologic la centrele urbane.

Agenda Urbană pentru UE (Pactul de la Amsterdam, 2016)

Principalele obiective ale Agendei Urbane, menționate în Pactul de la Amsterdam sunt:

- urmărește să realizeze întregul potențial și contribuția zonelor urbane la realizarea obiectivelor Uniunii și a priorităților naționale aferente, respectând pe deplin principiile și competențele subsidiarității și proporționalității.
- se străduiește să stabilească o abordare integrată și coordonată mai eficientă a politicilor și legislației UE cu impact potențial asupra zonelor urbane și, de asemenea, să contribuie la coeziunea teritorială prin reducerea disparităților socio-economice observate în zonele urbane și în regiuni.
- se străduiește să implice autoritățile urbane în conceperea politicilor, să le mobilizeze pentru implementarea politicilor UE și să consolideze dimensiunea urbană în aceste politici. Își propune să permită autorităților urbane să lucreze într-un mod mai sistematic și mai coerent pentru atingerea obiectivelor generale, prin identificarea și sprijinirea eforturilor de a depăși obstacolele inutile în politica UE. Mai mult decât atât, va contribui la realizarea unei politici UE mai prietenoasă cu mediul urban, mai eficace și mai eficientă.
- nu va crea noi surse de finanțare ale UE, sarcini administrative inutile și nici nu va afecta distribuția actuală a competențelor legale și structurilor de lucru și luare a deciziilor și nu va transfera competențele la nivelul UE.

În cadrul Agendei Urbane pentru UE au fost identificate următoarele parteneriate tematice, fiecare dintre acestea elaborând planuri de acțiune care urmăresc îmbunătățirea legislației, instrumente de finanțare și împărtășirea cunoștințelor prin diferite acțiuni, pentru a contribui la obiectivele pe termen lung ale Uniunii de creștere durabilă și coeziune socială, economică și teritorială:

1. Calitatea aerului
2. Incluziunea migranților și refugiaților
3. Sărăcie urbană
4. Locuri de muncă și abilități în economia locală

5. Economia circulară
6. Tranziția digitală
7. Mobilitate urbană
8. Adaptare climatică
9. Tranziția energetică
10. Achiziții publice
11. Utilizarea durabilă a terenului
12. Spații publice sigure
13. Cultură / Patrimoniu cultural

Obiectivul de cooperare teritorială europeană (Interreg) pentru perioada 2021-2027

În cadrul obiectivului de cooperare teritorială europeană (Interreg), Fondul European de Dezvoltare Regională și, după caz, instrumentele de finanțare externă ale Uniunii sprijină următoarele cinci componente:

1. componenta 1 - *cooperarea transfrontalieră între regiunile limitrofe pentru a promova dezvoltarea regională integrată* (se concentrează asupra frontierelor terestre) și cuprinde: cooperarea transfrontalieră internă și cooperarea transfrontalieră externă (cu beneficiari ai Instrumentului de asistență pentru preaderare (IPA), țări partenere sprijinite de Instrumentul de vecinătate, dezvoltare și cooperare internațională (IVDCI) și Federația Rusă);
2. componenta 2 - *cooperarea transnațională și cooperarea maritimă pe teritorii transnaționale vaste sau în jurul bazinelor maritime naționale*, cu implicarea partenerilor regionali și locali ai programelor din statele membre, din țările terțe și din țările partenere, precum și din Groenlanda, în vederea atingerii unui grad mai înalt de integrare teritorială;
3. componenta 3 - *cooperarea între regiunile ultraperiferice și între acestea și țări terțe învecinate, țări partenere sau alte teritorii sau țări și teritorii de peste mări (TTPM)*, pentru a le facilita integrarea regională în vecinătate;
4. componenta 4 - *cooperarea interregională pentru a spori eficacitatea politicii de coeziune* prin promovarea: schimbului de experiență, a abordărilor inovatoare și a consolidării capacităților în ceea ce privește implementarea programelor Interreg, implementarea programelor din cadrul obiectivului privind investițiile pentru ocuparea forței de muncă și creștere economică, înființarea, funcționarea și utilizarea grupărilor europene de cooperare teritorială, precum și analiza tendințelor de dezvoltare în ceea ce privește obiectivele coeziunii teritoriale;
5. componenta 5 - *investițiile interregionale pentru inovare prin comercializarea și extinderea proiectelor interregionale de inovare cu potențial de încurajare a dezvoltării lanțurilor valorice europene* (ajută actorii implicați în strategiile de specializare inteligentă).

Pe lângă faptul că contribuie la cele cinci obiective de politică stabilite pentru 2021-2027, programele ETC vor servi două obiective specifice Interreg, unul de a sprijini *consolidarea capacității instituționale* și îmbunătățirea cooperării juridice și administrative („*O mai bună guvernare a Interreg*"), celălalt pentru a aborda probleme specifice de cooperare externă precum siguranța, securitatea, gestionarea trecerii de frontiere și migrația („*O Europă mai sigură și mai securizată*").

Politica agricolă și de dezvoltare rurală pentru perioada 2021-2027

Conform regulamentelor propuse în 2018, politica agricolă comună și de dezvoltare rurală vizează îmbunătățirea în continuare a dezvoltării sustenabile a agriculturii, a sectorului alimentar și a zonelor rurale, prin intermediul celor două fonduri Fondul European pentru Garantare Agricolă (FEGA) și Fondul European Agricol pentru Dezvoltare Rurală (FEADR). Acestea contribuie la îndeplinirea următoarelor obiective generale:

- promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care garantează securitatea alimentară;
- stimularea îngrijirii mediului și a combaterii schimbărilor climatice și contribuția la îndeplinirea obiectivelor Uniunii legate de mediu și climă;
- consolidarea structurii socioeconomice a zonelor rurale.

Obiectivele generale sunt completate de obiectivul transversal al modernizării sectorului prin stimularea și împărtășirea cunoștințelor, prin promovarea inovării și a digitalizării în agricultură și în zonele rurale și prin încurajarea adoptării acestor măsuri. În regulament sunt propuse, de asemenea, următoarele obiective specifice:

- sprijinirea veniturilor fiabile ale fermelor și a rezilienței în întreaga Uniune, în vederea îmbunătățirii securității alimentare;
- îmbunătățirea orientării spre piață și sporirea competitivității, inclusiv punerea unui accent mai puternic asupra cercetării, tehnologiei și digitalizării;
- îmbunătățirea poziției fermierilor în cadrul lanțului valoric;
- contribuirea la energia sustenabilă, precum și la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea;
- promovarea dezvoltării sustenabile și a gospodăririi eficiente a unor resurse naturale precum apa, solul și aerul;
- contribuirea la protejarea biodiversității, îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și conservarea habitatelor și a peisajelor;
- atragerea tinerilor fermieri și facilitarea dezvoltării întreprinderilor din zonele rurale;
- promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii economice, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a bioeconomiei și a silviculturii sustenabile;
- îmbunătățirea răspunsului dat de agricultura UE exigențelor societale referitoare la hrană și la sănătate, inclusiv la alimentele sigure, hrănitoare și sustenabile, la deșeurile alimentare și la bunăstarea animalelor.

Mecanismul pentru Interconectarea Europei (2021-2027)

Programul Mecanismul pentru Interconectarea Europei are următoarele obiective specifice:

- *În sectorul transporturilor*
- Să contribuie la dezvoltarea proiectelor de interes comun referitoare la rețele și infrastructuri eficiente și interconectate pentru o mobilitate inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, în condiții de siguranță și securitate
- Să adapteze rețelele TEN-T la nevoile în materie de mobilitate militară.
- *În sectorul energetic*
- Să contribuie la dezvoltarea de proiecte de interes comun referitoare la o mai bună integrare a pieței interne a energiei, la interoperabilitatea rețelelor transfrontaliere și trans-sectoriale, la facilitarea decarbonizării și securitatea aprovizionării, precum și la facilitarea cooperării transfrontaliere în domeniul energiei din surse regenerabile.
- *În sectorul digital*
- Să contribuie la instalarea unor rețele digitale de foarte mare capacitate și a sistemelor 5G, la sporirea rezilienței și a capacității rețelelor digitale centrale pe teritoriul UE, corelându-le cu teritoriile învecinate, precum și la digitalizarea rețelelor de transport și energie.

De asemenea, prezintă 40 de inițiative concrete privind infrastructura și serviciile de transport de implementat în următorul deceniu. Inițiativele sunt corelate cu următoarele obiective de atins până în anul 2050:

- Eliminarea autoturismelor cu combustibili convenționali din orașe;
- Reducerea cu 40% a emisiilor din transportul maritim;
- Trecerea a 50% dintre pasagerii și mărfurile de pe relațiile interurbane de distanță medie de pe modul rutier pe modul feroviar și naval;
- Reducerea în ansamblu cu 60% a emisiilor generate de activitatea de transport.

Programul Europa Digitală pentru perioada 2021-2027

Programul are următoarele obiective generale: să sprijine transformarea digitală a economiei și a societății europene și să aducă beneficii cetățenilor și întreprinderilor europene. Programul va consolida capacitățile Europei în domenii-cheie ale tehnologiilor digitale prin implementarea acestora pe scară largă, respectiv va extinde difuzarea și adoptarea acestora în domenii de interes public și de către sectorul privat.
Programul va avea cinci obiective specifice și obiective operaționale corespunzătoare:

- Obiectivul specific nr. 1: calculul de înaltă performanță
- Obiectivul specific nr. 2: inteligența artificială
- Obiectivul specific nr. 3: securitatea cibernetică și încrederea
- Obiectivul specific nr. 4: competențele digitale avansate
- Obiectivul specific nr. 5: dezvoltarea, utilizarea optimă a capacităților digitale și interoperabilitatea

Politici UE în domeniul energiei până în 2030

Țintele stabilite pentru 2030 în cadrul politicii energetice sunt:

- *Gaze cu efect de seră* - o reducere de 40% a emisiilor de gaze cu efect de seră comparativ cu nivelurile din 1990
- *Energii regenerabile* - cel puțin 32% consum de energie regenerabilă, cu o clauză de revizuire ascendentă pentru 2023
- *Eficiență energetică* - o țintă indicativă pentru o îmbunătățire a eficienței energetice la nivelul UE de cel puțin 32,5%, continuând ținta de 20% pentru 2020
- *Piața internă de energie* - sprijinirea finalizării pieței interne a energiei prin atingerea țintei de 10% de interconectare a energiei electrice până în 2020, în vederea atingerii a 15% până în 2030

Politica UE în domeniul schimbărilor climatice

Propune ca și obiectiv pe termen lung (2050) reducerea emisiilor cu 80-95% comparativ cu nivelul din 1990. Strategia UE privind adaptarea la schimbările climatice include măsuri precum: utilizarea unei cantități mai mici de apă, adaptarea regulamentelor privind construcțiile, construcții împotriva inundațiilor, dezvoltarea unor culturi adaptate unor condiții de secetă.
Drumul către o economie neutră din punct de vedere climatic necesită acțiuni comune în șapte domenii strategice:

- Eficiență energetică;
- Implementarea de surse regenerabile;
- Mobilitate curată, sigură și conectată;
- Industrie competitivă și economie circulară;
- Infrastructură și interconectări;
- Bio-economie și scurgeri naturale de carbon;
- Captarea și stocarea carbonului pentru a face față emisiilor rămase.

Pactul ecologic european (European Green Deal)

Obiectivele propuse în cadrul acestui pact sunt:

- Sporirea nivelului de ambiție al UE în materie de climă pentru 2030 și 2050;
- Furnizarea de energie curată, sigură și la prețuri abordabile;
- Mobilizarea sectorului industrial pentru o economie curată și circulară;
- Construirea și renovarea clădirilor într-un mod eficient din punct de vedere energetic și din punctul de vedere al utilizării resurselor;
- Accelerarea tranziției către o mobilitate durabilă și inteligentă;
- „De la fermă la consumator": conceperea unui sistem alimentar echitabil, sănătos și ecologic;
- Conservarea și refacerea ecosistemelor și a biodiversității;
- Reducerea poluării la zero pentru un mediu fără substanțe toxice;
- Mobilizarea cercetării și încurajarea inovării;

Politica UE în domeniul IMM-urilor

Pentru următoarea perioadă în cadrul Politicii UE în domeniul IMM-urilor Comisia Europeană va derula noi inițiative care vizează șapte obiective strategice (*https://ec.europa.eu/growth/smes_en*):

1. *Să permită IMM-urilor să lucreze într-un mediu juridic și administrativ modern*
   - regulile trebuie să fie suficient de flexibile să permită inovația, noi modele de afaceri și transformarea digitală;
   - legislația trebuie să evite ca IMM-urile să suporte sarcini administrative disproporționate.
2. *Să realizeze o piață unică prietenoasă cu IMM-urile*
   - îmbunătățirea accesului IMM-urilor la informații despre piețe și reglementări;
   - să simplifice procedurile administrative necesare pentru operarea transfrontalieră;
   - combaterea barierelor datorate implementării proaste și neaplicării legislației pieței unice;
   - asigurarea faptului că activitatea legislativă națională nu generează noi bariere în calea comerțului;
   - adoptarea unor reguli UE care reflectă realitățile unei noi generații de produse în care bunurile, serviciile și tehnologiile digitale funcționează împreună.
3. *Să ajute IMM-urile să se internaționalizeze în afara UE*
   - viitoarele acorduri de comerț liber ar trebui să includă un capitol pentru IMM-uri;
   - strategia UE de acces la piețe ar trebui să se concentreze pe IMM-uri;
   - îmbunătățirea serviciilor UE în domeniul internaționalizării IMM-urilor.
4. *Să sprijine IMM-urile în transformarea lor digitală*
   - coordonarea inițiativelor naționale de digitalizare;
   - dezvoltarea unui program de digitalizare a Europei;
   - întărirea securității cibernetice, stabilirea unor standarde comune pentru infrastructura digitală și creșterea investițiilor în instruirea personalului.
5. *Să sprijine IMM-urile în eforturile lor de inovare*
   - întărirea ecosistemelor de cercetare și inovare;
   - crearea unui cadru pentru o piață UE prietenoasă cu inovarea, în care guvernele să acționeze ca și clienți care lansează produsele și sistemele inovatoare legate de tranziția energetică, economia circulară, etc.
6. *Să îmbunătățească accesul IMM-urilor la finanțare*
   - îmbunătățirea piețelor de capital și a cadrului de reglementare pentru finanțarea IMM-urilor;
   - UE ar trebui să încurajeze dezvoltarea de surse alternative de finanțare;
   - băncile ar trebui să ia în considerare și elemente calitative atunci când evaluează cererile de creditare pentru IMM-uri.
7. *Să îmbunătățească accesul IMM-urilor la competențe, talente și consultanță externă*
   - îmbunătățirea accesului IMM-urilor la o forță de muncă calificată;
   - asigurarea accesului antreprenorilor la instrumente care ajută la dezvoltarea abilităților lor pentru asumarea responsabilităților lor sociale;
   - reforma pieței muncii.

Programul InvestEU (2021-2027)

Obiectivul general al Programului este de a sprijini obiectivele politice ale Uniunii prin intermediul unor operațiuni de finanțare și de investiții care contribuie la: competitivitatea Uniunii, inclusiv inovarea și digitalizarea; durabilitatea și creșterea economiei Uniunii; reziliența socială și caracterul incluziv al Uniunii; integrarea piețelor de capital ale Uniunii și consolidarea pieței unice, inclusiv prin soluții care abordează fragmentarea piețelor de capital ale Uniunii, prin diversificarea surselor de finanțare pentru întreprinderile din Uniune și prin promovarea finanțării durabile *(https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=COM%3A2018%3A439%3AFIN)*.

Programul InvestEU are următoarele obiective specifice:

- Sprijinirea finanțării și a operațiunilor de investiții în infrastructură durabilă în domeniile transportului, energiei, conectivității digitale, aprovizionării și prelucrării materiilor prime, spațiului, oceanelor și apei, deșeurilor, naturii și al altor infrastructuri de mediu, echipamentelor, bunurilor mobile și implementării tehnologiilor inovatoare care contribuie la îndeplinirea obiectivelor de mediu sau de sustenabilitate socială ale Uniunii sau la ambele obiective, ori care respectă standardele de mediu sau de sustenabilitate socială ale Uniunii;
- Sprijinirea finanțării și operațiunilor de investiții în domeniile cercetării, inovării și digitalizării;
- Sporirea accesului la finanțare și a disponibilității fondurilor pentru IMM-uri și, în cazuri justificate în mod corespunzător, pentru întreprinderile mici cu capitalizare medie;
- Sporirea accesului la și a disponibilității microfinanțării și a finanțării întreprinderilor sociale, sprijinirea finanțării și a operațiunilor de investiții legate de investițiile și competențele sociale și dezvoltarea și consolidarea piețelor de investiții sociale: microfinanțare, finanțarea întreprinderilor sociale și economie socială, competențe, educație, formare și servicii conexe, infrastructura socială (inclusiv locuințe sociale și studențești, inovare socială, asistență medicală și îngrijire pe termen lung, incluziune și accesibilitate, activități culturale cu obiectiv social, integrarea persoanelor vulnerabile, inclusiv a resortisanților țărilor terțe.

O nouă agendă europeană pentru cultură (2018)

Noua agendă are trei obiective strategice, cu dimensiuni sociale, economice și externe:

1. *Dimensiunea socială* - valorificarea potențialului culturii și al diversității culturale pentru coeziunea și bunăstarea socială;
2. *Dimensiunea economică* - sprijinirea creativității bazate pe cultură în domeniul educației, al inovării, al creării de locuri de muncă și al creșterii;
3. *Dimensiunea externă* - consolidarea relațiilor culturale internaționale.

Acțiuni transversale:

- Protejarea și valorificarea patrimoniului cultural
- Digital4Culture - strategie pentru a valorifica propunerile din domeniul drepturilor de autor, al audiovizualului și al radiodifuziunii.

Politica UE în domeniul turismului

Își propune să mențină Europa pe primul loc ca și destinație și, în același timp, să maximizeze contribuția industriei la creștere și ocupare și să promoveze cooperarea între statele membre UE, în special prin schimbul de bune practici. În cadrul Comunicării Comisiei Europene ”Europa, destinația turistică nr. 1 la nivel mondial – un nou cadru politic pentru turism în Europa” au fost identificate patru acțiuni prioritare: stimularea competitivității în sectorul turismului european, promovarea dezvoltării unui turism sustenabil, responsabil și de calitate ridicată și consolidarea imaginii Europei ca o colecție de destinații sustenabile și de înaltă calitate.

O agendă europeană reînnoită pentru cercetare și inovare – șansa Europei de a-și modela viitorul – COM (2018) 306 final din 15.05.2018

Noua Agendă prezintă o serie de acțiuni concrete care să aprofundeze capacitatea de inovare a Europei și să ofere o prosperitate durabilă. Acțiuni și etape propuse în cadrul Agendei sunt:

1. *Asigurarea investițiilor publice esențiale și stimularea investițiilor private*
2. *Adaptarea cadrelor de reglementare la inovare*
3. *Transformarea Europei într-un lider în inovarea creatoare de piață*
4. *Stabilirea misiunilor de cercetare și inovare la nivelul întregii UE*
5. *Sprijinirea diseminării rapide a inovării și a adoptării în întreaga Uniune*
6. *Investiții în competențe la toate nivelurile și capacitarea universităților europene pentru a deveni mai antreprenoriale și interdisciplinare*

Fondul Social European + (FSE+)

FSE+ sprijină următoarele obiective specifice în domeniile de politică ale ocupării forței de muncă, educației, incluziunii sociale și sănătății, contribuind astfel la obiectivul de politică intitulat „O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale” (https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/HTML/?uri=CELEX:52018PC0382&from=EN):

- *îmbunătățirea accesului la piața muncii* pentru toate persoanele în căutarea unui loc de muncă, în special pentru tineri, șomerii de lungă durată și persoanele inactive, promovarea desfășurării de activități independente și a economiei sociale;
- *modernizarea instituțiilor și a serviciilor pieței muncii* pentru ca acestea să evalueze și să anticipeze necesitățile în materie de competențe, să asigure o asistență promptă și personalizată și să sprijine corelarea cererii și a ofertei, tranzițiile și mobilitatea pe piața muncii;
- *promovarea participării femeilor la piața muncii*, a unui echilibru mai bun între viața profesională și cea privată, inclusiv accesul la servicii de îngrijire a copiilor, a unui mediu de lucru sănătos care să reducă riscurile la adresa sănătății, a adaptării la schimbare a lucrătorilor, a întreprinderilor și a antreprenorilor și a îmbătrânirii active și în condiții bune de sănătate;
- *îmbunătățirea calității, a eficacității și a relevanței pentru piața muncii a sistemelor de educație și formare*, pentru a sprijini dobândirea de competențe-cheie, inclusiv de competențe digitale;

- *promovarea accesului egal la educație și formare de calitate și favorabile incluziunii, precum și a absolvirii acestora*, în special pentru grupurile defavorizate, începând de la educația și îngrijirea copiilor preșcolari, continuând cu educația și formarea generală și profesională și până la învățământul terțiar, precum și educația și învățarea în rândul adulților, inclusiv prin facilitarea mobilității în scop educațional pentru toți;
- *promovarea învățării pe tot parcursul vieții*, în special a oportunităților flexibile de perfecționare și reconversie profesională pentru toți, ținând seama de competențele digitale, anticipând mai bine schimbările și noile cerințe în materie de competențe pe baza nevoilor pieței muncii, facilitând tranzițiile profesionale și încurajând mobilitatea profesională;
- *favorizarea incluziunii active* pentru a promova egalitatea de șanse și participarea activă și a îmbunătăți capacitatea de inserție profesională;
- *promovarea integrării socioeconomice a resortisanților țărilor terțe și a comunităților marginalizate, cum ar fi romii*;
- *creșterea accesului egal și în timp util la servicii de calitate, sustenabile și cu prețuri accesibile*; modernizarea sistemelor de protecție socială, inclusiv promovarea accesului la protecție socială; îmbunătățirea accesibilității, a eficacității și a rezilienței sistemelor de sănătate și a serviciilor de îngrijire pe termen lung;
- *promovarea integrării sociale a persoanelor expuse riscului de sărăcie sau de excluziune socială*, inclusiv a persoanelor celor mai defavorizate și a copiilor;
- *reducerea deprivării materiale prin furnizarea de alimente și/sau asistență materială de bază persoanelor celor mai defavorizate*, inclusiv prin măsuri auxiliare.

Bună guvernanță pentru politica de coeziune. Consolidarea capacității administrative (2018)

Documentul sus-menționat (*https://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/brochures/2018/good-governance-for-cohesion-policy-administrative-capacity-building*) prevede,cu privire la gestionarea politicii de coeziune, următoarele priorități:

- Sprijinirea capacității administrative se referă la asigurarea structurilor corespunzătoare, a resurselor umane, a sistemelor și instrumentelor necesare, adică asigurarea faptului că responsabilitățile și sarcinile sunt clar atribuite și personalul este motivat și are competențele cerute pentru a gestiona fondurile. De asemenea, instituțiile trebuie să aibă la dispoziție instrumentele corespunzătoare (sisteme IT, manuale, regulamente etc.), care să le facă mai puțin vulnerabile;
- Guvernanța include asigurarea interacțiunii și coordonării cu părțile interesate și responsabilizarea politicienilor și managerilor pentru performanță, protejarea împotriva corupției și a conflictelor de interese și promovarea transparenței.

Acțiuni prioritare propuse în document sunt:

- *Instrumente (toolbox) pentru stimularea capacității*
- *Instruire și sprijin adaptate*
- *Proceduri de calitate și parteneriate*

I.2. Contextul strategic național

Propuneri arhitectură Programe Operaționale 2021-2027

Conform Acordului de Parteneriat pentru perioada 2021-2027 la nivelul României se propune următoarea arhitectură a programelor operaționale aferente implementării politicii de coeziune la nivel național:

1. Programul Operațional **Dezvoltare Durabilă (PODD)**
2. Programul Operațional **Transport (POT)**
3. Programul Operațional **Creștere Inteligentă, Digitalizare și Instrumente Financiare (POCIDIF)**
4. Programul Operațional **Sănătate(POS)**
5. Programul Operațional **Educație și Ocupare (POEO)**
6. Programul Operațional **Incluziune și Demnitate Socială (POIDS)**
7. Programul Operațional de **Tranziție Justă(POTJ)**
8. Programele Operaționale **Regionale** – implementate la nivel de regiune **(8 POR)**
9. Programul Operațional **Asistență Tehnică (POAT)**

La acestea se vor adăuga la nivel național:

1. Programul Acvacultură și Pescuit (PAP) – finanțat din FEPAM
2. Programul Național Strategic (PNS) – finanțat din FEADR
3. Programul InterregNext România-Republica Moldova
4. Programul Național Fondul azil, migrație și integrare
5. Programul Național Fondul securitate internă
6. Programul Național Instrumentul pentru gestionarea frontierelor și vizelor

Legătura dintre propunerile naționale și cele cinci obiective de politică ale Politicii de coeziune stabilite la nivelul UE pentru perioada 2021-2027 e prezentată în tabelul de mai jos:

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
OP 1 – O Europă mai inteligentă, prin promovarea unei transformări economice inovatoare și inteligente		
Cercetare-dezvoltare și inovare	Dezvoltarea capacităților de cercetare, dezvoltare și inovare atât in organizațiile de cercetare (institute de cercetare și insitute de învățământ superior), cât și în întreprinderi	*Creșterea capacității organizațiilor CDI românești de a se integra în Spațiul European de Cercetare, creșterea participării românești la programele europene, precum și parteneriate si proiecte de cooperare interregionale și internaționale, aliniate domeniilor RIS3*
		Crearea unui sistem atractiv de inovare în economie, pentru toate tipurile de inovare, prin creșterea gradului de colaborare dintre organizațiile CDI și întreprinderi la nivel național și regional, inclusiv prin investiții în infrastructurile proprii ale organizațiilor de CDI/ întreprinderilor din domenii de specializare inteligentă, pentru a dezvolta nișe de specializare inteligentă la nivel național
		Îmbunătățirea procesului de transfer tehnologic de la organizațiile de CDI către IMM-uri prin consolidarea capacității CDI, inclusiv a întreprinderilor și promovarea colaborării între Institutele Naționale CDI/ insitute de

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
		învățământ superior și mediul de afaceri (pentru trecerea de la idee la piață), dar și între întreprinderile mari și IMM-uri, precum și prin crearea/dezvoltarea structurilor de transfer tehnologic și serviciilor
		Continuarea dezvoltării și utilizării de infrastructuri mari CDI, de relevanță la nivel european și global, ca instrumente pentru transfer tehnologic
		Dezvoltarea oportunităților de afaceri prin utilizarea rezultatelor din cercetare și creșterea numărului de întreprinderi inovatoare, creșterea numărului de cercetători și investiții pentru trecerea de la concept la produs, sprijinirea dezvoltării și utilizării clusterelor cu accent pe exploatarea inovativă și completarea verigilor lipsă din cadrul lanțului de valori
		Creșterea succesului și performanței proiectelor de CDI prin identificarea mix-ului de intervenții, a necesarului de formare asociat specializărilor inteligente și dezvoltarea capacităților administrative
		Susținerea implementării mecanismelor de economie circulară în companiile românești
Digitalizare	Utilizarea digitalizării, în beneficiul cetățenilor, al companiilor și al guvernelor	*Creșterea gradului de digitalizare al proceselor, produselor și serviciilor publice prin continuarea digitalizării proceselor și serviciilor publice aferente infrastructurilor critice (cum ar fi fiscalitate, pensii), evenimentelor de viață (EV) rămase neacoperite din perioada 2014-2020) ș.a., asigurarea interoperabilității și a securității cibernetice, precum și prin creșterea gradului de digitalizare în domeniile educație, cultură și ocupare*
		Digitalizarea în educație prin creșterea gradului de digitalizare în domeniu atât în ceea ce privește evenimentele de viață aferente, cât și în ceea ce privește utilizarea digitalizării ca instrument pentru învățare și creștere a gradului de cultură
		Îmbunătățirea procesului guvernamental de luare a deciziilor prin sisteme și soluții informatice complexe prin ameliorarea cadrului de interoperabilitate la nivelul serviciilor publice
		Digitalizarea administrației și serviciilor publice la nivel local (siguranța publică, servicii și utilități publice, monitorizare energie, mediu, iluminat public, sisteme GIS - intervenții de tip smart-city)
		Transformarea digitală a companiilor prin adoptarea tehnologiilor și instrumentelor digitale care conduc noi modele de afaceri, sprijin pentru dezvoltarea Hub-urilor Inovative Digitale (DIH)
		Digitalizarea în învățământul preuniversitar, profesional și tehnic/dual și universitar prin crearea și dezvoltarea unor platforme digitale, baze de date și biblioteci virtuale pentru studenți, live streaming etc

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
IMM-uri	Impulsionarea creșterii și competitivității IMM-urilor	*Introducerea investițiilor tehnologice (inclusiv tehnologii IT&C, IoT, automatizare, robotică, inteligență artificială), a investițiilor pentru servicii și echipamente necesare pentru transformarea digitală a IMM-urilor, precum și susținerea la nivel regional a Hub-urilor Inovative Digitale*
		Suport pentru dezvoltarea și implementarea de noi modele de afaceri pentru IMM-uri, în special pentru internaționalizare, sprijinirea clusterelor, sprijin pentru crearea de noi întreprinderi și trecerea de la stadiul de start-up la cel de scale-up
		Stimularea accesului la finanțare al IMM-urilor prin utilizarea Instrumentelor Financiare
Cercetarea medicală	Intervenții în cercetarea din domeniul medical	*Actiuni dedicate cercetării și/sau utilizării clinice: ex. producție de plasmă sau derivate, producție de vaccinuri*
		Cercetare în domeniul bolilor transmisibile/ netransmisibile (ex. combaterea cancerului)
		Realizarea unei infrastructuri de cercetare-dezvoltare în domeniul genomicii
Digitalizarea în medicină	Intervenții pentru digitalizare în domeniul medical	*Refacere și modernizare sistem informatic (CNAS), Observatorul național pentru date în sănătate, soluții digitale în infrastructura din sănătate (ex.: digitizare internă și externă a instituțiilor medicale), uniformizarea fluxurilor informaționale*
OP 2 – O Europă mai verde		
Energie	Eficiență energetică	*Sprijinirea marilor întreprinderi, respectiv a IMM-urilor, în acțiunile de îmbunătățire a eficienței lor energetice, prin proiecte demonstrative și de eficientă energetică în IMM-uri și măsuri de sprijin adiacente și proiecte de eficiență energetică în întreprinderile mari și măsuri de sprijin adiacente*
		Îmbunătățirea eficienței energetice în clădiri publice și rezidențiale, inclusiv prin utilizarea unor surse alternative de energie, precum și consolidarea clădirilor, în funcție de riscurile identificate
		Îmbunătățirea eficienței energetice în domeniul încălzirii centralizate pe baza de combustili alternativi/SACET de condominiu
	Sisteme și rețele inteligente de energie	*Promovarea utilizării de echipamente și sisteme inteligente pentru asigurarea calității energiei electrice*
		Implementarea de soluții digitale pentru localizarea/izolarea defectelor și realimentarea cu energie în mediul rural și urban
		Măsuri de creștere a adecvanței SEN prin investiții în soluții de flexibilitate
		Implementarea de soluții privind stocarea energiei "behindthemeter"

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
Apă și apă uzată	Apă și apă uzată	*Construirea și reabilitarea rețelelor de canalizare și construirea/reabilitarea/modernizarea (treaptă terțiară) a stațiilor de epurare a apelor uzate care asigură colectarea și epurarea încărcării organice biodegradabile în aglomerări mai mari de 2.000 l.e. , inclusiv soluții pentru un management adecvat pentru tratarea nămolurilor rezultat în cadrul procesului de epurare a apelor uzate; sisteme individuale adecvate de tratare a apelor uzate pot fi finanțate, în cadrul proiectelor regionale integrate de apă uzată, ca soluții tehnice aplicate punctual și justificat, la nivelul anumitor aglomerări, ulterior stabilirii și implementării cadrului legal și metodologic de către autoritățile responsabile la nivel național*
		Construirea și reabilitarea și de sisteme de captare și aducțiune, stații de tratare, rețele de transport și distribuire a apei destinate consumului uman în contextul proiectelor integrate de apă și apă uzată
		Măsuri necesare pentru eficientizarea proiectelor și sustenabilitatea investițiilor (automatizări, SCADA, GIS, contorizări, măsuri privind implementarea managementului activelor etc)
		Pregătirea și gestionarea proiectelor de investiții de apă și apă uzată
		Consolidarea capacității actorilor implicați în sector
Managementul deșeurilor	Economie circulară	*Investiții în extinderea sistemelor de colectare separată atât în ceea ce privește colectarea din poartă în poartă a deșeurilor reciclabile și a biodeșeurilor, dar și colectarea deșeurilor textile și deșeurilor periculoase menajere (echipamente mobile de colectare, mașini pentru colectarea separată, infrastructura support pentru colectarea, transportul deșeurilor și stocarea temporară, inclusiv centre de colectare prin aport voluntar)*
		Investiții privind valorificarea materială a deșeurilor (stații de sortare, stații de compostare și instalații de digestie anaerobă)
		Investiții privind instalații de tratare a deșeurilor reziduale, inclusive îmbunătățirea instalațiilor TMB existente
		Investiții individuale suplimentare pentru închiderea depozitelor de deșeuri neconforme
		Întărirea capacității instituționale a actorilor din sector în vederea accelerării tranziției spre economia circulară
Biodiversitate	Biodiversitate	*Îmbunătățirea accesului administratorilor/custozilor siturilor Natura 2000 la servicii de asistență tehnică specializată pentru elaborarea sau revizuirea Planurilor de management a siturilor Natura 2000/ Planuri de acțiune pentru specii, pentru toate tipurile de habitate (inclusiv cele din mediu marin), prioritate la finanțare având planurile de management ale siturilor aflate în arealul proiectelor de infrastructură*

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
		Menținerea/îmbunătățirea stării de conservare a speciilor și habitatelor prin măsuri de conservare specifice prevăzute în planurile de management al siturilor Natura 2000, planuri de acțiune pentru specii, și după caz a ecosistemelor degradate și a serviciilor furnizate în afara ariilor naturale protejate
		Facilitarea accesului autorităților și entităților cu rol în managementul biodiversității la servicii de asistență tehnică, cercetare și echipamente pentru îmbunătățirea nivelului de cunoaștere a biodiversității și a ecosistemelor și consolidarea capacității de management al rețelei Natura 2000 și al altor arii naturale protejate de interes național
Poluarea aerului	Calitatea aerului	*Dotarea Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului cu echipamente noi, prin înlocuirea sau up-datarea echipamentelor existente de măsurare a poluanților uzate din punct de vedere moral și tehnic, astfel încât să se continue conformarea cu cerințele de asigurare și controlul calității datelor și de raportare a RO la CE, conform prevederilor directivelor europene*
Riscuri	Managementul riscurilor	*Amenajarea complexă a bazinelor hidrografice prin utilizarea infrastructurii verzi sau prin adaptarea, construirea ori reabilitarea infrastructurii existente de gospodărire a apelor și îmbunătățiri funciare adaptate la noile practici UE, inclusiv cele privind asigurarea conectivității laterale și/sau transversale a râului.*
		Dezvoltarea infrastructurii de monitorizare, avertizare şi alarmare a fenomenelor hidro-meteorologice severe (inundații și secetă) pentru evaluarea și gestionarea durabilă a resurselor naturale, inclusiv activități în scopul conștientizării publice
		Consolidarea capacității adminsitrative pentru asigurarea implementării directivelor europene în domeniu
		Continuarea măsurilor de limitare a efectelor negative ale eroziunii costiere
		Sprijinirea măsurilor pentru sistemul de gestionare a riscurilor, inclusive creșterea rezilienței la nivel național șI adaptarea continuă la realitatea operațională
Poluarea solurilor	Situri contaminate	*Sprijinirea procesului de inventariere și investigare preliminară și detaliată a siturilor Potențial contaminate (în principal prin dezvoltarea unei baze de date şi a unei platforme GIS care să permită actualizarea permanentă)*
		Remedierea siturilor contaminate orfane aflate in proprietatea autoritatilor publice sau puse la dispoziția acestora de către proprietar, asigurarea calitatii factorilor de mediu, în vederea protejăriisănătății umane și mediului, inclusiv monitorizare postremediere a acestora.

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
Spații urbane degradate	Regenerare urbană	*Regenerarea spațiilor urbane degradate prin investiții în infrastructura verde în zonele urbane și/sau reconversia funcțională a acestora*
Transporturi	Mobilitate urbană	*Dezvoltarea infrastructurii urbane curate (infrastructuri de transport, ciclism, material rulant, combustibili alternativi)*
		Dezvoltarea unor culoare de mobilitate
		Realizarea de infrastructuri specifice pentru combustibili alternativi
		Dezvoltarea și modernizarea rețelei de transport public de metrou în regiunea București Ilfov
		Dezvoltarea transportului metropolitan precum si îmbunătățirea calității serviciilor pe calea ferată prin asigurarea unor mijloace de transport ecologice pentru transportul călătorilor, precum și infrastructură pentru transportul public, sisteme inteligente de transport pentru transport public, ciclism și infrastructură de transport pietonal, dezvoltarea și optimizarea sistemelor de transport public, achiziționare troleibuze, autobuze, modernizare, echipare depou, e-ticketing
Acvacultură	Pescuit și acvacultură	*Sprijinirea activităților de pescuit durabile din punct de vedere economic, social și al mediului*
		Promovarea activităților sustenabile de acvacultură
		Promovarea marketingului, calitățiișsi valorii adăugate a produselor din pescuit și din acvacultură, precum și procesarea acestor produse
OP 3 – O Europă mai conectată prin creșterea mobilității și conectivitatea TIC regională		
Conectivitate	Dezvoltarea infrastructurii de transport, în special pe rețeaua principală, precum și conexiunea regiunilor la rețeaua TEN-T prin realizarea variantelor ocolitoare și a racordurilor lipsă, care va permite o mai bună	*Creșterea accesibilității regiunilor și populației prin construcția/ modernizarea rețelei rutiere și feroviare, la standarde europene, în special la nivelul rețelei TEN-T*
		Finalizarea tronsoanelor rutiere inițiate anterior și continuarea investițiilor în dezvoltarea rețelei TEN-T centrale și globale pentru asigurarea accesibilității la piețele internaționale
		Reabilitarea și modernizarea drumurilor naționale care asigură conectivitatea zonelor cu o accesibilitate redusă
		Realizarea de legături rutiere secundare reabilitate și nou construite către rețeaua rutieră și nodurile TEN-T (drumuri județene inclusiv de tip descărcări autostradă
		Îmbunătățirea sistemului de management al infrastructurii rutiere și a condițiilor de siguranță
		Finalizarea investițiilor inițiate pe tronsoanele feroviare care asigură conectivitatea cu piețele internaționale, în coordonare cu proiectele propuse spre finanțare în CEF, îmbunătățirea condițiilor de management și

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
	interconectare a regiunilor, dar și a României cu alte State Membre	*control al traficului feroviar; implementarea unui mixt de măsuri de reformă și optimizare a serviciilor*
		Creşterea atractivității transportului naval prin îmbunătățirea condițiilor de navigație prin investiții în infrastructura portuară și prin investiții încă inavigabile
		Creşterea atractivității transportului intermodal pentru atragerea unui volum crescut de mărfuri manipulat în terminale intermodale (inclusiv în porturi)
OP 4 – O Europă mai socială prin implementarea Pilonului european al drepturilor sociale		
Educație	Educație	*Investiții pentru îmbunătățirea accesibilității, calității și caracterului abordabil, din punctul de vedere al costurilor, ale educației și îngrijirii copiilor preșcolari, inclusiv ale infrastructurii aferente*
		Investiții pentru a preveni abandonul școlar timpuriu, prin introducerea: unei abordări centrate pe elev, pentru copiii expuși acestui risc, a unor programe „A doua șansă", flexibile, dar și a unor servicii relevante de consiliere și orientare profesională, concomitent cu îmbunătățirea competențelor cadrelor didactice, astfel încât să poată să acorde atenția necesară copiilor din grupurile vulnerabile/dezavantajate
		Investiții pentru a ameliora calitatea educației și formării profesionale, astfel încât să se adapteze evoluțiilor înregistrate pe piața forței de muncă, inclusiv formările necesare și furnizarea de echipamente specifice
		Investiții pentru a sprijini dezvoltarea unor metode și tehnici de predare inovatoare și eficace
	Infrastructura educațională	*Îmbunătățirea accesului la educație prin construire/reabilitare/modernizare/dotare pentru toate tipurile de instituții de educație (preșcolar, învățământ primar, secundar, terțiar centre de educație și formare profesională/învățământ dual, etc.)*
Ocupare	Accesul pe piața muncii	*Integrarea tinerilor pe piața muncii*
		Asigurarea accesului la ocupare pentru categoriile vulnerabile, inclusiv creșterea ocupării femeilor
		Dezvoltarea culturii antreprenoriale, sprijinirea antreprenoriatului și a economiei sociale
		Dezvoltarea mecanismelor de anticipare a competențelor și de monitorizare a politicilor active de ocupare
		Dezvoltarea dialogului social și implicarea partenerilor sociali în implementarea politicilor de ocupare, inclusiv prin creșterea capacității acestora

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
		Asigurarea unui mediu de lucru sigur și sănătos și promovarea îmbătrânirii active
		Creșterea participării la învățarea pe parcursul întregii vieți pentru asigurarea tranzițiilor pe piața muncii și a mobilității profesionale a angajaților
Sănătate	Sănătate	*Investiții pentru construirea spitalelor regionale și infrastructuri spitalicești noi cu impact teritorial, inclusiv: implementarea planului de tranziție, acțiuni de instituționalizare/bugetare a spitalelor regionale, acțiuni de operaționalizare a spitalelor regionale, elaborarea și implementarea planului de formare a personalului*
		Dotarea și/sau modernizarea infrastructurii: cabinetelor medicilor de familie, a centrelor/compartimentelor unde se furnizează servicii de asistență medicală comunitară, în care se furnizează servicii de asistență medicală școlară, inclusiv servicii de asistență stomatologică
		Dotarea/ extinderea/ modernizarea / reabilitarea infrastructurii publice: a unităților sanitare/ altor structuri publice care desfășoară activități medicale de tip ambulatoriu, a centrelor regionale de screening (ex. cancer mamar, cancer colorectal, cancer col uterin etc)
		Dezvoltarea de instrumente de suport care să faciliteze creșterea accesibilității și eficacității serviciilor de asistență medicală primară și integrarea cu serviciile de asistență medicală comunitară
		Servicii de reabilitare, paliație și îngrijiri pe termen lung adaptate fenomenului demografic de îmbătrânire a populației și profilului epidemiologic al morbidității
		Investiții în infrastructură și servicii care vizează: unitățile sanitare dedicate serviciilor esențiale pentru afecțiuni complexe; structurile sanitare care au atribuții în prevenirea, controlul, diagnosticul și supravegherea bolilor transmisibile, inclusiv în epidemii, pandemii, controlul și supravegherea infecțiilor asociate actului medical și a celor implicate în sănătatea publică; Sistemul național de transfuzii, inclusiv a infrastructurii de testare a sângelui și/sau procesare a plasmei
		Implementarea de programe de screening populațional/ diagnosticare și tratament al stadiilor incipiente în special pentru persoane aparținând grupurilor vulnerabile
		Măsuri privind diagnosticarea precoce și/sau tratament, precum și creșterea capacității de îngrijire medicală a pacientului critic prenatal/ neonatal/postneonatal
		Măsuri destinate controlului infecțiilor asociate actului medical
		Măsuri destinate creșterii eficacității serviciilor de laborator

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
Incluziune socială	Sprijinirea incluziunii și promovarea dreptului la demnitate socială	*Acoperirea nevoii de servicii sociale primare în mediul rural (rețele de asistenți sociali, servicii sociale pentru îngrijirea persoanelor vârstnice, rețea de asistență medicală comunitară)*
		Extinderea rețelei de servicii de îngrijire de zi (inclusiv servicii de recuperare și respiro pentru copii cu dizabilități) pentru copiii aflați în risc de separare de familii și pentru persoanele adulte cu dizabilități
		Creșterea capacității serviciilor de îngrijire a persoanelor vârstnice la domiciliu pentru mediul urban, centrelor de găzduire și de integrare pentru migranți, serviciilor pentru victimele violenței domestice și ale traficului de persoane
		Dezvoltarea unei rețele de suport pentru persoanele vârstnice izolate/fără susținători legali și dezvoltarea de programe de voluntariat la nivel local
		Sprijinirea autorităților locale pentru clarificarea situației juridice a așezărilor informale, pentru diagnoza socială în cadrul comunității și pentru nevoia de locuire în cazul calamităților și pentru punerea în aplicare a strategiilor DLRC
		Dezvoltarea rețelei de servicii pentru persoanele cu adicții și persoanele fară adăpost, pentru sprijinirea persoanelor post-detenție, de suport pentru încadrarea persoanelor cu dizabilități, de servicii mobile de recuperare pentru persoanele cu dizabilități
		Crearea serviciilor de suport pentru asistarea deciziei pentru persoanele cu capacitate restrânsă de exercițiu
		Sprijinirea persoanelor cu dizabilități în accesarea echipamentelor și tehnologiilor asistive, a familiilor monoparentale, a participării copiilor școlari în tabere de creație/sportive
		Consilierea și orientarea tinerilor în proces de dezinstituționalizare și a copiilor cu probleme legate de comportament
		Asigurarea de ajutor material sub formă de alimente, produse igienă, pachet pentru copil și masă caldă pentru persoanele dezavantajate
		Creșterea calității serviciilor sociale prin asigurarea specializării/ perfecționării specialiștilor din domeniul social
		Dezvoltarea infrastructurii de locuințe sociale în mediul urban
		Dezvoltarea infrastructurii de servicii de recuperare pentru veterani
		Dezvoltarea unei infrastructuri specific pentru protejarea memoriei victimelor Holocaustului și promovarea nondiscriminării

Domeniu	Obiectiv specific	Priorități de investiții naționale/regionale
OP 5 – O Europă mai aproape de cetățeni prin promovarea dezvoltării durabile și integrate a zonelor urbane, rurale și de coastă și a inițiativelor locale		
Dezvoltare urbană	Dezvoltare urbană integrată	*Investiții în municipiile reședință de județ, inclusiv zonele funcționale, cu scopul de a consolida capacitatea de planificare și coordonare pentru gestionarea investițiilor urbane integrate, pentru a genera creștere economică, inovare și productivitate, precum și pentru a asigura accesul la noi locuri de muncă și servicii publice de bază la nivel local, în linie cu potențialul de creștere al acestora și în baza unei abordări personalizate.*
		Investiții în zonele urbane de mici dimensiuni (municipii și orașe), inclusiv zonele funcționale, pentru asigurarea unui standard de viață minim acceptabil pentru toți cetățenii și creșterea rezilienței și potențialului de dezvoltare a acestora
		Investiții în regenerarea fizică și securitatea spațiilor publice urbane
Patrimoniu și turism	Investiții în patrimoniul cultural, natural și turism	*Investiții în infrastructura turistică, inclusiv în noi tehnologii, dezvoltarea unei rețele de destinații turistice competitive, precum și creșterea calității serviciilor.*
		Investiții de conservare și restaurare a patrimoniului cultural (cetăți medievale, mănăstiri și biserici, centre etnografice, monumente arheologice, case memoriale, alte măsuri de recunoaștere a valorilor naționale etc).
Dezvoltare teritorială integrată	Dezvoltare teritorială integrată	*Continuarea implementării Strategiei Integrate de Dezvoltare Durabilă a ITI Delta Dunării și implementarea Strategiei ITI Valea Jiului*
		Finanțarea strategiilor DLRC pentru comunități urbane cu peste 20.000 de locuitori

I.3. Contextul regional

Planul de Dezvoltare Regională Nord-Est 2021-2027 se afla la momentul elaborării prezentei strategii (luna august 2020) în etapa de pregătire, fiind disponibile versiuni de lucru ale analizei economico-sociale, analizelor SWOT și strategiei de dezvoltare regională (mai 2020).

Viziunea de dezvoltare a regiunii (versiunea draft a strategiei din luna mai 2020) este: **Regiunea Nord-Est va fi un spațiu competitiv, durabil și incluziv, unde îți vei dori să locuiești, să lucrezi și să investești.** Obiectivul general este: **Derularea în regiune a unei dezvoltări echilibrate printr-un proces de creștere economică durabil, favorabil incluziunii sociale, care să conducă la creșterea standardului de viață și reducerea decalajelor de dezvoltare intra și inter regionale.**

Astfel, pare să existe o coerență la nivelul planificării regionale, în contextual în care viziunea formulate în **Planul de Dezvoltare Regională (PDR Nord-Est) pentru perioada 2014-2020** (care este în vigoare până la momentul actualizării următorului document strategic regional), este următoarea: *În anul 2022 Regiunea Nord-Est va fi un loc mai atractiv pentru a investi, a lucre și a locui!*

Prioritățile și obiectivele specifice ale regiunii, conform versiunii draft (mai 2020) a strategiei de dezvoltare regională Nord-Est 2021-2027 sunt:

P.1. Dezvoltarea unei economii competitive:

- O.S.1.1. Stimularea capacităților de inovare-cercetare și promovare a adoptării tehnologiilor avansate
- O.S. 1.2. Sprijinirea înființării de noi firme, competitive și sustenabile, în domenii de interes local și regional
- O.S. 1.3. Îmbunătățirea competitivității firmelor prin creșterea productivității în domenii cu valoare adăugată
- O.S.1.4. Îmbunătățirea competitivității prin creșterea accesului la serviciile tehnologiei în informație și comunicațiilor
- O.S. 1.5. Creșterea competitivității și sustenabilității industriilor culturale și creative
- O.S. 1.6. Creșterea competitivității economice în mediul rural
- O.S. 1.7.Sprijinirea valorificării potențialului turistic existent

P.2. Dezvoltarea capitalului uman:

- O.S. 2.1. Creșterea ocupării în rândul grupurilor vulnerabile și a tinerilor
- O.S. 2.2. Îmbunătățirea accesului și participării la educație și formare de calitate
- O.S. 2.3. Creșterea accesului la un act și sistem medical de calitate, eficient, modern
- O.S. 2.4. Combaterea sărăciei și promovarea incluziunii sociale prin regenerarea zonelor rurale și urbane aflate în declin

P.3. Protejarea mediului și optimizarea utilizării resurselor:

- O.S. 3.1. Sprijinirea și promovarea eficienței energetice
- O.S. 3.2. Promovarea managementului durabil al apei
- O.S. 3.3. Promovarea tranziției către economia circulară
- O.S. 3.4. Promovarea adaptării la schimbările climatice și prevenirea riscurilor
- O.S. 3.5. Îmbunătățirea protecției și conservării biodiversității și reducerea poluării

P.4. Dezvoltarea unei infrastructuri moderne, inteligente, reziliente și durabile

O.S. 4.1. Creșterea accesibilității, conectivității și siguranței prin realizarea de investiții în infrastructura de transport

O.S. 4.2. Îmbunătățirea accesului la infrastructura de comunicații de mare viteză

O.S. 4.3. Reducerea emisiilor de carbon prin realizarea și implementarea planurilor de mobilitate urbană

O.S. 4.4. Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul urban, prin realizarea de investiții în infrastructura locală

O.S. 4.5. Asigurarea condițiilor de dezvoltare în mediul rural, prin realizarea de investiții în infrastructura locală

Strategia de Specializare Inteligentă a regiunii Nord-Est (RIS 3) stabilește un număr de 6 domenii de specializare inteligentă ale regiunii, respectiv:

- Agro-alimentar
- Textile și noi materiale avansate
- Biotehnologii
- Mediu și Energie
- Tehnologia Informațiilor și Comunicațiilor (IT&C)
- Turism pentru stil de viață sănătos

Prioritățile orizontale pentru specializarea regională sunt:

P.1. Dezvoltarea competențelor de inovare în rândul noilor generații:

1.1 Promovarea parteneriatelor între instituțiile de învățământ regionale pentru sincronizarea ofertei de pregătire cu nivelul actual al inovării în domeniile prioritare smart

1.2. Facilitarea schimburilor între elevi, studenți, masteranzi, doctoranzi și firmele inovatoare din sectoarele prioritare smart

1.3 Promovarea parteneriatelor cu instituțiile de învățământ regionale pentru dezvoltarea activităților extrașcolare, promovarea creativității și atitudinii inovative

P.2. Sprijinirea întreprinderilor inovative din Regiunea Nord-Est:

2.1. Sprijin pentru transformarea ideilor inovative în idei de afaceri

2.2. Dezvoltarea (crearea, extinderea, dotarea și acreditarea) infrastructurilor de TT și PST și a competențelor personalului propriu acestora pentru a diversifica oferta de servicii de transfer tehnologic și a comercializa rezultatele cercetării

2.3. Sprijin pentru implementarea de către IMM inovative a unor instrumente financiare

2.4. Sprijin pentru implementarea de către IMM și clustere a unor investiții directe pentru dezvoltarea tehnologică, a economiei durabile și incluzive

P.3 Sprijinirea inițiativelor de clusterizare și internaționalizare

3.1. Crearea și consolidarea rețelelor de afaceri şi a clusterelor regionale

3.2. Promovarea cooperării interregionale (în special Platformele Tematice S3) și internaționalizarea afacerilor

3.3. Atragerea investițiilor străine directe în domenii prioritare smart

II. Viziunea, obiectivul general, prioritățile, obiectivele specifice, programele și măsurile de dezvoltare a județului Vaslui pentru orizontul 2027

II.1. Scenarii de dezvoltare a județului Vaslui

La momentul elaborării Strategiei de Dezvoltare Economică-Socială a județului Vaslui pentru perioada 2021-2027 au fost testate, inclusiv în cadrul procesului de consultare cu actorii relevanți un număr de 3 scenarii potențiale de dezvoltare, respectiv:

Scenarii de dezvoltare	Descrierea scenariului și impactul scontat
Scenariul de dezvoltare nr. 1: Județ preponderent agricol și rural	În perioada 2021-2027, majoritatea investițiilor publice se vor îndrepta către reducerea decalajului de dezvoltare al zonelor rurale în raport cu orașele din județ. Acestea vor presupune o puternică concentrare a resurselor financiare din fonduri europene (PODD 2021-2027, PNS 2021-2027), fonduri guvernamentale și județene în comune. Investițiile în zonele urbane se vor limita doar la fondurile europene dedicate acestor investiții și la resursele proprii ale celor 5 primării de municipii și orașe. Impactul scontat: Infrastructura și serviciile de bază (drumuri, apă-canal, gaze naturale, grădinițe, școli, dispensare umane, cămine culturale, baze sportive etc.) din mediul rural se vor îmbunătăți semnificativ. Totuși, având în vedere că primăriile rurale au venituri proprii foarte reduse, că populația rurală este în scădere accentuată și are un grad ridicat de sărăcie, există semne de întrebare cu privire la sustenabilitatea acestor infrastructuri și servicii publice (de ex. școli care se vor restructura, număr mic de cetățeni care se vor conecta la rețele edilitare, utilizarea în scop pur cultural a căminelor etc.). În plus, oricâte resurse vor fi alocate, acestea nu vor putea aduce până în anul 2027 un standard de viață similar cu cel urban în toate cele peste 400 de sate din județ. Nu în ultimul rând, este puțin probabil că aceste investiții vor atrage după sine o stabilizare a populației rurale sau investiții private în domeniile non-agricole generatoare de locuri de muncă bine plătite în respectivele sate, care reclamă, în general, o masă critică de forță de muncă calificată sau piețe de desfacere, ambele concentrate în zone urbane. În schimb, lipsa fondurilor guvernamentale și județene pentru dezvoltarea urbană va adânci, cel mai probabil, deficitul de atractivitate al acestora față de polii urbani care polarizează populația județului (de ex. Iași), conducând la continuarea exodului de populație cu nivel de pregătire peste medie, un factor de bază în creșterea competitivității economice, a puterii de cumpărare etc.

Scenarii de dezvoltare	Descrierea scenariului și impactul scontat
Scenariul de dezvoltare nr. 2: Județ dezvoltat în jurul unui singur oraș polarizator – municipiul Vaslui	În acest scenariu, cele mai multe resurse, fie ele din fonduri europene (alocări dedicate pentru municipiile reședință de județ și zonele lor metropolitane), guvernamentale și județene, vor fi alocate pentru susținerea dezvoltării municipiului reședință de județ și a zonei sale metropolitane / urbane funcționale, cu scopul ca acesta să antreneze dezvoltarea întregului județ (după modelul județelor învecinate – Iași, Galați, Bacău). Acestea vor viza mai ales infrastructura conectivă, de afaceri, educațională, socială, culturală, medicală, de agrement, sportivă etc. – care va deservi practic tot județul, într-o abordare monocentrică. Zonele rurale vor beneficia doar de investiții indirecte în rețeaua de drumuri județene, rețeaua de apă-canal gestionată de operatorul regional, respectiv de cele finanțate din PNS 2014-2020, care vizează mai ales infrastructura la scară mică și măsurile de sprijinire a fermelor agricole, fără resurse guvernamentale și județene semnificative complementare la acestea (de ex. PNDL), așa cum s-a întâmplat în perioada 2014-2020. Celelalte 4 municipii și orașe din județ vor beneficia de fonduri europene alocate competitiv, respectiv de încasările proprii pentru realizarea de investiții publice, în timp ce resursele guvernamentale și județene alocate dezvoltării lor vor rămâne, și în acest caz, minimale. Impactul scontat: municipiul Vaslui și zona sa metropolitană/urbană funcțională se va dezvolta ca urmare a investițiilor publice masive, devenind mai atractiv pentru cetățenii din alte zone din județ, investitori, antreprenori, turiști și vizitatori. Acest lucru va duce la creșterea migrației definitive și temporare (navetism) a populației din alte zone din județ, mai ales a celei tinere și cu pregătire peste medie. Totuși, având în vedere că municipiul și zona sa urbană funcțională reprezintă circa un sfert din populația județului (spre deosebire de peste 50% în cazul Iașiului sau a Galațiului, respectiv o treime în cazul Bacăului) și are un nucleu urban de mici dimensiuni (circa 50.000 de persoane rezidente), este puțin probabil ca acesta să aibă forța de a polariza și deservi întregul județ, ci mai degrabă o rază de circa 50 km. Așadar, partea de sud, est și vest a județului va resimți destul de puține beneficii ale dezvoltării reședinței de județ, continuând să se afunde într-un proces de declin socio-demografic în lipsa unor centre polarizatoare mai apropiate geografic, care să facă navetismul fezabil.

Scenarii de dezvoltare	Descrierea scenariului și impactul scontat
Scenariul de dezvoltare nr. 3: Județul policentric și competitiv	Acest scenariu este unul de echilibru între cele două prezentate anterior, în sensul că acceptă limitările celor 2 scenarii prezentare anterior: pe de o parte, resursele de care dispune și pe care le poate atrage județul până în anul 2027 nu pot rezolva problemele de bază ale tuturor celor peste 400 de sate, iar în cazul multora dintre acestea investițiile nici nu se mai justifică, pentru că sunt într-un proces de depopulare aproape imposibil de stopat în contextul demografic național și european; pe de altă parte, acesta acceptă faptul că municipiul Vaslui (inclusiv zona sa metropolitană/urbană funcțională) nu are masa critică necesară pentru a antrena dezvoltarea întregului județ, așa cum se întâmplă în Iași, Galați sau chiar Bacău. Conform acestui scenariu, investițiile publice ar trebui dirijate către un număr mai mare, dar limitat de UAT-uri din județ, acceptând realitatea trendurilor demografice actuale (scăderea natalității, creșterea speranței de viață, migrație internă și externă) care vor conduce la o îmbătrânire tot mai accentuată a populației și, implicit, la scăderea acesteia, cu precădere în zonele rurale. Chiar și în ipoteza limitării migrației în viitor și a întoarcerii unei bune părți din forța de muncă plecată în străinătate, ponderea tot mai redusă a populației sub 30 de ani (adică cei născuți după 1990) nu mai poate asigura o creștere a natalității care să compenseze avansul îmbătrânirii demografice. Acest lucru va însemna nevoia de a adapta infrastructura și serviciile publice, mai ales în mediul rural, o populație tot mai puțin numeroasă și mai vârstnică. În acest context, prioritizarea și eficientizarea investițiilor publice devine coloana vertebrală a tuturor investițiilor publice realizate în județ. De altfel, programele europene abordează deja, spre deosebire de cele guvernamentale, prin focalizarea intervențiilor (de ex. un singur depozit de deșeuri ecologic / județ, sisteme de canalizare și epurare a apelor uzate doar în aglomerările cu peste 2.000 de locuitori echivalenți, prioritizarea școlilor reabilitate funcție de dinamica populației școlare etc.). De asemenea, acest scenariu vine și în întâmpinarea propunerii legislative de actualizare a Secțiunii IV-a din Planul de Amenajare a Teritoriului Național, care propune comasarea comunelor cu o populație mai mică de 1.500 de locuitori, al căror număr va continua să crească și la nivel județean, respectiv retrogradarea municipiilor și orașelor care nu mai îndeplinesc standardele minimale pentru acest statut (municipiul Huși și orașele Negrești și Murgeni fiind direct expuse). Așadar, în acest scenariu investițiile publice sunt concentrate în UAT-urile urbane și rurale din județ în care există o masă critică de populație

Scenarii de dezvoltare	Descrierea scenariului și impactul scontat
	deservită, cu o dinamică demografică și economică peste medie – care să permită suportarea costurilor de utilizare și mentenanță a investițiilor și serviciilor respective, care au deja funcțiuni de deservire microregională (de ex. licee și școli profesionale, spitale, centre de permanență medicală, centre sociale, agenți economici care generează un număr mare de locuri de muncă și navetism din zonele înconjurătoare, care sunt amplasate în zona transfrontalieră cu Republica Moldova etc.). În această categoria ar intra cele 3 municipii, 2 orașe și o serie de comune, precum: Drânceni, Fălciu, Vetrișoara, Dragomirești, Puiești, Codăești, Zorleni, Banca, Stănilești, Băcești, Berezeni, Duda-Epureni, Ivănești, Pădureni, Văleni, Dumești, Băcani, Bogdănești, Iana, Lipovăț, Oșești, Perieni, Pungești, Rebricea, Roșiești, Solești, Tăcuta, Todirești, Tutova, Voinești. Impactul scontat este că aceste UAT-uri vor funcționa ca centre de echilibru la nivelul întregului teritoriului județean, atrăgând dezvoltare economică și o mai eficientă deservire cu servicii publice în jurul lor. Limitările acestui scenariu sunt date de faptul că pentru comunele care nu au o masă critică de populație și/sau au o populație îmbătrânită, lipsite funcții sau activități care să atragă populația din jur, vor fi alocate doar fonduri guvernamentale și județene pentru întreținerea și operarea investițiilor existente, fără a mai fi inițiate noi investițiile publice de amploare.

Scenariul considerat optim de către consultant este Scenariul nr. 3: ”Județul policentric și competitiv”. În urma consultărilor cu actorii relevanți de la nivel județean și cu beneficiarul, s-a optat pentru un singur scenariu de dezvoltare în jurul căruia au fost definite viziunea, prioritățile, țintele respectiv obiectivul general pentru orizontul anului 2027, prezentate mai jos.

II.2. Viziunea de dezvoltare a județului Vaslui

În anul 2027, județul Vaslui va fi o regiune europeană aflată în echilibru demografic, prin reducerea fenomenului migrației externe și interne, conectată la coridoarele majore de dezvoltare ale României și ale graniței de est ale Uniunii Europene, cu o economie capabilă să facă față cerințelor principalelor piețe globale și care generează locuri de muncă mai numeroase și mai bine plătite, respectiv care oferă cetățenilor, într-o manieră incluzivă, acces nediscriminatoriu la infrastructură și servicii publice conforme cu standardele de calitate și de mediu din spațiul comunitar.

Viziunea de dezvoltare a județului Vaslui este defalcată în 11 priorități, cu țintele asociate pentru anul 2027, detaliate la punctul III.3, respectiv:

Prioritatea	***Ținte pentru anul 2027***
Vasluiul conectat	72% dintre drumurile din județ modernizate
Vasluiul educat	1% rată a abandonului școlar la nivelul învățământului primar și gimnazial
Vasluiul sănătos	76,5 de ani speranță de viață pentru locuitorii județului
Vasluiul incluziv	3% din populația rezidentă beneficiară de ajutor social (venitul minim garantat)
Vasluiul agriculturii de performanță și a satelor regenerate	3 md. lei producție agricolă 0,8% scădere a populației rurale
Vasluiul competitiv	12000 Euro/locuitor PIB județean
Vasluiul turistic	35% indice de utilizare a capacității de cazare
Vasluiul verde și sigur	65% din populația rezidentă a județului conectată la rețele de alimentare cu apă 50% din populația rezidentă a județului conectată la rețele de canalizare 50% procent de colectare selectivă a deșeurilor 15% din suprafața județului acoperită de păduri
Vasluiul cultural și recreativ	7,1% din populația rezidentă participantă la spectacole și concerte cu achiziționarea de bilet
Vasluiul orașelor – motor al dezvoltării	42,9% grad de urbanizare
Vasluiul bine administrat	388 mil. Euro încasate la bugetul CJ și al celor 86 de UAT-uri (fără ADI-uri și operatori regionali) din fonduri europene aferente perioadei de programare 2021-2027

II.3. Obiectivul general de dezvoltare

Dezvoltarea economico-socială echilibrată și durabilă a Județului Vaslui, care să conducă la creșterea calității vieții și la reducerea decalajului de dezvoltare față de celelalte județe din România, precum și a celui intrajudețean dintre mediul rural și cel urban.

II.4. Prioritățile, obiectivele specifice, politicile, programele și măsurile de dezvoltare

Prioritatea 1 (domeniul Infrastructură): Vasluiul conectat

Obiective specifice județene	***O.S. 1.1. Conectarea județului Vaslui la coridoarele majore de transport din rețeaua europeană TEN-T și la polii urbani din UE și din spațiul ex-sovietic, în vederea creșterii atractivității acestuia pentru investiții și a asigurării accesului cetățenilor la noi oportunități***[2]
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Lipsa accesului direct al județului la coridoarele feroviar, aerian, fluvial din rețeaua TEN-T Lipsa căilor ferate electrificate, ponderea redusă a celor duble și starea de uzură avansată a rețelei Infrastructura deficitară a stațiilor CF Lipsa unei conexiuni feroviare funcționale cu Republica Moldova Starea proastă a unor drumuri naționale din județ, inclusiv a podurilor situate de-a lungul acestora
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.3 – ”O Europă mai conectată”
Politici / programe / măsuri	Construcție variante de ocolire a municipiilor Reabilitarea și modernizarea rețelei de drumuri naționale Reabilitarea infrastructurii de cale ferată, inclusiv gări Modernizarea punctelor de trecere a frontierei cu Republica Moldova Construcția de noi legături rutiere cu Republica Moldova
Surse de finanțare potențiale	POAT 2021-2027 POC RO-MD 2021-2027 Bugetul de stat

[2]Deși investițiile în infrastructura de transport de importanță europeană, transfrontalieră și națională nu intră în sfera de competență a CJ Vaslui, acestea joacă un rol esențial în dezvoltarea județului. Autoritățile locale din județul Vaslui pot realiza demersuri de promovare a acestor investiții la nivelul administrației centrale (Guvern, ministere, companii naționale etc.), respectiv de sprijinire a acestora (de ex. avizarea lor urbanistică cu celeritate).

Obiective specifice județene	***O.S. 1.2. Creșterea mobilității persoanelor și mărfurilor în interiorul județului, în vederea reducerii disparităților de dezvoltare urban-rural***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Existența unor drumuri județene pietruite sau chiar de pământ
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.3 – ”O Europă mai conectată”
Politici / programe / măsuri	Reabilitarea și modernizarea drumurilor județene
Surse de finanțare potențiale	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale

Obiective specifice județene	***O.S. 1.3. Sprijinirea mobilității nemotorizate și a transportului în comun la nivelul județului Vaslui, în scopul reducerii emisiilor de CO2 din sectorul transporturilor***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Lipsa unor trasee inter-comunale pentru bicicliști Existența unor localități rurale care nu beneficiază de servicii de transport inter-urban
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.2 – ”O Europă mai ecologică”
Politici / programe / măsuri	Construcția de piste pentru biciclete între localități Extinderea serviciilor de transport public în zonele rurale nedeservite
Surse de finanțare potențiale	POR 2021-2027 PNS 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale

Prioritatea 2 (domeniul Educație): Vasluiul educat

Obiective specifice județene	***O.S. 2.1. Creșterea nivelului de instruire și calificare a forței de muncă din județ, ca premisă pentru creșterea ocupării și a veniturilor cetățenilor***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Dotarea precară a multor unități de învățământ din județ, mai ales în ceea ce privește grupurile sanitare, sălile și terenurile de sport, laboratoarele Predarea simultană în multe unități de învățământ rural, mai ales din satele mici Cheltuielile ridicate suportate de autoritățile locale cu modernizarea și întreținerea infrastructurii educaționale existente Numărul redus de elevi înscriși în programele de tip ”A doua șansă” și cu frecvență redusă Numărul foarte mic de clase cu predare în limba romani și de mediatori școlari în raport cu numărul elevilor de etnie romă Performanțele modeste și în scădere la Evaluarea Națională și Bacalaureat Lipsa claselor de învățământ profesional în sistem dual Numărul mic de absolvenți de învățământ profesional și liceal în domenii-cheie pentru economia județului Lipsa unităților de învățământ special în partea de sud a județului Numărul redus de cabinetele de asistență psihopedagogică, de cabinete logopedice și școli integratoare din mediul rural Slaba dezvoltare a învățământului preșcolar și primar/gimnazial particular Dificultățile în asigurarea personalului didactic calificat în școlile din zonele rurale îndepărtate de orașe Numărul mic de adulți care urmează cursuri de formare profesională continuă
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.4 – ”O Europă mai socială”
Politici / programe / măsuri	Reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților de învățământ Construcția de săli și terenuri de sport la școlile și liceele cu un număr mare de elevi Restructurarea rețelei școlare, în conformitate cu trendurile demografice actuale, și asigurarea transportului școlar Creșterea numărului de clase de tip ”A doua șansă” și cu frecvență redusă, cu precădere la nivelul comunităților importante de romi din județ Creșterea numărului de școli care asigură predarea în limba romani și a numărului de mediatori școlari în comunitățile importante de romi Înființarea de clase de învățământ profesional dual, în parteneriat cu companiile din județ, inclusiv prin reconversia unor licee tehnologice cu performanțe slabe la Bacalaureat Înființarea unei școli speciale în municipiul Bârlad Extinderea serviciilor de asistență psihopedagogică în mediul rural și în orașele mici Acordarea de stimulente cadrelor didactice care fac naveta în zonele rurale izolate Implementarea de măsuri pentru încurajarea mobilității internaționale a cadrelor didactice și a

	elevilor Implementarea de măsuri integrate la nivelul comunităților marginalizate din județ (componenta educațională) pentru prevenirea abandonului școlar pentru elevii în risc Organizarea de cursuri de formare, specializare și de măsuri de recunoaștere a competențelor dobândite informal, cu precădere în rândul persoanelor vulnerabile din mediul rural și din comunitățile de romi. Susținerea implementării inițiativelor de digitalizare (e-educație)
Surse de finanțare potențiale	POEO 2021-2027 POR 2021-2027 PNS 2021-2027 Erasmus+ Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale Fonduri private

Prioritatea 3 (domeniul Sănătate): "Vasluiul sănătos"

Obiective specifice județene	***O.S. 3.1. Asigurarea de servicii medicale la standarde europene, în vederea creșterii speranței de viață sănătoasă a populației***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Lipsa unei unități pentru spitalizare continuă în zona de nord a județului Deficitul de personal medical din sistemul public de sănătate Numărul mare al pacienților spitalizați în raport cu numărul de paturi disponibile Supraîncărcarea sistemelor medicale de urgență Capacitatea insuficientă a centrelor de asistență socio-medicală și paliativă Scăderea numărului de medici de familie și existența unor localități rurale fără asistență medicală primară Nivelul ridicat al morbidității în rândul populației județului Existența unor cazuri frecvente de infecții nosocomiale în spitalele din județ Numărul redus de asistenți medicali comunitari și de mediatori sanitari care să deservească comunitățile Roma din județ Speranța redusă de viață, cu precădere în mediul rural și în cazul persoanelor de sex masculin
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.4 – "O Europă mai socială"
Politici / programe / măsuri	Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților spitalicești Acordarea de stimulente și facilități pentru atragerea de medici (ex. locuințe de serviciu, asigurarea transportului, etc), cu precădere în zonele și specialitățile cu deficit important Extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea unităților / compartimentelor de primiri

	urgențe Construirea, extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea centrelor medico-sociale și de îngrijire paleativă Sprijinirea înființării și funcționării centrelor de permanență din județ Formarea continuă a personalului medical Asigurarea serviciilor de mediere sanitară și asistență medicală comunitară în comunitățile importante de romi Derularea de programe de informare cu privire la pericolele la adresa sănătății și de promovare a unui stil de viață sănătos, cu precădere în rândul tinerilor și a grupurilor vulnerabile Implementarea unor programe de nutriție în unitățile de învățământ Derularea de campanii de screening pentru principalele afecțiuni și de vaccinare, cu precădere în rândul comunităților marginalizate Sprijinirea investițiilor private în infrastructura și serviciile medicale Implementarea de soluții de telemedicină, cu precădere în zonele rurale greu accesibile
Surse de finanțare potențiale	PNS 2021-2027 PO RO-MD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale Fonduri private

Prioritatea 4 (domeniul Social). Vasluiul incluziv

Obiective specifice județene	***O.S. 4.1. Furnizarea de servicii sociale diversificate, eficiente și adaptate nevoilor reale ale beneficiarilor, în scopul reducerii sărăciei și a marginalizării***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Ponderea ridicată a populației urbane care trăiește în zone defavorizate și marginalizate Numărul foarte mare de comunități rurale marginalizate și sărace Numărul foarte ridicat de beneficiari de prestații sociale Capacitatea limitată a sectorului public de servicii sociale de a deservi toți beneficiarii eligibili, cu precădere în mediul rural și în cazul persoanelor vârstnice Dificultățile cu care se confruntă sectorul privat de servicii sociale Lipsa unităților de economie socială funcționale
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.4 – ”O Europă mai socială”
Politici / programe / măsuri	Construirea, extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea centrelor sociale, cu precădere a celor care oferă servicii de îngrijire de tip familial și a celor non-rezidențiale Construcția, extinderea, reabilitarea, modernizarea și dotarea creșelor

	Crearea/dezvoltarea serviciilor sociale rezidențiale/ integrate pentru persoane vârstnice (inclusiv pentru persoane care suferă de Alzheimer) Construcția/achiziția de locuințe sociale și de necesitate Construcția de locuințe în regim de închiriere pentru tineri Acordarea de loturi de teren pentru construcția de locuințe de către tineri Furnizarea de noi servicii sociale, în PPP, prin finanțarea nerambursabilă a ONG-urilor din domeniu Înființarea de unități de economie socială, cu precădere în comunitățile de romi din mediul rural Implementarea de strategii integrate (infrastructură de bază, locuire, educație, sănătate, ocupare etc.) la nivelul comunităților marginalizate din județ
Surse de finanțare potențiale	POR 2021-2027 POIDS 2021-2027 POEO 2021-2027 PNS 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale Fonduri private

Prioritatea 5 (domeniul Agricultură și dezvoltare rurală). Vasluiul agriculturii de performanță și a satelor regenerate

Obiective specifice județene	***Obiectivul specific 5.1. Creșterea competitivității agriculturii județene, în vederea tranziției la exploatații și produse competitive pe piața națională și a U.E.***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Fluctuațiile importante ale producției agricole vegetale a județului, determinate mai ales de secetă Producția medie la hectar modestă pentru majoritatea culturilor Îmbătrânirea livezilor și producția redusă de fructe Scăderea accentuată a efectivelor de animale din gospodăriile populației și a producției animale Capacitatea insuficientă de depozitare a producției agricole Numărul mic de târguri și piețe agroalimentare autorizate, cu precădere în zonele rurale
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.1 – ”O Europă mai inteligentă”
Politici / programe / măsuri	Reabilitarea și modernizarea sistemului de irigații Reabilitarea lucrărilor de îmbunătățiri funciare Modernizarea și dotarea fermelor vegetale și zootehnice existente Sprijinirea instalării tinerilor fermieri

	Susținerea sectorului agriculturii ecologice Înființarea și dezvoltarea structurilor asociative ale fermierilor (grupuri de producători, cooperative, asociații) Formarea profesională continuă a fermierilor Sprijinirea unităților de cercetare și dezvoltare agricolă, respectiv a transferului rezultatelor acestora către fermieri Acordarea de plăți de agromediu și climă, respectiv de plăți pentru terenurile din zone cu constrângeri naturale și specifice Sprijinirea investițiilor private în facilități de colectare, stocare, procesare și comercializare a produselor agroalimentare, inclusiv a celor de tip piață de gross Susținerea atestării produselor tradiționale și promovarea acestora, inclusiv în mediul online Reabilitarea și modernizarea piețelor și a târgurilor agro-alimentare, precum și organizarea de evenimente destinate producătorilor locali (de tip piețe volante, Ziua Recoltei)
Surse de finanțare potențiale	PNS 2021-2027 Bugetul de stat Fonduri private

Obiective specifice județene	***Obiectivul specific 5.2. Îmbunătățirea calității vieții în satele vasluiene, prin investiții în îmbunătățirea infrastructurii și serviciilor publice, diversificarea economiei rurale și crearea de noi locuri de muncă***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Creșterea numărului de persoane vârstnice, singure, mai ales în mediul rural Depopularea unor localități rurale Nivelul de dotare al locuințelor cu utilități și dependințe de bază este mult mai redusă decât media națională, cu precădere în mediul rural Starea ecologică proastă a majorității corpurilor de apă (de suprafață și subterane) din județ, care afectează mai ales populația care se alimentează din puțuri proprii, dar și stațiile de tratare mici aflate în subordinea primăriilor rurale Existența unor trupuri de așezări izolate față de nucleele de locuire rurale Ponderea foarte ridicată a drumurilor comunale pietruite și de pământ Ponderea foarte ridicată a forței de muncă care lucrează informal în sectorul agricol Rata ridicată a șomajului la nivel județean, cu precădere în zonele rurale Scăderea numărului de medici de familie și existența unor localități rurale fără asistență medicală primară Speranța redusă de viață, cu precădere în mediul rural și în cazul persoanelor de sex masculin Numărul foarte mare de comunități rurale marginalizate și sărace Capacitatea limitată a sectorului public de servicii sociale de a deservi toți beneficiarii eligibili, cu precădere în mediul rural și în cazul persoanelor vârstnice Predarea simultană în multe unități de învățământ rural, mai ales din satele mici Dificultățile în asigurarea personalului didactic calificat în școlile din zonele rurale îndepărtate de orașe

	Lipsa serviciilor de pază a localităților și a sistemelor de supraveghere video în mediul rural Timpii relativ ridicați de intervenție ai serviciilor de urgență în zonele rurale Starea avansată de degradare a unor case de cultură și cămine culturale din județ Infrastructura deficitară pentru sportul de masă și de performanță, mai ales în mediul rural
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.1 – ”O Europă mai inteligentă” O.P.2 – ”O Europă mai verde” O.P.3 – ”O Europă mai conectată” O.P.4 – ”O Europă mai socială” O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni
Politici / programe / măsuri	Modernizarea drumurilor comunale, inclusiv rigole de scurgere a apelor pluviale, trotuare, piste de biciclete, indicatoare, marcaje etc. Modernizarea drumurilor de exploatare agricolă și forestieră Extinderea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și epurare în localitățile rurale viabile demografic și economic (care își permite plata serviciului) care nu sunt vizate de alte finanțări Înființarea sistemelor de distribuție a gazelor naturale în comunele viabile demografic și economic (care își permit plata serviciului) Extinderea rețelelor de alimentare cu energie electrică pentru conectarea tuturor locuințelor Sprijinirea înființării și dezvoltării de întreprinderi non-agricole în mediul rural Înființarea centrelor de tip After-school, în comunele viabile demografic, cu o rată ridicată a navetismului sau cu o rată ridicată a absenteismului / abandonului școlar Construcția / modernizarea grădinițelor din comunele viabile demografic Înființarea creșelor în comunele viabile demografic, cu o rată ridicată a navetismului Reabilitarea, modernizarea și dotarea liceelor și a școlilor profesionale din mediul rural Construcția, extinderea, reabilitarea și modernizarea școlilor din comunele viabile demografic Construcția, reabilitarea, modernizarea și dotarea dispensarelor umane și a centrelor de permanență Reabilitarea, modernizarea și dotarea căminelor culturale, inclusiv pentru promovarea culturii tradiționale Restaurarea și conservarea monumentelor istorice de importanță locală din zonele rurale Construcția / modernizarea bazelor sportive din mediul rural
Surse de finanțare potențiale	PNS 2021-2027 LEADER (GAL) Bugetul de stat (CNI, AFM, PNDL, alte programe) Bugetul CJ Bugete locale

Prioritatea 6 (domeniul Economie): Vasluiul competitiv

Obiective specifice județene	***O.S. 6.1. Atragerea de investiții private, străine și autohtone, în vederea creării de noi locuri de muncă bine plătite***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Nivelul foarte redus al investițiilor private (autohtone și străine) realizate în județ Număr redus al marilor angajatori privați și, implicit, al angajaților din sectorul privat, cu precădere în domeniile cu valoare adăugată ridicată Valoarea redusă a PIB și ritmul redus de creștere al acestuia Ponderea scăzută în valoarea adăugată brută generată în județ a sectoarelor intensive în tehnologie și care utilizează forță de muncă înalt calificată Densitatea redusă a agenților economici și spiritul antreprenorial slab dezvoltat Lipsa unui parc industrial Lipsa infrastructurii și a serviciilor de informare și transfer tehnologic la nivelul județului Lipsa clusterelor funcționale la nivel județean și slaba dezvoltare a spiritului asociativ între producători non-agricoli din județ Valoarea foarte redusă a schimburilor comerciale ale județului Scăderea accentuată a resurselor de muncă ale județului, a populației ocupate și a numărului de salariați Rata ridicată a șomajului la nivel județean, cu precădere în zonele rurale Nivelul redus al salariului mediu în context național și regional
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.1 – ”O Europă mai inteligentă”
Politici / programe / măsuri	Înființarea de parcuri (agro)industriale/ logistice în jurul municipiilor Acordarea de facilități fiscale locale (scheme de minimis) pentru atragerea de investiții private Înființarea / dezvoltarea centrelor de afaceri, incubatoarelor / acceleratoarelor de afaceri, precum și consolidarea serviciilor de sprijinire a afacerilor furnizate de acestea Înființarea unui birou pentru relația cu investitorii la nivelul CJ Vaslui Investiții pentru creșterea competitivității firmelor din județ, în particular a celor din ramurile economice cu tradiție și a celor care valorifică potențialul local Promovarea oportunităților de finanțare nerambursabilă și creditare pentru sectorul privat Realizarea unei baze de date județene cu activele publice, dar și private, de potențial interes pentru investitori Promovarea integrată a județului ca destinație de afaceri (parteneriate cu ambasade, consulate, camere de comerț bilaterale; participarea la târguri internaționale de investiții; materiale de promovare; portal web dedicat etc.) Promovarea educației antreprenoriale în învățământul obligatoriu Dezvoltarea competențelor antreprenoriale în rândul adulților, cu precădere a celor întorși

	din Diaspora, a tinerilor absolvenți, a femeilor etc. Sprijinirea digitalizării la nivelul mediului de afaceri județean
Surse de finanțare potențiale	POR 2021-2027 POCIDIF 2021-2027 POEO 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale Fonduri private Credite bancare

Prioritatea 7 (domeniul Turism): Vasluiul turistic

Obiective specifice județene	***O.S. 7.1. Valorificarea durabilă a resurselor de care dispune județul, în vederea dezvoltării afacerilor din sectorului turistic și a atragerii de vizitatori***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Resursele turistice naturale relativ limitate, mai ales din perspectiva peisajului, de ex. în comparație cu zonele montane din regiune, și valorificarea insuficientă a acestora în scop turistic Slaba dezvoltare a infrastructurii-suport pentru turism Insuficienta valorificare a potențialului gastronomic al județului Eficiența redusă a activității de promovare turistică a județului, mai ales în mediul online, și lipsa unui brand Lipsa unor stațiuni turistice atestate Numărul mic de locuri de cazare în regim de 4 stele/flori Durata medie scăzută a sejurului turiștilor români Indicele redus de utilizare a capacității nete de cazare Ponderea redusă a turiștilor străini cazați în județ
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni”
Politici / programe / măsuri	Elaborarea unei strategii de dezvoltare și promovare turistică, inclusiv a brand-ului turistic al județului Dezvoltarea unui portal de promovare turistică a județului Identificarea, marcarea și semnalizarea corespunzătoare a traseelor și atracțiilor turistice din județ Promovarea județului ca destinație turistică internă și internațională (materiale de promovare, participarea la târguri naționale și internaționale de profil, organizare evenimente pentru agenții, tour-operatori, bloggeri etc., concepere trasee regionale și transfrontaliere etc.) Atestarea și dezvoltarea stațiunilor turistice de interes local

	Sprijinirea investițiilor private în infrastructura turistică (cazare, agrement etc.) Dezvoltarea infrastructurii de turism Crearea de facilități pentru introducerea monumentelor cultural-istorice în circuitul turistic național/ internațional Diversificarea ofertei turistice a județului Vaslui, în special prin valorificarea potențialului turistic existent (cultural- istoric, ecumenic, viti-vinicol, balnear, de vânătoare/pescuit, de evenimente etc) Înființarea și funcționalizarea unei structuri asociative a actorilor județeni din domeniul turismului
Surse de finanțare potențiale	POR 2021-2027 INTERREGNEXT RO-MD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale Fonduri private

Prioritatea 8 (domeniul Mediu). Vasluiul verde și sigur

Obiective specifice județene	***O.S. 8.1. Asigurarea accesului locuitorilor la apă potabilă de calitate și reducerea deversărilor de ape uzate neepurate***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Gradul redus de conectare al populației județului la sisteme centralizate de alimentare cu apă și de canalizare cu treaptă terțiară. Alimentarea cu apă potabilă preponderent din surse de suprafață, expuse riscului de poluare Starea ecologică proastă a majorității corpurilor de apă (de suprafață și subterane) din județ, care afectează mai ales populația care se alimentează din puțuri proprii, dar și stațiile de tratare mici aflate în subordinea primăriilor rurale
Obiectivul de politică	O.P.2 – ”O Europă mai verde”
Politici / programe / măsuri	Extinderea și reabilitarea infrastructurii de alimentare cu apă gestionate de operatorul regional, inclusiv surse de alimentare, aducțiuni, rezervoare, stații de tratare, pompare etc. Extinderea și reabilitarea infrastructurii de colectare și epurare a apelor uzate gestionate de operatorul regional, inclusiv stații de pompare, stații de epurare etc. Prevenirea depozitării de deșeuri în albiile și pe malurile cursurilor de apă și decolmatarea acestora
Surse de finanțare potențiale	PODD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale

Obiective specifice județene	***O.S. 8.2. Managementul integrat al deșeurilor de toate tipurile, în conformitate cu Directivele U.E.***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Gradul redus de colectare selectivă și de reciclare a deșeurilor generate de locuitorii județului Existența unor depozite ilegale de deșeuri în județ și starea precară a unor puncte de colectare urbane și rurale a deșeurilor menajere Creșterea costurilor suportate de administrațiile locale, mai ales din mediul rural, cu gestionarea deșeurilor
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.2 – ”O Europă mai verde”
Politici / programe / măsuri	Toate cele cinci zone ale județului sunt în operare (consolidarea depozitului de la Huși) Construcția celei de-a doua celule la depozitul ecologic al județului Amenajarea de puncte de colectare a deșeurilor din construcții și demolări, cu precădere în mediul urban Construcția de platforme de depozitare a deșeurilor de grajd Sprijinirea investițiilor private în capacități de reciclare și valorificare a deșeurilor Extinderea și modernizarea punctelor de colectare selectivă a deșeurilor (inclusiv pubele îngropate) Derularea de campanii de conștientizare a populației cu privire la importanța colectării selective Sancționarea și eliminarea depozitelor ilegale de deșeuri Crearea de facilități pentru gestionarea deșeurilor periculoase (ex- animaliere, spitalicești)
Surse de finanțare potențiale	PODD 2021-2027 Bugetul de stat Bugete locale Fonduri private

Obiective specifice județene	***O.S. 8.3. Reducerea riscurilor naturale și antropice, precum și consolidarea capacității de intervenție în situații de urgență***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Manifestarea tot mai accentuată a efectelor schimbărilor climatice în județ Perioade secetoase frecvente în sezonul cald, respectiv viscole puternice în cel rece Riscuri și dinamici geomorfologice variate și relativ intense Aluvionarea albiilor și colmatarea acumulărilor de apă Existența unor zone expuse inundării Vulnerabilitatea ridicată a locuințe la diferite hazarduri naturale Timpii relativ ridicați de intervenție ai serviciilor de urgență în zonele rurale Numărul redus de servicii voluntare pentru situații de urgență care îndeplinesc indicatorii de performanță legali Gradul redus de uzură al unor echipamente de intervenție și deficitul de personal al ISU Vaslui

Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.2 – ”O Europă mai ecologică”
Politici / programe / măsuri	Elaborarea și implementarea planurilor de analiză și acoperire a riscurilor, la nivel județean și local Extinderea și reabilitarea infrastructurii de protecție împotriva inundațiilor Extinderea și reabilitarea lucrărilor de desecare și combatere a eroziunii solurilor (de ex. împădurire versanți expuși riscului de alunecări de teren) Adoptarea unor reglementări urbanistice stricte în noile PUG-uri cu privire la construcțiile în zone inundabile Expertizarea și consolidarea clădirilor cu risc seismic Dotarea ISU, SMURD și SAJ cu mijloace de intervenție moderne și materiale suficiente Dotarea corespunzătoare a SVSU, cu precădere a celor din zone rurale greu accesibile Formarea voluntarilor în domeniul situațiilor de urgență Modernizarea infrastructurii de avertizare a populației Derularea periodică de exerciții pentru pregătirea populației pentru situații de urgență, precum și de activități de instruire a elevilor, administratorilor de clădiri etc. Derularea de acțiuni de control și sancționarea nerespectării legislației în domeniu Instalarea de hidranți în spațiile publice și monitorizarea stării de funcționare a acestora Elaborarea și implementarea unei strategii județene de adaptare la schimbările climatice
Surse de finanțare potențiale	PODD 2021-2027 PNS 2021-2027 INTERREGNEXT RO-MD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale

Obiective specifice județene	***O.S. 8.4. Conservarea biodiversității și consolidarea unei rețele de coridoare verzi-albastre***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Lipsa planurilor de management pentru unele situri din Rețeaua Natura 2000 și capacitatea limitată de implementare a celor existente Existența unor zone cu deficit accentuat de vegetație forestieră Ponderea redusă a suprafețelor împădurite Valoarea nutritivă redusă a pajiștilor naturale din județ Ponderea redusă a suprafețelor verzi în intravilanele localităților Existența unor suprafețe importante de pădure fără contract de pază
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.2 – ”O Europă mai ecologică”
Politici /	Elaborarea și implementarea amenajamentelor silvice

programe / măsuri	Elaborarea și implementarea amenajamentelor pastorale Împădurirea terenurilor din zonele cu deficit de vegetație, cu precădere a celor degradate / neproductive Elaborarea și implementarea planurilor de management / regulamentelor pentru siturile din rețeaua Natura 2000 Reglementarea corespunzătoare a protecției ariilor protejate de interes județean și local / monumentelor naturii Asigurarea pazei pentru întregul fond forestier al județului Amenajarea de perdele de protecție de-a lungul căilor de comunicații, a cursurilor de apă etc.
Surse de finanțare potențiale	PODD 2021-2027 PNS 2021-2027 POR 2021-2027 INTERREGNEXT RO-MD 2021-2027 Bugetul de stat Bugete locale Fonduri private

Obiective specifice județene	***O.S. 8.5. Reducerea poluării aerului și a poluării fonice***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Calitatea precară a datelor cu privire la calitatea aerului din județ Creșterea accentuată a parcului auto din județ și vechimea acestuia Poluarea fonică ridicată din orașele județului
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.2 – ”O Europă mai verde”
Politici / programe / măsuri	Extinderea rețelei de monitorizare a calității aerului în toate centrele urbane din județ și asigurarea funcționării permanente și corespunzătoare a acestora Actualizarea și implementarea planurilor integrate - județean și locale – de calitate a aerului
Surse de finanțare potențiale	PODD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale

Obiective specifice județene	***O.S. 8.6. Reducerea risipei de energie și promovarea utilizării surselor regenerabile pentru asigurarea acesteia***
Nevoile județene la care	Eficiența energetică redusă a fondului locativ din județ

răspunde (SWOT)	
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.2 – ”O Europă mai verde”
Politici / programe / măsuri	Creșterea eficienței energetice a clădirilor de locuit Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice, inclusiv instalarea de facilități de producție a energiei din resurse regenerabile Îmbunătățirea performanței energetice în domeniul industrial, inclusiv instalarea de facilități de producție a energiei din resurse regenerabile
Surse de finanțare potențiale	PODD 2021-2027 POR 2021-2027 Bugetul CJ Bugete locale Fonduri private

Prioritatea 9 (domeniul Cultură): Vasluiul cultural și recreațional

Obiective specifice județene	***O.S. 9.1. Creșterea accesului populației la infrastructură culturală și la o agendă atractivă de evenimente pentru toate grupele de vârstă***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Starea precară a multor obiective de patrimoniu din județ Gama relativ restrânsă de evenimente culturale care să vizeze grupul-țintă al adulților tineri Scăderea accentuată a numărului de biblioteci rurale, școlare, dar și a numărului de cititori Starea avansată de degradare a unor case de cultură și cămine culturale din județ
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni”
Politici / programe / măsuri	Restaurarea monumentelor istorice aflate în stare avansată de degradare și introducerea lor în circuitul cultural și turistic Reglementarea corespunzătoare a protecției monumentelor istorice în PUG-uri și PUZ-uri Sprijinirea activității de cercetare arheologică Crearea, reabilitarea, modernizare, dotare centre/cămine culturale, biblioteci, muzee, teatre Sprijinirea activității bibliotecilor publice și transformarea acestora în centre comunitare cu o sferă mai largă de activități Digitalizarea patrimoniului cultural mobil al bibliotecilor și muzeelor Sprijinirea activității instituțiilor de spectacol Susținerea activității ONG-urilor din domeniul culturii și industriilor creative, prin acordarea de finanțări nerambursabile, sprijin logistic etc. Organizarea de evenimente culturale, inclusiv în parteneriat inter-instituțional și cu ONG-uri

	Sprijinirea activității meșteșugarilor și artiștilor populari din județ și promovarea produselor artizanale, inclusiv în mediul online Conservarea și promovarea culturii tradiționale, cu precădere a folclorului, costumelor populare, datinilor și obiceiurilor locale
Surse de finanțare potențiale	POR 2021-2027 PNS 2021-2027 Programul Ro-Cultura Programul Europa Creativă INTERREGNEXT RO-MD 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale Fonduri private

Obiective specifice județene	***O.S. 9.2. Încurajarea sportului de performanță și a celui de masă***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Lipsa bazinelor de înot didactice din județul Vaslui Infrastructura deficitară pentru sportul de masă și de performanță, mai ales în mediul rural
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni”
Politici / programe / măsuri	Construirea, dezvoltarea, reabilitarea, modernizarea infrastructurii sportive (stadioane, baze sportive, bazine de înot, săli de sport, baze de antrenament etc.) Susținerea activității cluburilor sportive, prin acordarea de finanțări nerambursabile, sprijin logistic etc. Organizarea de competiții și evenimente sportive, inclusiv în parteneriat inter-instituțional și cu ONG-uri.
Surse de finanțare potențiale	Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale Fonduri private

Obiective specifice județene	***O.S. 9.3. Îmbunătățirea și diversificarea oportunităților de agrement pentru cetățenii județului***
Nevoile	Deficitul de zone publice de agrement pentru locuitorii județului

județene la care răspunde (SWOT)	
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni”
Politici / programe / măsuri	Amenajarea de locuri de joacă pentru copii Crearea, dezvoltarea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii de agrement (de ex. aquapark-uri, parcuri de agrement și tematice, debarcadere, zone amenajate pentru pescuit, picnic, zone de plajă etc.) Amenajarea/mobilarea de spații publice pentru socializare, petrecere a timpului liber, picnic Amenajarea cursurilor de apă în scop de pescuit sportiv, promenadă, plimbări cu barca sau hidrobicicleta etc. Sprijinirea investițiilor private în facilități de agrement (de ex. centre de echitație, piscine și ștranduri private, parcuri de aventură etc.)
Surse de finanțare potențiale	POR 2021-2027 PNS 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale

Prioritatea 10 (domeniul Dezvoltare urbană): Vasluiul orașelor-motor a dezvoltării

Obiective specifice județene	***O.S. 10.1. Consolidarea rolului de motoare de dezvoltare ale orașelor vasluiene, prin investiții integrate care să contribuie la creșterea atractivității acestora și a calității vieții în mediul urban***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Centre urbane din județ nu îndeplinesc o serie de criterii-minimale pentru rangul atribuit prin PATN Lipsa unui centru urban puternic, cu arie de polarizare extinsă Eficiența energetică redusă a fondului locativ din județ Confortul redus al locuirii de tip pavilionar în mediul urban Ponderea redusă a suprafețelor verzi în intravilanele localităților Existența unor străzi orășenești nemodernizate Lungimea redusă a pistelor pentru bicicliști din centrele urbane și lipsa unor trasee inter-comunale Lipsa și/sau starea necorespunzătoare a trotuarelor, aleilor și zonelor pietonale Lipsa stațiilor de încărcare pentru vehicule electrice Ponderea ridicată a populației urbane care trăiește în zone defavorizate și marginalizate Dotarea precară a multor unități de învățământ din județ, mai ales în ceea ce privește grupurile sanitare, sălile și terenurile de sport, laboratoarele Poluarea fonică ridicată din orașele județului

Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni”
Politici / programe / măsuri	Extinderea la nivelul zonelor urbane funcționale (în cazul municipiilor) și modernizarea transportului public urban, inclusiv depouri, rețea de contact, parc de vehicule electrice Extinderea pistelor de bicicletă și a zonelor pietonale Construcția de facilități de tip Park&Ride Creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe din orașe Creșterea eficienței energetice a clădirilor publice din zonele urbane Modernizarea și creșterea eficienței sistemelor de iluminat public din mediul urban Regenerarea urbană, prin refuncționalizarea unor spații urbane abandonate/degradate Crearea, extinderea, modernizarea parcurilor/spațiilor verzi Construcția, extinderea, reabilitarea, modernizarea creșelor Construcția, extinderea, reabilitarea, modernizarea grădinițelor Extinderea, reabilitarea și modernizarea liceelor Elaborarea hărților de zgomot pentru municipii și implementarea planurilor de acțiune pentru combaterea și reducerea poluării fonice Elaborarea și implementarea de strategii integrate pentru incluziunea socială a comunităților urbane marginalizate
Surse de finanțare potențiale	POR 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale

Prioritatea 11 (domeniul Capacitate administrativă): Vasluiul bine administrat

Obiective specifice județene	***O.S. 11.1. Dezvoltarea resurselor umane din administrația publică locală, în vederea furnizării de servicii publice de calitate***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Ponderea ridicată a cheltuielilor cu personalul propriu și cu asistența socială în bugetele locale
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni”
Politici / programe / măsuri	Elaborarea și implementarea planurilor de formare, în raport cu competențele deficitare de la nivelul fiecărei instituții Ocuparea prin concurs a posturilor vacante, cu precădere în domeniile deficitare (de ex. managementul fondurilor europene, al proiectelor de investiții, urbanism, servicii sociale etc.) Contractarea de personal pe durată determinată pentru implementarea unor proiecte de

	investiții publice Organizarea de vizite de studiu și schimburi de bune practici în parteneriat cu alte UAT din România
Surse de finanțare potențiale	POAT 2021-2027 Bugetul CJ Bugete locale

Obiective specifice județene	***O.S. 11.2. Implementarea standardelor de calitate, integritate, etică și prevenirea corupției în administrația publică locală***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Ponderea ridicată a cheltuielilor cu personalul propriu și cu asistența socială în bugetele locale
Obiectivul de politică U.E.	O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni”
Politici / programe / măsuri	Elaborarea, adoptarea și implementarea planurilor de integritate la nivelul fiecărei instituții a APL Elaborarea, adoptarea și implementarea de coduri și proceduri în domeniul eticii și de integrare a personalului din APL Elaborarea de ghiduri de conflicte de interese și incompatibilități pentru personalul din APL Formarea personalului din APL în domeniul prevenirii corupției Implementarea sistemelor de calitate cf ISO 9001 și a altor instrumente moderne de măsurare a performanței în administrația publică locală la nivelul tuturor primăriilor din județ
Surse de finanțare potențiale	POAT 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale Fonduri private

Obiective specifice județene	***O.S. 11.3. Creșterea gradului de digitalizare a activității administrației publice locale***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Ponderea foarte ridicată a primăriilor care nu dispun de un site WEB funcțional Numărul redus al primăriilor din județ care oferă posibilitatea plății online a taxelor și impozitelor locale
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.1 – ”O Europă mai inteligentă”

Politici / programe / măsuri	Dezvoltarea și actualizarea permanentă a site-urilor WEB ale UAT din județ Actualizarea și extinderea sistemului e-guvernare la toate UAT-urile din județ Implementarea unei soluții online de tip ”One-stop shop” pentru activitatea de autorizare în construcții la nivelul instituției Arhitectului Șef. Dezvoltarea de servicii publice online la nivelul primăriilor din județ (de ex. depunere și verificare cereri, transmitere petiții, eliberări avize etc.) Implementarea soluțiilor de semnătură și de arhivare electronică la nivelul tuturor primăriilor din județ Dezvoltarea și actualizarea unei baze de date GIS la nivelul CJ Vaslui Dezvoltarea unei platforme online județene de formare și asistență a personalului din APL (de ex. bibliotecă digitală, forum de discuții etc.)
Surse de finanțare potențiale	POCIDIF 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale

Obiective specifice județene	***O.S. 11.4. Consolidarea capacității de planificare strategică si teritorială a administrației publice locale***
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Ponderea foarte redusă a veniturilor din surse proprii în totalul bugetelor locale Gradul redus de actualizare a documentațiilor de amenajare a teritoriului și urbanism
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni”
Politici / programe / măsuri	Actualizarea PATJ Vaslui Actualizarea PUG-urilor cu o vechime mai mare de 10 ani Elaborarea PATZ Zona Metropolitană Vaslui Finalizarea procesului de înregistrare a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și publicitate imobiliară Elaborarea de strategii și planuri de acțiune sectoriale (de ex. mobilitate, poluare aer, management riscuri etc.) Actualizarea strategiilor de dezvoltare locală ale UAT-urilor
Surse de finanțare potențiale	Bugetul de stat Bugetul CJ Bugete locale

Obiective specifice	***O.S. 11.5. Îmbunătățirea cooperării interne și internaționale a administrației publice locale***

județene	
Nevoile județene la care răspunde (SWOT)	Volumul modest al finanțărilor europene absorbite de autoritățile locale
Obiectivul de politică U.E. la care răspunde	O.P.5 – ”O Europă mai aproape de cetățeni”
Politici / programe / măsuri	Încheierea de noi acorduri de cooperare / înfrățire cu UAT din alte țări, în special din Republica Moldova, și operaționalizarea celor existente Înființarea de comitete consultative ale mediului de afaceri, ONG și societății civile Implicarea activă a cetățenilor în procesul decizional, prin măsuri de sprijinire a inițiativei civice și de bugetare participativă Actualizarea și implementarea strategiilor de dezvoltare locală ale GAL-urilor și sprijinirea capacității administrative a acestora Operaționalizarea ADI Zona Metropolitană Vaslui Sprijinirea dezvoltării capacității administrative a ADI-urilor sectoriale din județ (apă-canal, deșeuri, transport metropolitan etc.) Implicarea activă a UAT-urilor din județ în structurile asociative de la nivel regional (ADR Nord-Est) și național (UNCJR, AMR, AOR, ACOR etc.)
Surse de finanțare potențiale	PO RO-MD 2021-2027 PODTI 2021-2027 PNDR 2021-2027 Bugetul CJ Bugete locale Interreg Urbact

III. Mecanismul de implementare, monitorizare, evaluare și diseminare a strategiei județene

III.1. Riscurile identificate cu privire la implementarea strategiei

Principalele riscuri cu privire la implementarea strategiei care au fost identificate pe durata procesului de elaborare a acesteia, probabilitatea lor de apariție, impactul potențial și posibilele măsuri de atenuare sunt prezentate mai jos:

Riscul identificat	**Reducerea alocărilor bugetare pentru programele guvernamentale dedicate investițiilor de interes local, cu precădere în mediul rural (de ex. PNDL, AFM, CNI)**
Probabilitatea de apariție	Ridicată
Impactul estimat asupra implementării strategiei	Ridicat
Măsuri de eliminare / atenuare a riscului	Întreprinderea măsurilor necesare pentru finalizarea cât mai rapidă a lucrărilor deja începute cu finanțare guvernamentală În cazul proiectelor pentru care se va sista finanțarea, identificarea unor surse de finanțare alternative (preferabil din fonduri europene) și adaptarea documentațiilor aferente acestora la cerințele noului finanțator. Monitorizarea apariției unor noi instrumente de finanțare guvernamentală (de ex. Programul pentru introducerea gazelor naturale în locuințele încălzite cu combustibil solid)
Riscul identificat	Încasările reduse din surse proprii ale UAT-urilor din județ, care poate conduce la dificultăți financiare în asigurarea co-finanțării și a fluxurilor de numerar necesare pentru implementarea proiectelor
Probabilitatea de apariție	Ridicată
Impactul estimat asupra implementării strategiei	Ridicat
Măsuri de eliminare / atenuare a riscului	Identificarea și implementarea unor măsuri de sprijinire financiară (rambursabilă, de tip revolving fund) de la bugetul național sau județean a UAT-urilor în vederea pregătirii de documentații tehnico-economice pentru proiecte de investiții. În cazul proiectelor finanțate din fonduri europene, solicitarea unei cote maxime de prefinanțare de la autoritatea de management a programului respectiv. Acțiuni de promovare la nivelul administrației centrale a nevoii de finanțare a unui fond guvernamental de garantare a împrumuturilor contractate de UAT-uri pentru asigurarea co-finanțării proiectelor realizate cu fonduri europene În cazul UAT-urilor care își permit acest lucru, contractarea de linii de credit de la băncile

	comerciale în vederea asigurării fluxului de numerar pe durata implementării proiectelor Acordarea de sprijin financiar de către CJ Vaslui, prin mecanismul alocării sumelor defalcate din TVA la nivel de UAT, în vederea implementării proiectelor finanțate din fonduri europene într-un ritm cât mai accelerat.

Riscul identificat	**Competiția acerbă între UAT-urile din țară, regiune și județ pentru accesarea fondurilor europene destinate dezvoltării rurale**
Probabilitatea de apariție	Ridicată
Impactul estimat asupra implementării strategiei	Ridicat
Măsuri de eliminare / atenuare a riscului	Demararea urgentă (în cursul anului 2020) a pregătirii documentațiilor tehnico-economice pentru un portofoliu de proiecte mature ce pot fi depuse spre finanțare o dată cu deschiderea apelurilor de proiecte din perioada de programare 2021-2027 În cazul UAT-urilor care nu dispun de personal propriu cu competențe cu în domeniul atragerii de fonduri europene, contractarea de expertiză externă specializată în scopul pregătirii cererilor de finanțare și a managementului de proiect pe durata implementării. Consolidarea capacității administrative a ADI-urilor și GAL-uri, astfel încât acestea să ofere consultanță UAT-urilor membre pentru accesarea de fonduri europene. Pentru toate apelurile de proiecte cu bugetul limitat, pregătirea unui portofoliu de proiecte de rezervă (după modelul POR 2014-2020), care să poată fi depuse în cazul unor realizări unor economii, realocări.

Riscul identificat	**Resursele umane limitate ca număr și deficitul de competențe de la nivelul primăriilor pentru gestionarea unui număr mare de proiecte de investiții, mai ales cu fonduri europene**
Probabilitatea de apariție	Medie
Impactul estimat asupra implementării strategiei	Ridicat
Măsuri de eliminare / atenuare a riscului	Consolidarea capacității administrative a ADI-urilor și GAL-uri, astfel încât acestea să ofere consultanță UAT-urilor membre pentru accesarea de fonduri europene. Degrevarea parțială a angajaților din administrația locală, prin pregătirea și implementarea unor proiecte în parteneriat (de ex. cu alte instituții publice din județ, cu ONG-uri etc.) Elaborarea și implementarea unor programe de formare periodică a personalului de la nivelul tuturor UAT-urilor în domeniul absorbției și managementului proiectelor cu finanțare europeană.

	Crearea unei platforme online în care personalul din administrația publică să poată schimba bune practici cu privire la implementarea fondurilor europene, respectiv să găsească informații utile în acest sens. Contractarea temporară, pe durata de implementare a proiectelor cu finanțare externă care permit decontarea salariilor, de personal specializat în domeniul managementului fondurilor europene.

Riscul identificat	**Nerespectarea calendarului de implementare a proiectelor de investiții generată de procedurile de achiziții și de nerespectarea de către constructori a clauzelor contractuale**
Probabilitatea de apariție	Medie
Impactul estimat asupra implementării strategiei	Mediu
Măsuri de eliminare / atenuare a riscului	Contractarea de expertiză externă pregătirea temelor de proiectare, a documentațiilor de atribuire și pentru asigurarea asistenței în domeniul achizițiilor publice pe durata de derulare a procedurilor Întocmirea unor devize de lucrări și a unor grafice de derulare a lucrărilor realiste, care să preîntâmpine lipsa ofertanților. Întocmirea unor contracte de achiziție publică realizate profesionist, cu indicatori de performanță clari și clauze de protecție corespunzătoare a Autorității Contractante, care să preîntâmpine dispute cu constructorii și să conducă la întârzierea lucrărilor.

III.2. Planul de acțiuni propuse pentru implementarea strategiei

În contextul riscurilor identificate mai sus, propunem parcurgerea următorilor pași pentru implementarea în bune condiții a Strategiei de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Vaslui pentru perioada 2021-2027.

III.2.1. Acțiuni de întreprins pe termen scurt (2020-2021)

Acțiuni	Responsabili
Aprobarea Strategiei de Dezvoltare Economico-Socială a Județului Vaslui pentru perioada 2021-2027, prin adoptarea acesteia de către Consiliul Județean	CJ Vaslui Consultant
Diseminarea strategiei județene către UAT-urile din județ, inclusiv structurile asociative de tip ADI și GAL ale acestora) și încurajarea acestora să-și actualizeze strategiile de dezvoltare locală în strânsă corelare cu aceasta	CJ Vaslui
Demararea procedurilor pentru actualizarea PATJ Vaslui, care ar trebui să transpună în plan teritorial, inclusive în sistem GIS, intervențiile propuse prin	CJ Vaslui Consultant

Acțiuni	Responsabili
strategia județului (de ex. rezerve de teren pentru amplasarea sau dezvoltarea anumitor funcțiuni)	
Diseminarea PATJ către UAT-urile din județ și încurajarea acestora să-și actualizeze PUG-urile în strânsă corelare cu acesta	CJ Vaslui
Elaborarea/actualizarea altor strategii sectoriale subscrise strategiei județene (de ex. planuri de mobilitate urbană durabilă, hărți de risc și planuri în domeniul adaptării la schimbările climatice, planuri de îmbunătățire a calității aerului etc.) și corelarea cu acestea	CJ Vaslui Alte instituții publice din județ UAT-uri
Monitorizarea permanent a informațiilor cu privire la sursele de finanțare disponibile (programme europene, guvernamentale, fonduri private etc.) pentru finanțarea proiectelor prioritare de investiții din județ și menținerea contactului permanent cu autorități de management, organisme intermediare, agenții guvernamentale, GAL-uri etc. care au atribuții gestionarea respectivelor programe	CJ Vaslui UAT-urile din județ Alte instituții publice din județ Consultanți ONG-uri
Formalizarea/operaționalizarea parteneriatelor necesare pentru implementarea proiectelor prioritare (de ex. între CJ și primării, între primării și ONG-uri, între UAT-uri din județ și cele din Republica Moldova etc.)	CJ Vaslui UAT-urile din județ Partenerii din alte state Alte instituții publice din județ ONG-uri
Demararea elaborării documentațiilor tehnico-economice pentru proiectele de investiții subscrise strategiei județene ce se doresc a fi implementate în perioada de programare 2021-2027 (de ex. Identificare locații, intabulare, contractare expertiză externă pentru realizarea SF, DALI, expertize tehnice, audituri energetice, studii de trafic, studii de impact, obținere avize, acorduri etc.) și aprobarea lor în forurile de conducere	CJ Vaslui UAT-urile din județ Alte instituții publice din județ Consultanți Companii private ONG-uri
Participarea la consultări cu factorii decizionali în domeniul gestionării fondurilor europene sau guvernamentale și implicarea active în structurile asociative de tip UNCJR, AMR, AOR, ACOR, FENEGAL etc. în vederea reprezentării intereselor autorităților locale în raport cu autoritățile centrale cu atribuții în domeniu (de ex. participare la adaptarea unor ghiduri de finanțare, realocări de fonduri etc.)	CJ Vaslui UAT-urile din județ Alte instituții publice din județ

Acțiuni de întreprins pe termen mediu (2022-2025)

Acțiuni	Responsabili
Pregătirea și depunerea cererilor de finanțare (în cazul proiectelor finanțate din fonduri europene), respectiv contractarea lor la finalul perioadei de evaluare	CJ Vaslui Alți beneficiari din județ (UAT-uri, instituții publice etc.) Consultanți

Acțiuni	Responsabili
Realizarea demersurilor pentru accesarea de fonduri altele decât cele europene (de ex. programe guvernamentale, acorduri de PPP etc.) în vederea finanțării și implementării proiectelor prioritare cuprinse în strategie	CJ Vaslui Alți beneficiari din județ (UAT-uri, instituții publice etc.) Consultanți Companii private
Informarea periodică a sectorului privat și a celui non-guvernamental cu privire la oportunitățile de finanțare (din fonduri europene, guvernamentale sau județene) disponibile pentru acestea	CJ Vaslui Autorități de Management / Organisme Intermediare Instituția Prefectului Vaslui Consultanți ADI-uri GAL-uri
Asigurarea necesarului de resurse financiare (alocarea de resurse proprii, solicitări de prefinanțări, contractare de credite etc.) pentru cofinanțarea și asigurarea fluxului de numerar necesar pentru implementarea proiectelor contractate din diferite programe (europene, guvernamentale)	CJ Vaslui Alți beneficiari din județ (UAT-uri, instituții publice etc.) Fonduri guvernamentale de garantare Autorități de management / organisme intermediare Bănci comerciale
Asigurarea resurselor umane calificate pentru asigurarea implementării corespunzătoare a proiectelor, prin recrutarea de personal suplimentar, formare profesională a personalului existent, realocări de personal și atribuții, achiziție de servicii de consultanță etc.	CJ Vaslui Alți beneficiari din județ (UAT-uri, instituții publice etc.) Consultanți GAL-uri ADI-uri
Implementarea propriu-zisă a proiectelor prioritare, cu 2 subetape principale: - **Derularea procedurilor de achiziție publică (cu resurse proprii sau prin achiziționarea de expertiză externă pentru pregătirea documentațiilor de atribuire);** - **Implementarea contractelor de achiziție publică pentru lucrări, servicii, supravegherea acestora etc.**	CJ Vaslui Alți beneficiari din județ (UAT-uri, instituții publice etc.) Consultanți GAL-uri ADI-uri
Implementarea măsurilor de tip ”soft” cuprinse în strategie și complementare la investițiile publice, precum: promovarea județului ca destinație de afaceri, turism, formarea profesională, dezvoltarea învățământului ethnic și profesional etc., în special în vederea atragerii de investiții private	CJ Vaslui Alți beneficiari din județ (UAT-uri, instituții publice etc.) Consultanți GAL-uri ADI-uri

Acțiuni de întreprins pe termen lung (2026-2027)

Acțiuni	Responsabili
Recepționarea lucrărilor și finalizarea implementării proiectelor prioritare, indiferent de sursa lor de finanțare	CJ Vaslui Alți beneficiari din județ Consultanți
Comunicarea/diseminarea rezultatelor proiectelor implementate, la nivel national și international	CJ Vaslui Mass-media
Evaluarea implementării Strategiei de Dezvoltare Economico -Socială a Județului Vaslui pentru perioada 2021-2027 și actualizarea acesteia, inclusive pregătirea unui nou portofoliu de proiecte, pentru perioada post 2027.	CJ Vaslui Stakeholderii relevanți de la nivel județean Consultanți

Unele din acțiunile menționate mai sus au caracter general. Pentru fiecare prioritate (domeniu) în parte au fost însă stabilite responsabilități, bugete estimative și ținte cuantificabile pentru anul 2027, după cum urmează:

Prioritatea	**Vasluiul conectat**
Acțiuni	Finalizarea proiectării variantei de ocolire Vaslui și demararea procedurilor de achiziție lucrări Demararea lucrărilor de construcție la varianta de ocolire Bârlad Lansarea procedurilor de achiziție pentru construcția variantei de ocolire Huși Promovareala nivel parlamentar și guvernamental a investiției pentru reabilitarea DN 11A: Podu Turcului-Bârlad Lobby la nivel parlamentar și guvernamental pentru construcția podului rutier Fălciu – Cantemir Inventarierea și prioritizarea drumurilor județene care necesită lucrări de reabilitare / modernizare și pregătirea documentației tehnico-economice în acest sens, în vederea contractării de finanțări nerambursabile din POR 2021-2027, respectiv din fonduri guvernamentale (CNI)
Durată	2021-2025
Responsabili	CNAIR CJ Vaslui
Valoarea estimată a investițiilor	200 mil. total, din care: • 80 (variante de ocolire) • 10 (reabilitare drumuri naționale) • 10 (pod nou) • 100 (drumuri județene)
Ținte pentru anul 2027	72% dintre drumurile din județ modernizate
Prioritatea	Vasluiul educat

Acțiuni	Restructurarea de către UAT-uri, în colaborare cu ISJ a unităților de învățământ cu un număr mic de copii/elevi înscriși și predare simultană, concomitent cu identificarea necesarului de microbuze școlare și continuarea programului de dotare a primăriilor cu acestea Finalizarea lucrărilor de construcție/reabilitare grădinițe și școli demarate cu fonduri PNDL Implementarea proiectelor aprobate în cadrul programelor ROSE și PRET (grădinițe) ale MEN Implementarea proiectelor de modernizare a grupurilor sanitare în conformitate cu HG 363/2019 Inventarierea unităților de învățământ care necesită lucrări de reabilitare și modernizare (de ex. nu au autorizație sanitară, de incendiu, au predare în două schimburi, nu au sală de sport etc.) și prioritizarea lor pe baza prognozelor demografice, în vederea accesării de fonduri (de ex. CNI, POR 2021-2027) Demararea implementării proiectelor finanțate prin POR 2014-2020, inclusiv a celor aflate pe listele de rezervă, în perspectiva unor realocări Inițierea și implementarea proiectelor de mobilități pentru profesori (ERASMUS+) Organizarea de activități de formare continuă a cadrelor didactice, prin accesarea programelor CCD, a platformelor online și a finanțărilor POEO 2021-2027 Înființarea de noi clase cu frecvență redusă (5-8) și implementarea Programului ”A doua șansă” Implementarea de măsuri specifice pentru identificarea, asistența și integrarea elevilor cu CES în învățământul de masă Implementarea de măsuri integrate pentru stimularea prezenței și prevenirea / combaterea absenteismului și a abandonului școlar, cu finanțări din POEO 2021-2027, SEE, alte programe de finanțare nerambursabilă, precum și de la bugetul de stat (programe sociale), bugetele locale (de ex. burse sociale) și din fonduri private (sponsorizări, ONG-uri etc.)
Durată	2021-2027
Responsabili	UAT-uri ISJ Vaslui Unități de învăță-mânt CCD Vaslui ONG-uri
Valoarea estimată a investițiilor	110 mil. total, din care: • 75 mil. infrastructură • 10 mil. formare • 25 mil. prevenire abandon
Ținte pentru anul 2027	1% rată a abandonului școlar la nivelul învățământu-lui primar și gimnazial
Prioritatea	Vasluiul sănătos
Acțiuni	Promovarea la nivel parlamentar și guvernamental a nevoii de alocare de fonduri pentru finanțarea proiectului de extindere și reabilitarea Spitalului Vechi (nr. 2) Vaslui Promovare la nivel parlamentar și guvernamental a nevoii de alocare de fonduri pentru

	reabilitarea corpurilor existente și construcția unui corp nou la Spitalul de Urgență Bârlad, respectiv pentru consolidare, reabilitare, extindere și dotare Spitalul de Psihiatrie Murgeni, inclusiv actualizarea documentațiilor tehnico-economice aferente acestor investiții Finalizarea procesului de evaluare a unităților sanitare cu paturi în vederea acreditării în ciclul II și implementarea recomandărilor rezultate în urma raportului de evaluare Dezvotarea infrastructurii și a serviciilor pentru îngrijiri paliative la nivelul județului Construcția, reabilitarea, modernizarea și dotarea cabinetelor de medicină de familie din mediul rural, inclusiv cu utilizarea tehnologiilor de tele-medicină, cu fonduri de la bugetul local, surse guvernamentale și europene Sprijinirea activității centrelor de permanență din județ Extinderea măsurilor de stimulare (de ex. asigurare locuință, decontare transport etc.) a atragerii de medici specialiști la unitățile sanitare publice din județ, respectiv de medici de familie în comunele fără cabinete Continuarea implementării programelor naționale de sănătate (vaccinare, boli transmisibile prioritare, TBC, HIV, sănătate mintală, cancer, sănătatea mamei și copilului, infecții intraspitalicești, ATI, tratament în străinătate etc.) și extinderea acestora, la nivel județean, prin spitalele publice Identificarea zonelor cu nevoi de asistență medicală comunitară și recrutarea de noi asistenți medicali comunitari și mediatori sanitari, finanțați de la bugetul de stat, local sau din fonduri europene Implementarea de programe de nutriție supravegheate de specialiști la cantinele școlare din județ Identificarea nevoilor de formare și derularea de măsuri de formare continuă a personalului medical, inclusiv cu fonduri europene
Durată	2021-2029
Responsabili	DSP Vaslui CJ Vaslui CNI MS UAT-uri Spitale SAJ Vaslui SMURD Vaslui Centre de permanență
Valoarea estimată a investițiilor	120 mil., din care: • 70 mil. investiții în spitale, inclusiv UPU/CPU • 15 mil. investiții în dispensare rurale • 2 mil. investiții în centre de permanență • 2 mil. investiții în cabinete școlare

	• 2 mil. investiții în CAMS • 1 mil. stimulente atragere medici • 5 mil. asistență medicală comunitară • 5 mil. formare personal medical • 3 mil. nutriție în școli și licee • 10 mil. programe naționale de sănătate • 5 mil. parc auto SMURD și ambulanță
Ținte pentru anul 2027	76,5 de ani speranță de viață pentru locuitorii județului

Prioritatea	**Vasluiul incluziv**
Acțiuni	Dezvoltarea (recrutare și formare personal, dotare spații/centre etc.) și acreditarea SPAS-urilor din cadrul primăriilor ca furnizori de servicii sociale și întreprinderea de măsuri pentru creșterea gradului de implicare a comunităților locale în domeniul serviciilor sociale Finalizarea procesului de restructurare a centrelor rezidențiale pentru persoanele cu dizabilități cu mai mult de 50 de locuri Continuarea dezvoltării de servicii alternative de protecție a adulților cu dizabilități (de ex. locuințe protejate, centre de recuperare și reabilitare, centre de criză, centre de îngrijire și asistență, centre de integrare prin terapie ocupațională), inclusiv cu utilizarea fondurilor europene Identificarea necesarului de îngrijire la domiciliu a persoanelor cu dizabilități și furnizarea acestor servicii, inclusiv în PPP, prin dezvoltarea și formarea unei rețele profesioniste de asistenți personali Implementarea de măsuri integrate (consiliere, orientare profesională, formare, evaluare competențe, acordarea de facilități, înființarea de ateliere protejate) pentru integrarea persoanelor cu dizabilități pe piața muncii Continuarea măsurilor de accesibilizare pentru persoanele cu dizabilități a spațiilor publice, transportului în comun, instituțiilor publice Înființarea și dezvoltarea de echipe mobile de intervenție pentru diferite categorii de beneficiari Dezvoltarea și diversificarea ofertei de centre și servicii pentru victimele violenței domestice (centre de adăpost, recuperare, consiliere, Telefonul Copilului etc.) și continuarea implementării de măsuri de prevenție și combatere, inclusiv în PPP Monitorizarea numărului de persoane vârstnice care au nevoie de îngrijire la domiciliu sau de alte servicii alternative și dezvoltarea acestor servicii la nivelul comunităților, inclusiv în PPP Înființarea de noi centre de îngrijire și asistență pentru persoanele vârstnice/adulte cu grad ridicat de dependență (inclusiv pacienți cu Alzheimer) Înființarea de centre de zi pentru vârstnici, precum și de activități de voluntariat care să promoveze implicarea acestora în viața comunității

	Monitorizarea eficientă a numărului de copii aflați în situații de risc și dezvoltarea serviciilor și măsurilor de prevenție la nivel comunitar (de ex. centre comunitare integrate, centre de zi, consiliere și suport părinți și copii, after-school etc.), inclusiv în PPP Dezvoltarea și diversificarea serviciilor sociale oferite persoanelor adulte cu adicții Digitalizarea, inclusiv furnizarea în mediul online, a unor servicii sociale (de ex. informare, consiliere, orientare, monitorizare stare de sănătate persoane asistate, notificare urgențe etc.)
Durată	2021-2027
Responsabili	DGASPC Vaslui SPAS-urile din cadrul primăriilor Sectorul ONG (asociații, fundații, culte etc.)
Valoarea estimată a investițiilor	55 mil. total, din care: • 15mil. infrastruc-tură DGASPC • 15 mil. infrastruc-tură SPAS • 5 mil. economie socială • 5 mil. formare • 10 mil. PPP pentru furnizare servicii sociale • 5 mil. digitalizare
Ținte pentru anul 2027	3% din populația rezidentă beneficiară de ajutor social (venitul minim garantat)

Prioritatea	**Vasluiul agriculturii de performan-ță și a satelor regenerate**
Acțiuni	Finalizarea implementării proiectelor (demarate și contractate) PNDL, AFM și PNDR pentru modernizarea drumurilor comunale și a celor de exploatație agricolă, străzilor, podurilor și podețelor, înființarea/extinderea sistemelor de alimentare cu apă și canalizare, construcția și reabilitarea grădinițelor, școlilor, liceelor, căminelor culturale, dispensarelor umane din comunele județului Finalizarea implementării proiectelor (în curs de execuție, în achiziție, aflate în lista de sinteză etc.) cu finanțare CNI pentru construcția de așezăminte culturale, baze sportive, săli de sport, lucrări de primă urgență (drumuri afectate de viituri, alunecări de teren). Identificarea de soluții de finanțare (de ex. CNI, Programul Național de Introducere Gaze Naturale în Locuințe) pentru proiectele propuse spre finanțare de UAT-uri în cadrul fostului FDI (alimentări cu gaze naturale, drumuri comunale, străzi) Implementarea investițiilor din Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată din județul Vaslui 2014-2020, care vizează zonele rurale Finalizarea implementării proiectelor contractate de UAT rurale în cadrul programului LEADER (GAL-uri) în perioada de programare 2014-2020. Pregătirea unui portofoliu de proiecte mature (la nivel de documentații tehnico-economice) la nivelul fiecărei comune, în vederea absorbției de fonduri europene (de ex. PNS, POR, POEO

	etc.) în perioada de programare 2021-2027, dar și a unor fonduri guvernamentale, în ipoteza (re)lansării acestora (de ex. prin CNI). Implementarea proiectelor de investiții din Programul Național de reabilitare a infrastructurii de irigații (Etapele I-II-III) Continuarea acordării de către APIA a subvențiilor și ajutoarelor de stat către fermierii din județ, inclusiv prin digitalizarea procesului. Finalizarea implementării proiectelor private contractate din fonduri PNDR 2014-2020 (toate măsurile), inclusiv GAL, pentru dezvoltarea sectorului agricol, non-agricol din mediul rural Realizarea de campanii periodice de informare a fermierilor existenți și a populației rurale cu privire la fondurile PNS 2021-2027 alocate: • sprijinirii instalării tinerilor fermieri în agricultură • sprijinirii dezvoltării fermelor mici; • sprijinirii investițiilor în exploatațiile agricole • sprijinirii înființării de activități non-agricole în mediul rural • sprijinirii investițiilor în procesarea și marketingul produselor agricole • sprijinirii investițiilor în exploatații pomicole și viticole • sprijinirea cooperării pe orizontală și verticală a între actorii din lanțul de aprovizionare • acoperirii parțiale a primelor de asigurare a culturilor și animalelor • extinderea și modernizarea infrastructurii secundare de irigații Sprijin pentru consolidarea activității GAL-urilor, în vederea accesării de finanțări nerambursabile din PNS 2021-2027 pentru elaborarea și implementarea de strategii de dezvoltare locală. Pregătirea de către UAT rurale a unui portofoliu de proiecte mature care să fie depuse spre finanțare în cadrul PNDR 2014-2020 (de ex. infrastructură de bază la scară mică, reabilitarea și modernizarea căminelor culturale, modernizarea drumurilor agricole, restaurarea unor monumente de interes local, achiziționarea de utilaje și echipamente pentru lucrări edilitare, protecție civilă etc.) Asigurarea unor spații de depozitare, procesare, sprijinire a producătorilor agricoli și a celor din domeniile conexe Modernizarea piețelor și târgurilor agroalimentare din județ Acțiuni de promovare a producătorilor vasluieni și a produselor locale Organizarea de piețe volante și evenimente de tipul ”Ziua Recoltei” pentru promovarea produselor tradiționale locale Reabilitarea infrastructurii de îmbunătățiri funciare din județ (de ex. lucrări de desecare, combatere a eroziuni etc.)
Durată	2021-2027

Responsabili	UAT rurale GAL-uri ADI-uri CJ Vaslui AQUAVAS APIA Vaslui OJFIR Vaslui Direcția Agricolă Vaslui Grupuri de producă-tori Coopera-tive agricole Asociații de crescă-tori de animale Stațiuni de cerceta-re agricolă ANIF Vaslui OUAI
Valoarea estimată a investițiilor	495 mil. total, din care: • 150 mil. apă – canal • 100 mil. drumuri comunale • 30 mil. gaze naturale • 50 mil. grădinițe și școli • 5 mil. after-school-uri • 10 mil. așezăminte culturale • 15 mil. baze sportive și săli de sport • 10 mil. dispensare • 75 mil. finanțări PNS 2021-2027 pentru sectorul public • 20 mil. sistem de irigații principal • 5 mil. piețe și târguri
Ținte pentru anul 2027	3 md. lei producție agricolă 0,8% scădere a populației rurale

Prioritatea	**Vasluiul competitiv**
Acțiuni	Înființarea unui birou pentru relația cu mediul de afaceri și promovare economică la nivelul CJ Vaslui și recrutarea de personal corespunzător calificat pentru atribuțiile propuse Înființarea unui comitet consultativ al mediului de afaceri județean, format din reprezentați ai celor mai mari companii cu profil agricol, industrial, construcții, comerț și alte servicii, care să se reunească cel puțin semestrial cu conducerea și executivul CJ, respectiv cu consilierii județeni pentru a discuta măsuri destinate dezvoltării sectorului privat din județ Realizarea unei baze de date (disponibile inclusiv on-line) cu toate activele publice, dar și unele private, care pot fi puse la dispoziția investitorilor interesați de județ. Înființarea unui portal web (eventual link la pagina CJ) destinat exclusiv promovării județului

	ca destinație de afaceri, disponibil în mai multe limbi de circulație internațională Încheierea de parteneriate cu toate organizațiile-catalizator care pot contribui legătura cu potențiali investitori (de ex. camere de comerț bilaterale, consulate, ambasade, patronate etc.) și organizarea de evenimente comune cu acestea Participarea cu stand propriu sau comun (de ex. al ADR Nord-Est) la târguri internaționale de investiții (de ex. Munchen, Cannes) pentru a promova județul ca destinație de afaceri Extinderea implementării schemelor locale de minimis pentru atragerea de investiții la nivelul UAT-urilor Organizarea de campanii periodice de informare, cu precădere a tinerilor absolvenților, cu privire la oportunitățile de formare și de obținere a unor finanțări nerambursabile pentru start-up-uri. Amenajarea unor spații (sau refuncționalizarea centrelor de afaceri existente) în municipiile din județ dedicate exclusiv antreprenorilor, de tip co-working / hub, cu chirie subvenționată, care să ofere o gamă mai largă de servicii (informare, consultanță, training, transfer tehnologic, organizare evenimente B2B etc.), operate, preferabil, în PPP Sprijinirea activă a potențialilor investitori din județ, prin acordarea de asistență pe întreg ciclul proiectului (de ex. vizitare locații, reglementări urbanistice, extindere utilități, transport public, organizare de burse de forță de muncă etc.), în principal prin intermediul Biroului propus spre înființare la nivelul CJ Înființarea unui parc agroindustrial în zona municipiului Vaslui, cu componentă greenfield (parcele de teren utilate și accesibilizate oferite spre concesionare), dar și hale / spații comune Informarea periodică a agenților economici din județ cu privire la oportunitățile de finanțare disponibile pentru dezvoltarea afacerilor (de ex. POR, PNS, Ajutor de stat etc.) Organizarea de târguri, în parteneriat cu CCIA, pentru promovarea produselor locale, dar și a transferului tehnologic, și sprijinirea participării agenților economici din județ la evenimente expoziționale interne și internaționale, prin organizarea unui stand comun al județului. Sprijinirea introducerii educației antreprenoriale în cât mai multe școli, cu participarea activă a oamenilor de afaceri locali ca lectori. Includerea vizitelor la firme ca activități în cadrul evenimentelor de tip ”Școala Altfel”. Utilizarea fondurilor europene pentru implementarea unor programe de dezvoltare a competențelor antreprenoriale (formare, specializare, finanțare competiții de planuri de afaceri etc.), cu precădere în cazul unor grupuri vulnerabile și a tinerilor. Susținerea, prin implicarea activă, inclusiv financiară, a clusterelor din regiunea Nord-Est care sunt reprezentative pentru structura economică a județului. Medierea adaptării ofertei educaționale a liceelor și școlilor profesionale (mai ales în sistem dual) la cerințele reale ale pieței muncii, prin intermediul Comitetului Consultativ pentru Mediul de Afaceri de pe lângă CJ, realizarea de sondaje online periodice cu directorii de resurse umane de la marii angajatori etc.

Durată	2021-2027
Responsabili	CJ Vaslui CCIA Vaslui ADR Nord-Est Licee tehnolo-gice și școli profesio-nale Clustere Patrona-te AJOFM Vaslui
Valoarea estimată a investițiilor	25 mil. Euro, din care: • 10 mil. infrastructură și servicii-suport pentru investitori și antreprenori • 10 mil. formare profesională continuă și educație antreprenoria-lă • 5 mil. promovare economică a județului
Ținte pentru anul 2027	12000 Euro/locuitor PIB județean

Prioritatea	**Vasluiul turistic**
Acțiuni	Pregătirea documentației necesare atestării localității Drânceni/Ghermănești ca stațiune turistică de interes local, în vederea atragerii de fonduri europene și guvernamentale pentru revitalizarea acesteia. Dezvoltarea infrastructurii turistice din localitatea Ghermănești (reabilitarea fostului spital, a bazei de tratament, amenajarea de zone verzi, spații publice, asigurarea infrastructurii de bază etc.), pe baza unui PUZ elaborat prin concurs internațional de soluții în parteneriat cu OAR Elaborarea unei strategii de dezvoltare și promovare turistică a județului (logo, brand, trasee turistice, necesar de investiții-suport, reorganizarea centre de informare și promovare, stabilire măsuri eficiente de promovare offline și online a județului, formarea continuă a personalului din domeniul HORECA etc.) Marcarea traseelor identificate în strategiei și semnalizarea corespunzătoare, bilingvă a tuturor obiectivelor de interes turistic Realizarea unor trasee turistice ”netradiționale” pentru iubitorii de ciclism Protecția urbanistică, consolidarea, restaurarea și introducerea în circuitul turistic a monumentelor istorice aflate în stare de degradare, cu precădere a celor de importanță națională Încurajarea și sprijinirea inițiativelor private și de tip PPP în domeniul infrastructurii turistice și de agrement (de ex. reglementări urbanistice, extindere utilități, concesionare terenuri pentru construcția de facilități de agrement etc.) Reorganizarea centrelor de informare turistică din județ, astfel încât să fie mai prezente în mediul online, să ofere servicii de ghidaj calificat etc. Crearea unui portal web de promovare turistică a județului (inclusiv ca link la pagina web a CJ), actualizat permanent și cu informații în cât mai multe limbi de circulație internațională și

	care să ofere servicii complexe (tururi virtuale ale obiectivelor / traseelor, sistem online de rezervare, sfaturi cu privire la serviciile de transfer, asistență etc.) Medierea comunicării între liceele tehnologice și școlile profesionale cu profil turism și alimentație publică și agenții economici din domeniu pentru înființarea claselor în sistem dual Achiziționarea de locuințe vechi, cu arhitectură tradițională, dar și a unor monumente istorice în proprietate privată care sunt abandonate și amenajarea lor în scop turistic Introducerea în circuitul turistic a unor case memoriale (de ex. Gheorghiu-Dej, Cuza etc.) Continuarea participării județului cu stand propriu la târguri de turism din țară, precum și inițierea participării la târguri internaționale (inclusiv cu standuri ale regiunii sau transfrontaliere)
Durată	2021-2027
Responsabili	CJ Vaslui UAT-uri Direcția pentru Cultură Vaslui Centrele de informare și promova-re turistică ANTREC
Valoarea estimată a investițiilor	42 mil. Euro: • 5 mil. promovare turistică • 2 mil. documentații, studii în domeniu • 10 mil. infrastructură turistică suport • 20 mil. restaurare monumente • 5 mil. achiziție de clădiri
Ținte pentru anul 2027	35% indice de utilizare a capacității de cazare
Prioritatea	Vasluiul verde și sigur
Acțiuni	Finalizarea lucrărilor de extindere și reabilitare a infrastructurii de apă și apă uzată realizate cu fonduri POIM 2014-2020 din cele 4 centre urbane vizate (de ex. finalizare procedurilor de achiziție publică pentru municipiul Bârlad) Finalizarea lucrărilor de înființare și extindere a sistemelor de alimentare cu apă potabilă, canalizare și epurare ape uzate derulate cu fonduri PNDR, PNDL și AFM în localitățile din județ. Depunerea cererii de finanțare pentru Proiectul regional de dezvoltare a infrastructurii de apă și apă uzată în județul Vaslui, precum și implementarea acestuia (inclusiv prin fazare, în perioada de programare 2021-2027, cu finanțare PODD) Finalizarea implementării proiectului fazat al SMID (atribuirea tuturor contractelor de operare, ecologizarea depozitului de la Huși etc.) Amenajarea de platforme publice pentru depozitarea deșeurilor din construcții și demolări Amenajarea de platforme pentru deșeurilor de grajd în zonele afectate de poluare cu nitrați Pregătirea documentației tehnico-economice pentru extinderea SMID cu fonduri din PODD

	2021-2027 (de ex. construcția unei noi celule de depozitare la depozitul regional) Derularea de campanii de informare și conștientiza-re a populației cu privire la colectarea selectivă a deșeurilor, precum și continuarea investițiilor în infrastructura de profil Implementarea sistemului de pubele îngropate pentru colectare selectivă, cu precădere în mediul urban Identificarea terenurilor degradate / neproductive în vederea executării de lucrări de împădurire Realizarea de perdele de protecție de-a lungul principalelor căi de comunicații din județ, inclusiv prin realizarea de exproprieri Asigurarea pazei de către ocoalele silvice pentru întreg fondul forestier al județului Identificarea de terenuri, inclusiv realizarea de exproprieri, pentru amenajarea de noi spații verzi, cu precădere în mediul urban Elaborarea și implementarea planurilor de management și a regulamentelor aferente siturilor Natura 2000 din județ Asigurarea protecției corespunzătoare a ariilor protejate de interes județean, inclusiv a monumentelor naturii Elaborarea/actualizarea și implementarea planurilor de analiză și acoperire a riscurilor la nivelul județean și al fiecărei UAT Reorganizarea și dotarea SVSU în vederea respectării criteriilor de performanță, conform OMAI 75/2019 Finalizarea investițiilor în curs și inventarierea necesarului de lucrări (de ex. reabilitare sedii, înființare noi puncte de lucru) și dotări cu mijloace de intervenție al ISU ”Podul Înalt” în vederea accesării de finanțări nerambursabile Promovarea la nivel parlamentar și guvernamental a alocării de fonduri pentru finanțarea lucrărilor de remediere a infrastructurii publice afectate de viituri și alunecări de teren (proiecte depuse la CNI) Actualizarea hărților de risc la nivelul întregului județ (inundabilitate, alunecări de teren etc.) Realizarea demersurilor pentru inventarierea, expertizarea tehnică și consolidarea clădirilor cu risc seismic Extinderea și reabilitarea infrastructurii de protecție împotriva inundațiilor Finalizarea implementării Planului de menținere a calității aerului 2017-2022 și actualizarea acestuia pentru perioada următoare Actualizarea Planului județean de gestiune a deșeurilor Elaborarea și implementarea unei strategii județene de adaptare la schimbările climatice Elaborarea hărților de zgomot pentru municipii și implementarea unor planuri de reducere a poluării fonice
Durată	2021-2027
Responsabili	ADI-uri Aquavas Operatori deșeuri CJ Vaslui UAT-uri

	ANIF Vaslui SGA Vaslui APM Vaslui ISU ”Podul Înalt” Garda de Mediu Vaslui Direcția Silvică Vaslui
Valoarea estimată a investițiilor	120 mil. total, din care: • 20 mil. management deșeuri • 50 mil. apă-canal (exclusiv rețele în zone rurale) • 10 mil. împăduriri • 5 mil. biodiversitate • 5 mil. clădiri cu risc seismic • 10 mil. dotări ISU și SVSU • 20 mil. lucrări împotriva inundațiilor și alunecărilor de teren
Ținte pentru anul 2027	65% din populația rezidentă a județului conectată la rețele de alimentare cu apă 50% din populația rezidentă a județului conectată la rețele de canalizare 50% procent de colectare selectivă a deșeurilor 15% din suprafața județului acoperită de păduri

Prioritatea	**Vasluiul cultural și recreativ**
Acțiuni	Finalizarea lucrărilor de reparații capitale și refuncționalizare a Casei Armatei (Centrul Cultural Județean Multifuncțional) Vaslui Elaborarea și implementarea unei strategii județene în domeniul culturii și patrimoniului Susținerea financiară a activității și dezvoltării instituțiilor de cultură din subordinea CJ Vaslui (Muzeul Județean și cel din Bârlad, Biblioteca Județeană, Teatrul din Bârlad, Centrul Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale) Continuarea implementării Programului de finanțare nerambursabilă a activităților non-profit pentru domeniile cultură și sport Finalizarea proiectelor cu finanțare din POC România-Moldova 2014-2020 în domeniul patrimoniului și culturii Operaționalizarea acordurilor de colaborare și înfrățire cu UAT-uri din Republica Moldova în vedere identificării de noi proiecte în domeniul cultural ce pot fi finanțate din fonduri europene Pregătirea de propuneri de proiecte finanțabile din programe destinate culturii Lobby la nivel guvernamental pentru includerea unor obiective din județ în Programul Național de Restaurare Digitalizarea patrimoniului cultural imaterial al județului (fond de carte al bibliotecilor, arhive de folclor, tururi virtuale ale tuturor muzeelor etc.)

	Sprijinirea financiară și logistică de către CJ Vaslui și UAT-uri a organizării de evenimente culturale și sportive (atât cele existente, cât și altele noi) Extinderea, reabilitarea și modernizarea infrastructurii sportive în vederea găzduirii de competiții sportive și a promovării sportului de masă Inițierea demersurilor pentru preluarea și reabilitarea caselor de cultură ale sindicatelor din Vaslui și Bârlad Reabilitarea și modernizarea Centrului de Agrement pentru Copii și Tineret Poiana Căprioarei Dotarea cu fond de carte a bibliotecilor din județ Sprijinirea activității de cercetare arheologică Achiziționarea și amenajarea de clădiri cu destinație cultură (de ex. gospodării tradiționale, case memoriale etc.)
Durată	2021-2027
Responsabili	CJ Vaslui Muzeul Județean ”Ștefan Cel Mare” Muzeul ”Vasile Pârvan” Biblioteca Județeană ”Nicolae Milescu Spătarul” Teatrul ”V.I.Popa” CJCPCT Vaslui ONG-uri Cluburi și asociații sportive DJST Vaslui Direcția pentru Cultură Vaslui
Valoarea estimată a investițiilor	40 mil. total, din care: • 15 mil. infrastructură culturală • 10 mil. infrastructură sportivă • 5 mil. finanțări nerambursabile pentru ONG-uri • 5 mil. Euro evenimente culturale • 3 mil. Euro evenimente sportive • 1 mil. Euro documentații, studii • 1 mil. Euro fond de carte
Ținte pentru anul 2027	7,1% din populația rezidentă participantă la spectacole și concerte cu achiziționarea de bilet

Prioritatea	**Vasluiul orașelor – motor al dezvoltării**
Acțiuni	Finalizarea implementării investițiilor realizate prin POR 2014-2020 (AP 4, AP 3 și AP 13) în zonele urbane din județ Actualizarea SIDU / SDL, PMUD și PAED pentru orizontul 2027 Pregătirea unui portofoliu de proiecte mature pentru absorbția de finanțări dedicate dezvoltării urbane durabile în perioada de programare 2021-2027, cu precădere în domeniile

	transport public (metropolitan), regenerare urbană, creșterea eficienței energetice a blocurilor de locuințe și a clădirilor publice, modernizarea sistemelor de iluminat public, promovarea mobilității nemotorizate, facilități park&ride, infrastructură educațională) Lobby pentru finanțarea/finalizarea proiectelor depuse de municipiile și orașelor din județ în cadrul programelor guvernamentale (asfaltare drumuri, construcții și reabilitări creșe și grădinițe, școli și licee, cinematografe, înființare rețele de apă și canalizare, baze sportive și săli de sport, lucrări în primă urgență, bazine de înot, stadioane) Continuarea investițiilor realizate cu fonduri proprii, cu precădere în modernizarea și întreținerea străzilor, trotuarelor, podurilor, pasajelor și a rețelei școlare
Durată	2021-2027
Responsabili	UAT-urile urbane
Valoarea estimată a investițiilor	230 mil. total, din care: • 100 mil. mobilitate urbană durabilă • 20 mil. regenerare urbană (spații publice, spații verzi, zone de agrement) • 15 mil. infrastructură educațională • 20 mil. eficiență energetică clădiri publice și rezidențiale • 10 mil. iluminat public • 30 mil. străzi • 20 mil. infrastructură sportivă • 10 mil. infrastructură culturală • 5 mil. infrastructură socială
Ținte pentru anul 2027	42,9% grad de urbanizare
Prioritatea	Vasluiul bine adminis-trat
Acțiuni	Elaborarea mai eficientă și implementarea planurilor de formare a personalului din administrația locală, inclusiv cu utilizarea fondurilor europene disponibile în acest sens Reproiectarea organigramelor CJ, primăriilor și a societăților din subordine în vederea adaptării volumului de personal la modificările priorităților locale (de ex. cererea pentru servicii sociale și medicale, pe fondul îmbătrânirii demografice, nevoia de personal suplimentar în domeniul managementului de proiecte și a achizițiilor publice sau comunicării, pe fondul atragerii de finanțări nerambursabile), dar și la impactul digitalizării (reducerea treptată a personalului care intră în contact cu cetățenii) Contractarea temporară de personal pentru a face față unor vârfuri de sarcină (de ex. pentru implementarea unor proiecte în cadrul unor programe care permit și decontarea salariilor) Încheierea de acorduri cu alte CJ sau primării performante din țară pentru vizite de studiu și schimburi de bune practici în diferite domenii (de ex. urbanism, investiții, achiziții publice, cultură etc.) Organizarea unor acțiuni de bugetare participativă în interiorul instituțiilor (colectarea de propuneri de proiecte de la angajații din instituții)

	Eficientizarea comunicării cu cetățenii Lobby guvernamental și parlamentar pentru finalizarea lucrărilor de înregistrare gratuită a imobilelor în sistemul de cadastru și publicitate imobiliară Actualizarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ) Actualizarea Planurilor Urbanistice Generale (PUG) ale UAT-urilor Elaborarea de PUZ-uri pentru obiectivele majore de investiții publice, preferabil prin organizarea de concursuri de soluții în parteneriat cu OAR Elaborare PATZ Zona Metropolitană Vaslui Actualizarea/elaborare documentelor de planificare strategică sectorială (de ex. în domeniul deșeurilor, culturii, calității aerului, gestionării riscurilor, turismului și patrimoniului, incluziunii sociale etc.) Actualizarea strategiilor de dezvoltare locală ale UAT-urilor, în corelare cu documentele strategice de la nivel județean Operaționalizarea acordurilor de cooperare semnate de CJ și primării cu UAT-uri din Republica Moldova, prin organizarea de acțiuni comune (de ex. în domeniul cultural, sportiv, al capacității administrative, mediului etc.), prin finanțarea unor proiecte punctuale ale partenerilor moldoveni și prin demararea pregătirii unui portofoliu de proiecte mature pentru POC Romania-Moldova 2021-2027 Finalizarea demersurilor CJ Vaslui de aderare la Euroregiunea Siret-Prut-Nistru și valorificarea activă a acesteia ca platformă de dezvoltare a unor noi idei de proiecte de interes comun și de atragere de finanțări externe pentru implementarea acestora Extinderea portofoliului de parteneriate cu UAT-uri din U.E., cu precădere în vederea accesării unor programe gestionate direct de către CE (mai ales de cooperare teritorială) și a schimbului de experiențe și bune practici Înființarea, cu precădere la nivelul CJ și a primăriilor urbane, a unor comitete consultative ale mediului de afaceri, ale societății civile și ale sectorului ONG și implementarea unor măsuri-pilot de implicare a cetățenilor în procesul decizional (de ex. organizarea de dezbateri publice reale – inclusiv în mediul online, organizarea unor competiții de soluții cu premii – de ex. pentru elevii cu competențe digitale care pot identifica soluții de digitalizare a unor servicii, realizarea de sondaje online de opinie cu privire la diferite subiecte, concursuri internaționale de soluții urbanistice și arhitecturale, comitete informale de tipul ”sfatul bătrânilor/înțelepților” etc.) Sprijinirea financiară și logistică de către CJ și UAT-uri a ADI-urilor, inclusiv pentru a furniza noi servicii pentru membri (de ex. ADI înființate de mai multe comune și CJ ar putea primi fonduri pentru angajarea de experți care să se ocupe cu pregătirea de cereri de finanțare pentru UAT membre în vederea atragerii de fonduri în perioada 2021-2027) Operaționalizarea ADI Zona Metropolitană Vaslui, cu scopul de a deveni nu doar un cadru de planificare, ci și un pol de expertiză pentru pregătirea și implementarea de proiecte de interes comun pentru UAT membre, de asistență de specialitate pentru acestea, de vector pentru proiecte proprii în diferite domenii etc. (pe modelul ADI Zona Metropolitană Oradea) Înființarea și operaționalizarea unor ADI de transport public metropolitan în jurul municipiilor

	Vaslui, Bârlad și Huși, care să preia o parte din traseele de transport cu curse regulate către comunele din jurul celor 3 orașe. Întărirea implicării CJ și a UAT-urilor din județ în structurile de reprezentare ale administrației publice de la nivel regional (ADR Nord-Est) și național (UNCJR, AMR, AOR, ACOR etc.) în vederea promovării intereselor și priorităților de dezvoltare ale județului Reproiectarea site-ului WEB al CJ Vaslui pentru a-l face mai atractiv și legarea lui la viitoarele portaluri de promovare turistică și de afaceri Actualizarea și mentenanța corespunzătoare a site-urilor WEB ale Primăriilor și instituțiilor din subordinea CJ și a UAT-urilor Elaborarea unei strategii județene de digitalizarea și continuarea procesului de informatizare a serviciilor publice oferite de CJ și de primării în conformitate cu aceasta – de ex. în domeniul plății online a taxelor și impozitelor (Ghiseul.ro), a activității de urbanism (soluție de tip one-stop shop pentru obținere certificate și autorizații), a managementului documentelor (semnătură electronică, arhivă), a corelării bazelor de date, a primirii și rezolvări de cereri și petiții din partea cetățenilor (descărcare, încărcare, monitorizarea online a traseului acestora), a transparenței decizionale (de ex. transmiterea live a ședințelor de consiliu județean/local) etc., inclusiv cu integrarea soluțiilor deja existente. Dezvoltarea unui sistem GIS/bază de date urbane al CJ și al primăriilor de municipii și formarea personalului propriu în domeniu Implementarea, prin achiziționarea de consultanță de specialitate, a sistemului de management integrat al calității (proceduri, instrumente de lucru etc.) la nivelul tuturor instituțiilor publice și formarea personalului propriu în acest domeniu Adoptarea de planuri integritate, coduri și proceduri în domeniul eticii, integrității, conflictelor de interese, incompatibilităților la nivelul fiecărei primării și instituții din subordinea administrației locale și formarea personalului în domeniul prevenirii corupției Valorificarea eficientă a patrimoniului imobiliar al UAT-urilor în scopul atragerii de investiții private (de ex. parcele concesionate investitorilor), locuitori (acordarea de loturi de casă familiilor tinere), turiști (PPP pentru dezvoltarea unor funcțiuni turistice și de agrement) și a sporirii veniturilor proprii la bugetul local Îmbunătățirea dotării logistice a administrației publice locale, prin realizarea de investiții în sediile administrative, dotarea serviciilor publice cu utilaje și echipamente pentru lucrări de interes edilitar, parc auto (de ex. pentru poliția locală), sisteme de supraveghere video a spațiilor publice etc.
Durată	2021-2027
Responsabili	CJ Vaslui UAT-uri ADI-uri GAL-uri ONG-uri Instituția Prefectului Vaslui

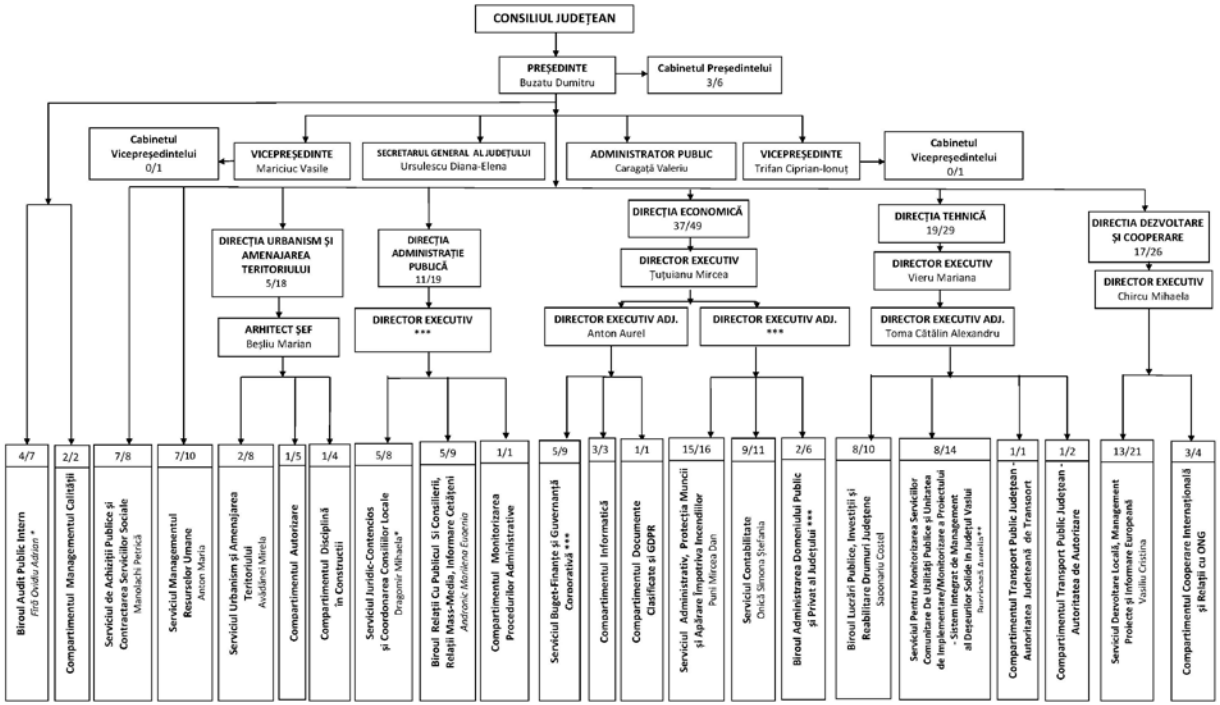
Valoarea estimată a investițiilor	50 mil. total, din care: • 10 mil. digitalizare • 10 mil. formare • 5 mil. strategii, planuri, studii • 15 mil. sedii și dotări • 2 mil. certificări • 8 mil. cadastru
Ținte pentru anul 2027	388 mil. Euro încasate la bugetul CJ și al celor 86 de UAT-uri (fără ADI-uri și operatori regionali) din fonduri europene aferente perioadei de programare 2021-2027

Prioritatea	**TOTAL**
Acțiuni	
Durată	2021-2027
Responsabili	
Valoarea estimată a investițiilor	**1.487 mil. Euro**
Ținte pentru anul 2027	

III.3. Resursele necesare pentru implementarea strategiei

Resurse umane

Organigrama CJ Vaslui cuprindea în anul 2020 un număr de 154 de posturi, dintre care doar 97 erau ocupate. Activitatea de planificare și realizare a investițiilor se concentrează la nivelul Direcției Dezvoltare și Cooperare, care se ocupă de planificarea strategică, managementul proiectelor cu finanțare externă, cooperare internațională și relația cu ONG-uri, care are prevăzute 26 de posturi (din care doar 17 sunt ocupate), respectiv al Direcției Tehnice (Biroul Lucrări Publice, Investiții și Reabilitare Drumuri Județene; Unitatea de Implementare/Monitorizare a Proiectului SMIDS) – care gestionează și urmărește mai ales proiectele finanțate din fonduri guvernamentale și surse proprii ale CJ. De asemenea, aceasta joacă un rol important în monitorizarea serviciilor publice (prin Serviciul pentru Monitorizarea Serviciilor Comunitare de Utilități Publice), respectiv în planificarea și reglementarea transportului public județean (prin Compartimentul Transport Public Județean – Autoritatea Județeană de Transport). Aceasta are prevăzute în organigramă 29 de posturi, dintre care doar 19 sunt ocupate. Restul direcțiilor au rol suport pentru realizarea investițiilor publice (de ex. Direcția Urbanism, Direcția Administrație Publică, Direcția Economică). De menționat este și faptul că Direcția Urbanism și Amenajarea Teritoriului are și atribuții de planificare teritorială, mai ales cu privire la actualizarea și implementarea Planului de Amenajare a Teritoriului Județean (PATJ).

* Post de conducere ocupat temporar
** Post de conducere temporar vacant
*** Post de conducere vacant

În contextul în care pentru perioada 2021-2027 investițiile propuse pentru CJ Vaslui însumează circa 250 mil. Euro, recomandăm consolidarea unei Unități de Implementare Proiecte în cadrul instituției, cu un manager de proiect care să se ocupe, în medie, de proiecte de investiții de maxim 20 mil. Euro. Astfel, structura acestei Unități ar trebui să fie următoarea:

- 10-12 manageri de proiect (recrutați din personal existent, dar și din exterior – prin noi recrutări)
- 2 experți achiziții publice (dedicați exclusiv implementării proiectelor de investiții)
- 2 experți financiari (idem)
- 1 arhitect-urbanist (idem)
- 1 inginer construcții (idem)
- 1 jurist (idem)
- 1 expert comunicare (idem)

La nivelul municipiilor din județ, organigramele primăriilor cuprind entități dedicate activității de planificare strategică și investiții, după cum urmează:

- Vaslui: Serviciul Management Proiect (18 posturi) și Serviciul Investiții (17 posturi)

- Bârlad: Direcția Tehnică, cu Biroul Dezvoltare Locală și Integrare Europeană, Compartimentul Tehnic-Investiții-Achiziții Publice
- Huși: Direcția Urbanism, Administrare și Dezvoltare Locală, cu Biroul Tehnic (investiții și achiziții publice – 5 posturi), respectiv Direcția Economică, cu Biroul Managementul Proiectelor (13 posturi).

Și în acest caz, recomandăm aplicarea principiului de a avea un manager de proiect la proiecte cu valoare de maxim 10 mil. Euro (un estimativ de 5-10 posturi la nivel de municipiu, funcție de bugetul dedicat investițiilor, fondurile europene absorbite), precum și minim un expert achiziții publice, financiar, arhitect-urbanist, inginer construcții și jurist dedicat pregătirii și implementării proiectelor de investiții.
În cazul orașelor, în organigrama Primăriei Murgeni există un post pentru compartimentul investiții și unul pentru cel de achiziții publice, dar nu există o structură internă care să se ocupe de managementul proiectelor. La Primăria Negrești există 6 posturi la Biroul achiziții, investiții, proiecte și programe – din care doar 2 posturi erau ocupate în anul 2019. În cazul acestora, recomandăm existența a cel puțin un post de manager de proiect dedicat exclusiv proiectelor de investiții.
În mediul rural, numărul total de posturi din organigrama primăriilor este de 10-25, foarte puține dintre acestea având compartimente dedicate managementului proiectelor, investițiilor sau chiar achizițiilor publice, atribuții care sunt exercitate de către personalul existent care nu este specializat în aceste domenii. Efectul constă din faptul că aceste instituții externalizează serviciile de planificare strategică (elaborare strategie de dezvoltare locală, PUG etc.), pregătire a proiectelor de investiții (documentații tehnico-economice, cereri de finanțare etc.) și chiar managementul acestora către firme private specializate, prin proceduri de achiziție publică. Această soluție pare să fie singura fezabilă și pentru perioada 2021-2027, cu mențiunea că recomandăm formarea personalului existent în domeniul managementului de proiecte, a achizițiilor publice etc., solicitarea sprijinului structurilor asociative (de tip ADI, GAL) și schimbul de experiențe și bune practici între UAT-uri, inclusiv pe o platformă online, astfel încât să poată fi asigurată o supraveghere profesionistă a calității serviciilor furnizate de firmele de consultanță selectate.
În plus, recomandăm identificarea unor soluții alternative la recrutarea de noi personal în instituții în vederea asigurării competențelor necesare, care este limitată de diferite reglementări și se poate dovedi ineficientă sau imposibil de susținut de unele primării. Una dintre aceste soluții ar putea să fie, pe lângă apelarea la firme specializate de consultanță, și consolidarea structurilor de tip ADI și GAL din județ, prin creșterea contribuție financiare a UAT-urilor membre. Acestea au o flexibilitate și o eficiență mai mare în a recruta personal specializat (de ex. experți în scrierea de cereri de finanțare, în domeniul pregătirii documentațiilor de achizițiilor publice etc.) care poate deservi, atunci când au nevoie (deci realizând importante economii de scară), UAT-urile asociate. Un exemplu în acest sens, este ADI Zona Metropolitană Vaslui, care ar putea deservi cu astfel de expertiză un număr de 11 comune din jurul reședinței de județ, care au bugete modeste și un număr foarte mic de angajați în primării. O contribuție proporțională cu numărul de locuitori, de exemplu de 5 Euro/locuitor/an ar însemna un efort de maxim 20.000 de Euro pentru aceste comune, dar ar asigura un fond de salarii total de circa 500.000 Euro, suficient pentru a recruta un număr mare de experți în toate domeniile de care este nevoie.

Resurse financiare

În perioada 2012-2019, CJ și cele 86 de UAT-uri din județul Vaslui au realizat investiții totale de 1.878 mil. lei (echivalentul a peste 400 mil. Euro), cifră care nu include și investiții realizate prin intermediul ADI-urilor (apă-canal și deșeuri), care ar duce această cifră la circa 500 mil. Euro. Din totalul de 1.878 mil.lei, fondurile europene au reprezentat 355 mil. lei (19%), subvențiile de la bugetul de stat pentru investiții circa 1.300 mil.lei (69%), iar sursele proprii circa 223 mil. lei (12%). Dacă la acestea adăugăm și proiectele ADI, finanțate preponderent din fonduri europene, precum și cele ale CNI - care sunt finanțate de companie direct și nu prin alocări către bugetele locale, putem estima că aproximativ 30% dintre investiții de interes județean și local din perioada 2012-2019 s-au realizat din fonduri europene, 60% cu fonduri guvernamentale și doar 10% cu resurse bugetare proprii (sau credite).

Pentru perioada 2021-2027, necesarul de finanțare pentru implementarea tuturor măsurilor din Strategia de Dezvoltare Economico-Socială a județului Vaslui este de aproape 1,5 md. Euro, dintre care aproximativ 1 md. Euro ar trebui cheltuite direct de CJ și UAT-uri, aproape 200 mil. Euro de structuri asociative ale UAT-urilor (ADI-uri, GAL-uri – pe fondul absorbției de fonduri europene – PODD 2021-2027, PNS 2021-2027), iar peste 300 mil. Euro de instituții / entități de la nivelul administrației centrale (de ex. CNAIR, CNI, ANIF, ISJ / Ministerul Educației, CNAS / Ministerul Sănătății, AJOFM etc.).

Prioritatea	Investiții estimate totale (mil. Euro)	Investiții administrație centrală (mil. Euro)	Investiții CJ Vaslui (mil. Euro)	Investiții UAT-uri (mil. Euro)	Investiții ADI / GAL (mil. Euro)
Vasluiul conectat	200	100	100	0	0
Vasluiul educat	110	40	15	55	0
Vasluiul sănătos	120	50	30	40	0
Vasluiul incluziv	55	10	20	25	0
Vasluiul agriculturii de performanță și a satelor regenerate	495	40	15	320	120
Vasluiul competitiv	25	10	10	5	0
Vasluiul turistic	42	0	20	22	0
Vasluiul verde și sigur	120	45	5	10	60
Vasluiul cultural și recreativ	40	10	15	15	0
Vasluiul orașelor-motor al dezvoltării	230	0	5	230	0
Vasluiul bine administrat	50	8	15	25	2
TOTAL	**1487**	**313**	**250**	**747**	**182**

În cazul CJ Vaslui (și a instituțiilor din subordine: spitale, muzee, teatru, DGASPC etc.), volumul investițiilor este estimat la 250 mil. Euro pentru intervalul 2021-2027 (fără a include aici fondurile europene de circa 180 mil. Euro pentru proiectele din domeniul apă-canal și management deșeuri), rezultând o medie anuală de circa 35 mil. Euro. Dintre acestea, peste 100 mil. Euro (40% din total) ar trebui să provină din fonduri europene, aproape 60 mil. Euro (22% din total) din fonduri/programe guvernamentale, iar peste 90 mil. Euro (38%) din surse proprii (inclusiv împrumuturi).

Prioritatea	Investiții CJ Vaslui (mil. Euro) – total, din care:	Fonduri europene	Surse europene potențiale	Fonduri guvernamen-tale	Surse naționale potențiale	Fonduri proprii
Vasluiul conectat	100	40	POR	30	CNI / PNDL	30
Vasluiul educat	15	10	POR POEO INTERREGNEX TRO-MD	0		5
Vasluiul sănătos	30	10	POS POEO INTERREGNEX T RO-MD	10	CNI	10
Vasluiul incluziv	20	10	POR POIDS POEO	5	FRDS	5
Vasluiul agriculturii de performanță și a satelor regenerate	15	0		0		15
Vasluiul competitiv	10	5	POCIDIF POEO	0		5
Vasluiul turistic	20	10	POR INTERREGNEX T RO-MD	5	Program dezvoltare investiții în turism	5
Vasluiul verde și sigur	5	2	PODD INTERREGNEX	1	AFM	3

Prioritatea	Investiții CJ Vaslui (mil. Euro) – total, din care:	Fonduri europene	Surse europene potențiale	Fonduri guvernamen-tale	Surse naționale potențiale	Fonduri proprii
Vasluiul cultural și recreativ	15	5	INTERREGNEXT RO-MD POEO Granturi SEE și Norvegiene	5	PNR	5
Vasluiul orașelor-motor al dezvoltării	5	5	POR	0		0
Vasluiul bine administrat	15	5	INTERREGNEXT RO-MD Alte PCTE POAT	0		10
TOTAL	**250**	**102**		**56**		**93**

În cazul UAT-urilor, investițiile de aproape 750 mil. Euro pentru intervalul 2021-2027 înseamnă o medie anuală de peste 100 mil. Euro. Dintre acestea, aproape 290 mil. Euro (39% din total) ar putea proveni din fonduri europene, circa 270 mil. Euro (36% din total) din fonduri / programe guvernamentale, iar circa 190 mil. Euro (25% din total) din fonduri proprii (inclusiv împrumuturi).

Prioritatea	Investiții UAT-uri (mil. Euro) – total, din care:	Fonduri europene	Surse europene potențiale	Fonduri guvername-ntale	Surse naționale potențiale	Fonduri proprii
Vasluiul conectat	0	0		0		0
Vasluiul educat	55	20	POR POEO INTERREGNEXT RO-MD	25	CNI / PNDL	10
Vasluiul incluziv	25	15	POR POIDS POEO	5	FRDS	5

Prioritatea	Investiții UAT-uri (mil. Euro) – total, din care:	Fonduri europene	Surse europene potențiale	Fonduri guvernamentale	Surse naționale potențiale	Fonduri proprii
Vasluiul agriculturii de performanță și a satelor regenerate	320	100	PNS	150	CNI / PNDL / AFM / Program introducere gaze naturale	70
Vasluiul competitiv	5	3	POCIDIF POEO	0		2
Vasluiul turistic	22	15	POR INTERREGNE XT RO-MD	5	Program dezvoltare investiții în turism	2
Vasluiul verde și sigur	10	3	PODD INTERREGNE XTRO-MD	3	AFM	4
Vasluiul cultural și recreativ	15	5	INTERREGNE XTRO-MD POEO Granturi SEE și Norvegiene	5	PNR	5
Vasluiul orașelor-motor al dezvoltării	230	100	POR	50	CNI / PNDL	80
Vasluiul bine administrat	25	15	POR INTERREGNE XTRO-MD Alte PCTE POAT	5	ANCPI	5
TOTAL	**747**	**286**		**268**		**193**

Resurse informaționale

În prezent, fluxul de informații cu privire la activitatea de planificare strategică și investiții de la nivelul instituțiilor din administrația publică locală a județului Vaslui este unul preponderent de tip vertical (administrație centrală – administrație județeană – administrație locală), bazat pe instrumente clasice (documente transmise prin poștă sau fax, la care s-au adăugat mai nou documentele transmise scanat prin email). Agenții guvernamentale și Instituția Prefectului, autoritățile de management și organismele intermediare pentru gestionarea programelor cu finanțare europeană, informează CJ și primăriile cu privire la necesitatea lansarea unor linii de finanțare / apeluri de proiecte, iar în prealabil solicită (în unele cazuri) transmiterea de puncte de vedere cu privire la acestea sau transmiterea de propuneri de proiecte. Astfel de informații mai sunt transmise și de către structuri asociative (de tip AMR, AOR, ACOR, GAL-uri, ADI-uri etc.), dar și de către consultanții privați, mai ales în zonele rurale.

Dacă în cazul sectorului public acest tip de comunicare permite accesul rezonabil la informații, în cazul sectorului privat circuitul este mult mai dificil. Informațiile cu privire la disponibilitatea unor programe de finanțare nerambursabilă pentru fermieri, antreprenori sau chiar și ONG-uri, mai ales din mediul rural și din orașele mici, ajung adesea prea târziu și distorsionat, aceștia ratând astfel oportunități de dezvoltare a afacerilor sau serviciilor pe care le oferă.

Un alt palier al resurselor informaționale este accesul CJ și al primăriilor la date cu privire la patrimoniul public și privat al UAT-ului. În prezent, niciuna dintre aceste instituții nu dispune de o bază de date GIS, care să cuprindă diferite câmpuri de informații actualizate cu privire la proprietatea asupra parcelelor de teren, reglementările urbanistice aferente acesteia, certificatele de urbanism / autorizațiile de construcție emise pentru respectiva parcelă, activitățile economice autorizate în acel loc, existența și poziția rețelelor tehnico-edilitare etc. Aceste informații sunt disponibile, cel mai adesea doar în format fizic, la diferite compartimente interne sau chiar la alte instituții, iar obținerea lor reprezintă un efort însemnat de timp pentru personalul din administrația locală, conducând chiar la tergiversarea unor investiții.

Accesul la informații legate de calitatea furnizării unor servicii publice gestionate direct de către administrația locală sau delegate/concesionate către operatori specializați este o altă barieră în calea accelerării investițiilor publice. Spre exemplu, în lipsa unor stații de monitorizare a calității aerului la nivelul fiecărui oraș sau chiar municipiu, nu se pot obține informații actualizate cu privire la acești parametrii ca să poată fi monitorizat succesul implementării unor măsuri în domeniu. Aceeași situație se înregistrează și în cazul transportului public, în lipsa unor sisteme de monitorizare GPS a parcului auto și a sistemelor de e-ticketing care să indice exact numărul exact de utilizatori, traseele sau orele de deplasare preferate de aceștia, context în care operarea serviciului poate să fie una ineficientă și generatoare de costuri suplimentare.

Fluxurile de informații între instituțiile administrației publice locale, sectorul privat, non-guvernamental și cetățeni sunt, la rândul lor, nesatisfăcătoare. Aprobarea unor documente programatice sau luarea unor decizii de investiții se bazează, cel mai adesea, pe consultări publice formale, la care participă foarte puțini actori interesați. Administrațiile locale realizează arareori sondaje de opinie, chiar și în mediul online, înainte de lua anumite decizii,

astfel încât actorii din comunitate nu cunosc proiectele de investiții ale administrației, uneori nici măcar la finalizarea acestora.
Gestiunea documentelor în instituțiile publice reprezintă o altă problemă majoră. Arhivele de documente tipărite sunt enorme, iar accesul la diferite informații conținute de acestea se dovedește o provocare majoră pentru cei mai mulți angajați din administrație. Concepte pentru semnătura sau arhiva electronică sunt în fază incipientă, funcționând, în foarte puține cazuri, în paralel cu documentele în format clasic, ceea nu ușurează, ci mai degrabă încărca personalul propriu al instituțiilor. Multe investiții private (și chiar publice) sunt întârziate sau chiar amânate din cauza duratei de obținere a unor autorizații, avize sau acorduri de la diferite instituții (de ex. autorizațiile de construcție), fără a exista un sistem de ghișeu unic.
Un alt aspect deficitar este comunicarea pe orizontală între instituțiile administrației publice locale. În prezent, la nivelul județean nu există practicarea consultării, schimbului de experiențe și bune practici între angajații din diferitele primării, chiar și învecinate. Crearea unui cadru informal simplu, de tipul unui forum sau chatbot securizat și defalcat pe domenii de competență ale instituțiilor (de ex. urbanism, proiecte europene, taxe si impozite, achiziții publice etc.), gestionat de către CJ sau Instituția Prefectului, la care să aibă acces toți angajații din administrația locală, pentru ca atunci când întâmpină o problemă specifică legată de sarcinile de serviciu pe care le au să poată apela la experiența colegilor din alte instituții din județ.

În acest context, recomandăm următoarele măsuri de îmbunătățire a resurselor informaționale puse la dispoziția implementării măsurilor din strategia județeană:

- **Finalizarea cât mai urgentă a lucrărilor de înregistrare a imobilelor în sistemul integrat de cadastru și publicitate imobiliară**, realizarea cadastrului general pentru localitățile urbane, a registrelor de spații verzi, actualizarea PATJ și a PUG-urilor care și-au depășit perioada normală de valabilitate – în vederea reducerii timpilor de pregătire a proiectelor de investiții publice și private;
- **Continuarea eforturilor de digitalizare a CJ, primăriilor și entităților din subordinea acestora**, prin elaborarea și implementarea unei strategii în acest scop (preferabil realizată de clusterele regionale din domeniul IT și cu o largă consultare publică cu actorii relevanți din județ), cu accent pe degrevarea personalului de sarcini repetitive, birocratice (de tipul obținerii de semnături fizice, tipăririi, scanării, îndosarierii documentelor), facilitarea a comunicării pe orizontală între angajați, a comunicării online cu actorii relevanți și a implementării soluțiilor de tip ”Ghișeu unic” (de ex. în activitatea de autorizare a construcțiilor) – care să faciliteze implementarea proiectelor publice și private de investiții;
- **Înființarea unui birou pentru relația cu mediul de afaceri în cadrul CJ Vaslui**, care să coordoneze activități periodice de informare în timp real a investitorilor și antreprenorilor cu privire la oportunitățile de finanțare nerambursabilă / creditare guvernamentală sau din fonduri europene, să obțină feedback de la aceștia cu privire la planurile și propunerile de proiecte ale administrației locale, nevoile și barierele cu care se confruntă în dezvoltarea activității, reducerea birocrației legate de relația acestora cu instituțiile publice etc.;
- **Dezvoltarea, cu expertiză externă, a unei platforme GIS a CJ Vaslui** și înființarea unui birou cu minim un angajat calificat care să fie format și să se ocupe de mentenanța acesteia, cu input-ul tuturor direcțiilor din instituție. Aplicarea aceluiași model și la nivelul celor 3 municipii (baze de date urbane), inclusiv cu

funcțiuni practice pentru derularea lucrărilor de investiții (de ex. notificarea în timp real a tuturor operatorilor de rețele cu privire la lucrările executate pe o anumită stradă);

- **Utilizarea fondurilor europene dedicate digitalizării**, pentru a elabora și implementa la nivelul municipiilor din județ strategii integrate de digitalizare (de ex. e-ticketing, sistem de informare dinamică a pasagerilor, senzori de parcare, de trafic, semaforizare inteligentă, senzori de umiditate în spațiile verzi, stații de monitorizare a calității aerului, telegestiune sistem de iluminat public, monitorizare consumuri energetice clădiri publice, bike-sharing, nivelul de încărcare al pubelelor de colectare selectivă a deșeurilor dotate cu senzori etc.) care să permită luarea unor decizii de investiții fundamentate și monitorizare post-implementare a proiectelor;
- **Stimularea unor procese de creativitate civică**, atât în rândul angajați din instituțiile administrației publice locale, cât și a cetățenilor sau întreprinzătorilor, inclusiv prin organizarea unor competiții de idei / soluții pentru o anumită problemă a comunității – care să conducă la realizarea unor inovații și chiar economii de cost în implementarea investițiilor publice.

Resurse tehnice

Resursele tehnice de care dispun administrațiile publice locale din județ variază de la o instituție la altă. Unele primării funcționează în sedii moderne, realizate sau reabilitate recent, în timp ce altele funcționează în clădiri care pot pune în pericol siguranța angajaților în viitor (de ex. clădirea Primăriei Bârlad este încadrată în clasa de risc seismic II, conform unei expertize realizate de instituție în anul 2020). Situația altor clădiri aflate în patrimoniul UAT-urilor și care găzduiesc servicii publice este și mai problematică, fie că vorbim despre clădiri de spitale (de ex. Spitalul 2 Vaslui), dispensare, grădinițe, școli, cămine culturale etc. Toate acestea au un impact negativ asupra atingerii țintelor din strategia județeană, dar și a costurilor ridicate de operare și mentenanță (de ex. risipa de energie a clădirilor nereabilitate).

Dotarea cu infrastructură hardware variază și ea. Unele instituții, inclusiv CJ Vaslui și primăriile de municipii, au beneficiat de diferite finanțări europene prin care au achiziționat și tehnică de calcul performantă, însă unele dintre primăriile rurale funcționează și computere vechi de peste 10 ani. Dotarea cu programe informatice (software) se rezumă, cel mai adesea, la aplicații din domeniul financiar-contabil, de resurse umane, juridic sau de cadastru, însă rămâne deficitară mai ales în ceea ce privește aplicații mai noi pentru gestiunea relației cu publicul, sistemele informatice geografice (GIS) sau managementul documentelor (semnătură și arhivă electronică etc.). Nivelul scăzut de digitalizare are impact negativ asupra fluxului normal al proiectelor de investiții, consumând resurse de timp importante pentru sarcini birocratice de tip repetitiv.

Dotarea logistică a primăriilor este una deficitară, din diferite perspective: numărul și starea microbuzelor școlare, dotarea cu echipamente și materiale de protecție civilă și de intervenție în situații de urgență (SVSU), dotarea cu utilaje pentru executarea de lucrări edilitare în regie proprie, parc auto învechit, corpuri de iluminat ineficiente energetice și o calitate redusă a iluminării, insuficiența punctelor/platformelor de colectare a deșeurilor etc. Toate acestea înseamnă cheltuieli suplimentare pentru administrațiile locale (și implicit reducerea sumelor disponibile

pentru investiții), respectiv dificultăți în asigurarea unor servicii publice de calitate care să contribuie la atingerea țintelor stabilite prin strategia județului.

În acest context, recomandăm îmbunătățirea resurselor tehnice ale instituțiilor administrației publice locale puse la dispoziția implementării strategiei, prin:

- Asigurarea unor condiții de lucru decente și sigure pentru personalul din administrației, ca și pentru utilizatorii serviciilor publice, cu prioritate prin expertizarea seismică a tuturor clădirilor publice, urmată de consolidarea seismică de urgență a acestora
- Valorificarea fondurilor nerambursabile pentru dotarea corespunzătoare a serviciilor publice și a SVSU din cadrul primăriilor cu utilaje, echipamente și materiale adecvate, care să asigure atingerea țintelor din strategie cu privire la protecția mediului și gestionarea riscurilor
- Însoțirea eforturilor de digitalizare a administrației publice locale cu investiții pentru dotarea cu tehnică de calcul performantă și software specializat;
- Delegarea serviciilor de alimentare cu apă și apă uzată din mediul rural către operatorul regional de profil, pentru a asigura atât eligibilitatea infrastructurii locale pentru investiții ulterioare din fonduri europene, cât și economii la bugetul local.

III.4. Implicarea actorilor relevanți în procesul de planificare de la nivel județean

Implicarea actorilor relevanți de la nivelul județului în procesul de planificare strategică (pregătire a Strategiei de Dezvoltare Economico-Socială) a fost unul complex, care a vizat mai multe etape, după cum este prezentat în tabelul următor.

Etapa din procesul de planificare	Instrumentul utilizat pentru implicarea stakeholderilor	Tipurile de stakeholderi implicați	Indicatori de realizare
Elaborarea analizei situației existente	Chestionar colectare date cu privire la situația existentă, priorități locale și proiecte de investiții viitoare	UAT-urile din județul Vaslui	chestionare transmise chestionare completate și procesate adrese solicitare date transmise răspunsuri primite la adresele de solicitare date
Elaborarea analizei SWOT și definirea obiectivelor, proiectelor prioritare și a criteriilor de evaluare și monitorizare	Grup de consultare strategică Grupuri de lucru sectoriale, în număr de 6	CJ Vaslui Instituții subordonate CJ Vaslui Instituții publice deconcentrate Reprezentanți ai mediului de afaceri	întâlniri ale grupurilor de lucru organizate număr de participanți la grupurile de lucru
Elaborarea variantei-draft a întregului document strategic	Consultare publică la sediul CJ Consultare publică pe site-ul CJ	Cetățeni	vizualizări document comentarii transmise online participanți la consultarea publică
Adoptarea în CJ a variantei finale a documentului	Prezentare document	Consilieri județeni	
Diseminarea rezultatelor procesului de planificare strategică după aprobarea strategiei	Seminar de diseminare	Publicul larg	participanți la seminarul de diseminare

Datele obținute în urma răspunsurilor primite la adrese transmise diferitelor instituții au fost utilizate de către consultant, după centralizarea acestora, și se regăsesc în textul analizei detaliate a situației actuale, precum și în numeroasele reprezentări grafice (figuri, tabele, grafice) din document.

Chestionarele transmise de către UAT-uri (a se vedea Anexa la strategie) au fost utilizate în dublu scop: pe de o parte la aprofundarea analizei situației existente (de ex. detalierea unor indicatori și planșe / tabele / figuri până la nivel de UAT sau chiar localitate), precum și la elaborarea strategiei propriu-zise (corelarea priorităților locale cu cele județene, completarea listei de obiective, măsuri, acțiuni, proiecte, indicatori de evaluare și monitorizare.

Grupurile de lucru au jucat un rol vital în validarea analizei situației actuale, a analizei SWOT și în definirea viziunii de dezvoltare, a direcțiilor principale de dezvoltare și a proiectelor prioritare, la nivel sectorial. Acestea s-au bucurat de o participare largă (a se vedea listele de prezență și fotografiile anexate) și de numeroase contribuții ale participanților (a se vedea minutele anexate). Concluziile discuțiilor au fost integrate de consultant în varianta-draft a strategiei.

Consultarea publică a avut scopul de a prezenta și valida documentul cu publicul larg care nu a participat la grupurile de lucru sectoriale, context în care eforturile s-au concentrat pe mediul online (a se vedea Anexacare cuprinde link-urile și fotografiile cu postările pe site și conturile de Social Media ale documentului). Și în acest caz, feedback-ul din partea publicului larg a fost integrat de consultanți în varianta de document care a fost prezentată consilierilor județeni spre aprobare.

În fine, prezentarea strategiei în fața consilierilor locali și a conducerii CJ cu ocazia emiterii hotărârii de adoptare a documentului a avut scopul de a obține asumarea politică și administrativă a documentului, ca premisă de bază a sustenabilității sale.
Seminarul de diseminare a avut rolul de a crește notorietatea documentului și, mai ales, a proiectelor cuprinse în acesta, pentru toate categoriile de utilizatori (de ex. direcții ale CJ Vaslui, UAT-uri, ONG-uri, instituții publice deconcentrate, companii private etc.) și de a împărtăși experiențele și bunele practici care pot fi preluate în procesul de planificare strategică de la nivelul UAT-urilor și instituțiilor din județ.

III. 5. Integrarea temelor orizontale în strategie

Principiul egalității de șanse a fost respectat în tot procesul de elaborare a Strategiei de Dezvoltare Economică și Socială a județului Vaslui, începând chiar cu echipa desemnată de consultant pentru pregătirea documentului, care a fost formată în proporție de 80% din persoane de sex feminin.

În ceea ce privește documentul propriu-zis, acesta cuprinde o analiză foarte detaliată, chiar la nivel de UAT și sat, a numeroaselor comunități marginalizate urbane și rurale din județul Vaslui, a cererii și ofertei de servicii sociale actuale pentru diferitele categorii de persoane vulnerabile (de ex. persoane cu dizabilități, victime ale violenței domestice etc.), punctele slabe și amenințările cu privire la adresa acestora fiind menționate și în analiza SWOT.
Prioritatea nr. 3 ”Vasluiul Incluziv” din cadrul strategiei adresează în mod specific principiul egalității de șanse, propunând intervenții pentru perioada 2021-2027 care însumează circa 55 mil. Euro, de tipul: accesibilizării clădirilor și spațiilor publice pentru persoanele cu dizabilități, dezvoltarea și diversificarea ofertei de servicii sociale, publice și private, pentru noi categorii de beneficiari (de ex persoanele cu adicții, copii și elevii cu CES din mediul rural), continuarea eforturilor de dezinstituționalizare și trecere la sisteme alternative de îngrijire a persoanelor adulte, dezvoltarea serviciilor de îngrijire la domiciliu pentru persoanele vârstnice cu un grad ridicat de dependență etc.

Multe dintre aceste măsuri au rezultat în cadrul grupului de lucru sectorial dedicat măsurilor cu caracter social, la care au participat diferite organizații cu atribuții în domeniu.

În ceea ce privește principiul dezvoltării durabile, acesta a beneficiat de o atenție specială pe durata pregătirii strategiei județene, dovadă fiind faptul că Prioritatea 8 ”Vasluiul verde și sigur” din strategie cuprinde o paletă largă de intervenții în domeniul managementului integrat al deșeurilor, adaptării la cerințelor directivelor europene din domeniul protecției mediului, conservării și protecției patrimoniului natural, reducerii poluării aerului, a celei fonice etc. De asemenea, Prioritățile 5 și 10, dedicate dezvoltării rurale, respectiv dezvoltării urbane durabile prevăd intervenții de amploare pentru promovarea mobilității urbane durabile, creșterea eficienței energetice și utilizarea surselor regenerabile de energie, creșterii suprafeței de spații plantate, reducerii poluării apelor etc. Aceste soluții au fost dezbătute pe larg la grupul sectorial dedicat mediului, la care au participat activ mare parte din actorii relevanți din acest domeniu.

Nu în ultimul rând, modul de organizare a procesului de elaborare a strategiei a vizat reducerea consumului de resurse, optându-se pentru limitarea consumului de energie (de ex. organizarea de întâlniri în spații cu iluminat natural), transmiterea documentelor către participanții la grupurile de lucru în format electronic, pentru a evita consumul de hârtie, comunicarea online între diferiții experți implicați în pregătirea documentului pentru a evita deplasări motorizate care nu erau neapărat necesare etc.

III.6. Planul de monitorizare și evaluare al strategiei

Procesul de monitorizare și evaluare a strategiei este esențial pentru succesul acesteia, mai ales în contextul în care aceasta acoperă o perioadă de 7 ani (implicit și două cicluri electorale, respectiv perioada de tranziție de la exercițiul financiar 2014-2020, care se finalizează propriu-zis doar în anul 2023, la cel aferent perioadei 2021-2027). În plus, contextul în care a fost elaborat prezentul document strategic este unul complet atipic, dat de pandemia de Covid-19 instalată în România în trimestrul I 2020, care va conduce, cel mai probabil, la implicații majore inclusiv în sfera bugetelor și investițiilor publice, a creșterii cererii pentru unele servicii publice, a schimbării comportamentului populației etc.

În contextul în care majoritatea strategiilor nu ajung să fie monitorizate și evaluate din cauza percepției generale că acest proces este unul greoi, propunem o abordare simplă a acestui proces, după următoarele principii:

- Monitorizarea implementării strategiei se face anual, în trimestrul I al anului următor celui analizat, prin întocmirea de către Serviciul Dezvoltare Locală, Management Proiecte și Informare Europeană a unui Raport Anual de Monitorizare (variantă draft), conform conținutului cadru;
- Înființarea unui Comitet Consultativ de Monitorizare a Strategiei de Dezvoltare Economică și Socială a județului Vaslui, împărțit pe 6 grupuri și constituit din reprezentanți ai tuturor categoriilor de actori relevanți. Acesta va avea aceeași membri ca și cei invitați să participe la cele 6 grupuri de lucru sectoriale din cadrul procesului de pregătire a strategiei, pentru a asigura continuitatea și trasabilitatea procesului de planificare. Comitetul se va întâlni o dată pe an, după întocmirea Raportului Anual de Monitorizare de

către CJ Vaslui, pentru a dezbate conținutul documentului și a stabili potențiale măsuri de remediere a eventualelor blocaje;

- Raportul Anual de Monitorizare, în varianta consolidată de Comitetul Consultativ de Monitorizare a Strategiei este prezentat de Directorul Direcției Dezvoltare și Cooperare în cadrul uneia dintre ședințele de Consiliu Județean (preferabil cea de adoptare a bugetului de venituri și cheltuieli pentru anul în curs, în vederea fundamentării alocărilor pe baza stadiului real al proiectelor cuprinse în strategie). Aprobarea acestuia de către consilieri este lăsată la alegerea Consiliului Județean. Raportul se va publica pe site-ul WEB al instituției, ca instrument de transparentizare a activității de investiții a CJ, eventual sub titulatura de "Raport privind starea economico-socială a județului Vaslui în anul.....", prezentat într-o formă atractivă vizual (grafice, fotografii etc.).
- Evaluarea strategiei se va face o singură dată (evaluare ex-post sau finală, preferabil în anul 2027, la momentul actualizării strategiei pentru a acoperi perioada post 2027), prin externalizarea acestui serviciu către o firmă specializată de consultanță, în urma căruia va rezulta un Raport de Evaluare, pe modelul prezentat mai jos, ce va fi dezbătut în cadrul Comitetului de Monitorizare, prezentat consilierilor județeni în forma consolidată și adoptat de către aceștia.

Conținutul-cadru al Raportului Anual de Monitorizare (în anul n+1 pentru anul n, realizat intern):

Capitole:
• ***Introducere: informații succinte privitoare la perioada acoperită de raportul de monitorizare, sursele de date utilizate pentru aprecierea progresului în implementarea Strategiei (de ex. date statistice, date / informații furnizate de direcțiile și instituțiile din subordinea CJ, ADI-uri/operatori regionali, UAT-uri etc.), dificultăți întâmpinate în colectarea datelor.***
• ***Prezentarea tabelară a valorii indicatorilor de rezultat (prezentați în tabelul de mai jos)***
• ***Analiza riscurilor aferente implementării Strategiei (plecând de la riscurile deja prezentate în document, la care se pot adăuga altele identificate pe parcursul implementării);***
• ***Prezentarea proiectelor prioritare care au făcut obiectul procesului de monitorizare, plecând de la fișele prezentate în Strategie și a valorii indicatorilor de realizare cuprinși în fișa fiecărui proiect***
• ***Recomandări de eficientizare a implementării fiecărui proiect prioritar în parte (pe baza concluziilor Comitetului de Monitorizare);***
• ***Concluzii finale - o apreciere generală privind progresul înregistrat în implementarea Strategiei.***

Conținutul-cadru al Raportului de Evaluare (final, realizat cu expertiză externă)

Capitole:
• ***Introducere: informații succinte privitoare la perioada acoperită de raportul de evaluare, obiectivele evaluării, metodologia și sursele de date utilizate, dificultăți întâmpinate în aplicarea metodologiei***
• ***Prezentarea gradului de realizare a indicatorilor de impact (prezentați în tabelul de mai jos)***

Capitole:
• ***Analiza detaliată a impactului efectiv în termeni de eliminare a punctelor slabe identificate în Analiza SWOT***
• ***Evaluarea sustenabilității rezultatelor obținute (de ex. asigurarea cheltuielilor de operare și mentenanță aferente obiectivelor realizate, asigurarea necesarului de resurse umane pentru funcționarea acestora etc.);***
• ***Analiza motivelor care au stat la baza succesului sau insuccesului în implementarea proiectelor prioritare;***
• ***Analiza riscurilor manifestate, planificate și neplanificate, pe toată durata implementării Strategiei (plecând de la riscurile deja prezentate în document, la care se pot adăuga altele identificate pe parcursul implementării);***
• ***Evidențierea lecțiilor învățate din implementarea actualei strategii pentru planificarea investițiilor în perioada următoare (post 2027).***
• ***Concluzii finale - o apreciere generală privind succesul implementării Strategiei.***

Portofoliul de proiecte al strategiei județene, ca și fișele de proiecte prioritare pot suferi modificări pe durata celor 7 ani de implementare, determinate atât de factori subiectivi (de ex. modificări ale Consiliului Județean survenite în urma ciclurilor electorale), cât mai ales obiectivi, precum: modificări operate de către autoritățile europene, guvernamentale sau regionale la nivelul programelor de finanțare (de ex. realocări sau suplimentări de fonduri, modificări ale condițiilor de eligibilitate, ale graficelor de implementare etc.); apariția de noi nevoi, care implică și realocarea de fonduri între domenii (exemplul pandemiei din anul 2020 fiind unul elocvent în acest sens); cazul nefericit al manifestării unor hazarduri naturale (de ex. cutremure, inundații) care conduce la necesitatea unor investiții de remediere a pagubelor; contextul economic global, care poate avea implicații și asupra veniturilor la bugetul de stat și cele locale; modificări ale politicii fiscale a Guvernului (de ex. la nivelul cotelor defalcate alocate UAT-urilor) etc.

În acest situații, Direcția Dezvoltare și Cooperare va înainta conducerii Consiliului Județean și consilierilor propunerea de actualizare a portofoliului de proiecte și a fișelor de proiecte incluse în Strategia de Dezvoltare Economică și Socială a Județului Vaslui pentru perioada 2021-2027, care trebuie aprobată de către aceștia din urmă. Totuși, aceste actualizări ar trebui să nu aducă atingere viziunii, obiectivului general, priorităților și indicatorilor de impact ai strategiei pentru orizontul 2027.

Indicatorii de monitorizare și evaluare ai strategiei

Raportul Anual de Monitorizare se va baza pe documentarea următorilor indicatori de rezultat - la nivelul celor 10 priorități stabilite în strategia județeană:

Prioritatea	Indicatorul	Unitate de referință	Sursa de documenta-re	Valoarea de referință (anul)	Valoarea-țintă pentru anul 2027
Vasluiul conectat	Lungimea drumurilor naționale modernizate	Km	INS	352 (2019)	390
	Lungimea drumurilor expres	Km	INS	0 (2019)	103
	Lungimea drumurilor județene modernizate	Km	INS	470 (2019)	700
	Lungimea variantelor de ocolire deschise traficului	Km	CJ Vaslui	0 (2020)	30
Vasluiul educat	Locuri în creșe	Nr.	INS	225 (2018)	450
	Unități de învățământ fără autorizație sanitară de funcționare	Nr.	DSP Vaslui	256 (2019)	0
	Elevi înscriși în școli profesionale	Nr.	INS	2871 (2018)	3500
Vasluiul sănătos	Paturi de spital existente	Nr.	INS	1977 (2018)	2100
	Medici de familie	Nr.	INS	164 (2018)	200
	Medici în unitățile sanitare publice	Nr.	INS	320 (2018)	400
	Asistenți medicali comunitari și mediatori sanitari	Nr.	DSP Vaslui	91 (2018)	150
	Decese sub vârsta de un an	Nr.	INS	24 (2018)	15
Vasluiul incluziv	Servicii sociale publice licențiate	Nr.	AJPIS Vaslui	30 (2019)	100
	Servicii sociale private licențiate	Nr.	AJPIS Vaslui	23 (2019)	45
	Locuri în centre medico-sociale	Nr.	INS	141 (2018)	200
	Asociații și fundații furnizoare de servicii sociale care au beneficiat de subvenții	Nr.	INS	2 (2018)	10
	Locuințe în proprietate publică	Nr.	INS	1351	2000

Prioritatea	Indicatorul	Unitate de referință	Sursa de documenta-re	Valoarea de referință (anul)	Valoarea-țintă pentru anul 2027
				(2018)	
Vasluiul agriculturii de performan-ță și a satelor regenerate	Lungime drumuri comunale modernizate	Km	INS	375 (2019)	500
	Lungime rețea de alimentare cu apă în mediul rural	Km	INS	889 (2018)	1200
	Lungimea rețea de canalizare în mediul rural	Km	INS	141 (2018)	800
	Lungime rețea de distribuție gaze naturale în mediul rural	Km	INS	94 (2018)	400
	Suprafața agricolă efectiv irigată	Ha	INS	993 (2018)	20000
	Suprafața agricolă cultivată	Ha	INS	211418 (2018)	250000
	Suprafața viilor altoite	Ha	INS	6325 (2018)	10000
	Densitatea bovinelor la 100 ha	Nr.	INS	18 (2018)	25
	Densitatea porcinelor la 100 ha	Nr.	INS	28 (2018)	40
	Salariați în agricultură	Nr.	INS	2819 (2018)	4000
Vasluiul competitiv	Salariați în sectorul non-agricol privat	Nr.	INS	32791 (2018)	40000
	Investițiile nete ale întreprinderilor non-agricole	Mil. lei	INS	249 (2018)	750
	Cifra de afaceri a întreprinderilor non-agricole	Mil. lei	INS	7145 (2018)	12500
	Exporturi FOB	Mil. Euro	INS	179 (2019)	300
Vasluiul turistic	Sosiri ale turiștilor români în unitățile de cazare	Nr.	INS	47545 (2019)	80000
	Sosiri ale turiștilor străini în unitățile de cazare	Nr.	INS	3422 (2019)	10000
Vasluiul verde și sigur	Populația deservită de sistemul public de alimentare cu apă	Nr.	INS	147504 (2018)	227500
	Populația conectată la sistemele	Nr.	INS	123295	175000

Prioritatea	Indicatorul	Unitate de referință	Sursa de documenta-re	Valoarea de referință (anul)	Valoarea-țintă pentru anul 2027
	de canalizare			(2018)	
	Suprafața totală a fondului forestier	Ha	INS	73000 (2018)	80000
Vasluiul cultural și recreativ	Vizitatori în muzee	Nr.	INS	171334 (2018)	200000
	Cititori activi în biblioteci publice	Nr.	INS	28224 (2018)	30000
	Spectatori în teatre	Nr.	INS	22646 (2018)	25000
	Spectatori în cinematografe	Nr.	INS	54000 (2018)	70000
	Sportivi legitimați în cluburi	Nr.	INS	3990 (2018)	5000
Vasluiul orașelor-motor al dezvoltării	Pasageri transportați în transportul public urban – total	Nr.	INS	6695000 (2019)	10000000
	Pasageri transportați în transportul public urban – transport electric și hibrid	Nr.	INS	0	8000000
	Suprafața spațiilor verzi din mediul urban	Ha	INS	369	400
	Soldul schimbărilor de domiciliu în mediul urban (migrație internă)	Nr.	INS	-1963 (2018)	-1000
	Soldul migrației externe temporare	Nr.	INS	-316 (2018)	0
Vasluiul bine administrat	Soldul veniturilor totale la bugetele locale	Mil. lei	INS	1171 (2018)	1500

Raportul de Evaluare ce se va elabora la finalul perioadei de valabilitate a Strategiei se va baza pe documentarea următorilor indicatori de impact:

Prioritatea	Indicatorul	Unitate de referință	Sursa de documentare	Valoarea de referință (anul)	Valoarea-țintă pentru anul 2027
Vasluiul conectat	Ponderea drumurilor (de toate tipurile) modernizate în total rețea rutieră	%	INS	54 (2019)	72
Vasluiul educat	Rata abandonului școlar în învățământul primar și gimnazial	%	INS	2 (2017)	1
Vasluiul sănătos	Speranța de viață a populației	Ani	INS	74,6 (2018)	76,5
Vasluiul incluziv	Ponderea populației rezidente care beneficiază de ajutoare sociale (număr dosare x 3 pers. în medie / dosar)	%	AJPIS Vaslui	7 (2018)	3
Vasluiul agriculturii de performan-ță și a satelor regenerate	Valoarea producției agricole județene	Mil. lei	INS	1955 (2018)	3000
	Rata de scădere a populației rezidente rurale (an/an)	%	INS	-1,9 (2018)	-0,8
Vasluiul competitiv	PIB(PPS)/locuitor	Euro	Eurostat	8700 (2017)	12000
Vasluiul turistic	Indicele de utilizare netă a capacității de cazare în funcțiune	%	INS	25,3 (2019)	35
Vasluiul verde și sigur	Ponderea populației rezidente deservite de sistemul public de alimentare cu apă	%	INS	39 (2018)	65
	Ponderea populației rezidente deservite sistemele de canalizare	%	INS	33 (2018)	50
	Gradul de colectare selectivă a deșeurilor municipale	%	APM Vaslui	5 (2017)	50
	Ponderea suprafețelor împădurite în total suprafață administrativă	%	INS	13,5 (2018)	15

Prioritatea	Indicatorul	Unitate de referință	Sursa de documentare	Valoarea de referință (anul)	Valoarea-țintă pentru anul 2027
Vasluiul cultural și recreativ	Ponderea populației care a participat la un spectacol / concert care implică achiziționarea unui bilet (teatru, concerte opere / filarmonici / orchestre etc.)	%	INS	6,0 (2018)	7,1
	Ponderea populației rezidente legitimate la un club sportiv	%	INS	1,1 (2018)	1,4
Vasluiul orașelor – motor al dezvoltării	Ponderea populației urbane în totalul populației rezidente	%	INS	41,0 (2019)	42,9
Vasluiul bine administrat	Volumul fondurilor europene absorbite de CJ și UAT-uri (exceptând ADI-uri) în perioada 2021-2027	Mil. Euro	INS	76 (2012-2019)	388

În plus, CJ Vaslui va monitoriza pentru uz de management intern indicatorii de realizare imediată propuși în cele 10 fișe de proiecte prioritare.

III.7. Planul de comunicare al strategiei

Planul de comunicare al Strategiei de Dezvoltare Economică și Socială a județului Vaslui pentru perioada 2021-2027 este defalcat pe etape, mesaje-cheie, instrumente și grupuri-țintă, după cum este prezentat în tabelul următor:

Etapa	Mesajul-cheie transmis	Instrumentul utilizat	Grupurile țintă vizate	Rezultate
Lansarea proiectului	*CJ Vaslui demarează elaborarea strategiei județului pentru orizontul 2027 cu sprijinul POCA 2014-2020*	Conferință de lansare Comunicate de presă	Publicul larg Toate categoriile de actori relevanți	conferință de lansare organizată articole apărute în mass-media
Formarea personalului CJ în domeniul planificării strategice	*Personalul CJ Vaslui se specializează în domeniul planificării strategice pentru a pregăti și implementa proiectele din următorii 7 ani*	Comunicate de presă	Toate categoriile de actori relevanți	apariții în mass-media
Analiza situației existente	*CJ Vaslui face o analiză detaliată a nevoilor de dezvoltare ale județului și are nevoie de sprijinul dumneavoastră în acest sens*	Transmitere adrese / chestionare cu logo-ul proiectului și al finanțatorului și o scurtă introducere a proiectului	UAT-uri Instituții deconcentrate	adrese transmise chestionare transmise
Organizarea grupurilor de lucru sectoriale pentru elaborarea strategiei	*CJ Vaslui te invită să te implici activ în pregătirea strategiei și a proiectelor mari de investiții ale județului pentru următorii 7 ani*	Invitații actorii relevanți Comunicate de presă Postări pe site-ul WEB al CJ și pe conturile de Social-Media Distribuirea de materiale promoționale	UAT-uri Instituții publice deconcentrate Sectorul ONG și societatea civilă Mediul de afaceri Mass-media	invitații transmise participanți la grupuri de lucru apariții în mass-media
Consultarea publică pe tema strategiei	*CJ Vaslui invită toți cetățenii să-și spună punctul de vedere cu privire la prioritățile și proiectele județului pentru perioada 2021-2027*	Postări pe site-ul WEB al CJ și pe conturile de Social-Media Comunicate de presă	Toți actorii relevanți	postări online ale documentului apariții în mass-media

Prezentarea strategiei în fața consilierilor județeni și aprobarea acesteia	*Județul Vaslui are o strategie de dezvoltare ambițioasă și proiecte clare de dezvoltare până în anul 2027 cu ajutorul POCA 2014-2020*	Conferință de presă Comunicat de presă	Toți actorii relevanți	conferință de presă organizată apariții în mass-media
Elaborarea și tipărirea unui rezumat executiv al strategiei, inclusiv traducerea ulterioară a acestuia în limba engleză, și transmiterea lui către UAT-uri și alți parteneri	*Județul Vaslui are o strategie de dezvoltare ambițioasă și proiecte clare de dezvoltare până în anul 2027 cu ajutorul POCA 2014-2020, care au ținut cont și de propunerile făcute de actorii relevanți care s-au implicat în procesul de planificare*	Rezumat executiv al strategiei	UAT-uri Alți actori relevanți	rezumat executiv tipărit și tradus, transmis UAT-urior și altor actori relevanți
Seminar de diseminare rezultate	*Județul Vaslui are o strategie solidă de dezvoltare pentru perioada 2021-2027 pe care va trebui să conlucrăm pentru a o pune în practică*	Conferință de presă Comunicat de presă	UAT-uri Instituții publice deconcentrate Sectorul ONG și societatea civilă Mediul de afaceri Mass-media	conferință de presă organizată apariții în mass-media

În Anexa dedicată acestui aspect sunt prezentate rezultate concrete ale strategiei de comunicare a strategiei, respectiv colaje cu aparițiile în media, fotografii de la conferințele de presă, poze cu materialele promoționale distribuite etc.

Titlul proiectlui	**1. Axa Rutieră Strategică Sud-Vest a Județului Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populației din zona rurală din partea de sud-vest a județului Vaslui la rețeaua TEN-T, cu efecte benefice asupra dezvoltării socio-economice a localităților traversate de DJ 243A si DJ243.
Obiectivele specifice	1. Facilitarea accesului la rețeaua TEN-T pentru un număr de 26.971 de locuitori și agenți economici deserviți direct de DJ 243, DJ 243A 2. Creșterea siguranței rutiere, prin executarea de lucrări suplimentare de marcare și semnalizare pe toată lungimea drumului, reabilitarea a două poduri, modernizarea unei treceri la nivel cu calea ferată și amenajarea a trei intersecții 3. Facilitarea accesului turiștilor și vizitatorilor la atracțiile din zonă (siturile arheologice din Ciocani și Poienești, la bisericile de lemn din comuna Pogana – monumente istorice de categoria B).
Activități principale	Proiectul prevede reabilitare a 74,36 km de drum județean – 31,993 km DJ 243 și 42,367 km DJ 243A – inclusiv lucrări de asigurare a scurgerii apelor pluviale, a deplasării în condiții de siguranță pentru toți participanții la trafic etc.
Bugetul total (mil. lei)	215.977.133
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ
Parteneri	Nu este cazul
Durată de realizare	2021-2024

Titlul proiectlui	**2. Program multi-anual de reabilitare și modernizare a rețelei de drumuri județene din județul Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populației la rețeaua majoră de transport și la polii urbani, în vederea dezvoltării socio-economice a județului.
Obiectivele specifice	1. Facilitarea accesului populației la rețeaua TEN-T 2. Creșterea siguranței rutiere și reducerea numărului de accidente 3. Îmbunătățirea accesului la obiective turistice 4. Reducerea poluării aerului și a nivelului de zgomot
Activități principale	Proiectul prevede reabilitarea / modernizarea drumurilor DJ 159A, DJ 207E, DJ 244, DJ 244A, DJ 244C, DJ 244E, DJ 245D, inclusiv lucrări de asigurare a scurgerii apelor pluviale, a deplasării în condiții de siguranță pentru toți participanții la trafic etc.
Bugetul total (mil. lei)	500.000.000

Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027 Bugetul de stat Bugetul CJ
Parteneri	
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**3. Înființarea Parcului Medieval de Distracții Vaslui**
Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a județului Vaslui și diversificarea ofertei de recreere pentru cetățeni.
Obiectivele specifice	1. Creșterea numărului de turiști și vizitatori din județul Vaslui 2. Crearea de noi locuri de muncă 3. Extinderea duratei medii a sejurului turistic în județ 4. Valorificarea patrimoniului cultural al județului 5. Creșterea veniturilor extra-bugetare ale CJ și ale UAT-urilor din județ 6. Antrenarea dezvoltării sectorului HORECA de la nivel județean
Activități principale	Proiectul prevede identificarea unui teren în suprafață de minim 15 ha în proximitatea municipiului Vaslui, într-o zonă ușor accesibilă și reglementarea urbanistică a acesteia în vederea amenajării unui parc de distracții medieval în PPP, în urma unui concurs internațional de soluții.
Bugetul total (mil. lei)	145.500.000
Surse de finanțare	POR NE 2021-2027, AP 6 (parțial) PPP (fonduri private + bugetul CJ)
Parteneri	Muzeul Jude-țean ”Ștefan cel Mare” Partener privat
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**4. Înființare Parc de Agrement Vaslui**
Scopul proiectului	Creșterea atractivității turistice a județului Vaslui și diversifica-rea ofertei de recreere pentru cetățeni.
Obiectivele specifice	1. Creșterea numărului de turiști și vizitatori din județul Vaslui 2. Crearea de noi locuri de muncă 3. Extinderea duratei medii a sejurului turistic în județ 4. Amenajarea de noi spații verzi 5. Dezvoltarea infrastructurii de recreere și agrement din județ
Activități principale	Proiectul prevede identificarea unui teren de circa 10 ha în zona municipiului Vaslui, care este în prezent subutilizat, nefolosit sau degradat și reconversia sa, în urma unui concurs de soluții internațional, într-o facilitate de agrement și recreere cu impact turistic ridicat.

	Printre funcțiile ce sunt avute în vedere se află: - Patinoar demontabil cu instalație frigorifică; - Scenă și amfiteatru pentru activități în aer liber; - Facilități de fitness în aer liber; - Pistă de karting; - Pistă de biciclete și role; - Lac artificial cu debarcader și terasă/insulă; - Mini-grădină zoologică; - Mini-grădină botanică; - Foișoare; - Locuri de picnic; - Parc de aventură cu trasee suspendate de cățărat și tiroliene; - Terenuri de sport multifuncționale cu nocturnă; - Teren de mini-golf; - Carusel / Roller coaster / Roți / Mașinuțe electrice / Lanțuri; - Spații plantate; - Alei; - Stație de încărcare vehicule electrice; - Toalete ecologice.
Bugetul total (mil. lei)	72.750.000
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027, AP 3/AP 6 (parțial) Credit Bugetul CJ PPP (CJ/UAT-urile pun la dispoziție terenul)
Parteneri	UAT-uri care au în proprietate terenul Parte-neri privați
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**5. Valorificarea potențialului balnear existent, prin înființarea Centrului Balnear Ghermănești în județul Vaslui**
Scopul proiectului	Dezvolta-rea turismului de sănătate și a serviciilor balneo-terapeutice în județul Vaslui.
Obiectivele specifice	1. Conservarea și valorificarea durabilă a resurselor naturale din județ 2. Creșterea circulației turistice și a încasărilor din turism 3. Crearea de noi locuri de muncă în zona comunei Drânceni

Activități principale	Proiectul presupune demolarea parțială a clădirilor existente și realizarea unei clădiri noi (centru balnear), care să răspundă tuturor exigențelor din domeniul tratamentelor balneo-terapeutice. Centrul balnear va cuprinde o zonă de primire și informare, spații de cazare pentru 40 de persoane, sală de conferințe pentru 20 de persoane, restaurant cu bucătărie proprie pentru 40 de persoane, centru de tratament (hidrotera-pie, electrotera-pie, termotera-pie), laborator de analize medicale, sală de kinetotera-pie, zonă de relaxare (jacuzzi, saună), cabinete pentru medici, spații administrative, tehnice și dotări specifice. De asemenea, vor fi reabilitate 4 izvoare de apă termală, stația de pompare și conductele de aducțiune a apei până la centrul balnear. Terenul din jurul centrului va fi împrejmuit, vor fi amenajate o poartă de acces, o cabină pentru portar, parcări și circulații auto, alei pietonale dalate și pietruite, locuri de joacă pentru copii – gradene, teren de tenis, bănci, coșuri de gunoi, platformă ecologică.
Bugetul total (mil. lei)	16.000.000
Surse de finanțare	Progra-mul Operațional SĂNĂTA-TE (POS) 2021-2027 POR NE 2021-2027 - Axa priorita-ră 6 Bugetul CJ
Parteneri	UAT Comu-na Drânceni
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**6. Construire secții la Spitalul nr. 2 Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătăți-rea accesului nediscrimi-nator al populației din județul Vaslui la infrastructu-ră și servicii medicale de calitate.
Obiectivele specifice	1. Dezvoltarea infrastructurii sanitare județene pentru servicii medicale de îngrijiri paliative și geriatrie / gerontologie, în vederea înființării unei Secții de Cronici și Spitalizare Continuă (Paliație) a SJU; 2. Dezvoltarea infrastructurii sanitare județene pentru furnizarea serviciilor de asistență psihiatrică în regim de spitalizare de zi și ambulatoriu, în vederea relocării Secției de Psihiatrie și a Centrului de Sănătate Mintală din cadrul SJU; 3. Dezvoltarea infrastructurii sanitare județene pentru furnizarea serviciilor de asistență medicală pentru pacienții cu boli infecțioase, inclusiv Covid-19, în vederea relocării Secției de Boli Infecțioase a SJU.
Activități principale	Proiectul prevede construcția unui spital nou în curtea Spitalului Județean de Urgență Vaslui, cu o suprafață desfășurată de 11.533 mp, cu 43 de saloane și 120 de paturi, respectiv 18 paturi în sălile de tratament, la care se adaugă 478 mp de spații conexe și amenajarea de drumuri, alei, iluminat incintă.
Bugetul total (mil. lei)	85.000.000

Surse de finanțare	PO Sănătate 2021-2027. Bugetul de stat (CNI) Bugetul CJ Vaslui
Parteneri	CNI
Durată de realizare	2021-2024

Titlul proiectlui	**7. Modernizare, extindere Bloc Operator și lucrări de completare a măsurilor de securitate la incendiu la Corpul C al Spitalului Județean de Urgență Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populației la infrastructură și servicii de sănătate de calitate.
Obiectivele specifice	1. Creșterea capacității de a realiza operații chirurgicale. 2. Îmbunătățirea calității serviciilor medicale oferite pacienților și a condițiilor de lucru pentru personalul medical. 3.Reducerea riscului de apariție a infecțiilor intra-spitalicești. 4. Creșterea rezilienței clădirii la hazarduri antropice (incendii).
Activități principale	Proiectul prevede lucrări de moderniza-re și extindere a Blocului Operator al SJU Vaslui, respectiv de îmbunătăți-re a măsurilor de securitate la incendiu aferent Corpului C al unității sanitare, unde este concentrată activitatea medicală și deservire a spitalului (diagnoză, blocuri operatorii, săli de naștere, tratamente, bloc alimentar, spălătorie etc.)
Bugetul total (mil. lei)	10.000.000
Surse de finanțare	Bugetul CJ Vaslui
Parteneri	SJU Vaslui
Durată de realizare	2021-2023

Titlul proiectlui	**8. Înființare Centru de Îngrijiri Paliative la Spitalul Județean de Urgență Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea serviciilor medico-sociale furnizate pacienților aflați în stadii terminale ale bolii din județul Vaslui.
Obiectivele specifice	1. Oferirea de servicii de cazare temporară și de îngrijiri paliative pentru pacienții aflați în stadiu terminal al bolii. 2. Oferirea de servicii de consiliere și asistență în sistem de centru de zi pentru bolnavi și familiile acestora.
Activități principale	Proiectul presupune construcția și dotarea unui centru cu saloane, săli de tratament, spații comune, spații administrative și pentru personal, spații exterioare (accese, parcări, spații verzi etc). Centrul va avea o suprafață desfășurată de circa 10.000 mp și va avea o componentă rezidențială – cu o capacitate de circa 50 de paturi pentru adulți și copii, săli de tratament, respectiv o componen-tă de centru de zi.

Bugetul total (mil. lei)	7.275.000
Surse de finanțare	PO Sănătate 2021-2027, AP 3 POR NE 2021-2027, AP 3 (reabili-tare termică clădire existentă) Bugetul de stat Bugetul CJ
Parteneri	SJU Vaslui
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**9. Consolidarea Pavilionului TBC al Spitalului Județean de Urgență Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populației la infrastructură și servicii de sănătate de calitate.
Obiectivele specifice	1. Îmbunătățirea condițiilor de cazare și tratament a pacienților. 2. Îmbunătățirea condițiilor de lucru și a siguranței personalului medical. 3. Creșterea rezilienței clădirii la hazarduri naturale (cutremure).
Activități principale	Proiectul prevede consolidarea și reabilitarea clădirii Secției de Pneumoftiziologie (Pavilionul TBC) a SJU Vaslui
Bugetul total (mil. lei)	20.000.000
Surse de finanțare	Bugetul de stat (CNI) Bugetul CJ Vaslui
Parteneri	SJU Vaslui
Durată de realizare	2021-2024

Titlul proiectlui	**10. Înființare Centru de Îngrijire și Asistență pentru bolnavii de Alzheimer**
Scopul proiectului	Dezvoltarea și diversifica-rea gamei de servicii socio-medicale furnizate persoanelor care suferă de Alzheimer din județul Vaslui.
Obiectivele specifice	1. Creșterea capacității de îngrijire și asistență a persoanelor care suferă de Alzheimer din județul Vaslui. 2. Adaptarea infrastructurii de servicii sociale și a serviciilor de îngrijire și asistență la nevoile specifice ale pacienților care suferă de Alzheimer. 3. Asigurarea bazei materiale pentru menținerea statusului mental al pacienților.
Activități principale	Proiectul prevede identificarea, extinderea (după caz), reabilitarea, modernizarea și dotarea unei clădiri existente, cu regim de înălțime preferabil parter, în vederea înființării unui centru de îngrijire și asistență pentru pacienții cu Alzheimer din județul Vaslui. Centru va avea o capacitate de minim 30 de locuri, în camere cu baie proprie pentru maxim 2 persoane, la care se vor adăuga spații de preparare a hranei, de spălătorie, cabinet medical și

	punct farmaceutic, parc/curte pentru activități în aer liber, cabinet de kinetoterapie, spațiu de socializare etc.
Bugetul total (mil. lei)	4.850.000
Surse de finanțare	POIDS 2021-2027 Bugetul CJ
Parteneri	DGASPC Vaslui
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**11. Extinderea și dezvoltarea serviciilor socio-medicale la CAMS Codăești**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populației la infrastructură și servicii sociale de calitate.
Obiectivele specifice	Diversificarea gamei de servicii sociale destinate grupurilor vulnerabile. Creșterea numărului de beneficiari de servicii de asistență medico-socială. Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire acordate beneficiarilor.
Activități principale	Proiectul prevede extinderea CAMS Codăești, prin construcția și dotarea unui nou pavilion cu 60 de paturi, spații pentru kinetotera-pie prin sistemul David, utilizarea apelor cu proprietăți terapeutice
Bugetul total (mil. lei)	20.000.000
Surse de finanțare	PO Sănătate 2021-2027 Bugetul CJ Vaslui
Parteneri	CAMS Codăești
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**12. Extinderea și dotarea CAMS Băcești**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populației la infrastruc-tură și servicii sociale de calitate.
Obiectivele specifice	Diversificarea gamei de servicii sociale destinate grupurilor vulnerabile. Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire acordate beneficiarilor. Îmbunătățirea condițiilor de cazare pentru beneficiari și a celor de lucru pentru personalul propriu.
Activități principale	Proiectul prevede extinderea și dotarea CAMS Băcești, prin extinderea bazei de tratament, amenajarea unei săli de vizite, a unei săli de mese, a unei bucătării, a unei săli de activități individuale, a vestiarelor, dotarea cu un lift, panouri solare și aparatură de recuperare medicală.
Bugetul total (mil. lei)	10.000.000

Surse de finanțare	PO Sănătate 2021-2027 Bugetul CJ Vaslui
Parteneri	CAMS Codăești
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**13. Înființarea Centru rezidențial pentru persoane vârstnice Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populației la infrastructură și servicii sociale de calitate.
Obiectivele specifice	1. Diversificarea gamei de servicii sociale destinate grupurilor vulnerabile. 2. Creșterea numărului de beneficiari de servicii de îngrijire și asistență. 3. Îmbunătățirea serviciilor de îngrijire acordate beneficiarilor.
Activități principale	Proiectul prevede construcția / reconversia unei clădiri existente în centru de îngrijire și asistență pentru persoane vârstnice, cu saloane dotate cu grupuri sanitare și băi proprii, bucătărie, sală de mese, cabinete (medical, psihologic, social, kinetotera-pie, fiziokineto-terapie, spații administra-tive etc).
Bugetul total (mil. lei)	10.000.000
Surse de finanțare	POIDS 2021-2027 Bugetul CJ
Parteneri	DGASPC Vaslui
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**14. Înființare Parc Agroindustrial Vaslui**
Scopul proiectului	Creșterea competiti-vității sectorului agricol din județul Vaslui, regiunea Nord-Est și zona transfrontalieră româno-moldovenească, prin înființarea unui pol de dezvoltare în sectorul agro-alimentare si a celor conexe acestuia.
Obiectivele specifice	1. Sprijinirea antreprenori-atului în domeniul agricol și alimentar, prin oferirea de servicii de suport producători-lor și întreprinzăto-rilor din județul Vaslui și zona transfronta-lieră. 2. Creșterea numărului de afaceri în domeniul agricol și a domeniilor conexe acestuia în județul Vaslui și zona transfronta-lieră. 3. Promovarea producătorilor din domeniul agricol și a celor conexe prin crearea de facilități expoziționale
Activități principale	Proiectul prevede construcția unui parc agroindus-trial cu: - spații de producție pentru producătorii agroalimen-tari și pentru întreprinză-torii din domeniile conexe; - spații refrigerate pentru depozitare / păstrare legume-fructe incubator; - capacități de stocare pentru cereale (silozuri);

	- hale pentru comercializare / producție / reparații și mentenanță utilaje agricole; - spații expoziționale deschise.
Bugetul total (mil. lei)	25.000.000
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027 Buget CJ Vaslui Credite bancare PPP
Parteneri	UAT Municipiul Vaslui
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**15. Înființare Piață en-gros pentru produse agroalimentare Bârlad**
Scopul proiectului	Creșterea competiti-vității agriculturii județene, prin dezvoltarea unui sistem integrat de marketing și distribuție a produselor agroali-mentare.
Obiectivele specifice	1. Creșterea încasărilor fermelor din județ, prin îmbunătățirea capacității de negociere cu marile lanțuri comerciale și de livrare către acestea. 2. Crearea de noi locuri de muncă. 3. Încurajarea spiritului asociativ în agricultură. 4. Creșterea transparenței comerțului agroalimentar și combaterea practicilor comerciale neloiale din domeniu.
Activități principale	Proiectul prevede identificarea unui teren de minim 5 ha în zona municipiului Bârlad, care are acces la traseul viitorului Drum Expres Tișița-Albița și la magistrala CF 600, și utilizarea acestuia pentru construcția unei piețe de gross. Aceasta va beneficia de următoarele funcțiuni: - Hală agroalimentară cu: boxe pentru produse refrigerate, congelate, pulverulente, rampe pentru încărcare / descărcare, zonă de prezentare, tunel de refrigerare, tunel de coacere, linie de ambalare etc. - Clădire administrativă (birouri, evenimente) și cu spații de cazare și dușuri pentru comercianți. - Depozite pentru ambalaje, deșeuri. - Platforme betonate, inclusiv copertină pentru piață în aer liber. - Drumuri de acces și parcări. - Rețea de canalizare cu stație proprie de epurare. - Incintă împrejmuită și păzită.
Bugetul total (mil. lei)	72.750.000
Surse de	POR NE 2021-2027, AP 1 (cluster)

finanțare	PNS 2021-2027 (partener privat) Credit PPP Bugetul CJ
Parteneri	Parteneri privați Clustere Cooperative agricole
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**16. ”Pelerin în Vaslui - Circuitul mănăstirilor din județul Vaslui”**
Scopul proiectului	Conservarea, protecția și Valorificarea durabilă a patrimoniului cultural al județului Vaslui.
Obiectivele specifice	1. Restaurarea a două monumente istorice de importanță națională. 2. Promovarea turismului ecumenic-istoric la nivelul județului Vaslui, prin introducerea a 3 obiective monahale într-un circuit turistic integrat. 3. Creșterea veniturilor și a locurilor de muncă din turism.
Activități principale	Proiectul presupune următoarele intervenții: - Consolida-rea și restaurarea Bisericii de Lemn ”Sf. Nicolae” a Mănăstirii Pârvești – monument istoric de categoria A; -Introduce-rea într-un circuit turistic integrat a mănăstirilor-monument istoric de importanță națională din județul Vaslui: Mănăstirea Pârvești, Mănăstirea Florești și Mănăstirea Fâstâci, prin amenajarea infrastructurii-suport pentru vizitatori: amenajare drum de acces din drumul județean/ principal; amenajarea de parcări pentru autoturisme și autocare; amenajarea unor puncte de informare turistică în incinta mănăstirilor, dotate inclusiv cu toalete; alimentarea cu apă și canalizare – prin surse proprii sau prin conectarea la rețeaua publică; înființarea / moderniza-rea iluminatului stradal în zona căii de acces și a parcării la fiecare obiectiv; menajarea peisagistică și asigurarea iluminatului arhitectural a obiectivelor în vederea punerii în valoare a acestora.
Bugetul total (mil. lei)	13.200.000
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027, Bugetul de stat (de ex. PNR) Bugetul CJ
Parteneri	Episcopia Hușilor
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**17. Restaurarea, punerea în valoare și introducerea în circuitul turistic a Podului Doamnei din satul Chițcani**
Scopul proiectului	Valorificarea în scop turistic a patrimoniului cultural construit al județului.
Obiectivele specifice	1. Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural al județului. 2. Creșterea circulației turistice și a duratei sejurului vizitatorilor.
Activități principale	Proiectul prevede executarea de lucrări de restaurare, conservare și protejare durabilă a vestigiilor istorice de importanță națională, amenajarea de grupuri sanitare pentru vizitatori și personal, instalarea de panouri informative bilingve și a unui chioșc pentru turiști, iluminarea arhitectu-rală a perimetrului amenajarea unei zone verzi cu băncuțe/foișoare, cișmele cu apă, pubele pentru deșeuri etc.
Bugetul total (mil. lei)	20.000.000
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027 Interreg Ro-Md 2021-2027 (parțial). Bugetul CJ
Parteneri	Muzeul Județean ”Ștefan cel Mare”
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**18. Restaurarea, punerea în valoare și introducerea în circuitul turistic a Casei Memoriale Emil Racoviță din comuna Dănești**
Scopul proiectului	Valorificarea în scop turistic a patrimoniului cultural construit al județului.
Obiectivele specifice	1. Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural al județului. 2. Creșterea circulației turistice și a duratei sejurului vizitatorilor.
Activități principale	Proiectul prevede executarea de lucrări de restaurare, conservare și protejare durabilă a monumentului istoric de importanță locală (corpul vechi, corpul nou, beciurile), inclusiv amenajarea unui spațiu pentru evenimente culturale, amenajarea de grupuri sanitare pentru vizitatori și personal, instalarea de panouri informative bilingve și a unui chioșc pentru turiști, iluminarea arhitecturală a clădirii, amenajarea parcului secular - alei, băncuțe, iluminat, pubele etc.
Bugetul total (mil. lei)	20.000.000
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027 Interreg Ro-Md 2021-2027 (parțial). Bugetul CJ
Parteneri	Muzeul Județean ”Ștefan cel Mare”
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	19. Restaurarea, punerea în valoare și introducerea în circuitul turistic și muzeal a Casei Sturza din municipiul Bârlad
Scopul proiectului	Valorificarea în scop turistic a patrimoniului cultural construit al județului.
Obiectivele specifice	1. Conservarea și valorificarea patrimoniului cultural al județului. 2. Creșterea circulației turistice și a duratei sejurului vizitatorilor. 3. Dezvoltarea infrastructurii muzeale din județ.
Activități principale	Proiectul prevede executarea de lucrări de restaurare, conservare și protejare durabilă a monumentului istoric de importanță națională, inclusiv a curții imobilului, în vederea găzduirii de activități culturale (secție a Muzeului ”Vasile Pârvan”).
Bugetul total (mil. lei)	25.000.000
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027 Interreg Ro-Md 2021-2027 (parțial) Bugetul CJ
Parteneri	Muzeul ”Vasile Pârvan” Bârlad
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**20. Construcția unui sediu nou pentru Observatorul Astronomic Bârlad**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populație la infrastructura și oferta culturală.
Obiectivele specifice	1. Diversificarea oportunităților de agrement pentru locuitori. 2. Creșterea circulației turistice și a duratei sejurului. 3. Dezvoltarea infrastructurii muzeale din județ.
Activități principale	Proiectul prevede construcția unui spațiu nou pentru funcționa-rea Observato-rului Astronomic, în afara municipiului Bârlad, și dotarea acestuia cu cel mai mare telescop din România.
Bugetul total (mil. lei)	20.000.000
Surse de finanțare	Bugetul de stat (CNI) Bugetul CJ
Parteneri	Muzeul ”Vasile Pârvan” Bârlad
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**21. Înființarea Muzeului de tehnică militară Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populație la infrastructura și oferta culturală.
Obiectivele specifice	1. Diversificarea oportunităților de agrement pentru locuitori. 2. Creșterea circulației turistice și a duratei sejurului. 3. Dezvoltarea infrastructurii muzeale din județ.
Activități principale	Proiectul prevede înființarea unui muzeu al tehnicii militare, care să cuprindă spații expoziționale la exterior (parc) și interior (de preferință prin reorganiza-rea unei clădiri existente), unde să fie expuse tehnică militară, piese de armament, uniforme, fotografii de război.
Bugetul total (mil. lei)	10.000.000
Surse de finanțare	Bugetul de stat (CNI) Bugetul CJ
Parteneri	Muzeul Județean ”Ștefan cel Mare”
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**22. Construcția unui sediu nou pentru Biblioteca Județeană ”N.M. Spătarul” Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populație la infrastructura și oferta culturală.
Obiectivele specifice	1. Asigurarea depozitării și conservării corespunză-toare a patrimoniului mobil (fondului de carte) al bibliotecii. 2. Diversificarea ofertei cultural-educaționale pentru locuitori.
Activități principale	Proiectul prevede construcția unui sediu nou al Bibliotecii Județene, care să cuprindă depozite de carte, săli moderne pentru împrumut, acces la internet, mediatecă, ludotecă, săli multifuncționale, spații administrative, sistem de ventilație, supraveghere video, avertizare în caz de incendiu etc.
Bugetul total (mil. lei)	25.000.000
Surse de finanțare	Bugetul de stat (CNI) Bugetul CJ
Parteneri	Biblioteca Județeană ”N.M. Spătarul”
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**23. Dezvoltarea Centrului Cultural Multifuncțional Vaslui**
Scopul proiectului	Îmbunătățirea accesului populație la infrastructura și oferta culturală.
Obiectivele specifice	Diversificarea ofertei cultural-educaționale pentru locuitori. Asigurarea infrastructurii necesare pentru creșterea producției culturale.
Activități principale	Proiectul prevede dezvoltarea noului Centru Cultural Multifunc-țional (Casa Armatei) prin amenajarea unei săli multifunc-ționale de spectacole (teatru, concerte), galerie de artă, săli de repetiție etc.
Bugetul total (mil. lei)	5.000.000
Surse de finanțare	Bugetul de stat (CNI) Bugetul CJ
Parteneri	CNI
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**24. Consolidarea și îmbunătățirea eficienței energetice a Palatului Administrativ al Județului Vaslui**
Scopul proiectului	Asigurarea accesului populației la infrastruc-tură și servicii publice de calitate.
Obiectivele specifice	1. Reducerea riscului seismic al clădirii. 2. Asigurarea unor condiții de lucru decente pentru personalul propriu și pentru beneficiari. 3. Reducerea consumului de energie al clădirii.
Activități principale	Proiectul prevede executarea de lucrări de consolidare structurală a clădirii, moderniza-re rețele și instalații termice, electrice și sanitare, instalarea de panouri solare, reabilitarea energetică a anvelopei, refacere finisaje interioare și exterioare, , moderni-zare sistem de detecție și stingere incendii, reabilitare hidranți etc.
Bugetul total (mil. lei)	35.000.000
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027 Bugetul CJ
Parteneri	
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**25. Îmbunătățirea performanței energetice a clădirilor publice din subordinea DGASPC Vaslui**
Scopul proiectului	Creșterea performan-ței energetice a clădirilor publice.
Obiectivele specifice	Reducerea emisiilor de CO_2 și promovarea utilizării surselor regenerabile de energie. Reducerea costurilor de mentenanță al clădirilor publice. Creșterea confortului termic pentru personal și utilizatorilor.
Activități principale	Proiectul prevede executarea de reabilitare energetică a anvelopei, moderniza-rea instalațiilor termice, electrice și sanitare, instalarea de panouri solare, înlocuire corpuri de iluminat interioare și exterioare, refacere finisaje interioare și exterioare, moderniza-re sistem de detecție și stingere incendii, reabilitare hidranți etc. la clădirile din patrimoniul DGASPC.
Bugetul total (mil. lei)	45.000.000
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027 Bugetul CJ
Parteneri	DGASPC Vaslui
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**26. Extinderea Sistemului de Management Integrat al Deșeurilor Vaslui**
Scopul proiectului	Asigurarea unui management integrat al deșeurilor.
Obiectivele specifice	Atingerea țintelor privitoare la colectarea selectivă a deșeurilor. Creșterea gradului de reciclare și reutilizare a deșeurilor.
Activități principale	Proiectul prevede actualizarea PJGD, în vederea extinderii SMID, de exemplu prin: amenajarea unei stații de sortare și producere a compostului vegetal, care va cuprinde o platformă betonată de minim 10.000 mp, utilaje de sortare, tocare, aerare mecanică și cernere; construcția unei stații de tratare mecano-biologică a deșeurilor cu digestie anaerobă; moderniza-rea / extinderea stațiilor de transfer, sortare și compostare; extinderea sistemului de colectare selectivă a biodeșeuri-lor; extinderea sistemului de colectare selectivă a deșeurilor (de ex. containere, pubele, parc auto, centre de colectare voluntară) construcția unei noi celule de depozitare la depozitul conform de la Roșiești.
Bugetul total (mil. lei)	250.000.000
Surse de finanțare	PODD 2021-2027 PPP
Parteneri	Operatorii de profil UAT din județ
Durată de realizare	2022-2027

Titlul proiectlui	**27. Construcția unui bloc de locuințe de serviciu în municipiul Vaslui**
Scopul proiectului	Consolidarea capacității administrative de la nivelul sectorului public din județ.
Obiectivele specifice	1. Asigurarea unor condiții decente de locuire pentru personalul din administrația locală. 2. Atragerea și retenția de noi specialiști în sectorul public din județ.
Activități principale	Proiectul prevede construcția unui bloc de locuințe de serviciu în municipiul Vaslui cu circa 20 de apartamente, inclusiv asigurarea utilităților, acceselor, parcărilor etc.
Bugetul total (mil. lei)	10.000.000
Surse de finanțare	Bugetul de stat (ANL) Bugetul CJ
Parteneri	ANL
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**28. Construcția unui nou sediu pentru Centrul Militar Județean Vaslui**
Scopul proiectului	Consolidarea capacității administrative de la nivelul sectorului public din județ.
Obiectivele specifice	1. Asigurarea unor condiții decente de lucru pentru personalul din sectorul public (militar). 2. Consolidarea capacității de intervenție în situații de asediu, mobilizare și război.
Activități principale	Proiectul prevede construcția unui sediu nou pentru Centrul Militar Județean Vaslui, care să cuprindă spații administrative, medicale, de pregătire și servire a mesei, spălătorie etc.).
Bugetul total (mil. lei)	5.000.000
Surse de finanțare	Bugetul de stat Bugetul CJ
Parteneri	
Durată de realizare	2021-2027

Titlul proiectlui	**29. Digitalizarea activității CJ Vaslui**
Scopul proiectului	Informatizarea / digitalizarea administrației publice locale.
Obiectivele specifice	1. Debirocratizarea relației dintre cetățean și instituțiile publice. 2. Creșterea calității serviciilor publice, prin adaptarea la cerințele societății digitale.
Activități principale	Proiectul are în vedere elaborarea unei strategii de digitalizare a CJ Vaslui, respectiv dezvoltarea, implemen-tarea și mentenanța unui sistem informatic integrat care să cuprindă minimal servicii de digitalizare a arhivei, implemen-tarea conceptului de ghișeu unic, implemen-tarea unui sistem GIS etc.

Bugetul total (mil. lei)	5.000.000
Surse de finanțare	POR Nord-Est 2021-2027 Bugetul CJ
Parteneri	
Durată de realizare	2021-2027